

**НАВЧАЄМО(СЬ)
УКРАЇНСЬКОЇ
РАЗОМ
2 КЛАС**

**ПОСІБНИК
ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ**

Андрій Панченков, Ірина Старагіна,
Ольга Романюк, Ольга Питюр

**Андрій Панченков
Ірина Старагіна
Ольга Романюк
Ольга Питюр**

Навчаємо(сь) української разом

посібник для вчителя для 2 класу
з навчанням мовами національних меншин
закладів загальної середньої освіти

Видавництво «Ранок»
Харків
2023

Всі права захищені.
Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати
будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Експерти:

С. М. Кеслер, учитель української мови та літератури, вчитель-методист Ужгородської ЗОШ I—III ступенів № 10 з угорською мовою навчання імені Дойко Габора
В. О. Оленюк, учитель української мови та літератури, учитель-методист Грушівської гімназії-філії Волоківської ТГ Чернівецького району Чернівецької області
О. Ф. Федоренко, кандидат педагогічних наук, начальник сектору професійного розвитку педагогічних працівників Державної установи «Український інститут розвитку освіти», доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Автори й видавництво висловлюють щиру подяку *Санні Мустонен*, доктору філософії, кафедра педагогічної освіти, Університет Ювяскюля (Фінляндія) за слушні зауваження й конструктивні поради, що сприяли покращенню змісту навчального посібника

Панченков А. О.

П16 Навчаємо(сь) української разом : посібник для вчителя для 2 кл. з навчанням мовами нац. меншин закл. загал. серед. освіти / А. О. Панченков, І. П. Старагіна, О. В. Романюк, О. В. Питюр. — Харків : Вид-во «Ранок», 2023. — 392 с.

ISBN 978-617-09-8053-3

УДК 811.161.2(073)

Посібник для вчителя є частиною навчального комплексу з української мови для учнів і учениць других класів з навчанням мовами національних меншин.

У посібнику запропоновано докладні пояснення щодо виконання завдань, уміщених у навчальному посібнику та робочому зошиті. Наведені перелік комунікативних ситуацій, передбачених на відповідному етапі оволодіння мовою, а також каталоги необхідного фонетичного, графічного, лексичного, фразеологічного та граматичного інструментарію. Посібник містить методичні поради щодо проведення формувального оцінювання.

Призначено для вчителів початкових класів.

Зміст навчального комплексу є виключно відповідальністю видавництва «Ранок» і не обов'язково відображає погляди Європейського Союзу, Міністерства закордонних справ Фінляндії.

ISBN 978-617-09-8053-3

© Панченков А. О., Старагіна І. П., Романюк О. В.,
Питюр О. В., 2023
© Олійник Женья, обкладинка, 2023
© Гораш-Буланова Анастасія, макет, 2023
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2023

Всі права захищені.

**Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати
будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.**

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Цей посібник покликаний допомогти вчителям, які продовжують викладати українську мову як державну в 2 класах з навчанням мовами корінних народів і національних меншин України. Посібник для вчителя є складовою навчального комплексу «Навчаємо(сь) української разом», що також передбачає навчальний посібник для учня у 2 частинах, робочий зошит у 2 частинах та інтерактивні матеріали.

У посібнику для вчителів описано загальні підходи до викладання української мови як другої учням і ученицям початкових класів, подано огляд кожного з 9 розділів навчального посібника; до кожної сторінки навчального посібника наведено опис набору інструментів для розуміння мови (фонетика, графіка, лексика, граматики), а до кожного завдання навчального посібника і вправи робочого зошита подані коментарі з описом видів діяльності. Коментар до завдань і вправ скерований на те, щоб допомогти вчителю ініціювати навчальну діяльність дітей, організувати роботу в парі або малій групі, використовувати матеріали інтернет-підтримки, сприяти позитивному налаштуванню на вивчення мови.

Також у посібнику для вчителя наведені критерії оцінювання рівнів навчальних досягнень щодо мовленнєвих умінь, які є у фокусі уваги в 2 класі, й описані деякі прийоми формування оцінювання.

ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Другокласники та другокласниці вже обізнані з основними особливостями усного українського мовлення. Однак учні й учениці продовжують навчатися іншою мовою й перебувають у специфічній соціолінгвістичній ситуації. Така двомовність,

а подекуди й багатомовність потребують від учителя або вчительки усвідомленого використання на уроках саме літературної форми мови й обізнаності з особливостями української мови, відмінними від першої мови учнів і учениць.

Упродовж другого року навчання, істотною особливістю якого є опанування навичками читання й письма, важливо звертати увагу на специфічні фонетичні та графічні особливості української мови.

ФОНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

1. Наголос не є сталим і може падати на будь-який склад: *ма́ма, лелéка, фіолéтовий, допомага́ти*.
2. Голосні звуки переважно вимовляємо чітко (майже не редукуємо) і в наголошеній, і в ненаголошеній позиції.
3. Звук [о] ніколи не наближаємо у вимові до [а], але в ненаголошеній позиції можемо вимовляти його з наближенням до [у].
4. Звук [е] в ненаголошеній позиції можемо вимовляти з наближенням до [и].
5. Звук [и] в ненаголошеній позиції можемо вимовляти з наближенням до [е].
6. Голосні звуки не бувають довгими чи короткими.
7. Приголосні звуки є дзвінкими і глухими, твердими і м'якими (пом'якшеними).
8. Дзвінки приголосні наприкінці складу вимовляємо дзвінко: *са[д]*.
9. Деякі приголосні можуть вимовлятися подовжено: *сонний, обличчя, почиття*.
10. Українська мова має звуки [г] та [ґ], які вимовляємо по-різному.
11. Українська мова має звуки [дж], [дз], [дз'] (афrikати), які вимовляємо зливо.

ГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

1. Українська мова використовує кирилицю.
2. Для позначення м'якості приголосних звуків використовують м'який знак (*Ь*).
3. Також для позначення м'якості попереднього приголосного використовують літеру *І*.
4. Літери *Я, Ю, Є* можуть позначати або два звуки ([й] та відповідний голосний), або голосний звук і м'якість попереднього приголосного: *яблуко, пляма*.
5. Літера *Ї* позначає два звуки ([йі]).
6. Для позначення роздільної вимови приголосного та голосного звуків перед літерами *Я, Ю, Є* та *Ї* використовують апостроф: *м'ята*.
7. Літера *Щ* позначає два звуки ([шч] або [шч']).
8. Африкату [дж] позначають літерами *дж*.
9. Африкати [дз], [дз'] позначають літерами *дз*.
10. Літери *Г, Г'* та *Х* позначають відповідно звуки [г], [г'] та [х].
11. Подовження приголосних звуків передають на письмі подвоєними літерами: *взуття*.

ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

1. Іменники належать до чоловічого, жіночого або середнього роду.
2. Іменники в множині не змінюються за родами.
3. Прикметники, займенники, порядкові числівники в однині мають форми роду.
4. Більшість іменників, прикметників, займенників, числівників змінюємо за відмінками.
5. Дієслова вживаємо в дійсному, умовно-му й наказовому способі.
6. Дієслова в теперішньому та майбутньому часі змінюємо за особами та числами.

7. В українській мові немає артиклів.
8. Для зв'язку слів у реченні використовуємо прийменники, сполучники.
9. Для звертання використовуємо форму кличного відмінка іменників.
10. Для висловлення поваги у звертанні до людини (переважно старшої) використовуємо займенник *ви*.
11. Порядок слів у реченні може бути різним: *Ми ліпимо вареники. Ліпимо ми вареники. Вареники ліпимо ми*.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КУРСУ

Комунікативний підхід

Вивчення української мови другокласниками та другокласницями, як і на попередньому етапі навчання, відбувається в процесі живої комунікації. Учні й учениці в процесі шкільного навчання мають оволодіти словами та граматичними конструкціями, потрібними їм у реальному спілкуванні, а також такими, що підтримуватимуть їхню навчальну діяльність. Саме тому в лексиконі другокласників другокласниць мають бути іменники — назви побутових предметів, іграшок, шкільного приладдя; дієслова на позначення дій в іграх, навчальній діяльності й домашніх справ; прикметники на позначення розміру, кольору, приналежності, емоцій; прийменники, потрібні для позначення просторових відносин тощо. Учні й учениці повинні вивчати мову й використовувати її «тут і зараз».

Занурення в мову й культуру

Вивчення другої мови має відбуватися природним шляхом, подібним до оволодіння першою мовою. Українська мова для учнів і учениць є засобом пізнання світу, тому українські слова та фрази варто опановувати в процесі природної для дитини такого віку діяльності: гри, майстрування, малювання, театралізації тощо. Для цього також доцільно використовувати ілюстрації, пантоміму, пісні, руханки, анімаційні

фільми, скрайбінги, мобільні ігри тощо. Ці матеріали повинні мати українознавчий зміст і знайомити дітей з українськими реаліями й українською культурою. Місце першої мови в цьому процесі має визначити учитель або вчителька, виходячи з конкретної соціолінгвістичної ситуації в класі: звісно, повністю виключити першу мову з процесу вивчення другої мови неможливо, але вивчення української через переклад слів з рідної мови не дасть бажаного ефекту.

Підтримка всього освітнього процесу

Навички читання та письма, на розвиток яких скеровано другий рік навчання, знадобляться школярам і школяркам для вивчення різних шкільних предметів українською мовою на рівні базової освіти. Окрім того, діти продовжують опанувати українську лексику та граматику, знайомляться з новими мовленнєвими жанрами. Ця діяльність покликана забезпечити активність та ініціативність дитини в найрізноманітніших комунікативних ситуаціях (зокрема навчальних). Зміст завдань, текстів, ігор, запропонованих у навчальних матеріалах, безпосередньо пов'язаний з розвитком ключових компетентностей, визначених у Державному стандарті початкової освіти. Саме цим і зумовлені теми і комунікативні ситуації, представлені в посібнику та робочому зошиті для учнів.

Полімодальність в оволодінні мовою

Діти сприймають мову через різні канали: зір, слух у поєднанні з моторикою. Саме тому використання ілюстрацій, відео, ігор, поробок, лялькових вистав, графічних вправ є запорукою ефективного вивчення мови. Окрім того, визначальну роль у вивченні української мови як другої відіграє усвідомлення дитиною власного «мовного ландшафту», тобто сфер, у яких вона послуговується тією чи іншою мовою, і свідоме висування завдань на розширення сфер, у яких вона послуговується українською мовою.

Доброзичливість і захопливість

Упродовж уроків української мови учні й учениці мають перебувати в дружній атмосфері й бути вмотивованими на вивчення мови. Для цього на заняттях передбачені різноманітні форми діяльності (серед них і творча). У навчальних матеріалах передбачені персонажі-посередники, які слугують для емоційної підтримки, мотивації та цілепокладання. Головні персонажі: Черепаха Аха — повільна, розважлива, мешкає в українських водоймах; Рисеня Еня — прудке, нетерпляче, мешкає в Карпатах; Лелека Ека — поміркований, мешкає на Поліссі, — перелітний птах-мандрівник; Бедрик Рик — спокійний і вайлуватий, мешкає в степу на Півдні України. У завданнях, коміксах і текстах діють також постійні персонажі — люди (члени сім'ї, однокласники, друзі).

СТРУКТУРА МЕТОДИЧНОГО ПОСІБНИКА

Матеріали посібника для вчителя структуровано за місяцями і тижнями.

На початку кожної місячної теми подано узагальнювальну таблицю-навігатор, мета якої — ознайомити вчителя або вчительку з елементами освітньої діяльності, запланованої на цей місяць:

- комунікативні ситуації;
- фонетичний, графічний, лексичний і граматичний інструментарій;
- види навчальної діяльності;
- компоненти культури й літератури;
- компоненти, скеровані на підтримку всього процесу навчання.

Далі на кожному розвороті методичного посібника наведено відповідні сторінки посібника й робочого зошита учня й надано покроковий коментар щодо опрацювання певної теми й виконання запропонованих вправ.

Також у коментарях зосереджено окрему увагу вчителя або вчительки на правилах української графіки, орфоепічних нормах, лексичних і граматичних явищах,

відпрацьовуваних на певному етапі, і застосовуваних навчальних ресурсах.

У посібнику також подано рекомендації з оцінювання в процесі викладання й вивчення української мови як другої.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ

Важливо зазначити, що вчитель або вчителька має враховувати потреби й індивідуальні особливості своїх учнів і учениць, щоб на основі запропонованих завдань у навчальному посібнику та робочому зошиті вибудувати сценарій уроку.

Завдання вивчення української мови на даному етапі навчання:

- поповнення лексичного запасу в межах 9 тематичних розділів («Мої друзі», «Моя школа», «Моя родина», «Мої почуття», «Мої ігри», «Мої можливості», «Мій одяг», «Мій дім», «Мої вподобання»), робота з якими була розпочата в 1 класі;
- практикування вживання певних граматичних форм в заданих граматичних конструкціях (для іменників — форми числа та відмінкові форми; для прикметників — форми числа, роду та відмінкові форми; для дієслів — особові форми теперішнього часу в однині та множині, форми минулого часу в однині та множині, форми наказового способу часу в однині та множині, неозначена форма дієслова);
- удосконалення діалогічного усного мовлення (відповіді на запитання вчителя або однокласників в парі або групі; формулювання запитань за змістом малюнка або тексту в роботі в парі тощо);

- ознайомлення з буквами українського алфавіту та правилами графіки (букви на позначення голосних звуків, букви на позначення приголосних звуків; позначення м'якості приголосних звуків; позначення звука [й] у різних позиціях). Зазначаємо, що в українській мові є поняття про м'які і пом'якшені приголосні. На даному етапі навчання з методичною метою ці поняття для учнів ще не розрізняються. Учні використовують термін м'який приголосний звук;
- навчання дій читання та письма (запис речень або окремих слів, у яких вимова збігається з написанням).

При цьому пропонуємо зважати й на такі методичні поради:

- організуйте екскурсії на різні виробництва та у творчі майстерні для ознайомлення учнів з новою лексикою;
- регулярно переглядайте з учнями та ученицями мультфільми українською мовою та обговорюйте побачене з опорою на відому лексику і з увагою до змісту (про що мультфільм, хто персонажі, що відбувається) і форми (кольори, звуки тощо);
- використовуйте матеріали інтернет-підтримки (анімації, скрайбінги, відеопрезентації) не лише на тому занятті, коли опрацьовується відповідний текст із навчального посібника, а й на інших заняттях, щоб актуалізувати вже опановану лексику та граматичні конструкції;
- пропонуйте учням грати в ігри з певним лексичним навантаженням, що запропоновані на сторінках навчального посібника, не лише на тих заняттях, на яких відбувається знайомство з ними, але й у будь-який інший час.

ОЦІНЮВАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ Й ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ

З урахуванням особливостей курсу «Навчаємо(сь) української разом» у 2 класі під час оцінювання мовленнєвої

діяльності учнів — сприйняття почутого з опорою на ілюстративний матеріал, говоріння в межах опрацьовуваної лексики,

а також читання і письма — необхідно звертати увагу на вміння, які наведені нижче. Також слід ураховувати, що кожне з цих умінь може перебувати в учнів та учениць 2 класу на різних рівнях сформованості.

Уміння, які демонструє учень / учениця на кінець 2 класу:

- розрізняє голосні та приголосні, тверді й м'які, дзвінки й глухі, подовжені звуки; називає відповідні терміни для характеристики звуків у процесі звукового аналізу слова;
- здійснює звуковий аналіз слова; відображає у звуковій моделі кількість і характеристики звуків за допомогою умовних позначок;
- визначає кількість складів у слові і наголошений склад;
- називає літери алфавіту; розрізняє назву букви та її звукове значення;
- розрізняє велику і малу літери на письмі;
- читає речення цілими словами з урахуванням наголошених складів; читає короткі тексти;
- називає предмети, дії, ознаки предметів (колір, розмір, маса, смак тощо) з опорою на зображення в межах опрацьованої лексики у відповідь на запитання *Хто це? Що це? Що робить? Що робила? Що робив? Що робило? Що робили? Який / яка / яке / які?*;
- використовує форми ступенів порівняння під час порівняння предметів;
- уживає у власному мовленні відповідні форми слів у знайомих граматичних конструкціях (для іменників — форми числа та відмінкові форми; для прикметників — форми числа, роду та відмінкові форми; для дієслів — особові форми теперішнього часу в однині та множині, форми минулого часу в однині та множині, форми наказового способу часу в однині та множині, неозначена форма дієслова);
- уживає в реченні за потреби прийменники *у, до, на, під, над, перед, за, з / із* для опису розміщення предмета

- в просторі; прислівники на позначення напрямку; кількісні числівники від 1 до 20; особові та присвійні займенники;
- розрізняє речення за метою висловлювання і використовує відповідні терміни (*розповідне, питальне, спонукальне*);
- розрізняє речення за емоційним забарвленням і використовує відповідні терміни (*окличне — неокличне*);
- будує розповідні неокличні та окличні речення (просте речення з прямим порядком слів, просте речення з однорідними членами, речення зі сполучниками *і, й, а, але, ніж*) за зразком; будує питальні речення з питальними словами та без них;
- розрізняє відомі й нові слова і фрази в прослуханому / переглянутому;
- з'ясовує доступними засобами значення нових слів і фраз;
- записує відомі слова з опорою на зображення в межах опрацьованої лексики у відповідь на запитання *Хто це? Що це?* (слова, у яких вимова збігається з написанням);
- розрізняє інструкцію до завдання та його зміст;
- застосовує знайомі стратегії навчання (повторює слова і фрази за вчителем або вчителькою, перепитує, відповідає на запитання, відтворює діалог у парі, переказує почутий текст тощо) для індивідуальної, парної та колективної роботи.

У 2 класі отримання інформації про результати навчання учнів / учениць може здійснюватись у таких формах: усна (бесіда, розповідь, театралізація, гра) і письмова (зокрема, виконання тестових завдань та вправ за допомогою електронних засобів навчання).

На початковому етапі опанування мови формувальне оцінювання проявляється в підтримці, наданні допомоги дитині для мотивації й покращення результатів роботи. Для оцінювання різних видів мовленнєвої діяльності учнів рекомендуємо користуватися

критеріями оцінювання, поданими в табл. 1.1, що орієнтовані на вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкових класів, визначених Державним стандартом початкової освіти. У таблиці подано перелік видів діяльності, характерних для другого року вивчення української мови як державної, а саме: сприйняття почутого з опорою на ілюстративний матеріал, говоріння в межах опрацьовуваної лексики, читання

та письмо букв та слів з опорою на зразок або ілюстрації — з описом очікуваних результатів навчання за рівнями, визначеними у Свідощві досягнень. Надана в таблиці характеристика результатів навчання допоможе вчителю або вчительці об'єктивно здійснювати оцінювання на основі педагогічного спостереження, визначити шляхи та форму надання індивідуальної підтримки кожному учневі / кожній учениці.

Таблиця 1.1

Рівні готовності до здійснення різних видів мовленнєвої діяльності у 2 класі

Рівень Вид діяльності	Потребує уваги і допомоги	Досягає результату з допомогою дорослих	Демонструє помітний прогрес	Має значні успіхи
Сприйняття тексту (слухання та емоційне або дієве реагування на почуте)	Потребує неодноразового прослуховування з опорою на ілюстративний матеріал для розуміння почутого; реагує на зміст повідомлення за підтримки вчителя	Розпізнає окремі слова та фрази для усвідомлення змісту почутого, іноді потребує повторного прослуховування з опорою на ілюстративний матеріал; реагує на зміст повідомлення в межах зрозумілого	Розпізнає ключові слова та фрази для розуміння змісту повідомлення, уточнює зміст почутого (найчастіше невербально), відповідно реагує на зміст повідомлення	Розуміє зміст повідомлення; у разі потреби ставить запитання на з'ясування значення нових слів; відповідно реагує
Говоріння (відтворення почутого, монологічне мовлення)	Частково відтворює зміст почутого за допомогою опорних слів; демонструє невпевненість у побудові речень з опорою на задану модель та ілюстративний матеріал	Відтворює зміст за допомогою опорних слів, але припускається фактичних помилок у відтворенні змісту; будує речення з опорою на задану модель та ілюстративний матеріал за підтримки вчителя	Відтворює зміст почутого, але без уваги до деталей; будує речення з опорою на задану модель та ілюстративний матеріал	Відтворює зміст почутого, не порушуючи логіки викладу, робить доречні доповнення; швидко і впевнено, роблячи логічний наголос, будує речення з опорою на задану модель та ілюстративний матеріал

Рівень Вид діяльності	Потребує уваги і допомоги	Досягає результату з допомогою дорослих	Демонструє помітний прогрес	Має значні успіхи
Говоріння (участь у діалозі в умовах театралізації, відтворення реплік заданого діалогу)	Частково відтворює репліки персонажа; використовує окремі невербальні засоби для передачі емоцій та настрою персонажа	Відтворює репліки персонажа за підтримки вчителя; інтонації в мовленні мало виражені, але міміка, жести передають емоції та настрої персонажа	Відтворює репліки персонажа, інколи звертається по допомогу до вчителя; використовує потрібну інтонацію, жести, міміку для передачі емоцій та настрою персонажа	Вільно відтворює репліки персонажа, робить доречні уточнення; імпровізує зі словами; вільно використовує потрібну інтонацію, відповідні жести, міміку для передачі емоцій та настрою персонажа
Говоріння (участь у навчальному діалозі, відповідь на запитання)	Робить спроби відповідати, використовуючи окремі слова; потребує допомоги вчителя для розуміння змісту запитання	Дає однослівні відповіді на запитання, не намагається відповідати реченнями	Відповідає на запитання реченнями, іноді поширеними реченнями; потребує допомоги в утворенні граматичних форм	Відповідає на запитання поширеними реченнями; вживає відповідні граматичні форми в межах опанованих раніше граматичних конструкцій
Читання	Читає складами; потребує допомоги вчителя для усвідомлення змісту прочитаного	Читає переважно складами, в окремих випадках цілими словами (прості одно- та двоскладові слова); виявляє розуміння значення більшості слів з допомогою вчителя	Читає переважно цілими словами, окремі слова ускладненої структури — складами; виявляє у процесі читання розуміння значення більшості слів; ставить запитання за змістом прочитаного, читає з потрібною інтонацією	Читає цілими словами, виявляє у процесі читання розуміння значення більшості слів, звертає увагу на незнайомі слова, запитує у дорослих їх значення; ставить запитання за змістом прочитаного з метою уточнення свого розуміння; використовує потрібну інтонацію, орієнтується на розділові знаки

Рівень Вид діяльності	Потребує уваги і допомоги	Досягає результату з допомогою дорослих	Демонструє помітний прогрес	Має значні успіхи
Письмо (ви- мова й на- писання слів збігається)	Плутає назви букв, частково відтворює написане під час списування; не завжди співвідносить букву та її звукове значення, потребує допомоги в написанні слів під диктування	Називає букви, інколи плутає назву і звукове значення букви; записує слова або речення під диктування, списує з друкованих та рукописних зразків речення, припускається багатьох помилок, але не перевіряє написане, за підтримки з боку вчителя виправляє помилки	Правильно називає і пише всі рукописні малі й великі літери українського алфавіту; записує слова під диктування, списує з друкованих та рукописних зразків речення, припускається помилок, але перевіряє написане і виправляє помилки, інколи звертається по допомогу до вчителя або вчительки	Правильно називає і пише всі рукописні малі й великі літери українського алфавіту; записує слова під диктування, списує з друкованих та рукописних зразків речення, інколи припускається помилок, але перевіряє написане і виправляє помилки; допомагає іншим виправляти помилки

Формувальне оцінювання в 2 класі, як і на попередньому етапі навчання, спрямоване на підтримку навчальних зусиль учнів, і передбачає, що результати роботи дитини вчитель або вчителька характеризує лаконічно, доброзичливо, чітко і об'єктивно на основі критеріїв, які зрозумілі дитині. Уваги вчителя або вчительки в процесі формувального оцінювання потребують усі учні: як ті, що повільніше за інших опановують мовленнєві уміння, так і ті, які задовольняють учительські очікування або випереджають їх.

Оцінювальні судження мають бути сформульовані так, щоб розкрити дитині її прогрес, надати поради щодо подолання труднощів. Важливо супроводжувати судження наданням зразків правильного виконання завдання. Значимо, що поведінка учнів та учениць під час виконання завдання в групі може дуже різнитися: хтось може бути активним та ініціативним, а хтось намагатиметься уникати будь-якої мовленнєвої активності. У таблиці 1.2 наведено деякі приклади взаємодії вчителя та учня під час формувального оцінювання.

**Опис підтримуючої поведінки з боку вчителя під час здійснення
формуального оцінювання**

Приклад завдання	Опис діяльності учня / учениці	Дії вчителя в межах формуального оцінювання
Повторюй	Під час хорového повторення слів або фраз дитина імітує повторення.	Учитель пропонує повторити слова або фрази невеликими групами дітей або парами так, щоб було чути кожного учасника, приділяючи увагу тому, хто імітує повторення. Якщо дитина продовжує імітацію, вчитель пропонує дитині повторити прослухане за учасником групи / пари.
	Дитина утруднюється повторювати слова.	Під час повторення багатоскладових слів учитель допомагає називати це слово складами.
	Дитина утруднюється повторювати фрази.	Під час повторення фрази вчитель допомагає дитині повторювати її частинами.
	Дитина легко відтворює запропоновані слова та репліки, спонукає інших.	Учитель схвалює ініціативну мовленнєву поведінку дитини, не забороняє допомагати іншим.
Називай (відповідай)	Дитина утруднюється у пригадуванні назв предметів або осіб.	Учитель просить когось із класу або весь клас хором підказати дитині назву предмета або особи, після цього вона має повторити слово.
	Дитина плутає назви ознак.	Учитель демонструє два предмети, наприклад, два яблука, які мали б різні ознаки (велике — маленьке, жовте — червоне, солодке — кисле), порівнюючи ці два предмети, вчитель називає ознаки і просить дитину повторювати слова. Після цього дає дитині в руки інші предмети / зображення предметів та просить назвати їх самостійно, наприклад, м'ячі (великий і маленький), надаючи підказки.
	Дитина плутає назви дій.	Якщо в дитини виникають труднощі під час розрізнення назв дій, учитель пропонує комусь із класу повторювати назви дій, супроводжуючи слова жестами.
	Дитина доречно використовує синоніми, назви предметів або осіб в межах тематичної групи, виходячи за межі вивченої на уроках лексики.	Учитель підтримує дитячу мовленнєву ініціативність, але не вимагає від інших запам'ятовувати ці слова.

Приклад завдання	Опис діяльності учня / учениці	Дії вчителя в межах формувального оцінювання
Грай (театралізація)	Дитина утруднюється відтворювати репліки персонажів.	Учитель підказує учням слова або репліки з прослуханого діалогу (зокрема жестами, мімікою).
	Дитина імпровізує, проявляє ініціативу, додає до запропонованих реплік доцільні слова.	Учитель підтримує вияв ініціативи (інтонаційні виявлення, влучно підібрані слова для виконання ролі тощо) жестами, мімікою.
Спостерігай (звуковий аналіз слів)	У дитини виникають труднощі з вимовою та розрізненням твердих і м'яких або дзвінких і глухих приголосних звуків.	Учитель чітко вимовляє слово, виділяючи голосом наголошений склад, ініціює до хорового повторення. Під час повторення вчитель допомагає дитині повторювати слово. Якщо звук дозволяє протягнути його, то вчитель пропонує таку вимову слова для повторення також. Наприклад: [ддден']. Ініціює, щоб діти схарактеризували звук, який вони виділили в слові у такий спосіб, наприклад: звук [д] — твердий, дзвінкий. За наявності м'якого парного звука учитель демонструє пару [д] — [д'], наводить приклад: [д]ень — [д']ятел. Аналогічно за наявності глухого парного звука демонструє пару [д] — [т], наводить приклад: [д]ень — [т]ин.
Читай	Дитина утруднюється читати слова цілісно.	Учитель пропонує учневі склади проговорювати подумки, а вголос вимовляти ціле слово з дотриманням наголосу.
	Дитина утруднюється читати багатоскладові слова.	Учитель пропонує учневі під буквами голосних звуків розставляти крапки або, у разі неможливості ставити крапки, указати на кожну літеру голосного звука пальцем і одночасно подумки проговорювати склади, а вголос вимовляти ціле слово з дотриманням наголосу.
	Дитина самостійно читає, передає зміст прочитаного з дотриманням логіки викладу.	Учитель підтримує читацьку ініціативність дитини, не забороняє допомагати іншим обирати тексти для читання.

Приклад завдання	Опис діяльності учня / учениці	Дії вчителя в межах формувального оцінювання
Пиши	У дитини виникають труднощі у відтворенні елементів рукописних букв українського алфавіту.	Учитель пропонує виконати підготовчі вправи до написання букв (обведення контурів малюнків, малювання візерунків, орнаментів із використанням різних ліній)
	Дитина плутає букви під час написання слів.	Учитель пропонує дітям вправи з буквами, схожими за написанням, під час написання букв дитина промовляє відповідний звук. Наприклад (ідеться про рукописні букви): л — м, н — к — п, д — у, п — т, ш — щ, ч — г, а — и.
	Учень або учениця пропускає букви під час запису слова.	Учитель пропонує промовляти вголос слово по складах під час написання, тобто синхронізувати промовляння та письмо. Після написання слова дитина читає слово по складах, щоб перевірити написане. Спочатку під буквами голосних дитина ставить крапки, потім читає склад, дужкою пов'язуючи букви приголосних та голосних звуків.

ТЕМА 1. МОЇ ДРУЗИ

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тижень 1. Радісна зустріч	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет і особу. Прохання. Виконання інструкції. Привітання з однолітками	Ека, Аха, Еня, Рик (імена головних персонажів); краб, куниця, жук, чапля; лелека, бедрик, рисеня, Одеса, Веселе, Ужгород, Стародубівка, місто, село; друг, подруга; брат, племінник, дядько, сестра; новий, нова, великий, кумедний, нова, кмітлива, швидкий, веселий, бадьорий; товстий, цікавий, мала, висока, мудра, швидка; коричневий, помаранчевий; я, ми, він, вона; мій, моя; жити (у формі <i>живе</i>), мити (умиє), читати (читає), малювати (малює), любить (любить), плавати, літати, танцювати (танцюємо), стрибати (стрибаємо); разом; привіт	Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна). Використання форм слів, які належать до різних частин мови: Іменник у формі називного відмінка однини. Прикметник у формі чоловічого та жіночого роду однини. Займенники <i>я, ми, він, вона, мій, моя</i> . Кількісні числівники <i>один–десять</i> . Дієслово у формі інфінітива, у формі дійсного способу 2-ї особи множини. Питальні конструкції <i>хто це? що це? який? яка?</i> Речення
Тижень 2. Веселий пікнік	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет і особу. Виконання інструкції. Подяка. Телефонна розмова	Ананас, банан, кавун, агрус, лимон, светрик, дівчинка, хлопчик; м'яч, огірок, кріп, перець, помідор, кабачок; кислий, солодкий, гіркий, легкий, важкий; який; дякувати (дякую), дарувати (дарую), плавати (плаваю), стрибати (стрибаю); а; алло! бувай!	Звуки <i>т, ж, з, дж</i> . Звуки <i>и, і</i> . Наголос. Інтонація (питальна, спонукальна, розповідна). Іменник у формі Н. в. однини. Прикметник у формі чоловічого роду однини. Займенник <i>ти</i> у формі Д. в. (<i>тобі</i>). Займенник <i>це</i> . Дієслово у формі 1-ї особи однини теперішнього часу. Сполучник <i>а</i> . Питальні речення <i>Ти хто? Ти який?</i> Ствердна та заперечна відповіді

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, навчального відеоролика, анімації, презентації. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки). Сприйняття медіатексту (мультфільму). Графічні вправи. Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання Мирилка. Поезії Оксани Луцевської, Варвари Гринько, Ольги Сміян. Мапа України</p>	<p>Лічба. Комікс. Ознаки предметів (колір, розмір, матеріал). Назви почуттів (весела, сумна). Ігрова діяльність. Самооцінювання</p>
<p>Слухання та реагування на почуте, зокрема в рольовій грі, під час перегляду ілюстрацій, навчального відеоролика, анімації. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки). Самооцінювання</p>	<p>Поезії Дмитра Мегелика</p>	<p>Лічба. Комікс. Здорове харчування. Ігрова діяльність. Розгортка. Самооцінювання</p>

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тижень 3. Жвава розмова	Розповідь про предмет. Суперечка. Залагодження суперечки. Виконання інструкції	Звук; джміль, оса, бджілка, лічилка, фотографія, сом; нора, рак, змія, вуж; жук, цап, кит, лев; Аха, Ека, Еня, Рик; замок, карусель, ялина, малина, цеглинка; будувати, кататися; жовтий; великий, високий; перший, другий; по черзі; спочатку	Звуки. Наголос. Інтонація (питальна, спонукальна, розповідна; оклична, неоклична). Порядкові числівники (<i>перший, другий</i>). Наказовий спосіб дієслів: говорити (говоріть, говори), дивитися (дивись), штовхатися (штовхайтеся). Використання прийменника місця <i>в</i> (в норі). Використання форми звертання (Данило – Даниле, Марта – Марто). Питальні слова <i>де? що? який?</i>
Тижень 4. Цікаве кіно	Розповідь про предмет, істоту. Опис предмета, істоти	Кіно, квиток, хлопчик, фільм, мультфільм, кіт, сова, светр, штани, ґудзик, шарпетки, кросівки; склад, рука, нога, вухо, лоб, рот, ніс, квиток, афіша, окуляри (3D), крісло, екран, ескалатор, каса, гардероб, морозиво; Піноккіо, Карлсон, Снігова королева, Червона Шапочка, Кіт у чоботях; дерев'яний, цікавий, веселий, довірливий; веселий, швидкий, висока, гарна, чемна, відважна, рухливий, хитрий; один, два, три; вдома, тихо, сьогодні; тягнути (тягне), дивитися (дивимось), вигуківі слова <i>га-а-в, ня-я-в</i> ; так	Наголос. Інтонація (питальна, спонукальна, розповідна). Прикметники у формі чоловічого, жіночого роду. Прикметники у формі однини та множини. Займенники <i>він, вона, вони, мій, моя</i> . Дієслово у формі 1-ї особи однини теперішнього часу: любити (люблю), літати, поспішати, сумувати, допомагати. Звукonasлідувальні слова. Речення з питальними словами <i>що? який?</i> Звертання

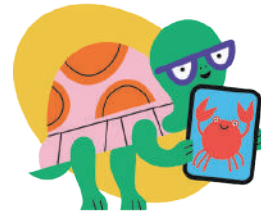
Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання та реагування на почуте, зокрема в рольовій грі, під час перегляду ілюстрацій, навчального відео-ролика.</p> <p>Відтворення почутого (монолог, діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Поезії Ольги Сміян, Андрія Мястківського, Леоніда Талалая</p>	<p>Ознаки предметів і осіб (колір, розмір).</p> <p>Порівняння предметів за певною ознакою.</p>
<p>Слухання та реагування на почуте, зокрема в рольовій грі, під час перегляду ілюстрацій, навчального відео-ролика.</p> <p>Відтворення почутого (монолог, діалог, театралізац).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Традиційні звуконаслідування в українській мові</p>	<p>Ознаки предметів і осіб (колір, розмір, настрій).</p> <p>Порівняння предметів і осіб за певною ознакою.</p> <p>Мовна гра</p>

Тема 1. Мої друзі

Радісна зустріч

1.

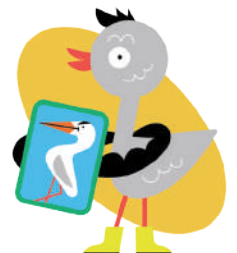
Я Аха! Це мій новий друг Краб. Він великий і кумедний. Він живе в місті Одеса.

Я Еня! Це моя нова подруга Куниця. Вона мала і швидка. Вона живе в місті Ужгород.

Я Рик! Це мій дядько Жук. Він товстий і цікавий. Він живе у селі Веселе.

Я Ека! Це моя сестра Чапля. Вона висока і весела. Вона живе у селі Стародубівка.

4

Навчальний посібник ч. 1, с. 3

Лексика: Ёка, Аха, Ёня, Рик (імена головних персонажів).

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Мапа України. Зустріч із героями»).

1. Перегляньте анімацію «Мапа України. Зустріч із героями» із привітанням головних персонажів навчального посібника.
2. Розгорніть с. 3 навчального посібника, вкажіть по черзі на персонажів та запитуйте: «Хто це?». Учні називають імена персонажів. Потім назвіть, що кожний із персонажів тримає в руках: «Це літера ... (відповідна назва літери)». Учні за вчителем повторюють назви літер («ер», «ка», «ен», «ї»).

ТЕМА 1. МОЇ ДРУЗИ

РАДІСНА ЗУСТРІЧ

Навчальний посібник ч. 1, с. 4

Лексика: краб, куніця, жук, чапля; Одеса, Веселе, Ужгород, Стародубівка; дядько; сестра; місто, село; новий, великий, кумедний; товстий, цікавий, мала, висока, мудра, швидка.

Граматика: особові займенники 1-ї та 3-ї особи однини; узгодження прикметників та присвійних займенників у роді та числі з особовими займенниками; форма 3-ї особи дієслів.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

5

Завдання 1. Слухай, повторюй, розповідай.

1. Заздалегідь підготуйте маски Ахи, Ені, Рика, Еки та малюнки із зображеннями Краба, Куниці, Жука, Чаплі. Заздалегідь попросіть учнів принести фото когось із їхніх друзів або родичів. Підготуйте також і фото когось зі своїх друзів.
2. Спершу надягніть маску черепахи Ахи, привітайтеся і скажіть: «*Я А́ха*». Тепер покажіть малюнок із зображенням Краба і скажіть: «*Це мій новий друг Краб. Він великий і кумедний. Він живе в місті Одеса*». Попросіть учнів повторити почуте. Розгорніть підручник на с. 3 і вкажіть учням місце на карті, де приблизно розташовано місто Одеса. Учні повторюють за вами дію та репліку Ахи.

3. Тепер одягніть маску Ені, привітайтеся і скажіть: «*Я Е́ня*». Покажіть малюнок із зображенням Куниці і скажіть: «*Це моя нова подруга Куни́ця. Вона мала і швидка. Вона живе у місті Ужгород*». Попросіть учнів повторити почуте. Укажіть учням місце на карті, де приблизно розташовано місто Ужгород. Учні повторюють за вами дію та репліку Ені.
4. Тепер одягніть маску Рика, привітайтеся і скажіть: «*Я Ри́к*». Покажіть малюнок із зображенням Жука і скажіть «*Це мій дядько Жук. Він товстий і цікавий. Він живе у селі Веселе*». Попросіть учнів повторити почуте. Укажіть учням місце на карті, де приблизно розташовано село Веселе (Одеська область). Учні повторюють за вами дію та репліку Рика.
5. Тепер одягніть маску Еки, привітайтеся і скажіть: «*Я Е́ка*». Покажіть малюнок із зображенням Чаплі і скажіть: «*Це моя сестра́ Ча́пля. Вона висівка і весела. Вона живе у селі Стародубівка*».

Попросіть учнів повторити почуте. Укажіть учням місце на карті, де приблизно розташовано село Стародубівка (Донецька область). Учні повторюють за вами дію та репліку Чаплі.

Тепер об'єднайте учнів у групи з чотирьох осіб і попросіть озвучити репліки. Учні домовляються в групі, хто чію роль виконує, використовуючи малюнки в посібнику або окремі картки, розказують одне одному про Краба, Жука, Куницю, Чаплю. Під час роботи учнів у групах надавайте підтримку тим групам, у яких учні не змогли зорганізуватися. Не вимагайте від учнів точного повторення реплік, підтримуйте словесну імпровізацію.

6. Покажіть учням фото свого друга або когось із родичів і скажіть, наприклад: «*Це моя сестра́ О́льга. Вона цікава і весела. Вона живе у місті Ужгород*». Попросіть когось із учнів розказати про свого друга або родича, зображеного на фото. Ініціюйте роботу в парах.

Навчальний посібник ч. 1, с. 5**Завдання 2. Слухай, відповідай.**

Перед тим, як розглядати малюнки, попрацюйте з назвами дій *вирі́зати*, *міти*, *лі́пити*, *прасува́ти*. Для цього використайте ножиці, воду, пластилін, праску. Попросіть чотирьох учнів допомогти вам. Хтось має вирізати з паперу квадратик, хтось — мити у воді яблуко, хтось — ліпити з пластиліну кульку, хтось — умовно прасувати білизну. При цьому звертайте увагу учнів саме на назви дій, тобто, вказуючи на конкретну дію дитини, називайте: «*Оле́на міє*. *Дмитро́ ліпить*. *Марк вирізає*. *Оксана прасує*». Учні повторюють за вами назви дій і жестами показують ці дії. Потім переходьте до розгляду малюнків.

Малюнок 1. Розгляньте з учнями малюнок із зображенням краба, який клешнею вирізає зірку. Покажіть на краба і запитайте в учнів: «*Хто це?*». Учні дають відповідь: «*Це краб*». Тепер покажіть на зірку і скажіть: «*Це зірка*». Запитайте в учнів: «*Що вирізає краб?*». Учні дають відповідь: «*Краб вирізає зірку*».

Розгляньте схему під малюнком і повторіть речення, вказуючи на кожне слово в схемі. Зробіть висновок: «*Краб — це слово, вирізає — це слово, зірка — це слово. Краб вирізає зірку — це речення. У реченні слова пов'язані між собою*». (Зверніть увагу на риси на схемі між

Тема 1. Мої друзі**Радісна зустріч**1.

Я Аха! Це мій новий друг Краб. Він великий і кумедний. Він живе в місті Одеса.

Я Еня! Це моя нова подруга Куниця. Вона мала і швидка. Вона живе в місті Ужгород.

Я Рик! Це мій дядько Жук. Він товстий і цікавий. Він живе у селі Веселе.

Я Ека! Це моя сестра Чапля. Вона висока і весела. Вона живе у селі Стародубівка.

4

прямокутниками як знаками такого зв'язку слів у реченні.)

Малюнок 2. Покажіть на куницю і запитайте в учнів: «*Хто це?*». Учні відповідають: «*Це куні́ця*». Тепер покажіть на гриб і скажіть: «*Це гриб*». Тепер запитайте в учнів: «*Що міє куні́ця?*». Учні дають відповідь на запитання: «*Куні́ця міє гриб*». Попросіть учнів повторити почуте. Скажіть учням, що конструкція *Куниця миє гриб* — це речення. Ініціюйте учнів повторити речення, вказуючи на кожне слово на схемі.

Малюнок 3. Покажіть на жука і запитайте в учнів: «*Хто це?*». Учні дають відповідь: «*Це жук*». Тепер покажіть на вареник і скажіть: «*Це вареник*». Тепер запитайте: «*Що ліпить жук?*». Учні дають відповідь: «*Жук ліпить вареник*». Наголосіть: *Жук ліпить вареник* — це

2.

Що вирізає краб?
Краб вирізає зірку.

3.

5

речення. Ініціюйте учнів повторити речення, указуючи на кожне слово на схемі.

Малюнок 4. Покажіть на чаплю і запитайте в учнів: «Хто це?». Учні відповідають: «Це ча́пля». Тепер покажіть на шкарпетку і запитайте: «Що це?». Учні відповідають: «Це шкарпе́тка». Тепер запитайте учнів: «Що прасу́є ча́пля?». Учні дають відповідь: «Ча́пля прасу́є шкарпе́тку». Наголосіть учням на тому, що конструкція *Ча́пля прасу́є шкарпе́тку* — це речення. Ініціюйте учнів повторити речення, указуючи на кожне слово на схемі.

Завдання 3. Слухай, відповідай.

1. Розгляньте малюнки. Покажіть по черзі на дівчинку, на хлопчика і запитайте в учнів: «Хто це?». Учні відповідають:

«Це дівчинка. Це хлопчик». Тепер покажіть по черзі на літак, книжку, вежу і запитайте: «Що це?». Учні відповідають: «Це літа́к. Це кні́жка. Це ве́жа».

2. Розгляньте малюнок 1, на якому дівчинка малює літак. Тепер запитайте в учнів: «Що робить дівчинка?». Учні відповідають: «Дівчинка малює» або «Вона́ малює». Запитайте: «Що малює дівчинка?». Діти відповідають: «Дівчинка малює літа́к». Ініціюйте учнів повторити речення, указуючи на кожне слово на схемі. Підсумуйте роботу: «Це речення. Це речення має три слова».
3. Розгляньте малюнок 2, на якому хлопчик читає книжку. Тепер запитайте в учнів: «Що робить хлопчик?». Учні відповідають: «Хлопчик читає». Тепер запитайте: «Що читає хлопчик?». Дочекайтеся відповіді: «Хлопчик читає кні́жку». Ініціюйте учнів повторити речення, указуючи на кожне слово на схемі. Підсумуйте роботу: «Це речення. Це речення має три слова».
4. Розгляньте малюнок 3, на якому діти будують вежу. Покажіть на дітей і запитайте в учнів: «Хто це?». Учні відповідають: «Це дівчинка і хлопчик» або «Це діти». Тепер запитайте в учнів: «Що роблять діти?». Дочекайтеся відповіді: «Діти будують». Далі запитайте: «Що будують діти?». Дочекайтеся відповіді: «Діти будують ве́жу». Ініціюйте учнів повторити речення, указуючи на кожне слово на схемі. Підсумуйте роботу: «Це речення. Це речення має три слова».

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: куніця, гриб; весела, сумна; товста, худя; великий, малий; коричневий, помаранчевий; мити (міє).

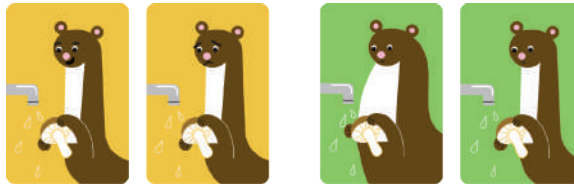
Граматика: питальні речення з питальними словами *яка?* *який?*

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 4. Слухай, відповідай.

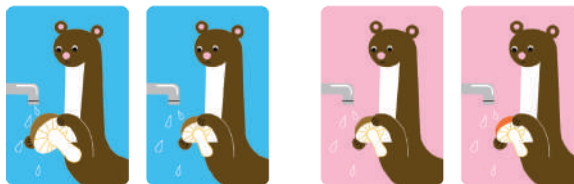
1. Розгляньте два зображення куніці на жовтому тлі. Укажіть на зображення куніці на обох малюнках і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Це куніця». Тепер запитайте: «Що робить куніця?», показуючи на однакову дію на обох малюнках. Учні відповідають: «Куніця міє гриб». Тепер запитайте: «Яка куніця на першому малюнку? А на другому?». Учні дають відповідь: «Тут куніця весела. А тут куніця сумна». Тепер запитайте: «Яка куніця міє гриб?», указуючи на малюнок із веселою куніцею. Дочекайтеся відповіді: «Весела куніця міє гриб». Далі запитайте: «Яка куніця міє гриб?», указуючи на малюнок із сумною куніцею. Дочекайтеся відповіді: «Сумна куніця міє гриб». Ініціюйте учнів повторити

4.

Яка куніця міє гриб?
Весела куніця міє гриб.

— — —

Куніця міє який гриб?
Куніця міє великий гриб.

— — —

— — — —

6

речення, указуючи на кожне слово на схемі. Підсумуйте роботу: «Це речення має чотири слова».

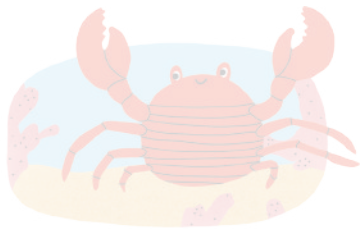
2. Розгляньте два зображення куніці на зеленому тлі. Укажіть на зображення куніці на обох малюнках і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Це куніця». Тепер запитайте: «Що робить куніця?», показуючи на однакову дію на обох малюнках. Учні відповідають: «Куніця міє гриб». Тепер запитайте: «Яка куніця на першому малюнку? А на другому?». Учні дають відповідь: «Тут куніця товста. А тут куніця худя». Тепер запитайте: «Яка куніця міє гриб?», указуючи на малюнок із товстою куніцею. Дочекайтеся відповіді: «Товста куніця міє гриб». Далі запитайте: «Яка куніця міє гриб?», указуючи на малюнок із худю куніцею. Дочекайтеся відповіді:

5.

КРАБ

Цап-царап,
лізе краб,
Клешні вперед,
дере-дере.
Я його не бою-ю-юсь!
Тпрусь! Тпрусь!

Оксана Луцевська

ЧАПЛЯ

(скоромовка)

В очереті — черепаха.
З очерету чапля-птаха
Чапу-чапу до води:
— Черепахо! Йди сюди!
Вже тут сонце не пече,
Чиста річечка тече!..

Варвара Гринько

Жовтий жук прийшов
на танці
У жакеті й вишиванці,
А зелений у жилеті
Грав в ансамблі
на кларнеті.

Ольга Сміян

7

«Худá куні́ця мі́є гри́б». Ініціюйте учнів повторити речення, указуючи на кожне слово на схемі. Підсумуйте роботу: «*Це речення має чотири слова*».

3. Розгляньте два зображення куниці на блакитному тлі. Запитайте в учнів: «*Якій гри́б?*», указуючи на малюнок із великим грибом. Учні відповідають: «*Гри́б вели́кий*». Запитайте в учнів: «*Якій гри́б?*», указуючи на малюнок з малим грибом. Учні відповідають: «*Гри́б мали́й*». Тепер запитайте: «*Якій гри́б мі́є куні́ця?*», указуючи на куницю з великим грибом. Учні відповідають: «*Куні́ця мі́є вели́кий гри́б*». Запитайте: «*Якій гри́б мі́є куні́ця?*», указуючи на куницю з малим грибом. Учні відповідають: «*Куні́ця мі́є мали́й гри́б*». Ініціюйте учнів повторити речення, указуючи на

кожне слово на схемі. Підсумуйте роботу: «*Це речення має чотири слова*».

4. Розгляньте два зображення куниці на рожевому тлі. Запитайте в учнів: «*Якій гри́б?*», указуючи на коричневий гриб. Учні відповідають: «*Гри́б кори́чневий*». Запитайте в учнів: «*Якій гри́б?*», указуючи на малюнок із помаранчевим грибом. Учні відповідають: «*Гри́б помарáнчевий*». Тепер запитайте: «*Якій гри́б мі́є куні́ця?*», указуючи на куницю з коричневим грибом. Учні відповідають: «*Куні́ця мі́є кори́чневий гри́б*». Запитайте: «*Якій гри́б мі́є куні́ця?*», указуючи на куницю з помаранчевим грибом. Учні відповідають: «*Куні́ця мі́є помарáнчевий гри́б*». Ініціюйте учнів повторити речення, указуючи на кожне слово на схемі. Підсумуйте роботу: «*Це речення має чотири слова*».

5. Озвучте учням назву піктограми — «*Подумай*».

Зверніть увагу учнів на наведену схему, у якій позначено п'ять слів. Ініціюйте учнів придумати речення із п'яти слів про куницю та гриб. (наприклад: «*Весéла куні́ця мі́є вели́кий гри́б*»).

Об'єднайте учнів у пари та ініціюйте їх ставити запитання до зображень та відповідати на них.

Лексика: краб, цап, клéшні, ча́пля, очерéт, черепа́ха, со́нце; жук, жилéт, жакéт, вишивáнка, кларне́т; жо́втий, зелéний; лі́зти (лі́зе), купі́ти (купі́в).

Ресурси: навчальний посібник, матеріали інтернет-підтримки.

Завдання 5. Слухай, повторюй.

Звертаємо увагу, що запропоновані на цій сторінці тексти можна використувати на власний розсуд на різних заняттях, необов'язково відводити на роботу з ними окреме заняття.

1. Прочитайте вголос поезію Оксани Луцшевської «Краб» або скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки та послухайте поезію в записі.

Краб

*Цап-цапа́п,
лі́зе краб.
Кле́шні вперéд,
дерé-дерé.*

4.

Яка куниця має гриб?
Весела куниця має гриб.

Куниця має який гриб?
Куниця має великий гриб.

6

*Я його́ не бою́-ю́юсь!
Тпрусь! Тпрусь!*

Тепер прочитайте поезію, поділяючи текст на зручні для запам'ятовування фрагменти (у цьому разі це речення). Попросіть учнів повторювати кожне речення. Розгляньте ілюстрацію до поезії. Покажіть на краба і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це краб». Ініціюйте учнів розповісти цю поезію з пам'яті. Звертаємо увагу, що до пропонуваніх для опрацювання в навчальному посібнику художніх творів бажано звертатися неодноразово, ініціюючи учнів декламувати їх із пам'яті на наступних заняттях.

2. Тепер прочитайте вголос скоромовку Варвари Гринько «Чапля» або скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки та послухайте поезію у записі.

5.

КРАБ

Цап-царап,
лізе краб.
Клешні вперед,
дере-дере.
Я його не бою-ю-юсь!
Тпрусь! Тпрусь!

Оксана Луцевська

ЧАПЛЯ

(скоромовка)

В очереті — черепаха.
З очерету чапля-птаха
Чапу-чапу до води:
— Черепахо! Йди сюди!
Вже тут сонце не пече,
Чиста річечка тече!..

Варвара Гринько

Жовтий жук прийшов
на танці
У жакеті й вишиванці,
А зелений у жилеті
Грав в ансамблі
на кларнеті.

Ольга Сміян

7

Чапля

(скоромовка)

*В очереті — черепаха.
З очерету чапля-птаха
Чапу-чапу до води:
— Черепахо! Йди сюди!
Вже тут сонце не пече,
Чиста річечка тече!..*

Тепер прочитайте поезію по зручних для запам'ятовування фрагментах. Попросіть учнів повторити почуте. Розгляньте ілюстрацію до поезії. Покажіть на чаплю, на черепаху і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Ініціюйте учнів розповісти цю поезію з пам'яті.

3. Тепер прочитайте вголос поезію Ольги Сміян або скористайтесь матеріалами інтернет-підтримки та послухайте поезію в записі.

*Жовтий жук прийшов на танці
У жакеті й вишиванці,
А зелений у жилеті
Грав в ансамблі на кларнеті.*

Попросіть учнів повторити почуте. Розгляньте ілюстрацію до поезії. Покажіть на жука і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте в учнів: «Який жук?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Жук жовтий», «Жук веселий», «Жук товстий». Запитайте: «Що має жук?». Дочекайтеся відповіді: «Жук має жакет, вишиванку».

Повторюйте поезію кілька разів так, щоб запам'ятати її. Ініціюйте учнів розповісти цю поезію з пам'яті.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: таємни́ця, підтрима́ти (підтрима́й), поважа́ти (поважа́й), берегти́ (бережі́), умі́ти (умі́й), слуха́ти, пробача́ти, співчува́ти (співчува́й).

Граматика: використання форм наказового способу дієслова.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (гра «Правила дружби»).

Завдання 6. Слухай, повторюй.

Нагадайте учням, що в Ахи є друг Краб (завдання 1, с. 4). Для цього надягніть маску черепахи Ахи і покажіть малюнок із зображенням Краба і скажіть: *«Це мій новий друг Краб. Він великий і кумедний. Він живе в місті Одеса».*

Запитайте в кількох учнів: *«Хто твій друг?»*. Після відповідей учнів зверніться до малюнків на с. 8. Прочитайте назву: *«Правила дружби»*. Попросіть учнів повторити почуте.

Тепер розгляньте кожний із малюнків, озвучуючи правило та, за потреби, даючи тлумачення цих правил.

Підтримуй! Поважай! Бережи таємниці! Умі слухати! Умі пробачити! Співчувай!

Далі можна пограти з піктограмами, показуючи на певну з них, а хтось з учнів озвучить правило. Також учнів можна об'єднати в пари і запропонувати їм пограти з піктограмами.

Поясніть учням, що друзі уміють пробачити одне одному і миритися. Прочитайте вголос мирилку Варвари Гринько або скористайтеся інтернет-підтримкою та прослушайте написане в записі.

6.

ПРАВИЛА ДРУЖБИ

Підтримуй!

Поважай!

Бережи таємниці!

Умі слухати!

Умі пробачити!

Співчувай!

Мирилка летіла,
На плече сіла,
Сказала тихенько:
— Миріться швиденько!
Варвара Гринько

8

*Мирилка летіла,
На плече сіла,
Сказала тихенько:
Миріться швиденько!*

Попросіть учнів повторити почуте. Об'єднайте учнів у пари та запропонуйте їм помиритися за допомогою мирилки. Запросіть учня або ученицю для демонстрації. Візьміть її або його за мізичник і проказуйте слова мирилки вголос.

Ініціюйте учнів розповісти мирилку в парі з пам'яті.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів).

7.

- Привіт, я Краб. Моя нова подруга — Черепаха. Вона кмітлива. Черепаха любить плавати. Я теж люблю плавати. Ми любимо плавати разом.
- Привіт, я Чапля. Мій брат — Лелека. Він швидкий. Лелека любить літати. Я теж люблю літати. Ми любимо літати разом.
- Привіт, я Жук. Мій племінник — Бедрик. Він веселий. Він любить танцювати. Я теж люблю танцювати. Ми танцюємо разом.
- Привіт, я Куниця. Мій друг — Рисеня. Він бадьорий. Він любить стрибати. Я теж люблю стрибати. Ми стрибаємо разом.

9

Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із восьми карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати її напарнику або напарниці. Інший розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 8 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

Спостерігайте за мовленням учнів, надавайте допомогу в разі потреби.

Завдання 7. Слухай, повторюй, майструй, грай.

Заздалегідь підготуйте маски Краба, Чаплі, Жука та Куниці. Продемонструйте учням розмову персонажів, міняючи маски.

— *Привіт, я Краб. Моя нова подруга — Черепаха. Вона кмітлива. Черепаха любить плавати. Я теж люблю плавати. Ми любимо плавати разом.*

— *Привіт, я Чапля. Мій брат — Лелека. Він швидкий. Лелека любить літати. Я теж люблю літати. Ми любимо літати разом.*

— *Привіт, я Жук. Мій племінник — Бедрик. Він веселий. Він любить танцювати. Я теж люблю танцювати. Ми танцюємо разом.*

— *Привіт, я Куниця. Мій друг — Рисеня. Він бадьорий. Він любить стрибати. Я теж люблю стрибати. Ми стрибаємо разом.*

Далі запропонуйте учням виготовити маски для персонажів, використовуючи розгортку (див. вкладку ч. 1 робочого зошита), щоб розіграти таку виставу в групах. Розгляньте з учнями фотографії на сторінці навчального посібника, використайте слова *розмальовуй, ножниці, вирізай, клей, наклеюй*. Заохочуйте учнів називати українською мовою персонажів, кольори, рахувати персонажів та зазначати, веселі вони чи сумні.

Після завершення роботи з виготовлення масок попросіть групу учнів розіграти виставу, домовившись про розподіл ролей. Спостерігайте за мовленням дітей. Не вимагайте точного відтворення реплік, підтримуйте словесну імпровізацію. У разі потреби надавайте необхідну допомогу. Далі запропонуйте всім об'єднатися в групи і розіграти виставу цілком.

1 Пиши.

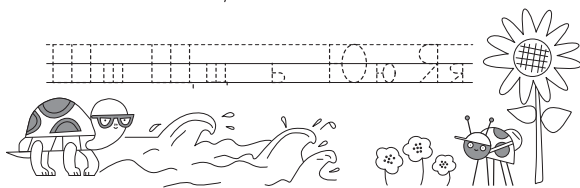
Аа Бб Вв Гг Дд Ее

Єе Жж Зз Ии Іі Йй

Кк Лл Мм Нн Оо Пп Рр

Сс Тт Уу Фф Хх Цц Чч

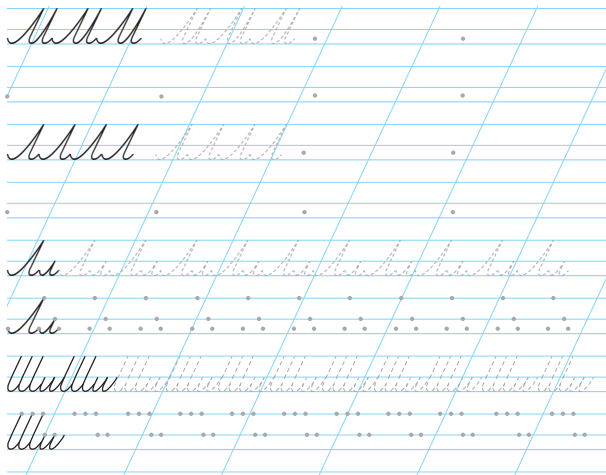
Шш Щщ Ъъ Юю Яя

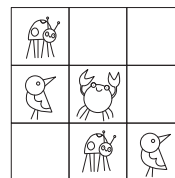
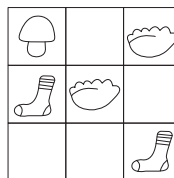
3

МОЇ ДРУЗИ. Радісна зустріч

1 Пиши.

2 Називай, добирай, малюй.

4

Робочий зошит ч. 1, с. 3

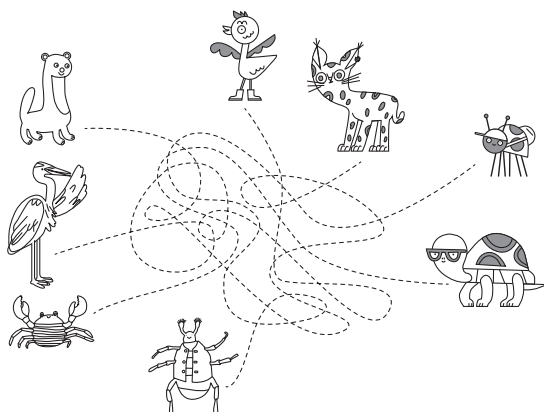
До виконання вправи «Пиши», яка запропонована на цій сторінці, учитель та учні звертатимуться протягом усього першого семестру відповідно до знайомства на уроках із певними буквами. Інакше кажучи, саме тоді, коли на уроці учні будуть знайомитися, наприклад, з буквами А та О, їм можна буде запропонувати знайти ці букви на с. 3 і написати їх по заданих контурах. Під час знайомства з робочим зошитом можна запропонувати учням розфарбувати персонажів, щоб у такий спосіб індивідуалізувати цей зошит і мотивувати дітей до подальшої роботи у власному зошиті.

Робочий зошит ч. 1, с. 4

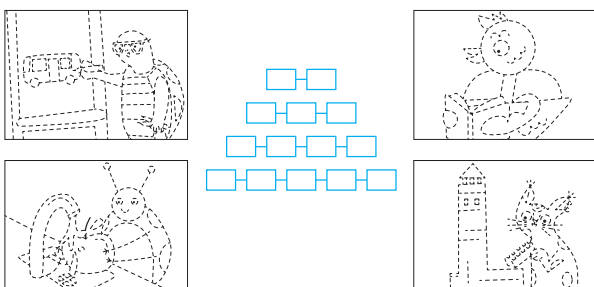
Вправа 1. Пиши.

1. Назвіть дію «Пиши», яку мають виконувати діти, та продемонструйте її на дошці. Зверніть увагу учнів на роль точок у рядку, які є орієнтирами для початку написання графічного знака. На цьому етапі не йдеться про назви букв, хоча діти можуть бачити в цих графічних знаках певні букви. Якщо учні намагаються давати назви цим буквам, важливо відстежувати, щоб назви відповідали назвам букв українського алфавіту.
2. Учні наводять літери за пунктирними лініями, дотримуючись пропонованого зразка.
3. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання.

3 З'єднай, називай, розмальовуй.

4 Думай, з'єднай.

5

Вправа 2. Називай, добирай, малюй.

1. Назвіть дію «*Називай*», яку мають виконувати діти: Назвіть зображення: гриб, вареник, шарпéтка.
2. Назвіть дію «*Добирай*», яку мають виконувати діти. Поясніть учням, як добирати предмети в квадраті sudoku. Зображення розташовуються так, щоб той самий малюнок не повторювався по горизонталі або вертикалі. Ініціюйте учнів називати вголос зображення в одному рядку по горизонталі або вертикалі.
3. Назвіть дію «*Малюй*», яку мають виконувати учні. Малюйте ті зображення (шкарпетки, гриба чи вареника), які обрали.
4. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання.

Вправа 3. З'єднай, називай, розмальовуй.

1. Поставте учням запитання «*Хто це?*», указуючи на певного персонажа. Дочекайтеся відповідей: «*Лелéка Ека, куніця, ча́пля, краб, жук, черепа́ха Аха, рисеня́ Еня, бéдрик Рик*».
2. Назвіть дію «*З'єднай*», яку мають виконувати діти, та продемонструйте її на дошці.

Учні з'єднують олівцем крапки, отримуючи криві лінії і проводять персонажів одне до одного (куніця — рисеня, чапля — лелека, краб — черепаха, жук — бєдрик).

3. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Розмальовуй*». Розмалюйте зображення на власний розсуд. Називайте кольори, які обрали учні.
4. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Думай, з'єднай.

1. Назвіть дії, які мають виконувати учні: «*Думай, з'єднай*». Запропонуйте учням зразок виконання завдання: придумайте по одному реченню до кожного з малюнків, яке б відповідало певній схемі. З'єднайте обраний малюнок зі схемою речення. Наприклад: «*Черепа́ха малює. Лелéка читає кни́жку. Бéдрик мие вели́ке я́блуко. Рисеня́ складає висóкий черво́ний за́мок*».
2. Запропонуйте учням попрацювати в парах. Кожен із пари придумує власне речення і пов'яже схему з відповідним малюнком. Потім учні озвучують придумані речення одне одному і перевіряють установлені зв'язки.
3. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (вибрати відповідний смайл поряд із вправою).

Веселий пікнік

Лексика: сім'я, пікнік, галявина, кущ, ліщина, жолудь; сосна; Данило, Марта.

Граматика: дієслова теперішнього часу 3-ї особи однини та множини; питальний займенник *хто*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Сім'я на пікніку»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Працюйте з коміксом. Спочатку актуалізуйте слова, які учні вже знають: *білка, горіх, дятел, яблука, кішук, пиріг, виноград*. Запитайте учнів: «Що це?» — і вкажіть на певне зображення на першому малюнку (наприклад кішук). Далі запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Обговоріть у такий спосіб усі малюнки.

Якщо учні називають зображення на коміксах рідною мовою, назвіть їх українською та попросіть дітей повторити за вами.

2. Озвучте текст комікса, ініціюючи учнів повторювати хором кожну з реплік. Інтонуйте репліки та стежте, щоб учні під час відтворення реплік дотримувалися певної інтонації.
3. Скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки та перегляньте інтерактивний мультимедіа. Слухайте та повторюйте почуте.

Зараз осінь. Сім'я відпочиває у лісі. Це пікнік.

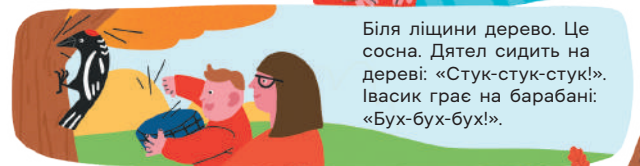
Веселий пікнік

1.

Зараз осінь.
Сім'я відпочиває у лісі.
Це пікнік.

На галявині кущ. Це ліщина. Діти збирають горіхи. Один горіх, два горіхи, три горіхи. Марта має п'ять горіхів. Данило має вісім горіхів. Мама запитує:
— Хто має більше горіхів?
А от і білка. Вона схвильована. Білка спостерігає і чекає. Вона теж збирає горіхи.

Біля ліщини дерево. Це сосна. Дятел сидить на дереві: «Стук-стук-стук!». Івасик грає на барабані: «Бух-бух-бух!».

У кішук пиріг, яблука, виноград. Білка має горіх. Дятел має жолудь. Усі раді.

10

Тут галявина. На галявині кущ. Це ліщина. Данило і Марта збирають горіхи. Один горіх, два горіхи, три горіхи. Марта має п'ять горіхів. Данило має вісім горіхів.

Мама запитує:

— Хто має більше горіхів?

Діти змагаються. А от і білка. Вона схвильована. Білка спостерігає і чекає. Вона теж збирає горіхи.

Біля ліщини дерево. Це сосна. Дятел сидить на дереві: «Стук-стук-стук!». Івасик грає на барабані: «Бух-бух-бух!».

У кішук пиріг, яблука, виноград. Білка має горіх. Дятел має жолудь. Усі раді.

Обговоріть прослуханий текст, пропонуючи учням запитання:

2.

Куди йде тато?

Звідки йде тато?

Де летить жук?

Де повзе мураха?

11

- Де відпочиває сім'я?
- Що роблять Даніло і Мάρта?
- Скільки горіхів має Мάρта?
- Скільки горіхів має Даніло?
- Де сидить дятел?
- Хто грає на барабані?
- Де лежать пиріг, яблука і виноград?

Навчальний посібник ч. 1, с. 11

Лексика: мураха; іті (іді).

Граматика: речення з питальними словами *куди?* *звідки?* *де?*; речення зі словами-помічниками (прийменниками) *до — з;* *над — під.*

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 2. Відповідай, називай.

До — з

- Обговоріть два малюнки, запитуючи учнів «*Хто це? Що це?*» і вказуючи на зображення (чоловік, кошик, ліс, гриби).
- Озвучте запитання до першого малюнка: «*Куди йде тато?*». Дочекайтеся відповіді: «*Тато йде до лісу.*» Озвучте запитання до другого малюнка: «*Звідки йде тато?*». Дочекайтеся відповіді: «*Тато йде з лісу.*».
- Розгляньте схему до малюнків. Повторіть обидва речення, вказуючи на схемі на кожне слово. Зверніть увагу учнів, що речення різняться словами *до* та *з*. Повідомте дітям, що це слова-помічники.

Над — під

- Обговоріть два малюнки, запитуючи «*Хто це? Що це?*» і вказуючи на зображення (жук, мураха, кущ).
- Озвучте запитання до першого малюнка: «*Де летить жук?*». Дочекайтеся відповіді: «*Жук летить над кущем.*» Запропонуйте учням інший варіант цього речення — «*Над кущем летить жук.*» Озвучте запитання до другого малюнка: «*Де повзе мураха?*». Дочекайтеся відповіді: «*Мураха повзе під кущем.*» Запропонуйте учням інший варіант цього речення — «*Під кущем повзе мураха.*».
- Розгляньте схему до малюнків. Повторіть обидва речення *Над кущем летить жук* і *Під кущем повзе мураха*, вказуючи на схемі на кожне слово. Зверніть увагу учнів, що в реченнях є слова *над* та *під*. Це слова-помічники.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

3.

Що їдять Марта і Данило?

Що малює мама?

Де сидять дятел і білка?

Де сидять хом'як і миша?

12

Навчальний посібник ч. 1, с. 12

Лексика: їсти (їдять), малювати (малює), яблуко, яліна, ліщина, дятел, білка, хом'як, миша, дупло, нора.

Грамматика: використання питальних слів *що? де?*; речення зі словами-помічниками (сполучник *і*, прийменник *у*).

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 3. Відповідай, називай.

Малюнок 1.

- Обговоріть малюнок, запитуючи «Хто це? Що це?» і вказуючи на зображення Марти, Данила, яблука.

- Озвучте запитання: «Що їдять Марта і Данило?». Дочекайтеся відповіді: «Марта і Данило їдять яблука».

- Розгляньте схему до малюнка. Повторіть речення, вказуючи на схемі на кожне слово. Зверніть увагу учнів, що в реченні є слово *і*. Це слово-помічник.

Малюнок 2.

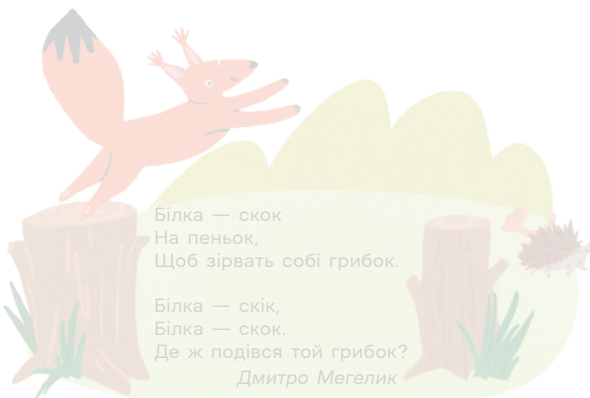
- Обговоріть малюнок, запитуючи «Хто це? Що це?» і вказуючи на зображення мами, ялини, ліщини.
- Озвучте запитання: «Що малює мама?». Дочекайтеся відповіді: «Мама малює яліну і ліщину».
- Розгляньте схему до малюнка. Повторіть речення, вказуючи на схемі на кожне слово. Зверніть увагу учнів, що в реченні є слово *і*. Це слово-помічник.

4.

Дятел в лісі — т-т-т.
Жук в траві — ж-ж-ж.
Комар в полі — з-з-з.
Джміль в норі — дж-дж-дж.

Білка — скок
На пеньок,
Щоб зірвать собі грибок.

Білка — скік,
Білка — скок.
Де ж подівся той грибок?
Дмитро Мегелик

13

Малюнок 3.

1. Обговоріть малюнок, запитуючи «*Хто це? Що це?*» і вказуючи на зображення дятла, білки, дерева, дупла.
2. Озвучте запитання: «*Де сидять дятел і білка?*». Дочекайтеся відповіді: «*Дятел і білка сидять у дуплі*».

Малюнок 4.

1. Обговоріть малюнок, запитуючи «*Хто це? Що це?*» і вказуючи на зображення хом'яка, миші, норі.
2. Озвучте запитання: «*Де сидять хом'як і миша?*». Дочекайтеся відповіді: «*Хом'як і миша сидять у норі*».
3. Розгляньте схему до обох малюнків. Повторіть обидва речення, вказуючи на схемі на кожне слово. Зверніть увагу учнів, що в реченні є слова *і* та *у*. Це слова-помічники.

4. Укажіть на піктограму «*Подумай*». Запропонуйте учням схему, у якій позначено іншу послідовність слів-помічників, ніж у попередній схемі. Ініціюйте учнів придумати речення про дятла та білку або хом'яка та мишу з заданою послідовністю слів.

Наприклад: «*У дуплі сидять дятел і білка*».

Ініціюйте роботу учнів у парах. Один учень або учениця ставить запитання, а інший відповідає. Змініть ролі.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Навчальний посібник ч. 1, с. 13

Лексика: дятел, жук, комар, джміль.
Граматика: використання конструкцій
 приємника з іменником
 (в лісі, в траві, в полі, в норі).
Ресурси: навчальний посібник.

Завдання 4. Слухай, повторюй.

1. Прочитайте вголос рядки або скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки.

Дятел в лісі — т-т-т.

Жук в траві — ж-ж-ж.

Комар в полі — з-з-з.

Джміль в норі — дж-дж-дж.

2. Тепер прочитайте поезію по рядках. Попросіть учнів повторити почуте. Розгляньте ілюстрацію до поезії. Покажіть на дятла і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте в учнів: «Де живе дятел?». Дайте відповідь: «Дятел живе в лісі». Попросіть учнів повторити почуте. Тепер покажіть на жука і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте в учнів: «Де живе жук?». Дайте відповідь: «Жук живе в траві». Попросіть учнів повторити почуте.

Покажіть на комара і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте в учнів: «Де живе комар?». Дайте відповідь: «Комар живе в полі». Попросіть учнів повторити почуте.

Покажіть на джмеля і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте в учнів: «Де живе джміль?». Дайте відповідь: «Джміль живе в норі». Попросіть учнів повторити почуте.

Повторіть поезію кілька разів, щоб учні могли запам'ятати її. Ініціюйте учнів розповісти поезію з пам'яті.

Навчальна гра. Для неї потрібні п'ять учасників: ведучий і виконавці ролей дятла, жука, комара, джмеля. Ведучий озвучує слова *дятел в лісі, жук в траві,*

4.

Дятел в лісі — т-т-т.
Жук в траві — ж-ж-ж.
Комар в полі — з-з-з.
Джміль в норі — дж-дж-дж.

Білка — скок
На пеньок,
Щоб зірвать собі грибок.

Білка — скік,
Білка — скок.
Де ж подівся той грибок?

Дмитро Мегелик

13

комар в полі, джміль в норі, а виконавці різних ролей виконують свою звукову партію. Для надання зразка запросіть чотирьох учнів, запропонуйте їм розподілити між собою ролі дятла, жука, комара та джмеля, а самі виконайте роль ведучого. Бажано використання театрального реквізиту або масок.

3. Прочитайте вголос рядки поезії Дмитра Мегелика або скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки.

*Білка — скок
На пеньок,
Щоб зірвать собі грибок.*

*Білка — скік,
Білка — скок.
Де ж подівся той грибок?*

4. Тепер прочитайте поезію по смислових фрагментах. Попросіть учнів повторити

почуте. Ініціюйте учнів розповісти поезію з пам'яті.

Розгляньте ілюстрацію до поезії. Покажіть на білку і запитайте в учнів: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте в учнів: «*Що робить білка?*». Дочекайтеся відповіді: «*Білка стрибає*». Тепер покажіть на гриб і запитайте в учнів: «*Хто несе гриб?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Їжак несе гриб*».

Навчальна гра. Для гри потрібні троє учасників: ведучий і виконавці ролей білки та їжака. Ведучий озвучує вірш, а виконавці ролей розігрують пантоміму. На «пеньку» (це може бути обруч на підлозі) лежить гриб, білка здалеку розглядає гриб, стрибає ближче до нього, але їжак забирає гриб і несе його до свого будиночка. Для надання зразка запросіть двох учнів, запропонуйте розподілити ролі білки і їжака, а самі виконайте роль ведучого. Бажано використання театрального реквізиту або масок.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Навчальний посібник ч. 1, с. 14

Лексика: грати (грай), засмагати (засмага́й), фотографувати (фотографу́й), спостерігати (спостеріга́й), смітити (не смі́ти), палити (не палі́), ламати (не ламáй), руйнувати (не руйну́й).

Граматика: використання форм наказового способу дієслова.

Ресурси: навчальний посібник, матеріали інтернет-підтримки (гра «Правила поведінки в лісі»).

Завдання 5. Слухай, повторюй.

Запитайте в учнів, хто з батьками був на пікніку в лісі (завдання 1, с. 10).

Після відповідей учнів зверніться до малюнків на с. 14. Прочитайте назву «Правила поведінки в лісі». Попросіть учнів повторити почуте.

Тепер розгляньте кожний із малюнків, озвучуючи правило та в разі потреби даючи тлумачення цих правил.

Грай! Не сміти! Засмага́й! Не палі! Фотографу́й! Не ламáй! Спостеріга́й! Не руйну́й!

Укажіть на піктограму і просіть учнів назвати правило, яке вона ілюструє. Потім зробіть навпаки: ви називаєте правило, а учні вказують на піктограму.

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В ЛІСІ

Грай!

Не сміти!

Засмагай!

Не пали!

Фотографуй!

Не ламай!

Спостерігай!

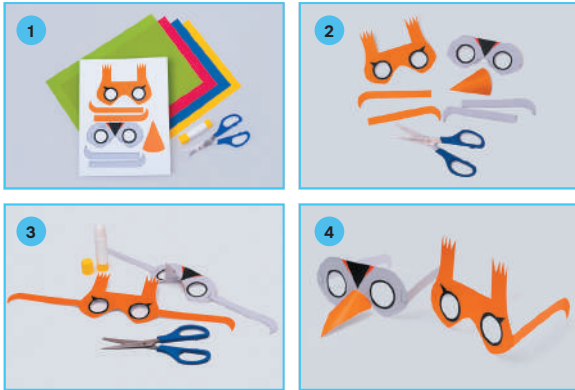
Не руйнуй!

14

Навчальна гра. Підготуйте набори карток. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із восьми карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати її напарнику або напарниці. Інший / інша розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 8 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

6.

- Привіт, Білко!
- Привіт, Дятле!
- Як справи?
- Добре! Що ти несеш?
- Я несу яблука і виноград. Запрошую тебе на пікнік.
- Пікнік? Пікнік — це весело!
- Так! На галявині грають Куниця і Лисиця. Вони мої друзі.
- А хто це там іде?
- Це Їжак! Він теж мій друг. Він несе гриби.
- А ось ідуть мої друзі Хом'як і Миша. Вони несуть горіхи.
- Друзі, ідіть до нас! Ми тут відпочиваємо.
- Це чудовий пікнік!

15

Навчальний посібник ч. 1, с. 15

Завдання 6. Слухай, повторюй, майструй, грай.

Заздалегідь підготуйте маски Дятла та Білки. Продемонструйте учням розмову персонажів, міняючи маски.

- *Привіт, Білко!*
- *Привіт, Дятле!*
- *Як справи?*
- *Добре! Що ти несеш?*
- *Я несу яблука і виноград. Запрошую тебе на пікнік.*
- *Пікнік? Пікнік — це весело!*
- *Так! На галявині грають Куниця і Лисиця. Вони мої друзі.*
- *А хто це там іде?*

— *Це Їжак! Він теж мій друг. Він несе гриби.*

— *А ось ідуть мої друзі Хом'як і Миша. Вони несуть горіхи.*

— *Друзі, ідіть до нас! Ми тут відпочиваємо.*

— *Це чудовий пікнік!*

Далі запропонуйте учням виготовити маски для персонажів, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита), щоб розіграти таку виставу в парах. Розгляньте з учнями фотографії на сторінці навчального посібника, використайте слова *розмалювуй, ножниці, вирізай, клей, наклеюй*. Заохочуйте учнів називати українською мовою персонажів, кольори, рахувати персонажів та зазначати, веселі вони чи сумні.

Після завершення роботи з виготовлення масок попросіть пару учнів розіграти виставу, домовившись про ролі. Спостерігайте за мовленням дітей. Не вимагайте точного відтворення реплік, підтримуйте словесну імпровізацію. У разі потреби надавайте необхідну допомогу. Далі запропонуйте всім попрацювати в парах.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши.

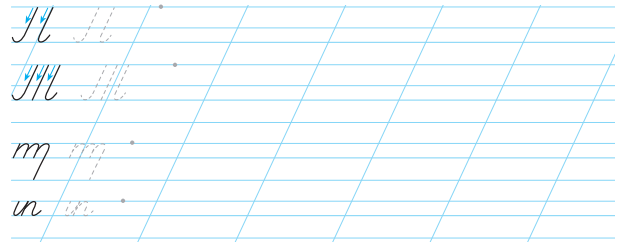
1. Назвіть дію «Пиши», яку мають виконувати діти, та продемонструйте її на дошці. Обговоріть з учнями напрямок руху руки під час написання графічного елемента (пиши зверху вниз).
2. Учні наводять літери за пунктирними лініями, дотримуючись пропонованого зразка.
3. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (вибрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Малюй, називай.

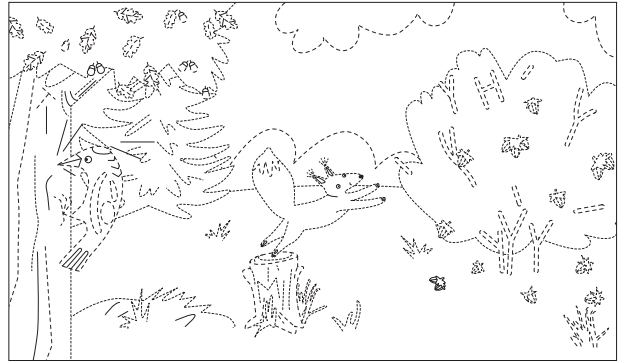
1. Продемонструйте учням зразок виконання завдання. Наводьте елементи малюнка за пунктирними літерами та називайте зображення, яке утворилося.
2. Запропонуйте учням далі працювати в парах. Учні розказують одне одному по черзі, що вони малюють. Наприклад: «Це білка. Вона стрибає. Білка коричнева». Надавайте відповідну допомогу тим учням, які її потребують.
3. Учні роблять самооцінювання в зошиті, обравши смайл, який найкраще відповідає їхньому емоційному стану під час виконання завдання.

Веселий пікнік

- 1 Пиши.

- 2 Малюй, називай.

6

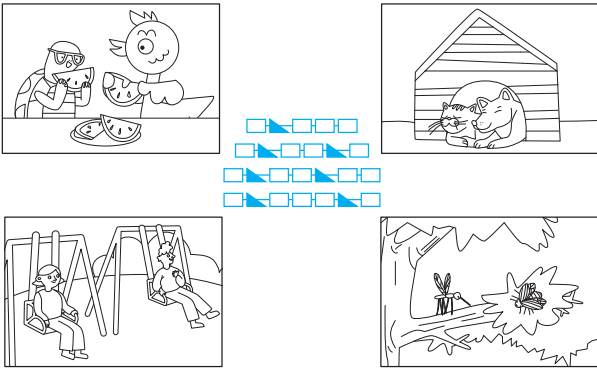
Вправа 3. Думай, з'єднай.

1. Запитайте в учнів, кого вони бачать на кожному з малюнків. Дочекайтеся відповідей: «Черепáха і Лелéка; кіт і собáка; хлопчик і дівчинка, комár і жук». Далі запитайте, що роблять Черепаха і Лелека; кіт і собака; хлопчик і дівчинка, комар і бджола. Дочекайтеся відповідей: «Черепáха і Лелéка їдять каву́н. Кіт і собáка сидять у б́уді. Хлопчик і дівчинка катáються на го́йдалках. Комár і жук сидять на дéреві».

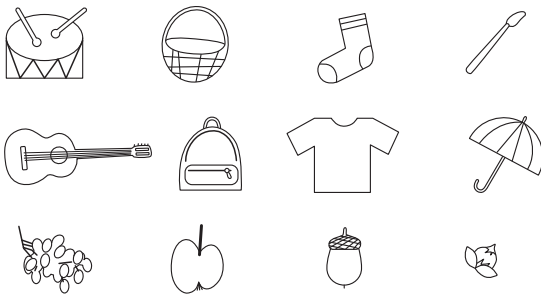
На цьому етапі роботи над вправою немає жодних обмежень на запропоновані учнями речення.

Розгляньте малюнки схем речень. Полічіть з учнями кількість слів у реченні,

3 Думай, з'єднай.

4 Називай, розмальовуй усе, крім зайвого.

7

зверніть увагу на місце в реченні слів-помічників.

2. Назвіть дії «Думай, з'єднай», які мають виконувати учні. Назвіть одне з речень, утворених учнями, яке відповідає певній схемі, і з'єднайте малюнок зі схемою речення. Наприклад, речення *Черепашка і Лелека їдять кавун* — перша схема.
3. Запропонуйте учням попрацювати в парах. Кожен із пари придумує власне речення і пов'яже схему з відповідним малюнком. Потім учні озвучують придумані речення одне одному і перевіряють установлені зв'язки.
4. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (вибрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Називай, розмальовуй усе, крім зайвого.

1. Ініціюйте учнів назвати малюнки першого ряду, ставлячи запитання «Що це?» і вказуючи на кожний із намальованих предметів (барабан, кошик, шкарпетка, пензлик).
2. Оберіть малюнок, який називає слово, відмінне від решти за ознакою роду. Це слово *шкарпетка*. Попросіть довести це (барабан, кошик, пензлик — він, шкарпетка — вона).
3. Розмалюйте всі предмети, назви яких належать до чоловічого роду.
4. Ініціюйте учнів назвати малюнки другого ряду, ставлячи запитання «Що це?» і вказуючи на кожний із намальованих предметів (гітара, рюкзак, футболка, парасоля).
5. Попросіть учнів обрати зайве слово. Це слово *рюкзак*. Попросіть довести це (гітара, футболка, парасоля — вона, рюкзак — він). Запропонуйте розмалювати решту предметів.
6. Ініціюйте учнів назвати малюнки третього ряду, ставлячи запитання «Що це?» і вказуючи на кожний із намальованих предметів (виноград, яблуко, жолудь, горіх).
7. Попросіть учнів обрати зайве слово. Це слово *яблуко*. Попросіть довести це (виноград, жолудь, горіх — він, яблуко — воно). Запропонуйте розмалювати решту предметів.
8. Учні роблять самооцінювання, вибравши відповідний смайл.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

ЖВАВА РОЗМОВА

Навчальний посібник ч. 1, с. 16

Лексика: джміль, осá, бджілка, лічілка, фотографія, сом; норá, рак, змія, вуж, пряма́; жóвтий; по черзі; спочáтку; ось, моя́.

Граматика: використання форм наказового способу дієслова; використання прийменника місця *в* (в норі); використання форм Кл. в.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Спочатку розгляньте перший малюнок коміксу і активізуйте відому учням лексику за допомогою запитання «Хто це?», показуючи по черзі на дідуся, хлопчика і дівчинку. Укажіть на фотографію і запитайте: «Що це?». Дайте відповідь: «Фотографія». Попросіть учнів повторити почуте.

Жвава розмова

1.

- Дідусю, ось моя фотографія, дивись.
- А ось моя! Дивись, дідусю!
- Діти, не штовхайтесь! Говоріть по черзі.

- Джміль, оса та бджілка — от і вся лічилка. Марто, спочатку говори ти!
- Це сом. Він живе в норі. Він має вуса.

- Даниле, тепер говори ти!
- Це рак. Він теж живе у норі. І теж має вуса.

- Данило! Хто це? Змія?
- Так, це вуж.
- Ось жовта пляма.
- Які у вас цікаві фотографії.

16

2. Тепер розгляньте друге зображення. Активізуйте відому учням лексику за допомогою запитання «Хто це?», показуючи по черзі на осу, бджілку, сома. Укажіть на нору і запитайте: «Що це?». Дайте відповідь: «Норá». Тепер запитайте: «Де живе сом?». Дайте відповідь повним реченням: «Сом живе в норі». Попросіть учнів повторити почуте.
3. Тепер розгляньте третє зображення. Активізуйте відому учням лексику за допомогою запитання «Хто це?», показуючи на рака. Укажіть на нору і запитайте: «Що це?». Дайте відповідь: «Норá». Тепер запитайте: «Де живе рак?». Дайте відповідь повним реченням: «Рак живе в норі». Попросіть учнів повторити почуте.
4. Тепер розгляньте четверте зображення. Активізуйте відому учням лексику за

2.

?

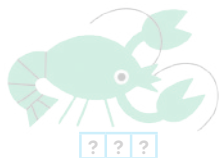
?

?

?

???

Це звук.
Звук ми чуємо
і вимовляємо.
Це перший звук.
Це другий звук.
Це третій звук.

???

3.

Перший звук?
Другий звук?
Третій звук?

17

допомогою запитання «Хто це?», показуючи на вука. Укажіть на пляму і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Пляма». Тепер запитайте: «Якого кольору пляма?». Дайте відповідь: «Пляма жовта». Попросіть учнів повторити почуте.

5. Після такої підготовчої роботи озвучте репліки персонажів, розглядаючи з учнями комікс і вказуючи на того, кому належить репліка. Намагайтеся вимовляти репліки різних персонажів змінюючи висоту голосу. Використовуйте мову тіла для пояснення значень слова *штовхати*. Скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки, щоб послухати текст у записі та повторити почуте.

- Дідусю, ось моя фотографія, дивись.
- А ось моя! Дивись, дідусю!

— Діти, не штовхайтеся! Говоріть по черзі.

— Джміль, осá та бджілка — от і вся лічілка.

Мáрто, спочáтку говорі ти!

— Це сом. Він живé в норі. Він має вуса.

— Даніле, тепéр говорі ти!

— Це рак. Він теж живé у норі.

І теж має вуса.

— Даніло! Хто це? Змія?

— Так, це вуж.

— Ось жóвта пляма.

— Які у вас цікаві фотографії.

Учні повторюють хором почутий діалог. Запропонуйте трьом учням розіграти діалог. Можна повторити декілька разів, викликаючи охочих трійками.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: сом, вуж, рак, оса, жук, цап, кит, лев; звук; перший, другий, третій.

Фонетика: використання прийомів виокремлення звуків у слові.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 2. Слухай, повторюй, спостерігай.

1. Підготуйте чотири картки з зображеннями сома, вужа, рака, осі. На дошці намалюйте модель із трьома комірками. Покажіть учням, наприклад, малюнок із зображенням сома і запитайте: «Хто це?». Почувши дитячу відповідь «Це сом», повторіть це слово тричі, привертаючи увагу учнів до кожного звука, подовжуючи його: «Сссом. Со-о-ом. Соммм». Одночасно показуйте відповідну комірку в моделі. Тепер покажіть на кожну з комірок і скажіть: «Це — звук. Це перший звук. Це другий звук. Це третій звук. Звук ми чуємо і вимовляємо».

Жвава розмова

1.

- Дідусю, ось моя фотографія, дивись.
- А ось моя! Дивись, дідусю!
- Діти, не штовхайтесь! Говоріть по черзі.

- Джміль, оса та бджілка — от і вся лічилка. Марто, спочатку говори ти!
- Це сом. Він живе в норі. Він має вуса.

- Даниле, тепер говори ти!
- Це рак. Він теж живе у норі. І теж має вуса.

- Данило! Хто це? Змія?
- Так, це вуж.
- Ось жовта пляма.
- Які у вас цікаві фотографії.

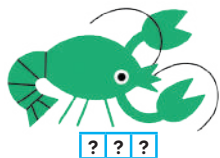
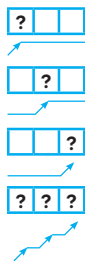
16

Тепер додайте: «У слові сом три звуки». Продемонструйте учням ще раз, як вимовляти звуки в слові з опорою на модель: «Сссом. Со-о-ом. Соммм».

2. Перейдіть до роботи зі словом *вуж*. Покажіть учням малюнок із зображенням вужа і запитайте: «Хто це?». Почувши дитячу відповідь «Це вуж», повторіть це слово тричі, привертаючи увагу учнів до кожного звука, подовжуючи його: «Ввужж. Ву-у-уж. Вужжжж». Одночасно показуйте відповідну комірку в моделі. Ініціюйте, щоб учні повторювали з вами. Тепер покажіть на кожну з комірок і попросіть учнів промовляти слово, подовжуючи відповідний звук. «Це перший звук. Це другий звук. Це третій звук». Учні мають повторювати кожний раз усе слово. Це дуже важливо, щоб учні не виокремлювали звук, а промовляли

2.

Це звук.
Звук ми чуємо
і вимовляємо.
Це перший звук.
Це другий звук.
Це третій звук.

3.

Перший звук?
Другий звук?
Третій звук?

17

все слово. На цьому етапі закладається уміння писати слова, промовляючи одночасно звуки. Таке уміння є запорукою грамотного письма, коли учні не пропускають букви.

- Продовжте за аналогією роботу зі словами *рак*, *оса*. Далі організуйте взаємодію учнів у парах з використанням малюнків у підручнику. Наприклад, один учень або учениця обирає зображення і говорить: «*Що це?*». Інший учень відповідає: «*Це рак*». Тепер один учень показує на кожен звук у моделі, а його напарник або напарниця промовляє слово, інтонуючи відповідний звук.

Завдання 3. Відповідай, спостерігай.

- Перейдіть до роботи зі словами *кит*, *жук*, *цап*, *лев*. У словах є звуки [к], [т], [п], які неможливо вимовити як

подовжені, тому не треба й намагатися це робити — достатньо привернути до них увагу. Покажіть учням малюнок кита і запитайте: «*Хто це?*». Почувши дитячу відповідь «*Це кит*», повторіть це слово тричі, привертаючи увагу учнів до кожного звука: «*Кит. Ки-и-ит. Кит*». Одночасно показуйте відповідну комірку в моделі. Ініціюйте, щоб учні повторювали з вами. Тепер покажіть на кожну з комірок і попросіть учнів промовляти слово, привертаючи увагу до відповідного звука. «*Перший звук? Другий звук? Третій звук?*» Учні мають повторювати кожний раз усе слово.

- Далі запросіть пару учнів і попросіть їх за зразком опрацювати інше слово. Повторіть із кількома парами.
- Організуйте взаємодію учнів у парах з використанням малюнків у підручнику.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: замок, карусель, яліна, малина, цеглінка; жовтий; великий, високий; будувати (будують), кататися (катаються).

Граматика: використання слів-помічників (прийменників, сполучників) у реченні; використання форми 3-ї особи множини дієслів.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 4. Відповідай, називай.

- Актуалізуйте лексичний запас учнів. Запитайте їх: «Хто це?» — і послідовно покажіть на черепаку та лелеку. Вислухавши дитячі відповіді, укажіть на цеглинки Лего, обговоріть їх колір, скажіть: «Лего». Далі запитайте: «Що будують Аха і Ека?» Вислухайте відповіді учнів на поставлене запитання («Аха і Ека будують красівий замок», «Аха і Ека будують замок» тощо). Зверніть увагу учнів на модель, яка розташована під малюнком. Порахуйте кількість графічних позначок (слів) у цій моделі. Скажіть: «У реченні п'ять слів. У реченні

4.

Що будують Аха і Ека? Який замок будують друзі?

Що роблять Еня і Рик? Де ростуть яліна і калина?

18

є слово-помічник». Тепер попросіть учнів дати відповідь на поставлене запитання реченням, у якому буде 5 слів. Наприклад: «Аха і Ека будують замок».

- Тепер запитайте в учнів: «Який замок будують друзі?». Вислухайте відповіді учнів на поставлене запитання. Наприклад: «Високий, жовтий». Зверніть увагу учнів на модель, яка розташована під малюнком. Порахуйте кількість графічних позначок (слів) у цій моделі. Скажіть: «У реченні шість слів. У реченні є слово-помічник». Тепер попросіть учнів дати відповідь на поставлене запитання реченням, у якому буде 6 слів і слово-помічник. Наприклад: «Друзі будують високий і жовтий замок».
- Розгляньте наступні два зображення. Актуалізуйте лексичний запас учнів. Запитайте їх: «Хто це?» — і послідовно

5.

ЛЕТІЛО ТРИ СОРОКИ

Летіло три,
Летіло три,
Летіло три сороки.
Та й сіли три,
Та й сіли три
На яворі високім.

Леонід Талалай

РОЗМОВА З ОДУДОМ

— Ду-ду-ду,
Чі-чі-чі...
Де ночуєш
Ти вночі?
— Чі-чі-чі,
Ду-ду-ду...
Я ночую
У саду.
— Ду-ду-ду,
Чі-чі-чі...
Од садка
Віддай ключі.
— Чі-чі-чі,
Ду-ду-ду...
Загубив
І не знайду.

Андрій М'ястківський

19

покажіть на рисення і бедрика. Вислухавши дитячі відповіді, укажіть карусель, калину і ялину і назвіть їх: «*Це каліна*». «*Це яліна*». «*Це карусель*». Тепер прочитайте запитання у книжці: «*Що рóbлять Ёня і Рик?*» Вислухайте відповіді учнів на поставлене запитання: «*Ёня і Рик крúтять кóлесо. Дрúзи катáються на карусéлі*». Зверніть увагу учнів на модель, яка розташована під малюнком. Порахуйте кількість графічних позначок (слів) у цій моделі. Скажіть: «*У реченні шість слів. У реченні два слова-помічники*». Тепер попросіть учнів дати відповідь на поставлене запитання реченням, у якому буде 6 слів. Наприклад: «*Ёня і Рик катáються на карусéлі*».

4. Тепер прочитайте наступне запитання у книжці: «*Де ростúть яліна і каліна?*» Вислухайте відповіді учнів на

поставлене запитання: «*Яліна і каліна ростúть на подвёр'ї. Яліна і каліна ростúть біля карусéлі*». Зверніть увагу учнів на модель, яка розташована під малюнком. Порахуйте кількість графічних позначок (слів) у цій моделі. Скажіть: «*У реченні шість слів.*

У реченні два слова-помічники». Попросіть учнів дати відповідь на поставлене запитання реченням, у якому буде 6 слів. Учні відповідають: «*Яліна і каліна ростúть на подвёр'ї. Яліна і каліна ростúть біля карусéлі*». Важливо показати учням, що можна по-різному відповісти на запитання за допомогою шести слів.

5. Зверніть увагу учнів на піктограму «*Подумай*». Порахуйте кількість графічних знаків у моделі. Зверніть увагу учнів, що речення починається зі слова-помічника. Дайте час поміркувати учням, щоб скласти речення за змістом малюнків, яке б відповідало поданій моделі. (*На карусéлі катáються Ёня і Рик. Біля карусéлі ростúть яліна і каліна.*)

4.

Що будують Аха і Ека?   Який замок будують друзі?

Що роблять Еня і Рик?   Де ростуть ялина і калина?

18

Навчальний посібник ч. 1, с. 19

Завдання 5. Слухай, повторюй.

- Прочитайте вголос віршовані рядки Леоніда Талалая або скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки та послухайте аудіозапис.

*Летіло три,
Летіло три,
Летіло три соробки.
Та й сіли три,
Та й сіли три
На яворі високім.*

Тепер прочитайте поезію по смислових частинах (у цьому разі по реченнях). Попросіть учнів повторити почуте. Розгляньте ілюстрацію до поезії. Покажіть на сороку і запитайте в учнів: «*Хто*

це?». Дочекайтеся відповіді. Тепер запитайте в учнів: «*Скільки сорок летіло?*». Дочекайтеся відповіді: «*Летіло три соробки*». Тепер покажіть на дерево і запитайте в учнів: «*Де сіли соробки?*». Дочекайтеся відповіді: «*Соробки сіли на яворі високім*». Тепер запитайте в учнів: «*Якій явір?*». Дочекайтеся відповіді: «*Явір високій*».

Повторюйте поезію декілька разів, звертаючи увагу на наголос у словах. Ініціюйте учнів розповісти цю поезію з пам'яті.

- Запропонуйте учням послухати голоси птахів. Підготуйте малюнки або маски одуда і, наприклад, сороки, щоб використати їх під час театралізації. Прочитайте вголос рядки поезії Андрія Мясківського, показуючи або за допомогою

5.

ЛЕТІЛО ТРИ СОРОКИ

Летіло три,
Летіло три,
Летіло три сороки.
Та й сіли три,
Та й сіли три
На яворі високім.

Леонід Талалай

РОЗМОВА З ОДУДОМ

— Ду-ду-ду,
Чі-чі-чі...
Де ночуєш
Ти вночі?
— Чі-чі-чі,
Ду-ду-ду...
Я ночую
У саду.
— Ду-ду-ду,
Чі-чі-чі...
Од садка
Віддай ключі.
— Чі-чі-чі,
Ду-ду-ду...
Загубив
І не знайду.

Андрій Мястківський

19

малюнка, або за допомогою маски, кому належить репліка.

Розмова з одудом

— Ду-ду-ду,
Чі-чі-чі...
Де ночуєш
Ти вночі?
— Чі-чі-чі,
Ду-ду-ду...
Я ночую
У саду.
— Ду-ду-ду,
Чі-чі-чі...
Од садка
Віддай ключі.
— Чі-чі-чі,
Ду-ду-ду...
Загубив
І не знайду.

Тепер прочитайте поезію по строфах. Попросіть учнів повторювати почуте. Розгляньте ілюстрацію до поезії. Покажіть на одуда і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді. Тепер запитайте в учнів: «Де ночує одуд?». Дочекайтеся відповіді: «Одуд ночує в саду». Тепер покажіть на ключі і запитайте в учнів: «Що загубив одуд?». Дочекайтеся відповіді: «Одуд загубив ключі». Попросіть одну пару учнів розіграти діалог між одудом та сорокою, розповідаючи цю поезію з пам'яті. Допомагайте учням, нагадуючи рядки, але лише за умови, що вони насправді потребують допомоги. Ініціюйте учнів у парах пограти в одуда та сороку, озвучуючи відповідні репліки.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: конструктор, літак, поїзд, автобус, місто, аеропорт, вокзал, парк, стадіон, зупинка, дерево, будинок; вітатися (вітатися), слухати (слухай), говорити (говори), усміхатися (усміхайся), уточнювати (уточнюй); ввічливо, уважно, по черзі.

Грамматика: використання форми наказового способу дієслова.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (гра «Правила розмови»).

Завдання 6. Слухай, повторюй.

Запитайте в учнів, хто з них уміє спілкуватися.

Після відповідей зверніться до малюнків на с. 20. Прочитайте назву «Правила розмови». Попросіть учнів повторити почуте.

Тепер розгляньте кожний з малюнків, озвучуючи правило та в разі потреби даючи тлумачення цих правил. Використовуйте мову тіла для пояснення значення слів.

Вітайся! Слухай уважно! Говори по черзі! Усміхайся! Уточнюй! Говори ввічливо!

Укажіть на піктограму і просіть учнів назвати правило, яке вона ілюструє. Потім зробіть навпаки: ви називаєте правило, а учні вказують на піктограму.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня

6.

ПРАВИЛА РОЗМОВИ

Вітайся!

Слухай уважно!

Говори по черзі!

Усміхайся!

Уточнюй!

Говори ввічливо!

Щоб добре бесіду вести,
зумій почути інших ти,
Шукай слова, що допоможуть
розмову чемно провести.

Ольга Сміян

20

або ученицю обрати картку і продемонструвати напарнику або напарниці. Інший / інша розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

- Прочитайте вголос рядки поезії Ольги Сміян. Попросіть учнів повторити почуте. За потреби дайте тлумачення тих слів, які викликали труднощі в розумінні. Використовуйте мову тіла для пояснення значення слів.

*Щоб добре бесіду вести,
Зумій почути інших ти,*

7.

- Я маю новий конструктор.
- А я маю два літаки, поїзд та автобус.
- Овва! Будуємо місто! Захаре, ти, будь ласка, будуй аеропорт. Там літаки.
- А ти, Назаре, бери поїзд і будуй вокзал.
- Добре. Там багато людей.
- Ми маємо автобус. Він везе людей з аеропорту до вокзалу. Ось перша зупинка.
- Біля зупинки парк. Там фонтан і багато дерев. За парком будинки.
- Ось друга зупинка.
- Біля зупинки стадіон. Там гравці та багато глядачів.
- Ось третя зупинка.
- Це вокзал. Обережно, поїзд! Ту-ту!

21

*Шукай слова, що допоможуть
Розмову чємно провесті.*

Використайте піктограми для запам'ятовування рядків. Ініціюйте учнів розповісти цю поезію з пам'яті.

Навчальний посібник ч. 1, с. 21

Завдання 7. Слухай, повторюй, грай.

Це фінальне завдання в темі ставить за мету узагальнити та повторити вивчене впродовж навчального тижня. Підготуйте заздалегідь фігури персонажів Захара і Назара.

Озвучте діалог, використовуючи персонажів, щоб учні розуміли, кому належить кожна репліка.

— *Я маю новий конструктор.*

- *А я маю два літаки, поїзд та автобус.*
- *Овва! Будуємо місто! Захаре, ти, будь ласка, будуй аеропорт. Там літаки.*
- *А ти, Назаре, бери поїзд і будуй вокзал.*
- *Добре. Там багато людей.*
- *Ми маємо автобус. Він везе людей з аеропорту до вокзалу. Ось перша зупинка.*
- *Біля зупинки парк. Там фонтан і багато дерев. За парком будинки.*
- *Ось друга зупинка.*
- *Біля зупинки стадіон. Там гравці і багато глядачів.*
- *Ось третя зупинка.*
- *Це вокзал. Обережно, поїзд! Ту-ту!*

Запропонуйте учням виготовити персонажів Назара і Захара, вирізаючи їх із розгортки (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита). Розгляньте з учнями фотографії на сторінці навчального посібника, використайте слова *розмальовуй, ножиці, вирізай, клей, наклеюй*. Після завершення роботи над персонажами повторіть ще раз діалог. Продемонструйте учням, як можна грати виставу в парі з кимось із учнів. Далі запропонуйте учням грати лялькову виставу в парах, озвучуючи репліки з пам'яті. Допомогайте учням. Якщо вони забули репліки, сприяйте їхній ініціативності в побудові реплік, підтримуйте імпровізацію. При цьому слідкуйте, щоб учні намагалися говорити українською, а не переходили на рідну мову. У разі, якщо таке відбувається, то підтримайте діалог на боці одного з персонажів, продовжуючи репліки українською.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши.

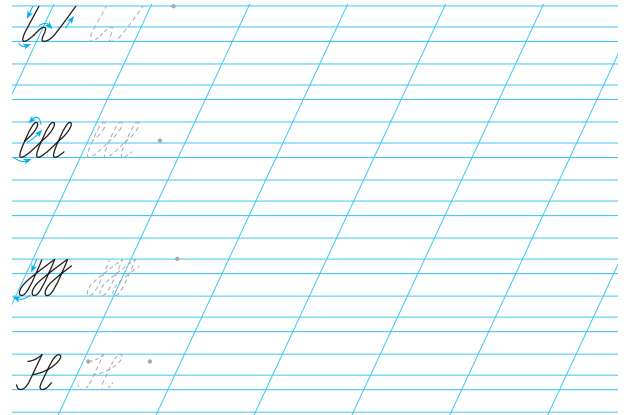
1. Продемонструйте учням зразок виконання завдання в першому рядку. Коментуйте напрямки руху під час письма: *вниз — вправо — угору — вправо — вниз — вправо — угору*.
2. Запропонуйте учням працювати далі самостійно. Надавайте відповідну допомогу тим учням, які її потребують.
3. Учні виконують самооцінювання в зошиті, обравши смайл, який найкраще відповідає їхньому емоційному стану під час виконання завдання.

Вправа 2. Називай, розмальовуй усе, крім зайвого.

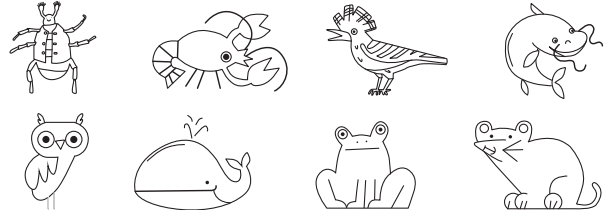
1. Ініціюйте учнів назвати малюнки першого ряду, запитуючи «Що це?» і вказуючи на кожну з намальованих істот (жук, рак, одуд, сом).
2. Порахуйте кількість звуків у кожному зі слів рядка: жук — три звуки; рак — три звуки; одуд — чотири звуки; сом — три звуки.

Жвава розмова

1 Пиши.

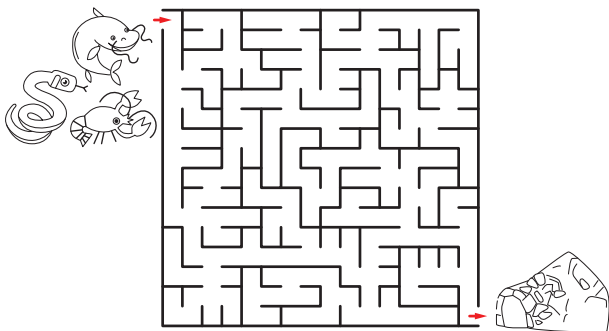
2 Називай, розмальовуй усе, крім зайвого.

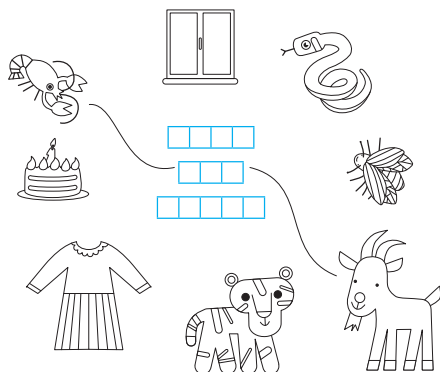
8

3. Оберіть слово, яке має іншу за решту слів кількість звуків. Це слово *одуд*.
4. Розмалуйте всі предмети, у назвах яких є три звуки. Залиште малюнок із зображенням одуда нерозфарбованим.
5. Ініціюйте учнів назвати малюнки другого ряду, запитуючи «Хто це?» і вказуючи на кожний із намальованих предметів (сова, кит, жаба, миша).
6. Порахуйте кількість звуків у кожному зі слів рядка: сова — чотири звуки; кит — три звуки; жаба — чотири звуки; миша — чотири звуки.
7. Оберіть слово, яке має іншу за решту слів кількість звуків. Це слово *кит*.
8. Розмалуйте всі предмети, у назвах яких є чотири звуки. Залиште малюнок із зображенням кита нерозфарбованим.

3 З'єднуй, називай.

4 Називай, з'єднуй.

9

9. Учні виконують самооцінювання в зошиті, обравши смайл, який найкраще відповідає їхньому емоційному стану під час виконання завдання.

Робочий зошит ч. 1, с. 9

Вправа 3. З'єднуй, називай.

1. Запитайте учнів: «Хто це?» — і вкажіть на зображення сома, рака, вужа. Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте: «Що це?» — і вкажіть на зображення нори. Дочекайтеся відповіді учнів. Запитайте: «Хто живе в норі?».
2. Запропонуйте учням провести тварину по лабіринту і з'ясувати, яка тварина живе в норі.

3. Учні виконують самооцінювання в зошиті, обравши смайл, який найкраще відповідає їхньому емоційному стану під час виконання завдання.

Вправа 4. Називай, з'єднуй.

1. Ініціюйте учнів назвати предмети, зображені на малюнках (вікно, вуж, жук, цап, тигр, сукня, торт, рак). Укажіть на зображення предмета і запитуйте: «Що це?»
2. Розгляньте моделі. З'єднайте слова і відповідну модель за кількістю звуків. Попросіть учнів назвати звуки в кожному слові, використовуючи прийом подовження звука, до якого привернено увагу на моделі.
3. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

ЦІКАВЕ КІНО

Навчальний посібник ч. 1, с. 22

Лексика: Піно́ккіо, кіно́, квито́к, хло́пчик, фі́льм, мултьфі́льм, дере́в'яний, ціка́вий, весе́лий, дові́рливий; вдо́ма, ті́хо, сьо́годні; тягну́ти (тя́гне), диві́тися (дівимо́сь); тсс (вигук), гав, няв (звуконаслідування).

Граматика: особові форми дієслова; форми наказового способу дієслова; конструкція *хотіти* + дієслово.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (скрайбінг «Цікаве кіно»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Поставте стільці у класі так, начебто це зал кінотеатру. Пронумеруйте ряди та місця.

Підготуйте уривок із фільму про Піноккіо та зробіть проєкцію його на дошку. Підготуйте учням «квитки в кіно», на яких зобразить Піноккіо, укажіть на квитку ряд і місце. Тепер запропонуйте

Цікаве кіно

1.

- Сьогодні неділя. Тату, ми йдемо в кіно?
- Так! Ось квитки.
- Ми чекаємо на фільм про дерев'яного хлопчика.
- Який фільм? «Піноккіо»?

- Івасику, ми дивимось мултьфільм удома.
- Гав-гав! Няв-няв!
- Ти хочеш дивитися мултьфільм про ріпку?
- Так!

- Ось мій квиток. Це 5 ряд 4 місце.
- А це мій квиток. Це 5 ряд 3 місце.
- Тату, поспішай! Такий цікавий фільм!
- Тсс! Це кінотеатр. Тут говорять тихо.

Івасику, що це?

Це кішка. Вона тягне ріпку.

А це Піноккіо. Він веселий і довірливий.

Сьогодні чудовий день!

22

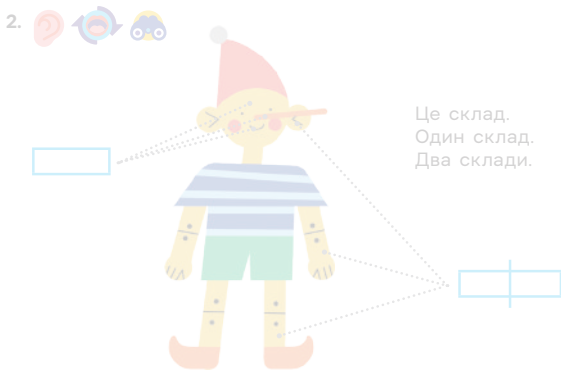
кожному учню обрати квиток та знайти своє місце в умовному кінотеатрі.

Запитуйте учнів: «Який ряд і місце?». Учні розглядають свої квитки та відповідають, наприклад: «П'ятий ряд, четверте місце».

Коли всі учні займуть свої місця, скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки та перегляньте скрайбінг.

2. Далі попрацюйте з коміксом у навчальному посібнику.

Спочатку актуалізуйте слова, які учні вже знають: Запитайте учнів: «Що це?» — і вкажіть на певне зображення на першому малюнку (наприклад, квиток). Далі запитайте: «Хто це?» — і покажіть на Піноккіо. Дочекайтеся відповіді учнів. Обговоріть у такий спосіб усі малюнки. Якщо учні називають

23

зображення з коміксів рідною мовою, перекладіть українською та попросіть учнів повторити.

Запропонуйте учням озвучити малюнки. Для цього підготуйте театральний реквізит (на власний розсуд). Обговоріть з учнями, які актори потрібні, орієнтуючись на малюнки.

Малюнок 1: уся родина (мама, тато, Івасик, Марта, Данило).

Малюнок 2: мама та Івасик.

Малюнок 3: Марта, Данило, тато, кілька глядачів.

Малюнок 4: уся родина (мама, тато, Івасик, Марта, Данило).

Спочатку розіграйте кожну ситуацію окремо. Прочитайте акторам репліки, розподіліть, хто яку репліку говорить,

потім розіграйте ситуацію. Підказуйте репліки, якщо хтось із учнів забув свою, але дозволяйте учням імпровізувати. Якщо учні не втратили інтерес, то після розгляду окремих ситуацій запропонуйте учням розіграти всі чотири ситуації поспіль.

— Сьогодні неділя. Тату, ми йдемо в кіно?

— Так! Ось квиткі.

— Ми чекаємо на фільм про дерев'яного хлопчика.

— Який фільм? «Піноккіо»?

— Івасику, ми дивимося мультфільм вдома.

— Гав-гав! Няв-няв!

— Ти хочеш дивитися мультфільм про ріпку?

— Так!

— Ось мій квиток. Це 5 ряд 4 місце.

— А це мій квиток. Це 5 ряд 3 місце.

— Тату, поспішай! Такий цікавий фільм!

— Тсс! Це кінотеатр. Тут говорять тихо.

— Івасику, що це?

— Це кішка. Вона тягне ріпку.

— А це Піноккіо. Він веселий і довірливий.

— Сьогодні чудовий день!

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Цікаве кіно

1.

- Сьогодні неділя. Тату, ми йдемо в кіно?
- Так! Ось квитки.
- Ми чекаємо на фільм про дерев'яного хлопчика.
- Який фільм? «Піноккіо»?

- Івасику, ми дивимось мультфільм удома.
- Гав-гав! Няв-няв!
- Ти хочеш дивитися мультфільм про ріпку?
- Так!

- Ось мій квиток. Це 5 ряд 4 місце.
- А це мій квиток. Це 5 ряд 3 місце.
- Тату, поспішай! Такий цікавий фільм!
- Тсс! Це кінотеатр. Тут говорять тихо.

Івасику, що це?

Це кішка. Вона тягне ріпку.

А це Піноккіо. Він веселий і довірливий.

Сьогодні чудовий день!

22

Навчальний посібник ч. 1, с. 23

Лексика: склад, рука, нога, вуха, лоб, рот, ніс, квиток, афіша, окуляри (3D), крісло, екран, ескалатор, каса, гардероб, морозиво.

Фонетика: використання прийомів поділу слова на склади.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 2. Слухай, повторюй, спостерігай.

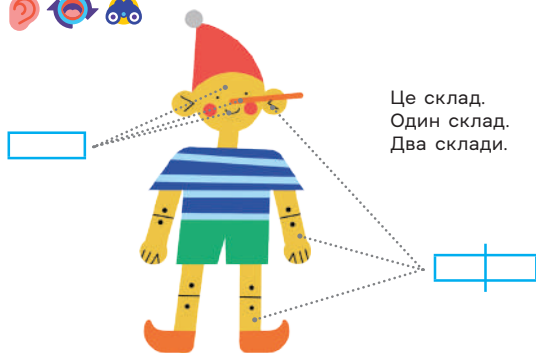
1. Розгляньте зображення Піноккіо. Запитайте в учнів: «Хто це?» — і вкажіть на Піноккіо. Тепер покажіть частини тіла Піноккіо та називайте їх. Укажіть на ніс і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер покажіть рот

і лоб і запитуйте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів.

Слова для подальшої роботи — *вухо, рука, нога*.

Продемонструйте вимову цих слів по складах, чергуючи двоскладові та односкладові слова. Продемонструйте учням, що для вимови односкладового слова рот відкриваємо один раз, а для вимови двоскладового слова — двічі. Далі розгляньте моделі слів. Скажіть: «Ніс. Тут один склад». Скажіть: «Вуха. Ву-хо. Тут два склади». Далі попросіть учнів показати, якій моделі відповідає кожне з названих раніше слів.

2.

Це склад.
Один склад.
Два склади.

3.

23

Завдання 3. Слухай, повторюй, спостерігай.

Розгляньте пропоновані зображення та назвіть їх: *квиток, афіша, окуляри (3D), крісло, екран, ескалатор, каса, гардероб, морозиво.*

Далі ініціюйте учнів називати кожний із малюнків, потім проговорювати слово по складах і з'ясувати, якій моделі відповідає це слово. Наприклад: *«Квиток. Кви-ток. У слові два склади».*

Здійсніть роботу з усіма словами за поданим зразком. Звертаємо вашу увагу на те, що вміння визначати склади в слові є дуже важливим для становлення вміння писати. Учні вчитимуться писати слова під самодиктування, промовляючи слово по складах, при цьому інтонуючи звуки в кожному складі.

У другому класі для письма учням будуть пропонуватися слова, у яких відсутня орфограма «Е, и у ненаголошених складах». Це створює продуктивні умови для формування в учнів дії самоконтролю за письмом, коли написання відповідає вимові.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: кіт, сова, светр, штані, гудзик, шкарпетки, кросівки.

Фонетика: використання прийомів поділу слова на склади, уявлення про голосні та приголосні звуки.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 4. Слухай, відповідай, спостерігай.

1. Покажіть на малюнок кота і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Повторіть слово *кіт*, чітко артикуючи один склад. Покажіть учням, що для вимови цього слова ви відкрили рот один раз. Звук [і] — голосний звук. Покажіть на сову і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Повторіть слово *сова*, чітко артикуючи два склади. Звуки [о], [а] — голосні звуки. Зробіть висновок: один голосний звук — один склад, два голосні звуки — два склади.
2. Скажіть учням, що в українській мові є 6 голосних звуків. Три з них — [і], [о], [а] — вони вже знають.

Завдання 5. Слухай, відповідай, спостерігай.

Пропонується робота зі словами *светр, штани, гудзик, шкарпетки, кросівки*.

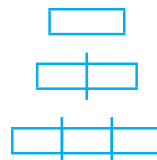
Розгляньте зображення Карлсона і поцікавтеся: «Хто це?», потім укажіть на

4.

Один голосний звук — один склад.
Два голосні звуки — два склади.

5.

24

светр і запитайте в учнів: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Повторіть слово *светр*, чітко артикуючи один склад. Скажіть: «У слові *светр* одні голосний звук. Це звук [е]. Скільки складів у цьому слові? Один склад». Тепер розгляньте моделі і запитайте в учнів: «Яка модель відповідає слову *светр*?» Укажіть на відповідну модель.

Тепер укажіть на малюнок із зображенням штанів і запитайте в учнів: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Повторіть слово *штани*, чітко артикуючи два склади. Скажіть: «У слові *штани* два голосні звуки. Це звуки [а], [и]. Скільки складів у цьому слові? Два». Тепер розгляньте моделі і запитайте в учнів: «Яка модель відповідає слову *штани*?» Укажіть на відповідну модель.

6.

Хлопчик дерев'яний,
Дуже неслухняний.
На екрані походжає —
Своїх друзів розважає.

25

Тепер укажіть на малюнок із зображенням гудзика і запитайте в учнів: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Повторіть слово *гудзик*, чітко артикулюючи два склади. Скажіть: «*У слові гудзик два голосні звуки. Це звуки [y], [и]. Скільки складів у цьому слові? Два*». Тепер розгляньте моделі і запитайте в учнів: «*Яка модель відповідає слову гудзик?*». Укажіть на відповідну модель.

Зробіть висновок: [о], [а], [е], [и], [і], [у] — голосні звуки. В українській мові є 6 голосних звуків.

Далі попрацюйте зі словами *шкарпетки*, *кросівки*. Укажіть на малюнок шкарпеток і запитайте в учнів: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Повторіть слово *шкарпетки*, чітко артикулюючи три склади. Скажіть: «*Які голосні звуки є в слові шкарпетки? Правильно: [а],*

[е], [и]. Скільки складів у цьому слові? Три». Тепер розгляньте моделі. Запитайте в учнів: «*Яка модель відповідає слову шкарпетки?*» Укажіть на відповідну модель.

Запропонуйте учням у парах обговорити за цим зразком слово *кросівки*. Поцікавтеся, які результати отримали пари.

Навчальний посібник ч. 1, с. 25

Завдання 6. Слухай, повторюй, майструй.

Підготуйте поробку Піноккіо із паперу до уроку. Продемонструйте її учням та прочитайте поезію:

*Хлопчик дерев'яний,
Дуже неслухняний.
На екрані походжає —
Своїх друзів розважає.*

Ініціюйте, щоб учні повторили рядки вірша. Повторити можна кілька разів, щоб запам'ятати.

Роздайте учням набори для виготовлення поробки. Розгляньте малюнкову інструкцію в навчальному посібнику. Назвіть відомі учням слова та дії: *Піноккіо, нога, рука, голова, ножиці, вирізай, клей, наклеюй*.

Після того як учні завершили майструвати Піноккіо, кожен із них представляє власну поробку і промовляє рядки з вірша.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Навчальний посібник ч. 1, с. 26

Лексика: прихóдити (прихóдь); не смі́тити (не смі́ти), сіда́й (сіда́ти), не біга́ти (не біга́й), вча́сно, говорі́ти (говорі́), т́хо, ві́мкнути (ві́мкни).

Граматика: використання форм наказового способу дієслова.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (гра «Правила поведінки в кінотеатрі»).

Завдання 7. Слухай, повторюй.

Запитайте в учнів, хто любить ходити в кінотеатр.

Після відповідей учнів зверніться до малюнків на с. 26. Прочитайте назву «Правила поведінки в кінотеатрі». Попросіть учнів повторити почуте.

Тепер розгляньте кожний із малюнків, озвучуючи правило та в разі потреби даючи тлумачення цих правил. Використовуйте мову тіла для пояснення значення слова.

Прихóдь вча́сно! Не смі́тí! Сіда́й на сво́є місце! Не біга́й! Говорі́ т́хо! Ві́мкни звук на телефóні!

7.

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В КІНОТЕАТРІ

Приходь вчасно!

Не сміти!

Сідай на своє місце!

Не бігай!

Говори тихо!

Вімкни звук на телефоні!

Стоїть дім на сто дверей —
Повна зала тут людей.
Світиться в стіні вікно
І показує кіно.

26

Укажіть на піктограму і просіть учнів назвати правило, яке вона ілюструє. Потім зробіть навпаки: ви називаєте правило, а учні вказують на піктограму.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати напарнику або напарниці. Інший / інша розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

8.

- Я Карлсон. Я веселий і швидкий.
Я люблю літати.
- Я Снігова королева. Я висока і гарна.
Я не люблю поспішати.
- Я Червона Шапочка. Я чемна і відважна.
Я не люблю сумувати.
- Я Кіт у чоботях. Я рухливий і хитрий.
Я люблю допомагати.

27

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

Прочитайте вголос віршовані рядки. Попросіть учнів повторити почуте. За потреби дайте тлумачення тих слів, які викликали труднощі в розумінні. Використовуйте мову тіла для пояснення значення слова.

*Стоїть дім на сто дверей —
Півна зала тут людей.
Світиться в стіні вікно
І показує кіно.*

Повторіть рядки кілька разів. Ініціюйте учнів відтворити рядки з пам'яті.

Навчальний посібник ч. 1, с. 27

Завдання 8. Слухай, повторюй, майструй, грай.

Ця фінальна вправа у темі ставить за мету узагальнити та повторити вивчене впродовж навчального тижня.

Заздалегідь виготовте персонажів лялькового театру і розіграйте їхнє знайомство.

- *Я Карлсон. Я веселий і швидкий.
Я люблю літати.*
- *Я Сніговá королева. Я висока і гарна.
Я не люблю поспішати.*
- *Я Червона Шапочка. Я чемна і відважна.
Я не люблю сумувати.*
- *Я Кіт у чоботях. Я рухливий і хитрий.
Я люблю допомагати.*

Далі запропонуйте учням виготовити персонажів, вирізаючи їх із розгортки (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита). Також використовуйте знайомі їм слова: *розмальовуй, ножиці, вирізай, клей, наклеюй.*

Після завершення роботи над персонажами повторіть ще раз репліки персонажів. Ініціюйте учнів грати лялькову виставу в парах, озвучуючи репліки з пам'яті.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши.

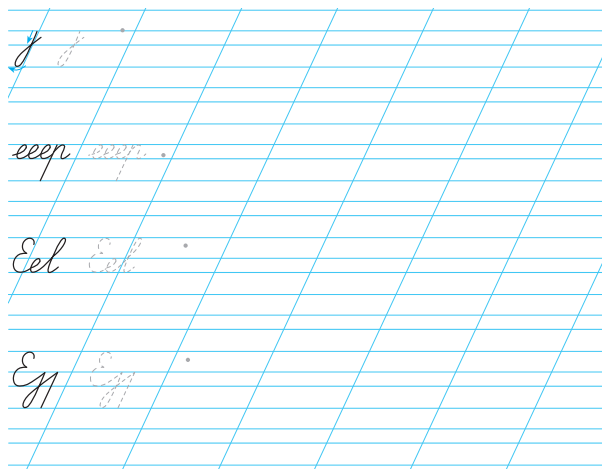
1. Продемонструйте учням зразок виконання завдання в першому рядку. Коментуйте напрямок руху під час письма: *вниз — вліво — угору*.
2. Запропонуйте учням працювати далі самостійно. Надавайте відповідну допомогу тим учням, які її потребують.
3. Учні виконують самооцінювання в зошиті, обравши смайл, який найкраще відповідає їхньому емоційному стану під час виконання завдання.

Вправа 2. Називай, спостерігай.

1. Поставте запитання «Хто це?», щоб ініціювати учнів назвати зображення істот (сова, рак, лисиця). Поставте запитання «Що це?», щоб ініціювати учнів назвати зображення неістоти (дошка).
2. Покажіть зразок виконання вправи. Вимовте слово *со-ва́*, чітко артикуючи два склади в слові. Зазначте, що в цьому слові два голосні звуки. Намалюйте складову модель до слова *сова*.
3. Ініціюйте самостійну роботу учнів.
4. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Цікаве кіно

1 Пиши.

2 Називай, спостерігай.

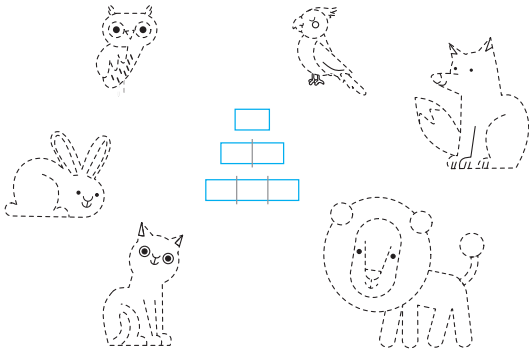
Вправа 3. Називай, з'єднай.

Покажіть учням зразок виконання завдання, називаючи відповідні дії (називай, з'єднай).

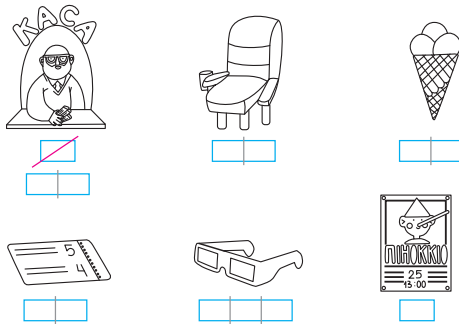
Запитайте: «Хто це?» — і вкажіть на зображення лева. Дочекайтеся відповіді учнів. Вимовте слово *лев*, чітко артикуючи один склад. Попросіть учнів повторити почуте. Зазначте, що у слові *лев* один склад. Назвіть наступну дію «З'єднай». З'єднайте слово *лев* зі схемою, яка відображає один склад.

Запитайте: «Хто це?» — і вкажіть на інші зображення. Дочекайтеся відповіді учнів: «Лисиця, кіт, сова́, папі́га, кро́лик». Вимовте слово *со-ва́*, чітко артикуючи два склади. Попросіть учнів повторити почуте. Зазначте, що у слові

3 Називай, з'єднуй.

4 Називай, спостерігай, виправляй.

11

сова два склади. Назвіть наступну дію: «З'єднуй». З'єднайте слово *сова* зі схемою, яка відображає два склади.

- Ініціюйте роботу учнів у парах та опрацювання решти зображень за поданим алгоритмом.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Називай, спостерігай, виправляй.

- Покажіть учням зразок виконання завдання, називаючи відповідні дії (називай, спостерігай, виправляй).

Запитайте: «Що це?» — і вкажіть на зображення каси. Дочекайтеся відповіді учнів. Вимовте слово *ка́-са*, чітко артикулюючи два склади. Попросіть учнів

повторити почуте. Назвіть наступну дію: «Спостерігай». Розгляньте модель під малюнком із зображенням каси. На моделі зазначено один склад. Назвіть наступну дію: «Виправляй». Виправте модель до слова *каса* і намалюйте модель на два склади.

Запитайте: «Що це?» — і вкажіть на зображення крісла. Дочекайтеся відповіді учнів. Вимовте слово *крі-сло*, чітко артикулюючи два склади. Попросіть учнів повторити почуте. Назвіть наступну дію: «Спостерігай». Розгляньте модель під малюнком із зображенням крісла. У моделі зазначено два склади. Назвіть наступну дію: «Виправляй». Виправляти немає потреби, бо модель правильна.

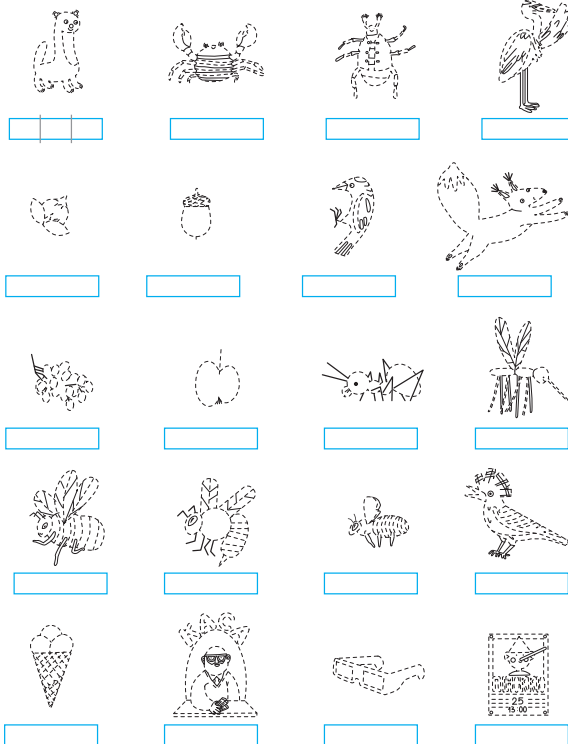
- Ініціюйте учнів виконати завдання в парах за поданим алгоритмом.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

5 Називай, спостерігай.

12

Робочий зошит ч. 1, с. 12

Вправа 5. Називай, спостерігай.

1. Покажіть учням зразок виконання завдання, називаючи відповідні дії (називай, спостерігай).

Запитайте: «Хто це?» — і вкажіть на зображення куниці. Дочекайтеся відповіді учнів. Вимовте слово *куні-ця*, чітко артикулюючи три склади. Попросіть учнів повторити почуте. Порахуйте кількість складів у слові. Зазначте, що у слові *куниця* три склади. Назвіть наступну дію: «Спостерігай». Поділіть порожню комірку під словом на три частини, визначивши таким чином три склади у слові.

Запитайте: «Хто це?» — і вкажіть на зображення краба. Дочекайтеся

відповіді учнів. Вимовте слово *краб*, чітко артикулюючи один склад. Попросіть учнів повторити почуте. Назвіть наступну дію: «Спостерігай». Залиште порожню комірку без змін, адже у слові *краб* один склад.

- Ініціюйте учнів виконати завдання в парах за поданим алгоритмом.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (вибрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 1, с. 13

Малюй.

Цю сторінку учні можуть використати для малювання в межах теми даного розділу «Мої друзі». Це можуть бути і портрети друзів, і улюблені персонажі мультфільмів або фільмів, і хатні улюбленці. Учитель ніяк не обмежує дитячу фантазію, але існує вимога до будь-яких малюнків: розказати однокласникам, що намальовано. Можна також підготувати іграшкові медалі і нагороджувати учнів у таких номінаціях, як-от «Смішна розповідь», «Довга розповідь», «Неочікувана розповідь».

ЖОВТЕНЬ. ТЕМА 2. МОЯ ШКОЛА

ТИЖНІ 5–7

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
<p>Тиждень 5.</p> <p>Ранкові зустрічі</p>	<p>Називання предметів, ознак і дій, зображених графічно.</p> <p>Запитання про невідомий предмет і особу.</p> <p>Опис предмета, особи.</p> <p>Виконання інструкції.</p> <p>Привітання.</p> <p>Спонування до дії.</p> <p>Подяка</p>	<p>Парк, пошта, перехрестя, майдан, музей, театр, замок, вокзал, аптека, супермаркет, фонтан, стадіон, замок, замо́к, автобус; наголос, склад; зошит, пенал, ручка, гумка, партата, дошка, фарба, олівець, полиця, рюкзак, шафа, світлофор, лінійка, глобус, фломастер, планшет, футболка, шкарпетка, кросівки, стадіон, сорочка, альбом, книга, журнал, самокат; іти (у формі <i>іди</i>), чекати (чекай), переходити (переходь), використовувати (використовуй), тримати (тримай), гратися (грайся); чекати (чекаю), жити (живу), іти (іду); перший, другий, третій, четвертий</p>	<p>Слова зі звуками [дж]-[ч], [ж]-[ш].</p> <p>Звуконаслідувальні слова <i>дзелень, дзелень, бім-бам</i>. Вимова звуків [д], [дж], [ж], [ш].</p> <p>Наголос, наголошений склад; кількість складів.</p> <p>Інтонація (спонукальна, розповідна).</p> <p>Іменник, прикметник у формі Н. в. однини.</p> <p>Дієслово у формі наказового способу 2-ї особи однини, у формі дійсного способу 3-ї особи однини; теперішній час дієслова.</p> <p>Питальні речення <i>Де наголос? Яке твоє ім'я? Хто тут із нами?</i></p> <p>Прийменники <i>до, біля, через</i>; праворуч, ліворуч, окличні речення</p>
<p>Тиждень 6.</p> <p>Шкільні правила</p>	<p>З'ясування інформації про невідоме.</p> <p>Називання осіб та їхніх імен.</p> <p>Виконання інструкції</p>	<p>Рюкзак, кулька, стадіон, шарф, кеди, лавка; спортзал, зала, їдальня, подвір'я, говорити (говорить), приходити (приходьте), заходити (заходьте), вимикати (вимикайте), мити (мийте), бути (будьте); тихо, вчасно;</p> <p>ми, вони (їх), наш (нашого); висіти (висить), лежати (лежать), працювати (працюємо), говорити (говоримо), слухати (слухаємо), запитувати (запитуємо), мати (маємо), жити (живуть), годувати (годуємо), треба прибирати, треба домовлятися, треба піднімати, треба доглядати</p>	<p>Слова зі звуками [л]-[л']; [ш]-[ч]; твердий приголосний звук; м'який приголосний звук.</p> <p>Наголос. Склад.</p> <p>Інтонація (оклична, неоклична).</p> <p>Інтонація (питальна, розповідна).</p> <p>Іменник у формі Н. в. однини та множини.</p> <p>Прикметник у формі жіночого, чоловічого, середнього роду однини та у формі множини.</p> <p>Дієслово у формі 1-ї особи множини та 2-ї особи однини теперішнього часу.</p> <p>Форми <i>треба прибрати, треба доглядати</i>.</p> <p>Прийменники <i>біля, про, на, у</i>.</p> <p>Питальне речення <i>Хто мій друг?</i></p>

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду знаків, ілюстрацій, коміксів, навчального відеоролика, анімації.</p> <p>Відтворення почутого (монолог, діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Графічні вправи.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання, прохання та подяки.</p> <p>Поезія «У школу» Івана Боднарчука. Поезія Миколи Сингаївського.</p> <p>Поезія Віри Паранової.</p> <p>Гра-лічилка «У колі» Тетяни Мельник</p>	<p>Значення дорожніх знаків і сигналів світлофора.</p> <p>Безпечна поведінка в шкільному автобусі, на дорозі.</p> <p>Комікс.</p> <p>Місце розташування предметів.</p> <p>Ігрова діяльність.</p> <p>Самооцінювання</p>
<p>Слухання та реагування на почуте, зокрема в рольовій грі, під час перегляду ілюстрацій, скрайбінгу, анімації.</p> <p>Відтворення почутого (монолог, діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Називання предметів та ознак.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Графічні вправи.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Поезія Володимира Лучука «Хто що пише?». Поезія Світлани Дідух-Романенко «Шкільні предмети»</p>	<p>Лічба.</p> <p>Елементи класної кімнати.</p> <p>Розташування предметів у просторі.</p> <p>Писання та малювання.</p> <p>Ігрова діяльність.</p> <p>Аплікація.</p> <p>Самооцінювання</p>

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тижень 7. Чарівні уміння	З'ясування інформації про невідоме. Розповідь про предмет і дію. Опис предметів і осіб. Привітання. Прощання. Подяка. Урок. Виконання інструкції	Ґуля, куля, слива, злива; кімната, номер, директор; одинадцять, тринадцять, чотирнадцять, дев'ятнадцять; читати (читають), бігати (бігають), стрибати (стрибають), майструвати (майструють); тут, так	Слова зі звуками [з]- [с], [г]- [к]; дзвінкий приголосний звук; глухий приголосний звук. Наголос. Склад. Дієслова в 3-й особі множини теперішнього часу. Наказовий спосіб дієслова. Стверджувальна частка <i>так</i>

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання та реагування на почуте, зокрема в рольовій грі, під час перегляду ілюстрацій, анімації.</p> <p>Відтворення почутого (монолог, діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Називання предметів, ознак і дій.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (малювання, майстрування поробки).</p> <p>Графічні вправи.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Загадки, поезія Лідії Повх</p>	<p>Лічба, послідовність.</p> <p>Спостереження та дослідження.</p> <p>Малювання.</p> <p>Ознаки предметів і процесів</p>

ТЕМА 2. МОЯ ШКОЛА

ДОРОГА ДО ШКОЛИ

Навчальний посібник ч. 1, с. 28

Лексика: парк, пошта, перехрестя, майдан, музей, театр, замок, вокзал, аптека, супермаркет, фонтан, стадіон; чекати (чекати), жити (живу), іти (іду).

Граматика: використання дієслів у формі 1-ї особи однини; використання прийменників *до, біля, через* на позначення просторових відносин.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Дорога до школи»).

Завдання 1. Слухай, повторюй, розповідай.

1. Розгляньте малюнок у навчальному посібнику та актуалізуйте відому лексику, запитуючи, що це (парк, пошта, перехрестя, майдан, музей, театр, замок, вокзал, аптека, супермаркет, фонтан, стадіон) і хто це (Олена, Оксана, Назар, Захар).

2. Перегляньте анімацію. Поверніться до малюнків у навчальному посібнику й озвучте текст, роблячи паузи між реченнями, для повторення учнями:

Це моя дорога до школи. Я живу біля театру. А це замок. Тут автобусна зупинка. Я чекаю на шкільний автобус.

А це моя дорога до школи. Я живу біля парку. За парком школа. Я іду через парк. Тут я чекаю на Захара.

Це моя дорога до школи. Я живу біля музею. Перед музеєм майдан. Я іду через майдан. Тут я чекаю на тролейбус.

Тема 2. Моя школа

Ранкові зустрічі

Це моя дорога до школи. Я живу біля театру. А це замок. Тут автобусна зупинка. Я чекаю на шкільний автобус.

А це моя дорога до школи. Я живу біля парку. За парком школа. Я іду через парк. Тут я чекаю на Назара.

Це моя дорога до школи. Я живу біля музею. Перед музеєм майдан. Я іду через майдан. Тут я чекаю на тролейбус.

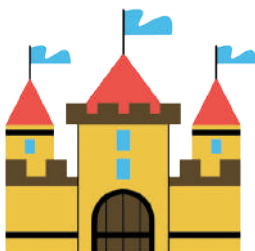
А це моя дорога до школи. Я живу біля пошти. Тут перехрестя. Я чекаю на зелений сигнал світлофора. Я іду через перехід.

28

А це моя дорога до школи. Я живу біля пошти. Тут перехрестя. Я чекаю на зелений сигнал світлофора. Я іду через перехід.

3. Заздалегідь попросіть учнів з допомогою батьків зробити кілька фотографій об'єктів на маршруті до школи (аптека, карусель, ялина, ліхтар, пошта, перехрестя, світлофор, перехід тощо) і принести фотографії до класу. Запропонуйте учням розказати про їхню дорогу до школи, використовуючи ті фотографії, які вони підготували. Спочатку вислухайте кілька учнів, допомагаючи їм із назвами об'єктів. Потім запропонуйте продовжити обмінюватися такими розповідями в групах.

2.

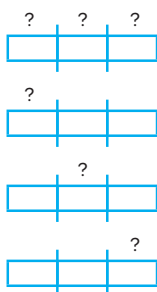
Тут два склади.
Перший склад має
наголос.

Тут два склади.
Другий склад має
наголос.

Скільки складів?
Як правильно?
Де наголос?

29

на сторінці, запитайте: «*Що це?*». Дайте відповідь: «*Це замок*». Жестами, мімікою покажіть своє здивування, повторюючи слова поспіль: *замок — замо́к*.

Запитайте: «*Скільки голосних звуків у слові замо́к?*». Дочекайтеся відповіді: «*Тут два голосні звуки. Звук [а], звук [о]*». Запитайте: «*Скільки складів?*». Дочекайтеся відповіді: «*Тут два склади*». Зверніть увагу учнів на модель до першого малюнка. Вимовте слово, одночасно показуючи на відповідний склад на моделі. Потім, показуючи на модель, прокоментуйте перше слово: «*Тут два склади. Перший склад має наголос*». Перейдіть до моделі до другого слова. Запитайте: «*Скільки голосних звуків у слові замо́к?*». Дочекайтеся відповіді: «*Тут два голосні звуки. Звук [а], звук [о]*». Запитайте: «*Скільки складів?*». Дочекайтеся відповіді: «*Тут два склади*». Скажіть: «*Тут два склади. Другий склад має наголос*».

2. Розгляньте третій малюнок на сторінці, запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це автобус*». Чітко артикулюйте склади в слові *ав-то-бус*. Попросіть учнів повторити почуте. Зверніть увагу учнів на модель до малюнка. Тепер поставте запитання: «*Скільки складів?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Тут три склади*». Ще раз скажіть уголос слово, роблячи наголос на першому складі — *а́втобус* — і водночас показуючи на відповідну модель. Перейдіть до наступної моделі й озвучте слово з наголосом на другому складі: *авто́бус*. Повторіть таку роботу, роблячи наголос на третьому складі: *автобу́с*.

Запитайте в учнів: «*Як правильно?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Автобус*». Тепер запитайте: «*Де наголос?*» Дочекайтеся відповіді учнів. Зробіть висновок: «*Тут два склади. Другий склад має наголос*». Попросіть учнів повторити почуте.

Навчальний посібник ч. 1, с. 29

Лексика: замо́к, замо́к, на́голос, авто́бус; пе́рший, дру́гий, тре́тій.

Фонетика: вправлення у визначенні звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики (голосні, приголосні); використання прийому визначення складів; уявлення про наголос; визначення наголошеного складу.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 2. Слухай, повторюй.

1. Розгляньте перший малюнок на сторінці, запитайте: «*Що це?*». Дайте відповідь: «*Це замо́к*». Розгляньте другий малюнок

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: на́голос, склад; зóшит, пенáл, рúчка, гúмка, пáрта, дóшка, фáрба, олівець, поліця, рюкзáк, ша́фа, світлофо́р, ліні́йка, гло́бус, флома́стер, планше́т, футбо́лка, шарпа́тка, кросі́вки, стадіо́н, сорóчка, альбо́м, кни́га, журна́л, самока́т.

Фонетика: використання прийому визначення наголошеного складу.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 3. Слухай, відповідай, спостерігай.

1. Розгляньте малюнки на сторінці, запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповідей учнів: «Це зóшит. Це пенáл. Це рúчка. Це гúмка. Це пáрта. Це дóшка. Це фáрба».
2. Покличте одного з учнів та продемонструйте зразок взаємодії. Покажіть на зображення зошита, скажіть *зóшит* і запитайте: «Де на́голос? На пéршому скла́ді?» Дочекайтеся відповіді: «Так, пéрший склад ма́є на́голос. Зóшит — зо-ші́т. Пра́вильно зóшит».
3. Покажіть на інше зображення, наприклад пенал, і скажіть: *пенáл*. Запитайте: «Де на́голос? На пéршому скла́ді?». Дочекайтеся відповіді. Відповідь учня може бути такою: «Ні, дрúгий склад ма́є на́голос. Пéнал — пенáл. Пра́вильно пе-на́л».

3.

Де на́голос?
На пéршому скла́ді?

4.

Скільки складів? Де на́голос?

30

4. Запропонуйте далі одній парі учнів попрацювати перед усім класом ще з одним-двома словами. Потім попросіть усіх учнів продовжити запитання-відповіді в парах.
5. Спостерігайте за тим, як учні в парах спілкуються і вимовляють слова.

Завдання 4. Слухай, подумай, відповідай, спостерігай.

Під малюнками складові моделі: дві складові моделі з двома складами з наголосом на першому, а потім на другому складах; дві складові моделі з трьома складами, де наголос на другому складі, а потім на третьому складі.

1. Розгляньте малюнки на сторінці, запитуючи, що це. Дочекайтеся відповіді учнів: «Це олівець. Це поліця. Це рюкзáк. Це

5.

У ШКОЛУ

Дзвонить дзвіночок:
— Дзелень, дзелень!
Сміється сонце,
збудився день.
Кличе дзвіночок:
— Бім-бам! Бім-бам!
В школу збиратись
час школярам.

Іван Боднарчук

Вересень. Стежка до школи.
Дзвонить веселий дзвінок.
І через луг, через поле
Сонце спішить на урок.

Микола Сингаївський

31

шіфа. Це світлофór. Це лінійка. Це глóбус. Це флома́стер. Це планше́т. Це футбóлка. Це шкарпéтка. Це кросівки. Це стадіо́н. Це сорóчка. Це альбóм. Це кні́га. Це журна́л. Це самока́т». Ініційуйте, щоб учні повторили почуте.

- Покличте одного з учнів та продемонструйте зразок взаємодії. Емоційно підтримуйте учня, заохочуйте інших дітей повторювати за учнем і реагувати згодою чи незгодою. Покажіть на зображення олівця або візьміть справжній олівець в руки, скажіть *олівець* і запитайте: «Скільки голосних зву́ків? Скільки складі́в?» Дочекайтеся відповіді: «Тут три голосні зву́ки. Звук [о], звук [і], звук [е]. Три складі́в». Запитайте: «Де на́голос? Пе́рший склад ма́є на́голос?». Дочекайтеся відповіді учня: «О́лівець. Ні». Знову запитайте: «Де на́голос? Дру́гий

склад ма́є на́голос?». Дочекайтеся відповіді учня: «Олівець. Ні». Запитайте ще раз: «Де на́голос? Тре́тій склад ма́є на́голос?». «Олівець. Так, тре́тій склад ма́є на́голос».

- Тепер зверніть увагу на моделі під малюнками. Знайдіть модель, яка відповідає слову *олівець*.
- Покажіть на інше зображення, наприклад глобус, і скажіть: *глобус*. Запитайте: «Скільки голосних зву́ків? Скільки складі́в?». Дочекайтеся відповіді «Тут два голосні зву́ки. Звук [о], звук [у]. Тут два складі́в». Запитайте: «Де на́голос? Пе́рший склад ма́є на́голос?». Дочекайтеся відповіді учня: «Глóбус. Так». Уточніть у учнів: «Як правильно: глóбус чи глóбус?». Зробіть висновок: правильно *глобус*, перший склад має наголос. Тепер знову зверніть увагу учнів на моделі. Запитайте: «Яка мо́дель?». Дочекайтеся відповіді учнів і вкажіть на модель із двома складами, де перший склад наголошений. Це раз повторіть слово, указуючи на модель.
- Запропонуйте далі одній парі учнів попрацювати перед усім класом. Потім попросіть усіх учнів продовжити запитання-відповіді в парах.
- Спостерігайте за тим, як учні в парах спілкуються і вимовляють слова.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

3.

Де наголос?
На першому складі?

4.

Скільки складів? Де наголос?

30

Навчальний посібник ч. 1, с. 31

Завдання 5. Слухай, повторюй.

Прочитайте вголос поезію Івана Боднарчука «У школу», використовуючи малюнки (усміхнене сонце, юрба школярів) і предмети (дзвінок) для тлумачення лексичного значення слів у тексті. Зверніть увагу учнів на те, що той самий предмет можна назвати дзвоником, а можна дзвіночком.

У шко́лу

Дзвони́ть дзвіно́чок:

— Дзелéнь, дзелéнь!

Сміéться со́нце,
збуді́вся де́нь.

Клі́че дзвіно́чок:

— Бім-ба́м! Бім-ба́м!

В шко́лу збира́тись
ча́с школяра́м.

Тепер прочитайте поезію по смислових одиницях (у цьому разі реченнях). Попросіть учнів повторити почуте. Запитайте в учнів:

— Як дзвони́ть дзвіно́чок? (Дзелéнь, дзелéнь!)

— Що ро́бить со́нце? (Со́нце сміéться.)

— Як клі́че дзвіно́чок школяри́в? (Бімба́м! Бімба́м!)

— Куди́ тре́ба збира́тись школяра́м? (У шко́лу.)

Повторюйте поезію кілька разів так, щоб учні могли запам'ятати її. Запропонуйте комусь з учнів продекламувати вірш.

Розгляньте з учнями малюнки або фотографії із зображеннями луку, поля, стежки. Ознайомте учнів з лексичним значенням цих слів. Прочитайте вголос поезію Миколи Сингаївського.

У ШКОЛУ

Дзвонить дзвіночок:
— Дзелень, дзелень!
Сміється сонце,
збудився день.
Кличе дзвіночок:
— Бім-бам! Бім-бам!
В школу збиратись
час школярам.

Іван Боднарчук

Вересень. Стежка до школи.
Дзвонить веселий дзвінок.
І через луг, через поле
Сонце спішить на урок.

Микола Сингаївський

31

*Вересень. Стежка до школи.
Дзвонить веселий дзвінок.
І через луг, через поле
Сонце спішить на урок.*

Тепер прочитайте поезію по смислових одиницях (у цьому разі реченнях). Попросіть учнів повторити почуте. Запитайте в учнів:

- *Який дзвінок? (Дзвінок веселий.)*
- *Що робить веселий дзвінок? (Веселий дзвінок дзвонить.)*
- *Хто спішить на урок? (Сонце спішить на урок.)*

Повторюйте поезію кілька разів так, щоб учні могли запам'ятати її. Запропонуйте комусь з учнів продекламувати вірш.

Розгляньте ілюстрацію до віршів. Запропонуйте учням розказати, що вони бачать на малюнку.

Учні можуть запропонувати таку розповідь: «Це школа. Це стежка до школи. Це дзвінок. Дзвіночок дзвонить. Дзелень! Дзелень! Це сонце. Сонце спішить на урок». Можливі й інші варіанти.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: іті (іді), чекáти (чекáй), перехóдити (перехóдь), використóвувати (використóвуй), тримáти (тримáй), грáтися (грáйся).

Граматика: використання форм наказового способу дієслова.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (гра «Правила дорожнього руху»).

Завдання 6. Слухай, повторюй.

Запитайте в учнів, хто іде до школи, а хто їде автобусом; хто переходить дорогу на світлофорі, а кому не треба переходити дорогу. Зауважте, що коли машини їдуть, апішоходи переходять дорогу — це рух на дорозі або дорожній рух. Також існують правила дорожнього руху. Зверніться до малюнків на с. 32. Прочитайте назву «Правила дорожнього руху». Попросіть учнів повторити почуте.

Тепер розгляньте кожний з малюнків, озвучуючи правило та в разі потреби даючи тлумачення цих правил. Використовуйте мову тіла для пояснення значень слів.

Іді́ чéрез перехі́д! Чека́й на сигна́л світлофо́ра! Перехо́дь до́рогу оберéжно! Використóвуй тротуа́р! Тримáй за рúку до́рослого! Не грáйся бі́ля до́роги!

Укажуйте на піктограму і просіть учнів назвати правило, яке проілюстроване. Потім зробіть навпаки.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати її напарнику або напарниці.

6.

ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Іди через перехід!

Чекай на зелений сигнал!

Переходь дорогу обережно!

Використовуй тротуар!

Тримай за руку дорослого!

Не грайся біля дороги!

А я зебра не проста:
Без копит і без хвоста,
Лиш біленькі смужки маю.

Я лежу, а не гуляю.
Хочеш перейти дорогу? —
Я прийду на допомогу.

Віра Паранова

32

Інший або інша розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі.

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

Прочитайте вголос віршовані рядки Віри Паранової. Попросіть учнів повторити почуте. Дайте тлумачення слів, які викликали труднощі в розумінні. Можна використати малюнки для ілюстрації значень слова *зебра*.

*А я зе́бра не проста́:
Без ко́пит і без хвоста́,
Лиш біле́нькі смúжки маю́.
Я лежу́, а не гуляю́.
Хóчеш пере́йти до́рогу? —
Я прийду́ на до́помóгу.*

У КОЛІ Гра-лічилка

У колі ми зібралися: (Рукою обводимо коло.)
ось — ти, ось — я!
(Показуємо на того, хто напроти, і на себе.)
Праворуч, ліворуч — велика сім'я.
(Показуємо на сусідів праворуч та ліворуч.)
А хто тут із нами? (Рукою обводимо коло.)
Яке твоє ім'я?
(Усі діти одне за одним називають свої імена.)
Привіт! Привіт! (Махаємо рукою чи обираємо інший жест для вітання.)
Ось — ти, ось — я!
(Показуємо на того, хто напроти, і на себе.)
Нам добре, нам весело: (Рукою обводимо коло.)
ось — ти, ось — я!
(Показуємо на того, хто напроти, і на себе.)
Ми в колі усі разом, як дружна сім'я.
(Вигадуємо разом жести дружби.)
А хто тут із нами? Яке твоє ім'я? (Рукою обводимо коло.)
Привіт! Привіт! (Махаємо рукою чи обираємо інший жест для вітання.)
Ось — ти, ось — я!

Тетяна Мельник

33

Навчальний посібник ч. 1, с. 33

Завдання 7. Слухай, повторюй, грай.

1. Ініціюйте учнів стати в коло. Читайте вголос слова лічилки Тетяни Мельник «У колі». Особливу увагу звертайте на жести та міміку.

Обведіть і покажіть рукою коло і прочитайте перший рядок:

У колі ми зібралися:

Попросіть учнів наслідувати рухи та повторювати почуте.

Рукою обведіть коло й озвучте другий рядок:

ось — ти, ось — я!

Тепер покажіть на сусідів праворуч і ліворуч і прочитайте третій рядок:

Праворуч, ліворуч — велика сім'я.

Рукою обведіть коло й озвучте четвертий рядок:

А хто тут із нами?

Тепер зверніться до кожного учня або учениці по черзі і запитайте:

Яке твоє ім'я?

Усі діти одне за одним називають свої імена.

Тепер махайте рукою або оберіть інший жест для вітання та прочитайте шостий рядок:

Привіт! Привіт!

Тепер показуйте на того, хто напроти, і на себе та прочитайте сьомий рядок:

Ось — ти, ось — я!

Тепер рукою обведіть коло та прочитайте восьмий рядок:

Нам добре, нам весело:

Тепер показуємо на того, хто напроти, і на себе та прочитайте восьмий рядок:

ось — ти, ось — я!

Тепер вгадайте разом жест дружби і прочитайте дев'ятий рядок:

Ми в колі усі разом, як дружна сім'я.

Тепер обведіть рукою коло і прочитайте десятий рядок:

А хто тут із нами? Яке твоє ім'я?

Тепер махайте рукою чи оберіть інший жест для вітання і прочитайте одинадцятий та дванадцятий рядки:

Привіт! Привіт!

Ось — ти, ось — я!

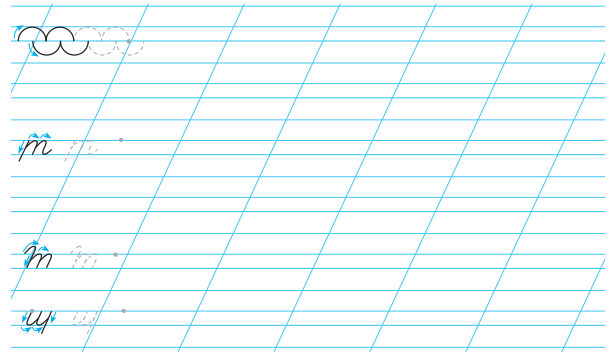
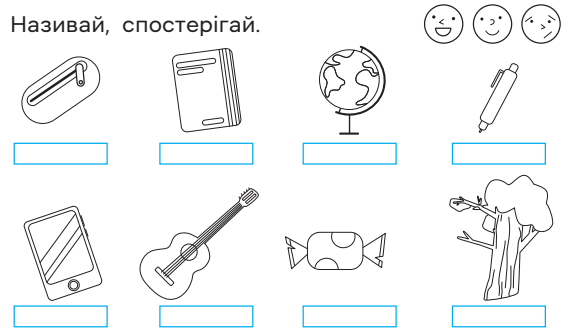
2. Ініціюйте учнів об'єднатися в групи й утворити невеликі кола. Далі діти працюють у колі, домовившись, хто буде ведучим, озвучуючи репліки з пам'яті. Спостерігайте за мовленням учнів і в разі потреби допомагайте та заохочуйте говорити. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекласти слова українською та повторити сказане ще раз.

Вправа 1. Пиши.

- Продемонструйте учням зразок виконання завдання у першому рядку. Коментуйте напрямок руху під час письма: *угору — вниз — угору — вниз*.
- Запропонуйте учням далі працювати самостійно. Надавайте відповідну допомогу тим учням, які її потребують.
- Учні виконують самооцінювання в зошиті, обравши смайл, який найкраще відповідає їхньому емоційному стану під час виконання завдання.

Вправа 2. Називай, спостерігай.

- Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Називай*». Попросіть когось із учнів назвати намальовані предмети. Якщо дитина утруднюється, просіть, щоб хтось із учнів допоміг. Для роботи запропоновано чотири слова з двома складами (*пенал, книга, глобус, ручка*) і чотири слова з трьома складами (*телефон, гітара, дерево, цукерка*). Визначення кількості складів і є метою завдання.
- Назвіть дію: «*Спостерігай*». Покажіть, скажімо, на глобус, назвіть його і запитайте: «*Скільки голосних?*» Дочекайтеся відповіді учнів: «*Тут два голосні звуки [o] і [y]*». Тепер запитайте: «*Скільки складів?*» Дочекайтеся відповіді учнів: «*Два. Глобус*».
- Зверніть учнів на модель під малюнком. Запропонуйте уточнити її: «*Тут два складі*».
- Продовжте роботу за аналогією з іншими словами. Пригадайте в процесі роботи всі 6 голосних звуків: [a], [o], [y], [e], [и], [і].
- Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (вибрати відповідний смайл поряд із вправою).

МОЯ ШКОЛА. Ранкові зустрічі**1** Пиши.**2** Називай, спостерігай.

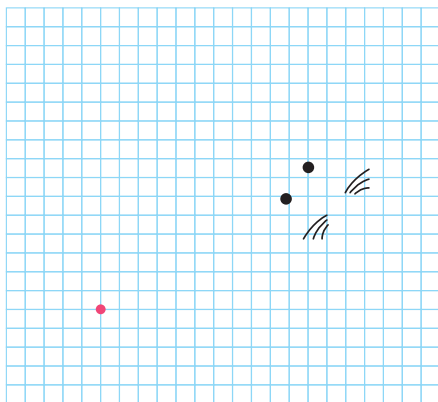
14

Вправа 3. Продовжуй, називай, спостерігай, малюй.

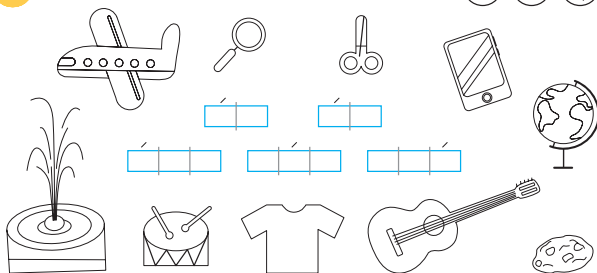
- Продемонструйте учням зразок графічного диктанту на дошці. Поставте ручку на крапку.
- Тепер назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Один по діагоналі вгору*». Покажіть цю дію на дошці. Тепер закресліть відповідну позначку «1» в зошиті. Переконайтеся, що учні виконали відповідну дію.
- Назвіть наступну дію: «*Два вгору*». Відтворіть цю дію на дошці. Простежте, щоб учні повторили дію. Тепер закресліть відповідну позначку «2 ↑» у зошиті. Переконайтеся, що учні виконали відповідну дію.

- 3 Продовжуй, називай, спостерігай, малюй. 😊 😐 😞

1↗ 2↑ 2← 1↖
 2↓ 2↘ 3→ 3↑
 3↗ 1↘ 1↖ 2←
 2↘ 2↑ 2↗ 2→
 1↘ 1↗ 1↖ 2↑
 2↗ 2→ 2↘ 2↓
 1↘ 4↘ 1↓ 1↖
 4← 3↘ 1↓ 1←
 1↘ 1↓ 1↖ 7←
 1↘

- 4 Називай, з'єднуй. 😊 😐 😞

15

6. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Називай, з'єднуй.

1. Запитайте в учнів, що це, і вкажіть послідовно на малюнки. Дочекайтеся відповіді учнів: *літак, лупа, ножиці, телефон, глобус, фонтан, барабан, футболка, гітара, горіх*.
2. Вимовте слово *літак* і запитайте в учнів: «Скільки складів? Який склад має наголос?» Дочекайтеся відповіді учнів: «Тут два склади. Другий склад має наголос».
3. Тепер розгляньте моделі. Знайдіть модель, яка відображає два склади і другий склад є наголошеним.
4. Назвіть дію, яку мають виконати учні: «З'єднуй» — та продемонструйте її на дошці. З'єднайте модель із зображенням літака.
5. Ініціюйте самостійну роботу учнів за аналогією з іншими малюнками.
6. Спостерігайте за роботою учнів. У разі потреби надавайте допомогу.
7. Після завершення роботи запропонуйте учням виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

4. Тепер дивіться на позначки й називайте наступну дію: «*Два ліворуч*». Відтворіть цю дію на дошці. Простежте, щоб учні повторили дію. Тепер закресліть відповідну позначку «2←» у зошиті. Переконайтеся, що учні виконали відповідну дію. Продовжуйте диктувати графічний диктант уголос або запропонуйте учням працювати самостійно та виконувати завдання за зразком.

5. Тепер розгляньте малюнок і запитайте в учнів, хто це. Дочекайтеся відповіді. Повторіть: *ми-ша*. Запитайте учнів: «Скільки складів?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Тут два склади». Намалюйте модель, яка відобразить два склади. З'ясуйте, який склад має наголос. Укажіть це на моделі.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Шкільні правила

ПРАВИЛА НАШОГО КЛАСУ

Наш одяг висить у шафах.
Книги і зошити лежать на
полицях. Треба прибирати.

Ми працюємо разом.
Ми маємо спільне завдання.
Треба домовлятися.

Ми говоримо про книги
і фільми. Ми слухаємо
і запитуємо. Треба
піднімати руку.

Ми маємо акваріум.
Тут живуть риби.
Ми годуємо їх.
Треба доглядати тварин.

34

ШКІЛЬНІ ПРАВИЛА

Навчальний посібник ч. 1, с. 34

Лексика: ми, вони (їх), наш (нашого), висіти (висіть), лежати (лежать), працювати (працюємо), говорити (говоримо), слухати (слухаємо), запитувати (запитуємо), мати (маємо), жити (живуть), годувати (годуємо), треба прибирати, треба домовлятися, треба піднімати, треба доглядати.

Граматика: вживання особових форм дієслова, конструкції *треба* + неозначена форма дієслова.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Озвучте назву тексту «*Правила нашого класу*». Далі прочитайте речення під першим малюнком.

Наш одяг висіть у шафах. Книги і зошити лежать на полицях. Треба прибирати.

Запитайте в учнів:

- Де висіть ваш одяг?
- Де лежать книги і зошити?
- Що треба робити в класі?

Запропонуйте, щоб хтось із учнів відтворив текст до першого малюнка з пам'яті.

2. Озвучте текст до другого малюнка.

Ми працюємо разом. Ми маємо спільне завдання. Треба домовлятися.

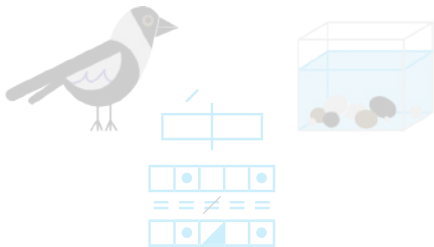
2.

Це полиця. На полиці акваріум. Діти чистять акваріум. Вони піклуються про рибу. Тут рослини і галька.

Це майданчик. Біля майданчика дерево. Діти вішають годівницю. Вони піклуються про птахів. На дереві галка.

3.

Це твердий приголосний звук.
А це м'який приголосний звук.

35

Запитайте в учнів:

- Ви працюєте разом в групі?
- Ви маєте спільні завдання?
- Що треба робити в групі?

Запропонуйте, щоб хтось із учнів відтворив текст до другого малюнка з пам'яті.

3. Озвучте текст до третього малюнка.

Ми говоримо про книги і фільми. Ми слухаємо і запитуємо. Треба підняти руку.

Запитайте в учнів:

- Про що ви говорите на уроках?
- Ви слухаєте чи запитуєте на уроках?
- Що треба робити на уроці?

Запропонуйте, щоб хтось із учнів відтворив текст до третього малюнка з пам'яті.

4. Озвучте текст до четвертого малюнка.

Ми маємо акваріум. Тут живуть риби. Ми годимо їх. Треба доглядати тварин.

Запитайте в учнів:

- Чи ви маєте в класі акваріум?
- Хто живе в акваріумі?
- Кого треба доглядати?

Запропонуйте, щоб хтось із учнів відтворив текст до четвертого малюнка з пам'яті.

5. Об'єднайте дітей у групу і запропонуйте, щоб кожна дитина обрала собі малюнок і відтворила правила з пам'яті.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: гálка, гáлька; звуки [л]-[л'].

Фонетика: вправлення у визначенні звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики (голосні, приголосні); використання прийому визначення складів; визначення наголошеного складу; уявлення про тверді та м'які приголосні звуки.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Схеми. Звуки. Твердий і м'який»).

Завдання 2. Слухай, повторюй.

1. Заздалегідь підготуйте кілька морських камінчиків, щоб розтлумачити значення слова *галька*. Озвучте текст до першого малюнка.

Це поліця. На полиці акваріум. Діти чистять акваріум. Вони піклуються про риб. Тут рослини і гáлька.

Запитайте в учнів:

- Де акваріум?
- Що роблять діти з акваріумом?
- Хто піклується про риб?
- Де рослини і гáлька?

Запропонуйте, щоб хтось із учнів відтворив текст до малюнка з пам'яті.

Шкільні правила

Правила нашого класу

Наш одяг висить у шафах. Книги і зошити лежать на полицях. Треба прибирати.

Ми працюємо разом. Ми маємо спільне завдання. Треба домовлятися.

Ми говоримо про книги і фільми. Ми слухаємо і запитуємо. Треба піднімати руку.

Ми маємо акваріум. Тут живуть риби. Ми годуємо їх. Треба доглядати тварин.

Поясніть учням, що піклуватися про риб — це чистити акваріум.

2. Заздалегідь підготуйте зображення галки. Озвучте текст до другого малюнка.

Це майдáнчик. Біля майдáнчика дéрево. Діти вішають годівніцю. Вони піклуються про птахів. На дéреві гáлка.

Запитайте в учнів:

- Де дéрево?
- Що роблять діти з годівніцею?
- Хто піклується про птахів?
- Де гáлка?

Запропонуйте учням, щоб хтось із них відтворив текст до малюнка з пам'яті.

Поясніть учням, що піклуватися про птахів — це вішати годівницю.

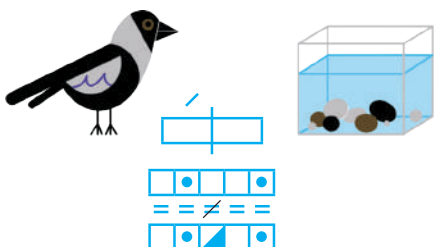
2.

Це полиця. На полиці акваріум. Діти чистять акваріум. Вони піклуються про рибу. Тут рослини і галька.

Це майданчик. Біля майданчика дерево. Діти вішають годівницю. Вони піклуються про птахів. На дереві галка.

3.

Це твердий приголосний звук.
А це м'який приголосний звук.

35

3. Повторіть текст, роблячи паузи, щоб учні повторювали. Зверніть увагу, що для повторення учням уже бажано пропонувати не окреме речення (наприклад: Це майданчик), а пов'язані між собою речення (наприклад: Це майданчик. Біля майданчика дерево).

Завдання 3. Слухай, відповідай, спостерігай.

1. Заздалегідь підготуйте зображення галки (птаха) та гальки (камінці). Продемонструйте зображення галки і вимовте слово *галка*. Акцентуйте на вимові твердого звука [л]. Попросіть учнів повторити почуте. Продемонструйте учням гальку і вимовте слово *галька*. Акцентуйте на вимові м'якого звука [л']. Попросіть учнів повторити почуте.

З яскраво вираженим здивуванням повторіть слова поспіль: *галка — галька*. Далі скажіть: «*Гáлка. Скільки складів?*». Дочекайтеся відповіді. Далі скажіть: «*Гáлька. Скільки складів?*». Дочекайтеся відповіді. Накресліть на дошці модель із двома складами. Запитайте: «*Який склад має наголос?*». Дочекайтеся відповіді: «*Пéрший склад має наголос*». Висловіть сумнів, вимовте слово зі зсувом наголосу на інший склад: [галка́]. Дочекайтеся реакції учнів: «*Ні, правильно [га́лка]*». Повторіть те саме зі словом *галька*. Далі порівняйте звуки в обох словах, заздалегідь накресливши на дошці дві моделі, як це показано на сторінці підручника. Уведіть спеціальну позначку для м'якого приголосного звука. Домовтеся, що відсутність цієї позначки означає, що звук твердий. Зробіть висновок: [л] — твердий приголосний звук, [л'] — м'який приголосний звук. Проведіть орфоепічну хвилинку і повправляйтеся у вимові твердих і м'яких приголосних звуків парами: [л] — [л'], [н] — [н'], [р] — [р'], [т] — [т'], [д] — [д'], [с] — [с'], [з] — [з'], [ц] — [ц'], [дз] — [дз']. Попросіть учнів повторювати за вами кожну пару звуків.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

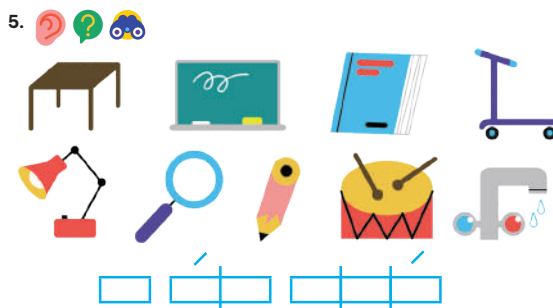
Лексика: рюкза́к, ку́лька, стадіо́н, шарф, ке́ди, ла́вка.

Фонетика: вправлення у визначенні звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики (голосні, тверді / м'які приголосні); використання прийому визначення складів; визначення наголошеного складу.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 4. Слухай, відповідай, спостерігай.

1. Розгляньте малюнок і запитайте: «*Де діти?*». Вислухайте відповіді учнів: «*Діти на стадіоні. Діти на шкільному стадіоні*». Запропонуйте співвіднести відповіді дітей з моделлю речення. Зробіть висновок, яке з речень відповідає моделі. Далі запитайте: «*Що робить хлопчик?*» Вислухайте відповіді: «*Хлопчик сидить на лавці. Хлопчик взуває кеди. Хлопчик зав'язує шнурки*». Запропонуйте співвіднести відповіді дітей з моделлю речення. Зробіть висновок, яке (або які) з речень відповідає моделі.
2. Перейдіть до роботи з окремими словами та звуками в цих словах. Запитайте в учнів «*Що це?*», показуючи на кульку. Дочекайтеся відповіді: *кулька*. Далі запитайте, показуючи на модель: «*Другий звук?*». Дочекайтеся відповіді: [кууул'ка]. Тепер покажіть на третій звук у моделі: «*Третій звук?*». Дочекайтеся відповіді: [кул'л'ка]. Покажіть на останній звук у моделі: «*Останній звук?*» Дочекайтеся відповіді: [кул'кааа]. Тепер запитайте: «*Скільки складів у слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Два склади*».
3. Продовжуйте працювати з іншими словами (*лавка, кеди, стадіон, рюкзак, шарф*) за аналогією до попереднього слова.

Завдання 5. Слухай, відповідай, спостерігай.

1. Розгляньте малюнки. Запитайте в учнів, що це, показуючи на малюнки. Дочекайтеся відповідей: *стіл, дбшка, кнїга, самока́т, ла́мпа, лу́па, оліве́ць, бараба́н, кран*.
2. Зверніть увагу на моделі слів і запитайте: «*Які слова мають один склад?*», «*Які слова мають два склади?*», «*Які слова мають три склади?*».
3. Ініціюйте роботу учнів у трійках. Кожен з учнів відповідає за пошук слів до певної моделі. Потім група звітує перед класом щодо результатів своєї роботи.
4. Спостерігайте за роботою учнів у групі, підтримуйте тих, хто цього потребує.

ХТО ЩО ПИШЕ?

Пише хвостиком лисиця
Слід по росяній траві.
Пише дятел, гарна птиця,
Дивні знаки на корі.
Щось таємне пишуть риби
Плавниками у ставку.
Зайчик сонячний на шибі
Пише казку золоту.

Володимир Лучук

ШКІЛЬНІ ПРЕДМЕТИ

Так завзято малювала
Я на малюванні.
Що тепер мене від фарби
Відмивають в ванні.
Світлана Дідух-Романенко

37

Навчальний посібник ч. 1, с. 37

Завдання 6. Слухай, повторюй.

Заздалегідь приготуйте малюнки, предмети для лексичної роботи із словами з тексту «Хто що пише?»: писати (ручка і відповідні дії); лисиця, хвостик; трава, роса; дятел, стовбур дерева з корою; риба, плавник; вікно, шибя; сонце, промені, сонячний зайчик на стіні.

Прочитайте вголос поезію Володимира Лучука «Хто що пише?» або скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки та послухайте поезію в записі.

Хто що пише?

*Пише хвостиком лисиця
Слід по росяній траві.
Пише дятел, гарна птиця,
Дивні знаки на корі.*

*Щось таємне пишуть риби
Плавниками у ставку.
Зайчик сонячний на шибі
Пише казку золоту.*

Тепер прочитайте поезію смисловими одиницями (у цьому разі по реченнях). Попросіть учнів повторити почуте. Розгляньте ілюстрацію до поезії. Повторюйте поезію декілька разів так, щоб запам'ятати її.

Запитайте в учнів, хто з них любить малювати, де вони люблять малювати, що вони люблять малювати. Вислухайте дитячі відповіді і запропонуйте послухати вірш про дівчинку, яка теж дуже любить малювати. Прочитайте вголос поезію Світлани Дідух-Романенко «Шкільні предмети» або скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки та послухайте поезію в записі.

*Так завзято малювала
Я на малюванні.
Що тепер мене від фарби
Відмивають в ванні.*

Доповніть своє читання елементами театралізації (малюйте на папері, перейдіть до розмальовування власних рук, обличчя). Посмійтеся разом з учнями з описаної у вірші ситуації.

Прочитайте ще раз віршовані рядки і попросіть учнів повторити почуте. Повторіть поезію кілька разів так, щоб учні могли запам'ятати її.

Попросіть учнів розглянути ілюстрацію до віршів і розказати про цю ілюстрацію.

Учні можуть запропонувати таку розповідь: «*Це дівчинка. Вона любить малювати. Це лисиця. Це дятел. Це риби. Це сонячний зайчик. Це великий будинок. Це дерево. А це фарба на обличчі. Фарба на носі. Дівчинка завзято малює. Тепер дівчинку треба мити у ванні*». Можливі й інші варіанти.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: спортзал, зала, їдальня, подвір'я, говорити (говоріть), приходити (приходьте), заходити (заходьте), вимикати (вимикайте), мити (мійте), бути (будьте); тихо, вчасно.

Граматика: вживання іменників у формі називного відмінка однини; вживання наказового способу дієслова; використання прийменників *у, на* для позначення просторових відносин.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (гра «Правила нашої школи»).

Завдання 7. Слухай, повторюй.

Запитайте в учнів, хто любить ходити до шкільної бібліотеки, хто любить ходити до шкільної їдальні, а хто любить грати на подвір'ї. Зауважте, що є правила поведінки у школі. Зверніться до малюнків на с. 38. Прочитайте назву: «*Правила нашої школи*». Попросіть учнів повторити почуте.

Тепер розгляньте кожний із малюнків, озвучуючи правило та в разі потреби даючи тлумачення цих правил. Використовуйте мову тіла для пояснення значення слова.

Це бібліотека. Тут говоріть тихо. Це клас. Приходьте на урок вчасно! Це спортзал. Заходьте у спортивному взутті. Це зала. Вимикайте звук телефону! Це їдальня. Мійте руки перед

7.

ПРАВИЛА НАШОЇ ШКОЛИ

Це бібліотека.
Тут говоріть тихо.

Це клас. Приходьте
на урок вчасно!

Це спортзал. Заходьте
у спортивному взутті.

Це зала. Вимикайте
звук телефону!

Це їдальня. Мійте
руки перед обідом!

Це подвір'я. Будьте уважні
на майданчику!

А коли урок скінчиться,
Знову дзвоник пригодиться.
На перерву кличе нас,
Бо перепочити час.

Ольга Сміян

38

обідом! Це подвір'я. Будьте уважні на майданчику!

Укажіть на піктограму і просіть учнів назвати правило, яке проілюстроване. Потім зробіть навпаки: ви називаєте правило, а учні вказують на піктограму.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати напарнику або напарниці. Інший розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або

8.

Ось гра. Тут три гравці і один ведучий. Ведучий бере картку і говорить:

— Це гітара.

Гравці шукають гітару. Малюнків два.

— Де гітара?

— Гітара під кріслом.

Ось цей малюнок. Гравці кладуть малюнок на поле.

Ведучий бере нову картку і говорить:

— Це окуляри.

Гравці шукають окуляри. Малюнків два.

— Які окуляри?

— Зелені окуляри.

39

учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

Прочитайте вголос поезію Ольги Сміян або скористайтеся інтернет-підтримкою та прослухайте написане в записі.

*А коли урок скінчиться,
Знову дзвіник пригодиться.
На перерву кліче нас,
Бо перепочити час.*

Попросіть учнів повторити почуте. Скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки, щоб прослухати поезію в записі.

Вивчіть поезію та ініціюйте учнів розповісти її з пам'яті.

Навчальний посібник ч. 1, с. 39

Завдання 9. Слухай, повторюй, грай.

Ця фінальна вправа ставить за мету узагальнити і повторити вивчене впродовж навчального тижня.

1. Заздалегідь підготуйте гру (див. розгортку в ч. 1 робочого зошита). Продемонструйте, як грати у гру. Запросіть до участі трьох гравців. Учитель або вчителька виконує роль ведучого чи ведучої. Видайте учасникам гральні поля та підготуйте окремо навчальні картки. Озвучте репліки:

— *Ось гра. Тут три гравці і одін ведучий. Ведучий бере картку і говорить:*

— *Це гітара.*

Гравці шукають гітару. Малюнків два.

— *Де гітара?*

— *Гітара під партною.*

Ось цей малюнок. Гравці кладуть малюнок на поле.

Ведучий бере нову картку і говорить:

— *Це окуляри.*

Гравці шукають окуляри. Малюнків два.

— *Які окуляри?*

— *Зелені окуляри.*

Ініціюйте учнів об'єднатися в групи по чотири. Один учень стає ведучим, а решта три — гравцями. Спостерігайте за роботою учнів у групах.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши.

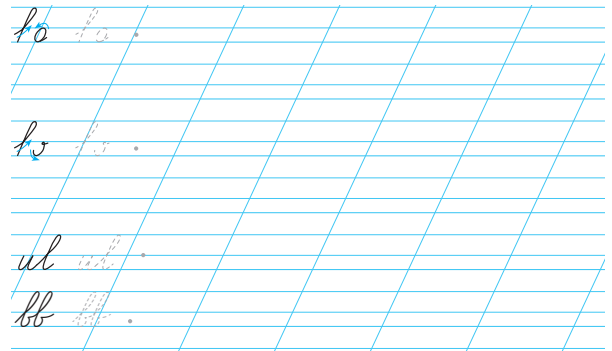
1. Назвіть дію, яку мають виконувати діти: «Пиши» — та продемонструйте учням на дошці зразок виконання завдання в першому рядку. Коментуйте напрямок руху під час письма: *угору* — *униз* — *ліворуч*.
2. Запропонуйте учням далі працювати самостійно. Надавайте відповідну допомогу тим учням, які її потребують.
3. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Називай, спостерігай.

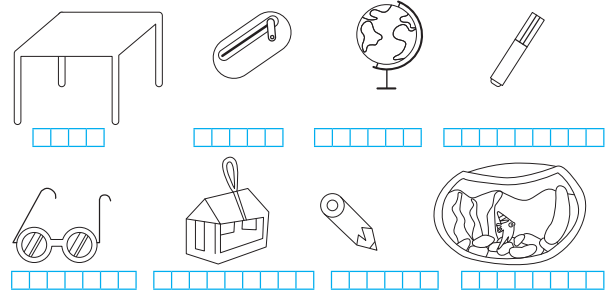
1. Розгляньте малюнки. Запитайте в учнів «Що це?», показуючи на стіл. Дочекайтеся відповіді і ще раз вимовте: «Це стіл». Продемонструйте зразок виконання завдання. Покажіть на модель, яка розташована під малюнком. Позначте на моделі звуки, використовуючи

Шкільні правила

- 1 Пиши.

- 2 Називай, спостерігай.

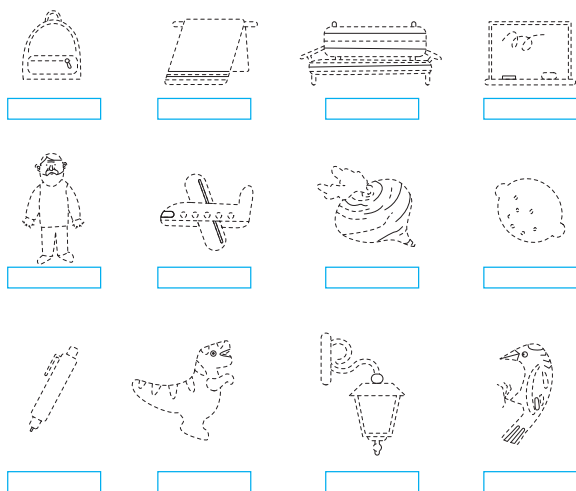

16

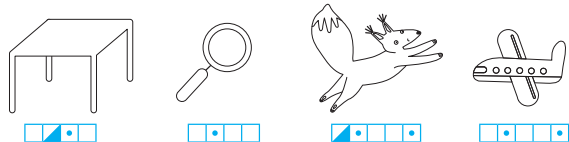
відповідні позначки: твердий звук, м'який звук, голосний звук, твердий звук.

2. Запропонуйте учням у парах попрацювати з іншими словами. Один із пари відповідає за позначення голосних звуків, інший — за позначення приголосних звуків.
3. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

3 Називай, спостерігай, з'єднай.

4 Називай, спостерігай, виправляй.

17

учні в парі називають зображення, чітко артикулюючи склади. Потім визначають кількість складів у слові, креслять модель слова та наводять контури зображення за пунктиром.

Робочий зошит ч. 1, с.17

Вправа 3. Називай, спостерігай, з'єднай.

1. Продемонструйте зразок виконання завдання, супроводжуючи назвами дій: «*Називай*». Скажіть слово *рюкзак*, чітко артикулюючи склади. Скажіть: «*Тут два склади*». Назвіть наступну дію: «*Спостерігай*». Накресліть модель слова *рюкзак*. Укажіть у моделі кількість складів, голосні, м'які та тверді звуки. Назвіть наступну дію: «*З'єднай*». Наведи зображення за пунктирними лініями.
2. Запропонуйте учням працювати в парі за зразком і опрацювати за поданим у п. 1 алгоритмом решту слів. Обговоріть з учнями усі малюнки: рушник, лавка, дошка, дідусь, літак, буряк, лимон, ручка, динозавр, ліхтар, дятел. Далі

3. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Називай, спостерігай, виправляй.

1. Продемонструйте зразок виконання завдання, супроводжуючи назвами дій: «*Називай*». Скажіть слово *стіл*, чітко артикулюючи один склад. Скажіть: «*Тут одін склад*». Назвіть наступні дії: «*Спостерігай*», «*Виправляй*». Зробіть висновок: «*Помилók немає*».
2. Запропонуйте учням попрацювати з іншими словами.
3. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

ЧАРІВНІ ВМІННЯ

Лексика: кімна́та, но́мер, дире́ктор, чита́ти (чита́ють), біга́ти (біга́ють), стриба́ти (стриба́ють), майструва́ти (майстру́ють); одина́дцять, трина́дцять, чотирна́дцять, дев'я́тнадцять.

Граматика: вживання особових форм дієслова (3-тя особа множини); вживання частки *так* у ситуації підтвердження.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (скрайбінг «Чарівні вміння»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Озвучте текст до першого малюнка. Намагайтеся тембром голосу вказувати на те, кому належить репліка: дорослому чи дитині. Перша і остання репліки належать учителю.

— Ось кімна́та но́мер одина́дцять. Що тут ро́блять?

— На двéрях малюно́к. Це кні́жка. Тут діти чита́ють?

— Так. Це бібліоте́ка.

Запита́йте в учні́в:

— Що допомага́є дітям знайти́ бібліоте́ку? (Малюно́к кні́ги на двéрях.)

— Чо́му на двéрях бібліоте́ки малюно́к кні́ги? (Бібліоте́ка ма́є кні́ги для чита́ння.)

2. Озвучте текст до другого малюнка. Намагайтеся тембром голосу вказувати на те, кому належить репліка: дорослому чи дитині. Перша й остання репліки належать учителю.

Чарівні вміння

1.

— Ось кімна́та но́мер одина́дцять. Що тут ро́блять?
— На двéрях малюно́к. Це кні́жка. Тут діти чита́ють?
— Так. Це бібліоте́ка.

— Ось кімна́та но́мер трина́дцять. Що тут ро́блять?
— На двéрях є малюно́к. Це м'яч. Тут діти трену́ються?
— Так. Це спортза́л.

40

— Ось кімна́та но́мер трина́дцять. Що тут ро́блять?

— На двéрях є малюно́к. Це м'яч. Тут діти трену́ються?

— Так. Це спортза́л.

Запита́йте в учні́в:

— Що допомага́є дітям знайти́ спортза́л? (Малюно́к м'яча́ на двéрях.)

— Чо́му на двéрях спортза́лу малюно́к м'яча́? (У спортза́лі учні гра́ють з м'яча́м.)

3. Озвучте текст до третього малюнка. Намагайтеся тембром голосу вказувати на те, кому належить репліка: дорослому чи дитині. Перша й остання репліки належать учителю.

- Ось кімната номер чотирнадцять. Що тут роблять?
- На дверях є малюнок. Це молоток і ножиці. Тут діти майструють?
- Так. Це майстерня.

- Ось кімната номер дев'ятнадцять. Що тут роблять?
- На дверях немає малюнка. А ось тут є слово.
- Хто вміє читати?

41

— Ось кімната номер чотирнадцять.
Що тут роблять?

— На дверях є малюнок. Це молоток і ножиці. Тут діти майструють?

— Так. Це майстерня.

Запитайте в учнів:

— Що допомагає дітям знайти майстерню? (Малюнок молотка та ножиць на дверях.)

— Чому на дверях майстерні малюнок молотка та ножиць? (У майстерні учні майструють.)

4. Озвучте текст до четвертого малюнка. Намагайтеся тембром голосу вказувати на те, кому належить репліка: дорослому чи дитині. Перша й остання репліки належать учителю.

— Ось кімната номер дев'ятнадцять.
Що тут роблять?

— На дверях немає малюнка. А ось тут є слово.

— Хто вміє читати?

Якщо в класі є діти, які вміють читати українською, то попросіть їх прочитати слово *директор* на четвертому малюнку. Якщо дітей, які вміють читати українською, немає, то розведіть руками і скажіть, що треба вчитися читати.

Навчальна гра. Виведіть дітей за межі класу і розіграйте пропоновані діалоги в коридорі. Наклейте на двері бібліотеки номер 11 та малюнок із зображенням книги. Підведіть дітей до бібліотеки. Тепер озвучте першу репліку, доповнюючи її жестами та мімікою. Дочекайтеся відповіді учнів.

Тепер змініть місце і підведіть учнів до наступного кабінету. Наклейте на двері номер 13 та малюнок із зображенням м'яча. Підведіть учнів до спортивної зали. Тепер озвучте першу репліку, доповнюючи її жестами та мімікою. Дочекайтеся відповіді учнів.

Підведіть учнів до дверей наступного кабінету. Наклейте на двері майстерні номер 14 та малюнок із зображенням молотка і ножиць. Підведіть дітей до майстерні. Тепер озвучте першу репліку, доповнюючи її жестами та мімікою. Дочекайтеся відповіді учнів.

Підведіть учнів до дверей наступного кабінету. Наклейте на двері майстерні номер 19 і табличку «Директор». Тепер озвучте першу репліку, доповнюючи її жестами та мімікою. Дочекайтеся відповіді учнів.

2.

МИ МАЛЕНЬКІ ЧИТАЧІ

Ми маленькі читачі —
дум розумних збирачі.
Читачі-читайлики,
Олі та Михайлики.
Читачі-читалочки,
Василі й Наталочки.

Про пригоди всі книжки
хто читає залюбки?
Читачі-читайлики,
Олі та Михайлики.
Читачі-читалочки,
Василі й Наталочки.

Знаєм стільки казочок!
Та ні дня без книжечок!
Читачі-читайлики,
Олі та Михайлики.
Читачі-читалочки,
Василі й Наталочки.

Лідія Повх

42

Навчальний посібник ч. 1, с. 42

Завдання 2. Слухай, повторюй.

Попросіть учнів принести до класу свою улюблену книгу та продемонструвати учням. Ініціюйте учнів розповісти про улюбленого персонажа. Розгляньте ілюстрацію до поезії. Актуалізуйте відомих учням персонажів казок. Укажіть на Карлсона і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді. Тепер укажіть на Кота у чоботях і запитайте: «Це хто?». Дочекайтеся відповіді учнів. Зверніть увагу учнів на те, що той самий предмет можна назвати по-різному: книга / книжечка; казка / казочка. Ту саму ляльку (дівчинку) можна назвати Наталля / Наталочка.

Прочитайте вголос поезію Лідії Повх «Ми маленькі читачі». Читаючи вірш,

ілюструйте його жестами: *ми* — рукою проведіть коло, з'єднуючи всіх учнів; *дум розумних збирачі* — торкніться пальцем лоба, зробіть відповідний вираз обличчя; *читачі-читайлики* — укажіть на групу хлопчиків; *читачі-читалочки* — укажіть на групу дівчаток тощо.

Ми маленічки читачі

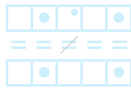
*Ми маленічки читачі —
дум розумних збирачі.
Читачі-читайлики,
Олі та Михайлики.
Читачі-читалочки,
Василі й Наталочки.*

*Про пригоди всі книжки
хто читає залюбки?
Читачі-читайлики,*

Всі права захищені.

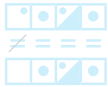
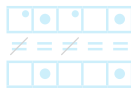
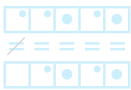
Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

3.

Це дзвінкий приголосний звук.
Це глухий приголосний звук.

4.

43

*Олі та Михайлики,
Читачі-читалочки,
Василі й Наталочки.*

*Знаєм стільки казочок!
Та ні дня без книжечок!
Читачі-читайлики,
Олі та Михайлики,
Читачі-читалочки,
Василі й Наталочки.*

Тепер прочитайте поезію по смислових одиницях (у цьому разі реченнях). Попросіть учнів повторити почуте. Скористайтеся матеріалами інтернет-підтримки, щоб прослухати поезію в записі.

Вивчіть поезію та ініціюйте учнів розповісти її з пам'яті.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: ка́зка, ка́ска.

Фонетика: уявлення про дзвінки та глухі приголосні звуки; вправлення у визначенні звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики (голосні, тверді / м'які, глухі / дзвінки приголосні); використання прийому визначення складів; визначення наголошеного складу.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Схеми. Звуки. Глухий і дзвінкий»).

Завдання 3. Слухай, відповідай, спостерігай.

1. Розгляньте перший малюнок. Укажіть на Червону Шапочку і Вовка та запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. «Це Вовк і Червона Шапочка». Скажіть: «Це ка́зка». Чітко артикулюйте дзвінкий звук [з]. Попросіть учнів повторити почуте. Вкажіть на каску шахтаря і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це ка́ска». Скажіть: «Це ка́ска». Чітко артикулюйте глухий звук [с]. Попросіть учнів повторити почуте. З яскраво вираженим здивуванням повторіть слова поспіль: *казка — каска*. Далі порівняйте звуки в обох словах, заздалегідь накресливши на дошці дві моделі, як це показано на сторінці підручника. Уведіть спеціальну позначку для дзвінкого приголосного звука. Скажіть, показуючи на позначку: «[з] — це дзвінкий звук». Домовтеся, що відсутність цієї позначки означає, що звук глухий. Потім покажіть третій звук у моделі слова *каска* і скажіть: «[с] — глухий приголосний звук». Повправляйтеся у вимові дзвінких і глухих приголосних звуків парами: [з] — [с], [ж] — [ш], [дж] — [ч], [дз] — [ц], [д] — [т], [б] — [п], [г] — [х], [ґ] — [к]. Попросіть учнів повторювати за вами кожен пару звуків.

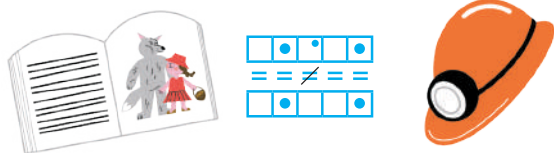

Завдання 4. Слухай, відповідай, спостерігай.

Розгляньте першу пару малюнків.

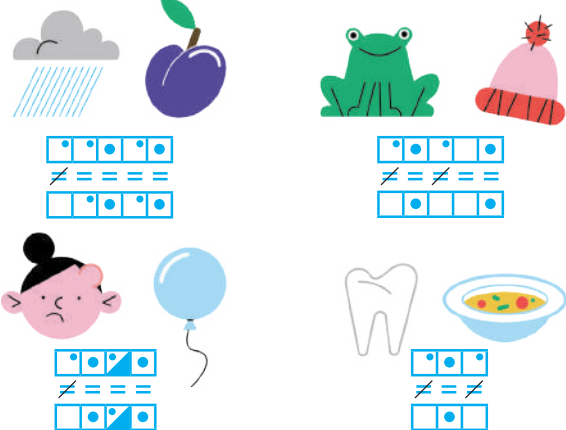
1. Покажіть на малюнок і скажіть: «Це злі́ва». Попросіть учнів хором вимовити почуте слово. Тепер зверніть увагу учнів та учениць на модель до слова *злива*. Укажіть на відповідний графічний знак у моделі до слова і просіть учнів вимовляти кожен звук у слові: [зззлива], [злллива], [злииива], [зливвва], [зливааа].
2. Покажіть на сливу і запитайте: «Що це?». Попросіть учнів хором назвати зображене. Тепер зверніть увагу учнів та учениць на модель до слова *слива*. Укажіть на відповідний графічний знак у моделі до слова і просіть учнів вимовляти кожен звук у слові.

3.

Це дзвінкий приголосний звук.
Це глухий приголосний звук.

4.

43

[r] — дзвінкий приголосний звук, [к] — глухий приголосний звук.

7. Покажіть на малюнок і скажіть: «*Це жабка*». Попросіть учнів хором вимовити почуте слово. Тепер зверніть увагу учнів та учениць на модель до слова. Укажіть на відповідний графічний знак у моделі до слова і просіть учнів вимовляти кожен звук у слові: [жжжабка], [жааббка], [жабка], [жабка], [жабкааа].

8. Покажіть на шапку і запитайте: «*Що це?*». Учні хором називають зображене. Укажіть на відповідний графічний знак у моделі до слова *шапка* і просіть учнів вимовляти кожен звук у слові: [шшшапка], [шааапка], [шапппка], [шапккка], [шапкааа].

9. Зверніть увагу на перші звуки, якими розрізняються слова: [ж] — [ш]; [ж] — дзвінкий приголосний звук, [ш] — глухий приголосний звук. Зверніть увагу ще на звуки [б] — [п], які є в словах; [б] — дзвінкий приголосний звук, [п] — глухий приголосний звук.

10. Покажіть на малюнок і скажіть: «*Це зуб*». Попросіть учнів хором вимовити почуте слово. Тепер зверніть увагу учнів та учениць на модель до слова *зуб*. Укажіть на відповідний графічний знак у моделі до слова і просіть учнів вимовляти кожен звук у слові: [зззуб], [зуууб], [зуббб].

11. Покажіть на суп і запитайте: «*Що це?*». Учні хором називають зображене. Укажіть на відповідний графічний знак у моделі до слова *суп* і просіть учнів вимовляти кожен звук у слові: [сссуп], [суууп], [суппп].

12. Зверніть увагу на перші звуки, якими розрізняються слова: [з] — [с]; [з] — дзвінкий приголосний звук, [с] — глухий приголосний звук. Також зверніть увагу на останні звуки в словах: [б] — [п]; [б] — дзвінкий приголосний звук, [п] — глухий приголосний звук.

3. Зверніть увагу на перші звуки, якими розрізняються слова: [з] — [с]; [з] — дзвінкий приголосний звук, [с] — глухий приголосний звук.

4. Покажіть на малюнок і скажіть: «*Це г'юля*». Попросіть учнів хором вимовити почуте слово. Тепер зверніть увагу учнів та учениць на модель до слова *г'юля*. Укажіть на відповідний графічний знак у моделі до слова і просіть учнів вимовляти кожен звук у слові: [г'ул'а], [г'ууул'а], [г'ул'л'л'а], [г'ул'ааа].

5. Покажіть на кулю і запитайте: «*Що це?*». Учні хором називають зображене. Укажіть на відповідний графічний знак у моделі до слова *куля* і просіть учнів вимовляти кожен звук у слові: [кул'а], [кууул'а], [кул'л'л'а], [кул'ааа].

6. Зверніть увагу на перші звуки, якими розрізняються слова: [r] — [к];

Всі права захищені.

Лексика: тренувати (тренуй), використовувати (використовуй), писати (пиши), читати (читай), перевіряти (перевірй).

Граматика: вживання форм наказового способу дієслова.

Ресурси: навчальний посібник, матеріали інтернет-підтримки (гра «Правила чарівних умінь»).

Завдання 5. Слухай, повторюй.

Зверніться до малюнків на с. 44. Прочитайте назву: «Правила чарівних умінь». Попросіть учнів повторити почуте. Поясніть, що уміти читати і писати — чарівні уміння.

Тепер розгляньте кожний із малюнків, озвучуючи правило та, за потреби, даючи тлумачення цих правил. Використовуйте мову тіла для пояснення значень слів. Спочатку прочитайте правила, які стосуються читання, потім — письма.

Читай при світлі! Використовуй закладки! Читай вголос! Тренуй руку! Пиши друзям! Перевірй себе!

Укажіть на піктограму і просіть учнів назвати правило, яке проілюстроване. Потім зробіть навпаки: ви називаєте правило, а учні вказують на піктограму.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня

5.

ПРАВИЛА ЧАРІВНИХ УМІНЬ

Читай при світлі!

Тренуй руку!

Використовуй закладки!

Пиши друзям!

Читай уголос!

Перевірй себе!

ЗАГАДКА

Не дерево, а з листям.
Не людина, а говорить.

44

або ученицю обрати картку і продемонструвати напарнику або напарниці. Інший або інша розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

Прочитайте загадку.

Загадка

*Не дерево, а з листям.
Не людина, а говорить.*

Попросіть учнів повторити почуте.

6.

Що любить ?

Чого не любить ?

45

Навчальний посібник ч. 1, с. 45

Завдання 6. Відповідай, грай.

1. Обговоріть малюнки із зображенням кролика. Розгляньте перший малюнок. Укажіть на кролика і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це кро́лик». Тепер покажіть на моркву і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це мо́рква». Тепер запитайте: «Що любить кро́лик?». Попросіть учнів повторити почуте запитання вголос. Зверніть увагу на піктограму. Укажіть на кожну піктограму, вимовляйте слова та формулюйте речення. Скажіть: «Кро́лик любить мо́ркву». Попросіть учнів повторити почуте хором.
2. Розгляньте другий малюнок. Укажіть на кролика і запитайте: «Чого́ не любить кро́лик?». Попросіть учнів повторити

почуте запитання вголос. Зверніть увагу на піктограму. Укажіть на кожну піктограму, вимовляйте слова та формулюйте речення. Скажіть: «Кро́лик не любить а́нанас». Попросіть учнів повторити почуте хором.

3. Зверніть увагу на піктограму «Подумай». Назвіть її. Тепер акцентуйте увагу учнів на моделі речення зі сполучником *і*. Запитайте: «Що любить кро́лик?». Дочекайтеся відповіді учнів. Наприклад: «Кро́лик любить мо́ркву і ка́пусту».

Далі запропонуйте учням пограти. Скористайтеся розгорткою в зошиті, щоб вирізати піктограми для гри та розфарбувати їх.

Об'єднайте учнів у пари. Один учень або учениця обирає піктограму тварини (білка, кінь, хом'як, кабан, коза, миша), а інший / інша — їжу, яку любить ця тварина. Учні викладають піктограми і формулюють за змістом речення. Один учень або учениця запитує: «Що любить білка?». Інший / інша відповідає: «Білка любить горіхи». Зверніть увагу учнів на піктограму «Подумай» та модель до речення із сполучником *і*. Ініціюйте учнів скласти таке речення, наприклад: «Білка любить горіхи і яблука». Тепер змініть ролі в парах. Інший учень або учениця запитує: «Чого́ не любить білка?». Учні шукають відповідні піктограми і формулюють речення, наприклад: «Білка не любить кава́ун».

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши.

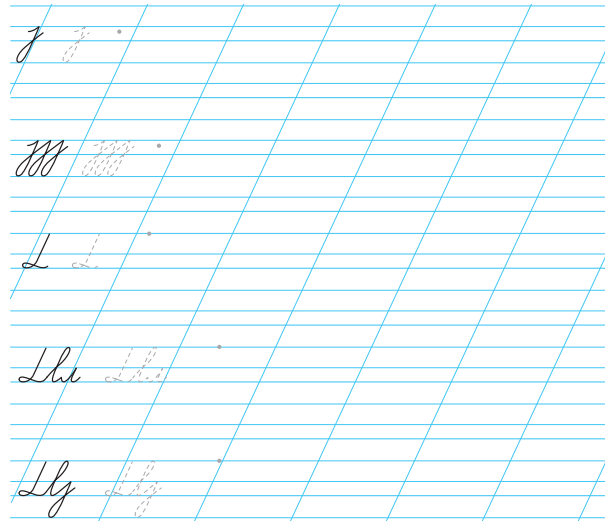
1. Назвіть дію, яку мають виконувати діти: «Пиши» — та продемонструйте учням зразок виконання завдання у першому рядку на дошці. Коментуйте напрямки руху під час письма: *угору — вниз — ліворуч — угору*.
2. Запропонуйте учням далі працювати самостійно. Надавайте відповідну допомогу тим учням, які її потребують.
3. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Називай, спостерігай.

1. Розгляньте малюнки. Попросіть учнів назвати малюнки, запитавши «Що це?». Дочекайтеся відповіді: *слива, борсук, огірок, гриб, голуб*.
2. Пропонуємо зразок роботи з моделлю, яка розташована під кожним малюнком. Називайте звук і робіть відповідну позначку в квадратику: [ссслива] — приголосний твердий глухий; [слллива] — приголосний твердий дзвінкий; [слиивва] — голосний; [сливва] — приголосний твердий дзвінкий; [сливааа] — голосний.

Чарівні вміння

1 Пиши.

2 Називай, спостерігай.

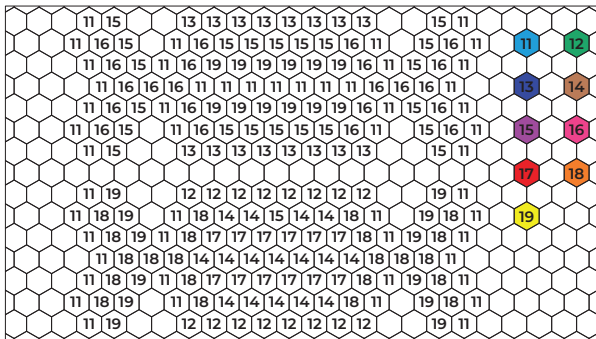

18

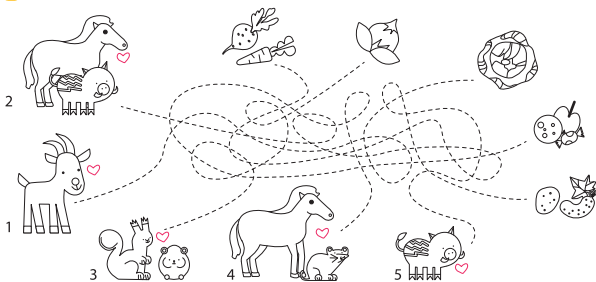
3. За аналогією попрацюйте з іншими словами, пропонуючи комусь із учнів виділяти та характеризувати звуки. Допомогайте учням у визначенні якості звука шляхом демонстрації парного звука за твердістю-м'якістю чи дзвінкістю-глухістю. Наприклад, у роботі зі словом *слива* можете надати таке пояснення щодо першого звука: якби тут був дзвінкий, то вимовляли би [злива], а якби тут був м'який, то вимовляли би [с'лива]. Підтримуйте учнів, вони не мають боятися зробити помилку. Навчайте учнів ставитися до помилок як до можливості уточнити свої знання, покращити певне вміння.
4. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

3 Малюй, називай.

4 З'єднай, називай, пиши.

1 —   2 —   3 —
4 —   5 —

19

Робочий зошит ч. 1, с. 19

Вправа 3. Малюй, називай.

- Запропонуйте зразок виконання завдання на прикладі частини малюнка. Назвіть кольори, які відповідають певним цифрам. Розфарбуйте комірку, використовуючи відповідні кольорові олівці.
- Запропонуйте комусь із учнів або учениць назвати наступну цифру та колір, який їй відповідає. Ініціюйте учнів розфарбувати запропонований малюнок.
- Назвіть наступну дію, яку мають виконати учні: «Називай». Розгляньте кольоровий малюнок і запитайте в учнів та учениць: «Що це?». Дочекайтеся від них відповіді.

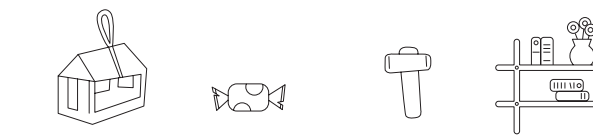
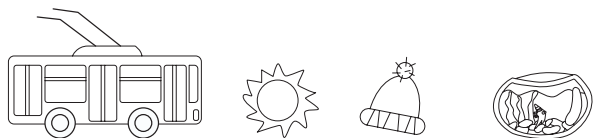
- Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. З'єднай, називай, пиши.

- Розгляньте малюнки на с. 19 та ініціюйте учнів назвати намальовані предмети, ставлячи запитання «Хто це?» (кінь, кабан, коза, хом'як, білка, миша). Тепер ініціюйте учнів назвати решту зображень, ставлячи запитання «Що це?» (буряк, морква, горіх, капуста, печиво, цукерка, яблуко, картопля, огірок).
- З'ясуйте першу пару, наприклад, зображення кози і капусти. Озвучте пару з'єднаних малюнків (коза — капуста) і скажіть: «Коза любить капусту». Потім зафіксуйте це речення за допомогою моделі (у зошиті надано зразок такої моделі).
- Ініціюйте учнів продовжити роботу з пошуку пар малюнків (кінь, кабан — буряк, морква; хом'як і білка — горіх; миша, кінь — печиво, цукерка, яблуко; кабан — картопля, огірок).

5 Називай, спостерігай.

20

Робочий зошит ч. 1, с. 20

Вправа 5. Називай, спостерігай.

- Розгляньте малюнки. Попросіть учнів назвати малюнки, запитавши «Що це?». Дочекайтеся відповіді: *замок, замък, слива, автобус, тролейбус, сонце, шапка, акваріум, годівниця, цукерка, молоток, полиця, дзеркало, каска, бджола, ключка.*
- Продемонструйте зразок роботи з моделлю, яка розташована під кожним малюнком. Називайте звук і робіть відповідну позначку в квадратику: [зззамок] — приголосний твердий дзвінкий; [зааамок] — голосний; [заммммок] — приголосний твердий дзвінкий; [замоок] — голосний; [замооккк] — приголосний твердий глухий.
- За аналогією запропонуйте учням працювати в парах, по черзі промовляти слова та характеризувати звуки. Допомогайте учням у визначенні якості звука шляхом демонстрації парного звука за твердістю-м'якістю чи дзвінкістю-глухістю. Підтримуйте учнів, вони не мають боятися зробити помилку. Навчайте учнів ставитися до помилок як до можливості уточнити свої знання, покращити певне вміння.
- Зважаючи на кількість слів, завдання може виконуватися на кількох заняттях. Головне, щоб учні не втомлювалися під час виконання завдання. Пропонуйте учням із кожним новим рядком малюнків мінятися парами. З одного боку, це може мотивувати учнів продовжувати далі виконувати завдання, а з іншого — сприятиме удосконаленню вміння

визначати звуки в слові, якщо в парі опиняється більш просунутий у цьому вмінні учень.

- Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 1, с. 21

Малюй.

Цю сторінку учні можуть використати для малювання в межах теми цього розділу «Моя школа». Час від часу можна пропонувати учням робити сюжетні малюнки на цій сторінці, які можуть стосуватися дороги до школи, шкільних правил, чарівних умінь. Учитель ніяк не обмежує дитячу фантазію, але існує вимога до будь-яких малюнків: розказати однокласникам, що намальовано. Можна також підготувати іграшкові медалі й нагороджувати учнів у таких номінаціях як-от «Смішна розповідь», «Довга розповідь», «Неочікувана розповідь».

ЛИСТОПАД. ТЕМА 3. МОЯ РОДИНА

ТИЖНІ 8-11

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тиждень 8. Сімейний альбом	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет і особу. Колискова. Прохання. Правила. Виконання інструкції	Чоботи, взуття, волосся, фотографія, весілля, колекція, півник, обличчя, очі, волосся, місяць, весілля, немовля, взуття, перехрестя, рушник, диван, лялька, дятел, лампа, рюкзак, понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця, субота; довгий (у формі <i>довге</i>), короткий (коротке), овальний (овальне), круглий (кругле), чудовий (чудова), гарний (гарна); вісімнадцять, двадцять, перший, тринадцятий (тринадцяте), чотирнадцятий (чотирнадцяте), п'ятнадцятий (п'ятнадцяте), шістнадцятий (шістнадцяте), сімнадцятий (сімнадцяте), вісімнадцятий (вісімнадцяте), дев'ятнадцятий (дев'ятнадцяте); мати (мала), читати (читає), вишивати (вишиває), прибирати (прибирає), співати (співає), бігати (бігає), спостерігати; зараз, тоді	Подовжені м'які приголосні. Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна). Іменник у формах Н. в., Зн. в, М. в. однини. Прикметник у формах чоловічого та жіночого роду однини. Займенники <i>я, ми, він, вона, мій, моя</i> . Порядкові числівники <i>тринадцятий – дев'ятнадцятий</i> . Дієслова у формі теперішнього та минулого часу. Розповідне та спонукальне речення

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, навчального відеоролика, анімації. презентації. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки). Сприйняття медіатексту (мультфільму). Графічні вправи. Звуко-буквений аналіз. Самооцінювання</p>	<p>Колискова пісня. Людмила Бигич «Є у матері дитятко...»</p>	<p>Лічба. Комікс. Дні тижня. Календар. Порівняння предметів за кольором, розміром, матеріалом Колекціонування. Фотографування. Спілкування в родині між представниками різних поколінь. Моделювання. Ігрова діяльність</p>

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тиждень 9. Вчасна допомога	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про тварину. Прохання. Відповідь на прохання. Загадка. Правила. Виконання інструкції. Привітання. Звертання	притулок, слон, мавпа, поні, собака (собакою), кішка; малий, рудий; вона (нею); дякувати (дякуємо), бігати, гратися; про, для, за, на, з, по	Звуки [a], [o]. Наголошений і ненаголошений [o]. Букви <i>a, o</i> . Велика і мала буква. Наголос. Інтонація (розповідна та спонукальна, оклична та неоклична). Іменник у формах Зн. в., Ор. в., М. в. та Кл. в. однини. Модальні слова <i>хочу, треба, можна</i> . Дієслова у формі 2-ї особи множини теперішнього часу. Питальне речення. Окличне речення
Тиждень 10. Наші традиції	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про предмет, особу та дію. Прохання. Відповідь на прохання. Допис у соц-мережі. Казка. Правила. Виконання інструкції. Привітання	фартух, небо, сир, родина, басейн, змагання, плавання, традиція, кухня, пиріг, сир, небо, вирій, велосипед, цуцик, цукерка, фломастер, пензлик, жилет, трикутник, вулик, мураха, глобус, букет, ґудзик; я, ти, ми, наш, наша, наше, наші	Звуки [e], [и], [y]. Наголошені та ненаголошені [e], [и]. Букви <i>e, и, y</i> . Наголос. Іменник у формі Н. в., Ор. в. та Кл. в. однини. Особові та присвійні займенники. Дієслова у формі минулого часу. Прийменники <i>з, у / в, на</i> . Звертання. Питальне речення

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, презентації.</p> <p>Відтворення почутого (діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Графічні вправи. Звуко-буквений аналіз.</p> <p>Письмо.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання</p> <p>Загадка. Антоніна Грицаюк «Вірний друг у мене є...»</p>	<p>Лічба.</p> <p>Комікс.</p> <p>План місцевості. Догляд за домашніми тваринами.</p> <p>Зоопарк. Магазин. Притулок для тварин.</p> <p>Загадування та відгадування загадок.</p> <p>Моделювання.</p> <p>Ігрова діяльність.</p> <p>Інсценізація.</p> <p>Самооцінювання</p>
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, анімації. презентації.</p> <p>Відтворення почутого (діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Графічні вправи.Звуко-буквений аналіз.</p> <p>Письмо.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання та вибачення. Українські традиції гостинності. Традиційні страви української кухні.</p> <p>Українська народна казка «Лисичка і Журавель»</p>	<p>Комікс.</p> <p>Ознаки предметів.</p> <p>Сімейні традиції. Онлайн комунікація.</p> <p>Рецепт страви.</p> <p>Моделювання.</p> <p>Ігрова діяльність.</p> <p>Інсценізація.</p> <p>Самооцінювання</p>

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тижень 11. Сімейні плани	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет і особу. Прохання. Виконання інструкції. Планування	Дядько, ферма, мул (мулах), тварина, пиріг, малина, чай, лимон, план, лиман, манул, мол, млин, омела, лама, мило, алое, море, орел; Олена, Наум; свійський, витривалий, милий, великий (більший), малий (менший)	Звуки [м], [н], [л]. Букви <i>м, н, л</i> . Склад. Іменник у формах Н. в., Зн. в., М. в. та Кл. в. однини та множини. Форми вищого ступеня порівняння прикметника. Інфінітив дієслова. Модальні слова <i>можна, треба</i> . Спонукальне речення. Окличне речення

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, навчального відеоролика, презентації.</p> <p>Відтворення почутого (діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Сприйняття медіатексту (мультфільму).</p> <p>Читання. Графічні вправи. Звуко-буквений аналіз. Письмо.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання.</p> <p>Світлана Павелко «Мама Лама». Ольга Сміян «Коли йдеш до зоопарку...»</p>	<p>Комікс.</p> <p>Порівняння (колір, розмір, матеріал).</p> <p>Назви почуттів (весела, сумна).</p> <p>Ігрова діяльність.</p> <p>Самооцінювання</p>

ТЕМА 3. МОЯ РОДИНА СІМЕЙНИЙ АЛЬБОМ

Навчальний посібник ч. 1, с. 46

Лексика: чоботи, взуття, волосся, фотографія, весілля; колекція, півник; двадцять, вісімнадцять, перший; довгий (довге), короткий (коротке); овальний (овальне), круглий (кругле), чудовий (чудова), гарний (гарна); зараз, тоді; мати (мала).

Грамматика: минулий, теперішній час дієслова *жити* (живе); порядкові числівники (перший).

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (скрайбінг «Сімейний альбом»).

Завдання 1. Слухай, повторюй, грай.

- Запропонуйте учням переглянути скрайбінг «Сімейний альбом».
  - *О, це я. Мені двадцять років.*
  - *Цікава фотографія. Бабусю, це ти? Ти зараз маєш довге волосся.*

Тема 3. Моя родина Сімейний альбом

1.

- О, це я. Мені двадцять років.
- Цікава фотографія. Бабусю, ти зараз маєш довге волосся.
- А тоді я мала коротке волосся.

- А це я. Мені вісімнадцять років.
- Кумедна фотографія. Дідусю, ти зараз маєш чорне взуття!
- Так. Тоді я мав жовті чоботи.

- А ось немовля! Ой, це ж я!
- Гарна фотографія. Даниле, ти зараз маєш овальне обличчя!
- Так! А тоді немовля мало кругле обличчя.

- А це весілля! І наші батьки!
- Чудова фотографія! Вони зараз мають колекцію глиняних півників!
- Тоді вони мали першого півника у подарунок.

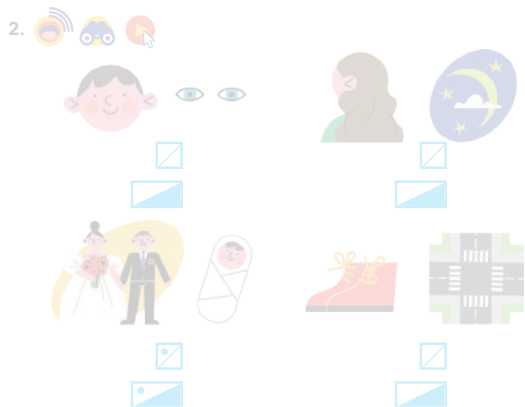
46

- *А тоді я мала коротке волосся.*
- *А це я. Мені вісімнадцять років.*
- *Кумедна фотографія. Дідусю, ти зараз маєш чорне взуття!*
- *Так. Тоді я мав жовті чоботи.*

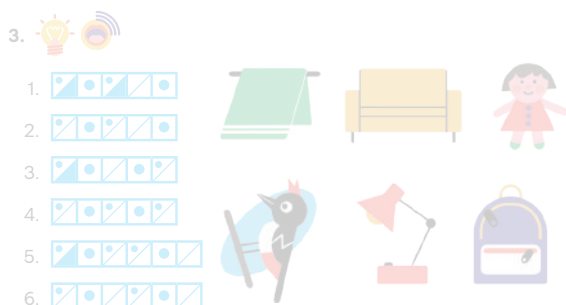
- *А ось немовля! Ой, це ж я!*
- *Гарна фотографія. Данило, ти зараз маєш овальне обличчя!*
- *Так! А тоді немовля мало кругле обличчя.*

- *А це весілля! І наші батьки!*
- *Чудова фотографія! Вони зараз мають колекцію глиняних півників!*
- *Так! А тоді вони мали подарунок — першого півника.*

- Перейдіть до роботи з коміксом. Розгляньте перше зображення. Вкажіть на бабусю і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте:

У якому слові є подовжений приголосний?
А в якому слові немає подовженого приголосного?

47

«Якé волóсся?» і вкажіть на бабуся на фотографії. Дочекайтеся відповіді: «Кóрóткє волóсся». Тепер знову запитайте: «Якé волóсся?» і покажіть на малюнок бабусі з довгим волоссям. Дочекайтеся відповіді: «Дóвгє волóсся».

3. Використайте реквізит для театралізації. Запросіть двох учнів, запропонуйте їм визначитися з ролями в даному діалозі. Прочитайте діалог і попросіть учнів повторити репліки. Роздайте театральний реквізит і попросіть розіграти діалог із пам'яті.
4. Розгляньте друге зображення. Вкажіть на дідуса і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте «Які чóботи?» і покажіть на фотографію дідуса із жовтими чоботами. Дочекайтеся відповіді: «Жóвті чóботи». Тепер запитайте: «Які чóботи?» і вкажіть на

малюнок дідуса у чорних чоботях. Дочекайтеся відповіді: «Чóрнє взуття».

5. Запропонуйте учням театралізувати діалог за описаним раніше зразком.
6. Розгляньте третє зображення. Вкажіть на немовля на фотографії і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте: «Якé обліччя?» і покажіть на Данила. Дочекайтеся відповіді: «Овáльнє обліччя». Тепер знову запитайте: «Якé обліччя?» і покажіть на малюнок немовляти. Дочекайтеся відповіді: «Крúглє обліччя».
7. Запропонуйте учням театралізувати діалог за описаним раніше зразком.
8. Розгляньте четверте зображення. Укажіть на півників на полиці і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це колéкція півників». Тепер запитайте «Що це?» і покажіть на фотографію. Дочекайтеся відповіді: «Це фотóграфія». Тепер знову запитайте: «Скількí півників подарувáли батькáм на весілля?». Дочекайтеся відповіді: «Тодí вонí мáли свогó пéршого півника».
9. Запропонуйте учням театралізувати діалог за описаним раніше зразком.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Тема 3. Моя родина

Сімейний альбом

1.

- О, це я. Мені двадцять років.
- Цікава фотографія. Бабусю, ти зараз маєш довге волосся.
- А тоді я мала коротке волосся.

- А це я. Мені вісімнадцять років.
- Кумедна фотографія. Дідусю, ти зараз маєш чорне взуття!
- Так. Тоді я мав жовті чоботи.

- А ось немовля! Ой, це ж я!
- Гарна фотографія. Даниле, ти зараз маєш овальне обличчя!
- Так! А тоді немовля мало кругле обличчя.

- А це весілля! І наші батьки!
- Чудова фотографія! Вони зараз мають колекцію глиняних півників!
- Тоді вони мали першого півника у подарунок.

46

Навчальний посібник ч. 1, с. 47

Лексика: обличчя, б́чі, волóб́сса, мíсяць, весíлля, немовля́; взуття́, перехрéстя; рушнíк, дивáн, лялька, дýтел, лáмпа, рюкзáк.

Фонетика: уявлення про подовжені приголосні звуки; вправлення у визначенні звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики (голосні, тверді / м'які, глухі / дзвінкі приголосні, подовжені / неподовжені приголосні).

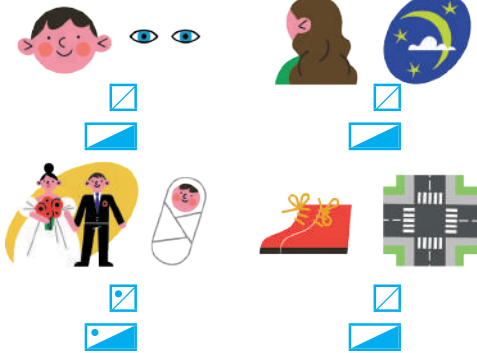
Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Схеми. Звуки. Глухий, дзвінкий твердий і дзвінкий м'який»).

Завдання 2. Називай, спостерігай.

1. Розгляньте перший малюнок. Укажіть на обличчя і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді. Попросіть учнів хором повторити слово ще раз. Укажіть на очі і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді. Попросіть учнів хором повторити слово ще раз.
2. Повторіть пару слів *обличчя* — *очі*.

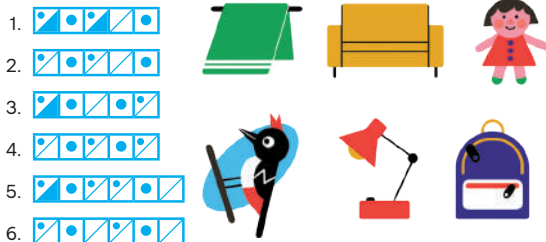
Тепер укажіть на модель і запитайте в учнів: «У яко́му слóві є подóбже́ний прíголосо́ний?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «У слóві *облíччя* є подóбже́ний прíголосо́ний [ч:]». Тепер укажіть на модель і запитайте учнів: «У яко́му слóві не́має подóбже́ного прíголосо́ного?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «У слóві *б́чі* не́має подóбже́ного прíголосо́ного».

2.

У якому слові є подовжений приголосний?
А в якому слові немає подовженого приголосного?

3.

47

3. Працюйте далі за поданою моделлю зі словами *волосся* — *місяць*; *весілля* — *немовля*; *взуття* — *перехрестя*.

Завдання 3. Подумай, називай.

1. Надайте зразок виконання завдання. Вкажіть на зображення рушника і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Повторіть почуте: [рушнік]. Тепер запитайте: «*Яка модель?*». Шукайте разом з учнями. З'ясуйте, що моделі 1-4 не відповідають слову, тому що в них менша кількість звуків. Відповідати можуть моделі 5 та 6. Але модель 5 не відповідає, тому що слово починається з м'якого приголосного звука, а в слові [рушнік] перший приголосний твердий. Тепер укажіть на модель до слова *руш-*

ник

2. Ініціюйте роботу учнів у парах. Один учень або учениця вказує на малюнок і запитує: «*Що це?*». Інший ставить запитання: «*Яка модель?*». Учні спільно роблять вибір відповідної моделі.

3. Запропонуйте учням представити результати парної роботи всьому класу. Одна пара представляє, інші — погоджуються чи ні, наводячи аргументи.

Лексика: понеділок, вівторок, середá, четвѐр, п'ятниця, субѐта; трина́дцять, чотирна́дцять, п'ятна́дцять, шісна́дцять, сімна́дцять, вісна́дцять; читáти (читáє), вишивáти (вишивáє), прибирáти (прибирáє), співáти (співáє), бігáти (бігáє), спостерігáти.

Граматика: вживання форм минулого часу дієслова; зміна дієслова *робити* за родами та числами (робив, робила, робила, робили).

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 4. Слухай, повторюй, спостерігай.

Спочатку покажіть учням власний календар-планер, а потім розгляньте малюнки календаря-планера в навчальному посібнику. Озвучте назви днів тижня та дати: «*понеділок трина́дцять*», «*вівторок чотирна́дцять*», «*середá п'ятна́дцять*», «*четвѐр шісна́дцять*», «*п'ятниця сімна́дцять*», «*субѐта вісна́дцять*», «*неділя дев'ятна́дцять*». Попросіть учнів повторити почуте.

Потім прочитайте текст, виділяючи логічним наголосом форми минулого часу (робили, читав, вишивала, прибирало, співав, бігала, відпочивали).

Канікули

Це Ёня і його родина. Що вони робили на канікулах? У понеділок тáто читáв. У вівторок мáма вишивáла. У сѐреду Рисеня́ прибирáло. У четвѐр брат співáв. У п'ятницю сестрá бігала. У субѐту вони всі відпочивáли.

Тепер поверніться до малюнків і обговоріть їх. Запитайте в учнів: «*Що робів тáто Рисеня́ти у понеділок?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Тáто читáв*». Розгляньте наступний малюнок. Запитайте

4.

КАНІКУЛИ

Це Еня і його родина. Що вони робили на канікулах? У понеділок тато читав. У вівторок мама вишивала. У середу Рисеня прибирало. У четвер брат співав. У п'ятницю сестра бігала. У суботу та неділю вони всі відпочивали.

5.

Що він робив?

Що вона робила?

Що воно робило?

Що вони робили?

48

в учнів: «*Що робила мáма Рисеня́ти у вівторок?*». У разі потреби допоможіть учням відповісти: «*Мáма Рисеня́ти вишивáла*». Попросіть учнів повторити хором почуте. Працюйте з наступними малюнками за поданою моделлю («*Що робило Рисеня́ в сѐреду?*» — «*Рисеня́ в сѐреду прибирáло*»; «*Що робів брат Рисеня́ти в четвѐр?*» — «*Брат Рисеня́ти співáв у четвѐр*»; «*Що робила сестрá Рисеня́ти в п'ятницю?*» — «*Сестрá Рисеня́ти бігала в п'ятницю*»; «*Що робили всі у субѐту та неділю?*» — «*Усі відпочивáли у субѐту та неділю*»).

Запросіть учня та ученицю вам допомогти. Посадіть їх на стільці, учню дайте книжку і попросіть розгорнути і мовчки читати; дівчинці дайте голку і клаптик тканини і попросіть вишивати. Запитайте в інших учнів: «*Що він*

6.

Є У МАТЕРІ ДИТЯТКО

У слона є слоненятко,
А у матері — дитятко.
Є у кішки кошенята,
У собачки є щенята.
У сороки — сорочата,
А у курочки — курчата.
І у качки є качата,
У зайчихи є зайчата.
У кожної мами
Є дітки маленькі:
Вухасті, пухнасті,
Колючі й гладенькі.

Людмила Бигич

КОЛИСКОВА

Сіра киця милася,
У вікно дивилася,
Хвостиком виляла,
Діток виглядала:
— Де мої малята,
Сірі кошенята?
Час бо вже їм спати,
Сірим кошенятам.

Народна пісня

робить?» (Він читає), «*Що вона робить?*» (Вона вишиває). Після цього зверніться до малюнків і запитайте: «*Що робів тато?*» (Він читав), «*Що робила мама?*» (Вона вишивала).

Зробіть висновок, показуючи на пару учнів і роблячи акцент на слові *зараз* та особовій формі: *зараз* він читає, *зараз* вона вишиває.

Зробіть висновок, показуючи на малюнки і роблячи акцент на формах минулого часу: у понеділок (*зараз* не понеділок) він читав; у вівторок (*зараз* не вівторок) вона вишивала.

Повправляйтеся: *зараз* прибирає — в середу прибирало; *зараз* співає — в четвер співало, *зараз* бігає — в п'ятницю бігала, *зараз* відпочивають — у суботу відпочивали.

Роботу можна продовжити зі словами *зараз* — *учора* та іграшками, наприклад їжаком та білкою. Можна взяти відомі учням дієслова *малювати*, *грати*, *стрибати* й утворювати форми теперішнього та минулого часу, показуючи то одну іграшку, то іншу (малює — малював, грає — грав, стрибає — стрибає; малює — малювала, грає — грала, стрибає — стрибала).

Завдання 5. Подумай, відповідай.

Розгляньте малюнки. Актуалізуйте відому учням лексику: *хлопчик*, *лінійка*, *фотографія*, *дівчинка*, *ганчірка*, *рамка*, *кошеня*.

Запросіть одного учня або ученицю допомогти вам і розіграйте діалог.

Укажіть на перший малюнок і запитайте: «*Що він робів?*». Дотримуйтеся відповідної інтонації. Дочекайтеся відповіді. У разі потреби допоможіть дати правильну відповідь: «*Хлопчик міряє фотографію*». Попросіть учнів повторити почуте.

Укажіть на другий малюнок і запитайте: «*Що вона робила?*». Дотримуйтеся відповідної інтонації. Дочекайтеся відповіді: «*Дівчинка витирала фотографію*».

Укажіть на третій малюнок і запитайте: «*Що вони робили?*». Дотримуйтеся відповідної інтонації. Дочекайтеся відповіді. У разі потреби допоможіть дати правильну відповідь: «*Кошеня спостерігало за дівчинкою*».

Укажіть на четвертий малюнок і запитайте: «*Що вони робили?*». Дотримуйтеся відповідної інтонації. Дочекайтеся відповіді: «*Дівчинка і хлопчик вішали фотографію*».

Повторіть з учнями: *він робив*, *вона робила*, *воно робило*, *вони робили*.

Іцініюйте роботу учнів у парах. Один учень або учениця ставить запитання, інший або інша відповідає.

Завдання 6. Слухай, повторюй.

1. Заздалегідь підготуйте малюнки або фотографії тварин, щоб познайомити учнів зі спільнокореневими словами, які трапляються в тексті: *слон — слоненя́тко, кішка — кошеня́та, со́рбка — сороча́та, ку́рочка — курча́та, ка́чка — кача́та, зайчи́хи — зайча́та*. Використайте іграшки для тлумачення прикметників *вухастий, пухнастий, колючий, гладенький*.

Прочитайте вголос поезію Людмили Бигич.

*Є у ма́тері дитя́тко
У сло́на є сло́неня́тко,
А у ма́тері — дитя́тко.*

4.

КАНІКУЛИ

Це Еня і його родина. Що вони робили на канікулах? У понеділок тато читав. У вівторок мама вишивала. У середу Рисеня прибирало. У четвер брат співав. У п'ятницю сестра бігала. У суботу та неділю вони всі відпочивали.

5.

Що він робив?

Що вона робила?

Що воно робило?

Що вони робили?

48

*Є у кішки кошеня́та,
У соба́чки є щеня́та.*

*У со́рчки — сороча́та,
А у ку́рочки — курча́та.
І у ка́чки є кача́та,
У зайчи́хи є зайча́та.*

*У ко́жної ма́ми
Є ді́тки мале́нькі:
Вуха́сті, пухна́сті,
Колю́чі й гладе́нькі.*

Тепер прочитайте поезію смисловими одиницями (реченнями). Попросіть учнів повторити почуте. Прочитайте вірш кілька разів, щоб учні його запам'ятали. Використайте малюнки або фото для декламування вірша з пам'яті.

2. Підготуйте музичний супровід до коліскової та проспівайте її.

6.

Є У МАТЕРІ ДИТЯТКО

У слона є слоненятко,
А у матері — дитячко.
Є у кішки кошенята,
У собачки є щенята.

У сороки — сорочата,
А у курочки — курчата.
І у качки є качата,
У зайчихи є зайчата.

У кожної мами
Є дітки маленькі:
Вухасті, пухнасті,
Колючі й гладенькі.

Людмила Бигич

КОЛИСКОВА

Сіра киця милася,
У вікно дивилася,
Хвостиком виліяла,
Діток виглядала:
— Де мої малята,
Сірі кошенята?
Час бо вже їм спати,
Сірим кошенятам.

Народна пісня

Колиско́ва

*Сіра кіця мілася,
У вікно дивілася,
Хвостиком виліяла,
Діток виглядала:
— Де мої малята,
Сірі кошенята?
Час бо вже їм спати,
Сірим кошенятам.*

Тепер прочитайте поезію смисловими одиницями. Попросіть учнів повторити почуте. Прочитайте колискову кілька разів, щоб учні її запам'ятали. Запропонуйте учням разом заспівати колискову.

Розгляньте ілюстрацію до обох віршів. Попросіть учнів розказати, кого намалював художник. Допомогайте учням використовувати лексику віршів.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: колéкція; обира́ти (обери́), зберіга́ти (зберіга́й), упоря́дкува́ти (упоря́дковуй), розпо́відати (розпо́віда́й), фотогра́фувати (фотографу́й), доповнювати (доповню́й).

Граматика: використання форм наказового способу дієслова.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 7. Слухай, повторюй.

Принесіть до класу колекцію предметів (на ваш розсуд) або продемонструйте на дошці приклади зібраних колекцій. Розгляньте їх разом з учнями. На цих прикладах поясніть значення слова *колекція*. Запитайте в учнів, чи збирають вони колекції.

Зверніться до малюнків на с. 50. Прочитайте назву «*Як збирати колекцію?*». Попросіть учнів повторити почуте.

Тепер розгляньте кожний із малюнків, озвучуючи правило та в разі потреби даючи тлумачення цих правил. Попросіть учнів повторювати правила.

Обери́ цікавий предме́т для колекції! Зберіга́й пра́вильно колекцію! Упорядко́вуй колекцію!

Розповіда́й про колекцію дру́зям! Фотографу́й колекцію! Доповню́й колекцію!

Укажіть на піктограму і просіть учнів назвати правило, яке ілюструє цю картку. Потім зробіть навпаки: ви називаєте правило, а учні вказують на піктограму.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір

7.

ЯК ЗБИРАТИ КОЛЕКЦІЮ?

Обери цікавий предмет для колекції!

Зберігай правильно колекцію!

Упорядковуй колекцію!

Розповідай про колекцію друзям!

Фотографуй колекцію!

Доповнюй колекцію!

Що робити, я не знав,
Все на світі я збирав:
Камінці й машинки,
Іграшки й картинки.
Дід за цим спостерігав
І тоді пораду дав,
Як колекцію збирати
І усе в ній сортувати.

50

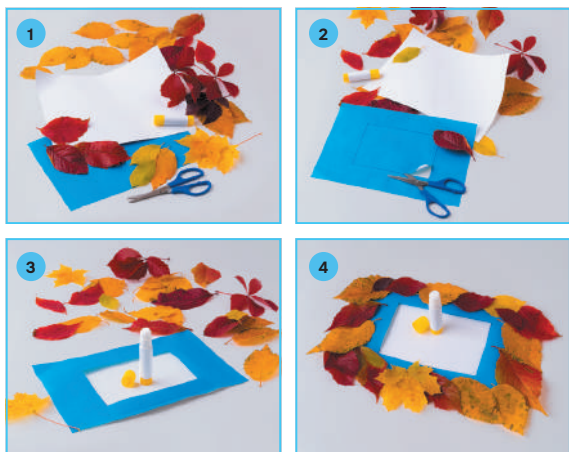
для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати напарнику або напарниці. Інший або інша розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника.

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

Прочитайте вголос віршовані рядки. Попросіть учнів повторити почуте. За потреби дайте тлумачення тих слів, які викликали труднощі в розумінні.

8.

ФОТОГРАФ

Хто фотографом працює,
Той ніколи не нудьгує:
Зберігає на світліні
Добрі усмішки родини.

Пам'ятну подію, свято
Допоможе нам згадати.
Зупиняти час на фото —
То фотографа робота.

Ольга Сміян

51

*Що робіти, я не знав,
Все на світі я збира́в:
Камінці й машинки,
Їграшки й картінки.
Дід за цим спостері́гав
І тоді пора́ду дав,
Як колéкцію збирáти
І усé в ній сортува́ти.*

Попросіть учнів повторити почуте.
Повторіть віршовані рядки кілька разів,
щоб учні їх запам'ятали. Ініціюйте уч-
нів розповісти вірш одне одному в парі
з пам'яті.

Ресурси: матеріали інтернет-підтримки
(відеопрезентація «Аплікація
з осінніх листочків»).

Завдання 8. Слухай, повторюй, майструй.

1. Заздалегідь принесіть цікаві фотографії,
зроблені на екскурсіях, на яких були
учні класу. Озвучте віршовані рядки
Ольги Сміян.

*Хто фотóграфом працює,
Той ніко́ли не нудьгу́є:
Зберіга́є на світліні
Добрі усмішки родини.*

*Пам'ятну подію, свято
Допомо́же нам згада́ти.
Зупиня́ти час на фо́то —
То фотóграфу робо́та.*

2. Підготуйте заздалегідь різні рамки для
фотографій, покажіть їх учням. Обгово-
ріть розмір, колір, настінна рамка чи
настільна.
3. Розгляньте з учнями фотографії — ін-
струкцію щодо створення рамки на
сторінці навчального посібника, обгово-
ріть послідовність дій, використовуючи
відомі учням слова: *ножиці, клей, папір;
бери ножиці, вирізай; бери клей, наклеюй.*
4. Запропонуйте виготовити рамку для
фотографії, використовуючи розгортку
(див. вкладку в ч. 1 робочого зошита).
Заохочуйте учнів називати українською
мовою дії та предмети. Спостерігайте
і, в разі потреби, допомагайте та за-
охочуйте говорити українською. Якщо
учні використовують слова рідної мови,
допомагайте перекладати.
5. Запропонуйте учням повторювати вір-
шовані рядки в процесі роботи над рам-
кою. Після завершення роботи зі ство-
рення рамки учні презентують власну
поробку та озвучують вірш із пам'яті (за
бажанням).

Вправа 1. Пиши.

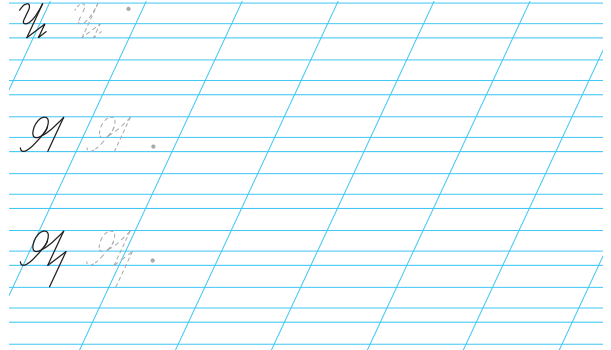
1. Продемонструйте учням зразок виконання завдання в першому рядку. Коментуйте напрямок руху під час письма: *угору вправо — униз — угору вправо — униз — угору вправо — униз — угору вправо.*
2. Запропонуйте учням далі працювати самостійно. Надавайте відповідну допомогу тим учням, які її потребують.
3. Учні виконують самооцінювання в зошиті, обравши смайл, який найкраще відповідає їхньому емоційному стану під час виконання завдання.

Вправа 2. Називай, спостерігай.

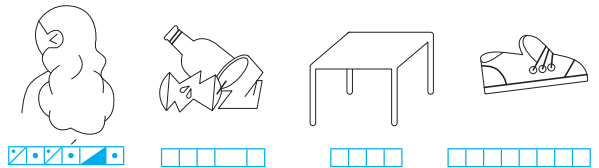
1. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Називай*». Розгляньте зображення. Укажіть на волосся і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Повторіть відповідь: «*Волосся*».
2. Тепер назвіть наступну дію: «*Спостерігай*». Називайте вголос кожен із звуків та вкажіть на відповідне графічне позначення звуку в моделі до слова

МОЯ РОДИНА. Сімейний альбом

1 Пиши.

2 Називай, спостерігай.

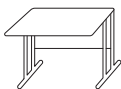
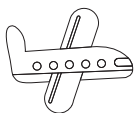

22

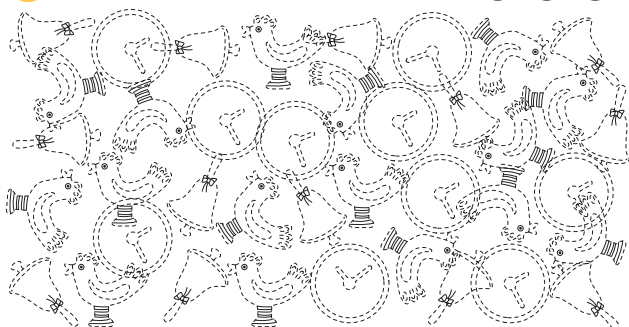
волосся: [вволос':а] — [в] — твердий, дзвінкий; [вооолос':а] — [о] — голосний; [воллос':а] — [л] — твердий, дзвінкий; [волооос':а] — [о] — голосний; [волос'с'с'а] — [с'] — м'який, глухий, подовжений; [волос':ааа] — [а] — голосний.

3. Ініціюйте роботу учнів у парах. Учні називають зображені предмети (*сміття, стіл, кросівок*), промовляють і характеризують звуки, роблячи відповідні позначки в моделі до кожного слова. Спостерігайте за роботою учнів, підтримуйте, допомагайте в разі потреби.
4. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

3 Називай, спостерігай.

4 З'єднуй, називай, лічи.

23

альбом, парт, кабін, лікар, халат, шапка), промовляють і характеризують звуки, роблячи відповідні позначки в моделі до кожного слова. Спостерігайте за роботою учнів, підтримуйте, допомагайте в разі потреби.

- Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 1, с. 23

Вправа 3. Називай, спостерігай.

- Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «Називай». Розгляньте зображення. Укажіть на літак і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Повторіть відповідь: «Літак».
- Тепер назвіть наступну дію: «Спостерігай». Називайте вголос кожен із звуків та вказуйте на відповідне графічне позначення звука в моделі до слова *літак*: [л'л'л'ітак] — [л'] — м'який, дзвінкий; [л'ііітак] — [і] — голосний; [л'ітак] — [т] — твердий, глухий; [л'ітааак] — [а] — голосний; [л'ітак] — [к] — твердий, глухий.
- Ініціюйте роботу учнів у парах. Учні називають зображені предмети (*лимон*,

Вправа 4. З'єднуй, називай, лічи.

- Продемонструйте зразок виконання завдання, супроводжуючи назвами дій: «З'єднуй» (наведіть усі пунктирні лінії), «Називай» (скажіть слово *дзвіночки*), «Лічи» (полічіть кількість дзвіночків угорос: один, два, три... тринадцять — і запишіть число 13 у квадратику поряд із дзвіночком).
- Запропонуйте учням попрацювати в парі за зразком. Учні з'єднують відповідні зображення, називають їх та рахують, записуючи відповідну кількість. Дзвіночок — 13; олівці — 14; півники — 15; книги — 11; годинник — 10.
- Учні виконують самооцінювання, обравши відповідний смайл.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

ВЧАСНА ДОПОМОГА

Навчальний посібник ч. 1, с. 52

Лексика: притулок, слон, мавпа, поні, собака (собакою), кішка; сова, галка, ворона, жаба, цап, кабан; малий, рудий; бігати, гратися.

Граматика: вживання форм Н. в. і Кл. в. іменника; вживання конструкцій *хочу* + дієслово, *треба* + дієслово, *можна* + дієслово; вживання форми 2-ї особи множини; вживання прийменників у конструкціях *чекати на...*, *говорити про...*, *притулок для...*

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; букви *Aa, Oo*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 1. Слухай, повторюй.

- Спочатку розгляньте по черзі малюнки й обговоріть, кого намалював художник на кожному з них (1 — Марта, Данило, Івасик; 2 — Марта, Данило, бабуся; 3 — Марта, Данило, мама, тато; 4 — Марта, Данило, песик, молода жінка (пані, дівчина)). Запитайте в учнів, про що, на їхню думку, ця історія. Вислухайте дитячі припущення.
- Розгляньте перше зображення. Запитайте: «Що роблять діти?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Діти читають / Марта і Данило читають книгу / Марта і Данило читають, а Івасик слухає». Озвучте текст, доповнюючи репліки словами, кому належить кожна з них: (Івасик говорить.) — *Це слон! Це мавпа! Це поні! А це собака!*

Вчасна допомога

1.

- Це слон! Це мавпа! Це поні! А це собака!
- Так, Івасику! Я хочу мати собаку!
- Марто! І я хочу мати собаку!
- Треба говорити про це з дорослими!

- Про собаку треба піклуватися!
- Ми піклуємося про кішку. Ми годуємо її і прибираємо за нею.
- Із собакою треба гуляти! Хто може це робити?
- Ми можемо це робити разом із батьками.

- Мамо, тату! Ми хочемо завести собаку!
- Із собакою треба гуляти! Хто може це робити?
- Ми можемо це робити по черзі.
- Добре! У місті є притулок для тварин. Там можна взяти собаку.

- Ось малий рудий собака! Ви такого хотіли?
- Так, пані, він нам подобається!
- Знайомтеся! Це Оверко! Він любить бігати та гратися.
- Дякуємо! Оверку, іди до нас! Наша родина чекає на тебе!

52

(Марта говорить.) — *Так, Івасику! Я хочу мати собаку!*

(Данило говорить.) — *Марто! І я хочу мати собаку!*

(Марта говорить.) — *Треба говорити про це з дорослими!*

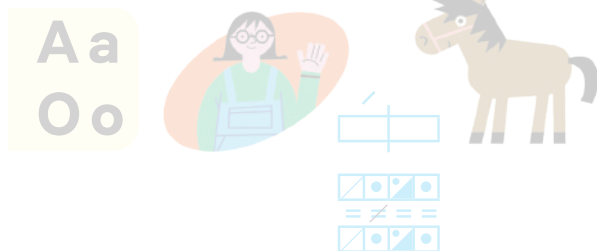
- Розгляньте друге зображення. Запитайте: «З ким розмовляють діти?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Діти розмовляють з бабусяю». Озвучте текст, доповнюючи репліки словами, кому належить кожна з них:

(Бабуся говорить.) — *Про собаку треба піклуватися!*

(Марта і Данило хором.) — *Ми піклуємося про кішку. Ми годуємо її і прибираємо за нею.*

(Бабуся говорить.) — *Із собакою треба гуляти! Хто може це робити?*

2.

- а · · Це буква. Букву ми бачимо і пишемо.
- о · · Букви є великі і малі.

3.

53

(Марта і Данило хором.) — *Ми можемо це робити разом з батьками.*

4. Розгляньте третє зображення. Запитайте: «З ким розмовляють діти?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Діти розмовляють з батьками». Озвучте текст, доповнюючи репліки словами, кому належить кожна з них:

(Марта і Данило хором.) — *Мамо, тату! Ми хочемо завести собаку!*

(Мама говорить.) — *З собакою треба гуляти! Хто може це робити?*

(Марта і Данило хором.) — *Ми можемо це робити по черзі.*

(Тато говорить.) — *Добре! У місті є притулок для тварин! Там можна взяти собаку!*

Заздалегідь підготуйте кілька фотографій притулку для тварин. Бажано, щоб на фотографії було зображено якийсь із процесів піклування людей про тварин (годування, миття, лікування тощо), а не просто тварини в клітках.

5. Розгляньте четверте зображення. Запитайте: «З ким розмовляють діти?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Діти розмовляють із жінкою (пані, дівчиною)». Укажіть на собаку і запитайте: «Який собака?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Собака малий / веселий / гарний». Озвучте текст, доповнюючи репліки словами, кому належить кожна з них:

(Пані говорить.) — *Ось малий рудий собака! Ви такого хотіли?*

(Данило говорить.) — *Так, пані, він нам подобається!*

(Пані говорить.) — *Знайомтеся! Це Оверко! Він любить бігати та гратися.*

(Марта говорить.) — *Дякуємо! Оверку, іди до нас! Наша родина чекає на тебе!*

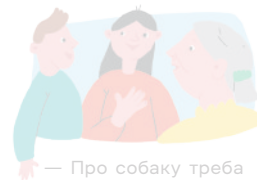
6. Ініціюйте учнів театралізувати цю історію. Запросіть групу учнів (7 осіб), розподіліть ролі, використайте театральний реквізит. Прочитайте репліки, щоб учні запам'ятали їх. Залучайте решту учнів класу для повторення реплік. Під час перегляду «вистави» допомагайте учням відтворювати репліки. Підтримуйте їхню мовленнєву ініціативність, якщо вони щось додають або змінюють у репліках. Якщо дитячі уточнення не руйнують зміст, то не виправляйте їх і не вимагайте точного відтворення реплік із пам'яті.

Вчасна допомога

1.

- Це слон! Це мавпа! Це поні!
А це собака!
- Так, Івасику! Я хочу мати собаку!
- Марто! І я хочу мати собаку!
- Треба говорити про це з дорослими!

- Про собаку треба піклуватися!
- Ми піклуємося про кішку. Ми годуємо її і прибираємо за нею.
- Із собакою треба гуляти! Хто може це робити?
- Ми можемо це робити разом із батьками.

- Мамо, тату! Ми хочемо завести собаку!
- Із собакою треба гуляти! Хто може це робити?
- Ми можемо це робити по черзі.
- Добре! У місті є притулок для тварин. Там можна взяти собаку.

- Ось малий рудий собака! Ви такого хотіли?
- Так, пані, він нам подобається!
- Знайомтеся! Це Оверко! Він любить бігати та гратися.
- Дякуємо! Оверку, іди до нас! Наша родина чекає на тебе!

52

Навчальний посібник ч. 1, с. 53

Завдання 2. Слухай, називай, спостерігай.

Розгляньте малюнки. Укажіть на пані і скажіть: «*Це пані*». Потім укажіть на поні і теж скажіть: «*Це поні*». Повторіть слова поспіль: *пані — поні*. Запитайте в учнів: «*Пані. Скільки складів?*», «*Поні. Скільки складів?*». Після відповідей учнів запитайте, указуючи на складову модель слова: «*Яке тут слово: пані чи поні?*». Звертаємо увагу на те, що модель краще накреслити на дошці. Одні учні говорять, що пані, решта — поні. Скажіть, що всі мають рацію. Далі попрацюйте зі звуковим складом кожного слова, з'ясовуючи що в слові *пані* другий звук [а], а в слові *поні* — другий звук [о]. Але знов укажіть на звукову модель і запитайте: «*Яке тут слово:*

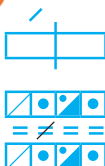
пані чи поні?». І знов виявляється, що одна модель може підходити і до одного слова, і до іншого. Запропонуйте учням моделі до слів пані й поні з буквами. Позначте лише букву . а . . в слові *пані* і букву . о . . в слові *поні*. Скажіть учням: «*Звук [а] позначимо буквою а. Звук [о] позначимо буквою о. Де слово пані, а де слово поні?*». Після того як учні назвуть слова і покажуть на відповідні моделі, зробіть повідомлення, указуючи на букви *Aa, Oo* на жовтому тлі у верхньому лівому куті сторінки: «*Це буква. Букву ми бачимо і пішемо. Букви є великі і малі*».

Завдання 3. Міркуй, читай.

Розгляньте карту зоопарку. Скажіть: «*Це зоопарк. Тут живуть тварини. Де хто живе?*». Викличте учня або ученицю, укажіть на малюнок із зображенням

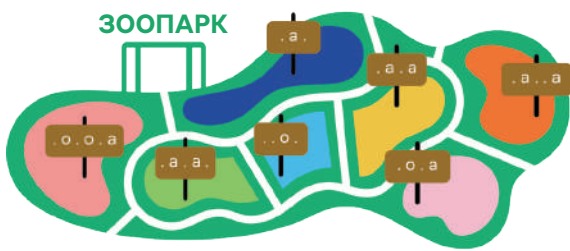
Аа
Оо

- а · · Це буква. Букву ми бачимо і пишемо.
- о · · Букви є великі і малі.

ЗООПАРК

53

слона та запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді. Скажіть: «С-л-о-н». Тепер запитайте: «Який голосний?» Дочекайтеся відповіді учнів: [о]. Тепер укажіть на моделі на табличках у зоопарку і запитайте: «Де живе слон у зоопарку? Де модель до слова слон?» Дочекайтеся відповіді учнів. Підказкою є одна буква о в моделі. Запитайте: «Яка є буква для звуку [о]?» Відповідь: буква о. Озвучте дію «Читай» і прочитайте слово слон з опорою на модель (кожна крапка відповідає одному звуку).

Тепер оберіть інше зображення. Укажіть на ворону і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «В-ооо-р-ооо-н-ааа». Тепер запитайте: «Які голосні звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів: [о], [о], [а]. Тепер укажіть на моделі на табличках у зоопарку

і запитайте: «Де живе ворона в зоопарку? Де модель до слова ворона?». Дочекайтеся відповіді учнів. Підказкою слугують дві букви о і одна буква а в моделі. Запитайте: «Яка є буква для звуку [о]? Яка є буква для звуку [а]?». Відповідь: буква о, буква а.

Тепер ініціюйте роботу учнів із рештою слів (сова, галка, жаба, цап, кабан) в парах за поданою вище моделлю. У роботі зі словами галка, жаба, кабан визначення голосних звуків не допоможе учням упізнати відповідну модель, бо в усіх цих словах є два звуки [а]. Учням допоможе орієнтація на кількість звуків (у слові жаба 4 звуки, а в словах галка і кабан — 5 звуків), а також орієнтація на послідовність звуків.

Лексика: вода, молоко, масло, борошно, кава, чай, каса; вигуки *А-а-а!* *О-о-о!*

Фонетика. читання слів з орієнтацією на **Графіка:** букви, що позначають голосні звуки.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 4. Читай, грай.

Принесіть до класу скриньку або капелюх. Покладіть усередину різні предмети. Уявіть, що ви фокусник. Витягайте зі скриньки чи капелюха різні предмети. Висловлюйте здивування вигуком «О-о-о!». Ініціюйте учнів долучитися до гри і бути в ролі фокусника та глядача. Висловлюйте здивування за допомогою вигуку «О-о-о!».

Розгляньте малюнок, на якому зображено Марту і Данила, які принесли собаку Івасику. Запитайте: «*Що говорять Івасик?*». Назвіть дію, яку мають виконати учні, звертаючись до одного з них: «*Читай*». Учень або учениця читає: «*О-о-о!*». Скажіть: «*Івасик здивований*».

Тепер розгляньте малюнок, на якому зображено собаку, який тягне Івасика. Запитайте: «*Що кричить Івасик?*». Назвіть дію, яку мають виконати учні, звертаючись до одного з них: «*Читай*». Учень або учениця читає: «*А-а-а!*». Скажіть: «*Івасик злякався*».

Завдання 5. Спостерігай, називай.

Розгляньте малюнок. Скажіть учням: «*Це супермаркет. Тут товари. Де який товар? Шукайте по буквах для голосних звуків. Де вода? (Де кава? Де борошно? Де чай? Де молоко? Де масло? А де каса?)*». Учні шукають відповідне слово, показують на нього. Запитайте в учнів: «*Які голосні звуки є в слові вода?*». Дочекайтеся відповіді: звук [о], звук [а]. Укажіть на букву а і запитайте: «*Яка*

4.

5.

54

буква?». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це буква а*». Укажіть на букву о і запитайте: «*Яка буква?*» Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це буква о*».

Опрацюйте за таким зразком слова *масло, борошно, кава, чай, каса*. Зверніть увагу учнів, що слова *кава* і *каса* мають однакові голосні звуки, однакову кількість звуків і однакову послідовність звуків. Букви для голосних звуків не допомагають упізнати слово. Треба вчити букви для приголосних звуків.

Завдання 6. Слухай. Повторюй.

Прочитайте вголос першу частину поезії Наталі Забіли «Бабусин песик».

БАБУСИН ПЕСИК

Жила собі бабуся,
Із нею песик жив.
Вона дружила з песиком,
Із нею він дружив.
Бабуся якось ввечері
Спекла смачний пиріг
І песика покликати
Побігла на поріг.
Прийшла назад —
Ой лишечко!
Подівся десь пиріг!..
І бідний, бідний песик
Голодний спати ліг...

...Пішла вона купити
Солодкі пиріжки.
Прийшла назад —
А песик подер усі книжки.
Бабуся до книгарні
Пішла купити нові.
Прийшла назад —
А песик стоїть на голові!
Ніхто ніколи песика
Не лавав, не шмагав.
Бабуся каже:
— Не пустуй!
А песик каже:
— Гав!

Наталія Забіла

55

Бабусин пѣсик

*Жилá собí бабúся,
Із нею пѣсик жив.
Вонá дружíла з пѣсиком,
Із нею він дружíв.
Бабúся я́кось ввѣчерí
Спеклá смачнíй пирíг
І пѣсика поклíкати
Побíгла на порíг.
Прийшлá назáд —
Ой лíшечко!
Подíвся десь пирíг!..
І бíдний, бíдний пѣсик
Голóдний спáти лíг...*

Тепер прочитайте поезію смисловими одиницями (у цьому разі реченнями). Попросіть учнів повторити почуте. Повторюйте поезію кілька разів, ініціюючи учнів хором повторювати з вами, щоб запам'ятати вірш. Розгляньте

ілюстрацію до цієї частини вірша і попросіть учнів розказати, що намалював художник. Наприклад: «*Бабúся і пѣсик сидять за столóм. Бабúся здивóвана. Де пирíг? Пѣсик мовчíть*». Учні, безумовно, запропонують інші варіанти. Вислухавши версії дітей, ви можете запропонувати і подану версію.

Запропонуйте учням театралізувати вірш, запросивши двох акторів (бабуся, песик). Використайте театральний реквізит. Виконайте роль оповідача. Запросіть інших акторів і запропонуйте комусь виступити оповідачем. Допомогайте учням декламуванням вірша з пам'яті.

Прочитайте другу частину поезії. За допомогою інтонацій, жестів, предметів намагайтеся розтлумачити смисл того, про що йдеться у вірші, і значення певних слів (*пíшлá — прийшлá; подѣрти, лáяти, шмагáти, пустувáти*).

*...Пíшлá вонá купíти
Солóдкі пирíжкі.
Прийшлá назáд —
А пѣсик подѣр усі книжкі.
Бабúся до книгáрні
Пíшлá купíть новí.
Прийшлá назáд —
А пѣсик стоїть на голові!
Нíхтó нíкóли пѣсика
Не лáяв, не шмагáв.
Бабúся кáже:
— Не пустúй!
А пѣсик кáже:
— Гав!*

Тепер прочитайте поезію смисловими одиницями (у цьому разі реченнями). Попросіть учнів повторити почуте. Розгляньте ілюстрацію до поезії. Покажіть на стос книжок у бабусі і запитайте в учнів: «*Що зробíла бабúся?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Бабúся купíла новí книжкі*».

7.

ПРАВИЛА ДОГЛЯДУ ЗА СОБАКОЮ

Вигулюй!

Годуй!

Стеж за здоров'ям!

Тренуй!

Прибирай
за собакою!

Стеж за чистотою!

ЗАГАДКА

Вірний друг у мене є,
Мені лапу подає.
Заглядає щиро в очі,
Мовби щось сказати хоче.
Замість слів лиш чути: «Гав»,
Всіх котів порозганяв.
Хто, скажіть, цей розбишака,
Знають всі, що це...

Антоніна Грицаюк

56

Навчальний посібник ч. 1, с. 56

Лексика: вигулювати (вигулюй),
годувати (годуй), стежити
(стеж), тренувати (тренуй),
прибирати (прибери).

Грамматика: вживання форми наказового
способу дії.

Ресурси: навчальний посібник, робочий
зошит, матеріали інтернет-
підтримки (анімація «Правила
догляду за собакою»;
гра «Правила догляду за
собакою»).

Завдання 7. Слухай, повторюй.

Перегляньте з учнями анімацію «Правила догляду за собакою».

Запитайте в учнів, у кого є собака,
а хто не має собаки, але дуже хоче;

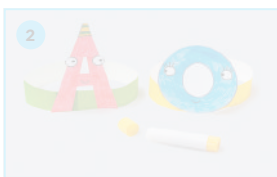
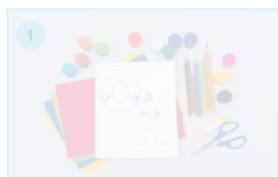
у кого бабуся та дідусь мають собаку.
Зауважте: *«Мати собаку — це робота. Є правила догляду за собакою»*. Зверніться до малюнків на с. 56. Прочитайте назву *«Правила догляду за собакою»*. Попросіть учнів повторити почуте.

Тепер розгляньте кожний із малюнків, озвучуючи правило та в разі потреби даючи тлумачення цих правил. Використовуйте мову тіла для пояснення значення слова.

*Вигулюй! Годуй! Стеж за здоров'ям!
Тренуй! Прибери за собакою! Стеж за чистотою!*

Укажіть на піктограму і просіть учнів назвати правило, яке проілюстроване. Потім зробіть навпаки: ви називаєте правило, а учні вказують на піктограму.

8.

- А. Привіт, я буква А!
О. Привіт, я буква О!
А. Я така гарна! Слова зі мною дружать!
Ось слово **жаба**!
О. Слова і зі мною дружать! Ось слово **лото**!
А. А я ще є в словах **кабан, барабан**!
О. А я є в словах **робот, молоко**!
А. А я ще є в слові **трактор**!
О. Не поспішай! Я теж є в цьому слові! **Трактор**!
А. А-а-а! Добре! І ти, і я є в словах **сова, коза**!
О. О-о-о! Ще є слова **кабачок, собака**!
А. Ми букви для голосних звуків!
Я допомагаю звуку [а]!
О. Я допомагаю звуку [о]!
А. А чи є інші букви для голосних звуків?
О. Не знаю! Треба шукати слова з іншими буквами!

57

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати напарнику або напарниці. Інший або інша розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

Прочитайте вголос загадку Антоніни Грицаюк. Попросіть учнів повторити почуте. За потреби дайте тлумачення тих слів, які викликали труднощі в розумінні.

*Вірний друг у мене є,
Мені лапу подає.
Заглядає щіро в очі,
Мовби щось сказати хоче.
Замість слів лиш чути: «Гав»,
Всіх котів порозганяв.
Хто, скажіть, цей розбишака,
Знають всі, що це... (собака).*

Попросіть учнів повторити почуте. Скористануйтеся матеріалами інтернет-підтримки, щоб прослухати загадку в записі.

Ініціюйте учнів запам'ятати загадку і розповісти її в парі вголос із пам'яті.

Ресурси: матеріали інтернет-підтримки (відеопрезентація «Виготовлення букв із паперу для театралізації»).

Завдання 8. Слухай, повторюй, грай.

1. Поява в роботі учнів букв дозволяє спрямувати заняття з виготовлення іграшок для лялькової вистави та діалог між ляльками на усвідомлення ролі певних букв у словах. Учні щотижня будуть виготовляти обручі з буквами, які вивчаються протягом тижня, і відтворювати діалог між цими буквами, який пропонує вчитель. Букви цього тижня — це букви **А** і **О** на позначення голосних звуків.
2. Підготуйте заздалегідь для себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Звертаємо увагу, що слова, у яких трапляються згадані букви, слід вимовляти так, щоб відповідні звуки звучали протяжно (з цією метою у словах букви подвоєні або потроєні).

- Привіт, я буква **А**!
- Привіт, я буква **О**!
- Я така га-а-арна! Слова зі мною дружать! Ось слово жа-а-а-ба-а!
- Слова і зі мно-о-ою дружать! Ось слово ло-о-тб-о-о!
- А я ще є в словах ка-а-ба-а-ан, ба-а-ра-а-ба-а-ан!
- А я є в словах ро-о-о-бо-от, мо-о-ло-о-ко-о-о!
- А я ще є в слові га-а-а-зон!
- Не поспішай! Я теж є в цьому слові! Газо-о-он!
- А-а-а! Добре! І ти, і я є в словах сова, коза!
- О-о-о! Ще є слова трак-тор, ка-ба-чок, ковзанка, собака, ворота!
- Ми букви для голосних звуків! Я допомагаю звуку [а]!
- Я допомагаю звуку [о]!
- А чи є інші букви для голосних звуків?

8.

- А. Привіт, я буква А!
О. Привіт, я буква О!
А. Я така гарна! Слова зі мною дружать!
Ось слово **жаба**!
О. Слова і зі мною дружать! Ось слово **лото**!
А. А я ще є в словах **кабан, барабан**!
О. А я є в словах **робот, молоко**!
А. А я ще є в слові **трактор**!
О. Не поспішай! Я теж є в цьому слові! **Трактор**!
А. А-а-а! Добре! І ти, і я є в словах **сова, коза**!
О. О-о-о! Ще є слова **кабачок, собака**!
А. Ми букви для голосних звуків!
Я допомагаю звуку [а]!
О. Я допомагаю звуку [о]!
А. А чи є інші букви для голосних звуків?
О. Не знаю! Треба шукати слова з іншими буквами!

57

— *Не знаю! Треба шукати слова з іншими буквами!*

Розгляньте зображення предметів і тварин на с. 57 і обговоріть, у яких назвах є звук [а], у яких назвах є звук [о], а в яких назвах є звуки [а] і [о].

3. Розгляньте з учнями фотографії — інструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова *олівці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмалювуй, сіній, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй.*
4. Запропонуйте виготовити обручі з літерами А та О, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

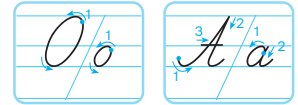
5. Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте парі учнів надіти обручі та розіграйте діалог. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб учні легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом. Використовуйте ці малюнки як підказку під час відтворення діалогу.
6. Ініціюйте роботу учнів у парах. Увімкніть аудіозапис та просіть учнів повторити почуте. Спостерігайте і в разі потреби допомагайте та заохочуйте говорити.

Всі права захищені.

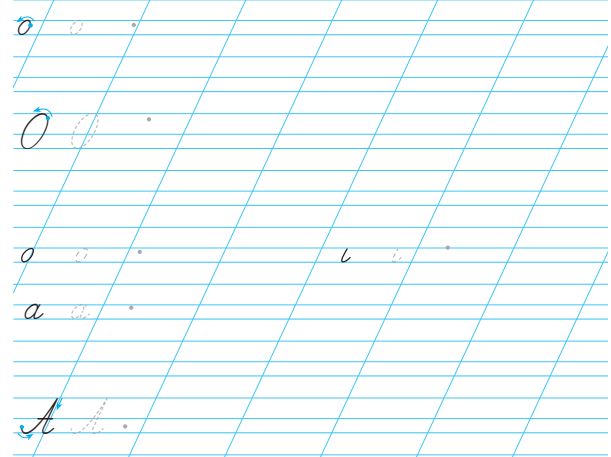
Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

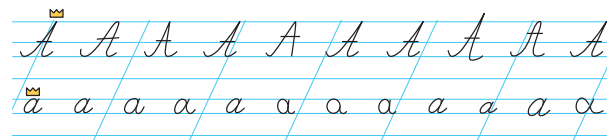
Вчасна допомога

1 Пиши, промовляй.

2 Шукай, позначай найкраще.

24

Робочий зошит ч. 1, с. 24

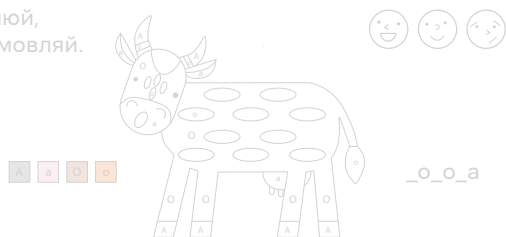
Вправа 1. Пиши, промовляй.

1. Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої та великої літери *O*. Напишіть букву *O*, дотримуючись визначеного напрямку і одночасно промовляючи звук [o].
2. Запропонуйте учням повправлятися в написанні букви *O* за наданим вами зразком.
3. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими. Звертаємо увагу, що хтось із учнів може підкреслити усі букви в рядку, навіть якщо учитель має іншу думку.
4. Обговоріть з учнями елементи малої букви *a* і напрямок руху під час написання букви *a*. Напишіть малу букву *a*, дотримуючись визначеного напрямку і одночасно промовляючи звук [a].
5. Запропонуйте учням повправлятися в написанні елементів малої букви *a*, а потім і самої букви за наданим вами зразком.
6. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
7. Обговоріть з учнями елементи великої букви *A* і напрямок руху під час написання букви *A*. Напишіть велику букву *A*, дотримуючись визначеного напрямку й одночасно промовляючи звук [a].
8. Запропонуйте учням повправлятися в написанні елементів великої букви *A*,

3 Називай, з'єднуй.

4 Малюй, промовляй.

5 З'єднуй.

6 З'єднуй, пиши.

25

а потім і самої букви за наданим вами зразком.

9. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.

10. Наприкінці роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

саме ті літери, які найбільше відповідають зразку.

4. Наприкінці роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Шукай, позначай найкраще.

1. Розгляньте написання літери А. Порівняйте, як написані літери.
2. Над літерами, які відповідають правильному написанню, намалюйте корону.
3. Попросіть учнів повернутися до свого рядка з літерою А і позначити короною

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

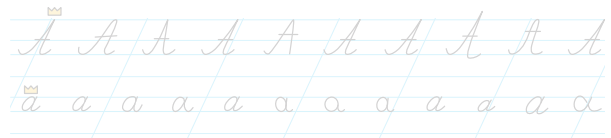
Вчасна допомога

1 Пиши, промовляй.

2 Шукай, позначай найкраще.

24

Робочий зошит ч. 1, с. 25

Вправа 3. Називай, з'єднай.

1. Розгляньте зображення. Попросіть учнів назвати малюнки: *собака, осá, слон, жаба, сова, мавпа, сорóка, вовк, рак, сом*.
2. Тепер назвіть наступну дію: «З'єднай». Укажіть на осу і запитайте: «Де модель слова *осá*?». Вимовте слово і запитайте: «Скільки зву́ків? Які голосні зву́ки?». Дочекайтеся відповіді: «Слово має три зву́ки. Голосні зву́ки [о], [а]». Запитайте: «Яка модель?». Дочекайтеся відповіді і з'єднайте малюнок із моделлю, де є три букви і виділено букви *a* та *o*.
3. Ініціюйте самостійну роботу учнів. Учні називають зображення та шукають моделі за кількістю звуків та наявними

літерами. Спостерігайте за роботою учнів. Допомагайте їм у разі потреби.

4. Наприкінці роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

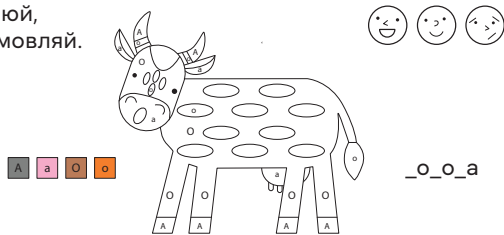
Вправа 4. Малюй, промовляй.

1. Розгляньте малюнок і модель, запропонуйте учням прочитати слово, яке відповідає цій моделі (*корова*).
2. Запропонуйте комусь із учнів назвати букви (*велика, малá*) і назвати відповідні кольори. Ініціюйте учнів розмалювати корову.
3. Учні виконують самооцінювання, обравши відповідний смайл.

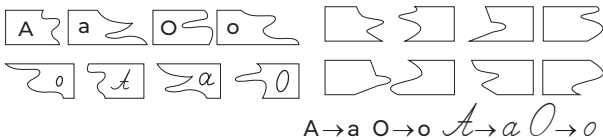
3 Називай, з'єднуй.

4 Малюй, промовляй.

5 З'єднуй.

6 З'єднуй, пиши.

25

Вправа 5. З'єднуй.

1. Запропонуйте зразок виконання завдання. Розгляньте пазли, зверніть увагу учнів, що тут є великі й малі, а також рукописні і друковані літери. Назвіть літери в пазлах («Літера А, велика, друкована», «літера а, малá, друкóвана»).
2. Назвіть дію: «З'єднуй». З'єднайте частини пазлів так, щоб утворився цілісний прямокутник. Запишіть пару букв, яка виявилася в пазлі: А велика друкована і А велика рукописна.
3. За аналогією учні працюють далі самостійно.
4. Учні виконують самооцінювання, обравши відповідний смайл.

Вправа 6. З'єднуй, пиши.

1. Запропонуйте зразок виконання завдання. Розгляньте пазли та оберіть ті, які є частинами однієї фігури.
2. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «З'єднуй». З'єднайте частини вибраних пазлів.
3. Назвіть дію, яку мають виконати учні: «Пиши». Напишіть у частинах пазлу велику і малу літери, відповідно до підказки у завданні.
4. За аналогією учні працюють далі самостійно.
5. Учні виконують самооцінювання, обравши відповідний смайл.

НАШІ ТРАДИЦІЇ

Навчальний посібник ч. 1, с. 58

Лексика: фартух, небо, сир, родина, басейн, змагання, плавання, традиція, кухня, пиріг, вірий, велосипед.

Грамматика: вживання відмінкових форм іменника, вживання форм дієслова (особова форма, неозначена форма).

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; букви *Ее, Ии, Уу*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Традиції героїв»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

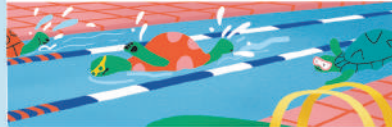
1. Перегляньте з учнями анімацію «Традиції героїв».
2. Приготуйте маски персонажів. Одягніть маску Черепахи та озвучте текст до першого малюнка.

Наші традиції

1.

Друзі, привіт! Я зараз зі своєю родиною. Ми в басейні. Тут змагання з плавання. Це наша традиція. А ви маєте традиції?

Привіт! Я зі своєю родиною зараз на кухні. Ми готуємо пиріг із сиром. Це наша традиція.

Привіт! Я зі своєю родиною в небі. Ми подорожуємо у вирій. Це наша традиція.

Привіт! Я зі своїми друзями в горах. Ми катаємося на велосипедах. Це наша традиція.

58

— Друзі, привіт! Я зараз зі своєю родиною. Ми в басейні. Тут змагання з плавання. Це наша традиція. А ви маєте традиції?

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Де Черепаха Аха зі своєю родиною? (Черепаха Аха зі своєю родиною в басейні.)

— Які змагання зараз у басейні? (Змагання з плавання зараз у басейні.)

— Яка є традиція в Черепахи Ахи та її родині? (Змагання з плавання в басейні — це традиція Черепахи Ахи та її родині.)

3. Одягніть маску Бедрика та озвучте текст до другого малюнка.

Привіт! Я зі своєю родиною зараз на кухні. Ми готуємо пиріг із сиром. Це наша традиція.

2.

Ее Ии Уу

е . о

и .

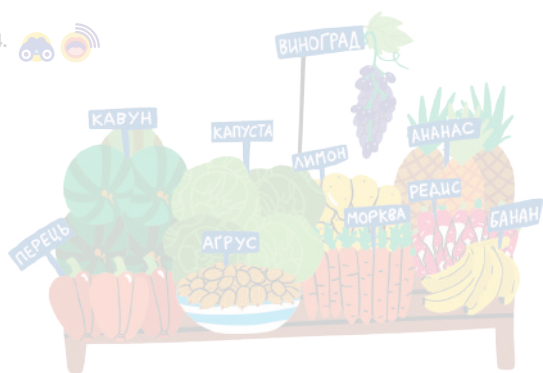

а . . у .

3.

4.

59

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Де Бедрик Рик зі своєю родиною? (Бедрик Рик зі своєю родиною на кухні.)

— Що вони готують? (Вони готують пиріг із сиром.)

— Яка є традиція в Бедрика Ріка та його родини? (Готувати пиріг із сиром — це традиція Бедрика Ріка та його родини.)

4. Одягніть маску Лелеки Еки та озвучте текст до третього малюнка.

— Привіт! Я зі своєю родиною в небі. Ми подорожуємо у вірії. Це наша традиція.

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Де Лелека Ёка зі своєю родиною? (Лелека Ёка зі своєю родиною в небі.)

— Що вони роблять в небі? (Вони подорожують у вірії.)

— Яка є традиція в Лелеки Ёки та його родини? (Подорожувати у вірії — це традиція Лелеки Ёки та його родини.)

5. Одягніть маску Рисеняти Ені та озвучте текст до четвертого малюнка.

— Привіт! І я зі своєю родиною в горах. Ми катаємося на велосипедах. Це наша традиція.

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Де Рисеня Ёня зі своєю родиною? (Рисеня Ёня зі своєю родиною в горах.)

— Що вони роблять в горах? (Вони катаються на велосипедах.)

— Яка є традиція в Рисеняти Ені та його родини? (Кататися на велосипедах — це традиція Рисеняти Ені та його родини.)

Запросіть учнів та учениць у групах зіграти ролі й обмінятися репліками. Спостерігайте за мовленням учнів, підтримуйте мовленнєву ініціативу, не вимагайте точного відтворення реплік.

Завдання 2. Слухай, спостерігай, називай.

1. Укажіть на зображення неба і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це небо*». Повторіть: «*Небо*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [нннебо] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [нееебо] — звук [е] — голосний; [небббо] — звук [б] — твердий дзвінкий приголосний; [небооо] — звук [о] — голосний). Запитайте: «*Які голосні звуки?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [е], звук [о]*». Запитайте: «*Яка буква є для голосного звука [о]?*». Поκληчте учня або ученицю записати на дошці під моделлю у відповідному місці букву *о*. Далі скажіть: «*Для звука [е] є буква е*». Напишіть букву *е* у відповідному місці в моделі.
2. Укажіть на зображення сира і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це сир*». Повторіть: «*Сир*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (3 звуки; [сссир] — звук [с] — твердий глухий приголосний; [сииир] — звук [и] — голосний; [сиррр] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний). Запитайте: «*Який голосний звук?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [и]*». Далі скажіть: «*Для звука [и] є буква и*». Напишіть букву *е* у відповідному місці в моделі.
3. Укажіть на зображення фартуха і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це фартух*». Повторіть: «*Фартух*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим

Наші традиції

1.

Друзі, привіт! Я зараз зі своєю родиною. Ми в басейні. Тут змагання з плавання. Це наша традиція. А ви маєте традиції?

Привіт! Я зі своєю родиною зараз на кухні. Ми готуємо пиріг із сиром. Це наша традиція.

Привіт! Я зі своєю родиною в небі. Ми подорожуємо у вирій. Це наша традиція.

Привіт! І я зі своїми друзями в горах. Ми катаємося на велосипедах. Це наша традиція.

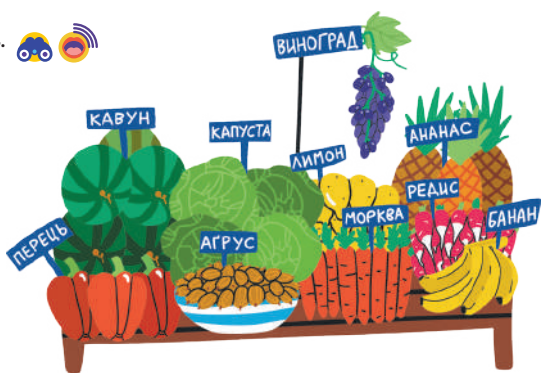
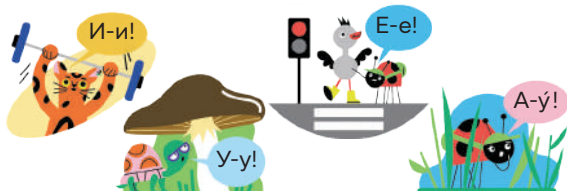
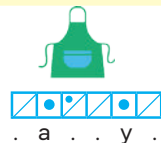
58

аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [фффартух] — звук [ф] — твердий глухий приголосний; [фааартух] — звук [а] — голосний; [фаррртух] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [фартттух] — звук [т] — твердий глухий приголосний; [фартууух] — звук [у] — голосний; [фартуххх] — звук [х] — твердий глухий приголосний). Запитайте: «*Які голосні звуки?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [а], звук [у]*». Запитайте: «*Яка буква є для голосного звука [а]?*». Учень або учениця записує на дошці під моделлю у відповідному місці букву *а*. Далі скажіть: «*Для звука [у] є буква у*». Напишіть букву *у* у відповідному місці.

Запитайте, указуючи на букви *Ее, Ии, Уу* на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «*Які є нові букви для голосних звуків?*». Дочекайтеся відповіді: «*Для*

Ее Ии Уу

59

зв́ука [e] є б́у́ква е. Б́у́ква е є вел́ика і мал́а. Для зв́ука [и] є б́у́ква и. Б́у́ква и є вел́ика і мал́а. Для зв́ука [у] є б́у́ква у. Б́у́ква у є вел́ика і мал́а».

Завдання 3. Читай, грай.

Запросіть трьох учнів вам допомогти, ініціюйте їх надіти маски, які використовували під час роботи з коміксом у завданні 1. Одягніть маску Рисеняти та візьміть до рук імпровізовану штангу або гирю. Розгляньте перший малюнок у посібнику. Зобразіть, як вам важко піднімати штангу і вигукніть з відповідною інтонацією: «И-и!».

Тепер запросіть Черепаху. Підготуйте імпровізований гриб та попросіть учня захватитися під ним. Розгляньте другий малюнок у посібнику. Попросіть учня з виразною інтонацією прочитати вигук

у мовленнєвій кульці: «У-у!». Попросіть решту учнів повторити цей вигук, як вони вважають мала би вигукнути в такій ситуації Черепаха.

Тепер запросіть Лелеку і Бедрика. Підготуйте імпровізований пішохідний перехід. Розгляньте з учнями третій малюнок у посібнику і попросіть Бедрика зупинити Лелеку, коли той хоче йти на червоне світло. Попросіть Бедрика з виразною інтонацією, відповідними жестами прочитати текст у мовленнєвій кульці: «Е-е!». Попросіть решту учнів повторити цей вигук.

Тепер запросіть Бедрика. Підготуйте високу траву та попросіть учня захватитися за нею. Розгляньте з учнями четвертий малюнок у посібнику. Попросіть Бедрика з виразною інтонацією, відповідними жестами прочитати текст у мовленнєвій кульці: «Ау!». Попросіть решту учнів повторити цей вигук.

Завдання 4. Спостерігай, називай.

Розгляньте малюнок. Скажіть учням: «Це овочі. Де які овочі? Шукайте по б́у́квах для голосні́х зв́укі́в. Де каву́н? (Де ка́ва? Де бо́рошно? Де ча́й? Де мо́локо́? Де ма́сло? А де ка́са?)». Учні шукають відповідне слово, показують на нього. Запитайте в учнів: «Які голосні звуки є в слові *кавун*?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [а], звук [у]». Укажіть на букву а і запитайте: «Яка б́у́ква?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це б́у́ква а». Укажіть на букву у і запитайте: «Яка б́у́ква?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це б́у́ква у».

Опрацюйте за таким зразком слова *капуста, перець, аґрус, виногра́д, лимон, ананас, морква, редис, банан*.

Лексика: Лисичка, Журавель; приготувати (приготувала), пригостити (пригостила), наварити (наварила), запросити (запросила); вібач.

Граматика: вживання форм Кл. в.; вживання форм дієслова (ж. р, ч. р. однини в минулому часі; особові форми; форми наказового способу дії).

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Казка «Лисичка та Журавель»»).

Завдання 5. Слухай, повторюй, грай.

1. Перегляньте з учнями анімацію «Казка «Лисичка та Журавель»».
2. Приготуйте маски персонажів. Одягніть маску Лисиці й озвучте текст до першого малюнка.

Запросила Лисиця Журавля в гості:

— Приходь, Журавлику! Я приготувала смачний обід!

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Кого запросила Лисиця в гості? (Запросила Лисиця Журавля в гості.)

— Який обід приготувала Лисиця Журавлю? (Лисиця приготувала Журавлю смачний обід.)

— Як запрошувала Лисиця Журавля в гості? (Приходь, Журавлику! Я приготувала смачний обід.)

3. Озвучте текст до другого малюнка.

Прийшов Журавель до Лисиці в гості. Лисиця пригостила Журавля:

— Пригощайся, Журавлику! Я зварила смачну кашу!

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Хто прийшов до Лисиці в гості? (Журавель прийшов до Лисиці в гості.)

ЛИСИЧКА ТА ЖУРАВЕЛЬ

Українська народна казка

Запросила Лисиця Журавля в гості:
— Приходь, Журавлику!
Я приготувала смачний обід!

Прийшов Журавель до Лисиці в гості. Лисиця пригостила Журавля:
— Пригощайся, Журавлику!
Я зварила смачну кашу!

Журавель стукав дзьобом, стукав, але так і не з'їв кашу.

А лисичка сама кашу їла, їла, та все з'їла, що наварила.
— Вибач, Журавлику! Більше не маю чим пригощати.

60

— Яку кашу зварила Лисиця Журавлю? (Лисиця зварила Журавлю смачну кашу.)

— Що сказала Лисиця Журавлю? (Пригощайся, Журавлику! Я зварила смачну кашу.)

4. Озвучте текст до четвертого малюнка, відповідно інтонуючи розчарування Журавля.

Журавель стукав дзьобом, стукав, але так і не з'їв кашу.

Попросіть учнів повторити хором почуте.

5. Озвучте текст до четвертого малюнка.

А лисичка сама кашу їла, їла, та все з'їла, що наварила.

— Вибач, Журавлику! Більше не маю чим пригощати.

Подякував Журавель Лисиці і запросив до себе в гості:
— Дякую! Приходь, Лисичко, тепер ти до мене в гості!

Прийшла Лисиця до Журавля в гості. Журавель пригостив Лисицю:
— Пригощайся, Лисичко! Я зварив смачний борщ!

Лисиця крутила головою, крутила, але так і не з'їла борщ.

А Журавель сам борщ їв, їв, та все з'їв, що наварив.
— Вибач, Лисичко! Більше не маю чим пригощати.

61

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Хто з'їв кашу? (Лисичка з'їла кашу.)
— Що сказала Лисиця Журавлю?
(Вибач, Журавлюку! Більше не маю чим пригощати.)

Навчальний посібник ч. 1, с. 61

6. Озвучте текст до п'ятого малюнка.

Подякував Журавель Лисиці і запросив до себе в гості:

— Дякую! Приходь, Лисичко, тепер ти до мене в гості!

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Хто запросив Лисицю до себе в гості?
(Журавель запросив Лисицю до себе в гості.)
— Як Журавель запросив Лисицю?
(Приходь, Лисичко, тепер ти до мене в гості!)

7. Озвучте текст до шостого малюнка.

Прийшла Лисиця до Журавля в гості. Журавель пригостив Лисицю:

— Пригощайся, Лисичко! Я зварив смачний борщ!

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Хто прийшов до Журавля в гості?
(Лисиця прийшла до Журавля в гості.)
— Який борщ зварив Журавель Лисиці?
(Журавель зварив Лисиці смачний борщ.)
— Що сказав Журавель Лисиці? (Пригощайся, Лисичко! Я зварив смачний борщ.)

8. Озвучте текст до сьомого малюнка, відповідно інтонуючи розчарування Лисиці.

Лисиця крутила головою, крутила, але так і не з'їла борщ.

Попросіть учнів повторити хором почуте.

9. Озвучте текст до восьмого малюнка.

А Журавель сам борщ їв, їв, та все з'їв, що наварив.

— Вибач, Лисичко! Більше не маю чим пригощати.

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Хто з'їв борщ? (Журавель з'їв борщ.)
— Що сказав Журавель Лисиці? (Вибач, Лисичко! Більше не маю чим пригощати.)

Ініціюйте роботу в групах. Визначте ролі лисички, журавля та автора. Спостерігайте за мовленням учнів. Підтримуйте їхню мовленнєву ініціативу. Не вимагайте точного відтворення реплік. Допмагайте у разі необхідності.

Лексика: цукерка, цуцик; дізнаватися (дізнайся), підготувати (підготуй), готувати (готуй), дотримуватися (дотримуйся), прикрашати (прикрашай), смакувати (смакуй), пригощати (пригощай).

Грамматика: вживання форм наказового способу дії; вживання відмінкових форм іменника.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 6. Слухай, повторюй.

Запитайте в учнів, хто з них любить цукерки, а хто бачив виготовлення цукерок у майстерні шоколаду, хто виготовляв цукерки вдома, а хто хоче навчитися виготовляти їх. Зверніться до малюнків на с. 62. Прочитайте назву «Правила виготовлення цукерки вдома». Попросіть учнів повторити почуте.

Тепер розгляньте кожний із малюнків, озвучуючи правило та в разі потреби даючи тлумачення цих правил. Використовуйте мову тіла для пояснення значень слів.

Дізнайся рецепт! Підготуй посуд і продукти! Готуй разом із дорослими! Дотримуйся інструкції! Прикрашай цукерку! Смакуй і пригощай!

Укажіть на піктограму і просіть учнів назвати правило, яке ілюструє цю картку. Потім зробіть навпаки: ви називаєте правило, а учні вказують на піктограму.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати напарнику або напарниці. Інший або інша розглядає зображення

ПРАВИЛА ВИГОТОВЛЕННЯ ЦУКЕРКИ ВДОМА

Дізнайся рецепт!

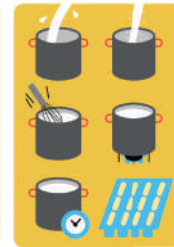
Підготуй посуд і продукти!

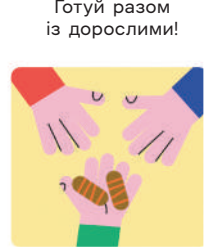
Готуй разом із дорослими!

Дотримуйся інструкції!

Прикрашай цукерку!

Смакуй і пригощай!

ЦУЦИК

Цуцик, цуцик — кучий хвіст,
Він цукерки гарно їсть.
Як на задні лапки стане —
Дуже високо дістане.
З'їм одну цукерку сам,
Другу цуцику віддам.

Андрій М'ястківський

62

і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

Прочитайте вголос поезію Андрія М'ястківського «Цуцик».

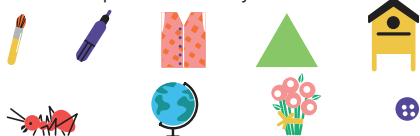
*Цуцик, цуцик — кучий хвіст,
Він цукерки гарно їсть.
Як на задні лапки стане —
Дуже високо дістане.
З'їм одну цукерку сам,
Другу цуцику віддам.*

Попросіть учнів повторити почуте. Скористайтеся матеріалами

7.

Е. Привіт, букви! Я буква Е! Я є в слові **пензлик!**
А ви хто?
А і О хором. Привіт, ми букви А та О.
Е. А ще я є в словах **фломастер, жилет!**
Тут також є буква И! Знайомтеся!
И. Привіт! Я буква И. Я ще є в словах **трикутник, вулик!**
Тут також є буква У! Знайомтеся!
У. Привіт! Я буква У. Я ще є в словах **мураха, глобус, букет, гудзик!**
А. Ми всі є в цих словах!
О. Ми всі допомагаємо голосним звукам!
А. Я допомагаю звуку [а]!
О. Я допомагаю звуку [о]!
Е. Я допомагаю звуку [е]!
И. Я допомагаю звуку [и]!
У. Я допомагаю звуку [у]!
А. А які букви є для приголосних звуків?
Усі букви хором. Треба знайомитися з буквами для приголосних звуків!

63

інтернет-підтримки, щоб прослухати загадку в записі.

Ініціюйте учнів запам'ятати загадку і розповісти її в парі вголос із пам'яті.

Навчальний посібник ч. 1, с. 63

Завдання 7. Слухай, повторюй, грай.

1. Букви цього тижня — це букви **Е, И, У** на позначення голосних звуків. Підготуйте заздалегідь для себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Слова, у яких трапляються згадані букви, слід вимовляти так, щоб відповідні звуки звучали протяжно (з цією метою у словах букви подвоєні або потроєні).

— *Привіт, б́укви! Я б́уква Е! Я є в слові фломасте-е-ер! А ви хто?*

— *Привіт, ми б́укви А та О.*

— *А ще я є в словах пé-е-ензлик, жилé-е-ет! Тут та́кож є б́уква И! Знайóмтеся!*

— *Привіт! Я б́уква И. Я ще є в словах три-и-икóтник, в́ули-и-ик! Тут та́кож є б́уква У! Знайóмтеся!*

— *Привіт! Я б́уква У. Я ще є в словах му-у-ура́ха, глобу-у-ус, бу-у-укéт, ѓудзи-и-к!*

— *Ми усі є в цих слова́х!*

— *Ми усі допомага́ємо голосні́м зв́укам!*

— *Я допомага́ю зв́уку [а]!*

— *Я допомага́ю зв́уку [о]!*

— *Я допомага́ю зв́уку [е]!*

— *Я допомага́ю зв́уку [и]!*

— *Я допомага́ю зв́уку [у]!*

— *А які б́укви є для при́голосних зв́уків?*

— *Тре́ба знайóмитися з б́уквами для при́голосних зв́уків!*

2. Розгляньте з учнями фотографії — інструкцію з виготовлення обручів, використайте слова *олівеці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмалювуй, синій, червоний; бери ножиці, вирізай; бери клей, наклеюй.*
3. Запропонуйте виготовити обручі з літерами **Е, И** та **У**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.
4. Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте парі учнів надіти обручі та розіграйте діалог. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб учні легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом. Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.
5. Ініціюйте роботу учнів у групах. Увімкніть аудіозапис та просіть учнів повторити почуте. Спостерігайте і в разі потреби допомагайте та заохочуйте говорити.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

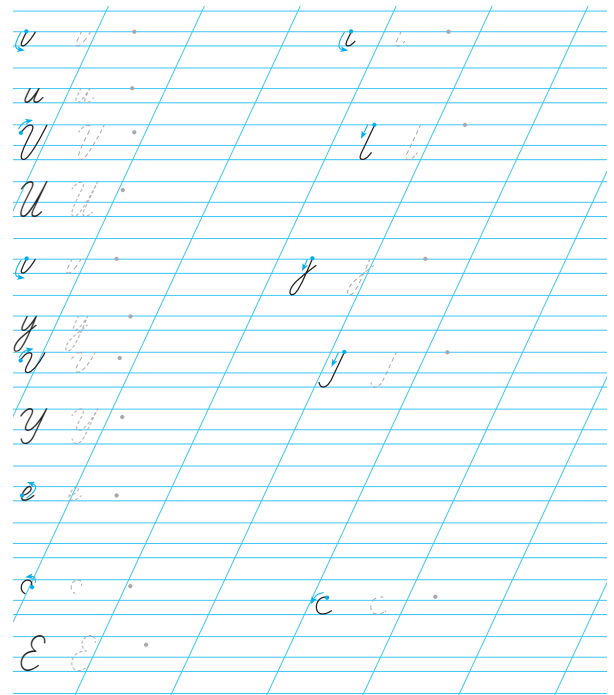
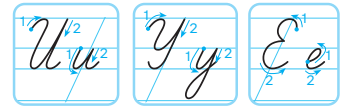

Вправа 1. Пиши, промовляй.

1. Обговоріть з учнями елементи малої букви *и* і напрямок руху під час її написання. Напишіть малу букву *и*, дотримуючись визначеного напрямку і одночасно промовляючи звук [и].
2. Запропонуйте учням повправлятися в написанні елементів малої букви *и*, а потім і самої букви за наданим вами зразком.
3. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
4. Обговоріть з учнями елементи великої букви *И* і напрямок руху під час її написання. Напишіть велику букву *И*, дотримуючись визначеного напрямку і одночасно промовляючи звук [и].
5. Запропонуйте учням повправлятися в написанні елементів великої букви *И*, а потім і самої букви за наданим вами зразком.
6. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
7. Продовжте роботу з малими та великими буквами *Уу, Ее* за описаним вище алгоритмом.
8. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (вибрати відповідний смайл поряд із вправою).

Наші традиції

- 1 Пиши, промовляй.

Вправа 2. Називай, добирай, пиши.

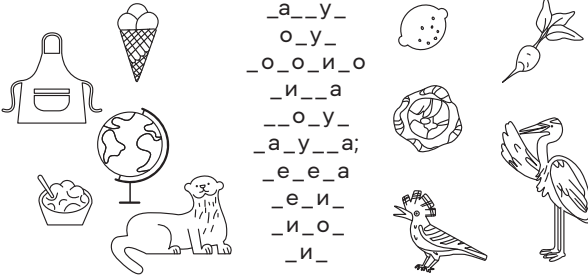
1. Ініціюйте учнів назвати літери, ставлячи їм запитання «Яка це літера?».
2. Запропонуйте зразок виконання завдання. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «Добирай». Назвіть літеру в першому ряду, якої не вистачає (*Е*). Тепер назвіть усі літери першого ряду (*У, Е, И*). Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «Пиши». Напишіть літеру, якої не вистачає (*Е*).
3. Запропонуйте учням працювати далі самостійно. Надавайте відповідну допомогу тим, хто її потребує.
4. Учні виконують самооцінювання, обравши відповідний смайл.

2 Називай, добирай, пиши.

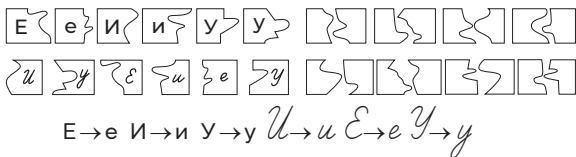

У		И	А		
Е	И		О	У	
		Е		А	О

3 Називай, розмальовуй, з'єднуй.

4 З'єднуй, пиши.

27

Вправа 3. Називай, розмальовуй, з'єднуй.

1. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «Називай». Обговоріть малюнки, запитуючи учнів «Що це?», і вкажіть на зображені предмети (фартух, морозиво, глобус, капуста, редис, лимон, сир). Дочекайтеся відповіді. Тепер запитайте: «Хто це?» і вкажіть на зображених тварин (одуд, видра, лелека). Дочекайтеся відповіді учнів.
2. Укажіть на зображення фартуха і скажіть: «Фарту́х». Тепер запитайте: «Скільки зву́ків? Які голосні зву́ки?». Дочекайтеся відповіді: «Шість зву́ків. Голосний звук [а], голосний звук [у]». Тепер знову вимовте «фартух» і запитайте: «Яка моде́ль?». Дочекайтеся відповіді і вкажіть на модель, де є шість букв

і виділено букви *a* та *y*. Вкажіть на ці букви і запитайте в учнів: «Які б́укви?». З'єднайте зображення фартуха із відповідною моделлю.

3. Назвіть наступну дію: «Розмальовуй». Розмальуйте зображення фартуха.
4. Ініціюйте самостійну роботу учнів. Учні називають зображені предмети та шукають моделі за кількістю звуків і наявними літерами. Спостерігайте за роботою учнів.
5. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. З'єднуй, пиши.

1. Запропонуйте зразок виконання завдання. Розгляньте пазли. Зверніть увагу учнів, що тут є великі й малі, рукописні і друковані літери. Назвіть літери в пазлах («Лі́тера А, вели́ка, дру́кована», «лі́тера а, ма́ла, дру́кована»).
2. Назвіть дію «З'єднуй». З'єднайте частини пазлів так, щоб утворився цілісний прямокутник. Запишіть пару букв, яка виявилася в пазлі (*Е* велика друкована і *Е* велика рукописна).
3. За аналогією учні працюють далі самостійно з іншими пазлами.
4. Зверніть увагу учнів на порожні пазли. Запропонуйте їм створити «завдання для друга» самостійно. Учні мають розглянути пазли й обрати ті, які є частинами однієї фігури. У відповідні частини треба вписати букви, які були б певною парою (велика рукописна — велика друкована, мала рукописна — мала друкована або велика друкована — мала друкована тощо, велика рукописна — мала рукописна).
5. Учні виконують самооцінювання, обравши відповідний смайл.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

СІМЕЙНІ ПЛАНИ

Навчальний посібник ч. 1, с. 64

Лексика: дядько, фєрма, мўли (мўлах), тварїна, пирїг, малїна, чай, лимон, план, лиман, манўл; свїйський (свїйська), бїльший, мєнший, витривалїй, мїлий.

Граматика: вживання відмінкових форм іменника; вживання конструкцій *можна* + неозначена форма дієслова, *треба* + неозначена форма дієслова; вживання вищої форми порівняння прикметника.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; букви *Мм, Нн, Лл*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (скрайбінг «Сімейні справи»).

Сімейні плани

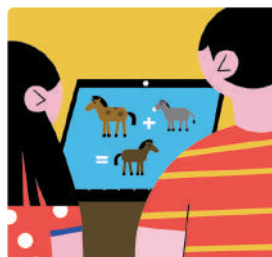
1.

— Дядько Василь запрошує на ферму. Там можна покататися на мулах.

— А хто такі мули?
— Мул — це свїйська тварина.

— Мул бїльший за віслюка, але менший від коня. Він їсть моркву.
— Мул милий.

— Марто! Пиши план.
— Нам треба взяти пирїг із малиною і чай із лимоном.
— А ще треба взяти моркву.

64

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Перегляньте разом з учнями скрайбінг «Сімейні справи».
2. Розгляньте з учнями перший малюнок та озвучте текст. Інтонаціями та тембром голосу зобразить, що мовлення належить дорослій людині.

Дядько Василь запрошує на фєрму. Там можна покататися на мулах.

Обговорїть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— *Хто запрошує на фєрму? (Дядько Василь запрошує на фєрму.)*

— *Що можна робити на фєрмі? (Там можна покататися на мўлах.)*

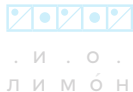
— *У яких словах є звук [м]? (Фєрма, можна, мўли.)*

2.

Мм Лл Нн

ма лі на
ма лі на

лі мон
лі мон

3.

ма ла на
мо ло но
му лу ну
ми ли ни
ме ле не

4.

Ин-ин-ин — лин
Он-он-он — ли-мон
Ан-ан-ан — ли-ман
Ул-ул-ул — ма-нул

65

3. Розгляньте з учнями другий малюнок та озвучте текст. Інтонаціями та тембром голосу зобразіть, що перша репліка належить дитині, а друга репліка — дорослій людині.

- *А хто такі мўли?*
- *Мул — це свїйська тварїна.*
- *У якóму слóві є звук [н]? (Тварїна.)*

Обговорїть з учнями прослухане, поставивши запитання:

- *Що запитала Мάρта в мами? (А хто такі мўли?)*
- *Що відповіла мама? (Мул — це свїйська тварїна.)*

4. Розгляньте з учнями третій малюнок та озвучте текст.

- *Мул бїльший за вїслюка, але мєнший за коня. Він їсть мóркву. Мул витривалїй.*
- *Мул мїлий.*

Обговорїть з учнями прослухане:

- *Що їсть мул? (Мул їсть мóркву.)*
- *Мул бїльший за коня? (Нї, мул бїльший за вїслюка, але мєнший за коня.)*

5. Розгляньте з учнями четвертий малюнок та озвучте текст. Інтонаціями та тембром голосу зобразіть, що перша і третя репліки належать дорослій людині, а друга репліка — дитині.

- *Мάρто! Пишї план. Що нам трєба взїяти?*
- *Пишї. Нам трєба взїяти пирїг із малиною та чай із лимóном.*
- *А для мўла трєба взїяти мóркву.*

Обговорїть з учнями прослухане, поставивши запитання:

- *Що трєба взїяти на фєрму для дїтєй і дорóслих? (На фєрму трєба взїяти пирїг із малиною і чай із лимóном.)*
- *Що трєба взїяти для мўла? (Для мўла трєба взїяти мóркву.)*
- *У якїх слóвах є звук [л]? (Лимóн, малина, мул)*

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Укажіть на зображення малини і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це малина». Повторіть: «Малина». Запитайте: «Скільки зву́ків у сліві? Які це зву́ки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [мммалина] — звук [м] — твердий дзвінкий приголосний; [мааалина] — звук [а] — голосний; [маллиина] — звук [л] — твердий дзвінкий приголосний; [малииина] — звук [и] — голосний; [малинна] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [малинааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «Які голосні зву́ки у цьому сліві?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [а], звук [и], звук [а]». Запитайте: «Які б́укви є для голосні́х зву́ків у цьому сліві?». Поκληчте учня або ученицю записати на дошці під моделлю у відповідному місці букви . а . и . а. Запитайте: «Які прі́голосні зву́ки у цьому сліві?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [м], звук [л], звук [н]». Далі скажіть: «Для зву́ка [м] є буква **М** (ем)». Напишіть букву *м* у відповідному місці в моделі. Продовжте називати букви і записувати їх у відповідному місці: «Для зву́ка [л] є б́уква **Л** (ел). Для зву́ка [н] є б́уква **Н** (ен)». Напишіть букви *л, н* у відповідних місцях у моделі.
2. Укажіть на зображення лимона і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це лимон». Повторіть: «Лимон». Запитайте: «Скільки зву́ків у сліві? Які це зву́ки?». Дочекайтеся відповіді учнів (5 звуків; [лллимон] — звук [л] — твердий дзвінкий приголосний; [лиииимон] — звук [и] — голосний; [лимммон] — звук [м] — твердий дзвінкий приголосний; [лимооон] — звук [о] — голосний; [лимоннн] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний). Запитайте: «Які голосні зву́ки в сліві?». Дочекайтеся відповіді:

Сімейні плани

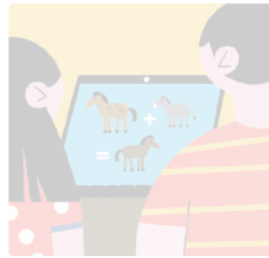
1.

— Дядько Василь запрошує на ферму. Там можна покататися на мулах.

— А хто такі мули?
— Мул — це свійська тварина.

— Мул більший за віслюка, але менший від коня. Він їсть моркву.
— Мул милий.

— Марто! Пиши план.
— Нам треба взяти пиріг із малиною і чай із лимоном.
— А ще треба взяти моркву.

64

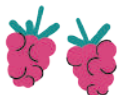
«Звук [и], звук [о]». Запитайте: «Які б́укви є для голосні́х зву́ків у цьому сліві?». Попросіть записати на дошці під моделлю у відповідних місцях букви . и . о .. Запитайте: «Які прі́голосні зву́ки в сліві?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [л], звук [м], звук [н]». Запитайте: «Які букви є для приголосних звуків у цьому слові?». Попросіть записати у відповідних місцях букви *л . м . н*.

Запитайте, указуючи на букви *Мм, Лл, Нн* на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «Які є б́укви для прі́голосних зву́ків?». Дочекайтеся відповіді: «Для зву́ка [м] є буква **М** (ем). Б́уква **М** є вели́ка і малá. Для зву́ка [л] є б́уква **Л** (ел). Б́уква **Л** є вели́ка і малá. Для зву́ка [н] є б́уква **Н** (ен). Б́уква **Н** є вели́ка і малá».

Мм Лл Нн

. а . и . а
м а л і н а

. и . о .
л и м о н

ма ла на
мо ло но
му лу ну
ми ли ни
ме ле не

Ин-ин-ин — лин
Он-он-он — ли-мón
Ан-ан-ан — ли-мáн
Ул-ул-ул — ма-нўл

65

працювати треба лише зі звуками, які ці букви позначають.

4. Організуйте роботу з читання вигуків до малюнків.

Розгляньте перший малюнок, на якому зображено корову. Зверніться до одного з учнів або учениці: «Як корова про́сить траву? Чи́тай!». (Му-у!)

Розгляньте зображення дівчинки в навушниках. Зверніться до одного з учнів або учениці: «Як дівчинка співа́є? Чи́тай!». (Ла-ла-ла!)

Розгляньте зображення хлопчика та дівчинки. Зверніться до одного з учнів або учениці: «Як дітям стри́бнути разом? Що трéба сказа́ти? Чи́тай!». (Нумо!)

Розгляньте зображення козеняти. Зверніться до одного з учнів або учениці: «Як козе́ня про́сить молока́? Чи́тай!». (Ме-е!)

Розгляньте зображення хлопчика. Зверніться до одного з учнів або учениці: «Як хлóпчик забороня́є пéсику їсти цу-кérку? Чи́тай!». (Ну-ну!)

Розгляньте зображення дівчинки, яка жаліє когось. Зверніться до одного з учнів або учениці: «Коше́ня впáло з дéрева. У ньóго бо́літь ла́па. Що го-во́рить дівчинка? Чи́тай!». (Ле-ле!)

Завдання 3. Читай, грай.

1. Надайте учням зразок читання складів з орієнтацією на букву голосного звука. Запишіть на дошці склади з вивченими буквами. Для учнів роздрукуйте картки.

ма	ла	на
мо	ло	но
му	лу	ну
ми	ли	ни
ме	ле	не

2. На дошці у складі *ма* поставте крапку під буквою *а*. Потім проведіть дужку під обома буквами і одночасно вимовте звуки [ма].
3. Попросіть когось із учнів продовжити цю роботу з іншими складами. Для механізму читання не потрібні назви букв,

ма

Завдання 4. Читай.

Запишіть на дошці слова. Для учнів роздрукуйте картки:

Ин-ин-ин — ли-н

Он-он-он — ли-мón

Ан-ан-ан — ли-мáн

Ул-ул-ул — ма-нўл

Учні ставлять крапки під буквами голосних звуків, читають склади, одночасно з'єднуючи букви в складі дужкою.

Розгляньте малюнки і запитайте в учнів: «Де лин? Де лимón? Де лимáн? Де манўл?». Учні показують на відповідні зображення.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Навчальний посібник ч. 1, с. 66

Лексика: мол, млин, омéла, ла́ма, мíло, албе; Олéна, На́ум.

Граматика: вживання форм Н. в. та Кл. в. іменника; вживання відмінкових форм займенників (*ми — нам — нами*).

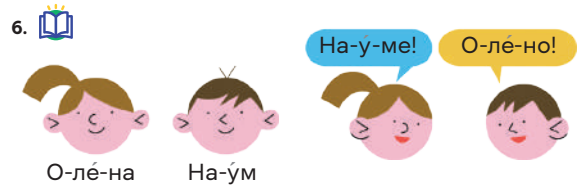
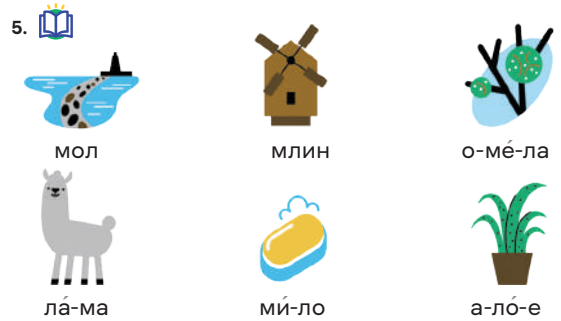
Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 5. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Запитайте в них, указуючи на перший малюнок: «Що намалював художник?». Вислухайте учнівські припущення. Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Під малюнком є назва. Читай». Учень читає: «Мол». За поданим зразком ініціюйте читання решти слів (млин, омела, лама, мило, алоє).

Завдання 6. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Запитайте в них, указуючи на перший малюнок: «Як звати дівчинку? Як звати хлопчика?». Вислухайте учнівські варіанти. Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Під малюнками є імена дівчинки і хлопчика. Читай». Повторіть імена: «Олена, Наум». Потім укажіть на другий малюнок і зверніться до іншого учня: «Олена і Наум розмовляють. Як кличе Олена хлопчика? Читай». Повторіть форму

66

кличного відмінка: «На́уме». Потім укажіть на хлопчика на другому малюнку і зверніться до іншого учня: «Як кличе На́ум дівчинку? Читай». Повторіть форму кличного відмінка: «Олéно».

Завдання 7. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Укажіть на перший малюнок і скажіть: «Це фєрма. Тут ма́ма, та́то і На́ум». Зверніться до одного з учнів або учениць: «Що говорить Іва́сик? Читай». Учень або учениця читає текст у мовленнєвій кульці: «Ма́-мо, он мул». Укажіть на другий малюнок і скажіть: «На́ум сидить на му́лі. Що говорить його́му та́то?». Зверніться до когось із учнів: «Чи-тай!». Учень або учениця читає текст у мовленнєвій кульці: «А-ну, На-у-ме!».

8.

МА-МА ЛА-МА

В мами Лами — дві піжами:
Біла, бежева у плями,
Шарф червоний для прикраси,
А на нім висять кутаси.

В мами Лами — довгі ніжки,
Кольорові босоніжки.
В мами Лами — шляпа в квіти.
Маму Ламу люблять діти.

Світлана Павелко

67

Навчальний посібник ч. 1, с. 67

Завдання 8. Слухай, повторюй, майструй.

1. Продемонструйте учням ламу із пластиліну та прочитайте рядки поезії Світлани Павелко.

Ма-Ма Ла-Ма

*В мами Лами — дві піжами:
Біла, бежева у плями,
Шарф червоний для прикраси,
А на нім висять кутаси.
В мами Лами — довгі ніжки,
Кольорові босоніжки.
В мами Лами — шляпа в квіти.
Маму Ламу люблять діти.*

2. Тепер прочитайте поезію смисловими одиницями (у цьому разі по рядках). Попросіть учнів повторити почуте.
3. Розгляньте з учнями фотографії на сторінці навчального посібника та обговоріть послідовність виготовлення лами. Використовуйте відомі дітям слова: *брати, пластилін, зелений, коричневий, чорний, червоний, білий, ліпити, лама, нога, ніс, лівий, правий, вухо, око.*
4. Запропонуйте виготовити ламу із пластиліну. Заохочуйте учнів розмовляти українською під час роботи.
5. Після завершення роботи зі створення лами запропонуйте продемонструвати свій виріб та продекламувати з пам'яті рядки поезії Світлани Павелко (за бажанням.)

Поясніть дітям, що тато міг би сказати: «*Їдь, Наум!*».

Укажіть на третє зображення і скажіть: «*Наум їде на мулі. Що Наум говорить?*». Зверніться до когось із учнів: «*Читай!*». Учень або учениця читає текст у мовленнєвій кульці: «*Но, му-ле!*».

Укажіть на четверте зображення і скажіть: «*Тато і Олена розмовляють. Що тато говорить Олені?*». Зверніться до когось із учнів: «*Читай!*». Учень або учениця читає текст у мовленнєвій кульці: «*О-ле-но! Он мул! А он На-ум.*».

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Ресурси: матеріали інтернет-підтримки (анімація «Правила поведінки з тваринами»; гра «Правила поведінки з тваринами»).

Завдання 9. Слухай, повторюй.

Запитайте в учнів, хто відвідував ферму і спілкувався з тваринами; хто любить спілкуватися з тваринами в зоопарку.

Перегляньте анімаційний фільм «Правила поведінки з тваринами». Зверніться до малюнків на с. 68. Розгляньте кожний із малюнків, озвучуючи правило та в разі потреби даючи тлумачення цих правил. Використовуйте мову тіла або предмети для пояснення значень слів.

Фотографуй без спалаху! Годуй правильно! Стій за огорожею! Торкайся з дозволу і обережно! Рухайся спокійно!

Укажіть на піктограму і просить учнів назвати правило, яке проілюстроване. Потім зробіть навпаки: ви називаєте правило, а учні вказують на піктограму.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати напарнику або напарниці. Інший або інша розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

Прочитайте вголос поезію Ольги Сміян. Попросіть учнів повторити почуте. За

9.

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ З ТВАРИНАМИ

Фотографуй без спалаху!

Годуй правильно!

Стій за огорожею!

Говори тихо!

Торкайся з дозволу і обережно!

Рухайся спокійно!

Коли йдеш до зоопарку,
Пам'ятай, що там не варто
Пустувати та кричати,—
Щоб тварин не налякати.

Можеш дати їм смаколик,
Якщо працівник дозволить.
Можна фотографувати,
Але спалах не вмикати.

Ольга Сміян

68

потреби дайте тлумачення тих слів, які викликали труднощі в розумінні.

*Колі йдеш до зоопарку,
Пам'ятай, що там не варто
Пустувати та кричати,—
Щоб тварин не налякати.
Можеш дати їм смаколик,
Якщо працівник дозволить.
Можна сфотографувати,
Але спалах не вмикати.*

10.

- М. Привіт, букви! Я буква для приголосного звука [м]. Я є в слові **млин**! Мене звати Ем.
 Л. Привіт! А я буква для приголосного звука [л]. Я теж є в слові **млин**! Мене звати Ел.
 Н. Привіт! А я буква для приголосного звука [н]. І я теж є в слові **млин**! Мене звати Ен.
 И. Привіт! А я буква И для голосного звука [и]. І я теж є в слові **млин**. Рада знайомству! А це букви А, О, У, Е. Вони теж допомагають голосним звукам.
 М. Як нас багато! Нас уже вісім букв. Ми можемо допомогти написати багато слів.
 Л. Ми є в словах **лимон, мило, лама, море, орел**.
 О. Але в словах **море, орел** є приголосний звук [р]! А яка буква йому допомагає? Як її звати?
 Усі букви хором. Треба знайомитися з новими буквами!

69

Навчальний посібник ч. 1, с. 69

Вправа 10. Слухай, повторюй, грай.

Букви цього тижня — це букви **Л, М, Н** на позначення приголосних звуків. Підготуйте заздалегідь для себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Звертаємо увагу, що слова, у яких трапляються згадані букви, слід вимовляти так, щоб відповідні звуки звучали протяжно (з цією метою у словах букви подвоєні або потроєні).

— *Привіт, букви! Я буква для приголосного звука [м]. Я є в слові **м-м-млин**! Мене звати Ем.*

— *Привіт! А я буква для приголосного звука [л]. Я теж є в слові **мл-л-лин**! Мене звати Ел.*

— *Привіт! А я буква для приголосного звука [н]. І я теж є в слові **млин-н-н**! Мене звати Ен.*

— *Привіт! А я буква И для голосного звука [и]. І я теж є в слові **мли-и-и-н**. Рада знайомству! А це букви А, О, У, Е. Вони теж допомагають голосним звукам.*

— *Як нас багато! Нас уже вісім букв. Ми можемо допомогти написати багато слів.*

— *Ми є в словах **лимон, мило, лама, море, орел**.*

— *Але в словах **море, орел** є приголосний звук [р]! А яка буква йому допомагає? Як її звати?*

— *Треба знайомитися з новими буквами!*

- Розгляньте з учнями фотографії — інструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова *олівці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмалювуй, сіній, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй*.
- Запропонуйте виготовити обручі із літерами **Л, М** та **Н**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.
- Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте парі учнів надіти обручі та розіграти діалог. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб учні легше пригадали слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом. Використовуйте ці малюнки як підказку під час відтворення діалогу.
- Ініціюйте роботу учнів у групах. Увімкніть аудіозапис та просить учнів повторити почуте. Спостерігайте і в разі потреби допомагайте та заохочуйте говорити.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

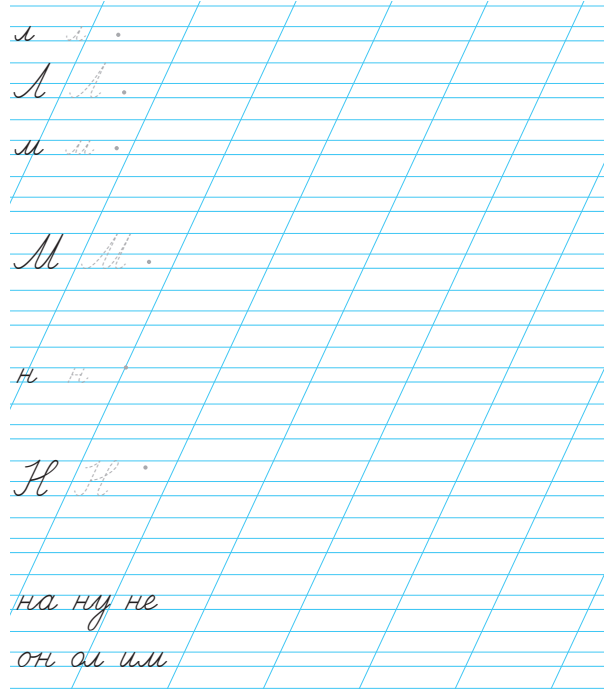
Робочий зошит ч. 1, с. 28

Вправа 1. Пиши, промовляй.

1. Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання великої і малої букви *Лл*. Напишіть малу букву *л*, дотримуючись визначеного напрямку й одночасно промовляючи звук [л].
2. Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *л* за наданим вами зразком.
3. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
4. Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви *Л*.
5. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
6. Продовжте роботу з малими та великими буквами *Мм*, *Нн* за описаним вище алгоритмом.
7. Запропонуйте учням прочитати склади *на, ну, не, он, ол, ум*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо.
8. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Сімейні плани

- 1 Пиши, промовляй.

28

Робочий зошит ч. 1, с. 29

Вправа 2. Називай, добирай, пиши.

1. Ініціюйте учнів назвати літери, ставлячи запитання «Яка це літера?».
2. Запропонуйте зразок виконання завдання. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «Добирай». Назвіть літеру в першому ряду, якої не вистачає (*Н*). Тепер назвіть усі літери першого ряду (*Л, Н, М*). Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «Пиши». Напишіть літеру, якої не вистачає (*Н*).
3. Запропонуйте учням працювати далі самостійно. Надавайте відповідну допомогу тим, хто її потребує.
4. Учні виконують самооцінювання, обравши відповідний смайл.

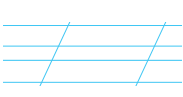

2 Називай, добирай, пиши.

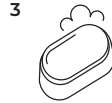
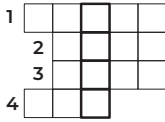

Л		М	Л		Л	И	
Н	М		О	У			Л
		Н		Л	О	Н	И

3 Називай, пиши.

4 Називай, пиши, читай.

малюнками. Надавайте відповідну допомогу тим, хто її потребує.

4. Учні виконують самооцінювання, обравши відповідний смайл.

Вправа 4. Називай, пиши, читай.

1. Запропонуйте зразок виконання завдання.

2. Назвіть дію: «*Називай*». Укажіть на лимон і запитайте в учнів: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів.

3. Назвіть дію: «*Пиши*». Укажіть учням на цифру 1 біля лимона та в першому квадраті. Промовляйте звуки в слові *лимон* і записуйте відповідні букви у комірках кросворда по горизонталі. Можна використовувати рукописні або друковані букви. Заздалегідь домовтеся про це з учнями. Учні промовляють і записують решту слів (*албе, міло, лин*).

4. Зверніться до одного з учнів або учениць, хто завершив роботу з кросвордом, і назвіть дію «*Читай*» (*млин*).

5. Учні виконують самооцінювання, обравши відповідний смайл.

Вправа 3. Називай, пиши.

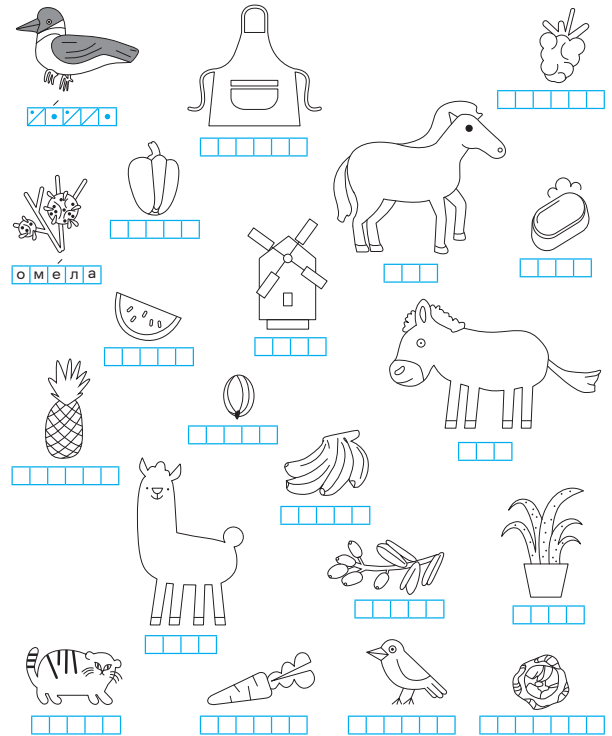
1. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Називай*». Обговоріть малюнки, запитуючи учнів «*Що це? Хто це?*», і вкажіть на зображення (мул, млин, лама, малина). Дочекайтеся відповіді учнів.

2. Назвіть дію, яку необхідно виконати: «*Пиши*». Продемонструйте зразок письма. Вимовляйте слово, протягуючи звуки і одночасно пишуть відповідну букву. Тобто синхронізуйте вимову і письмо: [ммм] — м, [ууу] — у, [ллл] — л. Промовляйте слово «*м-а-л-и-н-а*» по буквах; запишіть це слово під зображенням малини у відведеному для цього місці.

3. Запропонуйте учням працювати далі самостійно на відповідних рядках під

5 Називай, спостерігай.

30

Робочий зошит ч. 1, с. 30

Вправа 5. Називай, спостерігай.

1. Назвіть дію «*Називай*» і вкажіть на зображення галки.
2. Назвіть дію: «*Спостерігай*». Вимовте слово [галка] і запитайте: «*Букви усі знаєте? Можна це слово записати буквами?*». Ні, записати це слово буквами учні ще не можуть. Укажіть на звукову модель слова поряд із зображенням. Називайте звуки і характеризуйте їх, спираючись на модель: [галка] — [г] — твердий дзвінкий приголосний, [гаалка] — [а] — голосний, [галлка] — [л] — твердий дзвінкий приголосний, [галка] — [к] — твердий глухий приголосний, [галкааа] — [а] — голосний.
3. Зверніть увагу учнів на зображення омели і запис цього слова буквами. Вимовте слово [омела] і запитайте: «*Букви усі знаєте? Можна це слово записати буквами?*». Так, записати це слово буквами учні можуть. Попросіть учня вимовити звуки в словах, які позначені відповідними буквами. Учень промовляє в слові звук і вказує на відповідну букву в слові. Для звучності слово можна записати на дошці: [ооомела] — о, [омммела] — м, [оооооела] — е, [омеллла] — л, [омелаааа] — а.
4. Ініціюйте учнів у парі з'ясувати, які слова вони можуть записати буквами (малина, мило, млин, мул). Якщо всіх букв для слова діти не знають, то позначають звукову модель. Змішувати звуки і букви в одній моделі не варто. Слова: *галка, фартух, малина, омела,*

*перець, кінь, мило, млин, кавун, агрус,
мул, ананас, банан, олива, лама, морква,
алоє, манул, ворона, капуста.*

5. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 1, с. 31

Вправа 6. Малюй.

Цю сторінку учні можуть використати для малювання в межах теми цього розділу «Моя родина». Час від часу можна пропонувати учням робити сюжетні малюнки на цій сторінці, які можуть стосуватися родинних стосунків («Сімейний альбом»), піклування про хатніх тварин («Вчасна допомога»),

родинних традицій («Наші традиції») і планів на відпочинок («Сімейні плани»). Учитель ніяк не обмежує дитячу фантазію, але існує вимога до будь-яких малюнків: розказати однокласникам, що намальовано. Можна також підготувати іграшкові медалі і нагороджувати учнів у таких номінаціях, як-от «Смішна розповідь», «Довга розповідь», «Неочікувана розповідь».

ГРУДЕНЬ. ТЕМА 4. МОЇ ПОЧУТТЯ

Тижні 12-14

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматика
Тиждень 12. Щоденник вражень	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу та дію. Відповідь на запитання. Прохання. Виконання інструкції. Привітання	Омела, ворона, парк (у формі <i>парку</i>), ліс (лісу), ворона, птах (птахів), мул (мулом), ферма, Лára, Лебн, Ромán, Варвára, Ёмма, Мирбн, Наум, Марйна; бути (був), гуляти (гуляв), веселитися (веселилися), фотографувати (фотографувала), сваритися (сварилися), тішитися (тішилися), подружитися (подружилася); вчора, спочатку, потім, нудно, весело; складно, страшно	Звуки [в], [р]. Букви <i>в, р</i> . Велика і мала буква. Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна). Іменник у формах Н. в, М. в. та Кл. в. однини. Особовий займенник 1-ї особи у формі однини та множини. Дієслово у формі минулого часу. Прислівники на позначення часу та способу дії. Прийменники на позначення місця. Вигук. Конструкції «займенник у формі Н. в. множини + іменник у формі Ор. в. однини»

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, анімації, презентації.</p> <p>Відтворення почутого (діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Графічні вправи.</p> <p>Звуко-буквений аналіз.</p> <p>Читання.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання.</p> <p>Щоденник як жанр тексту.</p> <p>Українська народна казка «Ворона і Рак».</p> <p>Микола Близнюк «Ворона»</p>	<p>Лічба.</p> <p>Комікс.</p> <p>Ведення щоденника.</p> <p>Порівняння (колір, розмір, матеріал).</p> <p>Назви почуттів.</p> <p>Ігрова діяльність.</p> <p>Самооцінювання</p>

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тиждень 13. Спільна справа	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку та дію. Прохання. Виконання інструкції. Звертання. Привітання	Їжак, ярмарок, меблі, підлога, намір, лінолеум, лемур, ліана, інструмент (інструменти), лама, лемур, олень, віл, мінерал, рівнина, ралі, аніме; Ілона, Ірина; музичний (музичні); переставляти (переставляв), пошкодити (пошкодив), замінити, пропонувати (пропонують), іти, продавати (продає), обговорити (обговоріть), розподілити (розподіліть), дотримуватися (дотримуйтесь), допомагати (допомагайте), оцінювати (оцінюйте), покращувати (покращуйте); нині, учора, зараз, тут, цікаво, додому; ось	Звуки [і], [л], [л'], [р], [р'], [н], [н'], [в], [в'], [м], [м']. Буква <i>і</i> . Тверді і м'які приголосні звуки. Велика і мала буква. Наголос. Інтонація (оклична, неоклична). Іменник у формах Н. в., Зн. в. та Ор. в. однини і множини. Особові займенники 3-ї особи. Дієслово у формі наказового способу. Прислівники на позначення місця і часу. Сполучники <i>і, а</i>
Тиждень 14. Зимові дива	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, місце дії. Прохання. Виконання інструкції. Звертання. Привітання	Родина, майданчик, сніг, лід, майстер, дім, театр, екран, тінь (тіні), актор (актори), цирк, манеж, клоун, фокус, монета, долоня, ярмарок, ялинка, лист (листи), подарунок (подарунки), диво, намет, тіара, видра, тритон, лаванда, дитина (діти), виставка, учасник (учасники), місце, виріб, оголошення; великий, прозорий, дитячий	Звуки [д], [д], [т], [т]. Букви <i>д, т</i> . М'які і тверді приголосні звуки. Чергування голосних звуків [о] - [і]. Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна). Іменник у формах Р. в., Ор. в. та М. в. однини. Особовий займенник 3-ї особи у формах чоловічого, жіночого та середнього роду. Узгодження іменника та займенника з прикметником. Дієслово у формах 3-ї особи однини та множини теперішнього часу. Прийменники на позначення місця

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, анімації, презентації. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки). Сприйняття медіатексту (мультфільму). Графічні вправи. Звуко-буквений аналіз. Читання. Письмо. Розгадування ребусів. Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання. Українські традиції взаємодопомоги та співпраці. Грицько Бойко «Комарі», Тетяна Строкач «Не сварися, а мирись...»</p>	<p>Лічба. Комікс. Порівняння (колір, розмір, матеріал). Назви почуттів. Співпраця, взаємодопомога. Торгівля та покупки. Ігрова діяльність. Самооцінювання</p>
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, анімації, презентації. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки). Графічні вправи. Звуко-буквений аналіз. Читання. Письмо. Розгадування ребусів. Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання. Українські традиції зимових свят. Театральне і циркове мистецтво. Поезії Наталії Тріщ та Івана Гуцака</p>	<p>Лічба. Комікс. Порівняння (колір, розмір, матеріал). Сімейні справи та розваги. Ігрова діяльність. Самооцінювання</p>

ТЕМА 4. МОЇ ПОЧУТТЯ

ЩОДЕННИК ВРАЖЕНЬ

Навчальний посібник ч. 1, с. 70

Лексика: оме́ла, ворóна, парк (па́рку), ліс (лі́су), ворóна, птах (птахі́в), мул (му́лом), фє́рма; бу́ти (був), гуля́ти (гуля́в), веселі́тися (веселі́лися), фотографува́ти (фотографува́ла), сварі́тися (сварі́лися), ті́шитися (ті́шилися), подру́житися (подру́жилася); вчо́ра, споча́тку, по́тім, ну́дно-вє́село; скла́дно, стра́шно.

Грамматика: вживання відмінкових форм іменника та займенника; вживання форм минулого часу дієслова; вживання прийменника *у* на позначення місця.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (скрайбінг «Щоденник вражень»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Заздалегідь підготуйте кілька щоденників вражень, які вели учні минулого року, або попросіть їх принести свої щоденники. Перегляньте разом з учнями скрайбінг «Щоденник вражень».
2. Розгляньте перше зображення і прочитайте текст, ініціюючи учнів повторювати його.

Я вчо́ра був у па́рку. Там я гуля́в. Споча́тку мені було ну́дно, а по́тім ми з Оле́ною веселі́лися.

Обговоріть з учнями малюнок і текст:
— *Хто пише свої враження у щоденнику? (Хлопчик пише свої враження.)*
— *Де був хлопчик? (Хлопчик / Він був у парку.)*

Тема 4. Мої почуття

Щоденник вражень

1.

Я вчора був у парку. Там я гуляв. Спочатку мені було нудно, а потім ми з Оленою веселилися.

Я вчора була в лісі. Там я фотографувала птахів. Спочатку мені було весело, а потім ми з вороною сваридися.

Я вчора був у бабусі. Там я готував пиріг. Спочатку мені було складно, а потім ми з бабусяю тішились.

Там я годувала мула. Спочатку мені було страшно, а потім ми з мулом подружилися.

70

- *Що він робив у парку? (Він там гуляв.)*
— *Що хлопчик намалював? (Хлопчик / Він намалював дерева, дівчинку, самокати, себе.)*
— *Яке слово написав хлопчик? (Хлопчик / Він написав слово / ім'я Олена.)*
— *Якій настрій був у хлопчика спочатку? (Спочатку хлопчику / йому було нудно.)*
— *З ким хлопчик веселився? (Хлопчик / Він веселився з Оленою.)*
— *У яких словах є звук [р]? (Вчора, парк.)*
3. Розгляньте друге зображення і прочитайте текст, ініціюючи учнів повторювати.
Я вчо́ра була в лісі. Там я фотографувала птахів. Спочатку мені було вє́село, а по́тім ми з воро́ною сварі́лися.

2.

Вв Рр

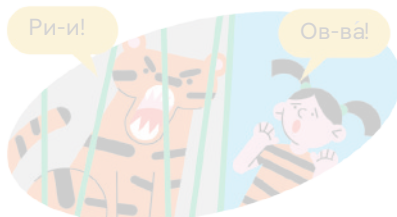

о . е .
о р е л

. о . о . а
в о р о н а

3.

ва ра
во ро
ву ру
ви ри
ве ре

4.

ор-лан

лев

ле-мур

ва-ран

е-му

о-мар

71

Обговоріть з учнями малюнок і текст:

— Хто пише свої враження у щоденнику? (Дівчинка пише свої враження.)

— Де була дівчинка? (Дівчинка / Вона була в лісі.)

— Що вона робила в лісі? (Там вона фотографувала птахів.)

— Що дівчинка намалювала? (Дівчинка / Вона намалювала дерева, себе, птахів, ворону.)

— Яке слово написала дівчинка? (Дівчинка / Вона написала слово **омела**.)

— Який настрої був у дівчинки спочатку? (Спочатку їй було весело.)

— З ким дівчинка посварилася? (Дівчинка / Вона посварилася з ворною.)

— У яких словах є звук [в]? (Весело, ворона, сварилася, фотографувала.)

4. Розгляньте третє зображення і прочитайте текст, ініціюючи учнів повторювати.

Я вчора був у бабусі. Там я готував пиріг. Спочатку мені було складно, а потім ми з бабусяю тішилися.

— Хто пише свої враження у щоденнику? (Хлопчик пише свої враження.)

— Де був хлопчик? (Хлопчик / Він був у бабусі.)

— Що він робив у бабусі? (Він там готував пиріг.)

— Що хлопчик намалював? (Хлопчик / Він намалював стіл, бабуся, малину, лимон, себе.)

— Які слова написав хлопчик? (Хлопчик / Він написав слова **малина, лимон**.)

— Як почував себе хлопчик спочатку? (Спочатку хлопчику / йому було складно.)

— З ким хлопчик тішився? (Хлопчик / Він тішився з бабусяю.)

5. Розгляньте четверте зображення і прочитайте текст, ініціюючи учнів повторювати.

Я вчора була на фермі. Там я годувала м'яла. Спочатку мені було страшно, а потім ми з м'ялом подружилися.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

— Хто пише свої враження у щоденнику? (Дівчинка пише свої враження.)

— Де була дівчинка? (Дівчинка / Вона була на фермі.)

— Що вона робила на фермі? (Там вона годувала м'яла.)

— Що дівчинка намалювала? (Дівчинка / Вона намалювала млин, воду, себе, м'яла, траву.)

— Які слова написала дівчинка? (Дівчинка / Вона написала слова **млин, мул**.)

— Який настрої був у дівчинки спочатку? (Спочатку їй було страшно.)

— З ким дівчинка подружилася?

(Дівчинка / Вона подружилася з м'ялом.)

— У яких словах є звук [р]? (Вчора, ферма.)

6. Ініціюйте учнів працювати в парах. У разі потреби надавайте допомогу.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: орёл, ворона, орлан, лев, лемур, варан, ёму, омар; овва.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; букви *Vv, Pp*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Поясніть учням, що вони робитимуть, виконуючи це завдання: «*Тепер про нові букви для приголосних звуків*». Укажіть на малюнок орла і запитайте: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це орёл*». Повторіть: «*Орёл*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [оорел] — звук [о] — голосний; [оррел] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [орееел] — звук [е] — голосний; [ореллл] — звук [л] — твердий дзвінкий приголосний). Запитайте: «*Які голосні звуки у цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [о], звук [е]*». Запитайте: «*Які букви є для голосних звуків у цьому слові?*». Покличте учня або ученицю до дошки, щоб він / вона записав на дошці під звуковою моделлю у відповідному місці букви *о . е . .*. Запитайте: «*Які приголосні звуки в цьому слові?*» Дочекайтеся відповіді: «*Звук [р], звук [л]*». Запитайте: «*Яка буква є для приголосного звука [л]?*». Попросіть учня позначити цю букву в слові: *о . е л*. Далі скажіть: «*Для звука [р] є буква Р (ер)*». Напишіть букву *р* у відповідному місці в слові *орел*.
2. Укажіть на малюнок ворони і запитайте: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це ворона*». Повторіть: «*Ворона*». Запитайте:

Тема 4. Мої почуття

Щоденник вражень

1.

Я вчора був у парку. Там я гуляв. Спочатку мені було нудно, а потім ми з Оленою веселилися.

Я вчора був у бабусі. Там я готував пиріг. Спочатку мені було складно, а потім ми з бабусяю тішилися.

Я вчора була в лісі. Там я фотографувала птахів. Спочатку мені було весело, а потім ми з вороною сваридися.

Я вчора була на фермі. Там я годувала мула. Спочатку мені було страшно, а потім ми з мулом подружилися.

70

«*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [ввворона] — звук [в] — твердий дзвінкий приголосний; [вооорона] — звук [о] — голосний; [ворррона] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [вороона] — звук [о] — голосний; [воронна] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [воронааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «*Які голосні звуки в слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [о] (два рази), звук [а]*». Запитайте: «*Які букви є для голосних звуків у цьому слові?*». Покличте учня або ученицю до дошки, щоб він / вона записав на дошці під моделлю у відповідному місці букви *. о . о . а*. Запитайте: «*Які приголосні звуки в слові?*». Дочекайтеся відповіді:

2.

Вв Рр

о . е .
о р е л

. о . о . а
в о р о н а

3.

ва ра
во ро
ву ру
ви ри
ве ре

4.

ор-ла́н

лев

ле-му́р

ва-ра́н

е́-му

о-ма́р

71

«Звук [в], звук [р], звук [н]». Запитайте: «Які б́укви є для п́риго́лосних зв́уків [р], [н]» у цьо́му слóві?». Покличте учня або ученицю до дошки, щоб він / вона записав на дошці під моделлю у відповідному місці букви . о р о н а. Далі скажіть: «Для зв́ука [в] є б́уква **В** (ве)». Напишіть букву *в* у відповідному місці в слові *во-рона*.

3. Запитайте, указуючи на букви *Вв, Рр* на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «Які є б́укви для п́риго́лосних зв́уків?». Дочекайтеся відповіді: «Для зв́ука [в] є б́уква **В** (ве). Б́уква **В** (ве) є вели́ка і ма́ла. Для зв́ука [р] є б́уква **Р** (ер). Б́уква **Р** (ер) є вели́ка і ма́ла».

Завдання 3. Читай, грай.

1. Запишіть на дошці склади з вивченими буквами. Для учнів роздрукуйте картки.

ва	ра
во	ро
ву	ру
ви	ри
ве	ле

2. На дошці в складі *ва* поставте крапку під буквою *а*. Потім проведіть дужку під обома буквами й одночасно вимовте звуки [ва].
3. Попросіть когось із учнів продовжити цю роботу з іншими складами за поданим на дошці зразком, а решта учнів працює на картках. Нагадуємо, що для механізму читання не потрібні назви букв, працювати треба лише зі звуками, які ці букви позначають.
4. Організуйте роботу з читання вигуків до малюнків.

Розгляньте перший малюнок, на якому зображено тигра. Зверніться до одного з учнів або учениці: «Що го́ворить тигр? Чита́й!». (*Ри-и!*)

5. Розгляньте другий малюнок дівчинки. Зверніться до одного з учнів або учениці: «Що го́ворить дівчинка? Чита́й!». (*Ов-ва́!*) Поясніть учням, що слово *овва* говорять, коли дуже здивовані, дівчинка смілива і вона не злякалася, а здивувалася, коли побачила тигра.

Завдання 4. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Запитайте в них, указуючи на перший малюнок: «Що на́малюва́в худо́жник?». Вислухайте учнівські припущення. Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Під ма́люнком є на́зва. Чита́й». Учень читає: «Орла́н». За поданим зразком ініціюйте читання решти слів (*лев, ле́му́р, ва́ран, е́му, ома́р*).

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: Лára, Леóн, Ромáн, Варвára, Ёмма, Мирóн, Наўм, Марíна.

Граматика: вживання форми 3-ї особи однини дієслова; вживання форм роду минулого часу дієслова.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Ворона»).

Завдання 5. Читай, відповідай.

Запитайте в учнів: «Скільки дівчаток на малюнку?». Дочекайтеся відповіді: «Тут чотіри дівчинки». Далі скажіть, звертаючись до учня або учениці: «Які вони мають імена? Читай». Вислухайте відповідь. Читати можуть різні діти: «Лára. Варвára. Марíна. Ёмма». Запитайте в учнів: «Скільки хлопчиків на малюнку?». Дочекайтеся відповіді: «Тут чотіри хлопчики». Далі скажіть, звертаючись до учня або учениці: «Які вони мають імена? Читай». Вислухайте відповідь. Читати можуть різні діти: «Леóн. Ромáн. Мирóн. Наўм».

Після знайомства з малюнками перейдіть до обговорення емоцій на обличчях дітей.

Запитайте: «Хто тішиться?». Додайте: «Тішитися — радіти. Хто радіє?». Попросіть учнів прочитати імена дітей, які тішаються (Емма, Роман). Читайте наступне запитання: «Хто сумує?». Попросіть учнів прочитати імена дітей, які сумують (Леон, Марина). Тепер читайте запитання: «Хто сердиться?». Попросіть учнів прочитати імена дітей, які сердяться (Варвара, Наум). Тепер читайте запитання: «Хто дивується?». Попросіть учнів прочитати імена дітей, які дивуються (Лара, Мирон).

Завдання 6. Читай, подумай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Запитайте в них, указуючи на перший

5.

Лá-ра

Ле-óн

Ро-мáн

Вар-вára

Хто тішиться?
Хто сумує?
Хто сердиться?
Хто дивується?

Ём-ма

Ми-рóн

На-ўм

Ма-рí-на

6.

Ма-рí-на мí-ла
ма-лi-ну. А Ми-рóн
мив ли-мóн.

В о-мá-ра но-вá
но-рá. А в Лá-ри
но-вá вáн-на.

72

малюнок: «Що намалював художник?». Вислухайте учнівські припущення («Діти / Хлопчик і дівчинка мiють фрiкти».) Далі запитайте: «Якé ім'я має хлопчик? Якé ім'я має дівчинка?». Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Читай». Учень читає: «Марíна мíла малiну. А Мирóн мив лимóн». Зверніть увагу учнів на те, що зміст малюнка не збігається зі змістом написаного, запитавши їх: «Якú пóмiлку зробiв художник?». Дочекайтеся відповіді: «Марíна мiє лимóн, а Мирóн мiє малiну».

Ініціюйте читання тексту до другого малюнка: «В омáра новá норá. А в Лáри новá вáнна». Тепер розгляньте зображення. Запитайте: «Хто у вáнни?. Хто плáває бiля норi?». Дочекайтеся відповіді. Зверніть увагу учнів на особливості

7.

У Ро-ма-на о-лі-ва.
А в Ла-ри а-ло-е.
Ро-ма́н і Ла́ра —
ми-ло-ва́ри.
Во-ні ва-ри-ли мі-ло.

8.

ВОРОНА І РАК

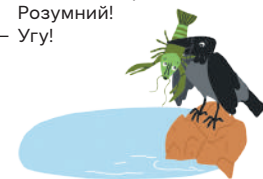
Українська народна казка

— Ой, вороно, вороно!
Твій тато хороший птах!
Розумний!
— Угу!

— Ой, вороно, вороно! Твоя
мама жвава і добра!
— Угу!

— Ой, вороно, вороно!
Твої брати та сестри
гарні і веселі!
— Угу!

— Але ти і хороша, і розумна,
і жвава, і добра, і гарна,
і весела! Так?
— Так!

73

малюнка, запитавши їх: «Яку помилку зробив художник?». Дочекайтеся відповіді: «Омар сидить у ванні, а Лара плаває біля норі».

Навчальний посібник ч. 1, с. 73

Завдання 7. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Запитайте в них, указуючи на малюнок: «Що роблять діти?». Вислухайте учнівські припущення. Далі запитайте: «Яке ім'я має хлопчик? Яке ім'я має дівчинка?». Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Читай!». Учень читає: «У Романа оліва. А в Лари алоє. Роман і Лара — миловари. Вони варили міло».

Ініціюйте учнів читати текст у парі.

Завдання 8. Слухай, повторюй, грай.

Перегляньте з учнями та ученицями анімацію «Ворона».

Підготуйте маски ворони і рака. Запросіть учня або ученицю бути вашим помічником. Одягніть маску рака на себе. Маску ворони надіньте на учня або ученицю. Домовтеся про репліки ворони «Угу!» (тричі) і «Так!».

Читайте текст. Супроводжуйте сказане виразними жестами, мімікою та інтонацією:

— Ой, вороно, вороно! Твій тато хороший птах! Розумний!

«Ворона» відповідає:

— Угу!

Читайте наступну частину тексту. Супроводжуйте сказане виразними жестами, мімікою та інтонацією:

— Ой, вороно, вороно! Твоя мама жвава і добра!

«Ворона» відповідає:

— Угу!

Читайте наступну частину тексту. Супроводжуйте сказане виразними жестами, мімікою та інтонацією:

— Ой, вороно, вороно! Твої брати та сестри гарні і веселі!

«Ворона» відповідає:

— Угу!

Читайте останню частину тексту. Супроводжуйте сказане виразними жестами, мімікою та інтонацією:

— Але ти і хороша, і розумна, і жвава, і добра, і гарна, і весела! Так?

«Ворона» відповідає:

— Так!

Ініціюйте роботу учнів у парах або групах.

Вправа 9. Слухай, повторюй.

Зверніться до малюнків на с. 74, що ілюструють «Правила ведення щоденника вражень». Розгляньте кожний із малюнків, озвучуючи правило та, за потреби, даючи тлумачення цих правил. Використовуйте мову тіла або предмети для пояснення значень слів.

*Пиши щодня! Пиши ручкою чи олівцем!
Пиши про цікаве! Називай почуття! До-
давай малюнки! Читай свій щоденник!*

Укажіть на піктограму і просить учнів назвати правило, яке проілюстроване. Потім зробіть навпаки: ви називаєте правило, а учні вказують на піктограму.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати напарнику або напарниці. Інший або інша розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

Попросіть учнів прочитати назву поезії самостійно. Ініціюйте учнів читати самостійно слова, розміщені на кольоровій плашці. Запитайте в учнів: «Про кого цей вірш?». Дочекайтеся відповіді: «Про Ворону і Мирона».

9.

ПРАВИЛА ВЕДЕННЯ ЩОДЕННИКА ВРАЖЕНЬ

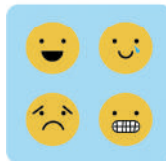
Пиши щодня!

Пиши ручкою
чи олівцем!

Пиши про цікаве!

Називай почуття!

Додавай
малюнки!

Читай свій
щоденник!

ВО-РО-НА

Намальована Во-ро-на
На папері чорна-чорна.
Їй зізнавсь малий Ми-рón:
— Я боюсь таких во-рón.
І закаркала Во-ро-на:
— На малюнку я зачорна.

Микола Близнюк

74

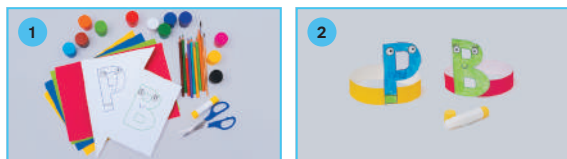
Прочитайте вголос рядки поезії Миколи Близнюка.

ВО-РО-НА

*Намальована Во-ро-на
Нáче сáжа чóрна-чóрна.
Ї́й зізнавсь мали́й Ми-рón:
— Я та́ких бою́сь во-рón.
І зака́ркала Во-ро-на:
— На малю́нку я зачо́рна.*

Тепер запросіть учня або ученицю прочитати з вами вірш у парі: те, що розміщено на кольоровій плашці, читає учень, решту слів читає учитель. Читайте поезію по рядках, ініціюючи самостійне читання виділених слів учнем або ученицею.

10.

В. Привіт, букви! Я буква для приголосного звуку [в]. Я є в слові **ворона**! Мене звати Ве.

Р. Привіт! А я теж є в цьому слові. Я допомагаю приголосному звуку [р]: **ворона**. Мене звати Ер.

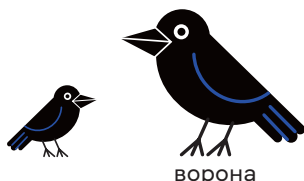
Н. Привіт! А я буква Н для приголосного звуку [н]. І я теж є в слові **ворона**. Рада знайомству! А це букви Л і М. Вони теж допомагають приголосним звукам.

О. Привіт! А я буква О для голосного звуку [о].

І я теж є в слові **ворона**. Рада знайомству! А це букви А, У, Е, І. Вони теж допомагають голосним звукам.

Усі букви хором. Нас так багато! Ми всі маємо різні імена.

М. Зачекайте! У слові **імена** перший звук [і]. Яка буква йому допомагає? Ми з нею ще не знайомі.

ворона

75

Навчальний посібник ч. 1, с. 75

Завдання 10. Слухай, повторюй, майструй.

1. Букви цього тижня — це букви **В, Р** на позначення приголосних звуків. Підготуйте заздалегідь для себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Звертаємо увагу, що слова, у яких трапляються згадані букви, слід вимовляти так, щоб відповідні звуки звучали протяжно (з цією метою у словах букви подвоєні або потроєні). Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв **А, О, У, Е, І, Н, Л, М**.

— *Привіт, букви! Я буква для приголосного звуку [в]. Я є в слові **в-в-ворона**! Мене звати Ве.*

— *Привіт! А я теж є в цьому слові. Я допомагаю приголосному звуку [р]: **вор-р-рона**. Мене звати Ер.*

— *Привіт! А я буква Н для приголосного звуку [н]. І я теж є в слові **ворон-н-на**. Рада знайомству! А це букви Л і М. Вони теж допомагають приголосним звукам.*

— *Привіт! А я буква О для голосного звуку [о]. І я теж є в слові **во-о-ро-о-она**. Рада знайомству! А це букви А, У, Е, І. Вони теж допомагають голосним звукам.*

— *Нас так багато! Ми всі маємо різні імена.*

— *Зачекайте! У слові **імена** перший звук [і]. Яка буква йому допомагає? Ми з нею ще не знайомі.*

2. Розгляньте з учнями фотографії — інструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова *олівці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмалювуй, сіній, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй*.
3. Запропонуйте виготовити обручі з літерами **Р, В**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.
4. Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте групі учнів одягнути як нові, так і попередні обручі, розіграйте театральну виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Та щоб учні легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом. Використовуйте ці малюнки як підказку під час відтворення діалогу.
5. Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.

Всі права захищені.

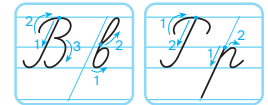
Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши, промовляй.

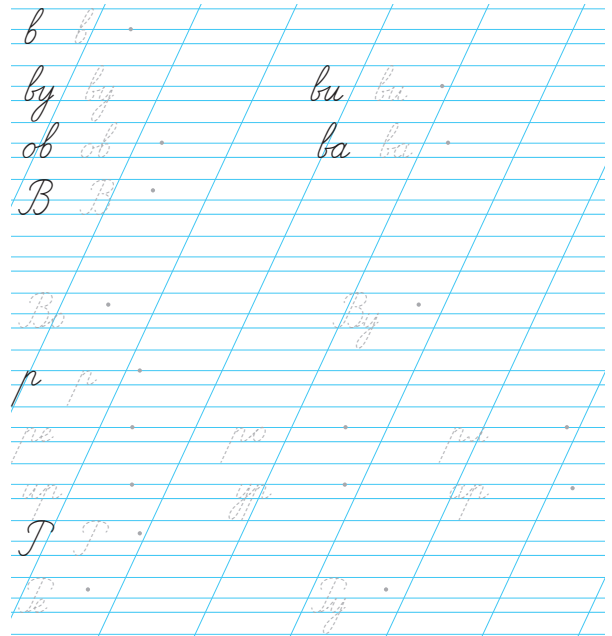
1. Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої букви *в*. Напишіть малу букву *в*, дотримуючись визначеного напрямку й одночасно промовляючи звук [в].
2. Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *в* за наданим вами зразком.
3. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
4. Запропонуйте учням прочитати склади *ві, ов, ви, ва*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо.
5. Запропонуйте учням повправлятися в написанні складів з малою буквою *в*.
6. Після завершення написання складів попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
7. Обговоріть з учнями елементи і напрямок руху під час написання великої букви *В*. Напишіть велику букву *В*, дотримуючись визначеного напрямку й одночасно промовляючи звук [в].
8. Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви *В* за наданим вами зразком.
9. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
10. Покажіть учням, як з'єднувати букви в складах з великою буквою *В*, щоб писати швидко і розбірливо.

МОЇ ПОЧУТТЯ.

Щоденник вражень

- 1 Пиши, промовляй.

11. Продовжте роботу з малою та великою буквами *Рр*, а також складами з ними за описаним вище алгоритмом.
12. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Читай, шукай, малюй.

1. У цьому завданні учням та ученицям необхідно знайти 8 слів (*лемур, лама, манул, ворона, орлан, орел, варан, омар*). Слова розташовують горизонтально в кожному рядку.
2. Назвіть дію: «*Читай*». Ініціюйте учнів прочитати виділене слово *лемур* у першому рядку.

2 Читай, шукай, малюй.

Ж	В	Л	Е	М	У	Р	У
Р	Ж	У	Л	А	М	А	Ш
Ц	Й	М	А	Н	У	Л	І
Н	В	О	Р	О	Н	А	М
Ф	О	Р	Л	А	Н	Ш	М
Ь	Ю	О	Р	Е	Л	Т	Ь
И	В	А	Р	А	Н	З	Я
А	Ч	О	М	А	Р	Х	Х

3 Читай, з'єднай.

ворона

він

варан

орел

ванна

омар

вона

албе

малина

вонó

лама

лемур

мбре

мíло

лин

4 Називай, добирай, пиши.

В		М
Р	М	
		Р

Н		
В	Р	
	Н	В

		И
	Р	Л
Л	И	

33

Запитайте в учнів та учениць: «Ворона — він, вона, вонó?»

2. Назвіть наступну дію: «З'єднай». Скажіть: «Ворона — вона́». З'єднайте слово ворона зі словом вона.

3. Ініціюйте учнів прочитати наступне слово — орел. Запитайте в учнів та учениць: «Орел — він, вона́, вонó?»

4. З'єднайте слово орел зі словом він.

5. Ініціюйте самостійну роботу учнів. Учні читають решту слів: омар, малина, лемур, мíло, варан, ванна, албе, лама, мбре, лин — та з'єднують їх із словами він, воно, вона відповідно до роду. Спостерігайте за роботою учнів.

6. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Називай, добирай, пиши.

Ініціюйте учнів назвати літери, ставлячи їм запитання «Яка це літера?».

1. Запропонуйте зразок виконання завдання. Прочитайте назву дії: «Добирай».
2. Покажіть квадрат із буквами і запитайте в учнів: «Які різні літери тут є?» Дочекайтеся відповіді: «В, Р, М».
3. Назвіть літеру в першому ряду, якої не вистачає (Р). Тепер назвіть усі літери першого ряду (В, Р, М). Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «Пиши». Напишіть літеру, якої не вистачає (Р).
4. Запропонуйте учням працювати далі самостійно. Надавайте відповідну допомогу тим, хто її потребує.
5. Учні роблять самооцінювання, обравши відповідний смайл.

3. Назвіть дію «Шукай». Учні шукають інше слово в другому рядку, яке розташоване горизонтально. Читають слово лама.

4. Назвіть дію: «Малюй». Тепер замалюйте слово, яке знайшли, кольоровим олівцем, за зразком першого рядка.

5. Виконайте завдання за поданим алгоритмом і шукайте решту 6 слів.

6. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 3. Читай, з'єднай.

1. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «Читай». Спочатку прочитайте слова в рамках: «Він, вона́, вонó». Тепер читайте перше слово у стовпчику: «Ворона».

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

СПІЛЬНА СПРАВА

Навчальний посібник ч. 1, с. 76

Лексика: їжак, ярмарок, меблі, підлога, намір, лінолеум, лемур, ліана, інструменти; музичний; ніні — учора, зараз, тут, цікаво, ось; Ілона, млин, рулон; ні-ні; переставляти (переставляв), пошкодити (пошкодив), замінити, пропонувати (пропонують), іти, продавати (продає).

Грамматика: вживання форм дієслова минулого та теперішнього часу, неозначеної форми дієслова.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; буква *Іі*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (скрайбінг «Спільна справа»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Перегляньте разом з учнями скрайбінг «Спільна справа». Опрацюйте нову лексику.
2. Розгляньте з учнями перший малюнок та озвучте текст, ініціюючи учнів повторювати хором кожне з речень.

Учора Бедрик переставляв меблі і пошкодив підлогу. Нині він має намір замінити лінолеум. Друзі пропонують іти на ярмарок.

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

- Чому Бедрик пошкодив підлогу? (Бедрик переставляв меблі.)
- Який намір має Бедрик? (Він має намір замінити лінолеум.)
- Що пропонують друзі Бедрику? (Друзі пропонують іти на ярмарок.)
- У яких словах є звук [і]? (Меблі, підлога, нині, намір, замінити, лінолеум, друзі, іти.)

Спільна справа

1.

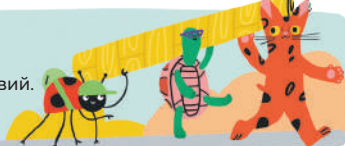
Учора Бедрик переставляв меблі і пошкодив підлогу. Нині він має намір замінити лінолеум. Друзі пропонують іти на ярмарок.

Зараз друзі на ярмарку. Тут цікаво. Лисиця продає музичні інструменти. Ось ліра. Їжак продає картини. Ось гарна картина. Тут лемур і ліана.

Ось ще один прилавок. Тут ведмідь продає лінолеум. Продавець показує товар і допомагає вибрати колір. Друзі купують жовтий лінолеум.

Який гарний лінолеум! Друзі несуть рулон додому. Бедрик щасливий. Він вдячний друзям за допомогу.

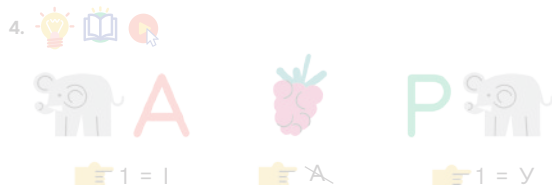
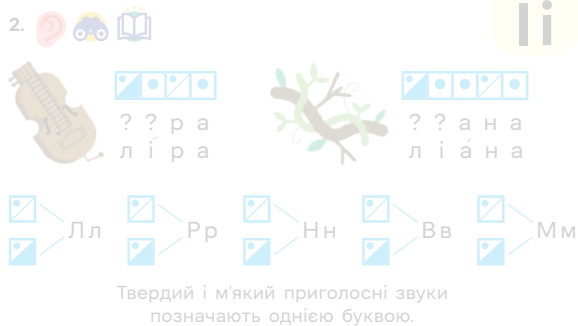

76

3. Розгляньте друге зображення. Спочатку актуалізуйте слова, які учні вже знають. Укажіть на лисицю і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Укажіть на ліру і запитайте: «Що це?». Після відповіді учнів у разі утруднень скажіть: «Ліра». Попросіть учнів повторити почуте. Укажіть на їжачка і запитайте: «Хто це?». Після відповіді укажіть на картину і запитайте: «Що це?». Після відповіді укажіть на лемура на картині і запитайте: «Хто на картині?». У разі утруднень скажіть: «Лемур». Попросіть учнів повторити почуте. Укажіть на ліану на картині і запитайте: «Що на картині?». У разі утруднень скажіть: «Ліана». Попросіть учнів повторити почуте.

Озвучте текст до другого малюнка, ініціюючи учнів повторювати хором кожне з речень.

77

Зараз друзі на ярмарку. Тут цікаво. Лисіця продає музичні інструменти. Ось ліра. Їжак продає картини. Ось гарна картина. Тут лемур і ліана.

Обговоріть з учнями прослухане:

— Де зараз друзі? (Зараз друзі на ярмарку.)

— Що продає Лисіця? (Лисіця продає музичні інструменти.)

— Що таке ліра? (Ліра — це музичний інструмент.)

— Що продає Їжак? (Їжак продає картини.)

— Що на картині? (На картині лемур і ліана.)

— У яких словах є звук [і]? (Друзі, цікаво, музичні, інструменти, ліра, ліана.)

4. Розгляньте третє зображення. Спочатку актуалізуйте слова, які учні вже знають. Укажіть на ведмедя і запитайте: «Хто

це?». Дайте відповідь: «Це ведмідь».

Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте: «Що робить ведмідь?». Дайте відповідь: «Ведмідь продає». Попросіть учнів повторити почуте. Озвучте текст, ініціюючи учнів повторювати хором кожне з речень.

Ось це одін прилавок. Тут ведмідь продає лінóleум. Продавець показує товар і допомагає вибрати колір. Друзі купують гáрний лінóleум.

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Що продає Ведмідь? (Ведмідь продає лінóleум.)

— Як продавець допомагає покупцям? (Продавець показує товар і допомагає вибрати колір.)

— Який лінóleум купують друзі? (Друзі купують гáрний лінóleум.)

— У яких словах є звук [і]? (Ведмідь, лінóleум, колір, друзі.)

5. Розгляньте четверте зображення. Вкажіть на Бедріка і запитайте: «Який Бедрік?». Дочекайтеся відповіді учнів, у разі утруднень скажіть: «Бедрік щасливий». Озвучте текст, ініціюючи учнів повторювати хором кожне речення.

Який красівий лінóleум! Друзі несуть рулón додóму. Бедрік щасливий. Він вдячний друзям за допомогу.

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

— Куді несуть друзі рулón? (Друзі несуть рулón додóму.)

— Чому щасливий Бедрік? (Друзі допомогли йому купити красівий лінóleум.)

— За що Бедрік вдячний друзям? (Він вдячний друзям за допомогу.)

— У яких словах є звук [і]? (Лінóleум, друзі, він.)

6. Ініціюйте учнів працювати в парах за схемою «запитання-відповідь». У разі потреби надавайте допомогу, підтримуйте мовленнєву ініціативність.

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Укажіть на малюнок ліри і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це ліра». Повторіть: «Ліра». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів (4 звуки; [л'л'л'іра] — звук [л'] — м'який дзвінкий приголосний; [л'іііра] — звук [і] — голосний; [л'іrrrrа] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [л'іраааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «Скільки складів у слові? Які голосні звуки у цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Два склади. Голосний звук [і], голосний звук [а]». Запитайте: «Яка буква є для голосного звука [а]?». Покличте учня або ученицю записати букву на дошці під моделлю у відповідному місці: . . . а. Далі скажіть: «Для голосного звука [і] є буква і». Напишіть букву і у відповідному місці в слові: . і . а. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [л'], звук [р]». Далі скажіть: «Для твердого звука [л] і м'якого звука [л'] є та сама буква Ел». Запитайте: «Яка є буква для звука [р]?» Дочекайтеся відповіді і попросіть записати букву р у відповідному місці в слові.
2. Укажіть на малюнок ліани і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це ліана». Повторіть: «Ліана». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів (5 звуків; [л'л'л'іана] — звук [л'] — м'який дзвінкий приголосний; [л'іііана] — звук [і] — голосний; [л'іааана] — звук [а] — голосний; [л'іаннна] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [л'іанаааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «Скільки складів у слові? Які голосні звуки у цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Три склади. Голосний звук [і], голосний звук [а] і ще голосний звук [а]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків?». Покличте учня або ученицю записати букви на дошці під моделлю у відповідних

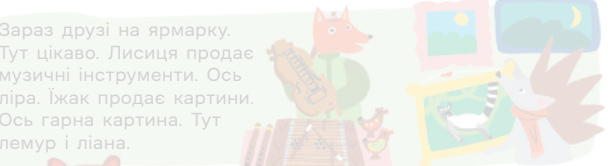
Спільна справа

1.

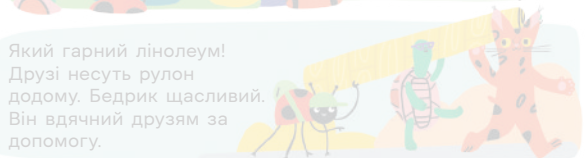

Учора Бедрик переставляв меблі і пошкодив підлогу. Нині він має намір замінити лінолеум. Друзі пропонують іти на ярмарок.

Зараз друзі на ярмарку. Тут цікаво. Лисиця продає музичні інструменти. Ось ліра. Їжак продає картини. Ось гарна картина. Тут лемури і ліана.

Ось ще один прилавок. Тут ведмідь продає лінолеум. Продавець показує товар і допомагає вибрати колір. Друзі купують жовтий лінолеум.

Який гарний лінолеум! Друзі несуть рулон додому. Бедрик щасливий. Він вдячний друзям за допомогу.

76

місцях: . і . . а. Запитайте: «Які приголосні звуки у цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [л'], звук [н]». Запитайте: «Яка є буква для звука [л']? Яка буква є для звука [н]?». Дочекайтеся відповіді і попросіть записати букви л, н у відповідних місцях у слові.

3. Обговоріть з учнями букви Лл, Рр, Нн, Вв, Мм, звертаючи їхню увагу на те, що «твердий і м'який приголосні звуки позначають однією буквою». Укажіть на звукову модель і називайте м'який або твердий звук залежно від позначок. Ініціюйте учнів повторювати почуте.
4. Запитайте, указуючи на букву Іі на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «Яка є буква для голосного звука [і]?». Дочекайтеся відповіді: «Для звука [і] є буква і. Буква і є велика і малá».

li

Твердий і м'який приголосні звуки позначають однією буквою.

рі
лі
ні
ві
мі

77

віслюк, чому хлопчик не дозволяє йому щось робити.

Завдання 4. Думай, читай.

Розгляньте перший ребус. Укажіть на зображення слона і запитайте: «*Хто це?*» Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Це слон*». Скільки звуків у слові? Попросіть учнів позначити звуки в цьому слові відомими буквами: . л о н. Тепер зверніть увагу на букву А, яка написана після малюнка. Допишіть букву А в слові, яке розгадуєте: . л о н а. Далі зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч, і поряд з нею записана цифра 1. 1 = 1. Це означає, що першу літеру у слові (слон) слід замінити на ту, яка стоїть поряд із цифрою. У нашому випадку це літера і. Запишіть першу букву в слові Ілона. Попрацюйте з його лексичним значенням: «Іл'она — це ім'я дівчинки».

Розгляньте другий ребус. Укажіть на зображення малини і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів і попросіть записати слово на дошці: малина. Тепер зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч на букву а, яка перекреслена. Це означає, що літери а у слові (малина) слід прибрати. Викресліть (або зітріть) букви а у слові малина. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: млин.

Розгляньте третій малюнок. Укажіть на зображення слона і попросіть учнів позначити звуки в цьому слові відомими буквами: . л о н. Тепер зверніть увагу на букву Р, яка записана перед малюнком. Допишіть її перед словом: р . л о н. Далі зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч і поряд з нею записана цифра 1. Це означає, що першу літеру у слові (слон) слід замінити на ту, яка стоїть поряд із цифрою. У нашому випадку це літера у. Запишіть букву у в слові на відповідному місці. Тож результатом є слово рулон. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: рул'он.

Завдання 3. Читай, грай.

1. Запишіть на дошці склади з вивченими буквами: рі, лі, ні, ві, мі. Для учнів роздрукуйте картки. Попросіть когось із учнів працювати із складами на дошці, а решта учнів працює на картках. Нагадаємо, що для механізму читання не потрібні назви букв, працювати треба лише зі звуками, які ці букви позначають.
2. Організуйте роботу з читання вигуків. Розгляньте малюнок, на якому зображено хлопчика та віслюка. Мотивуйте учнів до читання, запитавши одного з учнів: «*Що говорить віслюк? Читай!*». Зверніться до іншого: «*Що говорить хлопчик? Читай!*». Заздалегідь приготуйте театральний реквізит і запропонуйте парі учнів розіграти сценку спілкування віслюка та хлопчика. Обговоріть з учнями, що хотів

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: олень, віл, мінерал, рівнина, ралі, анімé; Ірина, Іван, Іванна, Інна, Віола, Лаврін, Іларіон.

Граматика: вживання форми 3-ї особи однини дієслова.

Фонетика. читання слів з орієнтацією
Графіка: на букву голосного звука для розрізнення твердих та м'яких приголосних.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімаційний фільм «Що роблять діти?»).

Завдання 5. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Запитайте в них, указуючи на перший малюнок: «Що намалював художник?» Вислухайте учнівські припущення. Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Під малюнком є назва. Читай». Учень читає: «Олені». За поданим зразком ініціюйте читання решти слів (віл, мінерал, рівнина, ралі, анімé). У разі потреби уточніть лексичне значення слів, які викликали в учнів труднощі з розумінням.

Завдання 6. Читай, відповідай.

1. Перегляньте разом з учнями анімаційний фільм «Що роблять діти?».
2. Обговоріть малюнок, ставлячи запитання:
  - Хто вішає гірлянду на стіні над дитячими малюнками? (Лаврін вішає гірлянду над дитячими малюнками. Ілона вішає гірлянду над дитячими малюнками.)
  - Хто вирізає витинанку? (Ірина вирізає витинанку.)
  - Хто фотографує тих, хто вішає гірлянду? (Інна фотографує тих, хто вішає гірлянду.)
  - Хто малює листівку? (Іван малює листівку.)

- Хто ліпить оленя із пластиліну? (Іван-на ліпить оленя з пластиліну.)
- Хто міряє лінійкою стрічку? (Віола міряє лінійкою стрічку.)
- Хто витирає малюнки з дошки? (Іларіон витирає малюнки з дошки.)

3. Навчальна гра. Запишіть на картках імена дітей. Роздрукуйте картки за кількістю пар учнів у класі. Запросіть пару учнів і покажіть зразок гри. Одна дитина витягує картку з іменем і запитує: «Що робить Ірина?». Інша дитина знаходить на малюнку відповідне ім'я і дає відповідь на запитання: «Ірина вирізає витинанку».

Спостерігайте за роботою учнів у парах, в разі потреби надавайте допомогу.

7.

Ле-мўр на лі-а-ні,
а лев?

Ў-ле-ні на рів-ні-ні,
а ла-ми?

8. Учора І-в́ан і Ві-о́-ла ма́-ли
цікаву справу.

Во-ні́ робили ковзанку.
Він носив відра.
А во-на́ ли-ла́ воду.

За дітьми спостерігало мй-ле цуценя.
Во-но́ теж хотіло кататися.

9.

КОМАРИ

Ой заграли комарики,
Комарики-дударики!
Жабенята слухать стали, —
Аж роти пороззявляли!
Жабки слухали, хвалили, —
Доки всіх не половили...

Грицько Бойко

79

Навчальний посібник ч. 1, с. 79

Завдання 7. Читай, подумай.

Розгляньте перше зображення. Запросіть пару учнів. Вкажіть на лемура й лева і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це лемўр. Це лев». Попросіть одного з учнів прочитати речення під малюнком: «Ле-мўр на лі-а-ні, а лев?». Попросіть іншого учня з пари відповісти на запитання: «Лев на гілці».

Запросіть іншу пару учнів. Розгляньте друге зображення. Вкажіть на оленя і ламу і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер ініціюйте одного з учнів прочитати речення: «Ў-ле-ні на рів-ні-ні, а ла-ми?». Попросіть іншого учня з пари відповісти на запитання: «Лами в горах».

Завдання 8. Читай.

Запросіть учня або ученицю стати вашим помічником у читанні та ініціюйте читати слова, розміщені на кольоровій плашці. Прочитайте слово *учо́ра*. Тепер попросіть учня або ученицю прочитати розміщені на кольоровій плашці слова «І-в́ан і Ві-о́-ла ма́ли» і завершіть речення, прочитавши слово *спра́ву*. Продовжіть читати разом увесь текст.

І-в́ан і Ві-о́-ла ма́ли спра́ву. Вони́ робили ковзанку. Він носив відра. А вона́ лила́ воду. За дітьми спостерігало мйле цуценя. Оно́ теж хотіло кататися.

9. Слухай, повторюй, грай.

Розгляньте малюнки до поезії Грицька Бойка.

Актуалізуйте відому учням лексику. Вкажіть на комаря та жабу і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це комарі. Це жаби».

Прочитайте поезію вголос.

Комарі

*Ой загра́ли кома́рики,
Кома́рики-ду́дарики!*

*Жабеня́та слуха́ть ста́ли, —
Аж роті́ пороззявля́ли!*

*Жа́бки слуха́ли, хвали́ли, —
До́ки всіх не полови́ли.*

Тепер читайте текст смисловими одиницями (реченнями). Попросіть учнів повторити почуте. Прочитайте кілька разів, щоб учні запам'ятали текст. Підготуйте театральний реквізит (маски або довгі носи комарикам, зелені окуляри для жабенят).

Навчальна гра. Жабенята імітують сон; ведучий звертається до комариків і промовляє слова до них; комарики імітують гру на сопілці; ведучий звертається до жабенят і промовляє слова до них; жабенята прокидаються, роблять вигляд, що їм подобається слухати комарів, потім ловлять їх.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: обговоріти (обговоріть), розподілити (розподіліть), дотримуватися (дотримуйтесь), допомагати (допомагайте), оцінювати (оцінюйте), покращувати (покращуйте).

Граматика: вживання форми наказового способу дії.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (гра «Правила спільної роботи»).

Завдання 10. Слухай, повторюй.

Запитайте в учнів, хто любить працювати в групі; хто любить працювати в парі. Прочитайте назву «*Правила спільної роботи*». Попросіть учнів повторити почуте. Розгляньте кожний із малюнків на с. 80, озвучуючи правило та, за потреби, даючи тлумачення цих правил. Використовуйте мову тіла або предмети для пояснення значень слів.

Обговоріть завдання! Розподіліть обов'язки! Дотримуйтеся плану! Допомагайте одне одному! Оцінюйте результати! Покращуйте роботу!

Укажіть на піктограму і просіть учнів назвати правило, яке ілюструє цю картку. Потім зробіть навпаки.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати напарнику або напарниці. Інший розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після називання усіх 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

10.

ПРАВИЛА СПІЛЬНОЇ РОБОТИ

Обговоріть завдання!

Розподіліть обов'язки!

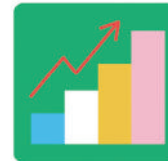
Дотримуйтеся плану!

Допомагайте одне одному!

Оцінюйте результати!

Покращуйте роботу!

Не сварися, а мирись!
І не сердься — усміхнись!
Дай мені мизинчик свій,
Помиримося мерщій!

Тетяна Строкач

80

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

Прочитайте вголос мирилку Тетяни Строкач.

*Не сваріся, а мирісь!
І не сердься — усміхнись!
Дай мені мизинчик свій,
Помиримося мерщій!*

Попросіть учнів повторити почуте. Вивчіть мирилку та ініціюйте учнів розповісти її з пам'яті.

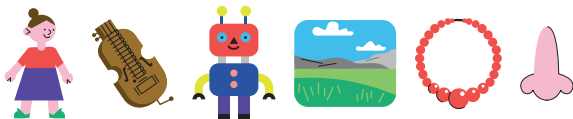
Завдання 11. Слухай, повторюй, грай.

Буква цього тижня — це буква *Іі* на позначення голосного звука [i]. Підготуйте заздалегідь для себе обруч-букву.

11.

1. Привіт, букви! Я буква для голосного звука [i].
Я є в слові **Ілона**!
А і О хором. Привіт! Ми теж є у цьому слові! Ми допомагаємо голосним звукам [o] та [a]. Як добре! Тепер усі голосні звуки мають своїх помічників!
- Н. Привіт! А я буква Н для приголосного звука [н].
І я теж є в слові **Ілона**. Рада знайомству!
- Л. Привіт! А я буква Л для приголосного звука [л].
І я теж є в слові **Ілона**. Рада знайомству!
Ми з буквою І допомагаємо звукам і в слові **ліра**.
- І. Чекайте! У слові **ліра** буква Л допомагає приголосному звуку [л]. Вона багато працює! Допомагає двом приголосним звукам! У слові **Ілона** — твердому звуку [л].
А в слові **ліра** — м'якому звуку [л'].
- Р. Я теж багато працюю! Я є в словах **робот** і **рівнина**.
Звуки [р] і [р'] різні, а буква та сама.
- Н. Я теж багато працюю! Я є в словах **намісто** і **ніс**.
Звуки [н] і [н'] різні, а буква та сама.
- Усі букви хором. А які ще є букви для приголосних звуків?
Вони всі так багато працюють?

81

Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв **А, О, У, Е, И, Н, Л, М, Р, В**. Розіграйте діалог з іншими буквами, навіваючи певний обруч. Звертаємо увагу, що слова, у яких трапляються згадані букви, слід вимовляти так, щоб відповідні звуки звучали протяжно (з цією метою у словах букви подвоєні або потроєні).

— *Привіт, букви! Я буква для голосного звуку [i]. Я є в слові І-і-ілона!*

— *Привіт! Ми теж є у цьому слові! Ми допомагаємо голоснім звукам [o] та [a]. Як добре! Тепер усі голосні звуки мають своїх помічників!*

— *Привіт! А я буква Н для приголосного звуку [н]. І я теж є в слові Ілон-н-н-а. Рада знайомству!*

— *Привіт! А я буква Л для приголосного звуку [л]. І я теж є в слові Іл-л-л-она. Рада знайомству! Ми з буквою І допомагаємо звукам і в слові ліра.*

— *Чекайте! У слові ліра буква Л допомагає приголосному звуку [л']. Вона багато працює! Допомагає двом приголосним звукам! У слові Ілона — твердому звуку [л]. А в слові ліра — м'якому звуку [л'].*

— *Я теж багато працюю! Я є в словах робот і рівнина. Звуки [р] і [р'] різні, а буква та сама.*

— *Я теж багато працюю! Я є в словах намісто і ніс. Звуки [н] і [н'] різні, а буква та сама.*

— *А які ще є букви для приголосних звуків? Вони всі так багато працюють?*

2. Розгляньте з учнями фотографії — інструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова **олівці / фломастери, ножичі, клей, папір, букви; розмальовуй, сіній, жовтий, червоний; бері ножичі, вирізай; бері клей, наклеюй.**

3. Запропонуйте виготовити обруч із літерою **Іі**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

4. Після завершення роботи зі створення обруча запропонуйте групі учнів надіти обручі та розіграти діалог. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб учні легше пригадали слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом. Використовуйте ці малюнки як підказку під час відтворення діалогу.

5. Ініціюйте роботу учнів у групах. Увімкніть аудіозапис та просіть учнів повторити почуте. Спостерігайте і в разі потреби допомагайте та заохочуйте говорити.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши, промовляй.

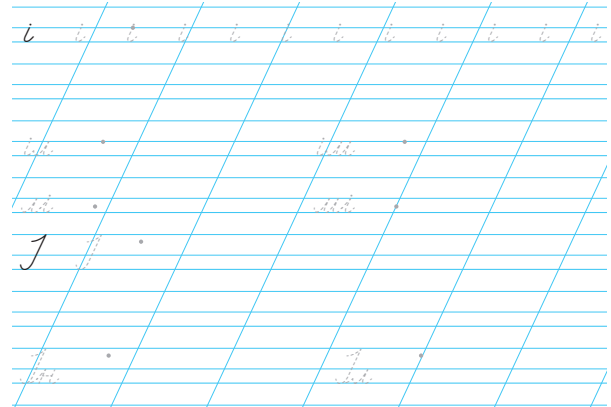
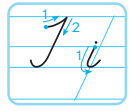
1. Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої букви *i*. Напишіть малу букву *i*, дотримуючись визначеного напрямку й одночасно промовляючи звук [i].
2. Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *i* за наданим вами зразком.
3. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
4. Запропонуйте учням прочитати склади *іл, лі, ім, мі*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо.
5. Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви *I*.
6. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
7. Запропонуйте учням прочитати склади *Ін, Іл*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо.
8. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Шукай, позначай найкраще.

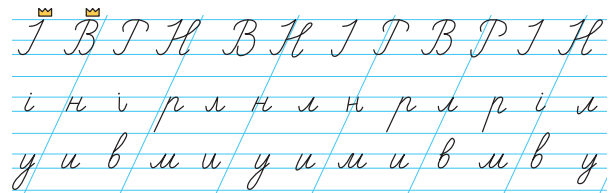
1. Розгляньте написання літер *в, р, л, і, м, н* (великі і малі літери).
2. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Шукай. Позначай найкраще*». Над літерами, які відповідають правильному написанню, намалюйте корону. Попросіть учнів повернутися до своїх рядків з малою та великою літерами *іі* і запропонуйте знайти ті букви, над якими можна намалювати корону.
3. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання.

Спільна справа

- 1 Пиши, промовляй.

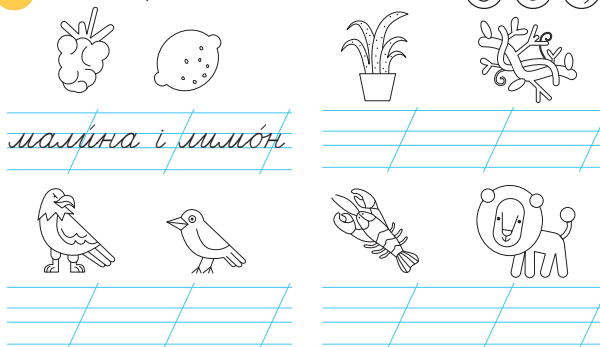

- 2 Шукай, позначай найкраще.

Вправа 3. Називай, пиши.

1. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Називай*». Укажіть на малину та лимон і запитайте в учнів: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів і повторіть: «*Малина і лимон*». Попросіть учнів повторити.
2. Називайте дію: «*Пиши*». Напишіть під малюнком слова *малина* і *лимон*. Під час запису обов'язково одночасно промовляйте той звук, який позначаєте. Перевірте написане. Для цього прочитайте слово по складах: під буквою для голосного звуку поставте крапку, дужкою поєднайте букву для приголосного звуку з буквою для голосного звуку й одночасно промовляйте склад.

3 Називай, пиши.

4 Читай, думай, пиши.

5 Читай, думай, пиши.

35

звуча й одночасно промовляйте склад. Зверніть увагу учнів на початок і кінець речень. Підкресліть велику букву на початку речення і крапку в кінці речення.

- Продовжте виконувати завдання за поданим вище алгоритмом.
віл, ніва, на — На ніві віл.
- Учні виконують самооцінювання, обравши відповідний смайл.

Вправа 5. Читай, думай, пиши.

- Прочитайте форми слів *лев* — *леви*. Далі перейдіть до другого рядка. Попросіть учнів прочитати слово *омар*. Назвіть дію: «Думай». Витримайте паузу. Дочекайтеся відповіді: *омар* — *омари*.
- Назвіть дію: «Пиши». Запишіть слово у формі множини у спеціально відведеному місці. Перевірте написане. Для цього прочитайте слово по складах: під буквою для голосного звука поставте крапку, дужкою поєднайте букву для приголосного звука з буквою для голосного звука і одночасно промовляйте склад.
- Запропонуйте учням продовжити виконувати завдання за поданим вище алгоритмом. Надавайте допомогу.
Лев — леви; омар — омары; норá — нори; манул — манули; ворона — ворони; лава — лави.
- Учні роблять самооцінювання, обравши відповідний смайл.

- Запропонуйте учням опрацювати решту зображень (алоє і ліана; орел і ворона; омар і лев) за поданим вище алгоритмом.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Читай, думай, пиши.

- Запропонуйте зразок виконання завдання. Прочитайте слова, написані в рядок: *леви, рівнина, на*. Поставте слова в такій послідовності, щоб утворилося речення. Наприклад: «*На рівнині леви*». Запишіть речення. Перевірте написане. Для цього прочитайте кожне слово по складах: під буквою для голосного звука поставте крапку, дужкою поєднайте букву для приголосного звука з буквою для голосного

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

ЗИМОВІ ДИВА

Навчальний посібник ч. 1, с. 82

Лексика: роді́на, ма́йдáнчик, сні́г, лі́д, ма́йстер, ді́м, теа́тр, екра́н, ті́ні, актóри, цирк, мане́ж, кло́ун, фо́кус, моне́та, долóня, я́рмарок, ялі́нка, листі́, подару́нки, ді́во; вели́кий, прозо́рий, дитя́чий; гра́ти (гра́ють), ожива́ти (ожива́ють), пока́зувати (пока́зує), чита́ти (чита́є), роздава́ти (розда́є).

Граматика: вживання відмінкових форм іменників; вживання особових форм дієслова; вживання прийменників *на, у* на позначення місця дії.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; букви *Дд, Тт*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Зимові дива»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Перегляньте разом з учнями анімацію «Зимові дива».
2. Зверніться до першого малюнка. Укажіть на майданчик і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це майдáнчик». Прочитайте текст, ініціюючи учнів повторювати хором кожне речення. У разі потреби розтлумачте ті слова, які викликали труднощі.

Роді́на на ма́йдáнчику. Тут ба́гато сні́гу і лі́д. Ма́йстер виріза́є ді́м з льо́ду. Він вели́кий і прозо́рий. Це ді́во!

Зимові дива

1.

Родина у театрі. Тут екран і тіні. Актори грають виставу. Тіні оживають на екрані. Це диво!

Родина у цирку. Тут манеж і клоун. Клоун показує фокус. Моне́та зникає з долоні. Це диво!

Родина на ярмарку. Тут велика ялі́нка і святий Микола́й. Він читає дитячі листи і роздає подарунки. Це диво!

82

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

- Де роді́на? (Роді́на на ма́йдáнчику.)
  - Що ро́бить ма́йстер? (Ма́йстер виріза́є ді́м з льо́ду.)
  - Які́й ді́м? (Він вели́кий і прозо́рий.)
  - Що є ді́вом? (Ді́м із льо́ду — це ді́во.)
  - У які́х слова́х є звук [д']? (Ді́м.)
  - У які́х слова́х є звук [д]? (Роді́на, ма́йдáнчик, лі́д, ді́во.)
3. Розгляньте другий малюнок. Укажіть на зал театру і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це теа́тр». Прочитайте текст, ініціюючи учнів повторювати хором кожне речення. У разі потреби розтлумачте ті слова, які викликали труднощі.
Роді́на у теа́трі. Тут екра́н і ті́ні. Актóри гра́ють виста́ву. Ті́ні ожива́ють на екра́ні. Це ді́во!

2.

Дд Тт

р о ? и н а
р о д і н а

? і м
д і м

м о н е ? а
м о н е т а

? і н і
т і н і

3.

да та
ди ти
до то
ду ту
де те
ді ті

О-дин!
Два! Три!
От!

Та-дам!

4.

Д1А
2 = Л

4 = Н

Ді3
Р

83

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

- Де родина? (Родина у театрі.)
- Що роблять актори? (Актори грають виставу.)
- Де оживають тіні? (Тіні оживають на екрані.)
- Що є дівом? (Тіні на екрані — це дівом.)
- У яких словах є звук [т']? (Тіні, грають, оживають.) У яких словах є звук [т]? (Театр, тут, актори.)

4. Розгляньте третій малюнок. Укажіть на манеж і клоуна запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це цирк».

Прочитайте текст, ініціюючи учнів повторювати хором кожне речення. У разі потреби розтлумачте ті слова, які викликали труднощі.

Родина у цирку. Тут манеж і клоун. Клоун показує фокус. Монета зникає з долони. Це дівом!

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

- Де родина? (Родина у цирку.)
- Що робить клоун? (Клоун показує фокуси.)
- Звідки зникає монета? (Монета зникає з долони.)
- Що є дівом? (Монета зникає з долони — це дівом.)
- У яких словах є звук [д]? (Родина, долоня, дівом.) У яких словах є звук [т]? (Тут, монета.)

5. Розгляньте четвертий малюнок. Укажіть на ярмарок і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це ярмарок». Прочитайте текст, ініціюючи учнів повторювати хором кожне речення. У разі потреби розтлумачте ті слова, які викликали труднощі.

Родина на ярмарку. Тут велика ялінка і святий Миколай. Він читає дитячі листи і роздає подарунки. Це диво!

Обговоріть з учнями прослухане, поставивши запитання:

- Де родина? (Родина на ярмарку.)
- Що робить святий Миколай? (Святий Миколай читає дитячі листи і роздає подарунки.)
- Що є дівом? (Святий Миколай — це дівом.)
- У яких словах є звук [д]? (Родина, дитячі, подарунки, дівом.) У яких словах є звук [т]? (Святий, листи.)

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Укажіть на малюнок родини і запитайте: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це родіна*». Повторіть: «*Родіна*». Запитайте: «*Скільки зв'язків у слові? Які це зв'язки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [ррродина] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [роодина] — звук [о] — голосний; [родина] — звук [д] — твердий дзвінкий приголосний; [родиина] — звук [и] — голосний; [родинна] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [родинааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «*Які голосні зв'язки у цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [о], звук [и], звук [а]*». Запитайте: «*Які букви є для голосних зв'язків у цьому слові?*». Покличте учня або ученицю записати на дошці під моделлю у відповідному місці букви . о . и . а. Запитайте: «*Які приголосні зв'язки у цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [р], звук [д], звук [н]*». Запитайте: «*Які букви є для приголосних зв'язків [р] і [н]?*». Дочекайтеся відповіді: «*Буква Ер, буква Ен*». Попросіть учнів позначити їх у відповідних місцях: р о . и н а. Далі скажіть: «*Для зв'язка [д] є буква Де*». Напишіть букву д у відповідному місці в моделі.
2. Укажіть на малюнок, де зображено дім і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це дім*». Повторіть: «*Дім*». Запитайте: «*Скільки зв'язків у слові? Які це зв'язки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (3 звуки; [д'ім] — звук [д'] — м'який дзвінкий приголосний; [д'іім] — звук [і] — голосний; [д'імм] — звук [м] — твердий дзвінкий приголосний). Запитайте: «*Який голосний звук у цьому*

Зимові дива

1.

Родина на майданчику. Тут багато снігу і лід. Майстер вирізає дім з льоду. Він великий і прозорий. Це диво!

Родина у театрі. Тут екран і тіні. Актори грають виставу. Тіні оживають на екрані. Це диво!

Родина у цирку. Тут манеж і клоун. Клоун показує фокус. Монета зникає з долоні. Це диво!

Родина на ярмарку. Тут велика ялинка і святий Миколай. Він читає дитячі листи і роздає подарунки. Це диво!

82

слові?». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [і]*». Запитайте: «*Яка є буква для голосного зв'язка [і]?*». Покличте учня або ученицю записати на дошці під моделлю у відповідному місці букву: . і . . Запитайте: «*Які приголосні зв'язки у цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [д'], звук [м]*». Запитайте: «*Яка буква є для приголосного зв'язка [м]?*». Дочекайтеся відповіді: «*Буква Ем*». Попросіть учнів позначити її у відповідному місці: . і м. Далі скажіть: «*Для зв'язка [д'] є буква Де. Твердий і м'який приголосні зв'язки позначають однією буквою*». Напишіть букву д у відповідному місці в моделі.

3. Укажіть на малюнок монети і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це монета*». Повторіть: «*Монета*». Запитайте: «*Скільки зв'язків у слові? Які це зв'язки?*». Дочекайтеся відповіді учнів

2.

Дд Тт

ро ? и на
р о д и н а

? і м
д і м

м о н е ? а
м о н е т а

? і н і
т і н і

3.

да та
ди ти
до то
ду ту
де те
ді ті

4.

Д1А
 2 = Л

 4 = Н

Ді3
 Р

83

і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [мммонета] — звук [м] — твердий дзвінкий приголосний; [мооонета] — звук [о] — голосний; [монннета] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [монееета] — звук [е] — голосний; [монета] — звук [т] — твердий глухий приголосний; [монетааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «Які голосні звуки у цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [о], звук [е], звук [а]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю записати на дошці під моделлю у відповідному місці букви . о . е . а . Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [м], звук [н], звук [т]». Запитайте: «Які букви є для приголосних

звуків [м] і [н]?». Дочекайтеся відповіді: «Буква М (ем), буква Н (ен)». Попросіть учнів позначити їх у відповідних місцях: м о н е . а. Далі скажіть: «Для звука [т] є буква Т (те)». Напишіть букву т у відповідному місці в моделі.

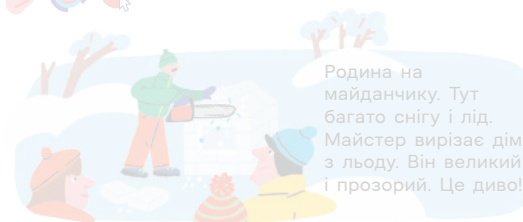
4. Укажіть на малюнок, де зображено тіні і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це тіні». Повторіть: «Тіні». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [т'ін'і] — звук [т'] — м'який глухий приголосний; [т'іін'і] — звук [і] — голосний; [т'ін'н'ні] — звук [н'] — м'який дзвінкий приголосний; [т'ін'ііі] — звук [і] — голосний). Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [і]». Запитайте: «Яка є буква для голосного звука [і]?». Покличте учня або ученицю записати на дошці під моделлю у відповідному місці букву: . і . і . Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [т'], звук [н']». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [н']?». Дочекайтеся відповіді: «Буква Н (ен)». Попросіть учнів позначити її у відповідному місці: . і н і . Далі скажіть: «Для звука [т'] є буква Т (те). Твердий і м'який приголосні звуки позначають однією буквою». Напишіть букву т у відповідному місці в моделі.

Запитайте, указуючи на букви Дд, Тт на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «Які є нові букви для приголосних звуків?» Дочекайтеся відповіді: «Для звуків [д] і [д'] є буква Д (де). Буква Д (де) є велика і малá. Для звуків [т] і [т'] є буква Т (те). Буква Т (те) є велика і малá».

Зимові дива

1.

Родина на майданчику. Тут багато снігу і лід. Майстер вирізає дім з льоду. Він великий і прозорий. Це диво!

Родина у театрі. Тут екран і тіні. Актори грають виставу. Тіні оживають на екрані. Це диво!

Родина у цирку. Тут манеж і клоун. Клоун показує фокус. Монета зникає з долоні. Це диво!

Родина на ярмарку. Тут велика ялинка і святий Миколай. Він читає дитячі листи і роздає подарунки. Це диво!

82

Завдання 3. Читай, грай.

1. Запишіть на дошці склади з вивченими буквами. Для учнів роздрукуйте картки:

да	та
до	то
ду	ту
ди	ти
де	те
ді	ті

2. На дошці в складі *да* поставте крапку під буквою *а*. Потім проведіть дужку під обома буквами й одночасно вимовте звуки [да].
3. Попросіть когось з учнів продовжити цю роботу з іншими складами за поданим на дошці зразком, а решта учнів працює на картках. Нагадуємо, що для механізму читання не потрібні назви букв, працювати треба лише зі звуками, які ці букви позначають.

4. Організуйте роботу з читання вигуків до малюнків.

Розгляньте малюнок, на якому зображено фокусника з помічником. Зверніться до одного з учнів або учениці: «Що говорить помічник? Читай!». (Одін! Два! Три! От!) Зверніться до іншого учня або учениці: «Що говорить фокусник? Читай!». (Та-дам!)

Підготуйте плащ та циліндр (коробку) фокусника, білу хустинку і чарівну паличку. Запросіть учня та ученицю розіграти ситуацію з промовлянням відповідних реплік.

Завдання 4. Думай, читай.

Розгляньте перший ребус. Запишіть літеру *Д* на дошці. Тепер укажіть на

2.

Дд Тт

р о ? и н а
р о д і й н а

? і м
д і м

м о н е ? а
м о н е́ т а

? і н і
т і н і

3.

да та
ди ти
до то
ду ту
де те
ді ті

4.

Д1А
 2 = Л

 4 = Н

Ді3
 Р

83

цифру і запитайте: «Яка цифра?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Одін». Запишіть на дошці цифру словом — один. Тепер зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч і поряд має цифру 2. Це означає, що другу літеру у слові (один) слід замінити на ту, яка стоїть поряд із зображенням руки. У нашому випадку це літера л. Запишіть на дошці проміжний етап читання: *долин.*. Після слова *один* додаємо букву А. На дошці запишемо нове слово *долина*.

Розгляньте другий ребус. Укажіть на зображення торта і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Торт». Запишіть слово *торт* на дошці. Зверніть увагу на те, що зображення торта перевернути догори дригом. Це означає, що слово слід читати

у зворотному порядку. Запишіть слово *торт* у зворотному порядку — вийшло *трот*. Тепер зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч і поряд має цифру 4. Це означає, що четверту літеру у «слові» *трот* слід замінити на літеру Н. Зробіть відповідну заміну. Продемонструйте це на дошці: *Трот* — *трон*. Поясніть лексичне значення слова *трон*.

Розгляньте третій ребус. Запишіть літери *д* і *і* на дошці: *ді*. Тепер запитайте: «Яка цифра?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Три». Запишіть на дошці проміжний етап читання: *дітри*. Тепер зверніть увагу на зображення руки, яка вказує праворуч і має поряд перекреслену букву Р. Це означає, що літеру *р* у слові (три) слід викреслити: *дітри*. На дошці отримуємо слово *діти*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: намет, тіара, відра, тритон, лаванда, діти.

Фонетика: вимова звуків [д]-[д'], [т]-[т']; чергування голосних звуків [о]-[і].

Граматика: відмінювання іменників: двір — у дворі; віл — у вола.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 5. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Запитайте в них, указуючи на перший малюнок: «Що намалював художник?». Вислухайте учнівські припущення. Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Під малюнком є назва. Читай». Учень читає: «Намет». За поданим зразком ініціюйте читання решти слів (тіара, відра, тритон, лаванда, діти).

Завдання 6. Читай, відповідай.

Розгляньте перше зображення. Запитайте, указуючи на дерево: «Що це?». Дочекайтеся відповіді. Далі запитайте та ініціюйте дію читання: «Де дерево? Читай!». Учень або учениця читає: «Двір. У дво-рі де-ре-во». Повторіть: «Двір — у дворі».

Зверніть увагу на чергування голосних звуків: двір — звук [і], у дворі — звук [о]. Ще раз повторіть та ініціюйте, щоб повторили учні: «Двір — у дворі».

Розгляньте друге зображення. Запитайте, указуючи на ворону: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді. Далі запитайте та ініціюйте дію читання: «Де ворона? Читай!». Учень або учениця читає: «Дріт. На дроті ворона». Повторіть: «Дріт — на дроті».

5.

на-мет

ті-а-ра

від-ра

три-тон

ла-ван-да

ді-ти

6.

Двір. У дво-рі де-ре-во.

Віл. У во-ла тра-ва.

Дріт. На дроті ворона.

Дім. На доті ди-мар.

84

Зверніть увагу на чергування голосних звуків: дріт — звук [і], у дроті — звук [о]. Ще раз повторіть та ініціюйте, щоб повторили учні: «Дріт — на дроті».

Розгляньте третє зображення. Запитайте, указуючи на траву: «Що це?». Дочекайтеся відповіді. Далі запитайте та ініціюйте дію читання: «Де трава? Читай!». Учень або учениця читає: «Віл. У во-ла тра-ва». Повторіть: «Віл — у вола».

Зверніть увагу на чергування голосних звуків: віл — звук [і], у вола — звук [о]. Ще раз повторіть і ініціюйте, щоб повторили учні: «Віл — у вола».

Розгляньте четверте зображення. Запитайте, указуючи на димар: «Що це?». Дочекайтеся відповіді. Далі запитайте

7.

На-дво-рі ві-тер і ту-ман. А у до-мі тепло.
 Ві-о-лét-та і Ар-тém п'ють чай із мé-дом.
 Діána і Дми-трó грають у на́р-ди.
 Та́-то і ма́-ма готують ру-лét із ма-ли-ни.
 А-ро-ма́т ме-ду та ма-ли-ни нагадує
 про лі-то.

8.

Коли замерзла річка
 І став біленьким гай,
 Прийшов у темну нічку
 На землю Миколай.

Наталія Трищ

85

та ініціюйте дію читання: «Де димар? Чи-тай!» . Учень або учениця читає: «Дім. На до-мі ди-мар». Повторіть: «Дім — на до-мі».

Зверніть увагу на чергування голосних звуків: дім — звук [і], на домі — звук [о]. Ще раз повторіть і ініціюйте, щоб повторили учні: «Дім — на до-мі».

Навчальний посібник ч. 1, с. 85

Завдання 7. Читай.

Попросіть одного із учнів або учениць бути вашим помічником у читанні. Попередьте, що виділені слова в тексті читає учень або учениця. Учителю або вчителька читає тільки слова, розміщені на кольоровій плашці. Нагадуємо, що

коли є можливість запросити на заняття учнів старших класів, то об'єднайте другокласників у групи. Попросіть кожного зі старшокласників приєднатися до однієї з груп і попрацювати в групі учителем.

На-дво-рі ві-тер і ту-ман. А у до-мі тепло. Ві-о-лét-та і Ар-тém п'ють чай із мé-дом. Дми-трó і Ва-дím грають у на́р-ди. Та́-то і ма́-ма готують ру-лét із ма-ли-ни. А-ро-ма́т ме-ду та ма-ли-ни нагадує про лі-то.

Завдання 8. Слухай, повторюй, майструй.

1. Розгляньте з учнями фотографії поробки на сторінці навчального посібника, використайте слова *розмальовуй, ножиці, вирізай, клей, наклеюй*.
2. Запропонуйте виготовити поробку із шкірок апельсина, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.
3. Озвучте поезію Наталії Трищ.

*Коли замёрзла річка
 І став біленьким гай,
 Прийшов у темну нічку
 На зéмлю Миколáй.*

Ініціюйте учнів повторити кожне речення поезії вголос. Після завершення роботи зі створення поробки нагадайте учням поезію. Запропонуйте презентувати власну поробку та прочитати поезію з пам'яті (якщо є бажання). Спостерігайте і в разі потреби допомагайте та заохочуйте говорити.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

185

Лексика: виставка, учасники, місце, виріб, оголошення; з'ясувати (з'ясуйте), підготувати (підготуйте), підписати (підпишіть), погрупувати (погрупуйте), розмістити (розмістіть), створити (створіть).

Граматика: вживання форми множини наказового способу дієслова.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 9. Слухай, повторюй.

Запитайте в учнів, хто відвідував виставку в музеї; хто готував свій виріб для виставки в школі. Зверніться до малюнків на с. 86. Прочитайте назву «Правила підготовки виставки». Розгляньте кожний із малюнків, озвучуючи правило та в разі потреби даючи тлумачення цих правил. Використовуйте мову тіла або предмети для пояснення значень слів.

З'ясуйте учасників! Підготуйте місце! Підпишіть виріб! Погрупуйте вироби! Розмістіть вироби! Створіть оголошення!

Укажіть на піктограму і просить учнів назвати правило, яке ілюструє цю картку. Потім зробіть навпаки: ви називаєте правило, а учні вказують на піктограму.

Навчальна гра. Підготуйте набори карток із малюнками. Для цього скопіюйте відповідну сторінку книги та роздрукуйте в потрібній кількості (один набір для пари учнів). Ініціюйте роботу учнів у парах. Видайте кожній парі набір із шести карток. Попросіть одного учня або ученицю обрати картку і продемонструвати напарнику або напарниці. Інший або інша розглядає зображення і називає правило, яке проілюстроване на картці. Після того як один учень або учениця назве всі 6 правил, ініціюйте зміну ролей у парі. Тепер інший учень

9.

ПРАВИЛА ПІДГОТОВКИ ВИСТАВКИ

Визначте учасників!

Підготуйте місце!

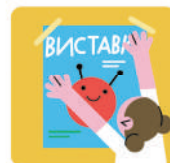
Підпишіть виріб!

Погрупуйте вироби!

Розмістіть вироби!

Створіть оголошення!

Розвела я синю фарбу,
Нею небо я забарвлю,
А з рожево-сірих фарб
Вийде
Хмарка,
Зорі,
Яр.

Іван Гушак

86

або учениця демонструє картку і чекає на відповідь напарника / напарниці.

Спостерігайте за діяльністю учнів та їхньою вимовою, у разі потреби надавайте допомогу.

Прочитайте вголос поезію Івана Гушак. Попросіть учнів повторити почуте. За потреби дайте тлумачення тих слів, які викликали труднощі в розумінні.

*Розвелá я сiню фáрбу,
Нею нéбо я забáрвлю,
А з рожéво-сiрих фарб
Вiйде
Хмáрка,
Зóрi,
Яр.*

10.

Д. Привіт, букви! Ми букви для приголосних звуків [д] і [т]. Ми є в слові **дитина**! Мене звати буква **Де**.

Т. А мене звати буква **Те**.

Н. Привіт! А я буква для звука [н]. У цьому слові я допомагаю твердому звуку. А можу допомагати і м'якому приголосному в слові **ніс**. А ви теж так робите?

Д. Так! У слові **дім** я допомагаю м'якому звуку [д].

Т. Так! У слові **тіні** я допомагаю м'якому звуку [т].

Н. Усі ми допомагаємо м'яким приголосним звукам і дружимо з буквою **І**.

Д. Зачекайте! Усі ми допомагаємо твердим приголосним звукам і дружимо з буквами **А, О, У, Е, И**.

Т. А у слові **дятли** є буква **Д**. Там вона допомагає твердому чи м'якому звуку?

Д. У цьому слові буква **Д** допомагає м'якому приголосному звуку.

Н. Що за диво? Тут немає букви **І**.

Т. З якою буквою дружить буква **Д** у цьому слові? Ми з нею ще не знайомі.

87

— *Привіт! А я буква для звуку [н]. У цьому слові я допомагаю твердому звуку. А можу допомагати і м'якому приголосному в слові **н-н-ніс**. А ви теж так робите?*

— *Так! У слові **д-д-дім** я допомагаю м'якому звуку [д].*

— *Так! У слові **т-т-тіні** я допомагаю м'якому звуку [т].*

— *Усі ми допомагаємо м'яким приголосним звукам і дружимо з буквою **І**.*

— *Зачекайте! Усі ми допомагаємо твердим приголосним звукам і дружимо з буквами **А, О, У, Е, И**.*

— *А у слові **д-д-дятли** є буква **Д**. Там вона допомагає твердому чи м'якому звуку?*

— *У цьому слові буква **Д** допомагає м'якому приголосному звуку.*

— *Що за диво? Тут немає букви **І**.*

— *З якою буквою дружить буква **Д** у цьому слові? Ми з нею ще не знайомі.*

2. Розгляньте з учнями фотографії — інструкцію з виготовлення обручів, використайте слова *олівці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмальовуй, сіній, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй.*

Навчальний посібник ч. 1, с. 87

Завдання 10. Слухай, повторюй, грай.

1. Букви цього тижня — це букви **Д, Т** на позначення приголосних звуків. Підготуйте заздалегідь для себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв **А, О, У, Е, И, І, Н, Л, М, Р, В**. Звертаємо увагу, що слова, у яких трапляються згадані букви, слід вимовляти так, щоб відповідні звуки звучали протяжно (з цією метою у словах букви подвоєні або потроєні).

— *Привіт, букви! Ми букви для приголосних звуків [д] і [т]. Ми є в слові **д-д-дит-т-тіна**! Мене звати буква **Де**.*

— *А мене звати буква **Те**.*

3. Запропонуйте виготовити обручі з літерами **Д і Т**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.
4. Після виготовлення обручів запропонуйте парі учнів надіти їх та розіграти діалог. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб учні легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом.
5. Ініціюйте роботу учнів у групах. Увімкніть аудіозапис та просіть учнів повторити почуте. Спостерігайте і в разі потреби допомагайте та заохочуйте говорити.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши, промовляй.

1. Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої букви *m*. Напишіть малу букву *m*, дотримуючись визначеного напрямку й одночасно промовляючи звук [т].
2. Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *m*, за наданим вами зразком.
3. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
4. Запропонуйте учням прочитати склади та буквосполучення *те, то, тя, ім, ет, ат*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо.
5. Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання великої букви *T*. Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви *T*.
6. Запропонуйте учням прочитати буквосполучення та склад *Тв, Та*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо.
7. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
8. Продовжте роботу з малою та великою буквами *Дд* за описаним вище алгоритмом.
9. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Зимові дива

1 Пиши, промовляй.

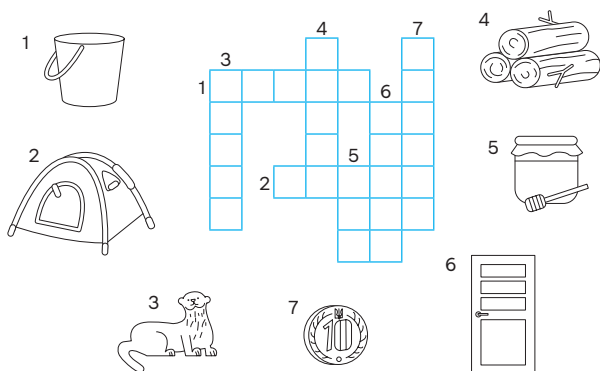

2 Читай, шукай, малюй.

Н	Д	Е	Р	Е	В	О	Л
К	С	Д	В	І	Р	С	Г
У	М	Ш	Л	І	Д	І	Ю
Д	Н	Д	И	М	Ш	И	Ц
Т	У	В	І	Т	Е	Р	Я
Р	С	Т	Р	А	В	А	І
Л	Т	У	М	А	Н	Ж	Ж
М	І	З	Л	І	Т	О	Р

3 Називай, пиши, читай.

37

5. Виконайте завдання за поданим алгоритмом і шукайте решту слів.
6. Після завершення роботи ініціюйте учнів виконати самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 3. Називай, пиши, читай.

1. Запропонуйте зразок виконання завдання.
2. Назвіть дію: «*Називай*». Укажіть на відро і запитайте в учнів: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів.
3. Назвіть дію: «*Пиши*». Вкажіть учням на цифру 1 біля зображення відра та в першому квадраті. Скажіть уголос слово *відро* по буквах та запишіть його у відповідних комірках кросворда по горизонталі.
4. Назвіть дію: «*Читай*». Прочитайте написане слово. Ініціюйте учнів прочитати написане слово.
5. За поданим зразком учні продовжують виконувати завдання самостійно із рештою слів (дрова, відра, мед, намет, двері, монета).
6. Учні виконують самооцінювання.

Робочий зошит ч. 1, с. 37

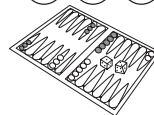
Вправа 2. Читай, шукай, малюй.

1. У цьому завданні учням та ученицям необхідно знайти 8 слів (дерево, двір, лід, дим, вітер, трава, туман, літо). Слова розташовані горизонтально в кожному рядку.
2. Назвіть дію: «*Читай*». Ініціюйте учнів прочитати виділене слово *дерево* в першому рядку.
3. Назвіть дію: «*Шукай*». Тепер шукайте інше слово в другому рядку. Учні читають слово *двір*.
4. Назвіть дію: «*Малюй*». Тепер учні замальовують слово, яке знайшли, кольоровим олівцем, за зразком першого рядка.

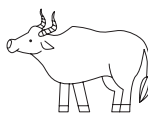
Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

4 Називай, пиши.

туман

38

Робочий зошит ч. 1, с. 38

Вправа 4. Називай, пиши.

1. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Називай*». Обговоріть малюнки, запитуючи учнів «*Що це? Хто це?*» — і вкажіть на зображення (туман, лід, мед, нарди, ліана, видра, намет, рулет, монета, віл, ліра, варан, ворона, лев, орлан, омар).
2. Назвіть дію, яку необхідно виконати: «*Пиши*». Продемонструйте зразок письма на дошці. Вимовляйте слово, називаючи звук, і одночасно пишiть відповідну букву. Тобто синхронізуєте вимову і письма: [т] — т, [ууу] — у, [mmm] — м, [aaa] — а, [ннн] — н.

3. Запропонуйте учням працювати далі самостійно на відповідних рядках під малюнками. Надавайте відповідну допомогу тим, хто її потребує.
4. Учні виконують самооцінювання, обравши відповідний смайл.

Робочий зошит ч. 1, с. 39

Цю сторінку учні можуть використати для малювання в межах теми даного розділу «Мої почуття». Час від часу можна пропонувати учням робити сюжетні малюнки на цій сторінці, які можуть стосуватися щоденних вражень від екскурсії, перегляду мультфільмів, відвідування бібліотеки тощо («Щоденник вражень»), розповідь про роботу в групі («Спільна справа») і підготовку до свята («Зимові дива»). Учитель ніяк не обмежує дитячу фантазію, але існує вимога до будь-яких малюнків: розказати однокласникам, що намальовано. Можна також підготувати іграшкові медалі і нагороджувати учнів у таких номінаціях, як-от «Смішна розповідь», «Довга розповідь», «Неочікувана розповідь».

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ ДО ТИЖНІВ 12–14

Навчальний посібник ч. 1, с. 88

Завдання 1. Називай.

1. Укажіть на зображення мула і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це мул».
2. Запишіть на дошці літери *a, o, y, e, u, m, n, l*. Об'єднайте учнів у пари і запропонуйте учням гру: хто знайде більше букв на малюнку з мулами. Учні домовляються, хто робить першим хід і потім по черзі вказують на «заховані» букви, називаючи їх.
3. Спостерігайте за тим, чи правильно учні називають букви, допомагайте їм у разі потреби.

Завдання 2. Читай.

1. Мотивуйте учнів до читання. Укажіть по черзі на зображення хлопчика і дівчинки та запитайте: «Яке ім'я має хлопчик? Яке ім'я має дівчинка?». Скажіть, звертаючись до одного з учнів: «Під малюнком є текст. Читай».
2. Учень або учениця читає: «У На́ума млин. А у А́нни...» Запитайте учнів: «Що у А́нни?». Дочекайтеся відповіді учнів: «У А́нни тра́ктор». Запитайте: «Яке ім'я має хлопчик? Яке ім'я має дівчинка?» Дочекайтеся відповіді.

Тема 5. Мої друзі літери

1.

2.

У На-у-ма млин.
А в А́н-ни ... .

Ма-ла́ О-ле-на ми-ла
ли-мо́н. А Ва-ди́м
ми-в ... .

3.

88

3. Розгляньте друге зображення. Укажіть по черзі на зображення хлопчика і дівчинки та запитайте: «Яке ім'я має хлопчик? Яке ім'я має дівчинка?» Скажіть, звертаючись до одного з учнів: «Під малюнком є текст. Читай».
4. Учень або учениця читає: «Ма́ла Оле́на ми́ла лимо́н. А Вади́м ми-в...». Запитайте учнів: «Що ми-в Вади́м?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Вади́м ми-в я́блуко». Запитайте: «Яке ім'я має хлопчик? Яке ім'я має дівчинка?» Дочекайтеся відповіді.

Завдання 3. Називай.

1. Укажіть на зображення ворони і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це ворона».

4.

У ле-му-ра о-лі-ва.
А у ле-ва ли-мон.

Во-ро-на мі-ла рін-ву.
А о-рел мив ла-ву.

5.

6.

Ро-ман на ли-ма-ні.

А Ми-рон і А-лі-на
у мо-рі на мі-ли-ні.

89

2. Запишіть на дошці літери *a, o, y, e, u, m, n, l, v, p*. Об'єднайте учнів у пари і запропонуйте учням гру: хто знайде більше букв на малюнку з воронами. Учні домовляються, хто робить першим хід і потім по черзі вказують на «заховані» букви, називаючи їх.
3. Спостерігайте за тим, чи правильно учні називають букви, допомагайте їм у разі потреби.

Навчальний посібник ч. 1, с. 89

Завдання 4. Читай.

1. Розгляньте перше зображення. Укажіть по черзі на зображення лемура та лева і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це лемур і лев». Тепер

укажіть на зображення лійки і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це лійка». Скажіть, звертаючись до одного з учнів: «Яку рослину поливає лемур? Яку рослину поливає лев? Читай!».

2. Учень або учениця читає: «У лемура оліва. А у лева лимон».
3. Розгляньте друге зображення. Укажіть по черзі на зображення ворони та орла і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це ворона і орел». Скажіть, звертаючись до одного з учнів: «Що робить орел? Що робить ворона? Читай!».
4. Учень або учениця читає: «Ворона міла рінву. А орел мив лаву».

Завдання 5. Називай.

1. Розгляньте зображення пляжу, берега моря та будівель. Укажіть на зображення моря і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це море».
2. Запишіть на дошці літери *a, o, y, e, u, m, n, l, v, p, i*. Об'єднайте учнів у пари і запропонуйте учням гру: хто знайде більше букв на малюнку з морем. Учні домовляються, хто робить першим хід і потім по черзі вказують на «заховані» букви, називаючи їх.
3. Спостерігайте за тим, чи правильно учні називають букви, допомагайте їм у разі потреби.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 6. Читай.

1. Мотивуйте учнів до читання. Зверніться до одного з учнів, укажіть на зображення хлопчика та запитайте: «*Яке ім'я має хлопчик? Де він? Читай!*».
2. Учень або учениця читає: «*Роман на лимані*».
3. Укажіть по черзі на зображення дітей на другому малюнку і скажіть: «*Яке ім'я має хлопчик? Яке ім'я має дівчинка? Де вони?*» Зверніться до одного з учнів і скажіть: «*Під малюнком є текст. Читай!*».
4. Учень або учениця читає: «*А Мирон і Аліна у морі на міліні*».

Завдання 7. Називай.

1. Розгляньте зображення зимових розваг дітей. Укажіть на зображення гірки і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це гірка*». Ініціюйте учнів повторити почуте.
2. Запишіть на дошці літери *а, о, у, е, и, м, н, л, в, р, і, д, т*. Об'єднайте учнів у пари і запропонуйте учням гру: хто знайде більше букв на малюнку з дитячими розвагами. Учні домовляються, хто робить першим хід і потім по черзі вказують на «заховані» букви, називаючи їх.
3. Спостерігайте за тим, чи правильно учні називають букви, допомагайте їм у разі потреби.

Завдання 8. Читай.

1. Мотивуйте учнів до читання. Укажіть на зображення моря і запитайте: «*Хто з вас був улітку на морі? Яка там була погода?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Потім скажіть, звертаючись до одного з учнів: «*Яка зараз погода на морі? Читай!*».

7.

8.

НА МО́-РІ

Дав-но ми-ну-ло лі-то. На мо-рі ні-ні дме ві-тер. На мо-лі лід.

НА ЛИ-МА́-НІ

Ро-ді-на на ли-ма́-ні. Тут дім. На до́-мі ди-ма́р. Над ли-ма́-ном ту-ма́н. А над до́-мом дим.

90

На морі

Давно минуло літо. На морі ніні дме вітер. На молі лід.

Додатково використайте фотографії або малюнки, підготовлені заздалегідь, щоб розтлумачити значення слів *дме, мол*.

2. Розгляньте друге зображення. Вкажіть на зображення лиману і запитайте: «*Кого намалював художник на лимані?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Потім скажіть, звертаючись до одного з учнів: «*Що є на цьому лимані? Читай!*».

На лимані

Родина на лимані. Тут дім. На домі димар. Над лиманом туман. А над домом дим.

9.

Де ди-ма́р?
Де во-ро́-на?
Де ді́д?

Де млин?
Де мул?
Де о́дуд?

Де о-ре́л?
Де лев?
Де ва-ра́н?

Де ді́-ти?
Де мі-ли-на́?
Де о-ма́р?

... на де́-ре-ві.
... на рі́н-ві.
... на до́-мі.
... у но-рі.
... на млині́.
... на ла́-ві.
... на мо́-лі.

... на мо́-рі.
... на ди-ма-рі́.
... у до-лі́-ні.
... на мі-ли-ні́.
... на тра-ві́.

91

Де млин? — Млин на рі́чці.

Де мул? — Мул на тра́ві.

Де о́дуд? — О́дуд на рі́нві.

4. Розгляньте третє зображення.

Де оре́л? — Оре́л на де́реві.

Де лев? — Лев на тра́ві.

Де ва́ра́н? — Ва́ра́н у но́рі.

5. Розгляньте четвєрте зображення.

Де ді́ти? — Ді́ти на мо́лі.

Де мі́лина́? — Мі́лина́ у мо́рі.

Де ома́р? — Ома́р на мі́лині́.

6. Після завершення гри і визначення переможця запропонуйте учням прочитати речення, доповнивши його словом на початку. Учні доповнюють речення назвою істоти або предмета.

Оре́л на де́реві.

Одуд на рі́нві.

Дима́р на до́мі.

Ва́ра́н у но́рі.

Рі́нва на млині́.

Ді́д на ла́ві.

Ді́ти на мо́лі.

Мі́лина́ на мо́рі.

Воро́на на димарі́.

Мул у до́ліні́.

Ома́р на мі́лині́.

Лев на тра́ві.

Навчальний посібник ч. 1, с. 91

Завдання 9. Читай. Відповідай.

1. Запропонуйте учням змагання на найуважнішого учня / ученицю. Підготуйте фішки. Кожна правильна відповідь — одна фішка. Оберіть ведучого. До кожного наступного малюнка краще обирати нового ведучого. Ведучий буде читати запитання. Решта учнів розглядає малюнок і дає відповіді. Ви за правильну відповідь нагороджуєте фішкою. Хто назбирає більше фішок — той переможець.
2. Розгляньте перше зображення.
Де дима́р? — Дима́р на до́мі.
Де воро́на? — Воро́на на димарі́.
Де ді́д? — Ді́д на ла́ві.
3. Розгляньте друге зображення.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 10. Читай. Спостерігай.

- Ініціюйте учня або ученицю прочитати слова першої колонки, які можна замінити словом *він*.

Лев, удав, віл, орел, дім, димар.

Запитайте: «Який звук — голосний чи приголосний — є в кінці цих слів?». Дочекайтеся відповіді: «У кінці цих слів є приголосний звук». Зробіть висновок: «Слова, які можна замінити словом *він*, у кінці мають приголосний звук».

- Ініціюйте учня або ученицю прочитати слова другої колонки, які можна замінити словом *вона*.

Ворона, лама, малина, рінва, лава, трава.

Запитайте: «Який звук — голосний чи приголосний — є в кінці цих слів?». Дочекайтеся відповіді: «У кінці цих слів є голосний звук». Зробіть висновок: «Слова, які можна замінити словом *вона*, у кінці мають голосний звук [а]».

- Ініціюйте учня або ученицю прочитати слова третьої колонки, які можна замінити словом *воно*.

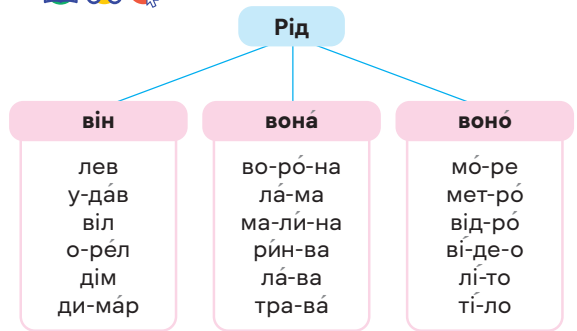
Море, метр, відр, відео, літо, тіло.

Запитайте: «Який звук: голосний чи приголосний є в кінці цих слів?». Дочекайтеся відповіді: «У кінці цих слів є голосний звук». Зробіть висновок: «Слова, які можна замінити словом *воно*, у кінці мають голосний звук [е] та [о]».

- Ініціюйте учнів розглянути зображення поряд із таблицею, називати його і визначати, яким словом можна замінити: *він, вона, воно*. Організуйте групову роботу. Кожна група шукає слова, подані в малюнках, до певного стовпчика. Одна група шукає слова, які можна замінити словом *він*, друга група — *вона*, третя група — *воно*.

Хом'як, стіл, трактор, барабан, лимон, місяць, буряк, торшер, робот, олень — він.

10.

92

Зірка, книжка, цукерка, сорочка, ялинка, синиця, сова, лампа, гірлянда, шкарпетка — вона.

Доміно, печиво, пальто, дзеркало, сонце, крісло, яблуко, ліжко, вікно, дерево — воно.

Завдання 11. Читай, спостерігай.

- Запропонуйте учням гру. Учні грають у парі. Один учень читає текст, а другий учень показує предмет або істоту на малюнку.

У долині

У долині млин. На млині рінва. У млині дід. Над млинóm ворона. Від млина до дєрева іде мул.

11.

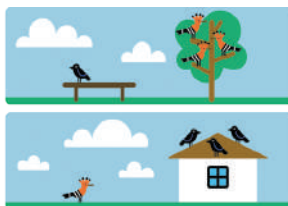

У ДОЛІНИ

У до-лі-ні млин.
На мли-ні рін-ва.
У мли-ні дід. Над
мли-ном во-ро-на.
Від мли-на до
де-ре-ва іде мул.

12.

Во-ро-на на ла-ві,
а о-ду-ди на де-ре-ві.
О-дуд на тра-ві,
а во-ро-ни на до-мі.

Ва-ра-н у но-рі,
а ле-му-ри на лі-а-ні.
Ле-мур на о-лі-ві,
а ва-ра-ни у во-ді.

93

Після того як учні прочитають текст і розглянуть малюнок, попросіть того, хто працював з малюнком, поставити запитання тому, хто читав, використовуючи слова *млин, рінва, дід, ворона, мул*. Наприклад: *Де млин? Де рінва? Де дід? Де ворона? Куді іде мул?*

Завдання 12. Читай. Подумай.

- Ініціюйте учня або ученицю прочитати перше речення: «*Ворона на лаві, а одуди на дереві*». Попросіть учнів розглянути зображення і перевірити, чи не помилився художник. Звертайте увагу на форми однини і множини. Тепер запитайте: «*Де ворона?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте: «*Де одуди?*».
- Ініціюйте учня або ученицю прочитати друге речення: «*Одуд на траві, а ворони на дбмі*». Попросіть учнів розглянути

зображення і перевірити, чи не помилився художник. Звертайте увагу на форми однини і множини. Тепер запитайте: «*Де ворони?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте: «*Де одуд?*».

- Зверніть увагу учнів на малюнки, де зображені орел і лев. Запропонуйте учням побудувати речення, замінивши слово *ворона* словом *орел*, а слово *одуд* словом *лев*. Звертаємо увагу, що слова не записуються на дошці, учні моделюють речення на основі запропонованих у підручнику. У разі потреби допоможіть учням утворити форми множини.

*Орел на лаві, а лєви на дєреві.
Лєв на траві, а орлі на дбмі.*

- Ініціюйте учня або ученицю прочитати третє речення: «*Варан у норі, а лємури на ліані*». Попросіть учнів розглянути зображення і перевірити, чи не помилився художник. Звертайте увагу на форми однини і множини. Тепер запитайте: «*Де варан?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте: «*Де лємури?*».
- Ініціюйте учня або ученицю прочитати четверте речення: «*Лємур на оліві, а варани у воді*». Попросіть учнів розглянути зображення і перевірити, чи не помилився художник. Звертайте увагу на форми однини і множини. Тепер запитайте: «*Де лємур?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте: «*Де варани?*».
- Зверніть увагу учнів на малюнки, де зображені тюлень і вуж. Запропонуйте учням побудувати речення, замінивши слово *варан* словом *тюлень*, а слово *лємур* словом *вуж*. Звертаємо увагу, що слова не записуються на дошці, учні моделюють речення на основі запропонованих у підручнику. У разі потреби допоможіть учням утворити форми множини.

*Тюлень у норі, а вужі на ліані.
Вуж на оліві, а тюлені у воді.*

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

ТЕМА 5. МОЇ ІГРИ

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
<p>Тиждень 15.</p> <p>Зимові канікули</p>	<p>З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, кількість. Прохання, замовлення. Відповідь на запитання. Виконання інструкції. Привітання, побажання</p>	<p>Вечір, щедрик, щедрівочка, ластівочка, господар, дятел (у формі <i>дятли</i>), людина, люди, теля, оленя, левеня, орленя, вороненя, видрення, шпак, шпаківня, собака, буда, бджола, вулик, кінь, стайня, дерун (деруни), равіолі, долма, лин, омар, варення, мед, донат (донати), рулет, торт, лимонад, літр, вода, лате, диня, Уляна, Ілля, Омелян; щедрий, добрий, малиновий (малинова), медовий, лавандовий (лавандова); третій (третє); щедрувати, могли (можемо); завтра; ля-ля-ля, тю-тю-тю, няв-няв</p>	<p>Букви <i>я, ю, є</i>. Тверді і м'які приголосні звуки. Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна). Іменник у формах Р. в. та Ор. в. однини. Дієслово у формі 1-ї особи множини теперішнього часу та у формах однини і множини минулого часу. Вигук. Звуконаслідувальне слово</p>
<p>Тиждень 16.</p> <p>Зимовий день</p>	<p>З'ясування інформації про невідоме. Запитання про незнайомий предмет, ознаку, дію, обставину дії. Прохання, заклик. Згода та відмова. Похвала. Подяка. Виконання інструкції</p>	<p>зоря (зорі), зілля, пекар, пекарня, рулет (рулети), смородина, борошно, сир, страва (страви); водій, школяр (школярі), школа, справа (справи), ліс, лісник, рядно, сніг, відро, сіль, олень (олєні), лось (лосі); ніс, звір, свиня, віл, баран, гусак, півень, сани, сіно, стіл, віз, друг (друзі), зима, зілля, злива, морозиво, дим, димар, лід, сосна, сова, оселя; запашний (запашне), смачний (смачні), важливий (важливі); сумний (сумна), самотній (самотня), змерзлий (змерзла); сім</p>	<p>Звуки [з], [з'], [с], [с']. Букви <i>з, с</i>. Тверді і м'які приголосні звуки. Глухі і дзвінкі приголосні звуки. Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна, питальна). Творення іменників на позначення осіб за способом діяльності. Іменник у формах Н. в. та Зн. в. однини та множини, Кл. в. однини. Дієслово у формі 1-ї особи множини та 2-ї особи однини наказового способу. Вигук. Звуконаслідувальне слово</p>

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, анімації, презентації. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки). Звуко-буквений аналіз. Графічні справи. Читання. Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання, віншування, прохання та замовлення. Щедрівки</p>	<p>Лічба. Комікс. Порівняння. Назви почуттів (весела, сумна). Ігрова діяльність. Піклування про хатніх тварин. Відвідування кафе. Участь у календарних обрядах. Самооцінювання</p>
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, скрайбінгу, презентації. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки). Звуко-буквений аналіз. Читання. Письмо. Розгадування ребусів. Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання. Українська народна казка «Зимівля звірів»</p>	<p>Лічба. Комікс. Порівняння (колір, розмір, матеріал). Міський і сільський простір. Щоденні справи. Назви професій. Працелюбність і ледарювання. Конфлікт, трансформація конфлікту. Ігрова діяльність. Самооцінювання</p>

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тижень 17. Віртуальний світ	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, кількість і дію. Прохання. Згода. Виконання інструкції	курка (кури), кролик (кролики), ферма, гра, рівень, козак (козаки), човен (човни); острів, ґанок, аґрус, комета, равлик, корова, ковзани, кит, сокіл, кріт, кавун, гуля, куля, кава, ґава, плід, пліт, злива, слива, тіло, діло, ріка, крокодил (крокодили), екран, океан, акула, скат, медуза, катер, моряк, кермо, корма, стерно, острів, мотузка, люк, мотор, скеля (скелі), мілина, карта, курс, Січ, Оверко; цікавий (цікава, цікаві), мілкий (мілка); мій (моє, моя), їхній (їхня), себе (собою); один, три, п'ять, шість; попереду, легко, цікаво, чудово, сьогодні, зараз, внизу, різко, досить; ось; овва! так! тра-та-та; фразеологізми <i>ловити ґав, клювати носом</i>	Звуки [г], [г'], [к], [к']. Букви <i>г, к</i> . Дзвінки і глухі приголосні звуки. Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна, питальна). Іменник у формах М. в. та Кл. в. однини. Узгодження числівника з іменником. Особові та питальні займенники. Прислівники місця та способу дії. Прийменники на позначення місця. Стверджувальна частка

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, презентації.</p> <p>Відтворення почутого (діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Звуко-буквений аналіз.</p> <p>Читання.</p> <p>Письмо. Розгадування ребусів.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми звертання та привітання.</p> <p>Козацтво, Січ.</p> <p>Поезія Оксани Луцевської «Про кита»</p>	<p>Лічба.</p> <p>Комікс.</p> <p>Комп'ютерна гра, застосунок для смартфона.</p> <p>Орієнтація на місцевості.</p> <p>Традиції українського козацтва.</p> <p>Морський пейзаж.</p> <p>Морські тварини.</p> <p>Мандрівка.</p> <p>Світ реальний та віртуальний.</p> <p>Гігієна під час роботи з комп'ютером і смартфоном.</p> <p>Самооцінювання</p>

ТЕМА 5. МОЇ ІГРИ

ЗИМОВІ КАНІКУЛИ

Навчальний посібник ч. 2, с. 4

Лексика: в'єчїр, щ'єдрїк, щ'єдрївочка, л'астївочка, госп'одар; з'автра; щ'єдрїй, д'обрий: щ'єдрув'ати, могтї (м'ожемо).

Граматика: вживання вїдмїнкових форм їменника та займенника; вживання особових форм дїєслова, конструкція *хотїти* + дїєслово.

Ресурси: навчальний посїбник, робочий зошит, матерїали їнтернет-пїдтрїмки (анїмацїя «Щ'єдруємо»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Заздалегїдї пїдготуйте театральний реквїзит (хустка, бриль, маски ведмедя, вовка, кози, атрибут Рїздва — рїздвяна зїрка). Перегляньте разом з учнями анїмацїю «Щ'єдруємо».

- Дрїзї, з'автра щ'єдрїй в'єчїр!
- Нїмо добир'ати костїуми!
- Я х'очу бїти ведм'єдем!
- А ти? Коз'ою чи в'овком?
- Я х'очу бїти в'овком!
- Д'обрий в'єчїр!
- Щ'єдрїй в'єчїр!
- Чи м'ожемо щ'єдрув'ати?
- Щ'єдрїйте!

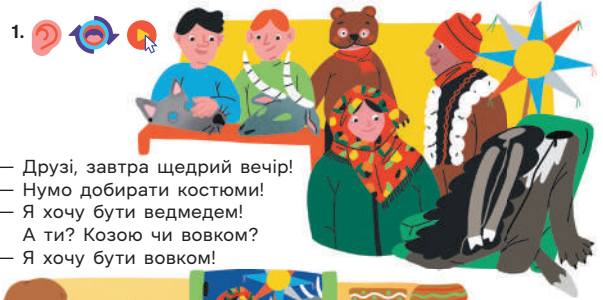
*Щ'єдрїк, щ'єдрїк, щ'єдрївочка,
Прил'єтїла л'астївочка,
Ст'ала собї щ'єбет'ати,
Госп'одаря виклик'ати...*

*Сл'ава н'ашим госп'одарям,
Що так д'обре нас приймаїли!
Щ'єдрїй в'єчїр, д'обрий в'єчїр!
Д'обрим лїудям на здор'ов'я!*

2. Повторїть з учнями слова щ'єдрївки кїлька разів, щоб вони їх запам'ятали.
3. Запросїть учнїв допомогти вам розї-грати прихїд щ'єдрувальникїв до хати.

Тема 5. Мої ігри

Зимові канікули

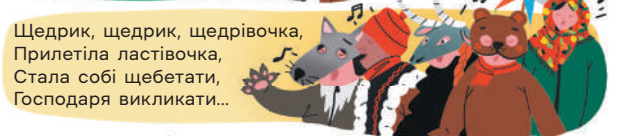

1.
- Друзї, завтра щ'єдрїй в'єчїр!
  - Нумо добирати костюми!
  - Я хочу бути ведмедем!
  - А ти? Козою чи вовком?
  - Я хочу бути вовком!

- Добрий в'єчїр!
- Щ'єдрїй в'єчїр!
- Чи можемо щ'єдрувати?
- Щ'єдруйте!

Щ'єдрїк, щ'єдрїк, щ'єдрївочка,
Прил'єтїла л'астївочка,
Стала собї щ'єбетати,
Господаря викликати...

Слава нашим господарям,
Що так добре нас приймали!
Щ'єдрїй в'єчїр, добрий в'єчїр!
Добрим лїудям на здоров'я!

4

Запропонуйте помїчникам домовитися, хто гратиме ролї госп'одарїв, а хто — щ'єдрувальникїв. Роздайте учням театральний реквїзит.

Навчальний посїбник ч. 2, с. 5

Лексика: д'ятел (д'ятли), лїудїна, лїудї; тр'єте; ля-ля-ля, тїю-тїю-тїю, н'яв-н'яв.

Фонетика. вправлення у визначеннї

Графіка: звукїв у словї з орієнтацїєю на їх характеристики; буква *Єє* для позначення звукїв [їє], буква *Юю* для позначення звукїв [їю], буква *Яя* для позначення звукїв [їа].

Ресурси: навчальний посїбник, робочий зошит.

2.   **Яя Юю Єє**д ? т л и
д я т л ил ? д и
л ю д ит р е т ?
т р е т е3.

Тю-тю-тю!

Ля-ля-ля!

Няв! Няв!

ря ння лю не дю ття
рю ня лле вя дя тю
ля ню лля мю ддя тя4. , 1Я ” ЯР Л1А
☞ 1 = Ю

5

букви є для приголосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви д . т л . . . Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [а], звук [и]». Запитайте: «Яка буква є для голосного звуку [и]?». Попросіть учня позначити цю букву в слові: д . т л и . Далі запитайте: «Яка буква є для звуку [а]?». Дочекайтеся відповіді: «Буква а». Потім поясніть: «Букву а пішемо, якщо попередня буква позначає твердий приголосний. Якщо попередня буква позначає м'який приголосний, то пішемо букву я» (назва букви — «йа»). Напишіть букву я у відповідному місці в слові дятли.

2. Розгляньте малюнок, на якому зображено групу людей. Укажіть на колядників і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Це люди». Повторіть: «Люди». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [л'л'л'уди] — звук [л'] — м'який дзвінкий приголосний; [л'уууди] — звук [у] — голосний; [л'уддди] — звук [д] — твердий дзвінкий приголосний; [л'удиии] — звук [и] — голосний). Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [л'], звук [д]». Запитайте: «Які букви є для приголосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви л . д . . Зверніть увагу учнів: «Для твердого приголосного звуку і м'якого приголосного звуку є одна буква». Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [у], звук [и]». Запитайте: «Яка буква є для звуку [и]?». Попросіть учня позначити цю букву в слові л . ди . Далі запитайте: «Яка буква є для звуку [у]?». Дочекайтеся відповіді: «Буква у». Потім поясніть: «Букву у пішемо, якщо попередня

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

Розгляньте малюнки.

1. Розгляньте малюнок, на якому зображені дятли. Укажіть на дятлів і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Це дятли». Повторіть: «Дятли». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (5 звуків; [д'ятли] — звук [д'] — м'який дзвінкий приголосний; [д'ааатли] — звук [а] — голосний; [д'атли] — звук [т] — твердий глухий приголосний; [д'атллли] — звук [л] — твердий дзвінкий приголосний; [д'ааатлиии] — звук [и] — голосний). Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [д'], звук [т], звук [л]». Запитайте: «Які

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

буква позначає твердий приголосний. Якщо попередня буква позначає м'який приголосний, то пішемо букву ю» (назва букви — «йу»). Напишіть букву ю у відповідному місці в слові люди.

3. Розгляньте зображення відривного календаря. Укажіть на числа і запитайте: «Яке число?». Дочекайтеся відповіді: «Третє». Повторіть: «Третє». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (5 звуків; [трéт'е] — звук [т] — твердий глухий приголосний; [трррéт'е] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [трéééт'е] — звук [е] — голосний; [трéт'е] — звук [т'] — м'який глухий приголосний; [трéт'еее] — звук [е] — голосний). Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [т], звук [р], звук [т']». Запитайте: «Які букви є для приголосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви тр . т . . Зверніть увагу учнів: «Для твердого приголосного звуку і м'якого приголосного звуку є одна буква». Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [е] (двічі)». Запитайте: «Яка буква є для голосного звуку [е]?». Потім поясніть: «Букву е пішемо, якщо попередня буква позначає твердий приголосний. Якщо попередня буква позначає м'який приголосний, то пішемо букву є» (назва букви — «йе»). Напишіть букву є у відповідному місці в слові третє.

4. Запитайте, указуючи на букви Єє, Юю, Яя на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «Які є нові букви для голосних звуків?». Дочекайтеся відповіді: «Для звуку [е] є буква Йе. Буква Єє є велика і малá. Для звуку [у] є буква Йю. Буква Юю є велика і малá. Для звуку [а] є буква Йа. Буква Яя є велика і малá».

Тема 6. Мої ігри

Зимові канікули

1.

- Друзі, завтра щедрий вечір!
- Нумо добирати костюми!
- Я хочу бути ведмедем!
- А ти? Козою чи вовком?
- Я хочу бути вовком!

— Добрий вечір!
— Щедрий вечір!
— Чи можемо щедрувати?
— Щедруйте!

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господаря викликати...

Слава нашим господарям,
Що так добре нас приймали!
Щедрий вечір, добрий вечір!
Добрим людям на здоров'я!

Завдання 3. Читай, грай.

1. Запишіть на дошці склади з вивченими буквами. Спочатку прочитайте склади із буквою я: ря, ня, ння, ля, лля, вя, дя, ддя, ття; потім із буквою ю: рю, лю, ню, мю, дю, ддю, тю, ттю; потім з буквою є: ле, не, лє, ннє, те. Роздрукуйте картки для учнів.

ря	рю	не
ня	лю	ле
ння	ню	лє
ля	мю	ннє
лля	дю	тє
вя	ддю	
дя	тю	
ддя	ттю	
тя		
ття		

2.   **Яя Юю Єє**д ? т л и
д я т л ил ? д и
л ю д ит р е т ?
т р е т е3.

Тю-тю-тю!

Ля-ля-ля!

Няв! Няв!

ря ння лю не дю ття
рю ня лле вя дя тю
ля ню лля мю ддя тя4. , 1Я ” ЯР Л1А
☞ 1 = ю

5

одного з учнів або учениці: «Що го-
ворить кўрям бабуся? Читай!». («Тю-
тю-тю!»).

6. Розгляньте зображення кота. Зверніть-
ся до одного з учнів або учениці: «Що
говорить кіт? Читай!». («Няв! Няв!»).

Завдання 4. Думай, читай.

Розгадайте ребуси. Розгляньте пер-
ший малюнок. Укажіть на зображення
одиниці та запитайте: «Якє числџ?». Дочекайтеся відповіді учнів і повторіть: «Один». Запишіть слово *один* на дошці. Тепер зверніть увагу на знак «» перед цифрою. Це означає, що першу літеру у слові *один* слід прибрати. У нашому випадку це літера *о*. Залишається *дин*. Тепер додаємо букву *я*. Тож результа-
том є слово *диня*.

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на зображення малини і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це *малина*». Запишіть слово *малина* на дошці. Тепер зверніть увагу на знаки «' ' '», які стоять після малюнка. Це означає, що треба прибрати останні три літери у цьому слові. Витріть букви *и, н, а*. Тепер додайте до частини слова, що залишилося, букви *я* та *р*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося. Тож результатом є слово *маляр*. Продемонструйте алгоритм читання ребуса на дошці. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *маляр*.

Розгляньте третій малюнок. Запишіть на дошці букву *л*. Тепер укажіть на зображення одиниці та запитайте: «Якє числџ?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Один». Запишіть слово *один* на дошці. Зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч і де написано: ☞ 1 = ю. Цей означає, що першу літеру у слові *один* слід замінити на букву *ю*. Таким чином отримуємо частину слова: *людин*. Укажіть на зображення букви *А*. Запишіть букву *А* на дошці. Прочитайте слово: *людина*.

2. На дошці в складі *ря* поставте крапку під буквою *я*. Потім проведіть дужку під обома буквами й одночасно вимовте звуки [р'а].
3. Попросіть когось із учнів продовжити цю роботу з іншими складами за поданим зразком на дошці, а решта учнів працює на картках. Нагадуємо, що для механізму читання не потрібні назви букв, працювати треба лише зі звуками, які ці букви позначають.
4. Організуйте роботу з читання вигуків та звуконаслідування. Розгляньте перший малюнок, на якому зображено Івасика. Зверніться до одного з учнів або учениці: «Що говорить Івасик? Читай!». («Ля-ля-ля!»)
5. Розгляньте другий малюнок, на якому зображено бабусю. Зверніться до

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: тел'я, оленя, левеня, орленя, вороненя, видреня, шпак, шпаківня, собака, буда, бджола, вулик, кінь, стайня, Уляна, Ілля, Омелян; деруні, рав'юлі, долма, лин, омар, малиновий, малинове, варення, мед, донати, рулет, торт, лимонад, літр, лавандовий, лавандова, вода, лате, медовий, медова, диня.

Грамматика: вживання особових форм дієслова, форм минулого часу, неозначеної форми дієслова.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 5. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Запитайте в них, указуючи на перший малюнок: «Що намалював художник?». Вислухайте учнівські припущення. Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Під малюнком є назва. Читай!». Учень читає: «Тел'я». Ініціюйте читання решти слів за поданим зразком (оленя, левеня, орленя, вороненя, видреня).

Ініціюйте роботу учнів у парах. Один учень або учениця, вказуючи на зображення тварини, запитує «Хто це?», інший або інша відповідає та читає.

Завдання 6. Читай, називай, думай.

Розгляньте зображення. Укажіть на буду, шпаківню, вулик, стайню.

5.
те-ля о-ле-ня ле-ве-ня

ор-ле-ня во-ро-не-ня вид-ре-ня

6.

Лю-ді-на да-ла тва-рі-нам дім.
Для .... Для ...
Для ... Для ...
Тва-рі-ни раді.

6

Запитуйте в учнів: «Що це?». Дочекайтеся відповіді. Ініціюйте учнів читати текст.

Лю-ді-на да-ла тва-рі-нам дім. Для... Укажіть на зображення собаки і запитайте: «Хто це?». Попросіть учня або ученицю завершити речення «Для собаки...». Зверніть увагу на зображення буди, яке розміщене перед текстом. Дочекайтеся відповіді учнів: «Для собаки є буда».

Продовжте читати наступне речення з зображенням шпака: «Для ... ». Укажіть на шпака і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер укажіть на шпаківню і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер ініціюйте учнів завершити речення: «Для шпаків є шпаківня».

7.

У НЕДІЛЮ

У неділю Уля́на, Ілля́ і Омеля́н малюва́ли. Уля́на малюва́ла натю́рмо́рт. Там лимони́ і мали́на. Ілля́ малюва́в дятлі́в. А Омеля́н малюва́в Ілля́ і Уля́ну.

8.

7

Продовжте читати наступне речення з зображенням бджоли: «Для ...». Укажіть на бджолу і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер укажіть на вулик і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер ініціюйте учнів завершити речення: «Для бджоли́ є ву́лик».

Продовжте читати наступне речення з зображенням коня: «Для ... ». Укажіть на коня і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер укажіть на стайню і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер ініціюйте учнів завершити речення: «Для коня́ є ста́йня».

Запросіть наступного учня або ученицю прочитати фінальне речення: «Тва-рі-ни ра́ді».

Навчальний посібник ч. 2, с. 7

Завдання 7. Читай.

Мотивуйте учнів прочитати текст, поставивши запитання: «Що ви робили у неділю?». Вислухайте відповіді учнів. Потім запитайте: «Що робили Уля́на, Ілля́ та Омеля́н у неділю?». Запропонуйте прочитати текст, щоб дізнатися відповідь на це запитання.

У неділю

У неділю Уля́на, Ілля́ і Омеля́н малюва́ли. Уля́на малюва́ла натю́рмо́рт. Там лимони́ і мали́на. Ілля́ малюва́в дятлі́в. А Омеля́н малюва́в Ілля́ і Уля́ну.

Ініціюйте читання учнів у парах. Один учень або учениця читає, інший учень або учениця слухає. Потім учні міняються ролями.

Спостерігайте за вимовою м'яких і твердих звуків.

Завдання 8. Читай, грай.

Запропонуйте учням пограти в гру «У кафе». Об'єднайте учнів у групи. Розгляньте зображення меню. Скажіть: «Ви в кафе. Чита́йте меню́». Учні у групах розглядають малюнки і читають назви страв. Після того як усі групи прочитали меню, запропонуйте учням кожної групи зробити своє замовлення. Вони мають домовитися про 3-4 страви і назвати їх, наприклад: «Принесіть нам, будь ласка, равіо́лі, руле́т «Літо́», лимона́д».

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 9. Слухай, повторюй, співай.

1. Прочитайте текст щедрівки вголос.

*Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господаря викликати:
— Вийди, вийди, господарю,
Подивіся на кошару,
Там овечки покотілись,
А ягнічки народілись.
В тебе товар весь хороший,
Будеш мати мірку грошей.
Хоч не гроші, то полова,
В тебе жінка чорноброва.
Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка.*

Тепер читайте щедрівку по рядках та ініціюйте учнів повторювати щедрівку по реченнях хором. Використовуйте аудіосупровід, щоб проспівати щедрівку.

2. Прочитайте текст щедрівки вголос.

*Щедрик-вєдрик,
Дай варєник,
Щедрик-вєдрик,
Сівий вєприк.
Із колосбчка —
Жита мисочка,
Із снопочка —
Ціла ббчка.
Мені — млинєць,
Грудочка кашки,
Пару яєць.*

Тепер розгляньте малюнки. Укажіть на зображення різдвяної зірки, маски кози, горішків, цукерок, кожуха, хустки і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. У разі потреби нагадайте назви. Тепер укажіть на калач і скажіть: «Це калач». Попросіть учнів повторити почуте. Укажіть на зображення колосків пшениці і скажіть: «Це пшениця». Попросіть учнів повторити почуте. За можливості підготуйте названі предмети та продемонструйте їх учням.

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господаря викликати:
— Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару,
Там овечки покотились,
А ягнічки народились.
В тебе товар весь хороший,
Будеш мати мірку грошей.
Хоч не гроші, то полова,
В тебе жінка чорноброва.
Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка.

Щедрик-вєдрик,
Дай варєник,
Щедрик-вєдрик,
Сівий вєприк.
Із колосочка —
Жита мисочка,
Із снопочка —
Ціла бочка.
Мені — млинєць,
Грудочка кашки,
Пару яєць.

Завдання 10. Слухай, повторюй, грай.

1. Букви цього тижня — це букви *Я, Ю, Є* на позначення голосних звуків після букв, що позначають м'які приголосні. Заздалегідь підготуйте для себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Звертаємо увагу, що слова, у яких трапляються згадані букви, слід вимовляти так, щоб відповідні звуки звучали протяжно (з цією метою у словах букви подвоєні або потроєні). Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв *А, О, У, Е, И, І, Н, Л, М, В, Р*.

(я) — *Привіт, б́укви! Ми теж допомагаємо голосні́м зв́укам. Мене́ зв́ати Я́а.*

(ю) — *Мене́ зв́ати Ї́у.*

10.

Я. Привіт, букви! Ми теж допомагаємо голосним звукам. Мене звати Йа.
Ю. Мене звати Йю.
Є. Мене звати Йє.
І. Привіт! Ми такі раді! Нас так багато! Ми всі помічники голосних звуків! Станьмо в ряд!
И. Чекайте! У слові **ряд** буква Я допомагає голосному звуку [а]. І в слові **раді** буква А допомагає звуку [а]. То навіщо вас стільки?
Р. Усе дуже просто. Я буква Р. Я є в словах **раді** та **ряд**. Там я допомагаю звукам [р] і [р']. Звуки різні, а буква та сама. Як читати?
А. Стоїть поряд буква А — читаємо твердо [ра].
Я. Стоїть поряд буква Я — читаємо м'яко [р'а].
Л. Так само і ми робимо в словах **лук** і **люк**.
У. Стоїть поряд із буквою Л буква У — читаємо твердо [лу].
Ю. Стоїть поряд із буквою Л буква Ю — читаємо м'яко [л'у].
Н. Так само і ми робимо в словах **небо** та **синє**.
Е. Стоїть поряд із буквою Н буква Е — читаємо твердо [не].
Є. Стоїть поряд із буквою Н буква Є — читаємо м'яко [н'є].

9

(є) — *Мене звати Йє.*

(і) — *Привіт! Ми такі раді! Нас так багато! Ми усі помічники голосних звуків! Станьмо в ряд!*

(и) — *Чекайте! У слові **ряд** буква Я допомагає голосному звуку [а]. А в слові **раді** буква А допомагає звуку [а]. То навіщо вас стільки?*

(р) — *Усе дуже просто. Я буква Р. Я є в словах **раді** та **ряд**. Там я допомагаю звукам [р] і [р']. Звуки різні, а буква та сама. Як читати?*

(а) — *Стоїть поряд буква А — читаємо твердо [ра].*

(я) — *Стоїть поряд буква Я — читаємо м'яко [р'а].*

(л) — *Так само і ми робимо в словах **лук** і **люк**.*

(у) — *Стоїть поряд із буквою Л буква У — читаємо твердо [лу].*

(ю) — *Стоїть поряд із буквою Л буква Ю — читаємо м'яко [л'у].*

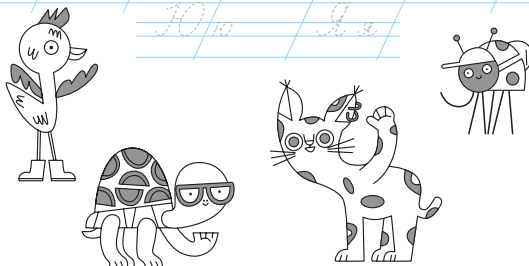
(н) — *Так само і ми робимо в словах **небо** та **синє**.*

(е) — *Стоїть поряд із буквою Н буква Е — читаємо твердо [не].*

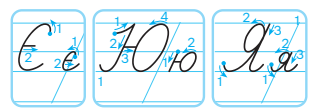
(є) — *Стоїть поряд із буквою Н буква Є — читаємо м'яко [н'є].*

2. Розгляньте з учнями фотоінструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте такі слова: *олівці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмальовуй, синій, червоний; бери ножиці, вирізай; бери клей, наклеюй.*
3. Запропонуйте виготовити обручі із літерами **Я, Ю, Є**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита.). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.
4. Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте групі учнів надіти як нові, так і раніше виготовлені обручі, розіграйте невеличку виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб діти легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом. Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.
5. Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.

1 Пиши.

МОЇ ІГРИ.
Зимові канікули

1 Пиши, промовляй.

Робочий зошит ч. 2, с. 3

Вправа 1. Пиши.

1. Обговоріть з учнями, які українські букви вони вже вивчили і вміють писати.
2. Запропонуйте учням навести великі та малі літери, які вони вже вивчили, за пунктирними лініями. Звертайтеся час від часу до цієї сторінки, пропонуючи учням обвести вивчені літери, щоб учні бачили, як вони просуваються в навчанні.

Робочий зошит ч. 2, с. 4

Вправа 1. Пиши, промовляй.

1. Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої та великої букви Єє. Напишіть малу букву є.
2. Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви є за наданим вами зразком.
3. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
4. Запропонуйте учням прочитати склади ле, ер. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо.
5. Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви Є.

2 Читай, шукай, малюй.

В	Д	Т	Л	Е	Н	Я	Р	
Д	Т	А	Л	Е	В	Е	Н	Я
О	Т	Е	Л	Я	Н	М	Е	Р
Л	Н	О	Р	Л	Е	Н	Я	И
В	О	Р	О	Н	Е	Н	Я	Л
Р	М	В	И	Д	Р	Е	Н	Я
Д	О	Л	Е	Н	Я	Т	Е	А

3 Називай, пиши.

дерунці і равіоли

4 Називай, добирай, пиши.

Я	Є
Ю	Є
	Ю

Д		
Я	Ю	
	Д	Я

	Е	
	Т	Є
Є	Е	

5

1. Назвіть дію: «*Читай*». Ініціюйте учнів прочитати виділене слово *дятленья* в першому рядку.
2. Назвіть дію: «*Шукай*». Тепер у другому рядку шукайте інше слово, яке теж розташоване горизонтально. Читайте слово *левеня*.
3. Назвіть дію: «*Малюй*». Тепер замалюйте клітинки зі словом, яке знайшли, блакитним олівцем, за зразком першого рядка.
4. Виконайте завдання за поданим алгоритмом і шукайте решту слів (у третьому рядку *теля*; у четвертому — *орленя*; у п'ятому — *вороненя*; у шостому — *видреня*; у сьомому — *оленя*).
5. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 3. Називай, пиши.

1. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Називай*». Спочатку назвіть слова під першими двома малюнками: *дерунці і равіоли*. Назвіть наступну дію: «*Пиши*». Вкажіть на зразок написання слів.
2. Тепер розгляньте другу пару малюнків. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Називай*». Назвіть зображене на малюнках: *рулет, торт*. Назвіть наступну дію: «*Пиши*». Запропонуйте учням записати слова під самодиктування. Ініціюйте їх перевірити написане: прочитати записане по складах і впевнитися, що всі букви на позначення звуків написані.
3. Учні називають решту зображень (*лимон і донати, диня і мед*) та записують назви у відведених місцях, перевіряють написане. Спостерігайте за роботою учнів.
4. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 2, с. 5

Вправа 2. Читай, шукай, малюй.

У цьому завданні учням та ученицям необхідно знайти 7 слів (*дятленья, левеня, теля, орленя, вороненя, видреня, оленя*). Слова розташовані горизонтально в кожному рядку.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

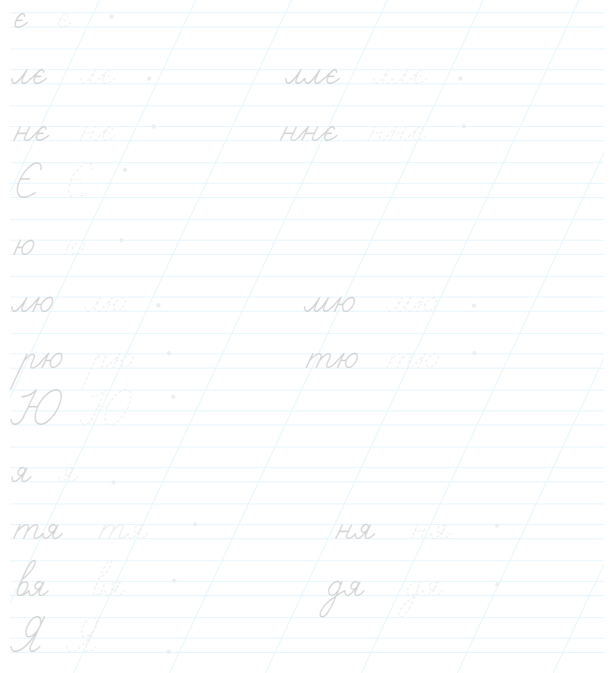

МОЇ ІГРИ.

Зимові канікули

1 Пиши, промовляй.

4

Вправа 4. Називай, добирай, пиши.

Ініціюйте учнів назвати літери, ставлячи їм запитання «*Яка це літера?*».

Квадрат 1.

1. Прочитайте дію: «*Називай*». Назвіть усі літери першого ряду (*Я, Ё*).
2. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Пиши*». Запишіть літеру, якої не вистачає в першому ряду. Це літера *Ю*.
3. Запропонуйте учням працювати далі самостійно і визначити, яких літер не вистачає в другому (*Я*) і третьому рядах (*Ё, Я*). Зверніть увагу, що літери *Ё* та *Я* треба вписати так, щоб вони не повторювалися ні по вертикалі, ні по горизонталі. Надавайте відповідну допомогу тим, хто її потребує.

Квадрат 2.

1. Прочитайте дію: «*Називай*». Назвіть літеру першого ряду (*Д*). Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Добирай*». Напишіть літери, яких не вистачає (*Я, Ю*). Зверніть увагу, що літери *Я* та *Ю* треба вписати так, щоб однакові літери не повторювалися ні по вертикалі, ні по горизонталі.
2. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Пиши*». Запишіть літери, яких не вистачає в першому ряду. Це літери *Я* та *Ю*.
3. Запропонуйте учням працювати далі самостійно і визначити, яких літер не вистачає в другому (*Д*) і третьому рядах (літери *Ю*). Надавайте відповідну допомогу тим, хто її потребує.

2 Читай, шукай, малюй.

В	Д	Я	Т	Л	Е	Н	Я	Р
Д	Т	А	Л	Е	В	Е	Н	Я
О	Т	Е	Л	Я	Н	М	Е	Р
Л	Н	О	Р	Л	Е	Н	Я	И
В	О	Р	О	Н	Е	Н	Я	Л
Р	М	В	И	Д	Р	Е	Н	Я
Д	О	Л	Е	Н	Я	Т	Е	А

3 Називай, пиши.

дери́ні і равіо́ли

4 Називай, добирай, пиши.

Я		Є
Ю	Є	
		Ю

Д		
Я	Ю	
	Д	Я

		Е
	Т	Є
Є	Е	

5

Квадрат 3.

- Прочитайте дію: «*Називай*». Назвіть літеру першого ряду (*Е*). Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Добирай*». Напишіть літери, яких не вистачає (*Т*, *Є*). Зверніть увагу, що ряду літери *Т* та *Є* необхідно вписати так, щоб однакові літери не повторювалися ні по вертикалі, ні по горизонталі.
- Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «*Пиши*». Запишіть літери, яких не вистачає в першому ряду. Це літери *Т* та *Є*.
- Запропонуйте учням працювати далі самостійно і визначити, яких літер не вистачає в другому (*Е*) і третьому рядах (літери *Т*). Надавайте відповідну допомогу тим, хто її потребує.
- Учні роблять самооцінювання, обравши відповідний смайл.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

ЗИМОВИЙ ДЕНЬ

Навчальний посібник ч. 2, с. 10

Лексика: зоря, пекар, пекарня, рулет, зілля, смородина, борошно, сир, страва; водій, школяр, школа, справа, справи, ліс, лісник, рядно, сніг, відро, сіль, блень, олені, лось, лосі; ніс, звір, свиня; запашний, смачний, важливий.

Граматика: вживання форм однини і множини іменників та прикметників; вживання споріднених слів.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; буква Зз для позначення твердого і м'якого звуків [з], [з'], буква Сс для позначення твердого і м'якого звуків [с], [с'].

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (скрайбінг «Ранок зимового дня»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Перегляньте разом з учнями скрайбінг «Ранок зимового дня».
2. Прочитайте текст до першого малюнка, показуючи на малюнку те, про що йдеться в тексті. Ініціюйте учнів повторювати кожне речення. Додатково підготуйте предмети або фотографії, щоб розтлумачити значення слів *запашний, зілля, смородина*.

На небі ще зорі. А пекар уже готує рулети. Ось запашне зілля і смородина. А це борошно і сир. Смачні страви для сніданку.

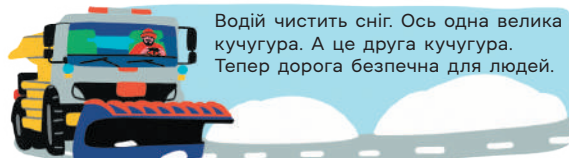
Зимовий день

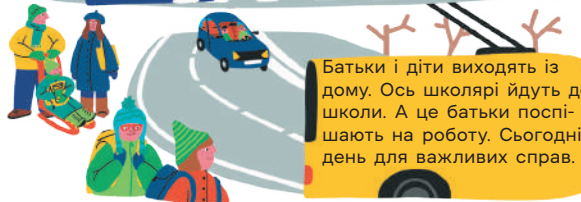
РАНОК ЗИМОВОГО ДНЯ

На небі ще зорі. А пекар уже готує рулети. Ось запашне зілля і смородина. А це борошно і сир. Смачні страви для сніданку.

Водій чистить сніг. Ось одна велика кучугура. А це друга кучугура. Тепер дорога безпечна для людей.

Батьки і діти виходять із дому. Ось школярі йдуть до школи. А це батьки поспішають на роботу. Сьогодні день для важливих справ.

Лісник іде в ліс. Ось на санях рядно із снігом. А це відро із сіллю. Корисний сніданок для оленів і лосів.

10

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Де зорі? (Зорі на небі.)
  - Що готує пекар? (Пекар готує рулети.)
  - Якé зілля має пекар? (Пекар має запашне зілля.)
  - Які страви приготував пекар? (Смачні страви для сніданку.)
  - У яких словах є звук [з]? (Зорі, запашне.)
  - У якому слові є звук [з']? (Зілля.)
3. Прочитайте текст до другого малюнка, показуючи на малюнку те, про що йдеться в тексті. Ініціюйте учнів повторювати кожне речення.

Водій чистить сніг. Ось одна велика кучугура. А це друга кучугура. Тепер дорога безпечна для людей.

2.   **Зз Сс**

? о р і   ? і л л я   ? а н и   ? і н о

з о р і   з і л л я   с а н и   с і н о

3.

за	са
зи	си
зо	со
зу	су
зе	се
зі	сі
зя	ся
ззя	сся
зю	сю
ззю	ссю

Тс-с-с!   З-з-з

Ня-у!   Ня-у!

4.

Н, **З** **Р** **С**

 1 = В   11

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- *Що робить водій? (Водій чистить сніг.)*
- *Які кучугури? (Кучугури великі.)*
- *Яка тепер дорога? (Дорога безпечна для людей.)*
- *У яких словах є звук [с]? (Чистить, сніг.)*
- *У яких словах є звук [з]? (Безпечна.)*

4. Прочитайте текст до третього малюнка, показуючи на малюнку те, про що йдеться в тексті. Ініціюйте учнів повторювати кожне речення. Розтлумачте значення слова *виходять* за допомогою дверей у класній кімнаті. Також за допомогою рухів розтлумачте значення слова *поспішають*.

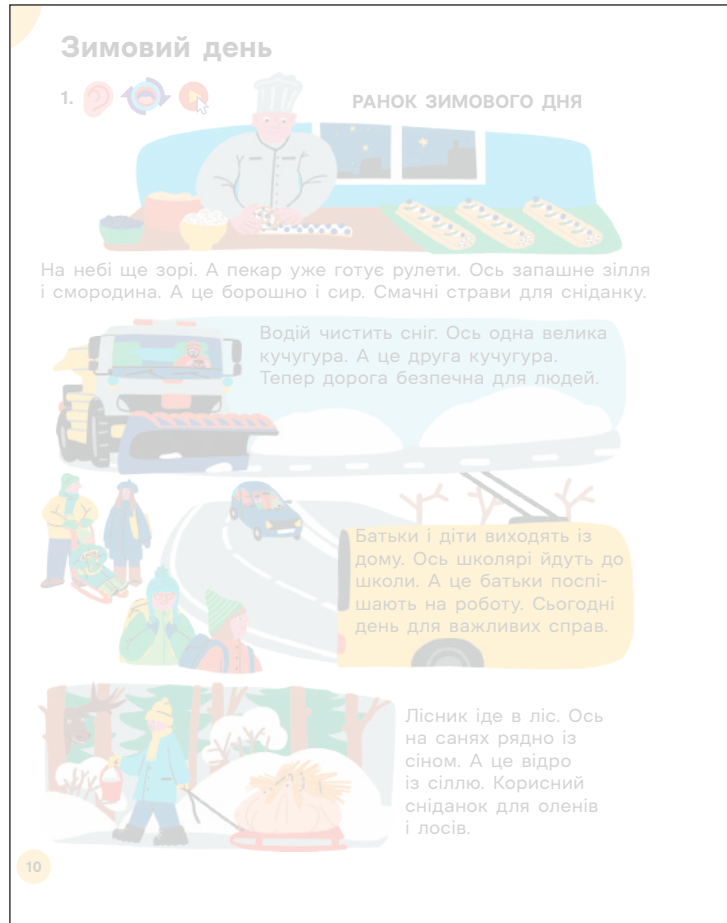
Батькі і діти виходять із дбму. Ось школярі йдуть до шкóли. А це батькі поспішають на роботу. Сьогодні день для важливих справ.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- *Хто виходить із дбму? (Батькі і діти виходять із дбму.)*
  - *Куді йдуть школярі? (Школярі йдуть до шкóли.)*
  - *Куді поспішають батькі? (Батькі поспішають на роботу.)*
  - *Для яких справ сьогодні день? (Сьогодні день для важливих справ.)*
  - *У яких словах є звук [с]? (Ось, сьогодні.)*
  - *У яких словах є звук [з]? (Поспішати, справа.)*
5. Прочитайте текст до четвертого малюнка, показуючи на малюнку те, про що йдеться в тексті. Ініціюйте учнів повторювати кожне речення. Заздалегідь принесіть до класу предмети, фотографії, щоб розтлумачити значення слів *рядно, сіно, олень, лось*.
- Лісник іде в ліс. Ось на сáнях рядно із сіном. А це відрó із сіллю. Корісний сніданок для óленів та лóсів.*
- Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:
- *Куді іде лісник? (Лісник іде в ліс.)*
  - *Де рядно із сіном? (Рядно із сіном на сáнях.)*
  - *Що на сніданок для óленів та лóсів є у відрі? (Відрó із сіллю. / У відрі є сіль.)*
  - *У яких словах є звук [с]? (Ось, сіль, лось, сіно.)*
  - *У яких словах є звук [з]? (Лісник, ліс, сáни, корісний, сніданок.)*

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Пояснить учням, що, виконуючи це завдання, ми знайомимось з новими буквами для приголосних звуків. Укажіть на малюнок, де зображені зорі і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це зорі». Повторіть слово. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [ззз'ор'і] — звук [з] — твердий дзвінкий приголосний; [зоб'ор'і] — звук [о] — голосний; [з'ор'р'р'і] — звук [р'] — м'який дзвінкий приголосний; [з'ор'ііі] — звук [і] — голосний. Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [о], звук [і]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . о . і. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [з], звук [р']». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [р']?». Попросіть учня позначити цю букву в слові: . орі. Далі скажіть: «Для звука [з] є буква Зе». Напишіть букву з у відповідному місці в слові зорі.
2. Укажіть на малюнок, де зображено зілля, і скажіть: «Це зілля». Повторіть слово. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [з'з'з'іл':а] — звук [з'] — м'який дзвінкий приголосний; [з'іііл':а] — звук [і] — голосний; [з'іл'л'л'а] — звук [л':] — м'який дзвінкий подовжений приголосний; [з'іл'ааа] — звук [а] — голосний. Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді:

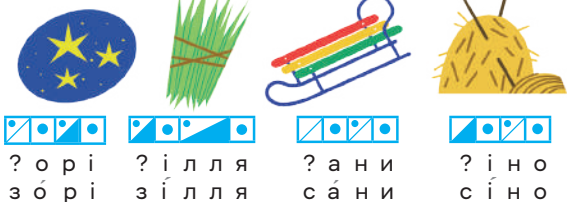
«Звук [і], звук [а]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . і . . я. Обговоріть з учнями, що для звука [а] є дві букви: одна пишеться, якщо попередній звук твердий, це буква А, і друга пишеться, коли попередній звук м'який. Скажіть: «Якщо бачиш у складі після букви для приголосного букву я, читай м'яко — [л'а]».

3. Далі запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [з'], подовжений звук [л':]». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [л']?». Зверніть увагу, що подовжений звук позначаємо двома буквами: . ілля. Далі скажіть: «Для звука [з'] є буква Зе. Це та сама буква, що є для

Зз Сс

за	са
зи	си
зо	со
зу	су
зе	се
зі	сі
зя	ся
ззя	сся
зю	сю
ззю	ссю

звўка [з]». Напишіть букву з у відповідному місці в слові *зілля*. Скажіть: «Якщо́ бачиш у складі́ б́укву і́, читай м'яко — [зі́]».

- Укажіть на малюнок, де зображено сани, і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це сани». Повторіть слово. Запитайте: «Скільки звўків у слові? Які це звўки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [ссани] — звук [с] — твердий глухий приголосний; [са́а́ани] — звук [а] — голосний; [са́ннни] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [са́ниии] — звук [и] — голосний. Запитайте: «Які голосні звўки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [а], звук [и]». Запитайте: «Які б́укви є для

голосні́х звўків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . а . и. Запитайте: «Які приголосні звўки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [с], звук [н]». Запитайте: «Яка́ б́уква є для приголосного звўка [н]?». Попросіть учня позначити цю букву в слові: . ани. Далі скажіть: «Для звўка [с] є б́уква Ес». Напишіть букву с у відповідному місці в слові сани.

- Укажіть на малюнок, де зображено сіно, і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це сіно». Повторіть слово. Запитайте «Скільки звўків у слові? Які це звўки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [с'с'сіно] — звук [с'] — твердий глухий приголосний; [сіііно] — звук [і] — голосний; [с'інно] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [с'інооо] — звук [о] — голосний. Запитайте: «Які голосні звўки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [і], звук [о]». Запитайте: «Які б́укви є для голосні́х звўків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . і . о. Запитайте: «Які приголосні звўки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [с'], звук [н]». Запитайте: «Яка́ б́уква є для приголосного звўка [н]?». Попросіть учня позначити цю букву в слові: . іно. Далі скажіть: «Для звўка [с'] є б́уква Ес». Напишіть букву с у відповідному місці в слові: сіно. Скажіть: «Якщо́ бачиш у складі́ б́укву і́, читай м'яко — [сі́]».

- Запитайте, указуючи на букви Зз, Сс на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «Які є нові б́укви для приголосних звўків?». Дочекайтеся відповіді: «Для звўків [з] і [з'] є б́уква Зе. Б́уква Зе є велика і малá. Для звўків [с] і [с'] є б́уква Ес. Б́уква Ес є велика і малá».

Завдання 3. Читай.

1. Запишіть на дошці склади з вивченими буквами. Для учнів роздрукуйте картки.

за	зя	са	ся
зо	ззя	со	сся
зу	зю	су	сю
зи	ззю	си	ссю
зе	зі	се	сі

2. На дошці в складі *за* поставте крапку під буквою *а*. Потім проведіть дужку під обома буквами *й* одночасно вимовте звуки [за].
3. Попросіть когось із учнів продовжити цю роботу з іншими складами за поданим на дошці зразком, а решта учнів працює на картках. Нагадуємо, що для механізму читання не потрібні назви букв, працювати треба лише зі звуками, які ці букви позначають.
4. Організуйте роботу з читання звуко-наслідувань.

Розгляньте малюнок, на якому зображено котів та дівчинку з телефоном.

Зимовий день

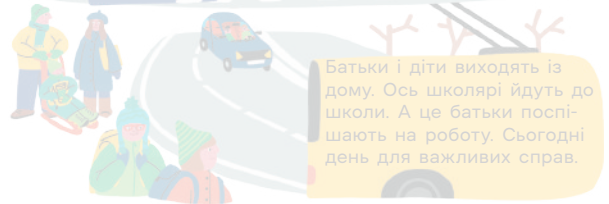
1.   РАНОК ЗИМОВОГО ДНЯ

На небі ще зорі. А пекар уже готує рулети. Ось запашне зілля і смородина. А це борошно і сир. Смачні страви для сніданку.

Водій чистить сніг. Ось одна велика кучугура. А це друга кучугура. Тепер дорога безпечна для людей.

Батьки і діти виходять із дому. Ось школярі йдуть до школи. А це батьки поспішають на роботу. Сьогодні день для важливих справ.

Лісник іде в ліс. Ось на санях рядно із сіном. А це відро із сіллю. Корисний сніданок для оленів і лосів.

10

Зверніться до одного з учнів або учениці:

- *Що говорить чорний кіт? Читай!* (Ня-у!)
- *А що говорить білий кіт? Читай!* (Ня-у!)
- *Як дзвонить телефон? Читай!* (З-з-з.)
- *Що говорить дівчинка білому коту?* (Тс-с-с!)

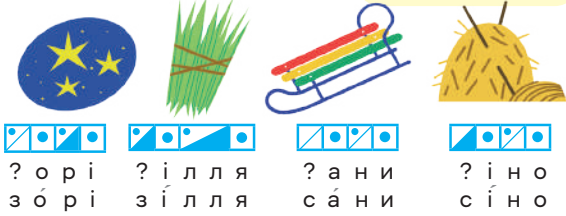
Ініціюйте учнів працювати в групах. Запропонуйте учням показати за допомогою міміки, жестів, рухів тіла, відповідних звуконаслідувань ситуацію, яка описана в посібнику. Запропонуйте учням театральний реквізит.

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадувати ребуси. Допомагайте їм у разі потреби.

2.

Зз Сс

3.

за са
зи си
зо со
зу су
зе се
зі сі
зя ся
ззя сся
зю сю
ззю ссю

4.

Розгляньте перший ребус. Запишіть букву *Н* на дошці. Тепер укажіть на зображення мосту і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це міст». Запишіть слово *міст* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначки « , » та « ' » до і після зображення. Це означає, що першу й останню літери у слові *міст* слід прибрати. У нашому випадку це літери *м* і *т*. Перекресліть ці літери на дошці: *міст*. Тепер запропонуйте учням прочитати слово, яке вийшло: *ніс*. Тож результатом є слово *ніс*.

Розгляньте другий ребус. Запишіть букву *З* на дошці. Тепер укажіть на зображення воза і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це віз». Запишіть слово *віз* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку « ' »

після зображення воза. Це означає, що останню літеру у слові *віз* треба прибрати. У нашому випадку — це літера *з*. Перекресліть цю літеру на дошці: *віз*. Укажіть на букву *Р* і запишіть букву *Р* на дошці. Тепер запропонуйте прочитати слово *звір*. Тож результатом є слово *звір*.

Розгляньте третій ребус. Запишіть букву *С* на дошці. Тепер укажіть на зображення дині і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це диня». Запишіть слово *диня* на дошці. Тепер зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч: Цей символ означає, що першу літеру у слові *диня* слід замінити на ту, яка стоїть поряд із зображенням руки. У нашому випадку це літера *В*. Демонструємо цю зміну на дошці: *виня*. Тож результатом є слово *свиня*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 5. Слухай, повторюй, грай.

Перегляньте з учнями матеріали інтернет-підтримки — анімаційну казку «Зимівля звірів».

Підготуйте маски дійових осіб казки. Для цього можна використати обручі з паперу, на які наклеїти зображення дійових осіб казки: вола, барана, свині, гусака, півня. Запросіть до гри групу учнів та роздайте їм маски барана, свині, гусака, півня. Повторіть разом репліку, яку кожен з них має проговорювати на початку казки: «Від зимі літа шукаю». Розставте гравців на відстані одне від одного. Собі оберіть маску вола та зверніться до учня або учениці із маскою барана.

(віл) — *Куді́, ба́ране, йдеш?*

Активно використовуйте міміку та жести, інтонуйте репліку. Дочекайтеся відповіді барана:

(баран) — *Від зимі́ літа шука́ю.*

Підійдіть до барана і скажіть:

(віл) — *Ході́мо ра́зом!*

Підійдіть разом з бараном до свині.

Пошепки підкажіть барану його репліку. Виконавець ролі барана озвучує свою репліку:

(баран) — *Куді́, сви́не, йдеш?*

Дочекайтеся відповіді свині:

(свиня) — *Від зимі́ літа шука́ю.*

Додайте репліку вола:

(віл) — *Ході́мо ра́зом!*

Об'єднайтеся втриох і підійдіть до гусака.

Пошепки підкажіть свині та барану наступну репліку. Скажіть хором:

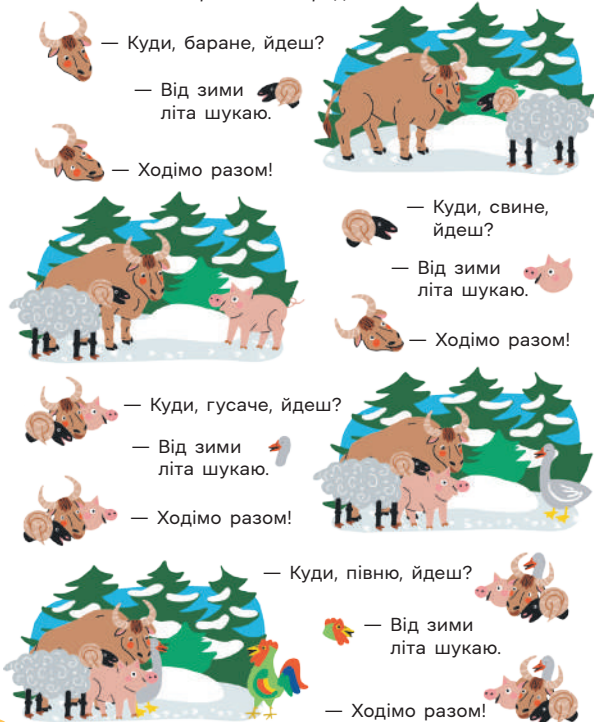
(хор) — *Куді́, гу́саче, йдеш?*

Дочекайтеся відповіді гусака:

5.

ЗИМІВЛЯ ЗВІРІВ

Українська народна казка

12

(гусак) — *Від зимі́ літа шука́ю.*

Пошепки підкажіть свині та барану наступну репліку. Скажіть хором:

(хор) — *Ході́мо ра́зом!*

Пошепки підкажіть свині, барану та гусаку наступну репліку. Скажіть хором:

(хор) — *Куді́, півню, йдеш?*

Дочекайтеся відповіді півня:

(півень) — *Від зимі́ літа шука́ю.*

Пошепки підкажіть свині, барану та гусаку наступну репліку. Скажіть хором:

(хор) — *Ході́мо ра́зом!*

Попрацюйте з частиною казки, поданою на с. 12, з різними групами учнів так, щоб охопити якомога більшу кількість учнів, але слідкуйте, щоб учням не наскучила ця форма роботи.

— Холодно! Збудуймо дім!

— Будуь сам! Нам не треба дому.

— Як же ви без дому?

— Я в яліні ховаюся!

— І я теж в яліні!

— А я під яліною ховаюся!

— Впусти, воле, погрітися.

— Ні, не впущу! Вам же не треба дому!

— Впусти! Ми можемо твій дім зруйнувати!

— Що я маю робити? Заходьте!

— Який теплий дім ти збудував!

— Який же ти вмілий майстер!

— Дякуємо! Ти всіх нас врятував від зими!

13

Перегляньте другу частину анімаційного фільму «Зимівля звірів». Запросіть групу учнів, роздайте їм театральний реквізит і запропонуйте з пам'яті розіграти цю частину казки. Роль вола продовжує виконувати учитель. У разі утруднень підказуйте акторам репліки, але не наполягайте на точному відтворенні.

Почніть діалог, звертаючись до групи акторів:

(віл) — *Холодно! Збудуймо дім!*

Дочекайтеся відповіді:

(хор) — *Будуй сам! Нам не треба дому.*

Використовуйте жести, міміку, щоб продемонструвати здивування у своїй репліці:

(віл) — *Як же ви без дому?*

Дочекайтеся відповіді учнів:

(гусак) — *Я в яліні ховаюся!*

(півень) — *І я теж в яліні!*

(свиня) — *А я під яліною ховаюся!*

Жестами покажіть, що стало дуже холодно, звуками зобразіть, що дмухає сильний вітер. Пошепки підкажіть акторам їхню наступну репліку. Актори озвучують свою репліку хором:

(хор) — *Впусти, воле, погрітися.*

Використовуйте жести, міміку, щоб продемонструвати невдоволення у своїй репліці:

(віл) — *Ні, не впущу! Вам же не треба дому!*

Пошепки підкажіть акторам їхню наступну репліку. Актори озвучують свою репліку хором:

(хор) — *Впусти! Ми можемо твій дім зруйнувати!*

Використовуйте жести, міміку, щоб продемонструвати привітність у своїй репліці:

(віл) — *Що я маю робити? Заходьте!*

Дочекайтеся відповіді учнів. У разі потреби пошепки підкажіть акторам їхню наступну репліку. Актори озвучують свою репліку хором:

(хор) — *Який теплий дім ти збудував!*

(хор) — *Який же ти вмілий майстер!*

(хор) — *Дякуємо! Ти всіх нас врятував від зими!*

Якщо учні забажають, можна театралізувати цю казку з підготовкою костюмів і декорацій і показати її батькам та учням інших класів.

Завдання 6. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Запитайте в них, указуючи на перший малюнок: «Що намалював художник?». Вислухайте учнівські припущення (число, номер, сім). Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Під малюнком є назва. Читай». Учень читає: «Сім». За поданим зразком ініціюйте читання решти слів (сани, свиня, друзі, зима, морозиво).

Завдання 7. Читай.

Розгляньте малюнки до тексту. Укажіть на дим і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це дим». Тепер укажіть на димар і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це димар». Укажіть на озеро і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це озеро». Укажіть на сову і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це сова». Далі скажіть: «Художник намалював зиму».

Далі ініціюйте роботу учнів у парах. Один учень або учениця читає, а інший слухає. Потім ініціюйте зміну ролей. Спостерігайте за учнями, підтримуйте, у разі потреби надавайте допомогу.

Зима

*Зараз зима. Мороз і вітер.
У селі замети. Від оселі до оселі видно сліди.
Дим іде з димарів.
І у місті замети. На озері лід. Над озером самотня сосна.
На сосні сумна сова.
Вона змерзла.*

6.

7

сім

друзі

сани

зима

свиня

морозиво

7.

ЗИМА

Зараз зима. Мороз і вітер.
У селі замети. Від оселі до оселі видно сліди.
Дим іде з димарів. І у місті замети.
На озері лід. Над озером самотня сосна.
На сосні сумна сова. Вона змерзла.

14

Завдання 8. Слухай, повторюй, грай.

1. Букви цього тижня — це букви **З, С** на позначення приголосних звуків. Заздалегідь підготуйте для себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Звертаємо увагу, що слова, у яких трапляються згадані букви, слід вимовляти так, щоб відповідні звуки звучали протяжно (з цією метою у словах букви подвоєні або потроєні). Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв **А, О, У, Е, И, Н, Л, Р, М**.

Розіграйте діалог, міняючи обручі на голові:

(з) — Привіт, букви! Ми букви для приголосних звуків [з] і [з'] та [с] і [с']. Мені звати буква Зе. Я є в слові

8. Привіт, букви! Ми букви для приголосних звуків [з] і [з'] та [с] і [с']. Мене звати буква Зе. Я є в слові **зима**. У цьому слові я допомагаю твердому звуку.

С. А мене звати буква Ес. Я є в слові **сова**. І я в цьому слові допомагаю твердому звуку.

З. Я можу допомагати і м'якому приголосному в слові **зілля**. А ти теж так робиш?

С. Так! У слові **сіно** я допомагаю м'якому звуку [с'].

А. А ви завжди в словах стоїте перед буквами для голосних звуків?

З. Ні, я можу бути в слові і перед буквою для приголосного звука. У слові **злива** я стою перед буквою Л.

С. А я у слові **стіл** стою перед буквою Т.

А. А в кінці слова ви можете стояти?

З. Так! У слові **віз** я стою в кінці.

С. А я у слові **ліс** стою в кінці.

А. А тоді станьте на свої місця у такому реченні: Удав лі... у лі... .

З і С хором. Але треба чітко вимовити приголосні звуки в кінці слів!

А. Удав лі[з] у лі[с].

З і С хором. Тепер усе зрозуміло!

15

з-з-зима. У цьому слові я допомагаю твердому звуку.

(с) — А мене звати буква Ес. Я є в слові **с-с-ова**. І я в цьому слові допомагаю твердому звуку.

(з) — Я можу допомагати і м'якому приголосному в слові **з-з-ілля**. А ти теж так робиш?

(с) — Так! У слові **с-с-сіно** я допомагаю м'якому звуку [с'].

(а) — А ви завжди в словах стоїте перед буквами для голосних звуків?

(з) — Ні, я можу бути в слові і перед буквою для приголосного звука. У слові **з-з-лива** я стою перед буквою Л.

(с) — А я у слові **стіл** стою перед буквою Т.

(а) — А в кінці слова ви можете стояти?

(з) — Так! У слові **віз** я стою в кінці.

(с) — А я у слові **ліс** стою в кінці.

(а) — А тоді станьте на свої місця у такому реченні: Удав лі_ у лі_.

(з і с хором) — Але треба чітко вимовити приголосні звуки в кінці слів!

(а) — Удав лі[з] у лі[с].

(з і с хором) — Тепер усе зрозуміло!

2. Розгляньте з учнями фотоінструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова: *олівці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмальовуй, синій, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй.*

3. Запропонуйте виготовити обручі з літерами З, С, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 1 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

4. Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте групі учнів надіти як нові, так і раніше виготовлені обручі, розіграйте невеличку виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб діти легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом. Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.

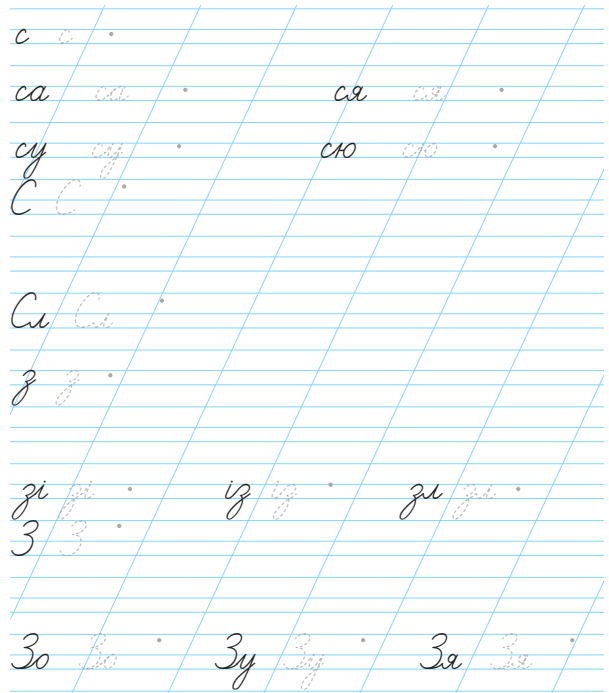
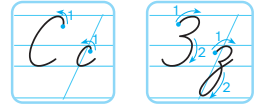

Вправа 1. Пиши, промовляй.

- Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання великої і малої букви *Сс*. Напишіть малу букву *с*, дотримуючись визначеного напрямку і одночасно промовляючи звук [с].
- Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *с* за наданим вами зразком.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Запропонуйте учням прочитати склади *са, ся, су, сю*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Напишіть зразки складів, дотримуючись з'єднань і одночасно промовляючи звуки, наприклад [са] або [с'а].
- Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви *С*.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Продовжте роботу з малою та великою буквами *Зз* за описаним вище алгоритмом.
- Запропонуйте учням прочитати склади та сполуки букв *зи, із, зл; Зо, Зу, Зл*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Ініціюйте учнів промовляти звуки під час написання складів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Зимовий день

- Пиши, промовляй.

6

Вправа 2. Читай, викреслюй зайве.

- Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «Читай». Прочитайте рядок слів: *дятли, сосна, лимони, орлі, сови*.
- Запитайте: «Що зайве?». Вислухайте думки учнів.
- Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «Викреслюй зайве». Викресліть слово *сосна*, адже це слово називає один предмет, а решта слів — багато предметів.
- Виконайте за поданим вище алгоритмом таку ж роботу із рядком 2 і 3. У другому рядку зайвим є слово *ліси*, а в третьому рядку — слово *сліди*.

2 Читай. Викреслюй зайве.

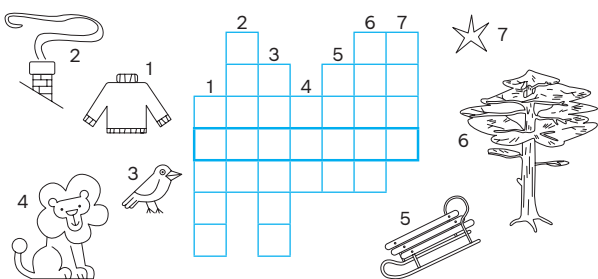
Дятли, сосна́, лимони́, орли́, со́ви.
О́дуд, лему́р, лиман, ліси́, торт.
Ві́тер, моро́з, сліди́, туман, димар.

3 Читай, з'єднуй.

свиня́	він	оселя́
морозиво́	вона́	озеро́
сова́	вонó	лід
совеня́		сіно́
зві́р		димар
зоря́		моро́з

4 Називай, пиши, читай.

7

5. Ініціюйте самостійну роботу учнів. Учні читають решту слів (*сова́, совеня́, зві́р, зоря́, оселя́, озеро́, лід, сіно́, димар, моро́з*) та з'єднують їх зі словами *він, вона́, вонó*.

6. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Називай, пиши, читай.

Запропонуйте зразок виконання завдання.

1. Назвіть дію: «*Називай*». Укажіть на светр і запитайте в учнів: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів.

2. Назвіть дію: «*Пиши*». Вкажіть учням на цифру 1 біля зображення светра та в першому квадраті. Вимовте вголос слово *светр*, тепер звуки в слові і позначайте їх буквами *с-в-е-т-р* та запишіть його у відповідних комірках кросворда по вертикалі.

3. За поданим зразком учні продовжують виконувати завдання самостійно із рештою слів (*димар, ворона, лев, сани, сосна, зоря*) і читають слово, яке утворилося в спеціально виділеному рядку: *варення*.

4. Учні роблять самооцінювання, обравши відповідний смайл.

5. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 3. Читай, з'єднуй.

1. Прочитайте слова в рамках: «*Він, вона́, вонó*». Запропонуйте учням прочитати перше слово у стовпчику: «*Свиня́*». Запитайте в учнів та учениць: «*Свиня́ — він, вона́, вонó?*»

2. Назвіть наступну дію: «*З'єднуй*». Скажіть: «*Свиня́ — вона́*». З'єднайте слово *свиня* і слово *вона*.

3. Ініціюйте учнів прочитати наступне слово: «*Морозиво́*». Запитайте в учнів та учениць: «*Морозиво́ — він, вона́, вонó?*».

4. З'єднайте слово *морозиво* зі словом *воно*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

ВІРТУАЛЬНИЙ СВІТ

Навчальний посібник ч. 2, с. 16

Лексика: кúри, крóлик, фéрма, гра, рівень, коза́к, чо́вен; о́стрів, Січ, Ове́рко, га́нок, а́грус, коме́та, ра́влик, корóва, ковза́нї, кит, со́кіл, крїт, ціка́вий; попе́реду, ле́гко, ціка́во, чуде́во, сьо́годні, до́сить; овва́.

Граматика: вживання іменників з числівниками; вживання форм минулого часу та особових форм дієслова, конструкція *могти* + неозначена форма, *хотіти* + неозначена форма.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; букви *Гг, Кк*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Розгляньте перший малюнок. Обговоріть з учнями, що зобразив художник: «Хто це? (Мárта, Дані́ло, їхня бабу́ся.) Що ро́блять ді́ти і бабу́ся? (Гра́ють у і́гри.)». Скажіть: «А тепе́р послу́чайте розмо́ву Дані́ла і Ма́рти з бабу́сею». Намагайтесь голосом показати, коли говорить хлопчик, коли дівчинка, а коли — бабуся.

— Бабу́сю, скі́льки ку́рей і кро́ликів на тво́їй фéрмі?

— Я зібра́ла вже п'ять ку́рей і шість кро́ликів.

Віртуальний світ

- Бабу́сю, скі́льки ку́рей і кро́ликів на тво́їй фéрмі?
- Я зібра́ла вже п'ять ку́рей і шість кро́ликів.
- Овва! То ти вже перейшла на новий рівень!
- Так! Мене захопила ця гра!

- Я теж маю цікаву гру. Ось моє військо!
- Це козаки? Вони плывуть по морю?
- Так! Ось один човен. А ось ще три човни.
- Дуже цікаво! Попереду на острові їхня Січ.

- А ось моя гра. Тут я вчу букви і нові слова.
- Ти вже можеш читати і писати?
- Так! Це легко і дуже цікаво!
- Чудово! Я теж хочу вчити нові слова!

- Усі наші ігри дуже цікаві! Але сьогодні вже досить!
- Тепер ходімо гуляти! Там випав сніг! Наш ганок замело!
- Добре! І Оверка беремо із собою!
- Ти бери санки. Вони на ганку! Я беру ковзани!

16

— Овва́! То ти вже перейшла́ на нові́й ріве́нь!

— Так! Мене́ захопи́ла ця гра!

Поясніть учням значення виразу *перейшла на новий рівень*, використовуючи певний приклад комп'ютерної гри, коли набираєте певну кількість балів і це відкриває нові можливості у грі. Також розтлумачте значення виразу *захопила ця гра*, демонструючи емоційне піднесення.

Обговоріть з учнями прослуханий текст, запропонувавши їм запитання:

— У я́ких сло́вах є зву́к [к]? (Ку́ри, кро́лики.)

— Хто з вас лю́бить гра́ти у гру «Фéрма»?

— У ко́го бабу́ся або діду́сь, ма́ма або та́то гра́ють у гру «Фéрма»?

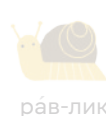
2.

Гг
Кк

3.

га ка
го ко
гу ку
ге ке
гі ки
гі кі

4.

ГА, 2 К О С „

17

2. Перейдіть до другого малюнка і скажіть: «А тепер послухайте розмову Даніла і бабусі». Намагайтесь голосом показати, коли говорить хлопчик, а коли — бабуся.

- Я теж маю цікаву гру. Ось моє військо!
- Це козаки? Вони пливуть по морю?
- Так! Ось одін човен. А ось ще три човні.
- Дуже цікаво! Попереду на острові їхня Січ.

Заздалегідь підготуйте малюнки або фотографії, щоб пояснити учням значення слів *військо, козаки, острів, Січ*.

Обговоріть з учнями прослуханий текст, запропонувавши їм запитання:

- У яких словах є звук [к]? (Цікава, військо, козаки.)

3. Перейдіть до третього малюнка і скажіть: «А тепер послухайте розмову Марти і Даніла». Намагайтесь голосом показати, коли говорить дівчинка, а коли — хлопчик.

- А ось моя гра. Тут я вчу букви і нові слова.
- Ти вже можеш читати і писати?
- Так! Це легко і дуже цікаво!
- Чудово! Я теж хочу вчити нові слова!

Обговоріть з учнями прослуханий текст, запропонувавши їм запитання:

- У яких словах є звук [к]? (Букви, цікаво, легко.)
- Хто з вас любить грати в ігри з новими словами? Які це ігри?

Перейдіть до останнього малюнка і скажіть: «А тепер Марта і Даніло ідуть гуляти. Послухайте їхню розмову». Намагайтесь голосом показати зміну співрозмовника.

- Усі наші ігри дуже цікаві! Але сьогодні вже дощить!
- Тепер ходімо гуляти! Там віпав сніг! Наш ганок замело!
- Добре! І Оверка беремо з собою!
- Ти бері сánкі. Вони на ганку! А я беру ковзані!

Заздалегідь підготуйте малюнки або фотографії, щоб пояснити учням значення вислову *ганок замело*.

Обговоріть з учнями прослуханий текст, запропонувавши їм запитання:

- У яких словах є звук [к]? (Цікаві, Оверка, сánкі, ковзані.)
- У якому слові є звук [г]? (Ганок.)

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Укажіть на зображення ковзанів і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це ковзані». Повторіть слово. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (7 звуків; [ковзані] — звук [к] — твердий глухий приголосний; [кооовзані] — звук [о] — голосний; [ковввзані] — звук [в] — твердий дзвінкий приголосний; [ковзззані] — звук [з] — твердий дзвінкий приголосний; [ковзааані] — звук [а] — голосний; [ковзаннні] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [ковзанійі] — звук [и] — голосний. Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [о], звук [а], звук [и]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під моделлю букви . о . . а . и. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [к], звук [в], звук [з], звук [н]». Попросіть учнів позначити відомі букви для приголосних звуків: . овзани. Далі скажіть: «Для звука [к] є буква Ка». Напишіть букву к у відповідному місці в моделі: ковзани.

2. Укажіть на зображення ґанку і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це ґанок». Повторіть слово. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (5 звуків; [ґанок] — звук [ґ] — твердий дзвінкий приголосний; [ґа́а́а́анок] — звук [а] — голосний; [ґа́нннок] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [ґаноок] — звук

Віртуальний світ

- Бабусю, скільки курей і кроликів на твоїй фермі?
- Я збрала вже п'ять курей і шість кроликів.
- Овва! То ти вже перейшла на новий рівень!
- Так! Мене захопила ця гра!

- Я теж маю цікаву гру. Ось моє військо!
- Це козаки? Вони плывуть по морю?
- Так! Ось один човен. А ось ще три човни.
- Дуже цікаво! Попереду на острові їхня Січ.

- А ось моя гра. Тут я вчу букви і нові слова.
- Ти вже можеш читати і писати?
- Так! Це легко і дуже цікаво!
- Чудово! Я теж хочу вчити нові слова!

- Усі наші ігри дуже цікаві! Але сьогодні вже досить!
- Тепер ходімо гуляти! Там випав сніг! Наш ґанок замело!
- Добре! І Оверка беремо із собою!
- Ти бери санки. Вони на ґанку! Я беру ковзани!

16

[о] — голосний; [ґа́нок] — звук [к] — твердий глухий приголосний. Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [а], звук [о]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під моделлю букви . а . о .. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [ґ], звук [н], звук [к]». Попросіть учнів позначити відомі букви для приголосних звуків: . анок. Далі скажіть: «Для звука [ґ] є буква Ге». Напишіть букву ґ у відповідному місці в моделі: ґанок.

Запитайте, указуючи на букви Г ґ, Кк на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «Які є нові букви для приголосних звуків?». Дочекайтеся відповіді: «Для звука [ґ] є буква Ге. Буква Ге є велика

2.

Гг
Кк

3.

га ка
го ко
гу ку
ге ке
ги ки
гі кі

4.

ГА, 2 К О С ,,

17

і малá. Для звúка [к] є бúква Ка. Бúква Ка є велика і малá».

Завдання 3. Читай.

1. Запишіть на дошці склади з вивченими буквами. Для учнів роздрукуйте картки.

га	ка
го	ко
гу	ку
ги	ки
ге	ке
гі	кі

2. На дошці в складі *га* поставте крапку під буквою *а*. Потім проведіть дужку під обома буквами й одночасно вимовте звуки [га].

3. Попросіть когось із учнів продовжити цю роботу з іншими складами за зразком, поданим на дошці, а решта учнів працює на картках. Нагадуємо, що для механізму читання не потрібні назви букв, працювати треба лише зі звуками, які ці букви позначають.

4. Мотивуйте учнів до читання слів. Запитайте в них, указуючи на перший малюнок: «Що намалював художник?». Вислухайте учнів. Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Під малюнком є назва. Читай». Учень читає: «Кит». За поданим зразком ініціюйте читання решти слів (*сбкіл, кріт, ганок, агрус, гава, комета, равлик, корова*).

Завдання 4. Думай, читай.

Розгадайте ребуси.

Розгляньте перший ребус. Укажіть на літери *ГА* і запишіть їх на дошці. Тепер укажіть на цифру *2* і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Два». Попросіть учня або ученицю записати слово *два* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку « , » перед цифрою. Це означає, що треба прибрати першу букву в слові *два*. Викресліть першу букву в слові *два* й отримайте слово *гава*.

Розгляньте другий ребус. Укажіть на першу літеру і запишіть її на дошці. Тепер укажіть на зображення ока і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Око». Повторіть слово. Попросіть учня або ученицю записати слово *око* на дошці. Далі запишіть літеру *С*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: «Кокос».

Розгляньте третій ребус. Укажіть на зображення трактора і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Трактор». Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Тепер зверніть увагу на позначки « ,, ». Вони означають, що у слові *трактор* перші дві літери треба викреслити. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: «Актор».

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

5.

Зараз у нас на екрані океан. В океані кити, акули, скати, медузи. Відно катер.

Зараз у нас на екрані катер. Тут моряк за кермом. На кормі стерно і мотузка. Моряк відкрив люк. Там унизу мотор. З катера відно скелі.

18

Навчальний посібник ч. 2, с. 18-19

Лексика: екран, океан, кит, акула, скат, медуза, катер, моряк, кермо, корма, стерно, острів, мотузка, люк, мотор, скеля, мілина, карта, курс; зараз, унизу, попереду, різко, мілкий, ріка, крокодил, рівень.

Граматика: вживання однорідних членів речення на позначення предметів, ознак, дій.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 5. Читай.

Мотивуйте дітей до читання тексту.
Скажіть: «Діти грають у гру».

Назвіть дію «Читай», звертаючись до учня або учениці. Запропонуйте учню

або учениці прочитати речення до першого зображення.

Зараз у нас на екрані океан. В океані кити, акули, скати, медузи. Відно катер.

Обговоріть малюнок, поставивши запитання, на які учні відповідають, указуючи на відповідне зображення:

— Де катер? Де кит? Де акула? Де скат? Де медуза?

Ініціюйте учнів прочитати текст до другого зображення.

Зараз у нас на екрані катер. Тут моряк за кермом. На кормі стерно і мотузка. Моряк відкрив люк. Там унизу мотор. З катера відно скелі.

Обговоріть малюнок, поставивши запитання, на які учні відповідають, указуючи на відповідне зображення:

Зараз у нас на екрані скелі. Попереду мілина.
На карті мілини нема. Моряк здивувався
і різко змінив курс. Аж тут острів.

Зараз у нас на екрані острів. На острові
мілка ріка. Там видно крокодилів. Вони великі
та зелені. Звук мотора налякав крокодилів.
Моряк висадився на острів і сміливо
здолав ріку з крокоділами. Ми отримали
одну зірку. І зараз ми на новому рівні.

19

— Де кермо? Де стерно? Де мотузка? Де люк? Де мотор? Де скелі?

У разі потреби підготуйте фотографії або предмети, щоб розтлумачити значення нових слів.

Ініціюйте учнів прочитати речення до третього зображення.

Зараз у нас на екрані скелі. Попереду мілина. На карті мілини нема. Моряк здивувався і різко змінив курс. Аж тут острів.

Поясніть значення слова *попереду*, ви слову *змінити курс*.

Ініціюйте учнів прочитати речення до четвертого зображення.

Зараз у нас на екрані острів. На острові мілка ріка. Там видно крокодилів. Вони великі та зелені. Звук мотора налякав

крокодилів. Моряк висадився на острів і сміливо здолав ріку з крокоділами. Ми отримали одну зірку. І зараз ми на новому рівні.

Поясніть значення висловів *висадився на острів*, *здолав ріку*.

Організуйте роботу учнів у парах. Запропонуйте учням читати по черзі в парах.

Завдання 6. Читай.

Розгляньте зображення до фразеологізму *ловіти гав*. Укажіть на гаву і запитайте: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це ѓава*». Тепер запитайте: «*Що рóбить дівчинка?*». Дочекайтеся відповіді: «*Дівчинка лóвить ѓаву*».

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на люк і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це люк*». Запитайте: «*Дівчинка б́ачить люк?*». Дочекайтеся відповіді: «*Ні, не б́ачить*». Скажіть: «*Дівчинка неув́ажна. Про такú дівчинку говор́ять: вона лóвить ѓав*». Тепер скажіть: «*Ловіти ѓав — б́ути неув́ажним*».

Розгляньте зображення до фразеологізму *клювати носом*. Укажіть на хлопчика-пташку і запитайте: «*Що рóбить птáшка?*». Вислухайте дитячі гіпотези. Уточніть: «*Птáшка клю́е носом. Ніс у птáшки — це дзю́б*».

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на хлопця і запитайте: «*Що рóбить хлóпчик?*». Вислухайте дитячі припущення. Дайте відповідь: «*Хлóпчик сиді́ть, але дрíмає. Про такого хлóпчика говор́ять: клю́е носом*». Тепер скажіть: «*Клю́вати носом — сиді́ти і дрíмати*».

Завдання 7. Слухай, майструй.

1. Заздалегідь зробіть поробку кита з паперу. Озвучте поезію Оксани Луцшевської «Про кита́», демонструючи поробку.

Про кита́

Я знайдú кита́
тра-та-та,
Вхоплóсь за хвоста́
тра-та-та,
в́ерхи на киті́
тра-та-ті,
попливú у вóди
густі́.

Розкажú китú
тра-та-ту,

6.

Ловіти гав

Клювати носом

7.

ПРО КИТА

Я знайду кита
тра-та-та,
Вхоплюсь за хвоста
тра-та-та,
верхи на киті
тра-та-ті,
попливу у води
густі.

Розкажу киту
тра-та-ту,
що в морській воді
я расту.
Хай вода хитає хвоста,
та-та-та,
хай кита гойдає
вода.

Верхи на киті
тра-та-ті,
я расту й расту
та-та-ту,
скоро виросту,
ви-и-и-и-росту!!!
Оксана Луцшевська

20

що в морській воді
я расту́.
Хай вода́ хита́є хвоста́,
та-та-та,
хай кита́ гойда́є
вода́.

В́ерхи на киті́
тра-та-ті,
я расту́ й расту́
та-та-ту,
скóро виросту́,
ві-и-и-и-росту́!!!

2. Читайте вірш ще. Учні повторюють за вами. Повторіть першу строфу кілька разів, щоб учні могли запам'ятати її.
3. Розгляньте з учнями інструкцію у фотографіях на сторінці навчального посібника щодо виготовлення поробки. Використайте слова: *розмальовуй, ножиці, вирізай, клей, наклеюй*.

8.

Г. Привіт, букви! Ми теж допомагаємо приголосним звукам. Мене звати Ге. Я є у слові **агрус**. Я допомагаю звуку [г]. Він дзвінкий!

К. Мене звати Ка. А я є у слові **кавун**. Я допомагаю звуку [к]. А він глухий!

З. Привіт! Рада з вами познайомитися! Ви теж любите грати зі словами? Хто з вас стане в слові ...уля?

Г і К хором. Я!

Г. **Гуля!**

К. **Куля!**

С. А хто ще з букв любить так грати зі словами?

Д і Т хором. Ми!

Д. **Діло!**

Т. **Тіло!**

З. Ми всі допомагаємо дзвінким або глухим звукам. У слові треба чітко вимовляти приголосні звуки. А то просиш каву — дають гаву.

С. Так! Чітко вимовляти звуки дуже важливо. А то говорив про зливу, а почули про сливу.

К. Зрозуміло! Попросив принести **плід**, а отримав **пліт**.

Усі букви хором. Так! Треба чітко вимовляти дзвінкі та глухі звуки!

21

(г) — *Привіт, букви! Ми теж допомагаємо приголосним звукам. Мене звати Ге. Я є у слові **аг-г-грус**. Я допомагаю звуку [г]. Він дзвінкий!*

(к) — *Мене звати Ка. А я є у слові **к-к-кавун**. Я допомагаю звуку [к]. А він глухий!*

(з) — *Привіт! Рада з вами познайомитися! Ви теж любите грати зі словами? Хто з вас стане в слові ...уля?*

(г, к хором) — *Я!*

(г) — *Гуля!*

(к) — *Куля!*

(с) — *А хто ще з букв любить так грати зі словами?*

(д, т хором) — *Ми!*

(д) — *Діло!*

(т) — *Тіло!*

(з) — *Ми всі допомагаємо дзвінким або глухим звукам. Треба чітко в слові вимовляти приголосні звуки. А то просиш каву — дають гаву.*

(с) — *Так! Чітко вимовляти звуки дуже важливо. А то говорив про зливу, а почули про сливу.*

(к) — *Зрозуміло! Попросив принести плід, а отримав пліт.*

(усі букви хором) — *Так! Треба дзвінкі та глухі звуки вимовляти чітко!*

4. Запропонуйте виготовити поробку із паперу, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

5. Після завершення роботи зі створення поробки запропонуйте учням презентувати власну поробку та прочитати уривок з поезії напам'ять.

Навчальний посібник ч. 2, с. 21

8. Слухай, повторюй, грай.

1. Букви цього тижня — це букви **Г, К** на позначення приголосних звуків. Підготуйте заздалегідь для себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Також підготуйте обручі для літер **З, С, Д, Т**.

3. Запропонуйте виготовити обручі із літерами **Г, К**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

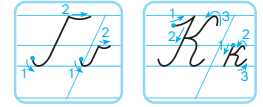
4. Після виготовлення обручів запропонуйте парі учнів надіти їх та розіграти діалог. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб діти легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом.

5. Ініціюйте роботу учнів у групах. Увімкніть аудіозапис та просить учнів повторити почуте. Спостерігайте і в разі потреби допомагайте та заохочуйте говорити.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Віртуальний світ

1 Пиши, промовляй.

8

Робочий зошит ч. 2, с. 8

Вправа 1. Пиши, промовляй.

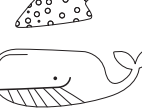
1. Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої та великої букви *r* *Г*. Напишіть малу букву *r*, дотримуючись визначеного напрямку і одночасно промовляючи звук [r].
2. Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *r* за наданим вами зразком.
3. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
4. Запропонуйте учням прочитати склади та буквосполучення *ra*, *ry*, *ar*, *yr*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Ініціюйте
5. учнів промовляти склади вголос, коли вони пишуть кожен із них.
5. Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви *Г*.
6. Запропонуйте учням написати склади з великою літерою *Г*: *Га*, *Го*.
7. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
8. Продовжте роботу з малою та великою буквами *Кк* за описаним вище алгоритмом.
9. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

2 Читай, шукай, малюй.

Й	А	К	У	Л	А	Н	І	Д	Й
З	О	К	И	Т	О	Щ	Ш	Ю	Ш
К	Р	О	К	О	Д	И	Л	У	Е
Ю	С	О	К	І	Л	У	І	Ч	Д
Ш	Х	Є	Г	А	В	А	І	Г	Т
І	К	О	Р	О	В	А	И	А	І
З	М	Б	У	Е	К	Р	І	Т	Б
Р	А	В	Л	И	К	Т	Ч	Ж	Щ
І	Ц	М	Е	Д	У	З	А	Б	Т
Д	Г	Д	Л	Г	С	К	А	Т	К

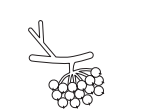
3 Називай, вибирай, пиши, читай.

Г гава
К

Р ранок
Г

М малина
К

В варта
К

Н нкорова
В

К катор
В

Вправа 2. Читай, шукай, малюй.

- У цьому завданні учням та ученицям необхідно знайти 10 слів (*акула, кит, крокодил, сокіл, г'ава, корова, кріт, р'авлик, медуза, скат*). Слова розташовані горизонтально в кожному рядку.
- Ініціюйте учнів прочитати виділене слово *акула* в першому рядку.
- Назвіть дію: «Шукай». Учні шукають знайоме слово в другому рядку. Це слово *кит*.
- Назвіть дію: «Малюй». Тепер учні замальовують комірки зі словом *кит*.
- Далі учні шукають решту слів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання

(обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 3. Називай, вибирай, пиши, читай.

- Запропонуйте зразок виконання завдання на дошці. Назвіть дію: «Називай». Укажіть на г'аву і скажіть: «Це г'ава». Далі назвіть дію «Вибирай» і покажіть на дві букви *к, г* біля зображення г'ави. Скажіть: «У слові г'ава перша літера г». Назвіть дію: «Пиши». Напишіть обрану літеру *г*. Назвіть дію «Читай» і прочитайте слово *г'ава*.
- За поданим алгоритмом учні продовжують виконувати завдання самостійно з рештою слів (*ганок, калина, карта, корова, актор*).
- Учні роблять самооцінювання, обравши відповідний смайл.

4 Називай, пиши.

 дiня			
			
			
			

10

Робочий зошит ч. 2, с. 10

Вправа 4. Називай, пиши.

1. Запропонуйте зразок виконання завдання на дошці. Назвіть дію: «Називай». Розгляньте зображення дині. Назвіть зображення: «Дiня».
2. Назвіть дію: «Пиши». Запишіть слово *диня* у відведеному місці. Перевірте записане.
3. Ініціюйте учнів виконати завдання за поданим зразком (*дiм, рулét, торт, мед, зоря, корóва, сова́, гáнок, ковзанi, кит, со́кіл, крiт, áгрус, гáва, комéта*).
4. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 2, с. 11

Вправа 5. Малюй.

Цю сторінку учні можуть використати для малювання в межах теми даного розділу «Мої ігри». Час від часу можна пропонувати учням робити сюжетні малюнки на цій сторінці, які можуть стосуватися щоденних вражень від зимових розваг: катання на ковзанах і лижах, ліплення снігової баби («Зимові канікули»), участі у виставі («Зимовий день») і улюблених комп'ютерних ігор («Віртуальний світ»). Учитель ніяк не обмежує дитячу фантазію, але просить учнів розказати однокласникам, що намальовано. Можна виготовити іграшкові медалі й нагороджувати учнів у різних номінаціях, як-от: «Смішна розповідь», «Довга розповідь», «Неочікувана розповідь».

ТЕМА 6. МОЇ МОЖЛИВОСТІ

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тиждень 18. Щоденні справи	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, кількість, дію. Відповідь на запитання. Виконання інструкції. Привітання, побажання	день, сніданок, обід, вечеря, газета, гітара, хата, тхір, снігур, гусак, кухар, гроза, крига, тигр, галка, ховрах, арахіс, гадюка, горила, огірок, глухар, сніг, горіх, машина, робот-пилосос, мультиварка, плита, чайник, м'ясорубка, мікрохвильовка, ноутбук, холодильник, кавоварка, гурток, леґо, плюс, мінус; пральний (у формі <i>пральна</i>) один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять; виконувати (виконує), готувати (готує), грати (грає), прати (пере), плавати (плаває), прибирати (прибирає), читати (читає); щодня, вранці, вдень, ввечері; фразеологізми <i>мов сніг на голову, розвісити вуха</i>	Звуки [г], [г'], [х], [х']. Букви <i>з, х</i> . Тверді і м'які приголосні звуки. Дзвінки і глухі приголосні. Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна, питальна). Іменник у формах Зн. в. однини і множини. Дієслово у формі 3-ї особи однини і множини теперішнього часу та у формах однини і множини минулого часу. Прислівники на позначення часу
Тиждень 19. Шкільні відкриття	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, кількість. Запитання про спільні та відмінні ознаки. Пропозиція. Оголошення. Відповідь на запитання. Виконання інструкції	лепбук, група, звір, зубр, бізон, бобер, видра, пінгвін, страус, папуга, ворона, загадка, лічилка; перерва, пригода, природа, комікс, казка, словник, довідник, робот, засідання, клуб, кабінет, номер, керівник, пан, понеділок, вівторок, середа, субота, неділя, календар, погода, температура, стрілка, напрямок, вітер, завірюха, туман, хмара, кекс, вергун, багет, бублик, булка, батон, рогалик, пиріг, пампук, пряник, маківник, пудинг, рулет, Богдана, Поліна, Борис, Степан, Остап, Сабіна, Любомир, Пилип; вирізати (вирізаємо), майструвати (майструємо), малювати (малюємо), писати (пишемо), клеїти (клеїмо), шукати (шукаємо)	Звуки [б], [б'], [п], [п']. Букви <i>б, п</i> . Тверді і м'які приголосні звуки. Дзвінки і глухі приголосні. Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна, питальна). Іменник у формах Н. в. та Зн. в. однини і множини. Присвійні займенники. Дієслово у формі 1-ї особи однини і множини теперішнього часу та у формах однини і множини минулого часу. Прислівники на позначення часу та способу дії. Прийменники <i>до, для, про</i>

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема під час перегляду ілюстрацій, анімації. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки). Звуко-буквений аналіз. Графічні вправи. Читання. Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання. Традиційні домашні справи. Михайло Коцюбинський «Десять робітників». Традиційні фразеологізми</p>	<p>Лічба. Комікс. Ребус. Порівняння. Щоденні справи. Побутова техніка. Робота на уроці та в гуртку. Допомога та підтримка. Самооцінювання</p>
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, скрайбінгу. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки). Звуко-буквений аналіз. Графічні вправи. Розгадування ребусів. Читання. Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання, запрошення</p>	<p>Комікс. Ребус. Командна робота. Оголошення. Ігрова діяльність. Робота на уроці та в гуртку. Самооцінювання</p>

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
<p>Тижень 20.</p> <p>Корисні застосунки</p>	<p>З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, дію. Запитання про протилежні ознаки. Відповідь на запитання. Виконання інструкції. Привітання</p>	<p>Планетарій, зірка, телескоп, комета, Марс, мікроскоп, метеорит, навушники, космонавт, обрій, країна, сайт, йод, мийка, хоккей, майка, район, скейт, поїзд, мозаїка, стайня, лінійка, клей, лійка, гойдалка, хор, свято, гортензія, прийом, йогурт, млин, сир, змії, острів, Київ, Виноградів, Вугледар, Рівне, Енергодар, Рогатин, Немирів, Володимир, Рені, Ізмаїл, Лозова, Авдіївка, Полтава, Миколаїв, Рахів, Дніпро, Ворскла, Миколаїв, Південний Буг, Тиса, Прут, Зміїний; великий, малий, близький, далекий, тихий, гучний, дрібний, крупний, яскравий, новий, слуховий, врятований; їхній, її, всі; слухати (слухали); як, мов; нумо! фразеологізми <i>мов гай гуде, як нова копійка</i></p>	<p>Звук [й]. Букви <i>й, ї</i>. Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна, питальна). Слова з протилежним значенням. Назви міст і річок. Іменник у формах Р. в. та М. в. однини і множини. Прикметник у формах однини та множини. Дієслово у формах однини і множини минулого часу. Вигук</p>
<p>Тижень 21.</p> <p>Взаємна допомога</p>	<p>З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, дію. Обговорення дій. Відповідь на запитання. Виконання інструкції</p>	<p>естафета, яструб, еті, юрба, яр, якір, юнга, поєдинок, маяк, єдиноріг, каюта, яблуко, єхидна, єнот, ялина, юнак, плакат, лозина, дятел, поїзд, мрія, рояль, другокласник, Євген, Юстина, Юрій, Єва; третій (третє), шостий; передавати (передають), виходити (вийшли), готуватися (готуються), їхати (їдуть); обговорювати (обговорюємо), домовлятися (домовляємося), малювати (малюємо), обмірковувати (обмірковуємо), створювати (створюємо)</p>	<p>Звук [й]. Букви <i>я, ю, є</i>. Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна). Склад. Іменник у формах Зн. в. та Ор. в. однини і множини. Присвійні прикметники. Кількісні та порядкові числівники. Дієслово у формі 1-ї особи множини теперішнього часу та у формах однини і множини минулого часу. Прийменники <i>у, до, з</i>. Сполучник <i>і</i></p>

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, скрайбінгу. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки, театралізація). Звуко-буквений аналіз. Графічні вправи. Розгадування ребусів. Мовна гра. Читання. Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання, заклику. Міста та річки України. Традиційні фразеологізми</p>	<p>Комікс. Ребус. Порівняння та протиставлення. Допомога та підтримка. Космічні тіла. Планетарій. Самооцінювання</p>
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, анімації. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки, театралізація). Звуко-буквений аналіз. Графічні вправи. Розгадування ребусів. Створення плаката. Читання. Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання та звертання. Українська народна казка «Сім лозин»</p>	<p>Лічба. Комікс. Ребус. Плакат. Командна робота. Побутова техніка. Дружба, допомога та підтримка. Самооцінювання</p>

ТЕМА 6. МОЇ МОЖЛИВОСТІ ЩОДЕННІ СПРАВИ

Навчальний посібник ч. 2, с. 22

Лексика: день, щодня, вранці, вдень, ввечері, сніданок, обід, вечеря; газета, гітара, хата, тхір; снігур, гусак, кухар, гроза, крига; виконувати, готувати, грати, прати, плавати, прибирати, читати.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; букви *Гг, Хх*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Звичайний день» / «Щоденні справи героїв»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Перегляньте разом з учнями анімацію «Звичайний день».

Тема 6. Мої можливості Щоденні справи

ЗВИЧАЙНИЙ ДЕНЬ

Щодня Ека, Еня, Аха і Рик мають справи.

Уранці Ека виконує зарядку. Удень він готує сніданок. Увечері Ека грає на гітарі.

Уранці Еня купує продукти. Удень він готує обід. Увечері Еня та його друг тхір грають у шахи.

Уранці Аха плаває в басейні. Удень вона пере одяг. Увечері Аха читає газету.

Уранці Рик виносить сміття. Удень він прибирає хату. Увечері Рик готує вечерю.

22

2. Запропонуйте учням розглянути перший малюнок і прочитайте назву тексту, вступ і фрагмент тексту до першого малюнка.

Звичайний день

Щодня Ёка, Ёня, Аха і Рик мають справи.

Уранці Ёка виконує зарядку. Вдень він готує сніданок. Увечері Ёка грає на гітарі.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- *Що робить Ёка вранці?*
- *Що робить Ёка вдень?*
- *Що робить Ёка ввечері?*
- *У яких словах є звук [г]? (Готує, грає.)*
- *У якому слові є звук [г']? (Гітара.)*

2.

Гг Хх

? а з е т а   ? і т а р а   ? а т а   т ? і р
г а з е т а   г і т а р а   х а т а   т х і р

3.

га   ха
ги   хи
го   хо
гу   ху
ге   хе
гі   хі

Гулі-гулі! *Ах! Хі-хі-хі!* *Ах! Ха-ха-ха!*

4.

 = Р   = Р   = К   = В

23

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Що робить Аха вранці?
- Що робить Аха вдень?
- Що робить Аха ввечері?
- У яких словах є звук [г]? (Одяг, газета.)
- У якому слові є звук [х]? (Аха.)

3. Озвучте фрагмент тексту до другого малюнка.

Уранці Ёня купує продукти. Удень він готує обід. Увечері Ёня та його друг тхір грають у шахи.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Що робить Ёня вранці?
- Що робить Ёня вдень?
- Що робить Ёня ввечері?
- У яких словах є звук [г]? (Готує, його, друг, грають.)
- У якому слові є звук [х]? (Шахи.)
- У якому слові є звук [х]? (Тхір.)

4. Озвучте фрагмент тексту до третього малюнка.

Уранці Аха плаває в басейні. Удень вона перє одяг. Увечері Аха читає газету.

5. Озвучте фрагмент тексту до четвертого малюнка.

Уранці Рик виносить сміття. Удень він прибирає хату. Увечері Рик готує вечерю.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Що робить Рик уранці?
- Що робить Рик удень?
- Що робить Рик увечері?
- У яких словах є звук [г]? (Готує.)
- У якому слові є звук [х]? (Хата.)

6. Запропонуйте учням по черзі або хором озвучити анімаційний фільм «Звичайний день». Для цього вимкніть звук та ініціюйте учнів розказувати про те, що вони бачать на екрані. Не вимагайте від учнів, щоб вони точно відтворювали текст.

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Поясніть учням, чим вони будуть займатися, виконуючи це завдання: «Ми знайомимося з новими буквами для приголосних звуків». Укажіть на малюнок, де зображена газета і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це газета». Повторіть: «Газета». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [газета] — звук [г] — твердий дзвінкий приголосний; [гаазета] — звук [а] — голосний; [газзета] — звук [з] — твердий дзвінкий приголосний; [газееета] — звук [е] — голосний; [газета] — звук [т] — твердий глухий приголосний; [газетааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [а], звук [е], звук [а]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . а . е . а. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [г], звук [з], звук [т]». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [з]? Яка буква є для приголосного звука [т]?». Попросіть учня позначити ці букви в слові: . азета. Далі скажіть: «Для звука [г] є буква Ге». Напишіть букву з у відповідному місці в слові: газета. Тепер прочитайте слово по складах — га-зе-та, а потім цілком: газета.
2. Укажіть на малюнок, де зображена гітара, і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це гітара». Повторіть: «Гітара». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть

Тема 7. Мої можливості Щоденні справи

1. **ЗВИЧАЙНИЙ ДЕНЬ**
Щодня Ека, Еня, Аха і Рик мають справи.

Уранці Ека виконує зарядку. Удень він готує сніданок. Увечері Ека грає на гітарі.

Уранці Еня купує продукти. Удень він готує обід. Увечері Еня та його друг тхір грають у шахи.

Уранці Аха плаває в басейні. Удень вона пере одяг. Увечері Аха читає газету.

Уранці Рик виносить сміття. Удень він прибирає хату. Увечері Рик готує вечерю.

22

учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [гітара] — звук [г'] — м'який дзвінкий приголосний; [гііітара] — звук [і] — голосний; [гітара] — звук [т] — твердий глухий приголосний; [гітааара] — звук [а] — голосний; [гітаррра] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [гітарааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [і], звук [а], звук [а]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . і . а . а. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [г'], звук [т], звук [р]». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [т]? Яка буква є для приголосного звука [р]?». Попросіть

2.

Гг Хх

? а з е т а
г а з е т а

? і т а р а
г і т а р а

? а т а
х а т а

т ? і р
т х і р

3.

га ха
ги хи
го хо
гу ху
ге хе
гі хі

4.

Гу, К, УР

23

учня позначити ці букви в слові: . ітара. Далі скажіть: «Для звуку [г'] є буква Ге». Напишіть букву г у відповідному місці в слові: гітара. Тепер прочитайте слово по складах — гі-та-ра, а потім цілком: гітара.

3. Укажіть на малюнок, де зображена хата, і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це хата». Повторіть: «Хата». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [хата] — звук [х] — твердий глухий приголосний; [ха́а́ата] — звук [а́] — голосний; [ха́та] — звук [т] — твердий глухий приголосний; [ха́тааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?».

Дочекайтеся відповіді: «Звук [а], звук [а]». Покличте учня або ученицю до дошки записати на дошці у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . а . а. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [х], звук [т]». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [т]?». Попросіть учня позначити букву т в слові: . ат . а. Далі скажіть: «Для звуку [х] є буква Ха». Напишіть букву х у відповідному місці в слові: хата. Тепер прочитайте слово по складах — ха-та, а потім цілком із наголосом: хата.

4. Розгляньте зображення тхора. Запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Це тхір». Повторіть: «Тхір». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [тх'і́р] — звук [т] — твердий глухий приголосний; [тх'і́р] — звук [х'] — м'який глухий приголосний; [тх'і́і́і́р] — звук [і́] — голосний; [тх'і́ррр] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний). Запитайте: «Який голосний звук у цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [і́]». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідному місці під звуковою моделлю букву і: . . і . . Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [т], звук [х'], звук [р]». Запитайте: «Які букви є для приголосних звуків [т], [р]?». Попросіть учня позначити букви т, р у слові: т . ір. Далі скажіть: «Для звуку [х'] є буква Ха». Напишіть букву х у відповідному місці в слові: тхір. Тепер прочитайте саме слово тхір.

5. Запитайте, указуючи на букви Гг, Хх на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «Які є нові букви для приголосних звуків?». Дочекайтеся відповіді: «Для звуків [г] і [г'] є буква Ге. Буква Ге є велика і малá. Для звуків [х] і [х'] є буква Ха. Буква Ха є велика і малá».

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 3. Читай, грай.

1. Запишіть на дошці склади з вивченими буквами. Для учнів роздрукуйте картки:

га	ха
го	хо
гу	ху
ги	хи
ге	хе
гі	хі

2. На дошці в складі *га* поставте крапку під буквою *а*. Потім проведіть дужку під обома буквами й одночасно вимовте звуки [га].
3. Попросіть когось з учнів продовжити цю роботу з іншими складами за зразком, поданим на дошці, а решта учнів працює на картках. Нагадуємо, що для механізму читання не потрібні назви букв, працювати треба лише зі звуками, які ці букви позначають.
4. Мотивуйте учнів до читання слів. Запитайте в них, указуючи на малюнок із бабусяю: «Кого́ намалюва́в художник? Що́ говори́ть бабу́ся птахáм?». Вислухайте учнів. Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Тут записані слова бабусі. Читай». Учень читає: «Гулі-гулі». Поясніть учням, що саме так кличуть голубів, щоб їх нагодувати. Зверніть увагу, що на плече дівчинки сів голуб і дівчинка щось говорить. Попросіть когось із учнів прочитати, що говорить дівчинка. Дівчинка: «Ах! Ха-ха-ха». Поясніть, що *ах* говорять, коли дивуються. «Ха-ха-ха!» — так сміються люди. Далі зверніть увагу на хлопчика на малюнку і запитайте: «Скільки голубів сіло на руку хлопчика?». Попросіть прочитати, що вигукнув хлопчик. Хлопчик: «Ах! Хі-хі-хі». Скажіть, що *хі-хі-хі* — це теж сміх людини.

Тема 7. Мої можливості Щоденні справи

1. ЗВИЧАЙНИЙ ДЕНЬ
Щодня Ека, Еня, Аха і Рик мають справи.

Уранці Ека виконує зарядку. Удень він готує сніданок. Увечері Ека грає на гітарі.

Уранці Еня купує продукти. Удень він готує обід. Увечері Еня та його друг тхір грають у шахи.

Уранці Аха плаває в басейні. Удень вона пере одяг. Увечері Аха читає газету.

Уранці Рик виносить сміття. Удень він прибирає хату. Увечері Рик готує вечерю.

22

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадати ребуси. У разі утруднень надайте допомогу.

1. Укажіть на зображення книги і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це кни́га». Запропонуйте одному учню записати слово *книга* на дошці. Зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч 2 = Р. Цей запис означає, що другу літеру в слові *книга* слід замінити на ту, яка стоїть поряд із знаком рівності. У нашому випадку це літера *р*. Змініть літери та відобразіть це на дошці: *крига*. Тож результатом є слово *крига*. У разі потреби надайте тлумачення значення цього слова.
2. Розгляньте другий ребус. Запишіть букву *Г* на дошці. Укажіть на зображення

2.

Гг Хх

? а з е т а
г а з е т а

? і т а р а
г і т а р а

? а т а
х а т а

т ? і р
т х і р

3.

га ха
ги хи
го хо
гу ху
ге хе
гі хі

4.

 2 = Р

 1 = Р

 1 = К

 1 = В

ГУ, **К**

 УР

23

кози і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це коза». Запропонуйте одному учню записати слово *коза* на дошці після букви *Г*. Зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч: 1 = Р. Це означає, що першу літеру в слові *коза* слід замінити на ту, яка стоїть поряд із знаком рівності. У нашому випадку це літера *к*. Змініть літери та відобразіть це на дошці: *роза*. Тож результатом є слово *гроза*.

3. Розгляньте третій ребус. Укажіть на зображення мухи і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це муха». Запропонуйте одному учню записати слово *муха* на дошці. Зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч: 1 = К. Це означає, що першу літеру в слові *муха* слід замінити на ту, яка стоїть поряд зі знаком

рівності. У нашому випадку це літера *к*. Змініть літери та відобразіть це на дошці: *куха*. Запишіть на дошці після утвореного фрагмента слова букву *Р*: *кухар*. Тож результатом є слово *кухар*.

4. Розгляньте четвертий ребус. Запишіть букву *Х* на дошці. Укажіть на зображення моста і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це міст». Запропонуйте одному учню записати слово *міст* на дошці після букви *Х*. Зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч: 1 = В. Цей запис означає, що першу літеру у слові *міст* слід замінити на ту, яка стоїть поряд із знаком рівності. У нашому випадку це літера *в*. Змініть літери та відобразіть це на дошці: *віст*. Тож результатом є слово *хвіст*.

5. Розгляньте п'ятий ребус. Запишіть букви *Г* і *У* на дошці. Укажіть на зображення осі і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це оса». Запропонуйте одному учню записати слово *оса* на дошці. Зверніть увагу на позначку «,». Це означає, що першу літеру у слові *оса* слід прибрати. У нашому випадку це літера *о*. Відобразіть це на дошці: *гуса*. Запишіть букву *К* на дошці після утвореного фрагмента слова *гусак*. Тож результатом є слово *гусак*.

6. Розгляньте шостий ребус. Укажіть на піктограму «Сніг» і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це сніг». Запишіть слово *сніг* на дошці. Запишіть букви *У* і *Р* після слова *сніг*. Тож результатом є слово *снігур*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 5. Читай.

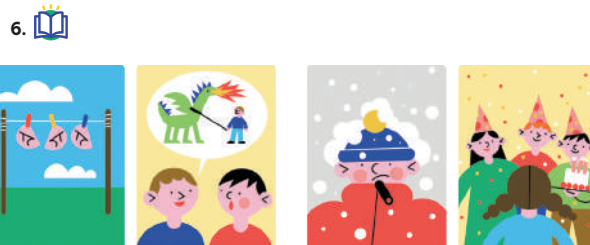
Мотивуйте учнів до дії читання. Попросіть їх знайти і прочитати слово, у якому лише один склад (*тигр*). Обговоріть з дітьми, як вони шукали це слово. Одна буква для голосного слова — у слові один склад. Попросіть знайти і прочитати слова, у яких два склади (*гáлка, ховра́х, гуса́к, глуха́р*). Потім попросіть знайти і прочитати слова, у яких три склади (*ара́хіс, гори́ла, гадю́ка, огіро́к*).

Завдання 6. Читай.

1. Попрацюйте зі значенням фразеологізму *розвісити вуха*. Заздалегідь принесіть у клас якісь речі (наприклад, паперові ліхтарики, шкарпетки тощо), які можна розвісити на мотузці. Розвісьте їх і скажіть: «*Я розвісила ліхтарики*». Запитайте в учнів: «*А коли говорять “розвісити вуха”?*». Укажіть на перший малюнок і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це вуха*». Тепер запитайте: «*Такé можна побачити на вулиці?*». Звісно, ні.

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на хлопчиків, запитайте: «*Про що розкажує Андрій своєму другу Борісу?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Про дракона*». Додайте: «*Так, він вигадує, фантазує! А Боріс вірить Андрію. Про Боріса можна сказати, що він “розвісив вуха”*».

2. Попрацюйте зі значенням фразеологізму *як сніг на голову*. Запитайте в учнів: «*А коли говорять “як сніг на голову”?*». Вкажіть на людину на малюнку і запитайте: «*Де лежить сніг?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Сніг лежить на голові*». Додайте: «*Сніг міг із гілки впáсти на голову. Чолок ішов, а сніг із гілки впáв на голову. Чоловік не очікував*». А тепер укажіть на дітей і запитайте: «*Кого вітають діти з днем народження?*». Вислухайте відповідь: «*Дівчинку / Діти*

Розвісити вуха.

Мов сніг на голову.

24

вітають дівчинку». Скажіть: «*Дівчинка не очікувала гостей, а вони прийшли і вітають. Про неочікуваних гостей можна сказати “як сніг на голову”*».

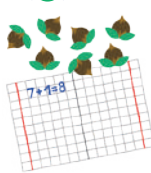
Завдання 7. Читай.

1. Принесіть до класу десять горіхів. Запросіть учня або ученицю порахувати загальну кількість горіхів. Стежте за правильною вимовою числівників українською мовою.

Розгляньте перший малюнок. Укажіть на зображення горіхів і запитайте: «*Скільки горіхів?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Оберіть учня або ученицю для читання тексту і скажіть: «*Що робили*

7.

УРОКИ

Урок математики. Діти рахували горіхи. До одного горіха додали сім горіхів. От вісім горіхів. Від десяти горіхів відняли три горіхи. От сім горіхів.

Урок малювання. Діти малювали ховрахів. Гнат намалював товстого ховраха. А Христіна намалювала худого ховраха.

8.

ГУРТОК

У середу діти відвідали гурток. Там вони грали з конструктором Лего. Діти створювали місто. Олég складав вокзал. А зліва від вокзалу Оксана розмістила міст. Ігор складав театр. А за театром Ганна розмістила стадіон. Діти створили гарне місто.

25

Учні з горіхами на уроці математики? Читай!».

Урок математики. Діти рахували горіхи. До одного горіха додали сім горіхів. От вісім горіхів. Від десяти горіхів відняли три горіхи. От сім горіхів.

2. Розгляньте другий малюнок. Укажіть на зображення ховраха і запитайте: «Кого малювали учні на уроці малювання?». Дочекайтеся відповіді: «Учні малювали ховраха». Оберіть учня або ученицю для читання тексту і скажіть: «Якого ховраха намалював Гнат, а якого ховраха намалювала Христіна? Читай!».

Урок малювання. Діти малювали ховрахів. Гнат намалював товстого ховраха. А Христіна намалювала худого ховраха.

Після читання запитайте: «Де малюнок Христіни? Де малюнок Гната? Чому?» (Це малюнок Христіни. Тут ховраха худий. Це малюнок Гната. Тут ховраха товстий.)

Завдання 8. Читай.

Обговоріть з учнями, що зображено на малюнку. Укажіть на міст і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це міст». Тепер укажіть по черзі на зображення театру, стадіону, вокзалу і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповідей учнів: «Це стадіон, театр, вокзал».

Оберіть учня або ученицю для читання тексту і скажіть: «Це місто. Хто, де і коли створив це місто? Читай!». Спочатку учень читає назву тексту. Потім читає сам текст.

Гурток

У середу діти відвідали гурток. Там вони грали з конструктором Лего. Діти створювали місто. Олég складав вокзал. А зліва від вокзалу Оксана розмістила міст. Ігор складав театр. А за театром Ганна розмістила стадіон.

Діти створили гарне місто.

Обговоріть з учнями значення слова *гурток*, використовуючи їхній досвід відвідування гуртків. Потім обговоріть зміст прочитаного за такими запитаннями:

- Коли діти відвідали гурток? (Діти відвідали гурток у середу.)
- Хто з дітей грав із конструктором Лего? (Олég, Оксана, Ігор, Ганна грали з конструктором Лего.)
- Хто складав вокзал? (Олég складав вокзал.)
- Де Оксана розмістила міст? (Оксана розмістила міст зліва від вокзалу.)
- Хто складав театр? (Ігор складав театр.)
- Де Ганна розмістила стадіон? (Ганна розмістила стадіон за театром.)

Завдання 9. Слухай, повторюй.

Прочитайте виразно казку Михайла Коцюбинського.

Десять робітників

Зайшов я колись до одної жінки в хату — Одаркою звали жінку. Дивлюсь, а у неї в хаті так чисто, гарно так: діти умиті, чисто одягнені, обід зварений.

— *Як ви встигаєте все поробити? — питаю я в Одарки. А вона каже:*

— *Як же мені не встигнути! У мене служить аж десять добрих робітників. Вони мені слухають; що не скажу — зроблять, один одному допомагають!..*

— *Які ж то у вас робітники?*

— *А ось вони! — засміялась Одарка і поклала на стіл свої десять пальців.*

Обговоріть прочитаний текст, поставивши запитання:

— *Як звали жінку?*

— *Як було в хаті цієї жінки?*

— *Які були діти в цієї жінки?*

— *Кого Одарка назвала своїми робітниками?*

Далі скажіть учням, що Михайло Коцюбинський написав казку «Десять робітників» давно. Зараз на кухні є інші робітники. Запропонуйте учням розглянути малюнок і з'ясувати, які робітники є на кухні. Називайте із запропонованого списку той чи інший прилад, а діти шукатимуть відповідний малюнок і називатимуть номер цього малюнка.

9.

1. Пральна машина
2. Робот-пилосос
3. Мультиварка
4. Плита
5. Чайник
6. М'ясорубка
7. Мікрохвильовка
8. Ноутбук
9. Холодильник
10. Кавоварка

ДЕСЯТЬ РОБІТНИКІВ

Зайшов я колись до одної жінки в хату — Одаркою звали жінку. Дивлюсь, а у неї в хаті так чисто, гарно так: діти умиті, чисто одягнені, обід зварений.

— Як ви встигаєте все поробити? — питаю я в Одарки. А вона каже:

— Як же мені не встигнути! У мене служить аж десять добрих робітників. Вони мене слухають; що не скажу — зроблять, один одному допомагають!..

— Які ж то у вас робітники?

— А ось вони! — засміялась Одарка і поклала на стіл своїх десять пальців.

Михайло Коцюбинський

26

1. Пральна машина
2. Робот-пилосос
3. Мультиварка
4. Плита
5. Чайник
6. М'ясорубка
7. Мікрохвильовка
8. Ноутбук
9. Холодильник
10. Кавоварка

Завдання 9. Слухай, повторюй, майструй.

1. Букви цього тижня — це букви Гг, Хх на позначення приголосних звуків. Підготуйте заздалегідь для себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами,

10.

Г. Привіт, букви! Ми теж допомагаємо приголосним звукам. Мене звати Ге. Я є у слові **гусак**. Я допомагаю звуку [г]. Він дзвінкий!

Х. Мене звати Ха. А я є у слові **хата**. Я допомагаю звуку [х]. А він глухий!

Г. Привіт! Рада з вами познайомитися! А ви можете в кінці слова стояти?

Г і Х хором. Так!

Г. Сніг! Друг!

Х. Горіх! Ховрах!

Г. Ми всі допомагаємо дзвінким або глухим звукам. У слові треба чітко вимовляти приголосні звуки.

К. Так! Чітко вимовляти дзвінки та глухі звуки дуже важливо.

Г. А які ще букви є для приголосних звуків?

Г і Х хором. Треба далі знайомитися з буквами для приголосних звуків!

гусак

хата

сніг

друг

горіх

ховрах

27

мінюючи на голові обручі. Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв **Гг, Кк**.

(г) — *Привіт, букви! Ми теж допомагаємо приголосним звукам. Мене звати Ге. Я є у слові г-г-гусак. Я допомагаю звуку [г]. Він дзвінкий!*

(х) — *Мене звати Ха. А я є у слові х-х-хата. Я допомагаю звуку [х]. А він глухий!*

(г) — *Привіт! Рада з вами познайомитися! А ви можете в кінці слова стояти?*

(г, х хором) — *Так!*

(г) — *Сніг-г-г! Друг-г-г!*

(х) — *Горіх-х-х! Ховрах-х-х!*

(г) — *Ми всі допомагаємо дзвінким або глухим звукам. Треба чітко в слові вимовляти приголосні звуки.*

(к) — *Так! Чітко вимовляти дзвінки та глухі звуки дуже важливо.*

(г) — *А які букви ще є для приголосних звуків?*

(г, х хором) — *Треба далі знайомитися з буквами для приголосних звуків!*

2. Розгляньте з учнями фотоінструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова: *олівці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмальовуй, синій, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй.*

3. Запропонуйте виготовити обручі з літерами **Гг, Хх**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте групі учнів надіти як нові, так і раніше виготовлені обручі, розіграйте невеличку виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб діти легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом (*гусак, хата, сніг, друг, горіх, ховрах*). Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.

4. Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши, промовляй.

- Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої букви *г*. Напишіть малу букву *г*, дотримуючись визначеного напрямку й одночасно промовляючи звук [г].
- Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *г* за наданим вами зразком.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Запропонуйте учням прочитати склади і сполучення букв *гі, гм, іг*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Напишіть зразки буквосполучень, дотримуючись з'єднань і водночас промовляючи звуки.
- Обговоріть з учнями елементи великої букви *Г* і напрямок руху під час написання її елементів. Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви *Г*.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Запропонуйте учням прочитати склади *Га, Гу*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Напишіть зразки складів, дотримуючись з'єднань і водночас промовляючи звуки.
- Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої і великої букви *Хх*.

МОЇ МОЖЛИВОСТІ. Щоденні справи

- 1 Пиши, промовляй.

12

- Запропонуйте учням прочитати склади та сполуки букв *ха, хн, ох, Хм, Хр*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Ініціюйте учнів промовляти звуки під час написання складів та буквосполучень.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Читай, викреслюй зайве.

- Запропонуйте учням прочитати перший рядок слів: *комаха, хмара, сніг, кўхар*. Запитайте: «Який звук є в слові *комаха* — [г] чи [х]?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Комаха*. У слові

2 Читай. Викреслюй зайве.

Комáха, хмáра, снiг, кúхар.
Ховрáх, гáлка, снiгúр, гадúюка.
Тхiр, арáхiс, гусáк, перехiд.
Гáлка, горiла, гiтáра, газéта.

3 Читай, думай, пиши.

горiх — *вiсім горiхiв*

гусáк —

горiла —

гiтáра —

4 Встав пропущені букви г або г.

—áлка на дéреві   á—рус у садú
—áва у —нiздi   —усáк на —áнку

13

є звук [x]». Тепер запитайте: «Який звук є в слові *хмáра* — [г] чи [x]?» Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Хмáра*. У слові є звук [x]». Тепер запитайте: «Який звук є в слові *снiг* — [г] чи [x]?» Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Снiг*. У слові є звук [г]». Тепер запитайте: «Який звук є в слові *кúхар* — [г] чи [x]?» Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Кúхар*. У слові є звук [x]». Викресліть слово *снiг*, адже це слово має звук [г], а решта слів — [x].

2. Виконайте за поданим вище алгоритмом таку ж роботу з рядками 2, 3, 4. У другому рядку зайвим є слово *ховрáх*, адже воно має звук [x], а решта слів — [г]. У третьому рядку зайвим є слово *гусáк*. Це слово має звук [г], а решта — [x]. У четвертому рядку зайвим є слово *гiтáра*, адже воно має м'який

(пом'якшений) звук [г'], а решта слів — твердий звук [г].

3. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 3. Читай, думай, пиши.

- Розгляньте зображення. Укажіть на горіх і підпис під ним. Читайте написане: «*Горiх*». Порахуйте вголос кількість горіхів у рядку. Скажіть: «*сім горiхiв*». Напишіть словосполучення: «*сім горiхiв*». Скажіть: «*сім горiхiв*».
- Ініціюйте самостійну роботу учнів. Учні читають підписи до малюнків (*гусáк, горiла, гiтáра*), рахують кількість зображень і пишуть нове словосполучення числівника та іменника. Спостерігайте за роботою учнів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Встав пропущені букви г або г.

- Читайте першу групу слів: «*_алка на деревi*». Запитайте: «Який перший звук у слові? Яка перша буква в слові *_алка*?». Дочекайтеся відповіді учнів: «У цьому слові перший звук [г]. Тому перша буква — *г*». Запишіть пропущену букву у відповідному місці.
- Обговоріть усі сполучення слів: *гáва у гнiздi, áгрус у садú, гусáк на гáнку*.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

ШКІЛЬНІ ВІДКРИТТЯ

Навчальний посібник ч. 2, с. 28

Лексика: лепбук, група, звірі, зубр, бізон, бобёр, відра, пінгвін, страус, папуга, ворона, загадка, лічилка; принтер, мікроскоп, скріпки, кнопки; Богдана, Поліна, Борис; Степан, Остап, Сабіна.

Граматика: вживання особових форм, неозначеної форми та форми наказового способу дієслова; вживання відмінкових форм іменника в однині та множині.

Фонетика: вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; букви *Бб, Пп*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Шкільні відкриття»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Принесіть до класу лепбук про тварин або покажіть приклад лепбуку на дошці. Перегляньте разом з учнями скрайбінг «Шкільні відкриття».
2. Прочитайте текст до першого малюнка, демонструючи голосом, кому належить репліка (учителю, дітям).
  - Діти, сьогодні створюємо лепбук про тварин. Об'єднайтеся в групи по троє.
  - Наша група — це Богдана, Борис і Поліна. Ми малюємо і пишемо.
  - Наша група — це Степан, Остап, Сабіна. Ми вирізаємо і майструємо.Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:
  - Що сьогодні роблять учні? (Учні створюють лепбук про тварин.)
  - Що робить група Богдани, Бориса і Поліни? (Вони малюють і пишуть.)

Шкільні відкриття

1.

— Сьогодні створюємо лепбук про тварин. Об'єднайтеся в групи по троє.
— Наша група — це Богдана, Борис і Поліна. Ми малюємо і пишемо.
— Наша група — це Степан, Остап, Сабіна. Ми вирізаємо і майструємо.

— Друзі, дивіться, ось зубр і бізон! Вони в лісі. Вони такі схожі!
— Нам треба малювати і писати. Я хочу писати. А хто хоче малювати?
— Я добре малюю! Я можу малювати цих звірів.

— А ось папуга і ворона! Чим вони схожі? Вони цікаво говорять.
— Нам треба клеїти та вирізати. Я хочу клеїти. А хто хоче вирізати?
— Я добре вирізаю! Я можу вирізати фігури з паперу.

— Діти, для лепбука нам потрібні загадки, лічилки. Треба йти до бібліотеки.
— Наша група шукає загадки і лічилки про звірів.
— А наша група шукає загадки і лічилки про птахів.

— Що робить група Степана, Остапа і Сабіни? (Вони вирізають і майструють.)

— У яких словах є звук [б]? (Роблять, Богдана, Борис.)

— У яких словах є звук [п]? (Група, Поліна, Степан, Остап.)

— У якому слові є звук [б]? (Сабіна.)

3. Заздалегідь приготуйте фотографії або малюнки із зображеннями зубра, бізона, бобра, видри. Покажіть учням малюнки, назвіть тварин. Прочитайте текст до другого малюнка.

— Друзі, дивіться, ось зубр і бізон! Вони в лісі. Вони такі схожі!

— А ось бобёр і відра! Вони у воді. І вони схожі!

— Нам треба малювати і писати. Я хочу писати. А хто хоче малювати?

2.

Б б П п

? о ? е р ? і з о н ? а ? у г а ? і н г в і н
б о б е р б і з о н п а п у г а п і н г в і н

3.

ба	па
би	пи
бо	по
бу	пу
бе	пе
бі	пі
бю	пю

4.

” Т Б ” ” і п

29

— Я добре малюю! Я можу малювати цих звів.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Де зубр і бізон? (Воні у лісі.)
- Де бобёр і відра? (Воні у воді.)
- Що треба робити учням? (Учням треба малювати і писати.)
- У яких словах є звук [б]? (Зубр, бобёр, треба, добре.)
- У якому слові є звук [п]? (Писати.)
- У якому слові є звук [б']? (Бізон.)

4. Заздалегідь приготуйте фотографії або малюнки із зображеннями папуги, пінгвіна, ворони. Покажіть учням малюнки, назвіть тварин. Прочитайте текст до третього малюнка.

- Ось пінгвін і страус! Чим воні схожі? Воні не літають.
- А ось папуга і ворона! Чим воні схожі? Воні цікаво говорять.
- Нам треба клєйти та вирізати. Я хочу клєйти. А хто хоче вирізати?
- Я добре вирізую! Я можу вирізати фігури з папєру.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Чим схожі пінгвін і страус? (Воні не літають.)
- Чим схожі папуга і ворона? (Воні цікаво говорять.)
- Що треба робити учням? (Учням треба клєйти і вирізати.)
- У яких словах є звук [п]? (Папуга, з папєру.)
- У яких словах є звук [б]? (Треба, добре.)
- У якому слові є звук [п']? (Пінгвін.)

5. Прочитайте текст до четвертого малюнка, демонструючи голосом, кому належить репліка (учителю, дітям).

- Діти, для лепбўка нам потрібні загадки, лічїлки. Настўного разу треба ітї до бібліотєки.
- Нїша грўпа шукїє загадки і лічїлки про звів.
- А нїша грўпа шукїє загадки і лічїлки про птахїв.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Що потрібно для лепбўка? (Для лепбўка нам потрібні загадки, лічїлки.)
- Кудї треба ітї по загадки та лічїлки? (Треба ітї до бібліотєки.)
- У яких словах є звук [п]? (Лепбўк, про, птахї.)
- У якому слові є звук [б']? (Бібліотєка, пєрший звук.)
- У якому слові є звук [б]? (Бібліотєка, трєтїй звук; лепбук.)

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Поясніть учням, чим вони будуть займатися, виконуючи це завдання: *«Ми знайомимося з новими буквами для приголосних звуків»*. Укажіть на малюнок бобра і запитайте: *«Хто це?»*. Дочекайтеся відповіді: *«Це бобёр»*. Повторіть: *«Бобёр»*. Запитайте: *«Скільки звуків у слові? Які це звуки?»*. Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (5 звуків; [бобёр] — звук [б] — твердий дзвінкий приголосний; [боообёр] — звук [о] — голосний; [бобёр] — звук [б] — твердий дзвінкий приголосний; [бобееёр] — звук [е] — голосний; [бобёррр] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний). Запитайте: *«Які голосні звуки в цьому слові?»*. Дочекайтеся відповіді: *«Звук [о], звук [е]»*. Запитайте: *«Які букви є для голосних звуків у цьому слові?»*. Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під моделлю букви . о . е . . Запитайте: *«Які приголосні звуки в цьому слові?»*. Дочекайтеся відповіді: *«Звук [б], звук [б], звук [р]»*. Попросіть учнів позначити звук [р]: . обер. Далі скажіть: *«Для звука*

Шкільні відкриття

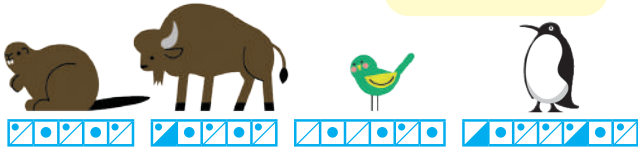
1.
  - Сьогодні створюємо лепб про тварин. Об'єднайтеся в групи по троє.
  - Наша група — це Богдан, Борис і Поліна. Ми малюємо і пишемо.
  - Наша група — це Степан, Остап, Сабіна. Ми вирізає і майструємо.
- Друзі, дивіться, ось зубр і бізон! Вони в лісі. Вони такі схожі!
— Нам треба малювати і писати. Я хочу писати. А хто хоче малювати?
— Я добре малюю! Я можу малювати цих звірів.
- А ось папуга і ворона! Чим вони схожі? Вони цікаво говорять.
— Нам треба клеїти та вирізати. Я хочу клеїти. А хто хоче вирізати?
— Я добре вирізаю! Я можу вирізати фігури з паперу.
- Діти, для лепбука нам потрібні загадки, лічилки. Треба йти до бібліотеки.
— Наша група шукає загадки і лічилки про звірів.
— А наша група шукає загадки і лічилки про птахів.

[б] є буква Бе». Напишіть букву б у відповідних місцях у моделі: бобер.

2. Укажіть на малюнок бізона і запитайте: *«Хто це?»*. Дочекайтеся відповіді: *«Це бізон»*. Повторіть: *«Бізон»*. Запитайте: *«Скільки звуків у слові? Які це звуки?»*. Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (5 звуків; [бізон] — звук [б'] — м'який дзвінкий приголосний; [бііізон] — звук [і] — голосний; [біііізон] — звук [з] — твердий дзвінкий приголосний; [бізобон] — звук [о] — голосний; [бізоннн] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний). Запитайте: *«Які голосні звуки в цьому слові?»*. Дочекайтеся відповіді: *«Звук [і], звук [о]»*. Запитайте: *«Які букви є для голосних звуків у цьому слові?»*. Покличте

Бб Пп

? о ? е р   ? і з о н   ? а ? у г а   ? і н г в і н
 б о б е р   б і з о н   п а п у г а   п і н г в і н

ба па
 би пи
 бо по
 бу пу
 бе пе
 бі пі
 бю пю

29

учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під моделлю букви . і . о . . Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [б'], звук [з], звук [н]». Попросіть учнів позначити звуки [з] і [н]: . і з о н . Далі скажіть: «Для звуку [б'] є буква Бе». Напишіть букву б у відповідному місці в моделі: б і з о н .

3. Укажіть на малюнок папуги і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Це папуга». Повторіть: «Папуга». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [папуга] — звук [п] — твердий глухий приголосний; [паапапуга] — звук [а] — голосний; [папуга] — звук

[п] — твердий глухий приголосний; [папуууга] — звук [у] — голосний; [папуга] — звук [г] — твердий глухий приголосний, [папугааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [а], звук [у], звук [а]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під моделлю букви . а . у . а . Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [п], звук [п], звук [г]». Попросіть учнів позначити звук [г]: . а . у г а . Далі скажіть: «Для звуку [п] є буква Пе». Напишіть букву п у відповідних місцях у моделі: папуга .

4. Укажіть на малюнок пінгвіна і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Це пінвігн». Повторіть: «Пінгвін». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [пінгвін] — звук [п'] — м'який глухий приголосний; [п'іінгвін] — звук [і] — голосний; [п'інннгвін] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [пінгвін] — звук [г] — твердий дзвінкий приголосний; [пінгвін] — звук [в'] — м'який дзвінкий приголосний, [пінгві'ін] — звук [і] — голосний; [пінгвіннн] — звук [н] — твердий

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

дзвінкий приголосний). Запитайте: «*Які голосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [і] і звук [і]*». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під моделлю букви . і . . . і . . Запитайте: «*Які приголосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [п'], звук [н], звук [г], звук [в'], звук [н]*». Попросіть учнів позначити звуки [н] і [г]: . *інгвін*. Далі скажіть: «*Для звука [п'] є буква Пе*». Напишіть букву *n* у відповідному місці в моделі: *пінгвін*.

5. Запитайте, указуючи на букви *Бб, Пп* на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «*Які є нові букви для приголосних звуків?*». Дочекайтеся відповіді: «*Для звуків [б] і [б'] є буква Бе. Буква Бе є велика і малá. Для звуків [п] і [п'] є буква Пе. Буква Пе є велика і малá*».

Завдання 3. Читай.

1. Запишіть на дошці склади з вивченими буквами. Для учнів роздрукуйте картки.

ба	бо	бу	би	бе	бі	бю
па	по	пу	пи	пе	пі	пю

Шкільні відкриття

1.

- Сьогодні створюємо лепб про тварин. Об'єднайтеся в групи по троє.
- Наша група — це Богдан, Борис і Поліна. Ми малюємо і пишемо.
- Наша група — це Степан, Остап, Сабіна. Ми вирізаємо і майструємо.

— Друзі, дивіться, ось зубр і бізон! Вони в лісі. Вони такі схожі!
— Нам треба малювати і писати. Я хочу писати. А хто хоче малювати?
— Я добре малюю! Я можу малювати цих звірів.

— А ось папуга і ворона! Чим вони схожі? Вони цікаво говорять.
— Нам треба клеїти та вирізати. Я хочу клеїти. А хто хоче вирізати?
— Я добре вирізаю! Я можу вирізати фігури з паперу.

— Діти, для лепбука нам потрібні загадки, лічилки. Треба йти до бібліотеки.
— Наша група шукає загадки і лічилки про звірів.
— А наша група шукає загадки і лічилки про птахів.

2. На дошці в складі *ба* поставте крапку під буквою *a*. Потім проведіть дужку під обома буквами й одночасно вимовте звуки [ба].
3. Попросіть когось із учнів продовжити цю роботу з іншими складами за зразком, поданим на дошці, а решта учнів працює на картках. Нагадуємо, що для механізму читання не потрібні назви букв, працювати треба лише зі звуками, які ці букви позначають.
4. Мотивуйте учнів до читання слів. Запитайте в них, указуючи на перший малюнок: «*Що намалював художник?*». Вислухайте учнів. Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «*Під малюнком є назва. Читай*». Учень читає: «*Робот*». За поданим зразком ініціюйте читання решти слів (*прінтер, мікроскоп, глобус, пенал, блокнот*,

2. 🦻 🚗 📖

Бб Пп

? о ? е р   ? і з о н   ? а ? у г а   ? і н г в і н
б о б е р   б і з о н   п а п у г а   п і н г в і н

3. 📖

ба па
би пи
бо по
бу пу
бе пе
бі пі
бю пю

4. 💡 📖

29

папір, пластилін, скріпки, пензлик, кнопки).

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадати ребуси. У разі потреби надайте допомогу.

Розгляньте перший ребус. Укажіть на зображення зебри і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Зéбра». Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Тепер зверніть увагу на позначки «,»,». Вони означають, що в слові зéбра перші дві літери треба викреслити. На дошці залишається фрагмент слова — бра. Укажіть на літеру Т і запишіть її на дошці. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: брат.

Розгляньте другий ребус. Запишіть літеру Б на дошці. Тепер укажіть на

зображення ананаса і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Ана-нас». Попросіть учня або ученицю записати слово *ананас* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначки «'»'. Вони означають, що у слові *ананас* дві останні літери треба викреслити. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: банан.

Розгляньте третій ребус. Укажіть на зображення краба і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Краб». Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Тепер зверніть увагу на позначки «'»'. Вони означають, що у слові *краб* останні дві літери треба викреслити. Запишіть на дошці літери І і П. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: кріп.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 5. Читай.

Принесіть до класу різні види книг: довідники, казку «Снігова королева», словники, комікси. Укажіть на малюнок і скажіть: «На малюнку бібліотека. Тут книги». Запросіть учня або ученицю прочитати назву тексту. Тепер запросіть учнів та учениць читати текст по черзі.

Бібліотека

Зараз велика перерва. Ми любимо ходити до бібліотеки. Там багато різних книг. Біля вікна книги про пригоди та природу. На столі комікси і казки. Над столом словники і довідники.

Богдан вибрав казку про Снігову королеву. Поліна довго вибирала книгу. Бібліотекар порадив Поліні книгу про роботів.

Обговоріть з учнями прочитаний текст, запропонувавши їм запитання:

— Де в бібліотеці книги про пригоди та природу? (Біля вікна книги про пригоди та природу.)

— Де комікси і казки? (На столі комікси і казки.)

— Де словники і довідники? (Над столом словники і довідники.)

— Яку казку вибрав Богдан? (Богдан вибрав казку про Снігову королеву.)

— Яку книгу порадив бібліотекар Поліні? (Бібліотекар порадив Поліні книгу про роботів.)

Завдання 6. Читай, називай.

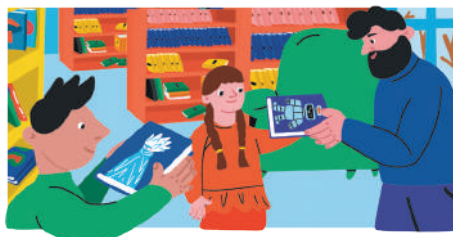
Мотивуйте учнів до читання. Розпитайте їх про те, хто любить після уроків

БІБЛІОТЕКА

Зараз велика перерва. Ми любимо ходити до бібліотеки. Там багато різних книг. Біля вікна книги про пригоди та природу. На столі комікси і казки. Над столом словники і довідники.

Богдан вибрав казку про Снігову королеву. Поліна довго вибирала книгу. Бібліотекар порадив Поліні книгу про роботів.

Любителі роботів!

У понеділок, десятого лютого, засідання клубу.

Збір після уроків у кабінеті номер сім.

Керівник — пан Любомір

грати в футбол, хто любить малювати, хто грає в театрі. Використайте нові слова *гурток*, *клуб* для називання тих, хто має спільні захоплення (*футбольний клуб*, *театральний гурток*, *гурток малювання*). Після обговорення попросіть учнів прочитати текст.

Любителі роботів!

У понеділок, десятого лютого, засідання клубу.

Збір після уроків у кабінеті номер сім.

Керівник — пан Любомір.

Після читання скажіть учням, що вони прочитали оголошення. Тепер розгляньте малюнки. Укажіть на вазон із кактусом і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Кактус». Тепер прочитайте це оголошення ще

УРОК ПРИРОДИ

Пилип і Богдана робили календар погоди. Пилип малював піктограми. Богдана записувала температуру.

У класі діти презентували календар. Вони розповіли про погоду.

У понеділок було тепло. Діти спостерігали туман. А у вівторок падав сніг. Температура знизилася. У середу посилювався вітер і була завірюха. Наступні два дні був мороз. А в суботу хмари зникли. Температура піднялася. У неділю опадів не було.

У ПЕКАРНІ

Після уроків діти ходили до пекарні. Там пекарі показали роботу з тістом. Пан Дмитро місив тісто для булок, бубликів і батонів. Пані Оксана робила пампухи і пряники.

Діти пробували ліпити з тіста рогаляки і пироги.

Потім дорослі випікали різні вироби. А діти посипали їх солодкою пудрою.

Усі разом ласували смаколіками.

31

раз, використавши замість слова *роботів* перше зображення — зображення кактусів.

Любителі кактусів!

У понеділок, десятого лютого, засідання клубу.

Збір після уроків у кабінеті номер сім.

Керівник — пан Любомір.

Укажіть на скрипку зі смичком і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте: «Який гурток робить оголошення?». Дочекайтеся відповіді: «Музичний». Тепер запропонуйте учням прочитати оголошення ще раз, використавши замість слова *роботів* слово *музики*.

Укажіть на театральні маски і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся

відповіді учнів. Тепер запитайте:

«Який гурток робить оголошення?».

Дочекайтеся відповіді: «Театральний».

Тепер запропонуйте учням прочитати оголошення, використавши замість слова *роботів* слово *театру*. Запропонуйте учням змінити номер кабінету, ім'я керівника.

Укажіть на бадмінтонні ракетки і запитайте:

«Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів.

Тепер запитайте: «Який клуб робить оголошення?».

Скажіть: «Спортивний».

Тепер запропонуйте учням прочитати оголошення, використавши замість слова *роботів* слово *бадмінтону*. Запропонуйте учням змінити номер кабінету, ім'я керівника.

Укажіть на динозаврів і запитайте:

«Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів.

Тепер запитайте: «Який гурток робить оголошення?».

Дочекайтеся відповіді: «Гурток любителів природи».

Тепер запропонуйте учням прочитати оголошення, використавши замість слова *роботи* слово *динозаврів*. Запропонуйте учням змінити номер кабінету, ім'я керівника.

Укажіть на мікроскоп і запитайте: «Що це?».

Дочекайтеся відповіді учнів: *мікроскоп*.

Тепер запитайте: «Який гурток робить оголошення?».

Дочекайтеся відповіді: «Гурток любителів природи».

Тепер запропонуйте учням прочитати оголошення, використавши замість слова *роботи* слово *природи*. Запропонуйте учням змінити номер кабінету, ім'я керівника.

БІБЛІОТЕКА

Зараз велика перерва. Ми любимо ходити до бібліотеки. Там багато різних книг. Біля вікна книги про пригоди та природу. На столі комікси і казки. Над столом словники і довідники.

Богдан вибрав казку про Снігову королеву. Поліна довго вибирала книгу. Бібліотекар порадив Поліні книгу про роботів.

Любителі роботів!

У понеділок, десятого лютого, засідання клубу.

Збір після уроків у кабінеті номер сім.

Керівник — пан Любомір

30

Навчальний посібник ч. 2, с. 31

Завдання 7. Читай.

Мотивуйте учнів до читання. Попросіть учня або ученицю прочитати вголос назву тексту. Після цього запитайте: «Про що можуть розказувати учні на уроках природи?». Вислухайте відповіді дітей. Запропонуйте їм прочитати текст.

Урок природи

Пиліп і Богдана робили календар погоди. Пиліп малював піктограми. Богдана записувала температуру. Вони показували стрілками напрямок вітру.

У класі діти презентували календар. Вони розповіли про погоду.

У понеділок було тепло. Діти спостерігали туман. А у вівторок падав сніг. Температура знизилася. У середу посилювався вітер і була завірюха. Наступні два дні був мороз. А в суботу хмари зникли. Температура піднялася. У неділю опадів не було.

Обговоріть з учнями прочитаний текст, запропонувавши їм запитання:

- Що малював Пиліп у календарі погоди?
- Що записувала Богдана у календарі погоди?
- Що діти показували стрілками?
- Коли діти спостерігали туман?
- Коли падав сніг?
- Коли була завірюха?
- Коли зникли хмари?

7. УРОК ПРИРОДИ

Пилип і Богдана робили календар погоди. Пилип малював піктограми. Богдана записувала температуру.

У класі діти презентували календар. Вони розповіли про погоду.

У понеділок було тепло. Діти спостерігали туман. А у вівторок падав сніг. Температура знизилася. У середу посилювався вітер і була завірюха. Наступні два дні був мороз. А в суботу хмари зникли. Температура піднялася. У неділю опадів не було.

8. У ПЕКАРНІ

Після уроків діти ходили до пекарні. Там пекарі показали роботу з тістом. Пан Дмитро місив тісто для булок , бубликів і батонів . Пані Оксана робила пампухи і пряники .

Діти пробували ліпити з тіста рогаляки і пироги .

Потім дорослі випікали різні вироби. А діти посипали їх солідкою пудрою.

Усі разом ласували смаколіками.

31

Завдання 8. Читай.

Мотивуйте учнів до читання. Попросіть учня або ученицю прочитати вголос назву тексту. Якщо ви разом з учнями вже відвідували пекарню, то пригадайте цю екскурсію. Якщо відвідати пекарню не було можливості, то використайте фотографії, на яких зображено процес виготовлення виробів із борошна. Під час бесіди використовуйте відому учням українську лексику. Якщо учні використовують рідну мову під час перекладу, допомагайте їм висловлюватися українською. Далі запропонуйте учням прочитати текст.

У пекарні

*Після уроків діти ходили до пекарні.
Там пекарі показали роботу з тістом.
Пан Дмитро місив тісто для булок,*

бубликів і батонів. Пані Оксана робила пампухи і пряники.

Діти пробували ліпити з тіста рогаляки і пироги.

*Потім дорослі випікали різні вироби.
А діти брали солідку пудру і посипали смаколіки.*

Усі разом смакували рогаляками і пирогами.

Підготуйте фотографії різних виробів і обговоріть з учнями їх назви: *кекс, вергун, багет, бублик, булка, батон, рогалик, пиріг, пампукх, пряник, маківник, пудинг, рулет.*

Завдання 9. Слухай, повторюй, грай.

Підготуйте реквізит для гри «Краплинки і хмаринки». Мотивуйте учнів до читання. Запропонуйте їм пограти в нову гру. Скажіть, що для того, щоб грати в цю гру, треба прочитати її правила. Попросіть учнів по черзі вголос прочитати текст.

Краплинки і хмаринки

(гра)

На підлозі розкладені обручі. Це хмаринки. Усі діти — краплинки. Звучить музика. Краплинки вільно рухаються по залу. Музика зупиняється, і кожна краплинка займає одну хмаринку. Краплинка без хмаринки вибуває, «випаровується».

Обговоріть прочитаний текст з опорою на малюнок. Ініціюйте учнів прочитати виділені слова *хмаринка*, *краплинка*, *тренерка*, *музика* на зображенні до тексту. Обговоріть такі запитання:

1. Де розкладені обручі?
2. Обручі — це що? Обручі — це...
3. Яка роль у дітей? Діти — це...
4. Що роблять діти під музику?
5. Музика зупиняється. Що цієї миті робить кожна краплинка?
6. Хто вибуває з гри?

Тепер оберіть групу дітей, яка першою візьме участь у грі. Розкладіть обручі в довільному порядку на підлозі. Кількість обручів має бути меншою за кількість учасників та учасниць (наприклад, 5 учасників і 4 обручі). Скажіть: «Я тренерка». Укажіть на учнів і скажіть: «Ви краплинки». Укажіть на обручі і скажіть: «Це хмаринки». Увімкніть музику. Ініціюйте учнів вільно переміщуватися між обручами, поки грає музика. Тепер зупиніть музику. Після того як один учень або одна учениця вибув, продовжте гру. Організуйте гру з іншою групою учнів.

КРАПЛИНКИ І ХМАРИНКИ

Гра

На підлозі розкладені обручі. Це хмаринки. Усі діти — краплинки. Звучить музика. Краплинки вільно рухаються по залу. Музика зупиняється, і кожна краплинка займає одну хмаринку. Краплинка без хмаринки вибуває, «випаровується».

32

Завдання 10. Слухай, повторюй, грай.

1. Букви цього тижня — це букви *Б* і *П* на позначення приголосних звуків. Підготуйте заздалегідь для себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв *Т*, *Д*, *И*, *Е*, *У*, *А*, *І*, *О*.

(б) — Привіт, б́укви! Ми теж допомага́ємо при́голосним зв́укам. Мене́ зва́ти Бе. Я є у сло́ві б-б-бло́кно́т. Я допомага́ю зв́уку [б]. Він дзві́нкий!

(п) — Мене́ зва́ти Пе. А я є у сло́ві п-п-па́рта. Я допомага́ю зв́уку [п]. А він глу́хий!

(т) — Привіт! Ра́да з ва́ми познайо́митися! Я теж є в цих сло́вах!

10.

- Б. Привіт, букви! Ми теж допомагаємо приголосним звукам. Мене звати Бе. Я є у слові **блокнот**. Я допомагаю звуку [б]. Він дзвінкий!
- П. Мене звати Пе. А я є у слові **парта**. Я допомагаю звуку [п]. А він глухий!
- Т. Привіт! Рада з вами познайомитися! Я теж є в цих словах!
- Б. А я ще є в слові **гриб**!
- П. Ні, це я в цьому слові **грип**!
- И. Не сваріться! Це два різні слова!
- Б. На гриб можна натрапити в лісі.
- П. А на грип можна захворіти взимку!
- Д. Дзвінкі та глухі звуки треба вимовляти чітко. І тоді букви можуть легко їм допомагати.
- Б. Зуб, дуб, коробка, краб, хліб.
- П. Степ, суп, кріп, ріпка, кепка.
- И. Друзі, ви всі допомагаєте приголосним звукам! Не треба забувати і про нас!
- Е, У, А, І, О хором. Ми допомагаємо голосним звукам!
- И. А чи може одна буква допомагати і голосному звуку, і приголосному звуку?

33

- (б) — *А я ще є в слові **гриб-б-б**!*
- (п) — *Ні, це я в цьому слові **грип-п-п**!*
- (и) — *Не сваріться! Це два різних слова!*
- (б) — *На гриб можна натрапити в лісі.*
- (п) — *А на грип можна захворіти взимку!*
- (д) — *Дзвінкі та глухі звуки треба вимовляти чітко. І тоді букви можуть легко їм допомагати.*
- (б) — *Зуб, дуб, коробка, жабка, краб, хліб.*
- (п) — *Степ, суп, шапка, кріп, ріпка, кепка.*
- (и) — *Друзі, ви всі допомагаєте приголосним звукам! Не треба забувати і про нас!*

(е, у, а, і, о хором) — *Ми допомагаємо голоснім звукам!*

(и) — *А чи може одна буква допомагати і голосному звуку, і приголосному звуку?*

- Розгляньте з учнями фотоінструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова: *олівці / фломастери, нोजиці, клей, папір, букви; розмальовуй, синій, червоний; бері нोजиці, вирізай; бері клей, наклеюй.*
- Запропонуйте виготовити обручі із літерами **Б** і **П**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.
- Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте групі учнів надіти як нові, так і раніше виготовлені обручі, розіграйте невеличку виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб діти легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом. Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.
- Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.

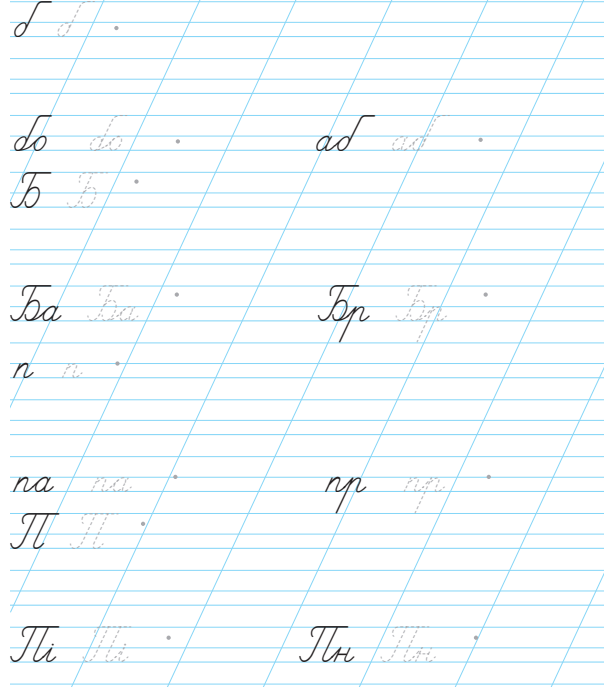
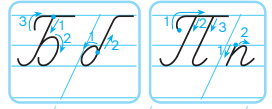

Вправа 1. Пиши, промовляй.

1. Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої букви *б*. Напишіть малу букву *б*, дотримуючись визначеного напрямку й одночасно промовляючи звук [б].
2. Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *б* за наданим вами зразком.
3. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
4. Запропонуйте учням прочитати склади *бо, аб*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Ініціюйте учнів промовляти склади вголос, коли вони пишуть кожен із них.
5. Обговоріть з учнями елементи та напрямки руху під час написання великої букви *Б*. Напишіть велику букву *Б*,

Шкільні відкриття

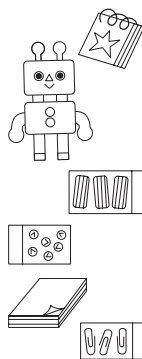
- 1 Пиши, промовляй.

дотримуючись визначених елементів і напрямку руху.

6. Запропонуйте учням написати склад і буквосполучення *Ба, Бр*.
7. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
8. Продовжте роботу з малою та великою буквами *Пп* за описаним вище алгоритмом.
9. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

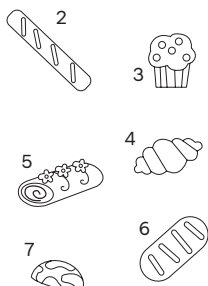
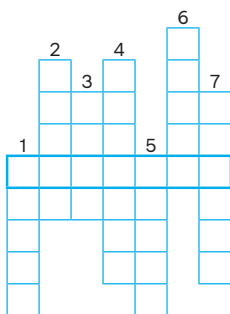
2 Читай, шукай, малюй.

Ф	І	Р	О	Б	О	Т	І	Ш	Д	І
Л	П	Л	А	С	Т	И	Л	І	Н	З
Х	Н	Я	Т	Б	Л	О	К	Н	О	Т
С	К	Р	І	П	К	И	О	А	І	М
Ф	П	А	П	І	Р	Г	У	Ч	Б	У
Ф	Ь	Ц	П	Е	Н	З	Л	И	К	Ж
Д	Х	Г	Н	К	Н	О	П	К	И	А
П	Е	Н	А	Л	Ю	Е	С	Я	Є	Р
К	М	І	К	Р	О	С	К	О	П	Я
С	Т	І	П	Р	И	Н	Т	Е	Р	Г
Ф	І	Г	О	Г	Л	О	Б	У	С	Т

3 Називай, пиши, читай.

15

- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 2, с. 15

Вправа 2. Читай, шукай, малюй.

У цьому завданні учням та ученицям необхідно знайти 12 слів (*робот, пластик, блокнот, скріпки, папір, пензлик, кнопки, пенал, мікроскоп, принтер, глобус*). Слова розташовані горизонтально в кожному рядку.

- Ініціюйте учнів прочитати слово *робот* у першому рядку.
- Тепер запропонуйте прочитати інше слово в другому рядку. Учні знаходять слово *пластик* і зафарбовують комірки з ним за зразком першого рядка.
- Далі учні шукають і зафарбовують слова в наступних рядках. Малюнки в разі потреби слугують їм підказками.

Вправа 3. Називай, пиши, читай.

- Запропонуйте зразок виконання завдання. Укажіть на пекаря і запитайте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Назвіть дію: «Пиши». Укажіть учням на цифру в першому квадраті. Скажіть уголос слово *пекар* та запишіть його у відповідних комірках кросворда, промовляючи кожен звук. Назвіть дію «Читай», щоб упевнитися, що під час запису не пропущено букв.
- За поданим зразком учні виконують завдання самостійно.
- Після того як учні запишуть усі слова, ініціюйте їх прочитати слово, яке утворилося під номером 1 по горизонталі. Це слово *пекарня*.
- Учні роблять самооцінювання, обравши відповідний смайл.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: планетарій, зірка, телескоп, комета, Марс, мікроскоп, метеорит, навушники, космонавти, обрій, країна, сайт, йод, мийка, хокей, майка, район; скейт, поїзд, мозаїка, стайня, ліжка; близький, далекий, дрібний, крупний, яскравий.

Грамматика: вживання форм однини і множини іменників та прикметників; вживання неозначеної форми та форм минулого часу дієслів.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; букви *Йй, Її*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (скрайбінг «Урок у планетарії»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Перегляньте разом з учнями скрайбінг «Урок у планетарії».
2. Прочитайте текст до першого малюнка. Додатково підготуйте фотографії або малюнки, щоб розтлумачити значення слів *телескоп, планета, комета, Марс*. Зверніть увагу учнів на протилежність значень слів *великий — малій*.

Урoк у планетарії. Діти спостерігали за зоряним небом у телескоп. Там було видно зірки, планети, комети. Великий Марс був у телескопі такий малій.

Корисні застосунки

У ПЛАНЕТАРІЇ

Урок у планетарії. Діти спостерігали за зоряним небом у телескоп. Там було видно зірки, планети, комети. Великий Марс був у телескопі такий малій.

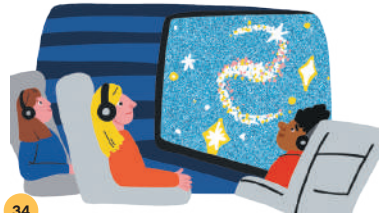
У великій залі вчитель говорив у мікрофон. Його тихий голос ставав гучним. Учитель розповідав про близькі та далекі планети.

На другому поверсі планетарію діти розглядали метеорит у мікроскоп. Там було видно яскраві візерунки. Дрібний метеорит був у мікроскопі такий крупний.

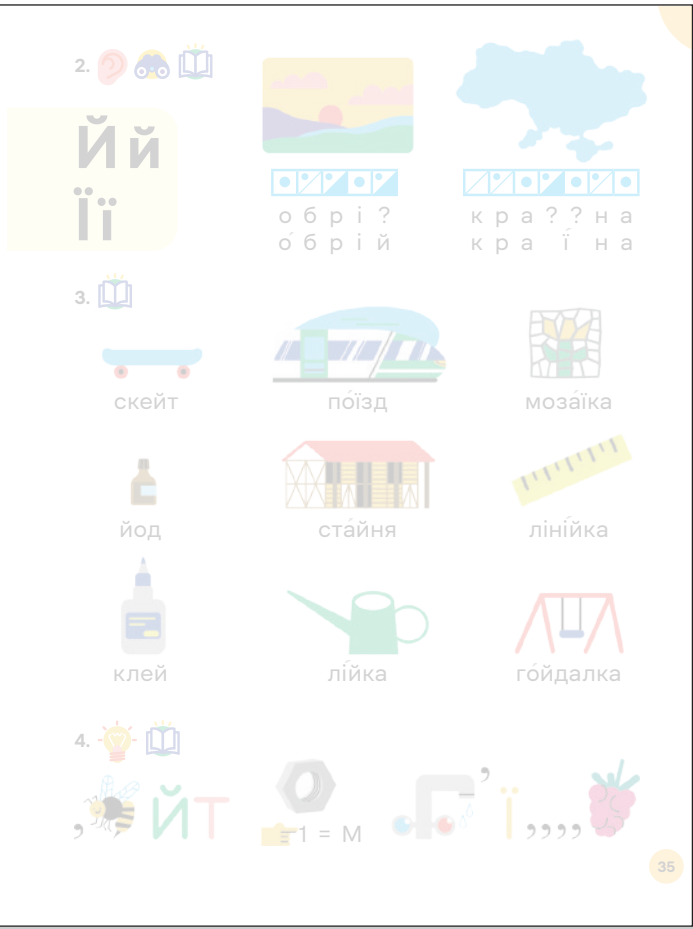
У малому залі були навушники. Діти слухали повідомлення космонавтів. Слухати було зручно. Гучний голос у навушниках ставав для інших тихим.

34

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Де урoк? (Урoк у планетарії.)
  - Що робили діти? (Діти спостерігали за зоряним небом у телескоп.)
  - Що було видно у телескоп? (Там було видно зірки, планети, комети.)
  - Марс великий чи малій? (Великий Марс був у телескопі малій.)
  - У яких словах є звук [й]? (Планетарії (у планетарії), великий, такий, малій.)
3. Прочитайте текст до другого малюнка. Додатково принесіть у клас мікрофон, щоб розтлумачити значення слів *мікрофон, гучний*. Зверніть увагу учнів на протилежність значень слів *тихий — гучний, близькі — далекі*.

У великій залі вчитель говорів у мікрофон. Його тихий голос ставав гучнім. Учитель розповідав про близькі та далекі планети.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

— Хто говорів у мікрофон у великій залі? (У великій залі учитель говорів у мікрофон.)

— Про що розповідав учитель? (Учитель розповідав про далекі та близькі планети.)

— У яких словах є звук [й]? (У великій, його, тихий.)

4. Прочитайте текст до третього малюнка. Підготуйте мікроскоп, фотографії метеоритів, щоб розтлумачити значення слів *мікроскоп*, *метеорит*. Зверніть увагу

учнів на протилежність значень слів *дрібний* — *крупний*.

На другому поверсі планетарію діти розглядали метеорит у мікроскоп. Там було видно яскраві візерунки. Дрібний метеорит був у мікроскопі такий крупний.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

— Де діти розглядали метеорит у мікроскоп? (На другому поверсі планетарію діти розглядали метеорит у мікроскоп.)

— Які були візерунки на метеориті? (Там були яскраві візерунки.)

— Метеорит дрібний чи крупний? (Дрібний метеорит був у мікроскопі такий крупний.)

— У яких словах є звук [й]? (Яскраві, дрібний, такий, крупний.)

5. Прочитайте текст до четвертого малюнка. Підготуйте навушники, фотографію космонавта, щоб розтлумачити значення слів *навушник*, *космонавт*. Знов зверніть увагу учнів на протилежність значень слів *гучний* — *тихий*.

У малому залі були навушники. Діти слухали повідомлення космонавтів. Слухати було зручно. Гучний голос у навушниках ставав для інших тихим.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

— Де були навушники? (У малому залі були навушники.)

— Що слухали діти? (Діти слухали повідомлення космонавтів.)

— У якому слові є звук [й]? (Гучний.)

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Поясніть учням, чим вони будуть займатися, виконуючи це завдання: «*Ми знайомимося з новими буквами для приголосних звуків*». Укажіть на малюнок, де зображено обрій і скажіть: «*Це обрій*». Заздалегідь приготуйте ще кілька малюнків або фотографій, на яких добре видно лінію зіткнення неба і землі, неба і води. Продовжте роботу зі словом *обрій*. Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (5 звуків; [óóóбр'ій'] — звук [о] — голосний; [óбр'ій'] — звук [б] — твердий дзвінкий приголосний; [óбр'р'рій'] — звук [р'] — м'який дзвінкий приголосний; [óбр'ііій'] — звук [і] — голосний, [óбр'ій'ій'] — звук [й'] — м'який дзвінкий приголосний). Запитайте: «*Які голосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [о], звук [і]*». Запитайте: «*Які букви є для голосних звуків у цьому слові?*». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви о . . і . . Запитайте: «*Які приголосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [б], звук [р'], звук [й']*». Запитайте: «*Які букви є для приголосних звуків [б], [р']?*». Попросіть учня позначити ці букви в слові: *обрі* . . Далі скажіть: «*Для звука [й'] є буква Йот*». Напишіть букву й у відповідному місці в слові: *обрій*.
2. Укажіть на малюнок із зображенням країни і скажіть: «*Це країна*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (7 звуків; [крайіна] — звук [к] — твердий глухий приголосний; [кrrрай'іна] — звук

Корисні застосунки

У планетарії

Урок у планетарії. Діти спостерігали за зоряним небом у телескоп. Там було видно зірки, планети, комети. Великий Марс був у телескопі такий малий.

У великій залі вчитель говорив у мікрофон. Його тихий голос ставав гучним. Учитель розповідав про близькі та далекі планети.

На другому поверсі планетарію діти розглядали метеорит у мікроскоп. Там було видно яскраві візерунки. Дрібний метеорит був у мікроскопі такий крупний.

У малому залі були навушники. Діти слухали повідомлення космонавтів. Слухати було зручно. Гучний голос у навушниках ставав для інших тихим.

[р] — твердий дзвінкий приголосний; [крааай'іна] — звук [а] — голосний; [край'ій'іна] — звук [й'] — м'який дзвінкий приголосний, [край'іііна] — звук [і] — голосний; [край'інна] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний, [край'інааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «*Які голосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [а], звук [і], звук [а]*». Запитайте: «*Які букви є для голосних звуків у цьому слові?*». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . . а . і . а. Запитайте: «*Які приголосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [к], звук [р], звук [й'], звук [н]*». Запитайте: «*Які букви є для приголосних звуків у цьому слові?*». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви *крайна*.

2.

Йй
її

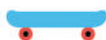

о б р і ?
о б р і й

к р а ? ? н а
к р а ї н а

3.

скейт

поїзд

мозаїка

йод

стаїня

лінійка

клей

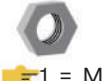

лійка

гойдалка

4.

35

Скажіть учням, що люди домовилися, що коли звук [й] опиняється перед голосним звуком [і], то замість двох букв *йі* пишеться одна буква *ї*: *країна*.

Завдання 3. Читай.

Мотивуйте учнів до читання слів. Запитайте в них, указуючи на перший малюнок: «Що намалював художник?». Вислухайте учнів. Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Під малюнком є назва. Читай». Учень читає: «Скейт». За поданим зразком ініціюйте читання решти слів (*поїзд, мозаїка, йод, стаїня, лінійка, клей, лійка, гойдалка*). Попросіть учнів прочитати слова ще раз в іншій послідовності: спочатку слова з одним складом, потім з двома, а тоді з трьома складами, потім з чотирма складами).

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадати ребуси. У разі утруднень надайте допомогу.

Розгляньте перший ребус. Укажіть на зображення осі і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Оса». Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку «,». Вона означає, що в слові *оса* першу літеру треба викреслити. На дошці залишається *са*. Поруч запишіть на дошці літери *ЙТ*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *сайт*.

Розгляньте другий ребус. Укажіть на зображення і скажіть: «Гайка». Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Зверніть увагу на зображення руки, яка пальцем указує праворуч: 1 = М. Це означає, що першу літеру в слові *гайка* слід замінити на ту, яка стоїть поряд із позначкою руки. У нашому випадку це літера *м*. Змініть літери та відобразіть це на дошці: *майка*. Тож результатом є слово *майка*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *майка*.

Розгляньте третій ребус. Укажіть на зображення крана і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Кран». Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку «'». Це означає, що у слові *кран* останню літеру слід викреслити. На дошці залишаємо фрагмент слова: *кра*. Запишіть далі літеру *ї*. Укажіть на зображення малини і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: *малина*. Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку «,,,». Це означає, що у слові *малина* перші чотири літери треба викреслити. На дошці залишається фрагмент слова *на*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *країна*.

Київ — Виноградів —
 Вугледар — ... —
 Енергодар — ... —
 Немірів — ... — Рені —
 ... — Лозова — ...

Навчальний посібник ч. 2, с. 36

Завдання 5. Читай.

1. Запропонуйте учням розглянути карту України та назви міст і річок, які вказані на карті. Після такого знайомства з картою поясніть правила гри на прикладі перших трьох слів: *Київ* — *Виноградів* — *Вугледар*.

*«Це гра в “міста”. Остання літера в слові **Київ** є першою літерою в слові **Виноградів**. Остання літера в слові **Виноградів** є першою літерою в слові **Вугледар**. Остання літера в слові **Вугледар** є першою літерою в слові ... . Знайдіть на карті місто, у якому буква **Р** є першою».*

Учні читають назви міст і можуть запропонувати дві назви: Рівне і Рогатин.

Київ — Дніпро
 Ізмаїл — ...
 Полтава — ...
 Миколаїв — ...
 Радихів — ...
 Рені — ...

37

Обговоріть, яке слово підходить, якщо наступне місто Енергодар. Ланцюжок міст для перевірки: Київ — Виноградів — Вугледар — Рівне — Енергодар — Рогатин — Немірів — Володимир — Рені — Ізмаїл — Лозова — Авдіївка.

Навчальний посібник ч. 2, с. 37

2. Поясніть правила наступної гри на прикладі перших двох слів: *Київ — Дніпро*. Покажіть на карті місто Київ і вкажіть на річку Дніпро. Далі учні читають назви міст України, а на місці трьох крапок називають річку, яка протікає через це місто. Таку річку необхідно знайти на карті: *Ізмаїл — Дунай; Полтава — Ворскла; Миколаїв — Південний Буг; Радихів — Тіса; Рені — Прут*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 6. Читай.

1. Розгляньте зображення до фразеологізму *мов гай гуде*. Укажіть на гай на першому малюнку і скажіть: «*Це гай. Так називають невеликий листяний ліс. Від вітру дерева шумлять. Говорять про такий шум “гай гуде”*».

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на дівчинку і запитайте: «*Що робить дівчинка?*». Дочекайтеся відповіді: «*Дівчинка ліпить іграшки*». Скажіть: «*Дівчинка зліпила вже багато іграшок. І продовжує ліпити. Один, два, три, чотири.... Вона активно працює. Про таку активну роботу говорять — “аж гай гуде”*».

2. Розгляньте зображення до фразеологізму *мов нова копійка*. Вкажіть на монету і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це монета*». Скажіть: «*Монета одна копійка*». Покажіть, яка монета нова, а яка — стара. «*Нова монета блищить*».

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на хлопця і скажіть: «*Хлопчик охайний, чистий. Про такого хлопця говорять “мов нова копійка”*».

Завдання 7. Читай.

Мотивуйте дітей до читання. Запросіть учня або ученицю прочитати заголовок. Обговоріть значення слова *врятований*. Запропонуйте учням розглянути малюнки до тексту і запитайте, про кого ця історія (про Марту, Данила та їхню бабусю). Запитайте учнів: «*Хто має виступати на сцені?*». Запропонуйте прочитати текст, щоб дізнатися відповідь на це запитання.

Врятований виступ

Бабуся Ганна співала в хорі. Надходило свято. Їхній хор готувався. У неділю планувався виступ.

Але у бабусі раптово зіпсувався слуховий апарат. Бабуся захвилювалася. До виступу три дні.

6.

Мов гай гуде.

Мов нова копійка.

7.

ВРЯТОВАНИЙ ВИСТУП

Бабуся Ганна співала в хорі. Надходило свято. Їхній хор готувався. У неділю планувався виступ.

Але в бабусі раптово зіпсувався слуховий апарат. Бабуся захвилювалася. До виступу три дні.

Марта і Данило допомогли бабусі знайти сайт клініки. Бабуся записалася на прийом до лікаря. Лікар порадив новий слуховий апарат. Тепер виступ хору врятований!

У неділю всі слухали виступ хору. Марта і Данило знімали відео для сімейного перегляду. Вони подарували бабусі її улюблені гортензії.

38

Марта і Данило допомогли бабусі знайти сайт клініки. Бабуся записалася на прийом до лікаря. Лікар порадив новий слуховий апарат. Тепер виступ хору врятований!

У неділю всі слухали виступ хору. Марта і Данило знімали відео для сімейного перегляду. Вони подарували бабусі її улюблені гортензії.

Під час читання обговорюйте з учнями значення слів, які викликають у них труднощі (*хор, слуховий апарат, сайт, клініка, прийом, відео, перегляд, гортензії*).

Обговоріть прочитаний текст:

— *Колі планувався виступ хору? (У неділю планувався виступ.)*

— *Чому захвилювалася бабуся? (Але у бабусі раптово зіпсувався слуховий апарат. До виступу три дні.)*

8.

Й. Привіт, букви! Мене звати Йот. Я є у слові **йогурт**.

Я допомагаю приголосному звуку [й].

И. Ти на мене дуже схожа! Таку красиву шапочку маєш! Але я допомагаю голосному звуку, а ти — приголосному звуку. Я є в словах **млин, сир!**

Ї. А мене звати Йі. Я є у слові **поїзд**. Я одночасно допомагаю двом звукам: приголосному звуку [й] і голосному звуку [і].

Й. А я є в словах **йод, змії!**

І. Я теж є в слові **змії!**

Ї. А в слові **зміїний** ми є всі!

І. Ти на мене теж дуже схожа! Узяла собі ще одну крапочку — і вже інша буква!

Ї. Річ не в крапочках! Я допомагаю двом звукам одночасно!

Й. А чи є ще букви, які допомагають мені? Нумо з ними знайомитися!!

йогурт

поїзд

млин

сир

йод

змії

острів Зміїний

39

— Що знайшли Мάρта і Даніло для бабці? (Мάρта і Даніло допомогли бабці знайти сайт клініки.)

— Що порадив лікар бабці? (Лікар порадив новий слуховий апарат.)

— Хто знімав відео для сімейного перегляду? (Мάρта і Даніло знімали део для сімейного перегляду.)

— Що подарували діти бабці? (Вони подарували бабці її улюблені гортензії.)

Навчальний посібник ч. 2, с. 39

Завдання 8. Слухай, повторюй, грай.

1. Букви цього тижня — це буква **Й** на позначення приголосного звуку [й] та буква **Ї** на позначення двох звуків — приголосного звуку [й] і голосного звуку [і]. Підготуйте заздалегідь для

себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Також підготуйте обручі для літер **І, И**, з якими працювали раніше, адже вони також будуть брати участь у розмові.

(й) — *Привіт, букви! Мене звати Йот. Я є у слові **й-й-йогурт**. Я допомагаю приголосному звуку [й].*

(і) — *А мене звати Йі. Я є у слові **пбі-ї-їзд**. Я одночасно допомагаю двом звукам: приголосному звуку [й] і голосному звуку [і].*

(и) — *Ти на мене дуже схожа! Таку красиву шапочку маєш! Але я допомагаю голосному звуку, а ти — приголосному звуку. Я є в словах **мли-и-ин, си-и-ир!***

(й) — *А я є у словах **й-й-йод, змії-й-й!***

(і) — *Я теж є в слові **змії-й-й!***

(і) — *А в слові **змі-і-ї-їни-и-ий** ми є всі!*

(і) — *Ти на мене теж дуже схожа! Узяла собі ще одну крапочку — і вже інша буква!*

(і) — *Справа не в крапочках! Я допомагаю двом звукам одночасно!*

(й) — *А чи є ще букви, які допомагають мені? Давайте з ними познайомимося!*

- Запропонуйте виготовити обручі із літерами **Й, Ї**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.
- Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте парі учнів надіти обручі та розіграти діалог. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб діти легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом. Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.
- Ініціюйте роботу учнів у групах. Увімкніть аудіозапис та просіть учнів повторити почуте. Спостерігайте і в разі потреби допомагайте та заохочуйте говорити.

Всі права захищені.

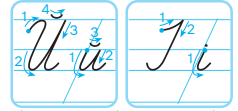
Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши, промовляй.

1. Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої та великої букви *Йй*. Напишіть малу букву *й*, дотримуючись визначеного напрямку і одночасно промовляючи звук [й].
2. Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *й* за наданим вами зразком.
3. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
4. Запропонуйте учням прочитати буквосполучення *йо, ий*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Ініціюйте учнів промовляти звуки вголос, коли вони писатимуть кожне буквосполучення.
5. Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви *Й* та буквосполучення *Йо*.

Корисні застосунки

- 1 Пиши, промовляй.

6. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
7. Продовжте роботу з малою та великою буквами *Йй* за описаним вище алгоритмом.
8. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Читай, міркуй, з'єднуй.

1. Запросіть дві групи учнів по 9 осіб до дошки. Учням однієї групи роздайте картки з прикметниками, а іншій групі — з іменниками. Запропонуйте учням

2 Читай, міркуй, з'єднай.

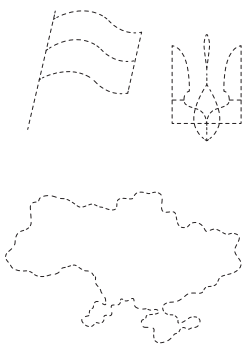
блакитне
білий
біле
зелений
прозоре
зелена
довга
високий
солодкий

трава
небо
сніг
пиріг
молоко
лінійка
будінок
скло
листок

3 Читай, шукай, малюй.

А	Д	А	В	Д	І	Ї	В	К	А	Б	Р
В	Ш	Г	Г	П	О	Л	Т	А	В	А	Н
У	П	Г	І	Л	О	З	О	В	А	М	
В	Р	И	Н	Х	І	З	М	А	Ї	Л	М
Л	З	І	М	И	К	О	Л	А	Ї	В	Л
И	У	Е	Н	Е	Р	Г	О	Д	А	Р	Н
В	И	Н	О	Г	Р	А	Д	І	В	Е	Ч
И	Ф	Р	А	Х	І	В	І	З	Я	Р	І
Г	П	Р	Е	Н	І	К	Х	С	П	Р	Ф
В	У	Г	Л	Е	Д	А	Р	Л	Ш	З	Ч
Д	Н	І	П	Р	О	Х	Б	Ц	И	Р	Х
І	К	И	Ї	В	Я	Ю	Б	Ц	Х	Я	О

17

знайти пару. Діти вільно рухаються і цікавляться картками в інших дітей, поки не знаходять пару: *блакитне небо, білий сніг, біле молоко, зелений листок, прозоре скло, зелена трава, довга лінійка, високий будінок, солодкий пиріг.*

Обговоріть, чи правильно вони утворили пари. Варіант *високий пиріг* є прийнятним за умови, якщо *будінок* у сполученні слів *солодкий будінок* є назвою *цукерки*. Будьте уважні до дитячих пропозицій, просіть пояснити вибір. Звертайте увагу на граматичний зв'язок між словами. У дітей уже є певний досвід, щоб вибирати пари *зелена трава* і *зелений листок*, а не навпаки.

- Після роботи з добору пар запропонуйте учням з'єднати пари слів у зошиті. Діти читають слова другого стовпчика

(іменники) і знаходять у першому стовпчику відповідні прикметники.

- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 3. Читай, шукай, малюй.

У таблиці розміщені назви міст. У цьому завданні учням та ученицям необхідно знайти і прочитати 12 слів — назв міст України (*Авдіївка, Полтава, Лозова, Ізмаїл, Миколаїв, Енергодар, Виноградів, Рахів, Рені, Вугледар, Дніпро, Київ*). Слова розташовані горизонтально в кожному рядку.

Ініціюйте учнів навести пунктирні зображення прапора, герба і карти України та розмалювати їх.

Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: естафета, яструб, еті, юрба, яр, якір, юнга, поєдинок, маяк, єдиноріг, каюта, ехідна, енот, яліна, юнак, другокласники, передавати (передають), виходити (вийшли), готуватися (готуються), їхати (їдуть).

Граматика: вживання іменників з числівниками; вживання форм минулого часу та особових форм дієслова; вживання однорідних членів речення.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; буква Єє для позначення звуків [йе], Юю для позначення звуків [йу], Яя для позначення звуків [йа].

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімаційний фільм «Зимові змагання»).

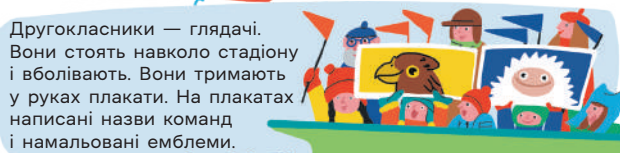
Взаємна допомога

1.

У школі змагання. Дві команди шостих класів вийшли на стадіон. Кожна команда — це чотири учасники. Хлопці і дівчата готуються до старту.

Починається лижна естафета. У команди «Яструби» жовта форма. А у команди «Еті» — синя форма. Діти їдуть швидко. Вони передають естафету друзям із команди.

Другокласники — глядачі. Вони стоять навколо стадіону і вболівають. Вони тримають у руках плакати. На плакатах написані назви команд і намальовані емблеми.

Команди наближаються до фінішу. Лунає свисток. Команда «Еті» приходить першою. Суддя вручає переможцям кубок. Юрба радісних глядачів вітає команди.

40

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Перегляньте з учнями анімаційний фільм «Зимові змагання». Заздалегідь приготуйте предмети, фотографії та малюнки, які допоможуть вам пояснити значення слів *естафета*, *емблема*, *фініш*, *кубок*, *еті*, *юрба*, *суддя*.
2. Прочитайте текст до першого малюнка.

У школі змагання. Дві команди шостих класів вийшли на стадіон. Кожна команда — це чотири учасники. Хлопці і дівчата готуються до старту.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

  - Які змагання сьогодні у школі?
  - Скільки учасників у кожній команді?
  - Хто готується до старту?
  - У яких словах є звук [й]? (Вийшли, готуються.)
3. Прочитайте текст до другого малюнка.

Починається лижна естафета. У команди «Яструби» жовта форма. А у команди «Еті» — синя форма. Хлопці та дівчата їдуть швидко. Вони передають естафету друзям із команди.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Яка форма у команди «Яструб»?
- Як їдуть хлопці і дівчата?
- У яких словах є звук [й]? (Починається, яструб, еті, їдуть.)

4. Прочитайте текст до третього малюнка.

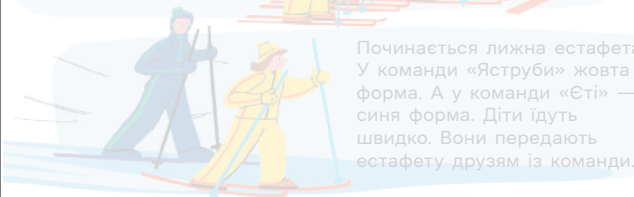
Другокласники — глядачі. Вони стоять навколо стадіону і вболівають. Діти жваво підтримують команди. Вони тримають у руках плакати. На плакатах написані назви команд і намальовані емблеми.

Взаємна допомога

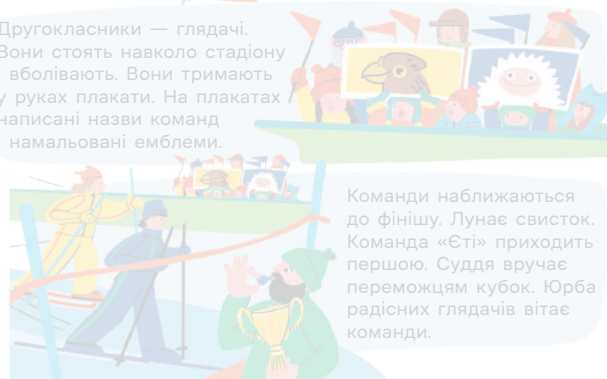
1.

У школі змагання. Дві команди шостих класів вийшли на стадіон. Кожна команда — це чотири учасники. Хлопці і дівчата готуються до старту.

Починається лижна естафета. У команди «Яструби» жовта форма. А у команди «Еті» — синя форма. Діти ідуть швидко. Вони передають естафету друзям із команди.

Другокласники — глядачі. Вони стоять навколо стадіону і вболівають. Вони тримають у руках плакати. На плакатах написані назви команд і намальовані емблеми.

Команди наближаються до фінішу. Лунає свисток. Команда «Еті» приходить першою. Суддя вручає переможцям кубок. Юрба радісних глядачів вітає команди.

40

2. Розгляньте зображення групи дітей. Укажіть на дітей і скажіть: «*Це юрба*». Повторіть: «*Юрба*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (5 звуків; [й'й'урба́] — звук [й'] — м'який дзвінкий приголосний; [й'ууурба́] — звук [у] — голосний; [йуурррба́] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [й'урба́] — звук [б] — твердий дзвінкий приголосний, [й'урба́а́а́] — звук [а] — голосний). Запитайте: «*Які голосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [у], звук [а]*». Запитайте: «*Які букви є для голосних звуків у цьому слові?*». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . у . . а. Запитайте: «*Які приголосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [й'], звук [р], звук [б]*». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви йурба. Далі скажіть: «*Для звуків [й'] і [у] є буква Ю*». Закресліть букви й та у в буквеній моделі і напишіть букву ю у відповідному місці в слові: юрба.
3. Розгляньте малюнок із плакатом, на якому зображено еті. Укажіть на дітей і скажіть: «*Це еті*». Повторіть: «*Еті*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель

та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [й'й'ет'і] — звук [й'] — м'який дзвінкий приголосний; [й'е́е́ет'і] — звук [у] — голосний; [й'ет'і] — звук [т'] — м'який глухий приголосний; [й'ет'ііі] — звук [і] — голосний). Запитайте: «*Які голосні звуки у цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [е], звук [і]*». Запитайте: «*Які букви є для голосних звуків у цьому слові?*». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . е . і. Запитайте: «*Які приголосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [й'], звук [т']*». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви йеті. Далі скажіть: «*Для звуків [й'] і [е] є буква Є*». Закресліть букви й та

2.

? ? стру б
я стру б

? ? р ба
ю р ба

? ? ті
е ті

3.

яр

якір

юнга

поєдінок

маяк

єдиноріг

каюта

яблуко

єхідна

4.

41

е в буквеній моделі і напишіть букву е в відповідному місці в слові: *єті*.

Завдання 3. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Запитайте в них, указуючи на перший малюнок: «Що намалював художник?». Вислухайте учнівські припущення. Після чого скажіть, звертаючись до одного з учнів або учениць: «Під малюнком є назва. Читай». Учень читає: «Яр». За поданим зразком ініціюйте читання решти слів (*якір, юнга, поєдінок, маяк, єдиноріг, каюта, яблуко, єхідна*).

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадувати ребуси. У разі потреби надайте допомогу.

Розгляньте перший ребус. Запишіть літеру *Я* на дошці. Тепер укажіть на зображення малини і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Малина». Попросіть учня або ученицю записати слово *малина* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку « , , ». Це означає, що у слові *малина* дві перші літери треба викреслити. Слово, яке утворилося: *яліна*.

Розгляньте другий ребус. Запишіть літеру *Є* на дошці. Тепер укажіть на зображення і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Гном». Попросіть учня або ученицю записати слово *гном* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначки « , » та « ' » до і після слова *гном*. Вони означають, що у слові *гном* слід викреслити першу й останню літери. На дошці залишаємо фрагмент слова: *но*. Тепер запишіть літеру *Т* на дошці. На дошці утворилося слово *єнот*.

Розгляньте третій ребус. Запишіть літери *Ю* і *Н* на дошці. Тепер укажіть на зображення маку та скажіть: «Мак». Попросіть учня або ученицю записати слово *мак* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку « , , ». Вона означає, що у слові *мак* першу літеру треба викреслити. На дошці залишаємо фрагмент слова: *ак*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *юнак*.

Завдання 5. Читай, майструй.

Погрупуйте учнів. Видайте кожній групі ватман та олівці, фломастери. Скажіть: «Створюємо плакат разом».

Тепер оберіть групу, учасники якої будуть читати першу частину тексту вголос хором.

Обговорюємо з друзями ідеї до плаката з назвою «Ми класна сімейка!».

Ініціюйте учнів другої групи прочитати наступну частину тексту хором вголос.

Домовляємося про розмір і вигляд плаката.

Ініціюйте учнів третьої групи прочитати наступну частину тексту хором вголос.

Малюємо в блокноті два або три ескізи плаката.

Ініціюйте учнів наступної групи прочитати наступну частину тексту хором вголос.

Домовляємося про один із варіантів плаката.

Ініціюйте учнів наступної групи прочитати наступну частину тексту хором вголос.

Обмірковуємо колір і вигляд букв.

Ініціюйте учнів наступної групи прочитати наступну частину тексту хором вголос.

Створюємо плакат разом.

Після читання ініціюйте учнів створити плакат із назвою «Ми класна сімейка». Спостерігайте за діями учнів та їхнім обговоренням.

СТВОРЮЄМО ПЛАКАТ РАЗОМ

1. Обговорюємо з друзями ідеї до плаката з назвою «Ми — класна сімейка!».

2. Домовляємося про розмір і вигляд плаката.

3. Малюємо в блокноті два або три ескізи плаката.

4. Домовляємося про один із варіантів плаката.

5. Обмірковуємо колір і вигляд букв.

6. Створюємо плакат разом.

42

Завдання 6. Читай.

Мотивуйте учнів до читання тексту. Запитайте в учнів, хто з них грає на музичних інструментах, хто грає в гурті. Поясніть значення слова *гурт*. Прочитайте назву тексту. Поясніть значення слова *мрія*. Запропонуйте розглянути малюнок і запитайте, які імена можуть мати діти і на яких інструментах вони грають. Вислухайте відповіді дітей і їхні передбачення запишіть на дошці. Запропонуйте прочитати текст.

Як народився гурт «Мрія»

Ми з друзями любимо музику.

Марія грає на роаялі. Юрій грає на гітарі. Єва грає на кларнеті. Яків грає на барабані. Ярослав співає.

6. ЯК НАРОДІВСЯ ГУРТ «МРІЯ»

Ми з друзями любимо музику. Марія грає на роялі. Юрій грає на гітарі. Єва грає на кларнеті. Яків грає на барабані. Ярослав співає.

Одного разу ми задумали створити гурт. Ми назвали його «Мрія».

Тепер ми граємо і співаємо разом.

7. ПРО КОВЗАНІ ТА ДОПОМОГУ

Юстіна поклікала Євгена кататися на ковзанах. Євген не вмів кататися. Але він погодився.

Юстінина мама повезла дітей у парк. Діти взули ковзані. Юстіна вправно поїхала. А Євген боявся ступити на лід.

Юстіна помітила страх Євгена. Вона повернулася і подала Євгену руку. Євген зрадів і сміливо поїхав разом з Юстіною.

З допомогою Юстіни Євген подолав страх.

43

Одного разу ми задумали створити гурт. Ми назвали його «Мрія».

Тепер ми граємо і співаємо разом.

Обговоріть з учнями текст, поставивши запитання:

- *Хто грає на роялі?*
- *Хто грає на гітарі?*
- *Хто грає на кларнеті?*
- *Хто грає на барабані?*
- *Хто співає?*

Завдання 7. Читай.

Мотивуйте учнів до читання тексту. Запитайте в учнів, хто з них любить кататися на ковзанах, хто катався у міському парку з друзями. Прочитайте назву тексту. Запропонуйте розглянути малюнок і запитайте, які імена можуть

мати діти і що сталося на ковзанці. Вислухайте передбачення дітей. Запропонуйте прочитати текст.

Про ковзані та допомогу

Юстіна поклікала Євгена кататися на ковзанах. Євген не вмів кататися. Але він погодився.

У неділю Юстінина мама повезла дітей у парк. Діти взули ковзані. Юстіна вправно поїхала. А Євген стояв на вході і боявся ступити на лід.

Юстіна помітила страх Євгена. Вона повернулася і подала Євгену руку. Євген зрадів і сміливо поїхав разом з Юстіною.

З допомогою Юстіни Євген подолав страх.

Обговоріть з учнями текст, поставивши запитання:

- *Хто поклікав Євгена кататися на ковзанах?*
- *Хто не вмів кататися на ковзанах?*
- *Хто повіз дітей у парк у неділю?*
- *Хто боявся ступити на лід?*
- *Як Юстіна допомогла Євгену?*

Завдання 8. Слухай, повторюй, грай.

Підготуйте та принесіть до класу сім вербових лозин, мотузку, продемонструйте їх учням, назвіть. Скажіть, що казка називається «Сім лозін». Прочитайте казку. Ініціюйте учнів повторювати репліки персонажа хором. Під час читання у разі потреби пояснюйте значення слів, якщо учні виявляють незрозуміння.

Сім лозін

Жив колись один чолок, і мав він семеро синів. Браті жили дружно: разом їли і пили, разом сумували і раділи. Не було на світі сили, здатної подолати їх.

Спливали роки. І вже не було між синами дружби. Покликав батько синів і каже:

— Сини мої, завтра принесіть мені по вербовій лозині.

Уранці кожен приніс по лозині. Батько взяв лозини і міцно зв'язав мотузком.

— А тепер я хочу побачити, чи переламас хтось із вас цю в'язку лозі.

Ніхто з братів не зміг переламати в'язку. Тоді батько розв'язав її і роздав кожному по лозині. Кожен син легко переламав свою лозину.

— Ці сім лозін — це ви, сім братів. Якщо ви разом, ніхто вас зламати не зможе.

Послухали сини пораду і почали знову жити дружно.

Після читання запросіть групу учнів із восьми осіб, роздайте вербові лозини семи учням, які будуть грати роль семи синів. Повторіть з усім класом репліки батька. Розіграйте виставу, виконуючи роль оповідача.

СІМ ЛОЗІН

Жив колись один чоловік, і мав він семеро синів. Браті жили дружно: разом їли і пили, разом сумували і раділи. Не було на світі сили, здатної подолати їх.

Спливали роки. І вже не було між синами дружби. Покликав батько синів і каже:

— Сини мої, завтра принесіть мені по вербовій лозині.

Уранці кожен приніс по лозині. Батько взяв лозини і міцно зв'язав мотузком.

— А тепер я хочу побачити, чи переламас хтось із вас цю в'язку лозі.

Ніхто з братів не зміг переламати в'язку. Тоді батько розв'язав її і роздав кожному по лозині. Кожен син легко переламав свою лозину.

— Ці сім лозін — це ви, сім братів. Якщо ви разом, ніхто вас зламати не зможе.

Послухали сини пораду і почали знову жити дружно.

44

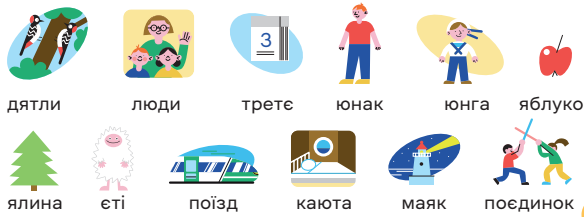
Завдання 9. Слухай, повторюй, грай.

1. Букви цього тижня — це букви *Я, Ю, Є*. Ці букви вже знайомі учням у ролі букв для голосних звуків, що пишуться в словах після приголосних, які позначають м'які приголосні звуки. Зараз йдеться про іншу функцію букв *Я, Ю, Є*: позначення пари звуків — приголосного і голосного. Розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Для діалогу підготуйте раніше зроблені обручі для букв *А, І, Ї*.

(і) — *Привіт, букви Я, Ю, Є! Я з вами добре знайома! Ми допомагаємо голоснім звукам!*

9.

- I. Привіт, букви Я, Ю, Є! Я з вами добре знайома! Ми допомагаємо голосним звукам!
- Ї. Чекайте! Ці букви так само, як і я, допомагають двом звукам: і приголосному, і голосному.
- Я, Ю, Є. Привіт, буква !!
- Я. Ми, як і ти, допомагаємо голосним звукам, які стоять у слові після приголосних звуків! Ми є в таких словах: **дятли, люди, третє.**
- Ю. А на початку слова я допомагаю двом звукам: приголосному [й] і голосному [у]. **Юнак, юнга.**
- Я. А я на початку слова теж допомагаю двом звукам: приголосному [й] і голосному [а]. **Яблуко, ялина.**
- Є. І я теж на початку слова допомагаю двом звукам: приголосному [й] і голосному [є]. **Єті!**
- Ї. А ви завжди на початку слова? Я можу бути в словах і після букви, яка допомагає голосному звуку. **Поїзд!**
- Я, Ю, Є. Ми теж так робимо! Ми допомагаємо і голосному, і приголосному в таких словах: **каюта, маяк, поєдинок!**
- I. Чудово! Ми робимо багато корисних справ для звуків!
- Я. Але ми ще не з усіма буквами знаємо! Яких букв ми ще не знаємо?

45

(ї) — *Чекайте! Ці букви так само, як і я, допомагають двом звукам: і приголосному, і голосному.*

(я, ю, є) — *Привіт, буква І!*

(я) — *Мі, як і ти, допомагаємо голоснім звукам, які стоять у слові після приголосних звуків! Ми є в таких словах: дя-я-ятли, лю-ю-юди, третє-є-є.*

(ю) — *А на початку слова я допомагаю двом звукам: приголосному [й] і голосному [у]. Ю-ю-юнак, ю-ю-юнга.*

(я) — *А я на початку слова теж допомагаю двом звукам: приголосному [й] і голосному [а]. Я-я-яблуко, я-я-ялина.*

(є) — *І я теж на початку слова допомагаю двом звукам: приголосному [й] і голосному [є]. Є-є-єті!*

(ї) — *А ви завжди на початку слова? Я можу бути в словах і після букви, яка допомагає голосному звуку. Пбі-ї-їзд!*

(я, ю, є) — *Ми теж так робимо! Ми допомагаємо і голосному, і приголосному в таких словах: каю-ю-юта, мая-я-як, поє-є-єдинок!*

(ї) — *Чудово! Ми робимо багато корисних справ для звуків!*

(я) — *Але ми ще не з усіма буквами знаємо! Яких букв ми ще не знаємо?*

2. Ініціюйте учнів розіграти невеличку виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб діти легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом. Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.

3. Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.

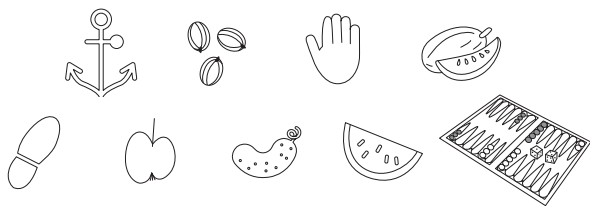

3 Читай, викреслюй зайве.

У норі сховався теля, змія, енот.
Мама купила смачну яблуко, диню, пиріг.
Високо в небі пролетів ластівка, яструб, орленя.
В озері плавало гусеня, яструб, свиня.
На вокзал приїхав поїзд, метрo, карета.
У темряві засвітив лампа, маяк, світло.
У лісі росте висока дуб, яліна, оленя.

4 Називай, міркуй, пиши.

Якір — рука — агрус —

19

Вправа 4. Називай, міркуй, пиши.

1. Попросіть учнів назвати малюнки: *якір, агрус, рука, диня, слід, яблуко, огірок, кавун, нирди*.
2. Укажіть на записані слова, попросіть прочитати і співвіднести послідовність записаних слів і малюнків. Послідовність різна. З'ясуйте, у якій послідовності записані слова, поставивши запитання: «Яка остання буква в першому слові? (Якір — буква Р.) Яка перша буква в другому слові? (Рука — буква Р.) Яка остання буква в другому слові? (Рука — буква А.) Яка перша буква в третьому слові? (Агрус — буква А.) Яка остання буква в третьому слові? (Агрус — буква С.) Яка перша буква в четвертому слові?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Буква С». Запропонуйте учням знайти слово, яке має починатися на букву С.
3. Ініціюйте учнів працювати самостійно: *якір — рука — агрус — слід — диня — яблуко — огірок — кавун — нирди*.
4. Звірте отримані рядки слів.
5. Учні роблять самооцінювання, обравши відповідний смайл.

Виконайте за поданим вище алгоритмом таку ж роботу з рештою речень.

Мама купила смачну яблуко, диню, пиріг.

Високо в небі пролетів ластівка, яструб, орленя.

В озері плавало гусеня, яструб, свиня.

На вокзал приїхав поїзд, метрo, карета.

У темряві засвітив лампа, маяк, світло.

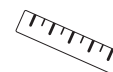
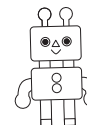
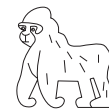
У лісі росте висока дуб, яліна, оленя.

Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

5 Називай, пиши.

газета

20

Робочий зошит ч. 2, с. 20

Вправа 5. Називай, пиши.

1. Запропонуйте зразок виконання завдання на дошці. Назвіть зображення: «Газета». Запишіть слово *газета* на дошці. Перевірте записане.
2. Ініціюйте учнів виконати завдання за поданим зразком (*гітара, гусак, комар, тигр, горіла, арахіс, бобер, папуга, пінгвін, робот, глобус, банан, зебра, кекс, лінійка*).
3. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 2, с. 21

Вправа 6. Малюй.

Цю сторінку учні можуть використати для малювання в межах теми розділу «Мої можливості». Час від часу пропонуйте учням робити сюжетні малюнки за щоденними враженнями від цікавих подій тижня («Щоденні справи»), улюблених уроків («Шкільні відкриття»), використання техніки («Корисні застосунки»), спільної роботи («Взаємна допомога»). Учитель ніяк не обмежує дитячу фантазію, але існує вимога до будь-яких малюнків: розказати однокласникам, що намальовано. Можна також виготовити іграшкові медалі для нагородження учнів у різних номінаціях, як-от: «Смішна розповідь», «Довга розповідь», «Неочікувана розповідь».

ТЕМА 7. МІЙ ОДЯГ

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, грамати́ка
<p>Тиждень 22.</p> <p>Пори року</p>	<p>З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, дію. Відповідь на запитання. Виконання інструкції. Привітання, замовлення, оголошення, подяка</p>	<p>Погода, весна, куртка, лижі, шуба, кишень, капюшон, штани, жакет, шорти, майка, панама, піжама, окуляри, шкарпетка, кожух, шаровари, вишиванка, жупан, ліжко, вішак, кросівки, чоботи, комбінезон, светр, рукавиці, шарф, туфлі, босоніжки, пояс, капелюх, шапка, свитка, персні, поштар, гроші; теплий (у формі <i>теплиша</i>), короткий (коротша), жовтий, весняний (весняна), зимовий (зимові), теплий (теплі), легкий (легша), зручний (зручніша), сонцезахисний (сонцезахисні), гумовий (гумові); купити (купив), побачити (побачив), одягати (одягаємо), взувати (взуваємо); навесні, восени, улітку, узимку, спекотно, вітряно; <i>за, ніж</i></p>	<p>Звуки [ж], [ж'], [ш], [ш']. Букви <i>ж, ш</i>. Тверді і м'які приголосні звуки. Дзвінкі і глухі приголосні звуки. Наголос. Інтонація (спонукальна, розповідна). Іменник у формах Н. в. та Зн. в. однини і множини. Форми вищого ступеня порівняння прикметника. Дієслово у формі 3-ї особи однини і множини наказового способу. Прислівники на позначення часу. Прийменники <i>ніж, за</i> у порівняльних конструкціях. Протиставний сполучник. Правильний порядок слів у реченні</p>
<p>Тиждень 23.</p> <p>Корисні речі</p>	<p>З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, дію, обставини дії. Відповідь на запитання. Виконання інструкції. Привітання</p>	<p>Злива, спека, телефон, чохол, захист, бриджі, маска, ласти, джинси, черевики, шолом, рукавички, жилет, джемпер, джемперочок, ґринджоли, тканина, кеди, блузка, віл, баран, гусак, півень, свиня; чарівний (чарівні), лівий, правий, шкіряний (шкіряні), корисний (корисні); використовувати; <i>з, для; фразеологізми не чути рук та ніг, два чоботи пара</i></p>	<p>Звуки [ч], [ч']. Буква ч. Тверді і м'які приголосні звуки. Дзвінкі і глухі приголосні. Наголос. Інтонація (розповідна, питальна). Іменник у формах Р. в. та Зн. в. однини і множини. Використання прикметників на позначення кольору та матеріалу. Узгодження іменника з прикметником. Дієслово у формах однини і множини минулого часу. Прийменники <i>з, для</i></p>

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема під час перегляду ілюстрацій.</p> <p>Відтворення почутого (діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Звуко-буквений аналіз.</p> <p>Графічні вправи.</p> <p>Читання.</p> <p>Розгадування ребусів.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання та подяки.</p> <p>Традиційний український народний одяг</p>	<p>Комікс.</p> <p>Ребус.</p> <p>Порівняння.</p> <p>Пори року.</p> <p>Замовлення та купівля товарів.</p> <p>Конкурси та змагання.</p> <p>Самооцінювання</p>
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема під час перегляду ілюстрацій, скрайбінгу.</p> <p>Відтворення почутого (діалог, вірш).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Передбачення змісту тексту за заголовком.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Звуко-буквений аналіз.</p> <p>Графічні вправи.</p> <p>Читання.</p> <p>Розгадування ребусів.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання.</p> <p>Традиційні форми дозвілля. справи.</p> <p>Ольга Сміян «Раз увечері бджола...», Анатолій Костецький «Рукавички», Платон Воронько «Чапля зшила черевички...», Петро Ребро «Дивні штани».</p> <p>Традиційні фразеологізми</p>	<p>Комікс.</p> <p>Ребус.</p> <p>Порівняння.</p> <p>Одяг і взуття.</p> <p>Функціональне призначення речей.</p> <p>Вдячне ставлення до праці інших людей.</p> <p>Самооцінювання</p>

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тиждень 24. Розумний гардероб	З'ясування інформації про невідоме. Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, число, дію, ознаку дії. Відповідь на запитання. Виконання інструкції. Привітання	Спідниця, сорочка, піджак, форма, купальник, чешки, кімоно, пояс, сукня, колготи, цукерка, дзига, цукор, кукурудза, сонце, гудзик, місяць, кравець, жупан, дзюдоїст, зубр, динозавр, дерево, пластик, скло, метал; шкільний (шкільна), спортивний (спортивна), діловий, красивий, безпечний, зручний, домашній, звичний, легкий, нічний, теплий, м'який, прямокутний, трикутний, квадратний, круглий; відпочивати (відпочивають), бавитися (бавляться), збиратися (збираються); фразеологізми <i>крутитися як дзига, як оселедці в бочці</i>	Звуки [ц], [ц']. Буква <i>ц</i> . Тверді і м'які приголосні звуки. Дзвінки і глухі приголосні. Наголос. Інтонація (розповідна, питальна). Іменник у формах Р. в. та Зн. в. однини і множини. Використання прикметників на позначення кольору, розміру, форми та матеріалу. Узгодження іменника з прикметником. Кількісні числівники. Присвійні займенники. Дієслово у формах інфінітиву, 3-ї особи однини і множини теперішнього часу. Прийменники <i>з, із</i>

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема під час перегляду ілюстрацій, скрайбінгу. Відтворення почутого (діалог, театралізація). Відповідь на запитання. Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки). Звуко-буквений аналіз. Графічні вправи. Читання. Розгадування ребусів. Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання, вибачення. Традиційні домашні справи та форми дозвілля. Українська народна казка «Місяць і кравець». Традиційні фразеологізми</p>	<p>Лічба. Комікс. Ребус. Навчання та дозвілля. Відвідування музею. Колекціонування. Алегорія. Самооцінювання</p>

ТЕМА 7. МІЙ ОДЯГ

ПОРИ РОКУ

Навчальний посібник ч. 2, с. 46

Лексика: погóда, кúртка, ліжі, шúба, кишéні, капюшон, поштáр, грóші, штанí, жакéт, шóрти, піжама, шкарпéтки, кожúх, шаровáри, вишивáнка, жупáн, ліжка, вішáк; тéплий (у формі *тепліша*), корóткий (корóтша), легкий (лéгша), зру́чний (зручніша), яскра́вий (яскра́віша); купіти (купíв), побáчити (побáчив).

Граматика: вживання форм ступенів порівняння прикметника; вживання речень з однорідними членами речення; вживання речень з порівняльним сполучником *ніж*; уживання форм минулого часу дієслова.

Фонетика. вправляння у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; букви *Жж, Шш*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Підготуйте маски черепахи Ахи, краба та їжака-поштаря. Запропонуйте учням розглянути перший малюнок і прочитайте фрагмент тексту до першого малюнка. Під час читання репліки черепахи одягніть маску.

Настáла весна. Погóда стáла тепліша. Аха сховáла ліжі і зимóву шúбу. Вона дістаé весняну кúртку і приміряé її.

— От дивина! Кúртка стáла корóтша!

Тема 8. Мій одяг

Пори року

1.

Настала весна. Погода стала тепліша. Аха сховала ліжі і зимову шубу. Вона дістає весняну куртку і приміряє її.
— От дивина! Куртка стала коротша!

— Дуже, ти маєш таку гарну весняну куртку!
— Так, куртка чудова! Вона легка, але тепла. Тут є кишени і капюшон!
— Я теж хочу таку! Ця куртка легша і зручніша, ніж моя.

— Де ти купив таку куртку?
— Я побачив фото в журналі і замовив куртку. Важливо знати розмір одягу.
— Я вища за тебе. Мені потрібна довша куртка. Замовляю цю рожеву!

— Вітаю! Я поштар. Приніс ваше замовлення. Огляньте і поміряйте.
— Чудово! Це мій розмір! Вона яскравіша і приємніша, ніж я думала. Ось гроші за куртку. Дякую!

Після читання скажіть учням: «*Весна — це порá року. Є чотíри порí року — весна, літо, óсiнь, зима*». Далі зверніть увагу на значення форм ступенів порівняння прикметника (погóда тéпла — погóда стáла тепліша; кúртка корóтка — кúртка стáла корóтша). Продемонструйте, наприклад, на аркушах паперу значення слів *коротка — коротша*, на воді різної температури — *тепла — тепліша*. Прочитайте текст повторно.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- *Що сховáла Аха?*
- *Що дістаé Аха?*
- *У яких словах є звук [ш]? (Тепліша, шúба, корóтша.)*
- *У якому слóві є звук [ж]? (Ліжі.)*

2. Запропонуйте учням розглянути другий малюнок і прочитайте фрагмент тексту до другого малюнка. Використайте маски Ахи і краба. Одягайте по черзі маски, читаючи відповідні репліки.

— Дрiуже, ти маєш таку гiрну весняну кiртку!

— Так, кiртка чудова! Вона легка, але тепла. Тут є кишiенi і капюшон!

— Я теж хочу таку! Ця кiртка легша і зручнiша, ніж моя.

Далi звернiть увагу на значення форм ступенiв порiвняння прикметника (кiртка легка — кiртка легша; кiртка зручна — кiртка зручнiша). Продемонструйте, наприклад, на дитячих куртках або iнших предметах значення слiв легка — легша, зручна — зручнiша. Прочитайте текст повторно.

Обговорiть з учнями малюнок i текст, поставивши запитання:

— Що має краб?

— Що краб розпов про свою кiртку?

— У яких слiвах є звук [ш]? (Маєш, кишiенi, капюшон.)

— У яких слiвах є звук [ж]? (Дрiуже, нiж.)

3. Запропонуйте учням розглянути третiй малюнок i прочитайте фрагмент тексту до третього малюнка. Використайте маски Ахи i краба. Одягайте по черзi маски, читаючи вiдповiднi реплiки.

— Де ти купiв таку кiртку?

— Я побачив фiто в журналі i замовив кiртку. Важливо знати рiзмир одягу.

— Я вiща за тебе. Менi потрібна довша кiртка. Замовляю цю рожiву!

Обговорiть з учнями значення слiв замовити, рiзмир. Далi звернiть увагу на значення форм ступенiв порiвняння прикметника (я висока — я вiща за тебе; кiртка довга — кiртка довша). Попросiть учнiв рiзного зросту помiрятися i сказати, хто з них вищий за iншого. Продемонструйте, наприклад, на дитячих куртках або iнших предметах значення слiв довга — довша. Прочитайте текст повторно.

Обговорiть з учнями малюнок i текст, поставивши запитання:

— Де краб побачив кiртку?

— Яку кiртку вiбрала Аха?

— У яких слiвах є звук [ш]? (Вiща, довша.)

— У яких слiвах є звук [ж]? (Журнал, рожiву.)

4. Запропонуйте учням розглянути четвертий малюнок і прочитайте фрагмент тексту до четвертого малюнка. Використайте маски Ахи та їжака-поштаря. Одягайте по черзі маски, читаючи відповідні репліки.

— Вітаю! Я поштáр. Приніс вáше замóвлення. Огляньте і поміряйте.

— Чудóво! Це мій рóзмір! Вона яскрáвіша і приємніша, ніж я думала. Ось грóші за кúртку. Дякую!

Обговоріть з учнями значення слів *поштáр, замóвлення, поміряти*. Далі зверніть увагу на значення форм ступенів порівняння прикметника (кúртка яскрáва — кúртка яскрáвіша; кúртка приємна — кúртка приємніша). Продемонструйте, наприклад, на дитячих куртках або інших предметах значення слів *яскрава — яскравіша; приємна — приємніша*. Прочитайте текст повторно.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Що приніс поштáр?
- Якá кúртка тепér у Ахи?
- У якіх словáх є звук [ш]? (Поштáр, вáше, яскрáвіша, приємніша.)
- У якóму слóві є звук [ш']? (Грóші.)
- У якіх словáх є звук [ж]? (Ніж.)

Повторіть з учнями речення зі сполучником *ніж*. Повправляйтеся в утворенні таких речень:

Кúртка лéгша і зручніша, ніж моá.
(Яскрáвіша і дóвша; корóтша і тепліша; яскрáвіша і корóтша; дóвша і тепліша.)

Тема 8. Мій одяг

Пори року

1.

Настала весна. Погода стала тепліша. Аха сховала лижі і зимову шубу. Вона дістає весняну куртку і приміряє її.
— От дивина! Куртка стала коротша!

- Друже, ти маєш таку гарну весняну куртку!
- Так, куртка чудова! Вона легка, але тепла. Тут є кишені і капюшон!
- Я теж хочу таку! Ця куртка легша і зручніша, ніж моя.

- Де ти купив таку куртку?
- Я побачив фото в журналі і замовив куртку. Важливо знати розмір одягу.
- Я вища за тебе. Мені потрібна довша куртка. Замовляю цю рожеву!

- Вітаю! Я поштáр. Приніс ваше замóвлення. Огляньте і поміряйте.
- Чудóво! Це мій рóзмір! Вона яскрáвіша і приємніша, ніж я думала. Ось грóші за куртку. Дякую!

Навчальний посібник ч. 2, с. 47

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

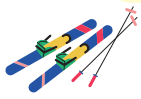
1. Поясніть учням, чим вони будуть займатися, виконуючи це завдання: «Ми знайомимося з новими буквами для приголосних звуків». Укажіть на малюнок, де зображено журнал і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це журнал». Повторіть слово *журнал*. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [жжжурнал] — звук [ж] — твердий дзвінкий приголосний; [жууурнал] — звук [у] — голосний; [журррнал] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [журннал] — звук

Жж Шш

? у р н а л
ж у р н а л

л и ? і
л и ж і

? у б а
ш у б а

г р о ? і
г р о ш і

штани

піжама

кожух

жилет

шуба

шаровари

шорти

шкарпетки

вишиванка

2

47

[н] — твердий дзвінкий приголосний;
[журна́а́а́л] — звук [а] — голосний;
[журна́ллл] — звук [л] — твердий дзвінкий приголосний». Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [у], звук [а]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . у . . а . . Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [ж], звук [р], звук [н], звук [л]». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [р]? Яка буква є для приголосного звука [н]? Яка буква є для приголосного звука [л]?». Попросіть учня позначити ці букви в слові: . у р н а л. Далі скажіть: «Для звука [ж] є буква Же». Напишіть букву ж у відповідному місці в слові: журнал. Тепер прочитайте все слово по складах:

жур-нал, а потім усе слово цілком — журна́л.

2. Укажіть на малюнок, де зображено лижі, і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це ліжі». Повторіть слово ліжі. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [лліж'і] — звук [л] — твердий дзвінкий приголосний; [ліійж'і] — звук [и] — голосний; [ліж'ж'і] — звук [ж'] — м'який дзвінкий приголосний; [ліж'ііі] — звук [і] — голосний». Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [и], звук [і]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . и . і. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [л], звук [ж']». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [л]?». Попросіть учня позначити цю букву в слові: ли . і. Далі скажіть: «Для звука [ж'] є буква Же. Ця буква позначає і твердий, і м'який звук. Буква і допоможе прочитати м'яко». Напишіть букву ж у відповідному місці в слові: лижі. Тепер прочитайте слово по складах — ли-жі, а потім цілком: ліжі.

3. Укажіть на малюнок, де зображено шубу, і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це шуба». Повторіть слово шуба. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [шшшуба] — звук [ш] — твердий глухий приголосний; [шúúуба] — звук [у] — голосний;

[шуба] — звук [б] — твердий дзвінкий приголосний; [шубааа] — звук [а] — голосний». Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [у], звук [а]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . у . а. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [ш], звук [б]». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [б]?». Попросіть учня або ученицю позначити цю букву в слові: . уба. Далі скажіть: «Для звука [ш] є буква Ша». Напишіть букву ш у відповідному місці в слові: шуба. Тепер прочитайте слово шу-ба по складах, а потім цілком: шуба.

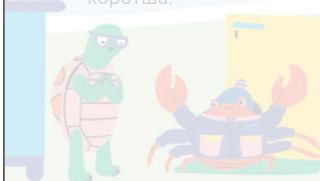
4. Укажіть на малюнок, де зображено гроші, і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це гроші». Повторіть слово гроші. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (5 звуків; [грóш'і] — звук [г] — твердий дзвінкий приголосний; [грррóш'і] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [грóбóш'і] — звук [о] голосний; [грóш'ш'ш'і] — звук [ш'] — м'який глухий приголосний; [грóш'ііі] — звук [і] — голосний». Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [о], звук [і]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви

Тема 8. Мій одяг

Пори року

1.

Настала весна. Погода стала тепліша. Аха сховала лижі і зимову шубу. Вона дістає весняну куртку і приміряє її. — От дивина! Куртка стала коротша!

— Друже, ти маєш таку гарну весняну куртку!
— Так, куртка чудова! Вона легка, але тепла. Тут є кишені і капюшон!
— Я теж хочу таку! Ця куртка легша і зручніша, ніж моя.

— Де ти купив таку куртку?
— Я побачив фото в журналі і замовив куртку. Важливо знати розмір одягу.
— Я вища за тебе. Мені потрібна довша куртка. Замовляю цю рожеву!

— Вітаю! Я поштар. Приніс ваше замовлення. Огляньте і поміряйте.
— Чудово! Це мій розмір! Вона яскравіша і приємніша, ніж я думала. Ось гроші за куртку. Дякую!

. . о . і. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [г], звук [р], звук [ш']». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [г]? Яка буква є для приголосного звука [р]?». Попросіть учня позначити цю букву в слові: гро . і. Далі скажіть: «Для звука [ш'] є буква Ша. Ця буква позначає і твердий, і м'який звук. Буква і допоможе прочитати м'яко». Напишіть букву ш у відповідному місці в слові: гроші. Тепер прочитайте слово по складах — гро-ші , а потім цілком: гроші.

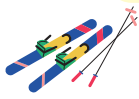
5. Запитайте, указуючи на букви Жж, Шш на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «Які є нові букви для приголосних звуків?». Дочекайтеся відповіді: «Для звуків [ж] і [ж'] є буква Же. Буква Же є велика і малá. Для звуків [ш] і [ш'] є буква Ша. Буква Ша є велика і малá».

Жж Шш

? у р н а л
ж у р н а л

л и ? і
л и ж і

? у б а
ш у б а

г р о ? і
г р о ш і

штани

жилет

шорти

піжама

шуба

шкарпетки

кожух

шаровари

вишиванка

47

Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це жук*». Запропонуйте одному учню записати слово *жук* на дошці. Тепер зверніть увагу на знак «'» після зображення жука. Це означає, що останню літеру в слові *жук* треба прибрати. У нашому випадку це літера *к*. Відтворіть цю зміну на дошці: *жу*. Запишіть букви *п а н* на дошці. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *жупан*.

2. Розгляньте другий ребус. Запишіть на дошці букви *в і ш*. Укажіть на зображення маку і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це мак*». Запропонуйте одному учню записати слово *мак* на дошці. Тепер зверніть увагу на знак « , » перед зображенням маку. Це означає, що першу літеру в слові *мак* варто прибрати. У нашому випадку це літера *м*. Відтворіть цю зміну на дошці: *ак*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *вішак*.

3. Розгляньте третій ребус. Запишіть букви *л і* на дошці. Укажіть на зображення жука і запитайте: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це жук*». Запропонуйте одному учню записати слово *жук* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку руки, яка пальцем указує праворуч: 2. Цей запис означає, що другу літеру в слові *жук* треба прибрати. У нашому випадку це літера *у*. На дошці залишається *жк*. Запишіть букву *о* на дошці. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *ліжко*.

Завдання 3. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Попросіть їх знайти і прочитати слова, у яких два склади (*штани, жакет, шорти, шуба, кожух*). Обговоріть із дітьми, як вони шукали ці слова. Одна буква для голосного слова — у слові один склад, дві букви — два склади. Попросіть знайти і прочитати слова, у яких три склади (*піжама, шкарпетки*). Потім попросіть знайти і прочитати слова, у яких чотири склади (*шаровари, вишиванка*).

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадати ребуси. У разі утруднень надайте допомогу.

1. Розгляньте перший ребус. Укажіть на зображення жука і запитайте: «*Що це?*».

Вишиванка — легкий одяг, прикрашений вишивкою.

Шаровари — широкі штани.

Пояс — довга смуга тканини для шароварів.

Шапка — головний убір.

Кожух — довга шуба з великим коміром.

Жупан — теплий верхній одяг.

Світка — довгий легкий верхній одяг.

Персні — металеві прикраси на руках.

Навчальний посібник ч. 2, с. 48-49

Завдання 5. Читай.

Одягніть український національний одяг або його елементи. Ініціюйте учнів також одягнути елементи українського національного одягу.

Розглядайте малюнки чоловічого одягу і читайте текст. Ініціюйте учнів самостійно читати підписи до назв одягу і вказувати на відповідне зображення.

Вишиванка — легкий одяг, прикрашений вишивкою.

Шаровари — широкі штани.

Пояс — довга смуга тканини для шароварів.

Шапка — головний убір.

Кожух — довга шуба з великим коміром.

Жупан — теплий верхній одяг.

Світка — довгий легкий верхній одяг.

Персні — металеві прикраси на руках.

Продовжте розглядати малюнки жіночого одягу і читайте текст. Ініціюйте учнів самостійно читати підписи до назв одягу і вказувати на відповідне зображення.

Крайка — тонкий довгий шматок тканини на поясі.

Вінók — головний убір із листя, гілок і квітів.

Хустка — шматок тканини з квадратного шматка яскравої тканини.

Намісто — яскрава прикраса на шії.

Серезки — яскрава прикраса на вусі.

Крайка — тонкий довгий шматок тканини на поясі.

Вінок — головний убір із листя, гілок і квітів.

Хустка — квадратний шматок яскравої тканини.

Намісто — яскрава прикраса на шії.

Серезжки — яскрава прикраса на вусі.

Плахта — широкий шматок тканини, закріплений на поясі.

Кептар — верхній хутрянний одяг без рукавів.

Гердан — ажурна прикраса із бісеру на шії.

НАМИСТО

ХУСТКА

ПЛАХТА

ГЕРДАН

КЕПТАР

49

Плахта — широкий шматок тканини, закріплений на поясі.

Кептар — верхній хутрянний одяг без рукавів.

Гердан — ажурна прикраса із бісеру на шії.

Організуйте з учнями гру. Об'єднайте учнів у пари. Роздайте їм набори карток з назвами чоловічого і жіночого національного українського одягу. Називайте опис того чи іншого одягу, а учні, порадившись у парі, піднімають відповідну картку.

Запропонуйте продовжити гру в групах. У кожній групі є ведучий, який читає опис одягу, а решта учнів у групі, не дивлячись у книжку, радяться і показують ту чи іншу картку з назвою.

Завдання 6. Читай.

Мотивуйте учнів до читання. Запитайте: «*Які є чотири пори року?*». Дочекайтеся відповіді. Скажіть, що пору року ще називають *сезон*. Прочитайте назву тексту: «*Сезонний одяг*». Запитайте: «*Про що розкажує текст?*». Вислухайте дитячі припущення.

Розгляньте малюнки до першого абзацу тексту. Укажіть на шорти, майку, панаму, сонцезахисні окуляри, босоніжки. Запитуйте в учнів: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Нагадайте ту чи іншу назву в разі утруднень. Запитайте в учнів: «*Про який сезон розкажує текст?*». Дочекайтеся відповіді: «*Про літо*».

Ініціюйте учня або ученицю прочитати перші три речення (перший абзац).

Улітку спекотно. Ми одягаємо шорти і майку, взуваємо босоніжки. Для захисту носимо панаму та окуляри.

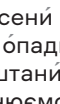
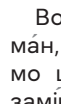
Розгляньте друге зображення до тексту. Укажіть на куртку з капюшоном, штани, шапки, кросівки. Запитуйте в учнів: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Нагадайте ту чи іншу назву в разі утруднень. Запитайте в учнів: «*Про який сезон розкажує текст?*». Дочекайтеся відповіді: «*Про осінь*».

6.

СЕЗОННИЙ ОДЯГ

Улітку спекотно. Ми одягаємо шорти і майку, взуваємо босоніжки. Для захисту носимо панаму та окуляри.

Восені стає холодно. За вікном туман, опади, перші морози. Ми одягаємо штани, куртки, шапки. Босоніжки замінюємо на кросівки.

Узимку земля вкрита снігом і кригою. На деревах іній. Одяг треба замінити на теплий. Ми одягаємо светри та комбінезони.

Навесні вітряно. Сніг тоне. Ми знімаємо теплий одяг і одягаємо легкі куртки.

7.

ОГОЛОШЕННЯ

Завтра у школі піжамний вівторок. Домашнє вбрання стає одягом для школи.

Діти і дорослі о десятій годині всі одягнені у піжами.

Кожен клас влаштовує свій піжамний конкурс.

Команда яскравих піжам

50

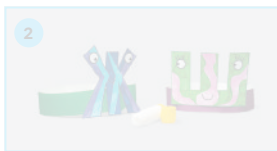
Ініціюйте учня або ученицю читати речення другого абзацу.

Восені стає холодно. За вікном туман, опади, перші морози. Ми одягаємо куртки, штани, шапки. Босоніжки замінюємо на кросівки.

Розгляньте третє зображення до тексту. Укажіть на комбінезон, светр, рукавиці, шарф, зимові теплі чоботи. Запитуйте в учнів: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Нагадайте ту чи іншу назву в разі утруднень. Запитайте в учнів: «*Про який сезон розкажує текст?*». Дочекайтеся відповіді: «*Про зиму*». Ініціюйте учня або ученицю читати речення третього абзацу.

Узимку земля вкрита снігом і кригою. На деревах іній. Одяг треба замінити

8.

Ж. Привіт, букви! Мене звати Же. Я є у слові **жупан**.
Я допомагаю дзвінкому приголосному звуку [ж].
Ш. А мене звати Ша. Я є у слові **шапка**. Я допомагаю
глухому приголосному звуку [ш].
Ж. Я така красива! Я схожа на жука. Я є в словах **піжама**,
кожух!
Ш. І я красуня! Я схожа на змію. Я є в словах **шорти**,
вишиванка!
А. А в кінці слова ви можете стояти?
Ж. Так! У словах **вуж**, **манеж** я стою в кінці.
Ш. А я стою в кінці в словах **шалаш**, **аркуш**.
А. Дзвінки та глухі приголосні звуки в кінці слова треба
вимовляти чітко!
Ж. Тоді ми не плутаємо своє місце!
Д. А чому ти не згадуєш нашу спільну справу в словах
джаз, **джинси**, **бджола**?
А і Ш. Як цікаво! Ми теж про це хочемо знати!

жупан шапка піжама кожух шорти вишиванка вуж

манеж шалаш аркуш джаз джинси бджола

51

на теплий. Ми одягаємо комбінезони та світри.

Розгляньте четверте зображення до тексту. Укажіть на куртку, гумові чоботи, бейсболку, туфлі. Запитуйте в учнів: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Нагадайте ту чи іншу назву в разі утруднень. Запитайте в учнів: «Про який сезон розкаже текст?». Дочекайтеся відповіді: «Про весну». Ініціюйте учня або ученицю читати речення четвертого абзацу.

Навесні вітряно. Сніг тане. Ми знімаємо теплий одяг і одягаємо легкі куртки.

Обговоріть з учнями зміст прочитаного за такими запитаннями:

- Що ми одягаємо влітку?
- Що ми взуваємо влітку?

- Що ми носимо влітку для захисту від сонця?
- Що ми одягаємо восени?
- На що замінюємо кросівки?
- Чим укрита взімку земля?
- Що ми одягаємо взімку?
- Що ми одягаємо навесні?

Завдання 7. Читай.

Мотивуйте учнів до читання. Запитайте: «Хто читає оголошення в школі? Про що може бути оголошення?». Вислухайте дитячі припущення. Запропонуйте прочитати текст.

Оголошення

Завтра у школі піжамний вівторок. Домашнє вбрання стає одягом для школи.

Діти і дорослі о десятій годині всі одягнені у піжами.

Кожен клас влаштовує свій піжамний конкурс.

Команда яскравих піжам

Обговоріть з учнями зміст прочитаного за такими запитаннями:

- Про що це оголошення?
- Коли діти і дорослі мають одягнути піжами?
- Що влаштовує кожен клас?
- Хто написав оголошення?

6.

СЕЗОННИЙ ОДЯГ

Улітку спекотно. Ми одягаємо шорти і майку, взуваємо босоніжки. Для захисту носимо панаму та окуляри.

Восені стає холодно. За вікном туман, опади, перші морози. Ми одягаємо штани, куртки, шапки. Босоніжки замінюємо на кросівки.

Узимку земля вкрита снігом і кригою. На деревах іній. Одяг треба замінити на теплий. Ми одягаємо светри та комбінезони.

Навесні вітряно. Сніг тоне. Ми знімаємо теплий одяг і одягаємо легкі куртки.

7.

ОГОЛОШЕННЯ

Завтра у школі піжамний вівторок. Домашнє вбрання стає одягом для школи. Діти і дорослі о десятій годині всі одягнені у піжамах. Кожен клас влаштовує свій піжамний конкурс.

Команда яскравих піжам

50

Навчальний посібник ч. 2, с. 51

Завдання 8. Слухай, повторюй, грай.

- Букви цього тижня — це букви **Ж, Ш** на позначення приголосних звуків. Підготуйте заздалегідь для себе обручі-букви і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв **А, Д**.

(ж) — Привіт, б́укви! Менé звáти Же. Я є у слóві ж-ж-жупáн. Я допомага́ю дзвінко́му при́голосному зву́ку [ж].

(ш) — А менé звáти Ша. Я є у слóві ш-ш-ша́пка. Я допомага́ю глухо́му при́голосному зву́ку [ш].

(ж) — Я така́ краси́ва! Я схóжа на жука́. Я є в слóвах пíж-ж-жа́ма, кож-ж-жу́х!

(ш) — І я красі́вня! Я схóжа на змію́. Я є в слóвах ш-ш-шо́рти, виш-ш-ши́ва́нка!

(а) — А у кінці слóва ви мо́жете сто́яти?

(ж) — Так! У слóвах ву́ж-ж-ж, ма-не́ж-ж-ж я стою́ в кінці.

(ш) — А я стою́ в кінці в слóвах ша-ла́ш-ш-ш, а́ркуш-ш-ш.

(а) — Дзві́нкі та глухі́ при́голосні зву́ки в кінці слóва трéба вимовля́ти чітко!

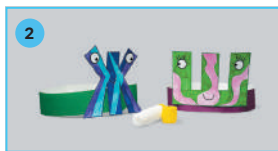
(ж) — Тоді ми не плу́таємо своé місце́!

(д) — А чо́му ти не зга́дуєш на́шу спі́льну спра́ву в слóвах джа́з, джінси, бджо́ла?

(а, ш хором) — Як ціка́во! Ми теж про це хо́чемо зна́ти!

- Розгляньте з учнями фотоінструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова: олі́вці / флома́стери, но́жиці,

8.

- Ж. Привіт, букви! Мене звати Же. Я є у слові **жупан**.
Я допомагаю дзвінкому приголосному звуку [ж].
- Ш. А мене звати Ша. Я є у слові **шапка**. Я допомагаю глухому приголосному звуку [ш].
- Ж. Я така красива! Я схожа на жука. Я є в словах **піжама, кожух!**
- Ш. І я красуня! Я схожа на змію. Я є в словах **шорти, вишиванка!**
- А. А в кінці слова ви можете стояти?
- Ж. Так! У словах **вуж, манеж** я стою в кінці.
- Ш. А я стою в кінці в словах **шалаш, аркуш**.
- А. Дзвінки та глухі приголосні звуки в кінці слова треба вимовляти чітко!
- Ж. Тоді ми не плутаємо своє місце!
- Д. А чому ти не згадуєш нашу спільну справу в словах **джаз, джинси, бджола?**
- А і Ш. Як цікаво! Ми теж про це хочемо знати!

жупан шапка піжама кожух шорти вишиванка вуж манеж шалаш аркуш джаз джинси бджола

51

клей, папір, букви; розмальовуй, синій, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй.

- Запропонуйте виготовити обручі з літерами **Ж, Ш**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.
- Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте групі учнів одягнути як нові, так і раніше виготовлені обручі, розіграйте невеличку виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб діти легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом (*жупан, шапка, піжама, кожух, шорти,*

вишиванка, вуж, манеж, шалаш, аркуш, джаз, джинси, бджола). Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.

- Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.
- Запропонуйте усім учням класу одягнути обручі тих букв, які є в словах *жупан, шапка, піжама, кожух, шорти, вишиванка, вуж, манеж, шалаш, аркуш*. Організуйте гру. Назвіть слово, наприклад *жупан*, і запропонуйте учням стати поряд так, щоб за допомогою обручів можна було прочитати це слово. Тепер називайте інше слово — *шапка* — і запропонуйте іншим учням стати поряд так, щоб за допомогою обручів можна було прочитати його. Продовжте роботу із рештою пропонованих слів.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши, промовляй.

1. Обговоріть з учнями елементи і напрямки руху під час написання малої та великої букви *Жж*. Напишіть малу і велику букву *Жж*, дотримуючись визначеного напрямку і одночасно промовляючи звук [ж].
2. Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *ж* за наданим вами зразком.
3. Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
4. Запропонуйте учням прочитати склади і сполучення букв *жі, уж*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Напишіть зразки буквосполучень, дотримуючись з'єднань і одночасно промовляючи звуки.
5. Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви *Ж*, складу *Жо*.

МІЙ ОДЯГ. Пори року

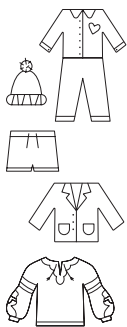

- 1 Пиши, промовляй.

6. Після завершення написання рядків букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
7. Обговоріть з учнями елементи і напрямки руху під час написання малої і великої букви *Шш*.
8. Запропонуйте учням прочитати склади та сполуки букв *шо, шк, іш, Шо*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Ініціюйте учнів промовляти звуки під час написання складів та буквосполучень.
9. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

2 Читай, шукай, малюй.

М	Б	Т	І	П	І	Ж	А	М	А	С
Р	Т	Ш	О	Р	Т	И	Р	І	З	І
Ш	Т	А	Н	И	І	В	О	П	Л	С
Ш	К	А	Р	П	Е	Т	К	И	Р	А
П	А	Н	Г	Ж	Ж	Ш	А	П	К	А
В	И	Ш	И	В	А	Н	К	А	Б	Ч
Ш	У	Б	А	Й	Н	Х	З	У	Ї	Ю
Б	О	С	О	Н	І	Ж	К	И	Ю	Д
Є	Ц	Ф	Ш	А	Р	О	В	А	Р	И
І	Ж	А	К	Е	Т	А	Ж	З	Х	Е
Ж	К	О	Ж	У	Х	Н	Ш	Б	Є	А

3 Читай, міркуй, пиши.

- 1) одягати шуба Узімку і шапка я.
- 2) Навесні взувати кросівки він.
- 3) взувати Улітку босоніжки вона.
- 4) одягати і светр Восені я штані.

23

Робочий зошит ч. 2, с. 23

Вправа 2. Читай, шукай, малюй.

У цьому завданні учням та ученицям необхідно знайти 11 слів (*піджама, шорти, штані, шкарпетки, шапка, вишиванка, шуба, босоніжки, шаровари, жакет, кофуж*). Слова розташовують горизонтально в кожному рядку.

Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 3. Читай, міркуй, пиши.

1. Запропонуйте учням прочитати слова, записані в першому рядку: *одягати шуба Узімку і шапка я.*
2. Поясніть учням, що з поданих слів необхідно утворити речення.

Продемонструйте зразок виконання завдання. Знайдіть слово, яке написано в рядку з великої літери. Велика літера означає, що з цього слова починається речення. Запишіть його на дошці. Тепер розгляньте решту слів і поставте їх так, щоб було зрозуміло, про що повідомляється: *Узимку я одягати шуба і шапка.* Далі запропонуйте учням пов'язати слова так, щоб вийшло речення: *Узимку я одягаю шубу і шапку.*

3. Запишіть речення в зошиті.
4. Ініціюйте самостійну роботу учнів. Учні читають слова у рядках, формулюють речення та записують їх у відведеному місці в зошиті.
Навесні він взуває кросівки.
Улітку вона взуває босоніжки.
Восені я одягаю светр і штані.
5. Спостерігайте за роботою учнів.
6. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

КОРИСНІ РЕЧІ

Навчальний посібник ч. 2, с. 52

Лексика: зліва, спе́ка, чохо́л, за́хист, брі́джі, ла́сти, череви́ки, комбінезо́н, шоло́м, одяга́ти (у формі *одяга́ю*), взува́ти (взува́ю), освітлення, збере́ження, страшний.

Граматика: вживання форми дієслова 1-ї особи однини; вживання відмінкових форм іменника в однині та множині; вживання конструкції «іменник + *мені* + *не страшний* (*страшна*)».

Фонетика. вправління у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; буква *Ч*, букви *Д* і *Ж* для позначення африкати [дж].

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (скрайбінг «Корисні речі»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Перегляньте разом з учнями скрайбінг «Шкільні відкриття».
2. Принесіть до класу різні речі, які можна буде використати для пояснення лексичного значення нових слів (*кю́ртка з капюшо́ном, гу́мові чо́боти, парасо́ля, чохо́л*). Пояснюючи лексичне значення слова *за́хист*, покажіть, як парасоля, гумові чоботи, чохол захищають від води. Підготуйте маски персонажів. Одягніть маску Ахи і прочитайте текст до першого малюнка.

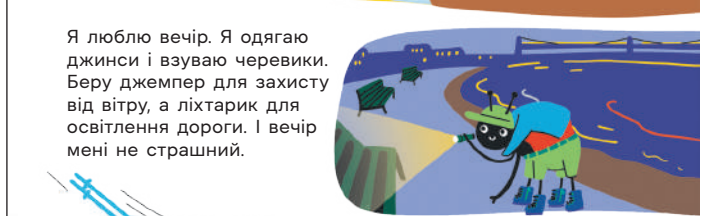
Корисні речі

1.

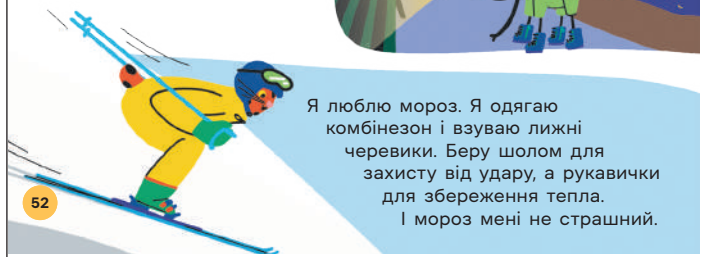
Я люблю зливу. Я одягаю куртку з капюшоном і взуваю гумові чоботи. Беру парасолю для захисту від зливи, а телефон ховаю в чохол. І злива мені не страшна.

Я люблю спеку. Я одягаю бріджі і взуваю босоніжки. Беру окуляри для захисту від сонця, а маску і ласті для плавання. І спека мені не страшна.

Я люблю вечір. Я одягаю джинси і взуваю черевики. Беру джемпер для захисту від вітру, а ліхтарик для освітлення дороги. І вечір мені не страшний.

Я люблю мороз. Я одягаю комбінезон і взуваю лижні черевики. Беру шолом для захисту від удару, а рукавички для збереження тепла. І мороз мені не страшний.

Я люблю зливу. Я одягаю кю́ртку з капюшо́ном і взува́ю гу́мові чо́боти. Беру па-расо́лю для за́хисту від зліви, а телефо́н хова́ю в чохо́л. І зліва мені не страшна́.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- *Хто любить зливу?*
- *Що одягає Аха?*
- *Що взуває Аха?*
- *Що берє Аха для захисту від зливи?*
- *Що ховає Аха в чохол?*
- *У яких словах є звук [ч]? (Чоботи, чохол.)*

3. Одягніть маску лелеки Еки і прочитайте текст до другого малюнка.

Я люблю спеку. Я одягаю брі́джі і взува́ю босоні́жки. Беру окуля́ри для за́хисту

? о б о т и   в е ? і р   ? и н с и   б р и ? і
ч о б о т и   в е ч і р   д ж і н с и   б р і д ж і

піджак

дукачі

сорочка

пончо

джермпер

панчохи

чохол

черевіки

рукавічки

53

від сонця, а маску і ласті для плавання.
І спека мені не страшна.

Обговоріть з учнями малюнок і текст,
поставивши запитання:

- Хто любить спеку?
- Що одягає Ёка?
- Що взуває Ёка?
- Що берє Ёка для захисту від сонця?
- Що берє Ёка для плавання?
- У якому слові є звук [дж]? (Бриджі.)

4. Одягніть маску бедрика Рика і прочитайте текст до третього малюнка.

Я люблю вечір. Я одягаю джинси і взуваю черевіки. Беру джермпер для захисту від вітру, а ліхтарик для освітлення дороги. І вечір мені не страшний.

Пояснюючи лексичне значення слова *освітлення*, використайте справжній ліхтарик.

Обговоріть з учнями малюнок і текст,
поставивши запитання:

- Хто любить вечір?
- Що одягає Рик?
- Що взуває Рик?
- Що берє Рик для захисту від вітру?
- Що берє Рик для освітлення дороги?
- У якому слові є звук [ч]? (Вечір.)
- У якому слові є звук [ч]? (Черевіки.)
- У яких словах є звук [дж]? (Джинси, джермпер.)

5. Одягніть маску рисеняти Ені і прочитайте текст до четвертого малюнка.

Я люблю мороз. Я одягаю комбінезон і взуваю ліжні черевіки. Беру шолом для захисту від удару, а рукавічки для збереження тепла. І мороз мені не страшний.

Принесіть до класу різні речі або малюнки, які можна буде використати для пояснення лексичного значення нових слів (*ліжні черевіки, шолом*). Пояснюючи лексичне значення слова *удар*, продемонструйте удар по будь-якому предмету (по м'ячу, по стіні).

Обговоріть з учнями малюнок і текст,
поставивши запитання:

- Хто любить мороз?
- Що одягає Ёня?
- Що взуває Ёня?
- Що берє Ёня для захисту від удару?
- Що берє Ёня для збереження тепла?
- У яких словах є звук [ч]? (Черевіки, рукавічки.)

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Поясніть учням, чим вони будуть займатися, виконуючи це завдання: *«Ми знайомимося з новими буквами для приголосних звуків»*. Укажіть на малюнок, де зображено чоботи, і запитайте: *«Що це?»*. Дочекайтеся відповіді: *«Це чоботи»*. Повторіть це слово. Запитайте: *«Скільки звуків у слові? Які це звуки?»*. Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (б звуків; [чоботи] — звук [ч] — твердий глухий приголосний; [чобботи] — звук [о] — голосний; [чоботи] — звук [б] — твердий дзвінкий приголосний; [чобооти] — звук [о] — голосний; [чоботи] — звук [т] — твердий глухий приголосний; [чоботиин] — звук [и] — голосний). Запитайте: *«Які голосні звуки в цьому слові?»*. Дочекайтеся відповіді: *«Звук [о], звук [о], звук [и]»*. Запитайте: *«Які букви є для голосних звуків у цьому слові?»*. Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . о . о . и. Запитайте: *«Які приголосні звуки в цьому слові?»*. Дочекайтеся відповіді: *«Звук [ч], звук [б], звук [т]»*. Запитайте: *«Яка буква є для приголосного звука [б]? Яка буква є для приголосного звука [т]?»*. Попросіть учня позначити ці букви в слові: . оботи. Далі скажіть: *«Для звука [ч] є буква Че»*. Напишіть букву ч у відповідному місці в слові: чоботи. Тепер прочитайте слово по складах — чо-бо-ти, а потім цілком: чоботи.
2. Розгляньте малюнок, на якому зображено вечір. Скажіть: *«Це вечір»*. Повторіть слово *вечір*. Запитайте: *«Скільки звуків у слові? Які це звуки?»*. Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на

звукову модель (5 звуків; [вввеч'ір] — звук [в] — твердий дзвінкий приголосний; [веееч'ір] — звук [е] — голосний; [веч'чч'ір] — звук [ч'] — м'який глухий приголосний; [веч'іір] — звук [і] — голосний; [веч'ііір] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний). Запитайте: *«Які голосні звуки в цьому слові?»*. Дочекайтеся відповіді: *«Звук [е], звук [і]»*. Запитайте: *«Які букви є для голосних звуків у цьому слові?»*. Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . е . і . . Запитайте: *«Які приголосні звуки в цьому слові?»*. Дочекайтеся відповіді: *«Звук [в], звук [ч'], звук [р]»*. Запитайте: *«Яка буква є для приголосного звука [в]? Яка буква є для приголосного звука [р]?»*. Попросіть учня позначити ці букви в слові: *ве . ір*. Далі скажіть: *«Для звука [ч'] є буква Че»*. Напишіть букву ч

Чч

? о б о т и   в е ? і р   ? и н с и   б р и ? і
ч о б о т и   в е ч і р   д ж и н с и   б р і д ж і

піджак

дукачі

сорочка

пончо

джермпер

панчохи

чохол

черевіки

рукавічки

ДЖ, 1

1 = Р

53

у відповідному місці в слові: *вечір*. Тепер прочитайте слово по складах — *ве-чір*, а потім цілком: *вечір*.

3. Розгляньте зображення джинсів. Укажіть на джинси і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це *джінси*». Повторіть слово *джінси*. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (5 звуків; [джінси] — звук [дж] — твердий дзвінкий приголосний; [джійінси] — звук [и] — голосний; [джінннси] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний; [джінссси] — звук [с] — твердий глухий приголосний; [джінсиии] — звук [и] — голосний». Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук

[и] і звук [и]». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви для голосного звука . и . и. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [дж], звук [н], звук [с]». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звуку [н]? Яка буква є для приголосного звуку [с]?». Попросіть учня позначити ці букви в слові: . . инси. Далі скажіть: «Для звуку [дж] на письмі є дві букви — Де і Же». Напишіть букви *дж* у відповідному місці в слові: *джинси*. Тепер прочитайте слово по складах — *джин-си*, а потім цілком: *джінси*.

4. Розгляньте зображення бриджів. Укажіть на бриджі і скажіть: «Це *бриджі*». Повторіть слово *бриджі*. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (5 звуків; [бриджі] — звук [б] — твердий дзвінкий приголосний; [бррріджі] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [брійіджі] — звук [и] — голосний; [бриджі] — звук [дж] — м'який дзвінкий приголосний). Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [и], звук [і]». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під звуковою моделлю букви . и . и. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [б], звук [р], звук [дж]». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звуку [б]? Яка буква є для приголосного звуку [р]?». Попросіть учня позначити ці букви в слові: *бри . . і*. Далі скажіть: «Для звуку [дж] є на письмі дві букви — Де і Же». Напишіть букви *дж* у відповідному місці в слові: *бриджі*. Тепер прочитайте слово по складах — *бри-джі*, а потім цілком: *бриджі*.

Корисні речі

1.

Я люблю зливу. Я одягаю куртку з капюшоном і взуваю гумові чоботи. Беру парасолью для захисту від зливи, а телефон ховаю в чохол. І злива мені не страшна.

Я люблю спеку. Я одягаю бриджі і взуваю босоніжки. Беру окуляри для захисту від сонця, а маску і ласті для плавання. І спека мені не страшна.

Я люблю вечір. Я одягаю джинси і взуваю черевики. Беру джемпер для захисту від вітру, а ліхтарик для освітлення дороги. І вечір мені не страшний.

Я люблю мороз. Я одягаю комбінезон і взуваю лижні черевики. Беру шолом для захисту від удару, а рукавички для збереження тепла. І мороз мені не страшний.

52

5. Запитайте, указуючи на букви *Чч* на жовтому тлі у верхній частині сторінки: «*Яка є нова буква для приголосних звуків?*». Дочекайтеся відповіді: «*Для звуків [ч] і [ч'] є буква Че. Буква Че є велика і мала*». Запитайте, які є букви для звуків [дж] і [дж']. Дочекайтеся відповіді: «*Для звука [дж] на письмі є дві букви — Де і Же. Також для звука [дж'] на письмі є букви Де і Же*». Поясніть учням, що для звуків [дж] і [дж'] потрібні велика і мала буква *Дд*, і лише мала буква *жж*, бо вона в цій парі *Джж, джж* завжди стоїть другою, ніколи не опиняється на початку слова.

Завдання 3. Читай.

Мотивуйте учнів до читання. Розгляньте перше зображення. Запитайте в учнів: «*Що це?*». Вислухайте відповідь. Запропонуйте прочитати слово під малюнком, щоб упевнитися в правильності відповіді. Попросіть учнів називати малюнки і читати слова для перевірки власного припущення. Стежте за правильною вимовою звуків [ч], [ч'], [дж], [дж']

(*піджак, дукачі, сорочка, пончо, джемпер, панчохи, чохол, черевики, рукавички*).

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадати ребуси. У разі утруднень надайте допомогу.

Розгляньте перший ребус. Запишіть букви *дж* на дошці. Тепер укажіть на зображення цифри 1 і запитайте: «*Яка цифра?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Один*». Запропонуйте одному учню записати слово *один* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначки «*,,»* перед цифрою. Це означає, що перші дві літери в слові *один* треба прибрати. У нашому випадку це літери *о* та *д*. Перекресліть ці літери та продемонструйте цю зміну на дошці: *Ѡдин*. Тепер укажіть на зображення сиру і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді

2.

Чч

? о б о т и   в е ? і р   ? и н с и   б р и ? і
ч о б о т и   в е ч і р   д ж и н с и   б р і д ж і

3.

піджа́к

дукачі́

сорочка

по́нчо

дже́мпер

панчо́хи

чохо́л

череви́ки

рукави́чки

4.

1 = P

53

учнів. Скажіть: «Це *сир*». Запишіть слово *сир* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку «'» після зображення сиру. Це означає, що останню літеру в слові *сир* слід прибрати. У нашому випадку це літера *р*. Перекресліть цю літеру та відобразіть зміни на дошці: *сиp*. Тепер прочитайте слово *джінси*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *джінси*.

Розгляньте другий ребус. Укажіть на зображення осі і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це *оса*». Запишіть слово *оса* на дошці. Тепер зверніть увагу учнів на те, що зображення осі перевернуто догори дригом. Це означає, що це слово слід читати навспак. Запишіть це слово навпаки: *асо*. Тепер зверніть увагу на позначки «,» перед зображенням осі.

Це означає, що першу літеру в перевернутому записі *асо* варто прибрати. У нашому випадку це літера *а*. Перекресліть цю літеру і продемонструйте зміну на дошці: *асо*. Тепер укажіть на зображення бочки і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це *бóчка*». Запропонуйте одному учню записати слово *бочка* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку руки, яка пальцем указує вправо: 1 = P. Цей запис означає, що першу літеру в слові *бóчка* необхідно замінити на ту, яка стоїть поряд із позначкою руки. У нашому випадку це літера *р*. Замість букви *б* пишемо букву *р*. Зафіксуйте цю зміну на дошці: *брочка*. Тож результатом є слово *сорочка*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *сорóчка*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 5. Читай.

Розгляньте зображення до фразеологізму *рук і ніг не чути*. Вкажіть на хлопчика і запитайте: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Це хлопчик*». Тепер запитайте: «*Що робить хлопчик?*». Дайте відповідь: «*Хлопчик, мов лікар, слухає свою ногу*». Запитайте: «*Ви так робите?*».

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на дівчинку і запитайте: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Це дівчинка*». Запитайте: «*Що робить дівчинка?*». Вислухайте відповідь: «*Дівчинка лежить. Вона відпочиває. Вона дуже втомлена*». Скажіть: «*Про дівчинку можна сказати "рук і ніг не чує". Так говорять про дуже втомлених*».

Розгляньте зображення до фразеологізму *два чоботи — пара*. Укажіть на чоботи і скажіть: «*Два чоботи*». Запитайте: «*Які у вас чоботи?*». Дочекайтеся відповіді: «*Лівий і правий чоботи*».

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на хлопця і дівчинку й запитайте: «*Що роблять діти?*». Дайте відповідь: «*Діти разом веселяться*». Скажіть: «*Про таких дітей можна сказати "два чоботи — пара". Вони щось роблять разом*».

Завдання 6. Читай.

1. Розгляньте малюнок до тексту. Укажіть на чоботи і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це чоботи*».

Вкажіть на дітей і запитайте: «*Що роблять діти?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Вони стрибають по калюжах*».

2. Запитайте в учнів, про що може бути розказано в тексті з назвою «*Чарівні чоботи*». Вислухайте відповіді. Запропонуйте прочитати текст, щоб з'ясувати, хто точніший у своїх передбаченнях.

5.

Рук і ніг не чути.

Два чоботи — пара.

6.

ЧАРІВНІ ЧОБОТИ

Люди давно вігадали чоботи.

Спочатку не розрізняли лівого чобота і правого чобота. Так було не дуже зручно. Тому люди придумали шити чоботи для лівої і правої ніг.

Також раніше не було взуття для дітей. Шили лише взуття для дорослих. Тепер для дітей є взуття різних видів.

Особливе взуття — гумові чоботи. Вони красиві та зручні. Прогулянка по калюжах у гумових чоботах завжди весела.

Чарівні чоботи

Люди давно вігадали чоботи.

Спочатку не розрізняли лівого чобота і правого чобота. Так було не дуже зручно. Тому люди придумали шити чоботи для лівої і правої ніг.

Також раніше не було взуття для дітей. Шили лише взуття для дорослих. Тепер для дітей є взуття різних видів.

Особливе взуття — гумові чоботи. Вони красиві та зручні. Прогулянка по калюжах у гумових чоботах завжди весела.

3. Обговоріть з учнями текст:

- Коли люди вігадали чоботи?
- Чи розрізняли люди спочатку лівий і правий чоботи?
- Чи було раніше взуття для дітей?
- Якими є гумові чоботи?
- Якою є прогулянка по калюжах у гумових чоботах?

ЧИТАЄМО ВІРШІ

Раз увечері бджола
Джінси й джемпер одягла,
До кав'ярні полетіла —
Джаз послухати хотіла.

Ольга Сміян

На гринджолах із горі
Їхав натовп дітвори.
Ой! Малá упáла Юля
І тепер на лобі гúля.

З дитячого фольклору

ПРО КОРИСНІ РУКАВІЧКИ

Рукавички — дуже корисна річ. Люди давно вигадали їх. Зазвичай рукавички оберігали руки від пошкоджень та холоду.

Зараз є рукавички з різних матеріалів.

Гумові рукавички корисні під час приготування страв, миття посуду, прибирання. Також вони потрібні лікарям.

Для спортсменів теж є свої рукавички. Часто вони шкіряні.

Для роботи в саду або на городі люди почали використовувати рукавички з тканини.

55

Обговоріть значення нових слів *кав'ярня*, *гринджоли*. Запропонуйте учням читати вірші в парах з метою запам'ятовування. Один учень або учениця читає, а інший слухає і повторює. Потім ініціюйте зміну ролей. Спостерігайте за учнями.

Завдання 8. Читай.

1. Розгляньте малюнок до тексту. Укажіть на рукавички і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це рукавички». Запитайте: «Які рукавички?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Рукавички сіні, жовті, червоні, блакитні, зелені».
2. Запитайте в учнів, про що може бути розказано в тексті з назвою «Про корисні рукавички». Вислухайте відповіді. Запропонуйте прочитати текст, щоб з'ясувати, хто точніший у своїх передбаченнях.

Про корисні рукавички

Рукавички — дуже корисна річ. Люди давно вигадали їх. Зазвичай рукавички оберігали руки від пошкодження та холоду.

Зараз є рукавички з різних матеріалів.

Гумові рукавички корисні під час приготування страв, миття посуду, прибирання. Також вони потрібні лікарям.

Для спортсменів теж є свої рукавички. Часто вони шкіряні.

Для роботи в саду або на городі люди почали використовувати рукавички з тканини.

3. Обговоріть з учнями текст, поставивши запитання:
  - Коли люди вигадали рукавички?
  - Від чого зазвичай рукавички оберігали руки?
  - Коли корисні гумові рукавички?
  - Які рукавички є для спортсменів?
  - Які рукавички використовують для роботи в саду або на городі?

Навчальний посібник ч. 2, с. 55

Завдання 7. Читай.

Розгляньте малюнки. Запитайте: «Кого намалював художник до першого вірша? Про кого цей вірш? Кого намалював художник до другого рша? Про кого другий вірш?». Запропонуйте перевірити дитячі передбачення, читаючи вірші.

*Раз увечері бджола
Джінси й джемпер одягла,
До кав'ярні полетіла —
Джаз послухати хотіла.*

Ольга Сміян

*На гринджолах із горі
Їхав натовп дітвори.
Ой! Малá упáла Юля
І тепер на лобі гúля.*

З дитячого фольклору

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 9. Слухай, повторюй.

1. Прочитайте текст поезії Анатолія Костецького вголос.

*Узімку, в морози, хуртечі й завії
Тебе і мене рукавички зігріють.
А теплі від чого вони і чому?
Скажів вам по щирості: теплі тому,
Що наші ласкаві бабусі і мами
Вплітають тепло своїх рук між нитками.*

Розгляньте малюнки, розміщені поряд із віршем. Підготуйте кілька різних пар рукавичок, продемонструйте їх учням, обговоріть, чим вони відрізняються (кольором, матеріалом, із якого зроблені). Обговоріть значення слів *хуртеча*, *завія*, *щирість*.

Прочитайте текст ще раз по смислових одиницях (реченнях). Попросіть учнів повторювати почуте.

2. Прочитайте текст поезії Платона Воронька вголос.

*Чапля зшила черевічки
і мерцій пішла до річки.
— Чапу-лапу, чапу-лапу,
в мене гарні черевічки!
Поки хвастала ходила,
черевічок загубила.
І стоїть вона в лозі
на одній своїй нозі,
другу вгору підіймає —
черевічка немає.*

Підготуйте заздалегідь фотографію або малюнок чаплі у воді, у заростях лози. Обговоріть значення слів *черевічки* / *черевічки*, *лоза*, *мерцій*. Запитайте в учнів: «Чи вміють чаплі шити черевічки? Чи взувають чаплі черевічки?». Вислухайте відповіді учнів. Зробіть висновок: «Це казкова чапля. Казкова чапля вміє шити черевічки». Прочитайте текст ще раз по смислових одиницях (реченнях). Попросіть учнів повторювати почуте.

Розгляньте малюнки, розміщені поряд із віршем. Обговоріть з учнями, яке взуття

9. РУКАВИЧКИ

Узимку, в морози, хуртечі й завії
Тебе і мене рукавички зігріють.
А теплі від чого вони і чому?
Скажів вам по щирості: теплі тому,
Що наші ласкаві бабусі і мами
Вплітають тепло своїх рук між нитками.

Анатолій Костецький

ДИВНІ ШТАНИ

Купив татусь мені штани.
Приміряв я: — Ова!
Великі? Що ж, нехай вони
Полежать рік чи два.
Сьогодні знов дістали їх
В комоді аж на дні.
Але тепер — і сльози, й сміх —
Малі вони мені.
Минув же тільки рік — і ось
Попробуй тут збагни:
Чи перешив їх нишком хтось.
Чи це не ті штани?

Петро Ребра

Чапля зшила черевічки
і мерцій пішла до річки.
— Чапу-лапу, чапу-лапу,
в мене гарні черевічки!
Поки хвастала ходила,
черевічок загубила.
І стоїть вона в лозі
на одній своїй нозі,
другу вгору підіймає —
черевічка немає.

Платон Воронько

56

взувають влітку (босоніжки), яке — взимку (теплі чоботи), яке — в дощ (гумові чоботи).

3. Прочитайте текст поезії Петра Ребра вголос.

Дівні штани

*Купів татусь мені штани.
Приміряв я: — Ова!
Великі? Що ж, нехай вони
Полежать рік чи два.
Сьогодні знов дістали їх
В комоді аж на дні.
Але тепер — і сльози, й сміх —
Малі вони мені.
Минув же тільки рік — і ось
Попробуй тут збагни:
Чи перешив їх нишком хтось.
Чи це не ті штани?*

Розгляньте й обговоріть малюнки, розміщені поряд із віршем.

10.

4. Привіт, я буква Че! Я є в слові **джерперочок**!
Тут я допомагаю глухому приголосному звуку [ч]!
Д і Ж. А ми теж є в цьому слові! Ми допомагаємо дзвінкому приголосному звуку [дж].
О. Ви разом допомагаєте одному звуку? Про таке ми ще не чули!
Д і Ж. Саме про цю нашу пригоду ми і хотіли вам розказати! Так, ми вдвох допомагаємо одному звуку в слові **джинси**!
Д. Але в слові **кеди** я допомагаю звуку [д]!
Ж. У слові **кожух** я допомагаю звуку [ж]!
Ч. Ви такі молодці! Можете в словах і разом допомагати, і окремо!
З. І я так можу!
Ч. Невже? Розкажи!
З. У слові **блузка** я допомагаю звуку [з]!
А в слові гу...
Д. Не поспішай! Ти про мене не сказала! У цьому слові ми разом допомагаємо одному приголосному звуку!
Ч. І ви теж удвох допомагаєте одному звуку? Якому?

джерперочок джинси

кеди

кожух

блузка

57

допомагаємо одному звуку в слові **дж-дж-джінси**!

(д) — Але в слові **кед-д-ди** я допомагаю звуку [д]!

(ж) — У слові **кож-ж-жух** я допомагаю звуку [ж]!

(ч) — Ви такі молодці! Можете в словах і разом допомагати, і окремо!

(з) — І я так можу!

(ч) — Невже? Розкажі!

(з) — У слові **блүз-з-зка** я допомагаю звуку [з]! А в слові гу...

(д) — Не поспішай! Ти про мене не сказала! У цьому слові ми разом допомагаємо одному приголосному звуку!

(ч) — І ви теж удвох допомагаєте одному звуку? Якому?

2. Розгляньте з учнями фотоінструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова: *олівці / фломастери, нóżиці, клей, папір, бұкви; розмальбуй, сінній, червоний; бері нóżиці, вирізай; бері клей, наклёюй.*

3. Запропонуйте виготовити обручі із літерою Ч, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте групі учнів одягнути як нові, так і раніше виготовлені обручі, розіграйте невеличку виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб учні легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом (*джерперочок, джінси, кеди, кожух, блүзка*). Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.

4. Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.

Навчальний посібник ч. 2, с. 57

Завдання 10. Слухай, повторюй, грай.

1. Букви цього тижня — це нова буква Ч і відомі вже букви Д і Ж. Підготуйте заздалегідь для себе обруч-букву Ч. Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв О, Д, Ж, З і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі.

(ч) — *Привіт, я буква Че! Я є в слові джерпероч-ч-чок! Тут я допомагаю глухому приголосному звуку [ч]!*

(д, ж) — *А ми теж є в цьому слові! Ми допомагаємо дзвінкому приголосному звуку [дж].*

(о) — *Ви разом допомагаєте одному звуку? Про таке ми ще не чули!*

(д, ж) — *Саме про цю нашу пригоду ми і хотіли вам розказати! Так, ми вдвох*

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

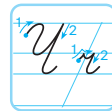

Вправа 1. Пиши, промовляй.

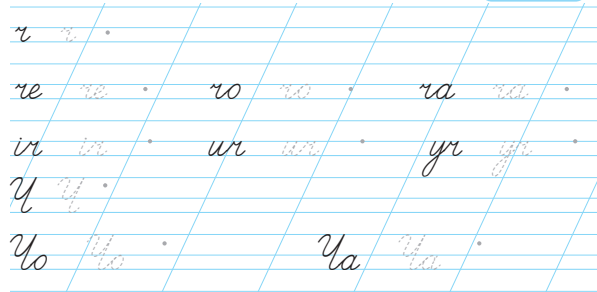
- Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої букви *ч*. Напишіть малу букву *ч*, дотримуючись визначеного напрямку й одночасно промовляючи звук [ч].
- Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *ч* за наданим вами зразком.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Запропонуйте учням прочитати склади *че, чо, ча, іч, ич, уч*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Напишіть зразки буквосполучень, дотримуючись з'єднань і водночас промовляючи звуки.
- Обговоріть з учнями елементи великої букви *Ч* і напрямок руху під час написання елементів. Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви *Ч*.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Запропонуйте учням прочитати склади *Чо, Ча*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Напишіть зразки складів, дотримуючись з'єднань і водночас промовляючи звуки.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Читай, міркуй, пиши.

- Прочитайте назви двох стовпчиків: «*Одяг, взуття*».
- Тепер попросіть одного з учнів прочитати перше слово в рядку: «*Чоботи*».

Корисні речі

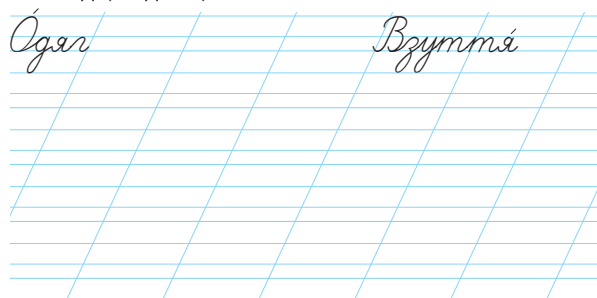
- Пиши, промовляй.

- Читай, міркуй, пиши.

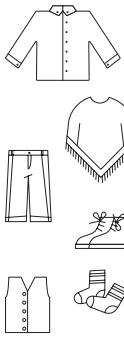
Чоботи, джінси, бріджі, кросівки, сорбчка, кеди, піджак, босоніжки.

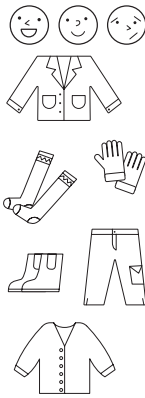
24

- Запитайте в учнів: «*Чоботи — це одяг чи взуття?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це взуття*».
- Запропонуйте учням записати слово чоботи в колонку з заголовком «*Взуття*».
- Ініціюйте учнів самостійно продовжувати роботу за поданим алгоритмом. Учні групують подані слова у дві колонки: одяг — (джінси, бріджі, сорбчка, піджак) та взуття (чоботи, кросівки, кеди, босоніжки). Стежте за тим, щоб учні перевіряли написане, читаючи кожне слово по складах.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

3 Читай, шукай, малюй.

Ц	И	С	З	П	І	Д	Ж	А	К
Г	Г	С	О	Р	О	Ч	К	А	Ж
Ш	Ч	О	Б	О	Т	І	Ф	І	Ж
Ж	С	Ч	Е	Р	Е	В	І	К	І
Р	У	К	А	В	І	Ч	К	І	І
Ш	К	А	Р	П	Е	Т	К	І	Ц
Е	У	К	Б	Г	Ж	І	Л	Е	Т
П	О	Н	Ч	О	Ф	Ж	Х	Х	Д
Г	Г	Ю	Б	Р	І	Д	Ж	І	Ю
Л	Д	Ж	І	Н	С	І	К	Щ	І
І	У	Ю	П	А	Н	Ч	О	Х	І
Ч	Я	Б	Д	Ж	Е	М	П	Е	Р

4 Читай. Викреслюй зайве.

Джинси, джемпер, жилет, бріджі.
Рукавички, пончо, панчохи, піджак.
Чоботи, жакет, черевіки, сорочка.

5 Читай, з'єднай.

блокнот	мій	черевіки
піджак	моя	вишиванка
яблуко	моє	шкарпетки
куртка	мої	волосся
ліжко		гітара

25

Робочий зошит ч. 2, с. 25

Вправа 3. Читай, шукай, малюй.

Треба знайти 12 слів (*піджак, сорочка, чоботи, черевіки, рукавички, шкарпетки, жилет, пончо, бріджі, джинси, панчохи, джемпер*). Слова розташовані горизонтально в кожному рядку. Учні зафарбовують комірки зі словами.

Вправа 4. Читай, викреслюй зайве.

1. Ініціюйте учнів прочитати перший рядок слів: «Джинси, джемпер, жилет, бріджі». Обговоріть, що є спільним у трьох словах із чотирьох. Вислухайте дитячі версії. Запропонуйте учням знайти, яке те саме буквосполучення є в трьох словах із чотирьох запропонованих. Запитайте: «Чи є в слові *джинси* букви *дж*?». Дочекайтеся відповіді учнів.

Тепер запитайте: «Чи є в слові *джемпер* буквосполучка *дж*?». Дочекайтеся відповіді учнів. Запитайте: «Чи є в слові *жилет* буквосполучка *дж*?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «У цьому слові лише літера *ж*, букви *д* немає». Запитайте: «Чи є в слові *бріджі* буквосполучка *дж*?». Дочекайтеся відповіді учнів. Викресліть слово *жилет*, адже це слово не має буквосполучення *дж*.

2. Виконайте за поданим вище алгоритмом таку саму роботу із рядком 2 і 3. У другому рядку зайвим є слово *піджак*, адже в ньому немає літери *ч*, а в решті слів вона є. У третьому рядку зайвим є слово *жакет*. У цьому слові немає літери *ч*, а в решті слів є.

Вправа 5. Читай, з'єднай.

- Спочатку прочитайте слова в рамках: «Мій, моя, моє, мої». Тепер запропонуйте одному з учнів прочитати перше слово у стовпчику: «Блокнот». Запитайте в учнів та учениць: «Мій блокнот, моя блокнот, моє блокнот, мої блокнот?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Мій блокнот». З'єднайте слово *блокнот* зі словом *мій*.
- Ініціюйте учнів прочитати наступне слово: «Піджак». Запитайте в учнів та учениць: «Мій піджак, моя піджак, моє піджак, мої піджак?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Мій піджак». З'єднайте слово *піджак* зі словом *мій*.
- Ініціюйте самостійну роботу учнів. Учні читають решту слів (*яблуко, куртка, ліжко, черевіки, вишиванка, шкарпетки, волосся, гітара*) та з'єднують їх із словами *мій, моя, моє, мої* відповідно до роду та числа (*моє яблуко, моя куртка, моє ліжко, мої черевіки, моя вишиванка, мої шкарпетки, моє волосся, моя гітара*). Спостерігайте за роботою учнів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

РОЗУМНИЙ ГАРДЕРОБ

Навчальний посібник ч. 2, с. 58

Лексика: спідниця, блузка, жилет, штани, сорочка, піджак, шко́ла, фо́рма, купа́льник, че́шки, кімоно́, по́яс, су́кня, колго́ти, светр, піжа́ма, цукерка, дзи́га, цу́кор, кукурудза, со́нце, гу́дзик; шкільний (у формі *шкільна́*), спортивний (спортивна), діловий, красивий, безпечний, зручний, домашній, звичний, легкий, нічний, теплий, м'який; відпочивати (відпочивають), бавитися (бавляться), збиратися (збираються).

Граматика: вживання речень з однорідними членами речення.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; буква *Ц*, букви *Д* і *З* для позначення африкати [дз].

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (скрайбінг «Розумний гардероб»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Перегляньте разом з учнями скрайбінг «Розумний гардероб».
2. Прочитайте текст до першого малюнка.

Уранці Марта і Данило збираються до школи. Вони одягають шкільну форму. У Марти спідниця, блузка і жилет. У Данила штани, сорочка і піджак. Шкільний одяг діловий і красивий.

Обговоріть з учнями текст:

- Куді збираються вранці Марта і Данило?
- Що одягають діти?
- Що одягає Марта?
- Що одягає Данило?
- Який шкільний одяг?

Розумний гардероб

- 1.

Уранці Марта і Данило збираються до школи. Вони одягають шкільну форму. У Марти спідниця, блузка і жилет. У Данила штани, сорочка і піджак. Шкільний одяг діловий і красивий.

Удень у Марти танці, а у Данила дзюдо. Вони одягають спортивну форму. У Марти купальник і чешки. У Данила кімоно і пояс. Спортивний одяг безпечний і зручний.

Увечері Марта і Данило бавляться. Вони одягають домашній одяг. У Марти сукня і колготи. У Данила штани і светр. Домашній одяг звичний і легкий.

Уночі Марта і Данило відпочивають. Вони одягають нічний одяг. У Марти на піжамаці цукерка. У Данила на піжамаці дзи́га. Нічний одяг теплий і м'який.

— У яких словах є звук [ц]? (Уранці, спідниця.)

3. Прочитайте текст до другого малюнка.

Удень у Марти танці, а у Данила дзюдо. Вони одягають спортивну форму. У Марти купальник і чешки. У Данила кімоно і пояс. Спортивний одяг безпечний і зручний.

Обговоріть з учнями текст, поставивши запитання:

- Що має Марта вдень?
- Що має Данило вдень?
- Що одягають діти?
- Який спортивний одяг?
- У якому слові є звук [ц]? (Танці.)
- У якому слові є звук [дз]? (Дзюдо.)

4. Прочитайте текст до третього малюнка.

Увечері Марта і Данило бавляться. Вони одягають домашній одяг. У Марти

2.

Цц

? у керка   спідни?я   ? ига   ? юдо
цукерка   спідниця   дзіга   дзюдо

3.

		
гудзик	лицар	дзеркало
		
ніндзя	сонце	рукавиця
		
дзбан	ланцюг	дзвоник

4.

К, ДУР, А   **Ц**

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

- Розгляньте зображення цукерки. Укажіть на нього і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це цукерка*». Повторіть: «*Цукерка*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (7 звуків; [цукерка] — звук [ц] — твердий глухий приголосний; [цуукерка] — звук [у] — голосний; [цукерка] — звук [к] — твердий глухий приголосний; [цукееерка] — звук [е] — голосний; [цукерррка] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [цукерка] — звук [к] — твердий глухий приголосний; [цукеркааа] — звук [а] — голосний). Запитайте: «*Які голосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [у], звук [е], звук [а]*». Запитайте: «*Які букви є для голосних звуків у цьому слові?*». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під моделлю букви . у . е . . а. Запитайте: «*Які приголосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [ц], звук [к], звук [р] і звук [к]*». Попросіть учнів позначити звук [к], звук [р] і звук [к] буквами: . у керка. Далі скажіть: «*Для звука [ц] є буква Це*». Напишіть букву ц у відповідному місці в моделі: цукерка. Тепер прочитайте слово по складах — цу-кер-ка, а потім цілком: цукерка.
- Розгляньте зображення спідниці. Укажіть на спідницю і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це спідниця*». Повторіть: «*Спідниця*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (8 звуків; [сссп'ідниц'а] — звук [с] — твердий глухий приголосний;

сукня і колготи. У Даніла штани і светр. Домашній одяг звичний і легкий.

Обговоріть з учнями текст:

- *Колі Марта і Даніло бавляться?*
- *Який одяг діти одягають увечері?*
- *Що має Марта?*
- *Що має Даніло?*

5. Прочитайте текст до четвертого малюнка.

Уночі Марта і Даніло відпочивають. Вони одягають нічний одяг. У Марти на піжамі цукерка. У Даніла на піжамі дзіга. Нічний одяг теплий і м'який.

Обговоріть з учнями текст:

- *Що одягають Марта і Даніло вночі?*
- *Що є на піжамі у Марти?*
- *Що є на піжамі у Даніла?*
- *Який нічний одяг?*
- *У якому слові є звук [ц]? (Цукерка.)*
- *У якому слові є звук [дз]? (Дзіга.)*

[сп'ідни́ц'а] — звук [п'] — м'який приго-
лосний; [сп'і́идни́ц'а] — звук [і] — голос-
ний; [сп'ідни́ц'а] — звук [д] — твердий
дзвінкий приголосний; [сп'ідннни́ц'а] —
звук [н] — твердий дзвінкий приголос-
ний; [сп'ідни́ийц'а] — звук [и] — голос-
ний; [сп'ідни́ц'ц'а] — звук [ц'] — м'який
дзвінкий приголосний; [сп'ідни́ц'ааа] —
звук [а] — голосний). Запитайте: «Які
голосні звуки в цьому слові?». Дочекайте-
ся відповіді: «Звук [і], звук [и], звук [а]».
Запитайте: «Які букви є для голосних
звуків у цьому слові? Яка буква є для
звучка [а] після м'якого приголосного?».
Покличте учня або ученицю до дошки
записати у відповідних місцях під мо-
деллю букви . . і . . и . я. Запитайте: «Які
приголосні звуки в цьому слові?». Доче-
кайтеся відповіді: «Звук [с], звук [п'],
звук [д], звук [н] і звук [ц']». Попросіть
учнів позначити звук [с], звук [п'], звук
[д], звук [н] буквами: спідни . я. Далі
скажіть: «Для звучка [ц'] є буква Це».
Напишіть букву ц у відповідному місці
в моделі: спідни́ця. Тепер прочитайте
слово по складах — спід-ни-ця, а потім
цілком: спідни́ця.

3. Розгляньте зображення дзиги. Укажіть
на нього і запитайте: «Що це?». Доче-
кайтеся відповіді: «Це дзі́га». Повторіть:
«Дзі́га». Запитайте: «Скільки звуків
у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся
відповіді учнів і накресліть на дошці
звукову модель та попросіть учнів сте-
жити за звуковим аналізом з опорою
на звукову модель (4 звуки; [дзі́га] —
звук [дз] — твердий дзвінкий приголо-
сний; [дзі́ийга] — звук [и] — голосний;
[дзі́йга] — звук [г] — твердий дзвінкий
приголосний; [дзі́гааа] — звук [а] — го-
лосний). Запитайте: «Які голосні звуки
в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді:
«Звук [и], звук [а]». Запитайте: «Які
букви є для голосних звуків у цьому
слові?». Покличте учня або ученицю до
дошки записати у відповідних місцях
під моделлю букви . . и . а. Запитайте:
«Які приголосні звуки в цьому слові?».
Дочекайтеся відповіді: «Звук [дз], [г]».

Розумний гардероб

1.

Уранці Марта і Данило збираються до школи. Вони одягають шкільну форму. У Марти спідниця, блузка і жилет. У Данила штани, сорочка і піджак. Шкільний одяг діловий і красивий.

Удень у Марти танці, а у Данила дзюдо. Вони одягають спортивну форму. У Марти купальник і чешки. У Данила кімоно і пояс. Спортивний одяг безпечний і зручний.

Увечері Марта і Данило бавляться. Вони одягають домашній одяг. У Марти сукня і колготи. У Данила штани і светр. Домашній одяг звичний і легкий.

Уночі Марта і Данило відпочивають. Вони одягають нічний одяг. У Марти на піжами цукерка. У Данила на піжами дзига. Нічний одяг теплий і м'який.

58

Попросіть учнів позначити звук [г] бу-
квою: . . ига. Далі скажіть: «Для звучка
[дз] є дві букви — Д і З». Напишіть букви
дз у відповідному місці в моделі: дзига.
Тепер прочитайте слово по складах —
дзи-га, а потім цілком: дзі́га.

4. Розгляньте зображення дзюдоїстів.
Вкажіть на нього і скажіть: «Це дзюдо́».
Повторіть: «Дзюдо́». Запитайте: «Скільки
звуків у слові? Які це звуки?». Дочекай-
теся відповіді учнів з опорою на звукову
модель (4 звуки; [дз'удо́] — звук [дз'] —
м'який дзвінкий приголосний; [дз'уудо́]
— звук [у] — голосний; [дз'удо́] — звук
[д] — твердий дзвінкий приголосний;
[дз'удо́оо] — звук [о] — голосний).
Запитайте: «Які голосні звуки в цьому
слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [у],
звук [о]». Запитайте: «Які букви є для
голосних звуків у цьому слові? Яка буква

2.

Цц

? у керка
цукерка

спідни?я
спідниця

? ига
дзіга дзюдо

3.

гудзик

лицар

дзеркало

ніндзя

сонце

рукавиця

дзбан

ланцюг

дзвоник

4.

К, ДУР, А

Ц,

59

є для зв'язу [у] після м'якого приголосного зв'язу?». Покличте учня або ученицю до дошки записати у відповідних місцях під моделлю букви . . ю. о. Запитайте: «Які приголосні зв'язки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [дз], звук [д]». Попросіть учнів позначити звук [д] буквою: . . юдо. Далі скажіть: «Для зв'язу [дз] є дві букви — Д і З». Напишіть букви дз у відповідному місці в моделі: дзюдо. Тепер прочитайте слово по складах — дзю-до, а потім цілком: дзюдо.

Завдання 3. Читай.

Укажіть на малюнки і запитуйте: «Що це? А що це? А що це?». Діти можуть висловити різні думки щодо того самого предмета або не знати, як назвати намальований предмет. Укажіть на назви під малюнками для перевірки їхніх припущень.

Після опрацювання всіх слів запропонуйте учням попрацювати в парах. Один учень запитує, інший дає відповідь. Обидва перевіряють правильність відповіді, читаючи назву під малюнком.

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадати ребуси. У разі потреби надайте допомогу.

Розгляньте перший ребус. Запишіть літеру К на дошці. Тепер укажіть на зображення і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Лук». Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Тепер зверніть увагу на знак «,» біля зображення. Це означає, що першу літеру в слові *лук* треба прибрати. Залиште на дошці фрагмент слова: *кук* . . Запишіть літери У та Р на дошці. Тепер укажіть на зображення і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Гудзик». Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Тепер зверніть увагу на знаки «,» та «'» біля зображення. Вони означають, що першу й останні дві літери в слові *гудзик* треба прибрати.

На дошці залишається частина слова: *удз*. Запишіть літеру А на дошці. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *кукуру́дза*.

Розгляньте другий ребус. Запишіть літеру Ц на дошці. Тепер укажіть на зображення жука і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Жук». Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Тепер зверніть увагу на знак «,» біля зображення. Він означає, що першу літеру в слові *жук* треба прибрати. Укажіть на зображення торта і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Торт». Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Тепер зверніть увагу на позначки «,» та «'». Вони означають, що у слові *торт* першу й останню літери необхідно викреслити. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *ці́кор*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 5. Читай.

- Ініціюйте учнів прочитати підпис під першими двома малюнками: «*Крутітися як дзіґа*».

Розгляньте перший малюнок. Укажіть на дзіґу і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це дзіґа*». Тепер скажіть: «*Дзіґа крутіться*».

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на хлопчика і запитайте: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це хлопчик*». Запитайте: «*Що робить хлопчик?*». Вислухайте відповіді. Скажіть: «*Хлопчик має багато справ. Він телефонує, прибирає, грає, читає. Відно, що він метушиться, швидко рухається. Можна сказати, що він крутіться як дзіґа*».

- Ініціюйте учнів прочитати підпис під другою парою малюнків: «*Як оселédців у бóчці*». Розгляньте перший із пари малюнок. Укажіть на бочку і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це бóчка*». Тепер скажіть: «*У бóчці оселédці. Оселédців ба́гато*».

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на будинок і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це будинок*». Тепер запитайте: «*Хто в будінку?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*У будінку діти*». Запитайте: «*Скільки дітей?*». Вислухайте відповіді учнів. Скажіть: «*Дітей у будінку дуже багато. Можна сказати, дітей як оселédців у бóчці*».

Завдання 6. Читай.

Запропонуйте учню або учениці прочитати назву тексту. Запитайте: «*Чи є в нашому місті музей одягу?*». Ініціюйте учнів читати текст, щоб дізнатися більше про музей одягу.

Музей одягу

У центрі міста є музей. Там багато цікавого одягу. Відвідувачі можуть його приміряти.

5.

Крутітися як дзіґа.

Як оселédці у бóчці.

6.

МУЗЕЙ ОДЯГУ

У центрі міста є музей. Там багато цікавого одягу. Відвідувачі можуть його приміряти.

У неділю Данило і Марта були в музеї. У першій залі одяг лицарів. Це металеві рукавиці, шолом і панцир.

У другій залі одяг для принца і принцеси. Тут є сорочки з цікавими комірцями, жилети із золотими гудзиками і прикраси з коштовними камінцями.

Данило зробив світліну в одязі лицаря. Марта була принцесою.

60

У неділю Данило і Марта були в музеї. У першій залі одяг лицарів. Це металеві рукавиці, шолом і панцир.

У другій залі одяг для принца і принцеси. Тут є сорочки з цікавими комірцями, жилети з золотими гудзиками і прикраси з коштовними камінцями.

Данило зробив світліну в одязі лицаря. Марта була принцесою.

Обговоріть прочитаний текст:

- *Колі Марта та Данило були в музеї?*
- *Чий одяг є в першій залі?*
- *Що одягали лицарі?*
- *Чий одяг є в другій залі?*
- *Якү світліну зробив Данило?*
- *Якү світліну зробила Марта?*

ВИГОТОВЛЯЄМО ГҀДЗИК

ГҀдзик — це частина застібки на бдязі або взутті. Існує два види гҀдзиків. ГҀдзики є плоскі з отворами, а також гҀдзики є з вҀшком.

ГҀдзики є прямокутні, трикутні, квадратні, круглі.

ГҀдзики можна виготовляти з дерева, пластику, металу, тканини, скла.

Можна збирати колекцію цїкавих гҀдзиків.

А ти хочеш збирати колекцію гҀдзиків? Чи ти вже маєш таку колекцію? Які гҀдзики в тебе є?

Створи власний гҀдзик для своєї колекції. Який вигляд він може мати?

Дай відповіді на запитання.

1. Твій гҀдзик прямокутний, трикутний, квадратний чи круглий?
2. Твій гҀдзик має два, три чи чотири отвори?

Тепер бери картон, малюй і вирізай заготовку. Зроби отвори. Тепер можеш розмалювати або прикрасити нитками, стрїчками, паєтками, бісером, камінцями.

От і вийшов твій гҀдзик.

61

Навчальний посїбник ч. 2, с. 61

Ресурси: навчальний посїбник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (відеопрезентація «Виготовлення гҀдзика»).

Завдання 7. Читай, майструй.

1. Подивіться разом з учнями відеопрезентацію «Виготовлення гҀдзика».
2. Принесіть до класу гҀдзики різної форми і кольору. Продемонструйте їх учням та ученицям. Попросіть обрати той, який подобається найбільше. Запитайте: «Який гҀдзик: прямокутний, квадратний, трикутний чи круглий?». Тепер запитайте: «Який гҀдзик: із дерева, пластику, металу, тканини чи скла?».
3. Розгляньте з учнями зображення гҀдзиків. Укажіть на них і запитайте: «Що

це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер указуйте на гҀдзики різної форми і запитайте: «Який гҀдзик?».

4. Ініціюйте учнів прочитати текст уголос.

Виготовляємо гҀдзик

ГҀдзик — це частина застібки на бдязі або взутті. Існує два види гҀдзиків. ГҀдзики є плоскі з отворами, а також гҀдзики з вҀшком.

ГҀдзики є прямокутні, трикутні, квадратні, круглі.

ГҀдзики можна виготовляти з дерева, пластику, металу, тканини, скла.

Можна збирати колекцію цїкавих гҀдзиків.

А ти хочеш збирати колекцію гҀдзиків? Чи ти вже маєш таку колекцію? Які гҀдзики в тебе є?

Створи власний гҀдзик для своєї колекції. Який вигляд він може мати?

Дай відповіді на запитання.

1. Твій гҀдзик прямокутний, трикутний, квадратний чи круглий?
2. Твій гҀдзик має два, три чи чотири отвори?

Тепер бери картон, малюй і вирізай заготовку. Зроби отвори. Тепер можеш розмалювати або прикрасити нитками, стрїчками, паєтками, бісером, камінцями.

От і вийшов твій гҀдзик.

5. Запропонуйте виготовити поробку із картону за наданою інструкцією. Ініціюйте учнів працювати в парах.
6. Запропонуйте презентувати власну поробку та розказати про свій гҀдзик, описавши його форму, колір і матеріал.

Завдання 8. Слухай, повторюй.

Підготуйте макет Місяця (з картону) в різних фазах (усього 4 різні образи місяця від молодого до старого).

Демонструйте різні образи місяця в тому порядку, як вони згадуються в казці.

Прочитайте назву казки і поясніть значення слова *кравець*. Тепер читайте текст казки вголос по реченнях. Попросіть учнів повторювати почуті речення.

Місяць і Кравець

Українська народна казка

Одного разу прийшов до Кравця Місяць.

— Поший мені новий жупан,— попросив він.

Кравець поміряв Місяця і почав старанно шити. Згодом Місяць прийшов міряти жупан, а він був вузький і короткий.

— Вибачте, пане, я помилився,— сказав Кравець.

Він знову поміряв Місяця, дістав нову тканину і почав шити інший жупан. Кравець шив кілька днів і ночей. За цей час Місяць став товстішим. Кравець побачив його і засмутився. Знову поміряв Місяця і почав шити.

Нарешті він закінчив роботу, повісив новий жупан на цвях і сів відпочити. Аж ось іде Місяць. Та такий тоненький та виснажений, що страшно на нього дивитись. Кравець розізлився.

— Досить знущатися, пане! — вигукнув він.— Шукайте собі іншого кравця. Я хотів вам догодити, але ви кожного разу інший: то товстіший, то худіший!

8.

МІСЯЦЬ І КРАВЕЦЬ

Українська народна казка

Одного разу прийшов до Кравця Місяць.

— Поший мені новий жупан, — попросив він.

Кравець поміряв Місяця і почав старанно шити. Згодом Місяць прийшов міряти жупан, а він був вузький і короткий.

— Вибачте, пане, я помилився, — сказав Кравець.

Він знову поміряв Місяця, дістав нову тканину і почав шити інший жупан. Кравець шив кілька днів і ночей. За цей час Місяць став товстішим. Кравець побачив його і засмутився. Знову поміряв Місяця і почав шити.

Нарешті він закінчив роботу, повісив новий жупан на цвях і сів відпочити. Аж ось іде Місяць. Та такий тоненький та виснажений, що страшно на нього дивитись. Кравець розізлився.

— Досить знущатися, пане! — вигукнув він. —

Шукайте собі іншого кравця. Я хотів вам догодити, але ви кожного разу інший: то товстіший, то худіший! Місяць сумно сказав:

— Справді, але я дуже хотів мати новий жупан.

62

Місяць сумно сказав:

— Справді, але я дуже хотів мати новий жупан.

Запропонуйте учням розіграти діалог між Місяцем і Кравцем із пам'яті.

Завдання 9. Слухай, повторюй, грай.

1. Букви цього тижня — це нова буква *Цц* і відомі вже букви *Дд* і *Зз*. Підготуйте заздалегідь для себе обруч-букву *Цц*. Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв *Дд*, *Жж*, *Зз*, *Її* і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі.

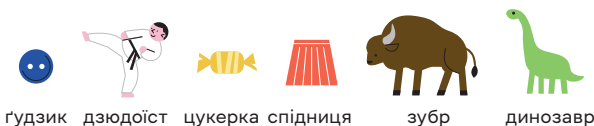
(дз) — *Привіт! Тепер ви знаєте про наші пригоди! Ми допомагаємо дзвінкому приголосному звуку [дз] у слові*

9.

- Д і З. Привіт! Тепер ви знаєте про наші пригоди! Ми допомагаємо дзвінкому приголосному звуку [дз] в слові **гудзик**. А також можемо допомагати і м'якому звуку [дз'] у слові **дзюдоїст**.
- Ц. Привіт, а я буква Це! Я допомагаю глухому приголосному звуку [ц] у слові **цукерка**! І я також можу допомагати м'якому звуку [ц'] у слові **спідниця**.
- Ж. Ми такі всі вправні!
- Д і З. Ми можемо допомагати разом одному приголосному звуку, а можемо діяти окремо.
- З. У слові **зубр** я допомагаю звуку [з]!
- Д. А я у слові **динозавр** допомагаю звуку [д]!
- Д і Ж. Ви допомагаєте так само, як і ми, але іншим звукам!
- І. Які ви всі молодці, але ви не можете змагатися зі мною! Я одночасно допомагаю двом звукам: приголосному [й] та голосному [і]!
- Ц. Не поспішай! Я чула про букву, яка одночасно допомагає двом приголосним звукам!
- Усі хором. Невже таке буває? Яка це буква?

63

гудз-дз-дзик. А також можемо допомагати і м'якому звуку [дз'] у слові дз-дз-дзюдоїст.

(ц) — Привіт, а я буква Це! Я допомагаю глухому приголосному звуку [ц] в слові ц-ц-цукерка! І я також можу допомагати м'якому звуку [ц'] у слові спідниця-ц-ця.

(ж) — Ми такі всі вправні!

(д, з) — Ми можемо допомагати разом одному приголосному звуку, а можемо діяти окремо.

(з) — У слові з-з-зубр я допомагаю звуку [з]!

(д) — А я в слові д-д-динозавр допомагаю звуку [д]!

(д, ж) — Ви допомагаєте так само, як і ми, але іншим звукам!

(і) — Які ви всі молодці, але ви не можете змагатися зі мною! Я одночасно допомагаю двом звукам: приголосному [й] голосному [і]!

(ц) — Не поспішай! Я чула про букву, яка одночасно допомагає двом приголосним звукам!

(усі хором) — Невже таке буває? Яка це буква?

2. Розгляньте з учнями фотоінструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова: *олівці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмальовуй, синій, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй.*

3. Запропонуйте виготовити обручі з літерою Ц, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте групі учнів одягнути як нові, так і раніше виготовлені обручі, розіграйте невеличку виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб учні легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом (*гудзик, дзюдоїст, цукерка, спідниця, зубр, динозавр*). Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.

4. Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши, промовляй.

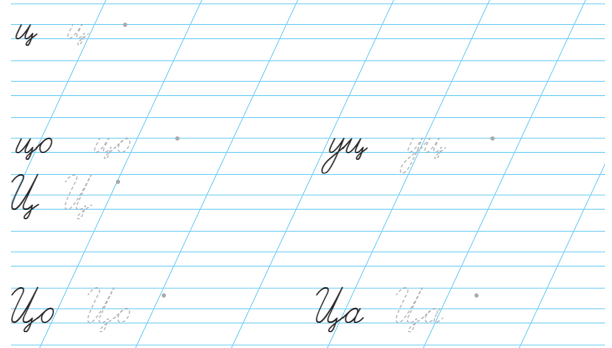
- Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання малої букви *ц*. Напишіть малу букву *ц*, дотримуючись визначеного напрямку і одночасно промовляючи звук [ц].
- Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *ц* за наданим вами зразком.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Запропонуйте учням прочитати буквосполучення *цо*, *уц*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Напишіть зразки буквосполучень, дотримуючись з'єднань і одночасно промовляючи звуки.
- Обговоріть з учнями елементи великої букви *Ц* і напрямок руху під час написання елементів. Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої *Ц*.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Запропонуйте учням прочитати склади *Цо*, *Ца*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Напишіть зразки складів, дотримуючись з'єднань і водночас промовляючи звуки.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Читай, міркуй, пиши.

- У цьому завданні необхідно співставити слова (ознаки предметів) із предметами на малюнках. Укажіть на зображення і запитуйте в учнів: «Що це?». (*Дзига, кукурідза, дзеркало, цукерка, ланцюг, рукавички*).
- Ініціюйте учнів прочитати слова: «*міцний, теплий, смугастий, шоколадний,*

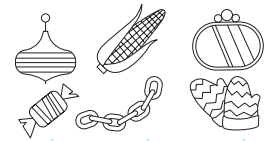
Розумний гардероб

- Пиши, промовляй.

- Читай, міркуй, пиши.

Міцний, теплий,
смугастий, шоколадний,
стіглий, настінний.

смугаста дзига

26

стіглий, настінний». Далі прочитайте записану пару слів: «*смугаста дзига*».

- Запитайте в учнів: «Що є міцне?». Вкажіть на кожне з зображень і запитуйте: «*Дзига міцна? Кукурідза міцна? Дзеркало міцне? Цукерка міцна? Ланцюг міцний?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Ланцюг міцний*». Ініціюйте учнів повторити почуте.
- Запишіть у відведеному місці пару слів: «*Міцний ланцюг*».
- Виконайте завдання за поданим алгоритмом. Утворіть та запишіть решту пар: *стігла кукурідза, настінне дзеркало, шоколадна цукерка, теплі рукавички*. Ініціюйте самостійну роботу учнів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Читай. Викреслюй зайве.

- Запропонуйте учням прочитати слова в першому рядку: «Дзёркало, дзіґа, джем, гудзик».
- Запитайте: «Які б́укви для позначення приголосного зв́ука є в більшості слів?». Дочекайтеся відповіді учнів. Викресліть слово *джем*, адже це слово немає букв *дз*, як решта слів рядка.
- Виконайте за поданим вище алгоритмом таку ж роботу з іншими рядками. У другому рядку зайвим є слово *рукавіця*, адже воно немає букв *дз*. У третьому рядку зайвим є слово *дзв́оник*. Це слово не має літери *ц*, як у решти слів. У четвертому рядку варто викреслити слово *ніндзя*. Це слово не має літери *ц* як решта слів. У п'ятому рядку викреслюємо слово *веч́еря*. В цьому слові відсутня літера *ц*, яка є в решті слів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 5. Називай, пиши, читай.

Запропонуйте зразок виконання завдання.

- Укажіть на предмет під цифрою 1 і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це гудзик».
- Укажіть на цифру 1 у кросворді і запишіть у відведених клітинках по вертикалі слово *гудзик*.
- Ініціюйте учнів продовжувати виконувати завдання за поданим алгоритмом. У другому рядку по вертикалі — слово *ніндзя*; у третьому — *цукерка*; у четвертому — *ліцар*; у п'ятому — *рукавічка*; у шостому — *дзіґа*; у сьомому — *ланцюг*; у восьмому — *дзв́оник*.
- Ініціюйте учнів прочитати слово по горизонталі. Це дзёркало.

Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

3 Читай, шукай, малюй.

Круглий рожевий гудзик.

Квадратний зелений гудзик.

Трикутний червоний гудзик.

Шестикутний жовтий гудзик.

4 Читай. Викреслюй зайве.

Дзёркало, дзіґа, джем, гудзик.

Дзюдó, рукави́ця, кукурудза, дзбан.

Дзвóник, сóнце, цибу́ля, цирк.

Принце́са, ніндзя, сце́на, конце́рт.

Колéкція, вече́ря, полі́ця, спі́дні́ця.

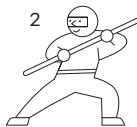
5 Називай, пиши, читай.

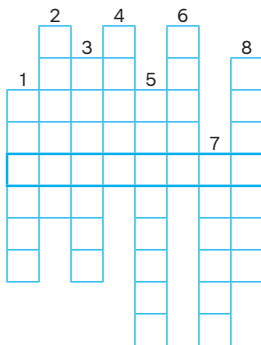
1

3

2

5

6

7

8

27

Робочий зошит ч. 2, с. 27

Вправа 3. Читай, шукай, малюй.

Запропонуйте зразок виконання завдання.

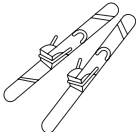
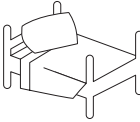
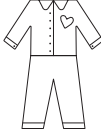
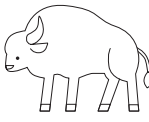

- Прочитайте сполуку слів у першому рядку: «Круглий рожевий гудзик».
- Ініціюйте учнів знайти серед поданих гудзиків круглий гудзик.
- Запропонуйте учням розмалювати круглий гудзик у рожевий колір.
- Ініціюйте учнів продовжувати виконувати завдання самостійно за поданим алгоритмом.
- Учні роблять самооцінювання, обравши відповідний смайл.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

6 Називай, пиши.

 цукерка			
			
			
			

28

Робочий зошит ч. 2, с. 28

Вправа 6. Називай, пиши.

1. Розгляньте зображення цукерки. Назвіть зображення. Скажіть: «Цукерка».
2. Розгляньте запис слова *цукерка* у відведеному місці.
3. Ініціюйте учнів виконати завдання за поданим зразком. Називайте і пишть решту слів за поданими малюнками (*спідніця, шкарпетки, ліцар, кукурудза, дзеркало, ланцюг, дзіґа, ліжі, ліжко, піжама, зубр, вішак, шорти, босоніжки, шапка*). Кожне з записаних слів учні перевіряють, читаючи його по складах.
4. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (вибрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 2, с. 29

Вправа 7. Малюй.

Цю сторінку учні можуть використати в межах теми розділу «Мій одяг». Час від часу можна пропонувати учням робити сюжетні малюнки, які можуть стосуватися улюбленого одягу тієї чи іншої пори року («Пори року»), засобів захисту, які використовуються: улюблена парасолька, сонцезахисні окуляри тощо («Корисні речі»), особливостей власного гардеробу («Розумний гардероб»). Учитель ніяк не обмежує дитячу фантазію, але просить учнів розказати однокласникам, що намальовано. Можна також виготовити іграшкові медалі й нагороджувати учнів у різних номінаціях, як-от: «Смішна розповідь», «Довга розповідь», «Неочікувана розповідь».

ТЕМА 8. МІЙ ДІМ

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
<p>Тиждень 25. Дбайлива оселя</p>	<p>З'ясування інформації про невідоме.</p> <p>Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, дію, ознаку дії.</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Розповідь про події.</p> <p>Виконання інструкції.</p> <p>Привітання</p>	<p>Тераса, рослина (у формі <i>рослини</i>), горщик (горщики), насіння, горище, ящик, борщ, кущ (кущі), вогнище, прянощі, лещата, дощовик, очищення, викрутка, лійка, комора, майстерня, інструмент (інструменти), гаманець, картка, дівчинка, каша, щука, шуба, черевик, штани, сорочка, щиглик, помічник (помічники), щітка, приміщення, посуд, кухня, килим, чищення, голуб, ящірка, бджола, дощ;</p> <p>темний, сухий, затишний, просторий, глиняний;</p> <p>бути (є), вирощувати, садити (садять), принести (принесла), варити (варить, вари), зупинитись (зупинись), зупинятися (зупиняється)</p>	<p>Буква <i>щ</i>.</p> <p>Тверді і м'які приголосні звуки.</p> <p>Наголос.</p> <p>Інтонація (розповідна, питальна).</p> <p>Іменник у формах Зн. в. та М. в. однини та множини і Кл. в. однини.</p> <p>Дієслова у формі наказового способу.</p> <p>Прийменники <i>з, із, для, за</i>.</p> <p>Порядок слів у реченні</p>
<p>Тиждень 26. Цікаве приміщення</p>	<p>З'ясування інформації про невідоме.</p> <p>Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку, дію.</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання інструкції.</p> <p>Розповідь про події.</p> <p>Привітання</p>	<p>Афіша, фортеця, фірма, телефон, фламінго, фестиваль, фотоапарат, пуф, фонтан, ліфт, фіранка, фікус, фіалка, шафа, флакон, фабрика, філармонія, фрак, мікрофон, софіт, фагот, арфа, флейта, Тимофій, Федір;</p> <p>фіолетовий;</p> <p>телефонувати, фотографувати (фотографує);</p> <p>фразеологізми <i>згустити фарби, викидати фокуси</i></p>	<p>Звуки [ф], [ф'].</p> <p>Буква <i>ф</i>.</p> <p>Наголос.</p> <p>Інтонація (розповідна, питальна).</p> <p>Іменник у формі Зн. в. та М. в. однини і множини.</p> <p>Прикметник у формах однини і множини.</p> <p>Дієслово у формах минулого часу.</p> <p>Прийменники <i>про, перед, біля</i></p>

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, навчального відеоролика, анімації, презентації.</p> <p>Відтворення почутого (діалог, театралізація).</p> <p>Виконання дій за інструкцією.</p> <p>Сприйняття медіатексту (мультфільму).</p> <p>Звуко-буквений аналіз.</p> <p>Графічні вправи.</p> <p>Читання. Розгадування ребусів.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання.</p> <p>Способи початку та ведення бесіди.</p> <p>Українська народна казка «Чарівний горщик»</p>	<p>Комікс.</p> <p>Порівняння (розмір, матеріал, призначення).</p> <p>Приміщення різного призначення.</p> <p>Домашні справи.</p> <p>Тварини та місце їхнього мешкання</p> <p>Ігрова діяльність.</p> <p>Самооцінювання</p>
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій, презентації.</p> <p>Відтворення почутого та прочитаного (діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Графічні вправи.</p> <p>Звуко-буквений аналіз.</p> <p>Читання.</p> <p>Розгадування ребусів.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання.</p> <p>Традиційні форми подорожей і дозвілля.</p> <p>Галина Малик «Чому равлик ховається»</p>	<p>Комікс.</p> <p>Порівняння (колір, розмір).</p> <p>Маршрут.</p> <p>Оголошення та афіша.</p> <p>Ігрова діяльність.</p> <p>Самооцінювання</p>

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тиждень 27. Спільний простір	<p>З'ясування інформації про невідоме.</p> <p>Запитання про невідомий предмет, особу, ознаку дії, місце і час.</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання інструкції.</p> <p>Привітання.</p> <p>Представлення</p>	<p>Аптека, бібліотека, перукарня, пекарня, взуття, каса, преса, притулок, музей, варенична, пошта, банк; депо, автостанція, вокзал, аеропорт; сіль, віл, парк, кінь, ведмідь, карусель, лялька, бульвар, парасолька, пеньок, корабель, готель, курінь, скринька, Ольга, Василь, Сильвестр, Поліна; ляльковий, театральний (театральна), трамвайний (трамвайне); хвилюватися (не хвилююся), ходити (ходімо), дивитись (дивись), хотіти (хочу), збиратися (збираються), танцювати (танцюють), носити (носить), вештатися (вештається), шелестіти (шелестить), кидатися (кидається), просити (просить), тинятися (тиняється), чути (чують); так!</p>	<p>Буква ь.</p> <p>М'які і тверді приголосні.</p> <p>Наголос.</p> <p>Інтонація (питальна).</p> <p>Іменник у формі Ор. в. однини.</p> <p>Прислівники на позначення часу, способу дії</p>
Тиждень 28. Дивовижна Україна	<p>З'ясування інформації про невідоме.</p> <p>Запитання про невідомий предмет, ознаку, місце.</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання інструкції.</p> <p>Привітання.</p> <p>Подяка</p>	<p>Вовк, зубр, хом'як, бар'єр, пір'я, реп'ях, м'ята, кур'єр, сім'я, комп'ютер, під'їзд, м'яч, гора, інтерв'ю, харків'янин, високогір'я, шука, в'юн, сом, Ай-Петрі, Говерла, Драгобрат, Україна, Харків, Куп'янськ, Слов'янськ, Кам'янське, Знам'янка, Мар'янівка, Кам'янець-Подільський, Ужгород, Кам'янка, Прип'ять, Дніпро, Ворскла, Синевир, Сиваш, Світязь, Мар'яна, Дем'ян;</p> <p>найбільший (найбільша), найдовший (найдовша), найглибший (найглибша), найвищий (найвища);</p> <p>дев'ять, п'ятнадцять;</p> <p>з'їхати, в'їхати, під'їхати, об'їхати</p>	<p>Апостроф.</p> <p>Наголос.</p> <p>Інтонація (розповідна, питальна).</p> <p>Слова з різними префіксами.</p> <p>Прикметники у формі найвищого ступеня порівняння.</p> <p>Питальні слова <i>який? яка? скільки?</i></p>

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій.</p> <p>Відтворення почутого та прочитаного (діалог, театралізація).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Графічні вправи.</p> <p>Звуко-буквений аналіз.</p> <p>Читання.</p> <p>Самооцінювання.</p> <p>Розгадування ребусів</p>	<p>Етикетні форми привітання та знайомства, пропонування допомоги.</p> <p>Зоряна Живка «Добре вдома»</p>	<p>Комікс.</p> <p>Мапа.</p> <p>Правильне поводження зі сміттям.</p> <p>Ігрова діяльність.</p> <p>Самооцінювання</p>
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема в інтерактивній грі, під час перегляду ілюстрацій.</p> <p>Відтворення почутого та прочитаного (діалог, театралізація).</p> <p>Розгадування ребусів.</p> <p>Виконання дій за інструкцією.</p> <p>Виконання тестових завдань.</p> <p>Графічні вправи.</p> <p>Звуко-буквений аналіз.</p> <p>Читання.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Етикетні форми привітання.</p> <p>Галина Джемула «Хом'як-футболіст».</p> <p>Павло Тичина «Струмок серед гаю, як стрічечка...»</p>	<p>Комікс.</p> <p>Тестове завдання.</p> <p>Мапа.</p> <p>Ігрова діяльність.</p> <p>Самооцінювання</p>

ТЕМА 8. МІЙ ДІМ

ДБАЙЛИВА ОСЕЛЯ

Навчальний посібник ч. 2, с. 64

Лексика: тераса, рослина, горщик, насіння, горіще, ящик, борщ, щітка, куш, вогнище, прянощі, лещата, дощовік, очищення, викрутка, лійка, комбра, майстерня, інструмент, гаманець, картка.

Грамматика: уживання форм дієслова теперішнього та минулого часу; уживання форм минулого часу дієслова; вживання прийменників *з, із, у / в* (місце), прийменника *для* (мета дії).

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; буква *Щш*.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (скрайбінг «Дбайлива оселя»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Перегляньте разом з учнями скрайбінг «Дбайлива оселя».
2. Підготуйте горщики, насіння квітів, ґрунт, ящик із насінням. Продемонструйте, як можна посадити насіння квітів у ґрунт.
3. Запропонуйте учням розглянути перший малюнок і прочитайте фрагмент тексту до першого малюнка.

Бабуся і Марта вирощують рослини. Зараз на терасі вони садять квіти в горщики. А де насіння? У будинку є горіще. Там насіння. Бабуся принесла з горіща ящик із насінням.

Підготуйте фотографії або малюнки будинку, щоб можна було розтлумачити учням значення слів *тераса, горіще*.

Тема 8. Мій дім

Дбайлива оселя

1.

Бабуся і Марта вирощують рослини. Зараз на терасі вони садять квіти в горщики. А де насіння? У будинку є горіще. Там насіння. Бабуся принесла з горіща ящик із насінням.

Тато і майстер перевіряють труби. Зараз на кухні вони міняють фільтр для очищення води. А де викрутка? У будинку є майстерня. Там інструменти. Тато приніс із майстерні ящик з інструментами.

Дідусь і Данило оглядають автомобіль. Зараз у гаражі вони замінюють рідину для очищення скла. А де лійка? У будинку є комора. Там лійка. Данило приніс із комори лійку.

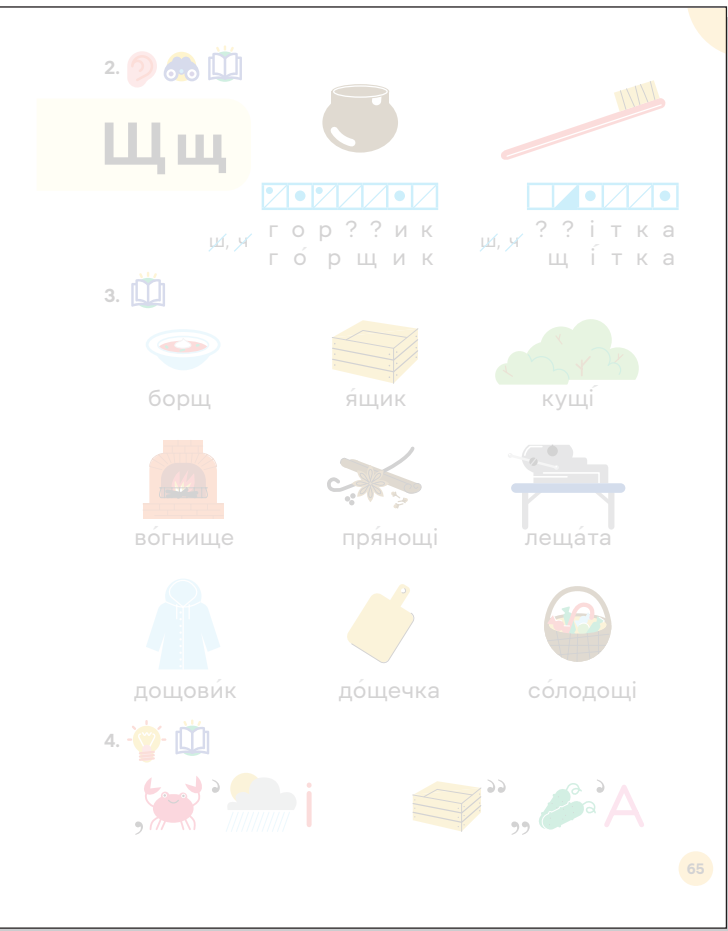

Мама та Івасик роблять покупки в інтернеті. Зараз у вітальні вони замовляють зубну пасту і зубні щітки. А де картка для оплати? У будинку є кабінет. Там гаманець із картками. Мама принесла з кабінету картку для оплати.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- *Що вирощують бабуся і Марта?*
  - *Що вони зараз роблять на терасі?*
  - *Де насіння?*
  - *Що принесла бабуся з горіща?*
  - *У яких словах є звуки [шч]? (Вирощують, горщики, горіще.)*
4. Розгляньте другий малюнок, на якому зображено чоловіків, які міняють фільтр для води. Прочитайте фрагмент тексту до другого малюнка, показуючи на малюнку відповідні предмети.

Тато і майстер перевіряють труби. Зараз на кухні вони міняють фільтр для очищення води. А де викрутка? У будинку є майстерня. Там інструменти. Тато приніс із майстерні ящик з інструментами.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Хто перевіряє труби?
- Що тато і майстер зараз роблять на кухні?
- Де вікрутка?
- Що приніс тато з майстерні?
- У яких словах є звуки [щч]? (Очищення, яйчик.)

5. Підготуйте фотографії або малюнки, щоб можна було розтлумачити учням значення слів *гараж*, *комора*. Також підготуйте лійку, умовну пляшку із рідиною для очищення скла та розгляньте третій малюнок, на якому зображені Данило та дідусь, які замінюють рідину для скла. Продемонструйте учням в класі, як можна за допомогою лійки перелити рідину з однієї пляшки в іншу. Прочитайте фрагмент тексту до третього

малюнка, показуючи на ньому відповідні предмети.

Дідусь і Данило оглядають автомобіль. Зараз у гаражі вони замінюють рідину для очищення скла. А де лійка? У будівлю є комора. Там лійка. Данило приніс із комори лійку.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Хто оглядає автомобіль?
- Що дідусь та Данило зараз роблять у гаражі?
- Де лійка?
- Що приніс Данило з комори?
- У яких словах є звуки [щч]? (Очищення.)

6. Запитайте в учнів, чи здійснювали вони покупки в інтернеті, що саме купували, чи мають власну банківську картку.

Продемонструйте учням сайт, за допомогою якого можна купити побутові товари (*зубна паста та зубна щітка*), зверніть увагу на те, що необхідно купити саме зубну щітку і зубну пасту, продемонструйте учням, як можна додати товари в кошик і перейдіть до сторінки оплати. Тепер продемонструйте учням гаманець і банківську картку. Розгляньте четвертий малюнок та прочитайте текст.

Мама та Івасик роблять покупки в інтернеті. Зараз у вітальні вони замовляють зубну пасту і зубні щітки. А де картка для оплати? У будівлю є кабінет. Там гаманець із картками. Мама принесла з кабінету картку для оплати.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

- Хто робить покупки в інтернеті?
- Що мама та Івасик зараз роблять у вітальні?
- Де картка для оплати?
- Що принесла мама з кабінету?
- У яких словах є звуки [щч]? (Щітки.)

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Розгляньте малюнки. Поясніть учням, чим вони будуть займатися, виконуючи це завдання: «*Ми знайомимося з новими буквами для приголосних звуків*». Укажіть на малюнок, де зображено горщик і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це горщик*». Повторіть: «*Горщик*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (7 звуків; [гórшчик] — звук [г] — твердий дзвінкий приголосний; [гóбóршчик] — звук [ó] — голосний; [гóррршчик] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [гóршшшчик] — звук [ш] — твердий глухий приголосний; [гóршчик] — звук [ч] — твердий глухий приголосний; [гóршчиик] — звук [и] — голосний; [гóршчик] — звук [к] — твердий глухий приголосний». Запитайте: «*Які голосні звуки у цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [о], звук [и]*». Запитайте: «*Які букви є для голосних звуків у цьому слові?*». Покличте учня або ученицю до дошки записати під звуковою моделлю у відповідному місці букви . о . . и .. Запитайте: «*Які приголосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [г], звук [р], звук [ш], звук [ч], звук [к]*». Запитайте: «*Вам усі букви відомі для цих приголосних звуків?*». Попросіть учня позначити ці букви в слові: *горщик*. Далі скажіть: «*Для звуків [ш] і [ч], які стоять поряд, є буква Ща*». Закресліть дві букви ш і ч і напишіть букву щ у відповідному місці в слові: *горщик*. Тепер прочитайте все слово по складах — *гор-щик*, а потім усе слово разом: *горщик*.
2. Укажіть на малюнок, де зображено щітку і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це щітка*». Повторіть:

«*Щітка*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [шшшч'ітка] — звук [ш] — твердий глухий приголосний; [шч'ітка] — звук [ч'] — м'який глухий приголосний; [шч'ііітка] — звук [і] — голосний; [шч'ітка] — звук [т] — твердий глухий приголосний; [шч'ітка] — звук [к] — твердий глухий приголосний; [шч'іткааа] — звук [а] — голосний». Запитайте: «*Які голосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [і], звук [а]*». Запитайте: «*Які букви є для голосних звуків у цьому слові?*». Покличте учня або ученицю до дошки записати під звуковою моделлю у відповідному місці букви . і . . а. Запитайте: «*Які приголосні звуки в цьому слові?*».

2.

ЩЩ

ш, щ г о р ? ? и к
г о р щ и к

ш, щ ? ? і т к а
щ і т к а

3.

борщ

ящик

кущі

вогнище

прянощі

лещата

дошовік

дощечка

солодощі

4.

65

Дочекайтеся відповіді: «Звук [ш], звук [ч], звук [т], звук [к]». Запитайте: «Вам усі букви відомі для цих приголосних звуків?». Попросіть учня позначити ці букви в слові *щітка*. Далі скажіть: «Для звуків [ш] і [ч], які стоять поряд, є буква *Ща*». Тепер прочитайте все слово по складах — *щіт-ка*, а потім усе слово разом: *щітка*.

Завдання 3. Читай.

Попросіть учнів знайти і прочитати слова, у яких 2 склади (*ящик*, *кущі*). Обговоріть із дітьми, як вони шукали ці слова. Попросіть знайти і прочитати слово, у якому 4 склади (*солодощі*), далі — слово з одним складом (*борщ*). Потім треба знайти і прочитати слова, у яких 3 склади (*вогнище*, *прянощі*, *лещата*, *дошовик*).

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадати ребуси. У разі утруднень надайте допомогу.

1. Розгляньте перший ребус. Укажіть на зображення краба і запитайте: «*Хто це?*». Після відповіді учнів «*Це краб*» запропонуйте одному учню записати *краб* на дошці. Зверніть увагу на знак «*,*» до і після зображення краба. Він означає, що першу й останню літери в слові *краб* треба прибрати. У нашому випадку це літери *к* і *б*. Відтворіть цю зміну на дошці: *ра*. Вкажіть на зображення дощу і запитайте: «*Що це?*». Після відповіді «*Це дощ*» запропонуйте одному учню записати *дощ* на дошці. Укажіть на зображення букви *І* і запитайте: «*Яка буква?*». Після відповіді скажіть: «*Буква І*». Запишіть букву *І* на дошці. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *радощі*.

2. Розгляньте другий ребус. Укажіть на зображення ящика і запитайте: «*Що це?*». Після відповіді учнів скажіть: «*Це ящик*». Запропонуйте одному учню записати *ящик* на дошці. Зверніть увагу на знак «*,*» після зображення ящика. Це означає, що дві останні літери в слові *ящик* слід прибрати. У нашому випадку це літери *и* і *к*. Відтворіть цю зміну на дошці: *ящ*. Укажіть на зображення огірків і запитайте: «*Що це?*». Після відповіді учнів запропонуйте одному учню записати *огірки* на дошці. Зверніть увагу на знак «*,*» до зображення огірків. Він означає, що дві перші літери в слові *огірки* слід прибрати. У нашому випадку це літери *о* і *г*. Відтворіть цю зміну на дошці: *ірки*. Зверніть увагу на знак «*,*» після зображення огірків. Це означає, що останню літеру в слові *огірки* варто прибрати. У нашому випадку це літера *и*. Відтворіть цю зміну на дошці: *ірк*. Укажіть на зображення букви *А* і запитайте: «*Яка буква?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Буква А*». Запишіть букву *А* на дошці. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *ящірка*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 5. Читай.

Підготуйте набір щіток, згаданих у тексті «Наші помічниці — щітки». Перед читанням тексту попросіть хлопчика допомогти вам щось зробити (щось разом посунути, переставити тощо). Після того як учень вам допоможе, скажіть: «(Ім'я хлопчика) мені допоміг. Він мій помічник». Потім попросіть дівчинку допомогти вам щось зробити (щось разом посунути, переставити тощо). Після того як учениця вам допоможе, скажіть: «(Ім'я дівчинки) мені допомогла. Вона моя помічниця». Ініціюйте учнів прочитати заголовок до тексту та запитайте: «У чому можуть допомогти щітки?». Вислухайте відповіді дітей. Скажіть: «Читаємо текст про допомогу щіток».

Ініціюйте когось із учнів прочитати речення першого абзацу.

Наші помічниці — щітки.

У нашій оселі багато щіток. Вони є в різних приміщеннях.

Після читання розкладіть заготовлені заздалегідь щітки на столі.

Ініціюйте когось із учнів прочитати речення до першого малюнка.

У кухні ми маємо щітку для миття посуду.

Запитайте в учнів:

— Де ми маємо щітку для миття посуду?

Покажіть учням щітку для миття посуду. Розгляньте перший малюнок. Укажіть

5. НАШІ ПОМІЧНИЦІ — ЩІТКИ

У нашій оселі багато щіток. Вони є в різних приміщеннях.

У кухні ми маємо щітку для миття посуду.

У коморі є щітка для чищення килимів і щітка для догляду за щеням.

У ванній кожен із нас має щітку для чищення зубів. Також тут є щітки для волосся.

Щітки для одягу та взуття ми зберігаємо в шухляді в коридорі.

У гаражі ми тримаємо щітки для очищення скла і миття автомобіля.

У майстерні ми маємо щітки для ремонту.

на тарілку, чашку, кран, мийку. Запитуйте в учнів: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів.

Покажіть учням щітку для чищення килимів і щітку для догляду за щеням. Якщо в класі є килим, продемонструйте, як можна чистити килим за допомогою щітки. Використайте іграшкового песика, щоб показати, як доглядати за щеням.

Ініціюйте когось з учнів прочитати речення до другого малюнка.

У коморі є щітка для чищення килимів і щітка для догляду за щеням.

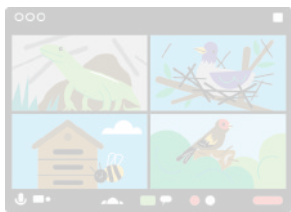
Запитайте в учнів:

— Де є щітка для чищення килимів та щітка для догляду за щеням?

ДЕ ХТО ЖИВЕ?

- Ящірко, де ти живеш?
- Я живу в норі. Вона темна і суха. Моя нора в ущелині. Оселя захищає мене від холоду.
- Голубе, де ти живеш?
- Я живу в гнізді просто неба. Дві гілки знайшов — і гніздо готове. Я люблю вітер, дощ і сонце.
- Бджоло, де ти живеш?
- Я живу у вулику. Він затишний і просторий. Це справжнє сховище меду для моєї родини.
- Щиглику, де ти живеш?
- Я живу в гнізді. Воно вимощене пухом. Я буду оселю на деревах і на кущах.

- Що ти робиш щодня?
- Що ти робиш щотижня?
- Що ти робиш щомісяця?
- Що ти робиш щоріку?

67

Ініціюйте когось із учнів прочитати речення до третього малюнка.

У ванній кожен із нас має щітку для чіщення зубів. Також тут є щітки для волосься.

Запитайте в учнів:

— *Де кожен з нас має щітку для чіщення зубів?*

Розгляньте третє зображення. Укажіть на щітку, зубну пасту, умивальник. Запитуйте в учнів: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів.

Покажіть учням щітку для чіщення одягу і щітку для чіщення взуття. Продемонструйте, як можна чистити одяг та взуття за допомогою щітки. Ініціюйте когось із учнів прочитати речення до четвертого малюнка.

Щітки для одягу та взуття ми зберігаємо в шухляді в коридорі.

Запитайте в учнів:

— *Де ми зберігаємо щітки для чіщення одягу та взуття?*

Розгляньте четверте зображення. Укажіть на щітку, полиці, коридор, взуття. Запитуйте в учнів: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів.

Покажіть учням щітку для чіщення скла і щітку для миття автомобіля.

Ініціюйте когось з учнів прочитати речення під п'ятим малюнком.

У гаражі ми тримаємо щітки для очіщення скла і миття автомобіля.

Запитайте в учнів:

— *Де ми тримаємо щітки для чіщення скла та миття автомобіля?*

Розгляньте п'яте зображення до тексту. Укажіть на гараж, автомобіль, скло, щітку. Запитуйте в учнів: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів.

Покажіть учням щітки для ремонту. Поясніть, що таке ремонт (лагодження чогось), покажіть малюнки або фотографії, на яких зображення ремонт кімнати. Ініціюйте когось з учнів прочитати речення до останнього малюнка.

У майстерні ми маємо щітки для ремонту.

Запитайте в учнів:

— *Де ми тримаємо щітки для ремонту?*

Ініціюйте учнів читати текст самотійно в парах уголос.

5. НАШІ ПОМІЧНИЦІ — ЩІТКИ

У на́шій оселі ба́гато щі́ток. Вони є в різни́х примі́щеннях.

У кúхні ми ма́ємо щі́тку для миття́ по́суду.

У ко́морі є щі́тка для чи́щення кили́мів і щі́тка для до́гляду за щеня́м.

У ва́нній ко́жен із нас ма́є щі́тку для чи́щення зу́бів. Тако́ж тут є щі́тки для во́лосся.

Щі́тки для одя́гу та взуття́ ми зберіга́ємо в шу́хляді в коридо́рі.

У гара́жі ми трима́ємо щі́тки для очи́щення скла́ і миття́ автомо́біля.

У майсте́рні ми ма́ємо щі́тки для ремо́нту.

66

Навчальний посібник ч. 2, с. 67

Завдання 6. Читай.

Підготуйте маски ящірки, голуба, бджоли, щиглика. Прочитайте текст: озвучуйте запитання без маски, а під час відповіді одягайте необхідну маску.

Де хто живе́?

— *Ящірко, де ти живе́ш?*

— *Я живу́ в норі. Вона́ те́мна і суха́. Моя́ норá в ущелі́ні. Осел́я захища́є мене́ від хо́лоду.*

— *Гóлубе, де ти живе́ш?*

— *Я живу́ в гнізді́ прóсто не́ба. Дві гі́лки знайшо́в — і гніздо́ готóве. Я люблю́ ві́тер, дощ і со́нце.*

— *Бджóло, де ти живе́ш?*

— *Я живу́ у вóлику. Він за́тишний і протóрий. Це справж́нє схóвище ме́ду для моєї́ роді́ни.*

— *Щі́глику, де ти живе́ш?*

— *Я живу́ в гнізді́. Воно́ вíмощене пýхом. Я буду́ю осел́ю на дере́вах і на куща́х.*

Запросіть чотирьох учнів і роздайте їм маски. Запропонуйте їм читати відповідні репліки, запитання читає один з учнів без маски.

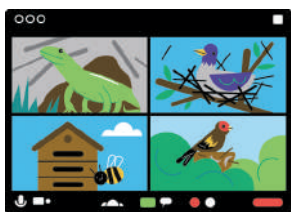
Розгляньте малюнок до вправи. Укажіть на зображення ящірки і запитайте, хто це. Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер запитайте, де живе ящірка. Дочекайтеся відповіді учнів. Повторіть такий алгоритм дій із рештою дійових осіб: голубом, бджолою, щигликом.

ДЕ ХТО ЖИВЕ?

- Ящірко, де ти живеш?
- Я живу в норі. Вона темна і суха. Моя нора в ущелині. Оселя захищає мене від холоду.
- Голубе, де ти живеш?
- Я живу в гнізді просто неба. Дві гілки знайшов — і гніздо готове. Я люблю вітер, дощ і сонце.
- Бджоло, де ти живеш?
- Я живу у вулику. Він затишний і просторий. Це справжнє сховище меду для моєї родини.
- Щіглику, де ти живеш?
- Я живу в гнізді. Воні вимощене пухом. Я буду оселю на деревах і на кущах.

- Що ти робиш щодня?
- Що ти робиш щотижня?
- Що ти робиш щомісяця?
- Що ти робиш щоріку?

67

Завдання 7. Читай, думай, відповідай.

Розгляньте малюнки до завдання. Вказуйте на зображення і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Підсумуйте, скажіть та ініціюйте учнів повторювати за вами: *зубна щітка, зубна паста, шезлонг, парасолька, квиток, ракетки, книги, щеня.*

Запросіть пару учнів. Запросіть одного учня прочитати перше запитання вголос: «*Що ти робиш щодня?*». Ініціюйте іншого учня розглянути малюнки і вибрати такий малюнок, щоб відповісти. Наприклад: «*Щодня я чіщу зуби*». Тепер попросіть прочитати наступне запитання: «*Що ти робиш щотижня?*». Учень або учениця відповідає, наприклад: «*Щотижня я відвідую театр*».

Ініціюйте роботу учнів у парах за поданим вище алгоритмом. Проінструктуйте пари ставити запитання та відповідати по черзі, беручи до уваги пропонувані малюнки.

Що ти робиш щомісяця?

Що ти робиш щоріку?

Завдання 8. Слухай, повторюй.

Прочитайте казку по реченнях та ініціюйте учнів повторювати кожне речення хором. У разі потреби використайте аудіозапис, скориставшись матеріалами інтернет-підтримки.

Чарівний гóрщик

Українська народна казка

Жили собі дівчина з мамою. І жили вони бідно.

Якось пішла дівчина в ліс. Там вона зустріла бабусю. Ця бабуся знала про її бідне життя. І подарувала бабуся дівчині гліняний гóрщик.

— Лише кажеш: «Гóрщику, варі!» — і він варить смачну кашу. А кажеш: «Гóрщику, зупинись!» — він припиняє варити.

Принесла дівчина гóрщик додому. Мати зраділа!

Одного разу дівчини не було вдома. Мама захотіла їсти і каже:

— Гóрщику, варі!

І гóрщик почав варити. Мати поїла. Але вона забула сказати «Гóрщику, зупинись!» А гóрщик варить і варить. Уже повна хата каші. Вона полізла через вікна. Вся вулиця вкрита кашею. А гóрщик не зупиняється, хоче весь світ нагодувати.

Нарешті прийшла дівчина. Сказала: «Гóрщик, зупинись!» І він припинив варити.

Важко було людям. Каша вкріла все село. Ліше худоба задоволено ласувала смачною кашею.

Обговоріть прослухане:

1. Хто подарував дівчині гліняний гóрщик?
2. Що умів робити гліняний гóрщик?
3. Які слова слід було говорити гóрщику?

8. ЧАРІВНИЙ ГÓРЩИК

Українська народна казка

Жили собі дівчина з мамою. І жили вони бідно. Якось пішла дівчина в ліс. Там вона зустріла бабусю. Ця бабуся знала про її бідне життя. І подарувала бабуся дівчині гліняний гóрщик.

— Лише кажеш: «Гóрщику, варі!» — і він варить смачну кашу. А кажеш: «Гóрщику, зупинись!» — він припиняє варити.

Принесла дівчина гóрщик додому. Мати зраділа! З того часу вони завжди їли смачну кашу.

Одного разу дівчини не було вдома. Мама захотіла їсти і каже:

— Гóрщику, варі!

І гóрщик почав варити. Мати поїла. Але вона забула сказати «Гóрщику, зупинись!». А гóрщик варить і варить. Уже повна хата каші. Вона полізла через вікна. Уся вулиця вкрита кашею. А гóрщик не зупиняється, хоче весь світ нагодувати.

Нарешті прийшла дівчина. Сказала: «Гóрщик, зупинись!». І він припинив варити.

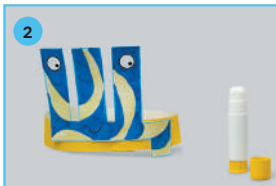
4. Які слова мама забула сказати гóрщику?
5. Скільки каші наварив гóрщик для мами?
6. Коли гóрщик припинив варити?

Завдання 9. Слухай, повторюй, грай.

1. Буква цього тижня — це буква **Щ** на позначення двох приголосних звуків [ш] і [ч] або [ш] і [ч']. Підготуйте заздалегідь для себе обручі-букви **Ш**, **Ч**, **Р** і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі.

(щ) — Привіт! Я буква **Ща!** Я одночасно допомагаю приголосним звукам [ш] і [ч] в слові **щ-щ-щука!**

9.

Щ. Привіт! Я буква Ща! Я одночасно допомагаю приголосним звукам [ш] і [ч] у слові **щука**!
Ш. Привіт! Я допомагаю звуку [ш] у слові **шуба**!
Ч. Привіт! А я допомагаю звуку [ч] у слові **черевик**!
Щ, Ш, Ч. Які ми вправні!
Р. А ви ніколи не плутаєте, кому допомагати?
Щ. Буква Ш допомагає звуку [ш] у слові **штани**, буква Ч допомагає звуку [ч] у слові **сорочка**! А я допомагаю звукам [ш] і [ч] у слові **щиглик**. Тут ці звуки стоять поруч!
Р. З вами всім треба бути уважними!
Ч. Ми вже з усіма буквами знайомі?
Р. Я бачила в словах ще й інші незнайомі букви.
Усі хором. Які це букви?

щука

шуба

черевик

штани

сорочка

щиглик

69

(ш) — *Привіт! Я допомагаю звуку [ш] в слові ш-ш-шуба!*

(ч) — *Привіт! А я допомагаю звуку [ч] в слові ч-ч-черевік!*

(щ, ш, ч) — *Які ми вправні!*

(р) — *А ви ніколи не плутаєте, кому допомагати?*

(щ) — *Буква Ш допомагає звуку [ш] у слові ш-ш-штани, буква Ч допомагає звуку [ч] у слові сороч-ч-чка! А я допомагаю звукам [ш] і [ч] у слові щ-щ-щиглик. Тут ці звуки стоять поруч!*

(р) — *З вами всім треба бути уважними!*

(ч) — *Ми вже з усіма буквами знайомі?*

(р) — *Я бачила в словах ще й інші незнайомі букви.*

(усі хором) — *Які це букви?*

2. Розгляньте з учнями фотографії — інструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова: *олівці/ фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмальовуй, синій, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй.*

3. Запропонуйте виготовити обручі з літерою Ш, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

4. Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте групі учнів одягнути як нові, так і попередні обручі, розіграйте театральну виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб учні легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом (*щука, шуба, черевік, штани, сорочка, щиглик*). Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.

5. Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.

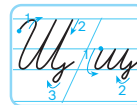
6. Запропонуйте усім учням класу надіти обручі тих букв, які є в словах *щука, шуба, черевик, штани, сорочка, щиглик*. Організуйте гру. Називайте слово, наприклад *щука*, і запропонуйте учням стати поряд так, щоб за допомогою обручів можна було прочитати це слово. Тепер називайте інше слово — *шуба* — і запропонуйте іншим учням стати поряд так, щоб за допомогою обручів можна було прочитати слово *шуба*. Продовжте роботу з рештою пропонуванних слів.

Вправа 1. Пиши, промовляй.

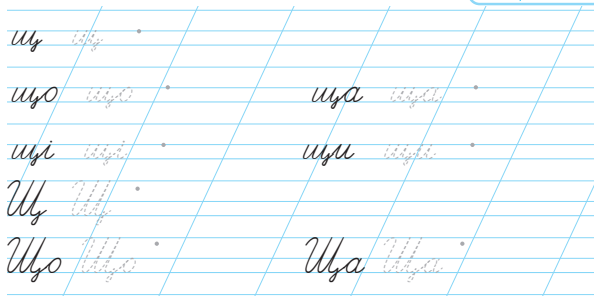
- Обговоріть з учнями елементи і напрямки руху під час написання малої та великої букви *Шш*. Напишіть малу і велику букву *Шш*, дотримуючись визначеного напрямку й одночасно промовляючи звуки [шч].
- Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви *ш* за наданим вами зразком.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Запропонуйте учням прочитати склади *шо, ши, ша, ши*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Напишіть зразки буквосполучень, дотримуючись з'єднань і одночасно промовляючи звуки.
- Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви *Ш*, складів *Шо, Ша*.
- Після завершення написання рядків букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Читай, міркуй, пиши.

- Запропонуйте учням прочитати слова, записані в рядку: *дощ, штани, щўка, горїще, рушнїк, щїтка, пїшта, дїшка*.
- Поясніть учням, що слова необхідно розподілити у дві колонки: кількість букв та звуків однакова та кількість звуків більша за кількість букв.
- Продемонструйте зразок виконання завдання. Наголосіть учням і ученицям, що літера *щ* завжди позначає два звуки [ш] і [ч] або [ш'] і [ч']. Порахуйте

МІЙ ДІМ. Дбайлива оселя

- Пиши, промовляй.

- Читай, міркуй, пиши.

Дощ, штани, щўка, горїще, рушнїк, щїтка, пїшта, дїшка.

Звўків > букв

Звўки = бўкви

30

кількість букв у слові *дощ* (3 букви), побудуйте з учнями звукову модель цього слова. Порахуйте кількість звуків: 4 звуки. Запитайте учнів, в яку колонку треба записати слово *дощ*. Наголосіть, що в колонку, де кількість звуків більша за кількість букв.

Запишіть слово *дощ* у колонку *Звуків > букв*.

Ініціюйте самостійну роботу учнів із рештою слів: *штани, рушник, пошта, дошка* — в колонку *Звуків = букви*;

щука, горїще, куш, щїтка — в колонку *Звуків > букв*.

- Спостерігайте за роботою учнів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

3 Читай. Викреслюй зайве.

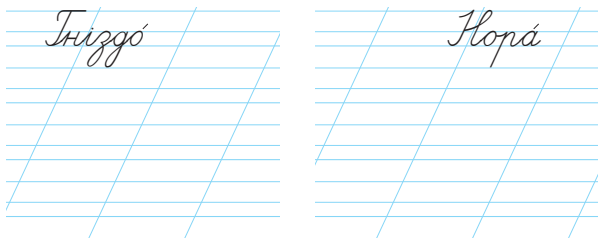

Куц, дощовік, вішак, плац.
Щука, вишня, вишиванка, миша.
Пахоці, гробші, радіощі, солодоці.

4 Читай, міркуй, пиши.

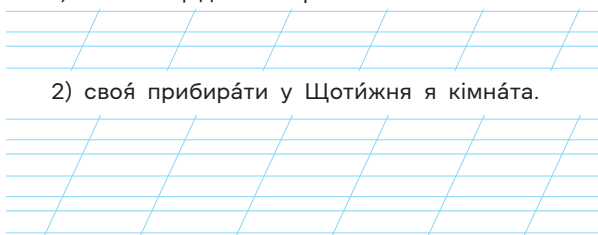
Голуб, яйцірка, чапля, миша, ворона, орел,
відра, ховрах, одуд, варан.

5 Читай, міркуй, пиши.

1) бігати Щодня в парк я.

2) своїя прибирати у Щотійжня я кімната.

31

У четвертому рядку зайвим є слово *гробші*, адже в ньому немає літери *щ*, яка є в інших словах.

5. Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Читай, міркуй, пиши.

- Прочитайте перше слово в рядку: «Голуб». Запитайте в учнів: «Голуб живе в норі чи в гнізді?». Дочекайтеся відповіді: «Голуб живе в гнізді».
- Поясніть учням, що слово необхідно записати в одну із двох колонок. Запишіть слово *голуб* у відповідну колонку в зошиті.
- Ініціюйте самостійну роботу учнів з рештою слів: *яйцірка, миша, відра, ховрах, варан* — в норі; *чапля, ворона, орел, одуд* — в гнізді.
- Спостерігайте за роботою учнів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 5. Читай, міркуй, пиши.

- Запропонуйте учневі прочитати перший рядок слів: *бігати Щодня в парк я*.
- Поясніть учням, що слова необхідно поставити в такій послідовності, щоб утворилося речення. Наголосіть, що першим словом у реченні буде слово, яке написано з великої літери. При цьому слова можуть змінюватися: *бігати* — *бігаю*, *парк* — *в парку*.
- Продемонструйте зразок виконання завдання. Запишіть речення «Щодня я бігаю в парку».
- Ініціюйте самостійну роботу учнів із рештою слів.
- Спостерігайте за роботою учнів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 2, с. 31

Вправа 3. Читай. Викреслюй зайве.

- Запропонуйте учням прочитати слова, записані в першому рядку: *куц, дощовік, вішак, плац*.
- Запитайте: «Яка та сама літера трапляється в більшості слів?». Обговоріть усі слова, щоб перевірити версію дітей.
- Викресліть слово *вішак*, адже в ньому немає літери *щ*.
- Виконайте за поданим вище алгоритмом таку ж роботу з рядками 2, 3, 4. У другому рядку зайвим є слово *щука*, адже воно немає літери *щ*, а решта слів має. У третьому рядку зайвим є слово *рушнік*. У цьому слові немає літери *щ*, а решта слів має.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: афіша, фортеця, фірма, телефон, фламінго, фестиваль, фотоапарат, пуф, фонтан, телефон, ліфт, фіранка, фікус, фіалка, шафа, флакон, фабрика; телефонувати, фотографувати (у формі *фотографіє*).

Граматика: уживання прийменників *про, перед, біля*; уживання однорідних членів речення на позначення дій.

Фонетика. вправлення у визначенні
Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; буква *Ф* для позначення приголосних звуків [ф], [ф'].

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Підготуйте зразок афіші, на якому анонсується захід. Продемонструйте учням афішу. Скажіть: «*Це афіша*». Розгляньте афішу й обговоріть інформацію, розміщену на ній (дата, назва, місце). Також підготуйте малюнок або фотографію фортеці. Покажіть малюнок, розтлумачте значення слова (фортеця — це споруда з високими міцними стінами для захисту від ворогів).

Прочитайте текст, який відповідає першому малюнку.

Друзі розглядають афішу. Там написано про фестиваль у фортеці. Вони вирішили поїхати в подорож і потрапити на

Цікаве приміщення

1.

Друзі розглядають афішу. Там написано про фестиваль у фортеці. Вони вирішили поїхати в подорож і потрапити на фестиваль. Еня бере телефон і телефонує у туристичну фірму.

Друзі прийшли в офіс. Це туристична фірма. Тут працює Фламінго. Вони розпитують його про фестиваль у фортеці. Фламінго розповідає їм про подорож. Вона триває два дні.

Друзі наближаються до фортеці. Біля дороги старовинні фігури. Це кам'яні леви. Аха зупинила фургон перед світлофором. Ека бере фотоапарат і фотографує левів.

Яка красива фортеця! Тут високі вежі і широка брама. Перед брамою глибокий рів і вузький міст. Сьогодні фестиваль. Друзі милуються повітряними кулями. Цікава подорож завершена.

фестиваль. Еня бере телефон і телефонує у туристичну фірму.

Поясніть значення слова *потрапити*, використовуючи синоніми *відвідати, прийти*.

Обговоріть з учнями малюнок і текст, поставивши запитання:

(про малюнок) — Що зображено на малюнку?

— Про що написано на афіші?

— Куді вирішили поїхати друзі?

— Куді телефонує Еня?

— У яких словах є звук [ф]? (Фестиваль, фортеця, телефон, телефонувати.)

— У яких словах є звук [ф']? (Афіша, фірма.)

2. Прочитайте перші два речення тексту, який відповідає другому малюнку, і розтлумачте значення слів *офіс, фірма*

2.

Ф ф

? ортеця   а ? і ша
 ф ортєця   а ф і ша

3.

 пуф   фонтан   телефон

 ліфт   фікус   фотографія

 фіалка   шафа   фіранка

4.

Ф Л, , ,, **Ф**,   , **2Ф**

 2 = И

71

(офіс — це місце роботи; туристична фірма — тут продають подорожі).

Друзі прийшли в офіс. Це туристична фірма. Тут працює Фламінго. Вони розпитують його про фестиваль у фортеці. Фламінго розповідає їм про подорож. Вона триває два дні.

Обговоріть з учнями текст, поставивши запитання:

- Куді прийшли друзі?
- Хто працює в туристичній фірмі?
- Про що друзі розпитують Фламінго?
- Скільки днів триває подорож?
- У яких словах є звук [ф]? (Фламінго, фестиваль, фортеця.)
- У яких словах є звук [ф']? (Офіс, фірма.)

3. Прочитайте текст, який відповідає третьому малюнку.

Друзі наближаються до фортеці. Біля дороги старовінні фігури. Це кам'яні лєви. Аха зупинила фургон перед світлофором. Ёка берє фотоапарат і фотографує лєвів.

Поясніть значення слова *наближаються*, продемонструвавши цю дію; значення слова *старовінні* (дуже старі, виготовлені дуже давно); значення слова *фургон*, показавши фотографію автомобіля з закритим кузовом.

Обговоріть з учнями текст, поставивши запитання:

- До чого наближаються друзі?
- Де старовінні фігури?
- Де Аха зупинила фургон?
- Хто фотографує лєвів?
- У яких словах є звук [ф]? (Фортеця, фургон, світлофор, фотоапарат, фотографує.)
- У якому слові є звук [ф']? (Фігура.)

4. Прочитайте текст, який відповідає четвертому малюнку.

Яка красива фортеця! Тут високі вєжі і широка брама. Перед брамою глибокий рив і вузький міст. Сьогодні фестиваль. Друзі милуються потряними кюлями. Цікава подорож завершена.

Поясніть значення слова *брама* (великі ворота у фортеці), значення слова *милується* (дивитися з задоволенням).

Обговоріть з учнями текст, поставивши запитання:

- Що побачили друзі перед брамою?
- Чим милуються друзі?
- У яких словах є звук [ф]? (Фортеця, фестиваль.)

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

- Укажіть на малюнок, де зображено фортецю і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це фортеця». Повторіть: «Фортеця». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів з опорою на звукову модель (7 звуків; [форте́ця] — звук [ф] — твердий глухий приголосний; [фооорте́ця] — звук [о] — голосний; [форррте́ця] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [форте́ця] — звук [т] — твердий глухий приголосний; [форте́е́ця] — звук [е] — голосний звук; [форте́цц'ця] — звук [ц'] — м'який глухий приголосний; [форте́цяаа] — звук [а] — голосний. Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [о], звук [е], звук [а]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати під звуковою моделлю у відповідному місці букви . о . . е . я. Обговоріть з учнями, чому саме буква я, а не буква а потрібна для голосного звука [а]. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [ф], звук [р], звук [т], звук [ц']». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [р]? Яка буква є для приголосного звука [т]? Яка буква є для приголосного звука [ц']?». Попросіть учня / ученицю позначити ці букви в слові: . ортеця. Далі скажіть: «Для звука [ф] є буква Еф». Напишіть букву ф у відповідному місці в слові: фортеця. Тепер прочитайте все слово по складах — фор-те-ця, а потім усе слово цілком: фортеця.
- Розгляньте малюнок, на якому зображена афіша. Запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це афіша». Повторіть: «Афіша». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». (5 звуків; [ааафіша] — звук [а] — голосний;

Цікаве приміщення

1.

Друзі розглядають афішу. Там написано про фестиваль у фортеці. Вони вирішили поїхати в подорож і потрапити на фестиваль. Еня бере телефон і телефонує у туристичну фірму.

Друзі наближаються до фортеці. Біля дороги старовинні фігури. Це кам'яні леви. Аха зупинила фургон перед світлофором. Ека бере фотоапарат і фотографує левів.

Друзі прийшли в офіс. Це туристична фірма. Тут працює Фламінго. Вони розпитують його про фестиваль у фортеці. Фламінго розповідає їм про подорож. Вона триває два дні.

Яка красива фортеця! Тут високі вежі і широка брама. Перед брамою глибокий рів і вузький міст. Сьогодні фестиваль. Друзі милуються повітряними кулями. Цікава подорож завершена.

[аф'іша] — звук [ф'] — м'який глухий приголосний; [аф'іііша] — звук [і] — голосний; [аф'ішшша] — звук [ш] — твердий глухий приголосний; [аф'іша] — звук [а] — голосний). Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [а], звук [і], звук [а]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати під звуковою моделлю у відповідному місці букви а . і . а. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [ф'], звук [ш]». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [ш]?». Попросіть учня позначити ці букви в слові: а . іша. Далі скажіть: «Для звука [ф'] є буква Еф». Напишіть букву ф у відповідному місці в слові: афіша. Тепер прочитайте все слово по складах — а-фі-ша, а потім усе слово цілком: афіша.

2.

Ф Ф

 ? ор те ця
фор те ця

 а ? і ша а
а фі ша

3.

пуф

фонтан

телефон

ліфт

фікус

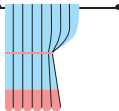
фотографія

фіалка

шафа

фіранка

4.

Ф Л, ,, Ф,   , 2 Ф

 2 = И

71

Завдання 3. Читай.

Мотивуйте учнів до дії читання. Попросіть їх знайти і прочитати слова, у яких є один склад (*пуф, ліфт*). Обговоріть із дітьми, як вони шукали ці слова. Одна буква для голосного слова — у слові один склад. Попросіть знайти і прочитати слово, у якому два склади (*фонтан, фікус, шафа*). Далі попросіть знайти слово з трьома складами (*телефон, фіалка, фіранка*). Потім попросіть знайти і прочитати слово, у якому п'ять складів (*фотографія*).

Ініціюйте роботу в парах. Один учень або учениця читають назву під малюнком (приховуючи, з яким малюнком вони працюють), а інший учень або учениця знаходить малюнок, про який ідеться.

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадати ребуси. У разі утруднень надайте допомогу.

Розгляньте перший ребус. Запишіть букви *ф* і *л* на дошці. Тепер укажіть на зображення маку і запитайте: «Що це?». Тепер зверніть увагу на позначку « , » перед зображенням маку. Це означає, що першу літеру в слові *мак* треба прибрати. У нашому випадку це літера *м*: *ак*. Тепер укажіть на зображення слона і запитайте: «Хто це?». Тепер зверніть увагу на позначку « , » перед зображенням слона. Цей означає, що перші дві літери в слові *слон* треба прибрати: *он*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *флакón*.

Розгляньте другий ребус. Запишіть букву *ф* на дошці. Укажіть на зображення жаби і запитайте: «Хто це?». Тепер зверніть увагу на позначки « , » перед і після зображення жаби. Це означає, що першу й останню літери у слові *жаба* треба прибрати: *аб*. Тепер укажіть на зображення руки і запитайте: «Що це?». Тепер зверніть увагу на позначку руки під малюнком, яка пальцем укажує праворуч. 2 = И. Це означає, що другу літеру в слові *рука* необхідно замінити на ту, яка стоїть поряд із позначкою руки. У нашому випадку це літера *и*. Замість букви *у* пишемо букву *и*. Зафіксуйте цю зміну на дошці: *рика*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *фабрика*.

Розгляньте третій ребус. Укажіть на зображення двійки і запитайте: «Скільки?». Кома перед цифрою означає, що першу літеру в слові *два* треба прибрати: *ва*. Запишіть на дошці букву *ф*. Тепер укажіть на зображення лісу і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це ліс». Тепер зверніть увагу на позначку « ' » після малюнка. Це означає, що останню літеру в слові *ліс* треба прибрати. У нашому випадку це літера *с*: *лі*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *вафлі*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 5. Читай.

Прочитайте фразеологізм *згустити фарби* і запитайте: «*Колі говорять “згустити фарби”?*». Запропонуйте учням розглянути перше зображення. Укажіть на фарби і скажіть: «*Це палітра. На палітрі фарби. На зеленій фарбі є фіолетова фарба, на фіолетовій — чорна фарба*». Візьміть реальну палітру з фарбами і продемонструйте, як буде густішати шар фарби, якщо до зеленої додати фіолетову, а потім зверху нанести шар чорної. Скажіть: «*Спочатку шар фарби був тонким, а потім він погустів шав це і це. Я згустила фарби*».

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на хлопчика і запитайте: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це хлопчець*». Скажіть: «*Хлопчець розповідає про свої пригоди. Він розказує про зустріч із страшними істотами. Під кінець розповіді ці істоти стають страшнішими. Про такого хлопчика можна сказати, що він згустів фарби*». Запитайте: «*Колі хтось із ваших друзів або підруг згущував фарби?*». Дочекайтеся відповіді.

Прочитайте фразеологізм *викидати фокуси* і запитайте: «*Колі говорять “викидати фокуси”?*». Запропонуйте учням розглянути перше зображення. Укажіть на фокусника і запитайте: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це фокусник*». Тепер запитайте: «*Що робить фокусник?*». Дайте відповідь: «*Фокусник показує фокуси*».

Розгляньте другий малюнок. Укажіть на дитину й запитайте: «*Що робить дитина?*». Дочекайтеся відповіді: «*Дитина стоїть на руках*». Скажіть: «*Дитина робить щось незвичне, неочікуване. Про таку дитину можна сказати, що вона “викидає фокуси”*». Запитайте: «*Колі хтось із ваших братів або сестер, друзів або підруг викладав фокуси?*».

5.

Згустити фарби.

Викидати фокуси.

6.

КОНЦЕРТ У ФІЛАРМОНІЇ

У нашому місті є філармонія. Це приміщення для концертів. Зараз у великій залі почався концерт юних музикантів.

На сцені засвітилися софіти. Стефанія біля мікрофона називає учасників концерту. Перший учасник — Тимофій. Хлопчик грає на фортепіано. Він одягнутий у чорний фрак.

Тепер на сцені оркестр. Музиканти зайняли свої місця.

А де диригент? Ось і він. Це Федір. Він піднімає паличку і подає знак. Музика починає лунати.

Фелікс грає на фаготі. Софія грає на флейті. Гафія грає на арфі. Глядачі в захваті.

72

Завдання 6. Читай.

Розгляньте малюнки до тексту. Запитайте: «*Хто зображений на першому малюнку?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це жінка. Вона щось говорить або співає в мікрофон*». Додайте: «*Так. Це ведуча концерту*». Візьміть мікрофон і продемонструйте учням якусь репліку ведучої. Запитайте: «*Хто зображений на другому малюнку?*». Діти можуть сказати: «*Це чоловік. Він актор / фокусник*». Ймовірно інші відповіді. Скажіть: «*Це диригент оркестру*». Заздалегідь приготуйте диригентську паличку. Також підготуйте фотографію софітів.

Прочитайте назву тексту: «*Концерт у філармонії*». Ініціюйте учнів читати вголос текст по черзі.

7.

ВИГОТОВЛЯЄМО АФІШУ

Афіша — один із видів реклами. Це оголошення про виставу, концерт, виставку. Афіша має малюнки і слова.

Малюнки і текст на афішах повинні привертати увагу.

Зображення має бути яскравим, а текст коротким.

Попрацюйте в парах над афішею до вистави.

Спочатку дайте відповіді на запитання.

- До якої вистави афіша?
- Які букви ви обираєте? Друковані чи рукописні? Великі чи малі?
- Які малюнки на вашій афіші?

Для роботи вам потрібні папір, фломастери або фарби, олівці. Зазначте назву. Намалюйте ілюстрацію. Додайте інформацію про час, місце та учасників вистави.

Ваша афіша готова!

73

Концерт у філармонії

У нашому місті є філармонія. Це приміщення для концертів. Зараз у великій залі почався концерт юних музикантів.

На сцені засвітилися софіти. Стефанія біля мікрофона називає учасників концерту.

Перший учасник — Тимофій. Хлопчик грає на фортепіано. Він одягнений у чорний фрак.

Тепер на сцені оркестр. Музиканти зайняли свої місця.

А де диригент? Ось і він. Це Федір. Він піднімає паличку і подає знак. Музика починає лунати.

Фелікс грає на фаготі. Софія грає на флейті. Гафія грає на арфі.

Глядачі в захваті.

Ініціюйте роботу учнів у парах.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (відеопрезентація «Виготовлення афіші»).

Завдання 7. Читай, майструй.

1. Подивіться разом з учнями відеопрезентацію «Виготовлення афіші».
2. Принесіть до класу готову афішу та матеріали для її підготовки (аркуш, фломастери, олівці, фарби). Продемонструйте готову афішу учням та ученицям.
3. Запросіть учня або ученицю прочитати текст.

Виготовляємо афішу

Афіша — один із видів реклами. Це оголошення про виставу, концерт, виставку. Афіша має малюнки і слова.

Малюнки і текст на афішах повинні привертати увагу.

Зображення має бути яскравим, а текст — коротким.

Попрацюйте в парах над афішею до вистави.

Спочатку дайте відповіді на питання.

- До якої вистави афіша?
- Які букви ви обираєте? Друковані чи рукописні? Великі чи малі?
- Які малюнки на вашій афіші?

Для роботи вам потрібні папір, фломастери або фарби, олівці.

Зазначте назву. Намалюйте ілюстрацію. Додайте інформацію про час, місце та учасників вистави.

Ваша афіша готова!

4. Запропонуйте учням виготовити афішу.
5. Ініціюйте учнів працювати в парі.
6. Запропонуйте презентувати поробку та розказати про свою афішу.

Завдання 8. Слухай, повторюй, грай.

Розгляньте малюнки до казки Галини Малик «Чому равлик ховається». Запитайте: «Про кого казка? Що сталося?».

Підготуйте маски равлика та черепахи. Обговоріть з дітьми, яким голосом має говорити чемна Жаба, а яким — не дуже чемна Жаба.

Читайте текст, одягаючи відповідну маску, і голосом показуючи, що Жаба була не дуже чемна.

Чому Равлик ховається

Якось до Равлика завітала Не-Дуже-Чемна-Жаба.

— *Запросі мене до своєї хатки,* — *сказала вона Равликові.*

— *Але ти у ній не помістишся,* — *відповів Равлик.*

— *Я ж прийшла до тебе в гості?* — *спитала Жаба.*

— *В гості... — розгублено мовив Равлик.*

— *Отож ти мусиш мене запросити!* — *закричала Не-Дуже-Чемна-Жаба. Ніяково стало Равликові. Справді, якось негарно виходить. Прийшли до тебе в гості, а ти не можеш запросити до хатки. Виліз Равлик зі своєї мушлі й каже:*

— *Заходь, будь ласка!*

Почала Жаба лізти. І вона лізла, лізла і пхалася до маленької мушлі, аж доки мушля тріснула й розпалася на дві половинки. І залишився бідний Равлик без домівки. Він збудував собі нову хатку. Але відтоді, як тільки хтось торкнеться його, Равлик одразу ж ховається. Він думає, що це знову до нього в гості прийшла Не-Дуже-Чемна-Жаба.

ЧОМУ РАВЛИК ХОВАЄТЬСЯ

Якось до Равлика завітала Не-Дуже-Чемна-Жаба.

— Запроси мене до своєї хатки, — сказала вона Равликові.

— Але ти в ній не помістишся, — відповів Равлик.

— Я ж прийшла до тебе в гості? — спитала Жаба.

— У гості... — розгублено мовив Равлик.

— Отож ти мусиш мене запросити! — закричала Не-Дуже-Чемна-Жаба. Ніяково стало Равликові. Справді, якось негарно виходить. Прийшли до тебе в гості, а ти не можеш запросити до хатки. Виліз Равлик зі своєї мушлі й каже:

— Заходь, будь ласка!

Почала Жаба лізти. І вона лізла, лізла і пхалася до маленької мушлі, аж доки мушля тріснула й розпалася на дві половинки. І залишився бідний Равлик без домівки. Він збудував собі нову хатку. Але відтоді, як тільки хтось торкнеться його, Равлик одразу ж ховається. Він думає, що це знову до нього в гості прийшла Не-Дуже-Чемна-Жаба.

Галина Малик

74

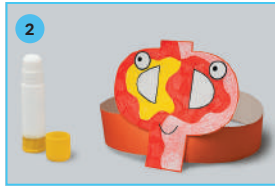
Поясніть значення слів *ніяково* (соромно), *домівка* (житло), *мушля*, використовуючи синоніми та малюнок.

Запросіть учня або ученицю допомогти вам розіграти діалог. Одягніть маску Жаби, а учневі або учениці запропонуйте бути Равликом. З'ясуйте, як буде поводитися Равлик, як говоритиме. Підказуйте репліки, не вимагайте бути точним. Далі запропонуйте парі учнів розіграти діалог.

Завдання 9. Слухай, повторюй, грай.

1. Буква цього тижня — це буква Ф. Заздалегідь підготуйте для себе обруч-букву і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі. Також

9.

Ф. Привіт! Мене звали Еф. Я допомагаю твердому звуку [ф] у словах **фонтан**, **фортеця**.

І. Привіт! Але ж ми часто стоїмо поруч!

У словах **фіранка**, **афіша** ти стоїш переді мною. Ти там якому звуку допомагаєш?

Ф. М'якому!

Л. Як нас багато! Ми можемо допомагати твердим і м'яким звукам!

Д. Коли ми допомагаємо м'яким, то поруч стоять І, Я, Ю, Є!

І. А якщо м'який звук опинився в кінці слова?

Л. То тут поруч стоїть одна дуже цікава буква!

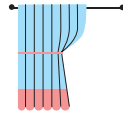
Д. Яка це буква?

фонтан

фортеця

фіранка

афіша

75

підготуйте раніше зроблені обручі для букв Ч, І, Л, Д.

(ч) — (ф) — *Привіт! Мене звали Еф. Я допомагаю твердому звуку [ф] у словах ф-ф-фонтан, фортеця.*

(і) — *Привіт! Але ж ми часто стоїмо поруч! У словах ф-ф-фіранка, аф-ф-афіша ти стоїш переді мною. Ти там якому звуку допомагаєш?*

(ф) — *М'якому!*

(л) — *Як нас багато! Ми можемо допомагати твердим і м'яким звукам!*

(д) — *Коли ми допомагаємо м'яким, то поруч стоять І, Я, Ю, Є!*

(і) — *А якщо м'який звук опинився в кінці слова?*

(л) — *То тут поруч стоїть одна дуже цікава буква!*

(д) — *Яка це буква?*

2. Розгляньте з учнями фотографії — інструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова: *олівці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмалювуй, сіній, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй.*

3. Запропонуйте виготовити обруч із літерою Ф, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

4. Після завершення роботи зі створення обруча запропонуйте групі учнів одягнути як новий, так і раніше виготовлені обручі, розіграйте театральну виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб учні легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом (фонтан, фортеця, фіранка, афіша). Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.

5. Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.

6. Запропонуйте всім учням класу надіти обручі з тими буквами, які є в словах *фонтан, фортеця, фіранка, афіша*. Організуйте гру. Називайте слово, наприклад *фонтан*, і запропонуйте учням стати поряд так, щоб за допомогою обручів можна було прочитати слово *фонтан*. Тепер називайте наступне слово *фортеця* та запропонуйте іншим учням стати поряд так, щоб за допомогою обручів можна було прочитати слово *фортеця*. Продовжте роботу з рештою пропонуванних слів.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

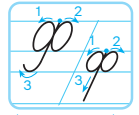
Вправа 1. Пиши, промовляй.

- Обговоріть з учнями елементи і напрямки руху під час написання малої та великої букви **Фф**. Напишіть малу і велику букву **Фф**, дотримуючись визначеного напрямку і одночасно промовляючи звук [ф].
- Запропонуйте учням повправлятися в написанні малої букви **ф** за наданим вами зразком.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Запропонуйте учням прочитати склади **фі, фе, уф, аф**. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Напишіть зразки буквосполучень, дотримуючись з'єднань і водночас промовляючи звуки.
- Запропонуйте учням повправлятися в написанні великої букви **Ф**, складів **Фо, Фа**.
- Після завершення написання рядків букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

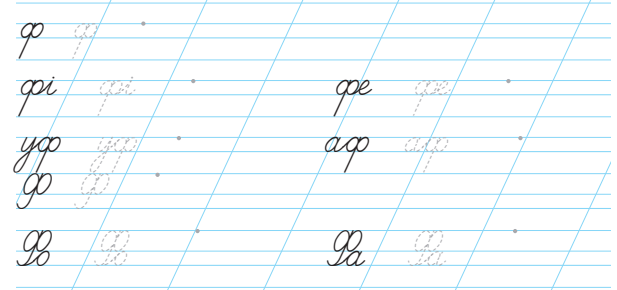
Вправа 2. Читай, міркуй, з'єднуй.

- Попросіть учня або ученицю прочитати слова другого стовпчика: *кафе, кюля, намисто, музикант, фарби, туфлі, шарф, вафлі, фортеця*.
- Запитайте в учнів: «*Яке кафе?*». Попросіть їх читати слова першого стовпчика і шукати слово, яке дає відповідь на це запитання.
- Дочекайтеся відповіді учнів: «*Затишне*».
- Скажіть: «*Затишне кафе*». З'єднайте слово *кафе* зі словом *затишне*.

Цікаве приміщення

- Пиши, промовляй.

- Читай, міркуй, з'єднуй.

тєплий	кафе
смачні	кюля
зручні	намисто
затишне	музикант
повітряна	фарби
старовінна	туфлі
яскраві	шарф
фіолєтове	вафлі
юний	фортеця

- Ініціюйте учнів прочитати наступне слово: *кюля*. Запитайте в учнів та учениць: «*Яка кюля?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Повітряна*». Скажіть: «*Повітряна кюля*». З'єднайте слово *кюля* зі словом *повітряна*.

Ініціюйте самостійну роботу учнів.

Учні читають решту слів (*намисто, музикант, фарби, туфлі, шарф, вафлі, фортеця*) та з'єднують їх зі словами першого стовпчика (*теплий, смачні, зручні, затишне, повітряна, старовінна, яскраві, фіолєтове, юний*): фіолєтове намисто, юний музикант, яскраві фарби, зручні туфлі, теплий шарф, смачні вафлі, старовинна фортеця. Спостерігайте за роботою учнів.

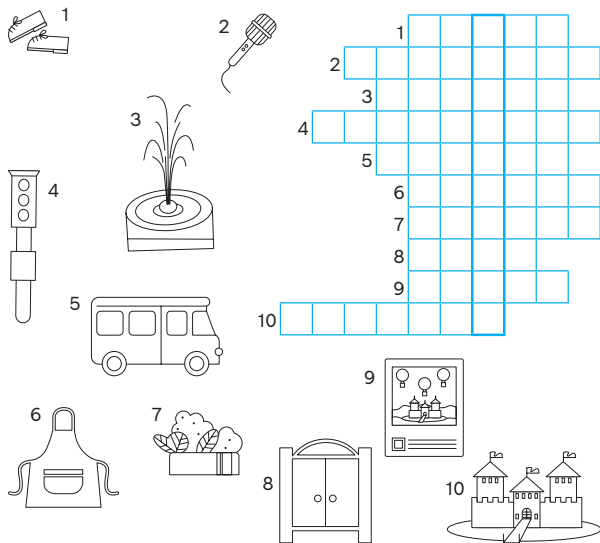
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

3 Читай, викреслюй зайве.

На вікно повісили яскраву фартух, фіранку, шарф. Бабуся спекла смачні вафлі, фонтан, фіалку. Дівчинка почистила червоні афішу, фургон, туплі. Дідусь купив собі новий фарбу, телефон, фортепіано.

4 Називай, пиши, читай.

33

фонтан і фіалку. У третьому рядку — слова афішу, фургон. У четвертому — фарбу, фортепіано.

- 6.** Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Називай, пиши, читай.

Запропонуйте зразок виконання завдання.

1. Укажіть на предмет під цифрою 1 і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це туплі».
2. Укажіть на цифру 1 у кросворді і запропонуйте учням записати у відведених клітинках по горизонталі слово *туплі*.
3. Ініціюйте учнів продовжувати виконувати завдання за поданим алгоритмом. У другому рядку по горизонталі — слово *мікрофон*; у третьому — *фонтан*; у четвертому — *світлофор*; у п'ятому — *фургон*; у шостому — *фартух*; у сьомому — *фіалка*; у восьмому — *шафа*; у дев'ятому — *афіша*; у десятому — *фортеця*.
4. Ініціюйте учнів прочитати слово по вертикалі: *фотографія*.

Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 2, с. 33

Вправа 3. Читай, викреслюй зайве.

1. Прочитайте початок речення в першому рядку: «На вікно повісили яскраву ...» . Зробіть паузу. Потім продовжте читати: *фартух, фіранку, шарф*.
2. Повторіть початок речення: «На вікно повісили яскраву...». Дочекайтеся реакції учнів: «...фіранку». Скажіть: «На вікно посили яскраву фіранку».
3. Запитайте: «Які слова зайві в запису?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Фартух, шарф».
4. Викресліть слова *фартух* і *шарф*.
5. Виконайте за поданим вище алгоритмом таку ж роботу з рядками 2, 3, 4. У другому рядку зайвими є слова

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Лексика: бульвар, парасолька, пеньок, корабель, готель, курінь, скринька; ляльковий; вперше, сьогодні; хвилюватися (не хвилюйся), ходіти (ходімо), дивітись (дивісь), хотіти (хочу), збиратися (збираються), танцювати (танцюють).

Граматика: вживання конструкції «прийменник + порядковий числівник з іменником» на позначення часу.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; буква ь (м'який знак).

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (анімація «Дитячий парк розваг»).

Завдання 1. Слухай, повторюй.

1. Перегляньте разом з учнями анімацію «Дитячий парк розваг».
2. Розгляньте й обговоріть з учнями перший малюнок. Запитайте: «Що ви бачите на малюнку?».

Можливі дитячі відповіді: *Це ковзанка. Тут діти. Поліна і Данило. Поліна має сині ковзани. Данило має червоні ковзани. Данило сидить. Данило і Поліна розмовляють.*

Спільний простір

ДИТЯЧИЙ ПАРК РОЗВАГ

- Привіт! Я — Поліна! Ти вперше в цьому парку?
- Привіт! Я — Данило! Так! Сьогодні я тут вперше. Дуже хвилююся!
- Не хвилюйся! Я тут із друзями! Ходімо знайомитися!

- Мамо! Дивись, кінь! І ще ведмідь!
- Так, Івасику, це карусель! Тут катаються діти!
- Я хочу сісти на коня! А ти, мамо, сідай на ведмедя!

- Марто, дивись яка цікава лялька! Це нова вистава лялькового театру!
- Так! Вистава про Котигоршка. Початок вистави о дванадцятій годині!
- Глядачі вже збираються! Ходімо купувати квитки!

- Андрію! Усі вже танцюють! Ми запізнилися на початок заняття!
- Ганно! Не хвилюйся! Це ж вальс!
- Так! Ми його добре знаємо! Ходімо на сцену!

Читайте репліки та ініціюйте учнів повторювати репліки.

— *Привіт! Я — Поліна! Ти вперше в цьому парку?*

— *Привіт! Я — Данило! Так! Сьогодні я тут вперше. Дуже хвилююся!*

— *Не хвилюйся! Я тут з друзями! Ходімо знайомитися!*

Підготуйте театральний реквізит. Запросіть учнів для того, щоб розіграти діалог. Не вимагайте від учнів точного відтворення реплік, підтримуйте словесну імпровізацію.

3. Розгляньте другий малюнок. Запитайте: «Що ви бачите на малюнку?».

Можливі дитячі відповіді: *Це карусель. Тут мама і Івасик. Івасик і мама розмовляють.*

2.

Ь

лял?ка
лялька

кі н?
кінь

дз?о б
дзьо б

3.

бульвар

карусель

парасолька

пеньок

корабель

готель

тунель

курінь

скринька

4.

77

Читайте репліки та ініціюйте учнів повторювати репліки.

— *Мамо! Дивісь, кінь! І ще ведмідь!*

— *Так, Івасику, це карусель! Тут катаються діти!*

— *Я хочу сісти на коня! А ти, мамо, сідай на ведмедя!*

Підготуйте театральний реквізит. Запросіть учнів для того, щоб розіграти діалог. Не вимагайте від учнів точного відтворення реплік, підтримуйте словесну імпровізацію.

4. Розгляньте третій малюнок. Запитайте: «Що ви бачите на малюнку?».

Можливі дитячі відповіді: *Це ляльковий театр. Тут Марта і тато Марти. Вони розглядають афішу. Афіша до вистави «Котигорішка».*

Читайте репліки та ініціюйте учнів повторювати репліки.

— *Марто, дивісь, яка цікава лялька! Це нова вистава лялькового театру!*

— *Так! Вистава про Котигорішка. Початок вистави о дванадцятій годині!*

— *Глядачі вже збираються! Ходімо купувати квиткі!*

Підготуйте театральний реквізит. Запросіть учнів для того, щоб розіграти діалог. Не вимагайте від учнів точного відтворення реплік, підтримуйте словесну імпровізацію.

5. Розгляньте четвертий малюнок. Запитайте: «Що ви бачите на малюнку?»

Можливі дитячі відповіді: *Це майданчик для танців. Тут танцюють дорослі. Бабуся Ганна і дідусь Андрій розмовляють. Вони хочуть танцювати.*

Читайте репліки та ініціюйте учнів повторювати репліки.

— *Андрію! Усі вже танцюють! Ми запізнилися на початок заняття!*

— *Ганно! Не хвилюйся! Це ж вальс!*

— *Так! Ми його добре знаємо! Ходімо на сцену!*

Підготуйте театральний реквізит. Можна ввімкнути музику — вальс. Запросіть учнів для того, щоб розіграти діалог. Не вимагайте від учнів точного відтворення реплік, підтримуйте словесну імпровізацію.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Поясніть учням, чим вони будуть займатися, виконуючи це завдання: «Ми знайомимося з новими буквами». Укажіть на малюнок, де зображено ляльку і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це лялька». Повторіть: «Лялька». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (5 звуків; [л'л'л'л'л'ка] — звук [л'] — м'який дзвінкий приголосний; [л'а'а'а'л'ка] — звук [а] — голосний; [л'л'л'л'л'ка] — звук [л'] — м'який дзвінкий приголосний; [л'л'ка] — звук [к] — твердий глухий приголосний; [л'л'кааа] — звук [а] — голосний». Запитайте: «Які голосні звуки у цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [а] і звук [а]». Запитайте: «Які букви є для голосних звуків у цьому слові? Яка буква позначає звук [а] після букви для м'якого приголосного? Яка буква позначає звук [а] після букви для твердого приголосного?». Покличте учня або ученицю до дошки записати під звуковою моделлю у відповідному місці букви . я . . . а. Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [л'] і звук [л'], звук [к]». Запитайте: «Яка буква є для приголосного звука [л']? Яка буква є для приголосного звука [к]?». Попросіть учня позначити ці букви в слові: *лял . ка*. Тепер попросіть прочитати. Зверніть увагу, що прочитати можна і з м'яким звуком [л'], і з твердим звуком [л]. Далі скажіть: «Буква *Ел*

Спільний простір

ДИТЯЧИЙ ПАРК РОЗВАГ

- Привіт! Я — Поліна! Ти вперше в цьому парку?
- Привіт! Я — Данило! Так! Сьогодні я тут вперше. Дуже хвилююся!
- Не хвилюйся! Я тут із друзями! Ходімо знайомитися!

- Мамо! Дивись, кінь! І ще ведмідь!
- Так, Івасику, це карусель! Тут катаються діти!
- Я хочу сісти на коня! А ти, мамо, сідай на ведмедя!

- Марто, дивись яка цікава лялька! Це нова вистава лялькового театру!
- Так! Вистава про Котигорошка. Початок вистави о дванадцятій годині!
- Глядачі вже збираються! Ходімо купувати квитки!

- Андрію! Усі вже танцюють! Ми запізналися на початок заняття!
- Ганно! Не хвилюйся! Це ж вальс!
- Так! Ми його добре знаємо! Ходімо на сцену!

може позначати і [л'], і [л]. Колі поряд буква я, то читаємо м'яко. Колі поряд немає букв Я, Ю, Є, І, то пішемо букву "м'який знак". Буква "м'який знак" підказує: «Читай м'яко». Напишіть букву ь у відповідному місці в слові *лялька*. Тепер прочитайте все слово по складах — *ляль-ка*, а потім усе слово разом: *лялька*. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Скільки букв у слові? Що підказує буква ь?».

2. Розгляньте зображення коня. Укажіть на коня і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Це кінь». Повторіть: «Кінь». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (3 звуки;

2.

ь

лял?ка
лялька

к і н?
к і нь

дз?о б
дзьо б

3.

бульва́р

карусéль

парасо́лька

пеньо́к

корабе́ль

готе́ль

туне́ль

кури́нь

скри́нка

4.

77

[к'ін'] — звук [к'] — м'який глухий приголосний; [к'іін'] — звук [і] — голосний; [к'ін'н'] — звук [н'] — м'який дзвінкий приголосний». Запитайте: «Який голосний звук у цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [і]». Запитайте: «Яка буква є для голосного звуку в цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати під звуковою моделлю у відповідному місці букву . і . . . Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [к'] і звук [н']». Запитайте: «Які букви є для приголосних звуків [к'] і [н']?». Попросіть учня позначити ці букви в слові: кін. Тепер попросіть прочитати. Зверніть увагу, що прочитати можна і з м'яким [н'], і з твердим звуком [н]. Далі скажіть: «Буква Ен може позначати і [н'], і [н]. Коли поряд немає букв Я, Ю, Є, І, то пішемо букву "м'який знак". Буква

“м'який знак” підказує читати м'яко». Напишіть букву ь у відповідному місці в слові кінь. Тепер прочитайте слово кінь. Запитайте: «Скільки звуків у слові? Скільки букв у слові? Що підказує буква “м'який знак”?».

3. Розгляньте зображення дзьоба. Укажіть на дзьоб і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді: «Це дзьоб». Повторіть: «Дзьоб». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (З звуки; [дз'дз'дз'об] — звук [дз'] — м'який дзвінкий приголосний; [дз'ооб] — звук [о] — голосний; [дз'об] — звук [б] — твердий дзвінкий приголосний». Запитайте: «Який голосний звук у цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [о]». Запитайте: «Яка буква є для голосного звуку в цьому слові?». Покличте учня або ученицю до дошки записати під звуковою моделлю у відповідному місці букву . . . о . . . Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [дз'] і звук [б]». Запитайте: «Які букви є для приголосних звуків [дз'] і [б]?». Попросіть учня позначити ці букви в слові: дзоб. Тепер попросіть прочитати. Зверніть увагу, що прочитати можна і з м'яким [дз'], і з твердим звуком [дз]. Далі скажіть: «Букви Де і Зе можуть позначати і [дз'], і [дз]. Коли поряд немає букв Я, Ю, Є, І, то пішемо букву “м'який знак”. Буква “м'який знак” підказує: «Читай м'яко». Напишіть букву ь у відповідному місці в слові дзьоб. Тепер прочитайте слово: дзьоб. Запитайте: «Що підказує буква “м'який знак”?».

Спільний простір

ДИТЯЧИЙ ПАРК РОЗВАГ

- Привіт! Я — Поліна!
Ти вперше в цьому парку?
- Привіт! Я — Данило! Так! Сьогодні я тут вперше. Дуже хвилююся!
- Не хвилюйся! Я тут із друзями! Ходімо знайомитися!

- Мамо! Дивись, кінь! І ще ведмідь!
- Так, Івасику, це карусель! Тут катаються діти!
- Я хочу сісти на коня! А ти, мамо, сідай на ведмедя!

- Марто, дивись яка цікава лялька! Це нова вистава лялькового театру!
- Так! Вистава про Котигорошка. Початок вистави о дванадцятій годині!
- Глядачі вже збираються! Ходімо купувати квитки!

- Андрію! Усі вже танцюють! Ми запізнилися на початок заняття!
- Ганно! Не хвилюйся! Це ж вальс!
- Так! Ми його добре знаємо! Ходімо на сцену!

Завдання 3. Читай.

Мотивуйте учнів до читання, запропонувавши їм називати те, що намальовано, а потім перевіряти себе читанням підпису: *бульвар, карусель, парасолька, пеньок, корабель, готель, тунель, курінь, скринька*.

Розтлумачте значення слів *бульвар* (вулиця з широкою алеєю з деревами посередині), *курінь* (легка будівля на городах) та інших, розуміння яких у дітей ускладнене.

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадати ребуси. У разі утруднень надайте допомогу.

1. Розгляньте перший ребус. Укажіть на зображення солі і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це сіль».

Запропонуйте одному учню записати слово *сіль* на дошці. Тепер зверніть увагу на знак «*, ,*» перед зображенням. Він означає, що перші дві літери в слові *сіль* треба прибрати. На дошці залишаємо фрагмент слова: *ль*. Укажіть на зображення слона і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді: «Це слон». Запропонуйте одному учню записати слово *слон* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначки «*, ,*» перед зображенням. Вони означають, що у слові *слон* перші дві літери необхідно викреслити. На дошці залишаємо фрагмент слова: *он*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *льон*. Підготуйте і продемонструйте малюнок із зображенням льону, а також покажіть малюнки із тканиною і різними льняними виробами (сорочка, рушник, шкарпетки, штани).

2.

ь

л я л? к а
л я л ь к а

к і н?
к і н ь

дз?о б
дзьо б

3.

бульва́р

карусе́ль

парасо́лька

пеньо́к

корабе́ль

готе́ль

туне́ль

кури́нь

скри́нька

4.

77

2. Розгляньте другий ребус. Укажіть на зображення ківі та запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це ківі». Запропонуйте одному учню записати слово *ківі* на дошці. Тепер зверніть увагу на знак «'» після зображення. Це означає, що останні дві літери в слові *ківі* треба прибрати. На дошці залишаємо фрагмент слова: *кі*. Запишіть букви *к і н ь* на дошці. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *кінь*.
3. Розгляньте третій ребус. Укажіть на зображення жаби і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це жа́ба». Запропонуйте одному учню записати слово *жаба* на дошці. Тепер зверніть увагу на знак «,» до зображення. Він означає, що перші дві літери в слові *жа́ба* треба прибрати. На дошці залишаємо фрагмент слова: *ба*.

Запишіть букви *т і ь* на дошці. Далі вкажіть на зображення ока і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це о́ко». Запропонуйте одному учню записати слово *око* на дошці. Тепер зверніть увагу на знак *,* до зображення. Він означає, що першу літеру в слові *око* треба прибрати. На дошці залишаємо фрагмент слова: *ко*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *ба́ть-ко*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 5. Читай.

Розгляньте ілюстрацію до тексту на с. 78. Укажіть на пташок, звірів, риб, бджіл, мурах, равликів. Запитуйте в учнів: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Запитайте в учнів: «Де живуть пташки?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Пташки живуть у гніздах». Запитайте в учнів: «Де живуть риби?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Риби живуть у воді». Запитайте в учнів: «Де живуть бджоли?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Бджоли живуть у вуликах». Запитайте в учнів: «Де живуть мурахи?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Мурахи живуть у мурашнику». Розгляньте ілюстрацію до тексту на с. 79. Запитайте: «Що ви бачите на малюнку?» (будівки, дерева, куці, пакет зі сміттям, пакет іде стіжкою). Ініціюйте учня або ученицю прочитати заголовок до тексту: «Добре вдома». Поставте додаткове запитання: «Де живе сміття?». Вислухайте версії дітей і скажіть: «Про дім для сміття ми дізнаємося в тексті». Ініціюйте учнів та учениць читати текст Зоряни Живки по черзі. Під час читання поясніть значення слів та сполучень слів (можна використовувати предмети і малюнки, показувати

5.

ДОБРЕ ВДОМА

У кожного є дім.
Пташки живуть
у гніздах. Звірі — у норах.
Риби — у річці чи в морі.
Бджоли — у вулику.
Мурахи — в мурашнику.
А равлик навіть носить свою хатку із собою!
Книжки мешкають у книгарнях,
у бібліотеках, на книжкових полицях осель.
Зорі — на небі. Люди — в будинках.
А сміття живе на смітниках і в сміттярках. Це його оселя, і воно її дуже любить. Йому там затишно й зручно. Тому сміття дуже засмучується, коли люди необачно кидають його там, де заманеться. Тоді воно стає вуличним сміттям. Сміттям-безхатком.

жестом, голосом, тлумачити за допомогою синонімів): смітник (місце, куди скидають, звозять сміття), сміттярка (ємність для сміття), кидати необачно, де заманеться, безхатко (людина без власного життя), вештатися (ходити туди-сюди, блукати), скіглити (про собак та інших тварин), приплудний пес, невдоволено нарікаючи (невдоволено говорити), нещасний (людина, яка зазнала багато лиха), тинятися (блукати).

Добре вдома

У кожного є дім.

Пташки живуть у гніздах. Звірі — у норах.

Риби — у річці чи в морі.

Бджоли — у вулику.

Мурахи — в мурашнику.

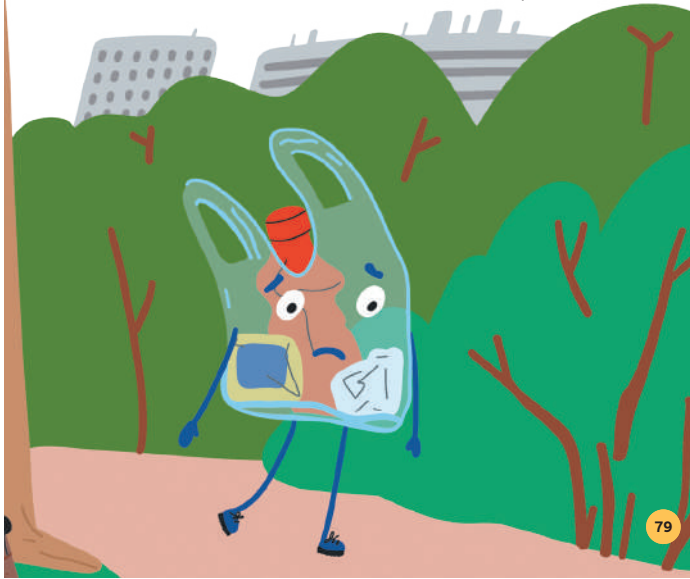
День і ніч воно зажурено вештається містом або вздовж сільської дороги. І навіть — страшно подумати! — лісом.

Блукáє, скіглить-шелестить, кídaється під нóги перехóжим, нiби прибу́дний пес. І тихенько прóсить: «Допоможіть мені дістатися до рiдного смітника!»

Але люди його чомусь не чують... Байду́же минають, iнколи ще й невдово́лено нарікаючи: «Скільки брúду розвелóся! Яке в нас засмічене місто!»

А нещáсне сміття тиняється хiдниками та клумбами, парками і дитячими майдáнками, солодко мріючи про затишну сміттярку...

Зоряна Живка

Книжкі мешкають у книгарнях, у бібліотеках, на книжкових полицях осель.

Зорі — на небі.

Люди — в будінках.

А сміття живе на смітниках і в сміттярках. Це його оселя, і воно її дуже любить. Йому там затишно й зручно. Тому сміття дуже засмучується, коли люди необачно кídaють його там, де заманеться. Тоді воно стає вóличним сміттям. Сміттям-безхáтьком.

День і ніч воно зажурено вештається містом або вздовж сільської дороги. І навіть — страшно подумати! — лісом.

Блукáє, скіглить-шелестить, кídaється під нóги перехóжим, нiби прибу́дний пес. І тихенько прóсить: «Допоможіть мені дістатися до рiдного смітника!»

Але люди його чомусь не чують... Байду́же минають, iнколи ще й невдово́лено нарікаючи: «Скільки брúду розвелóся! Яке в нас засмічене місто!»

А нещáсне сміття тиняється хiдниками та клумбами, парками і дитячими майдáнками, солодко мріючи про затишну сміттярку...

Обговоріть прочитане:

- Де живуть пташкі?
- Де живуть звірі?
- Де живуть риби?
- Де живуть бджóли?
- Де живуть мурахи?
- Де мешкають книжкі?
- Де мешкають зорі?
- Де мешкають люди?
- Де живе сміття?
- Коли сміття стає вóличним сміттям?
- Про що сміття прóсить перехóжих?

Ініціюйте читання учнів у парах. Один учень або учениця читає, інший учень або учениця — слухає. Потім учні змінюють ролі.

Спостерігайте за вимовою та інтонацією.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Завдання 6. Читай, відповідай, думай, грай.

Підготуйте умовні вивіски, згадані в текстах-завданнях, та продемонструйте їх учням. У разі потреби наклейте їх на різних локаціях класу. Демонструйте вивіску-плакат та ініціюйте учня або ученицю прочитати назви вивісок, які зображені на плані міста: *аптека, бібліотека, перукарня, взуття, театральна каса, преса, притулок для тварин, музей, варенична, пошта, банк*. Ініціюйте учнів хором повторювати по-чуте.

Тепер запитайте: *«Що роблять в аптеці?»*. Дочекайтеся відповіді учнів. Тепер скажіть: *«В аптеці купують ліки»*. Поставте подібні запитання до кожного слова у вивісках.

Запросіть учня та ученицю прочитати текст-завдання.

Уранці дядько Василь приїхав поїздом у місто, смачно поснідав варениками, купів газету. Потім він купів кросівки. Які місця дядько Василь відвідав цього дня?

1. Запропонуйте учням розглянути вкладку до ч. 2 робочого зошита. Дочекайтеся відповіді учнів на запитання. Підсумуйте: *«Дядько Василь цього дня відвідав вокзал, вареничну, кіоск преси та магазин взуття»*.
2. Ініціюйте учнів працювати в парах. Один учень або учениця читає завдання, а інший учень чи учениця уважно слухає прочитане та відповідає на поставлене запитання, звертаючи увагу на малюнки вивісок у вкладці.

Пані Ольга вдень повернула прочитані книги і взяла нові. Потім зробила записку. Увечері пані Ольга забрала посилку та купила марки. Які місця пані Ольга відвідала цього дня?

1. Уранці дядько Василь приїхав поїздом у місто, смачно поснідав варениками, купів газету. Потім він купів кросівки. Які місця дядько Василь відвідав цього дня?
2. Пані Ольга вдень повернула прочитані книги і взяла нові. Потім зробила записку. Увечері пані Ольга забрала посилку та купила марки. Які місця пані Ольга відвідала цього дня?
3. Уранці дідусь Сильвєстр прилетів літаком до столиці. Потім він відвідав виставку скульптур. Увечері купів квиток на цікаву виставу. Які місця дідусь Сильвєстр відвідав цього дня?

80

Уранці дідусь Сильвєстр прилетів літаком до столиці. Потім він відвідав виставку скульптур. Увечері купів квиток на цікаву виставу. Які місця дідусь Сильвєстр відвідав цього дня?

3. Після того як учні читають усі тексти-завдання повністю і знайдуть відповіді, ініціюйте їх самостійно створювати речення та запитання. Продемонструйте це, взявши до уваги персонажів посібника. Дайте зразок і скажіть: *«Уранці черепаха Аха припливла до міста на човні. Вдень взяла нову книгу для читання. Увечері відвідала виставу з Рисен'ям. Які місця Аха відвідала цього дня?»*.

7.

- б. Привіт! Мене звати М'який знак. Я є в слові **сі́ль** після букви Л.
 л. Так, у слові **сі́ль** ми разом із тобою допомагаємо м'якому звуку [л']! А в слові **ві́л** я стою в кінці сама, без тебе. Там я допомагаю твердому звуку [л].
 н. Привіт! У слові **де́нь** ми з М'яким знаком допомагаємо м'якому звуку [н']! А в слові **си́н** я стою в кінці сама, без М'якого знака. Там я допомагаю твердому звуку [н].
 д. А таке буває лише в кінці слова?
 л. Ні, таке може бути і в середині слова. У слові **га́лька** ми разом із М'яким знаком допомагаємо м'якому звуку [л']! А в слові **га́лка** я стою без М'якого знака. Там я допомагаю твердому звуку [л].
 с. І зі мною таке буває. У слові **сьо́годні** ми разом з М'яким знаком допомагаємо м'якому звуку [с']! А в слові **со́нце** я стою без М'якого знака. Там я допомагаю твердому звуку [с].
 д. Як усе просто! Є М'який знак — у слові є м'який звук!
 н. То ми тепер усі знайомі між собою?
 с. Але, крім нас, у словах є ще один цікавий знак!
 б. Який? Для чого він?

81

Навчальний посібник ч. 2, с. 81

Завдання 7. Слухай, повторюй, грай.

- Буква цього тижня — це буква **Ь** (м'який знак). Підготуйте заздалегідь для себе обруч-букву **Ь**. Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв **Л, Н, Д, С** і розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі.

(б) — *Привіт! Мене звати М'який знак. Я є в слові **сі́ль** після букви Л.*

(л) — *Так, у слові **сі́ль** ми разом з тобою допомагаємо м'якому звуку [л']! А в слові **ві́л** я стою в кінці сама, без тебе. Там я допомагаю твердому звуку [л].*

(н) — *Привіт! У слові **де́нь** ми з М'яким знаком допомагаємо м'якому звуку [н']! А в слові **си́н** я стою в кінці сама, без*

М'якого знака. Там я допомагаю твердому звуку [н].

(д) — *А таке буває лише в кінці слова?*

(л) — *Ні, таке може бути і в середині слова. У слові **га́лька** ми разом з М'яким знаком допомагаємо м'якому звуку [л']! А в слові **га́лка** я стою без М'якого знака. Там я допомагаю твердому звуку [л].*

(с) — *І зі мною таке буває. У слові **сьо́годні** ми разом з М'яким знаком допомагаємо м'якому звуку [с']! А в слові **со́нце** я стою без М'якого знака. Там я допомагаю твердому звуку [с].*

(д) — *Як усе просто! Є М'який знак — у слові є м'який звук!*

(н) — *То ми тепер знайомі усі між собою?*

(с) — *Але, крім нас, у словах є ще один цікавий знак!*

(б) — *Який? Для чого він?*

- Розгляньте з учнями фотографії — інструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова *олівці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмалювуй, сіній, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй.*
- Запропонуйте виготовити обруч із літерою **Ь**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2. робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте групі учнів одягнути як нові, так і раніше виготовлені обручі, розіграйте театральну виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською.
- Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Пиши.

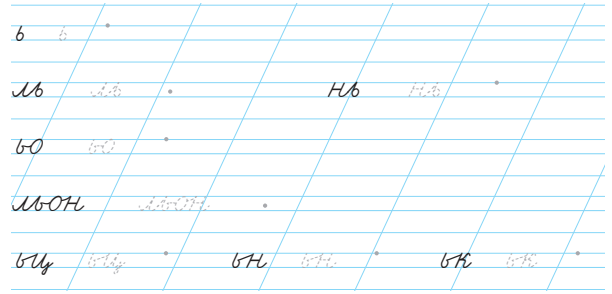
- Обговоріть з учнями напрямок руху під час написання букви *ь*. Напишіть букву *ь*, дотримуючись визначеного напрямку.
- Запропонуйте учням повправлятися в написанні букви *ь* за наданим вами зразком.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.
- Запропонуйте учням прочитати буквосполучення *ль*, *нь*. Покажіть учням, як з'єднувати букви, щоб писати швидко і розбірливо. Напишіть зразки буквосполучень, дотримуючись з'єднань і одночасно промовляючи звуки.
- Обговоріть з написання буквосполучень *ьо*, *ьц*, *ьн*, *ьк*. Запропонуйте учням написати запропоновані буквосполучення та слово *льон*.
- Після завершення написання рядка букв попросіть учнів підкреслити серед написаних ті, які вони вважають найкращими.

Вправа 2. Читай, міркуй, пиши.

- Попросіть учнів прочитати записані слова: *лялька*, *яліна*, *оселя*, *карусель*, *річка*, *щўка*, *юнак*, *кінь*, *штанї*, *сцєна*, *дядько*, *маяк*, *корабєль*, *каюта*.
- Поясніть учням, що слова необхідно розподілити в три колонки: кількість звуків більша за кількість букв, кількість звуків менша за кількість букв, кількість букв та звуків однакова.
- Продемонструйте зразок виконання завдання. Продемонструйте учням звукову модель до слова *лялька* і порахуйте кількість звуків у цьому слові (5 звуків). Порахуйте кількість букв у слові *лялька* (6 букв). Обговоріть, для чого написано літеру *ь*. Запитайте учнів, в яку

Спільний простір

1 Пиши.

2 Читай, міркуй, пиши.

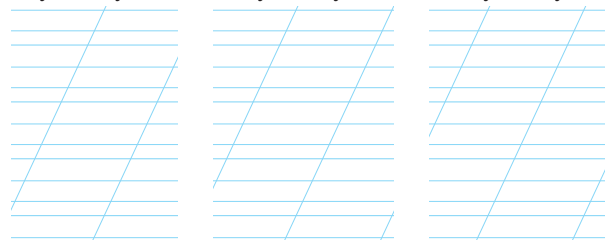

Лялька, яліна, оселя, карусель, річка, щўка, юнак, кінь, штанї, сцєна, дядько, маяк, корабєль, каюта.

Звуків > букв

Звуків < букв

Звуки = букви

34

колонку треба записати слово *лялька*. Наголосіть, що в колонку, де кількість звуків менша за кількість букв. Запишіть слово *лялька* у колонку *Звуків < букв*.

- Ініціюйте самостійну роботу учнів із рештою слів:

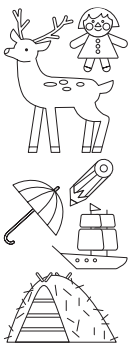
оселя, річка, штанї, сцєна — колонка *Звуки = букви*;

яліна, щўка, юнак, маяк, каюта — колонка *Звуків > букв*;

карусель, кінь, дядько, корабєль — колонка *Звуків < букв*.

- Спостерігайте за роботою учнів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

3 Читай, шукай, малюй.

П	А	О	Л	Е	Н	Ь	І	Д	Н	Г	Е
Г	Ч	І	М	К	У	Р	І	Н	Ь	Ї	У
Б	В	П	Е	Н	Ь	О	К	Т	Д	У	Ч
К	А	Р	У	С	Е	Л	Ь	Й	І	У	Ш
К	В	Е	Д	М	І	Д	Ь	В	Б	Ф	Й
Н	Х	А	С	К	Р	И	Н	Ь	К	А	З
З	Г	П	Е	Р	Е	Ц	Ь	Б	Й	И	О
В	Г	С	О	Л	І	В	Е	Ц	Ь	А	С
Ш	Т	Ф	У	Л	Я	Л	Ь	К	А	З	Г
С	Ш	Ф	А	О	О	Ж	К	І	Н	Ь	Ш
Б	К	О	Р	А	Б	Е	Л	Ь	С	З	А
Х	П	А	Р	А	С	О	Л	Ь	К	А	З

4 Читай, міркуй, пиши.

Театр — вистава
 аптека —
 бібліотека —
 пекарня —
 вокзал —
 музей —

Довідка:
 поїзд,
 скульптури,
 ліки, хліб,
 книги.

побачити в певному приміщенні. Запитайте в учнів: «Що люди дивляться в театрі?». Дочекайтеся відповіді: «Виставу». Прочитайте зразок запису: Театр — вистава.

- Запитайте учнів: «Яке слово записати поруч зі словом аптека?». Прочитайте слова з довідки: поїзд, скульптури, ліки, хліб, книги. Дочекайтеся відповіді учнів: ліки. Ініціюйте подальшу самостійну роботу учнів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 3. Читай, шукай, малюй.

У цьому завданні учням та ученицям необхідно знайти 12 слів (олень, курінь, пеньок, карусель, ведмідь, скринька, перець, олівець, лялька, кінь, корабель, парасолька). Слова розташовані горизонтально в кожному рядку. Клітинки зі знайденими словами слід замалювати кольоровим олівцем.

Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 4. Читай, міркуй, пиши.

- У цьому завданні учням та ученицям необхідно зіставити назви приміщень із назвами предметів, подій, які можна

Лексика: найбільша, найдівша, найглибша; Ай-Пётри, Говёрла, Драгобрáт, Хáркiв, Кúп'яньськ, Ужгород, Прип'ять, Днiпрó, Вóрскла, щука, в'юн, сом, Синевiр, Сивáш, Стязь, зубр, бар'ёр, лiр'я, реп'ях, кур'ёр.

Граматика: вживання форми найвищого ступеня порівняння прикметників.

Фонетика. вправлення у визначенні

Графіка: звуків у слові з орієнтацією на їх характеристики; апостроф.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит.

Завдання 1. Слухай, повторюй.

Організуйте в класі вікторину. Прочитайте перше запитання та варіанти відповідей.

Яка гора в Україні найвища?

Ай-Пётри.

Говёрла.

Драгобрáт.

Продемонструйте учням карту України на дошці та вкажіть місце розташування згаданих гір. Запропонуйте учням стовпчикову діаграму щодо висоти кожної з гір (Ай-Пётри — 1234 метри; Говёрла — 2061 метр; Драгобрáт — 1707 метрів). Ініціюйте учнів порівняти висоту гір. Тепер знову запитайте: «*Яка гора найвища?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Найвища гора — Говёрла*».

Попрацюйте зі звуковим складом слів. Запитайте:

— *У яких словах є звук [й]? (Яка, Україна, найвища, Ай-Пётри.)*

Прочитайте друге запитання та варіанти відповідей.

У якому місті України найбільший майдан?

Хáркiв.

Дивовижна Україна

ВІКТОРИНА

1. Яка гора в Україні найвища? <i>Ай-Пётри.</i> <i>Говерла.</i> <i>Драгобрáт.</i>	4. Яка найбільша річкова риба України? <i>Щука.</i> <i>В'юн.</i> <i>Сом.</i>
2. У якому місті України найбільший майдан? <i>Хáркiв.</i> <i>Куп'яньськ.</i> <i>Ужгород.</i>	5. Яке озеро в Україні найглибше? <i>Синевир.</i> <i>Сиваш.</i> <i>Світязь.</i>
3. Яка річка в Україні найдовша? <i>Прип'ять.</i> <i>Днiпрó.</i> <i>Ворскла.</i>	6. Який звір найбільший в Україні? <i>Вовк.</i> <i>Зубр.</i> <i>Хом'як.</i>

Кúп'яньськ.

Ужгород.

Продемонструйте учням пошук в інтернеті інформації за запитом «*У якому місті України найбільший майдан?*». Скажіть: «*Найбільший майдан у Хáркoві*».

Попрацюйте зі звуковим складом слів. Запитайте:

— *У яких словах є звук [й]? (Якому, Україна, найбільший, майдан, Кúп'яньськ.)*

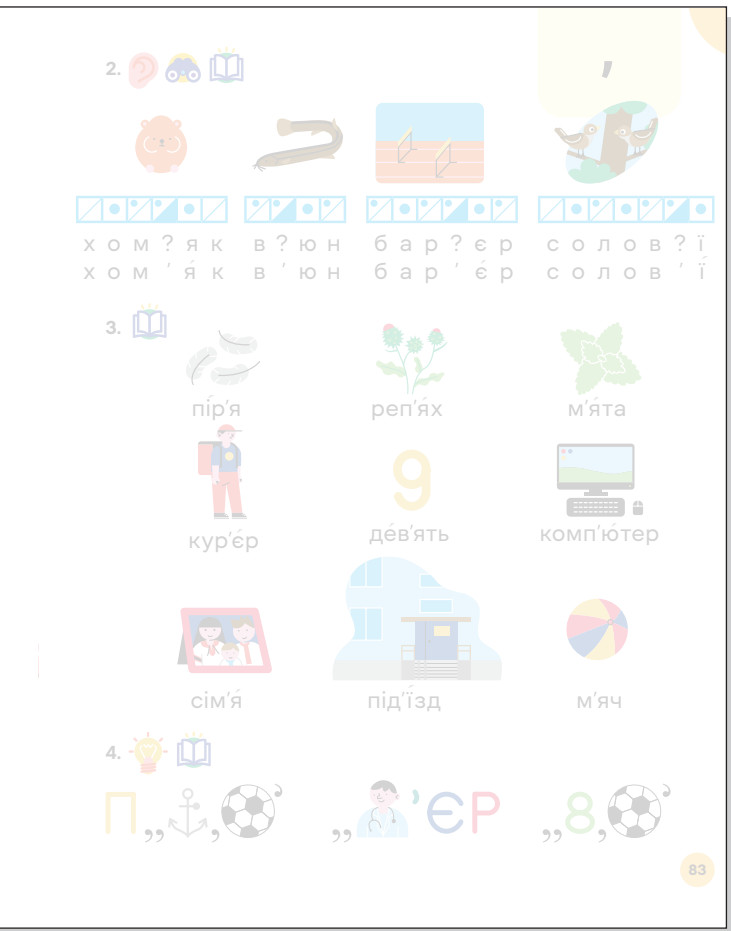
Прочитайте третє запитання та варіанти відповідей.

Яка річка в Україні найдівша?

Прип'ять.

Днiпрó.

Вóрскла.

Продемонструйте учням карту України на дошці та вкажіть, де протікають названі річки. Запропонуйте учням стовпчикову діаграму щодо довжини кожної з річок (Прип'ять — 775 км; Дніпрó — 2201 км; Вóрскла — 464 км). Ініціюйте учнів порівняти довжину річок. Тепер знову запитайте: «*Яка річка найдóвша?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Найдóвша річка — Дніпрó*».

Попрацюйте зі звуковим складом слів. Запитайте:

— *У яких словах є звук [й]? (Яка, Україна, найдóвша, Прип'ять.)*

Прочитайте четверте запитання та варіанти відповідей.

Яка найбільша річкова риба України?
Щука.
В'юн.
Сом.

Продемонструйте учням зображення риб. Ініціюйте учнів порівняти їх за розміром. Знову запитайте: «*Яка риба найбільша?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Найбільша риба — сом*».

Попрацюйте зі звуковим складом слів. Запитайте:

— *У яких словах є звук [й]? (Яка, найбільш, Україна, в'юн.)*

Прочитайте п'яте запитання та варіанти відповідей.

Яке озеро в Україні найглібше?
Синевір.
Сиваш.
Світязь.

Продемонструйте учням карту України на дошці та вкажіть, де розташовуються названі озера. Запропонуйте учням стовпчикову діаграму щодо глибини кожного озера (Синевір — 22–24 м; Сиваш — 3 м; Світязь — 58,4 м). Ініціюйте учнів порівняти глибину озер. Тепер знову запитайте: «*Яке озеро найглібше?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Найглібше озеро — Світязь*».

Попрацюйте зі звуковим складом слів. Запитайте:

— *У яких словах є звук [й]? (Яке, Україна, найглібше.)*

Прочитайте п'яте запитання та варіанти відповідей.

Який звір найбільший в Україні?
Вовк.
Зубр.
Хом'як.

Продемонструйте учням зображення звірів. Ініціюйте учнів порівняти їх за розміром. Знову запитайте: «*Який звір найбільший?*». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «*Найбільший звір — зубр*».

Попрацюйте зі звуковим складом слів. Запитайте:

— *У яких словах є звук [й]? (Який, найбільший, Україна, хом'як.)*

Завдання 2. Слухай, спостерігай, читай.

1. Розгляньте зображення хом'яка. Укажіть на хом'яка і запитайте: «*Хто це?*». Дочекайтеся відповіді: «*Це хом'як*». Повторіть: «*Хом'як*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [хомй'як] — звук [х] — твердий глухий приголосний; [хооомй'як] — звук [о] — голосний; [хомммй'як] — звук [м] — твердий дзвінкий приголосний; [хомййй'як] — звук [й] — м'який дзвінкий приголосний; [хомй'я'я'як] — звук [а] — голосний; [хомй'як] — звук [к] — твердий глухий приголосний). Запитайте: «*Які голосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [о], звук [а]*». Запитайте: «*Якою буквою позначимо звук [о]? Якою буквою позначимо звук [а], коли він поряд із звуком [й]?*». Покличте учня або ученицю до дошки записати під моделлю у відповідному місці букви . о . я . . Запитайте: «*Які приголосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [х], звук [м], звук [й] і звук [к]*». Скажіть: «*Звук [й] уже позначено*». Попросіть учнів позначити решту приголосних звуків буквами: *хомяк*. Попросіть прочитати та обов'язково зверніть увагу на те, що коли буква *я* опинилася поряд із буквою *м*, то зникає звук [й]: [хом'як]. Скажіть учням: «*Щоб читати [хомй'як], треба букву я відсунути від букви м. Для цього існує апостроф: хом'як. Там,*

Дивовижна Україна

ВІКТОРИНА

1. Яка гора в Україні найвища? <i>Ай-Петрі.</i> <i>Говерла.</i> <i>Драгобрат.</i>	4. Яка найбільша річкова риба України? <i>Щука.</i> <i>В'юн.</i> <i>Сом.</i>
2. У якому місті України найбільший майдан? <i>Харків.</i> <i>Куп'янськ.</i> <i>Ужгород.</i>	5. Яке озеро в Україні найглибше? <i>Синевир.</i> <i>Сиваш.</i> <i>Світязь.</i>
3. Яка річка в Україні найдовша? <i>Прип'ять.</i> <i>Дніпро.</i> <i>Ворскла.</i>	6. Який звір найбільший в Україні? <i>Вовк.</i> <i>Зубр.</i> <i>Хом'як.</i>

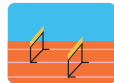

де апостроф і буква я — читай [йа]». Тепер прочитайте слово по складах — *хо-м'як*, а потім усе слово разом: *хом'як*.

2. Розгляньте зображення в'юна. Укажіть на в'юна і запитайте: «*Хто це?*». Скажіть: «*Це в'юн*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (4 звуки; [вйун] — звук [в] — твердий дзвінкий приголосний; [вййун] — звук [й] — м'який дзвінкий приголосний; [вйуун] — звук [у] — голосний; [вйуннн] — звук [н] — твердий дзвінкий приголосний). Запитайте: «*Який голосний звук є в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [у]*». Запитайте: «*Якою*

2.

х о м ? я к   в ? ю н   б а р ? е р   с о л о в ? ї
х о м ' я к   в ' ю н   б а р ' е р   с о л о в ' ї

3.

п і р'я

р е п'я х

м'я та

к у р'є р

9

д є в'я ть

к о м п'ю т е р

с і м'я

п і д'ї з д

м'я ч

4.

83

буквою позначимо звук [у], коли він поряд зі звуком [й]?». Покличте учня або ученицю до дошки записати під моделлю у відповідному місці букву . ю . . Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [в], звук [й], звук [н]». Скажіть: «Звук [й] уже позначено». Попросіть учнів позначити решту приголосних звуків буквами: *вюн*. Попросіть прочитати та обов'язково зверніть увагу на те, що коли буква *ю* опинилася поряд із буквою *в*, то прочитати можна так, що зникає звук [й]: [в'юн]. Скажіть учням: «Щоб читати [в'юн], треба букву *ю* відсунути від букви *в*. Для цього існує апостроф. Там, де апостроф, читай букву *Ю* як два звуки [йу]». Напишіть апостроф у відповідному місці в моделі: *в'юн*. Тепер прочитайте слово: *в'юн*.

3. Розгляньте малюнок, де зображено бар'єр. Укажіть на бар'єр і скажіть: «*Це бар'єр*». Повторіть: «*Бар'єр*». Запитайте: «Скільки звуків у слові? Які це звуки?». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (6 звуків; [бар'єр] — звук [б] — твердий дзвінкий приголосний; [баар'єр] — звук [а] — голосний; [барр'єр] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний; [бар'єр] — звук [й] — м'який дзвінкий приголосний; [бар'єр] — звук [є] — голосний; [бар'єр] — звук [р] — твердий дзвінкий приголосний). Запитайте: «Які голосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [а], звук [є]». Запитайте: «Якою буквою позначимо звук [а]? Якою буквою позначимо звук [є], коли він поряд зі звуком [й]?». Покличте учня або ученицю до дошки записати під моделлю у відповідному місці букви . а . є . . Запитайте: «Які приголосні звуки в цьому слові?». Дочекайтеся відповіді: «Звук [б], звук [р], звук [й] і звук [р]». Скажіть: «Звук [й] уже позначено». Попросіть учнів позначити решту приголосних звуків буквами: *бар'єр*. Попросіть прочитати та обов'язково зверніть увагу на те, що коли буква *є* опинилася поряд із буквою *р*, то зникає звук [й]: [бар'єр]. Скажіть учням: «Щоб читати [бар'єр], треба букву *є* відсунути від букви *р*. Для цього існує апостроф: *бар'єр*. Там, де апостроф і буква *є*, читай [йє]». Тепер прочитайте слово по складах — *ба-р'єр*, а потім усе слово разом: *бар'єр*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

4. Розгляньте малюнок, де зображено пташок. Укажіть на пташок і скажіть: «*Це солов'ї*». Повторіть: «*Солов'ї*». Запитайте: «*Скільки звуків у слові? Які це звуки?*». Дочекайтеся відповіді учнів і накресліть на дошці звукову модель та попросіть учнів стежити за звуковим аналізом з опорою на звукову модель (7 звуків; [ссолов'ї] — звук [с] — твердий глухий приголосний; [сооолов'ї] — звук [о] — голосний; [солллов'ї] — звук [л] — твердий дзвінкий приголосний; [солооов'ї] — звук [о] — голосний; [соллов'ї] — звук [в] — твердий дзвінкий приголосний; [соллов'їй] — звук [й] — м'який дзвінкий приголосний; [соллов'їіі] — звук [і] — голосний). Запитайте: «*Які голосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [о], звук [о], звук [і]*». Запитайте: «*Якою буквою позначимо звук [о]? Якою буквою позначимо звук [і], коли він поряд зі звуком [й]?*». Покличте учня або ученицю до дошки записати під моделлю у відповідному місці букви . о . о . ї. Запитайте: «*Які приголосні звуки в цьому слові?*». Дочекайтеся відповіді: «*Звук [с], звук [л], звук [в] і звук [й]*». Скажіть: «*Звук [й] уже позначено*». Попросіть учнів позначити решту приголосних звуків буквами: *солов'ї*. Попросіть прочитати та обов'язково зверніть увагу на те, що все вдалося. Скажіть учням: «*Буква ї завжди позначає два звуки [йі]. Апостроф їй не потрібен, але люди домовилися, щоб апостроф і їй допомагав. Там, де апостроф і буква ї, читай [йі]*». Тепер прочитайте слово по складах — *со-ло-в'ї*, а потім усе слово разом: *солов'ї*.

Завдання 3. Читай.

Мотивуйте учнів до читання, указуючи на малюнки і запитуючи «*Що це? А що це? А що це?*». Діти можуть висловити різні думки щодо того самого предмета, або не знати, як назвати намальоване. Запропонуйте учням прочитати підписи під малюнками і перевірити їхні версії.

Дивовижна Україна

ВІКТОРИНА

1. Яка гора в Україні найвища? <i>Ай-Петрі.</i> <i>Говерла.</i> <i>Драгобрат.</i>	4. Яка найбільша річкова риба України? <i>Щука.</i> <i>В'юн.</i> <i>Сом.</i>
2. У якому місті України найбільший майдан? <i>Харків.</i> <i>Куп'янськ.</i> <i>Ужгород.</i>	5. Яке озеро в Україні найглибше? <i>Синевир.</i> <i>Сиваш.</i> <i>Світьязь.</i>
3. Яка річка в Україні найдовша? <i>Прип'ять.</i> <i>Дніпро.</i> <i>Ворскла.</i>	6. Який звір найбільший в Україні? <i>Вовк.</i> <i>Зубр.</i> <i>Хом'як.</i>

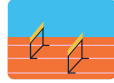
Після опрацювання всіх слів запропонуйте учням попрацювати в парах. Один учень або учениця запитує, інший дає відповідь. Обидва перевіряють правильність відповіді, читаючи назву під малюнком (*пір'я, реп'ях, м'ята, кур'єр, дів'ять, комп'ютер, сім'я, під'їзд, м'яч*).

Завдання 4. Думай, читай.

Ініціюйте учнів розгадати ребуси. У разі потреби надайте допомогу.

Розгляньте перший ребус. Запишіть букву *П* на дошці. Вкажіть на зображення якоря і запитайте: «*Що це?*». Дочекайтеся відповіді учнів: «*Це якір*». Попросіть учня або ученицю записати слово *якір* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку «*, ,*» перед зображенням якоря. Це означає, що перші дві літери в слові *якір* треба прибрати. У нашому

2.

х о м ? я к в ? ю н б а р ? е р с о л о в ? ї
х о м ' я к в ' ю н б а р ' е р с о л о в ' ї

3.

п і р'я

р е п'я х

м'я та

к у р'є р

9

д е в'я ть

к о м п'ю т е р

с і м'я

п і д'ї з д

м'я ч

4.

83

випадку це літери *я* і *к*. Перекресліть ці літери і продемонструйте цю зміну на дошці: *якір*. Тепер укажіть на зображення м'яча і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це м'яч». Попросіть учня або ученицю записати це слово на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку « , » перед зображенням м'яча та позначку « , » після зображення м'яча. Вона означає, що першу й останню літери в слові *м'яч* треба прибрати. У нашому випадку це літери *м* і *ч*. Перекресліть ці літери та відобразіть зміни на дошці: *м'яч*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *п і р'я*.

Розгляньте другий ребус. Укажіть на зображення лікаря і запитайте: «Хто це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це лікар». Попросіть учня або ученицю записати слово *лікар* на дошці. Тепер

зверніть увагу на позначку « , » перед зображенням лікаря. Вона означає, що перші дві літери в слові *лікар* треба прибрати. У нашому випадку це літери *л* і *і*. Перекресліть ці літери і продемонструйте цю зміну на дошці: *п і кар*. Тепер укажіть на зображення апострофа і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Це знак апострофа». Запишіть знак апострофа на дошці. Запишіть букви *Є* і *Р* на дошці. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *ка р'є р*.

Розгляньте третій ребус. Укажіть на зображення цифри 8 і запитайте: «Скільки?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Вісім». Попросіть учня або ученицю записати слово *вісім* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку « , » перед зображенням цифри 8. Це означає, що перші дві літери в слові *вісім* треба прибрати. У нашому випадку це літери *в* та *і*. Перекресліть ці літери і продемонструйте цю зміну на дошці: *в і сі м*. Тепер укажіть на зображення м'яча і запитайте: «Що це?». Дочекайтеся відповіді учнів: «Це м'яч». Попросіть учня або ученицю записати слово *м'яч* на дошці. Тепер зверніть увагу на позначку « , » перед зображенням м'яча та позначку « , » після зображення. Вона означає, що першу й останню літери в слові *м'яч* треба прибрати. У нашому випадку це літери *м* і *ч*. Перекресліть ці літери та відобразіть зміни на дошці: *м'яч*. Ініціюйте учнів прочитати слово, яке утворилося: *с і м'я*.

Завдання 5. Читай, називай, думай.

Пояснить, що таке інтерв'ю. Прочитайте перше речення тексту і запросіть ученицю з учнем прочитати репліки журналістки та мандрівника. Підготуйте мікрофон для журналістки. Можна також використати диктофон для запису розмови із подальшим прослуховуванням і обговоренням.

Зверніть увагу на пунктир, що позначає на карті маршрут велосипедиста.

Ініціюйте учнів прочитати назви населених пунктів, через які проходить маршрут Дем'яна.

Інтерв'ю

Журналістка Мар'яна Солов'яненко взяла інтерв'ю у мандрівника Дем'яна Лук'яненка.

— Дем'яне, коли ви вирушили у свою подорож?

— У п'ятницю дев'ятого квітня я виїхав на велосипеді в напрямку села Мар'янівка.

— А чим вас зацікавила Мар'янівка?

— Подивіться на карту. Це село є центром України.

— Яким був ваш маршрут?

Ініціюйте решту учнів уважно простежити за маршрутом подорожі велосипедиста і назвати на місці пропусків міста, через які проїхав Дем'ян.

— Я харків'янин і поїхав через ..., ... і ... .

Запитайте учнів, звідки розпочав свою подорож Дем'ян. Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Із Харкова, адже він харків'янин». Тепер запитайте, через які міста проїхав мандрівник. Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Дем'ян проїхав через Куп'янськ, Слов'янськ і Кам'янське».

Запросіть нову пару учнів. Запропонуйте їм продовжити читати.

— А куді ви поїхали далі?

5.

ІНТЕРВ'Ю

Журналістка Мар'яна Солов'яненко взяла інтерв'ю у мандрівника Дем'яна Лук'яненка.

— Дем'яне, коли Ви вирушили у свою подорож?

— У п'ятницю дев'ятого квітня я виїхав на велосипеді в напрямку села Мар'янівка.

— А чим Вас зацікавила Мар'янівка?

— Подивіться на карту. Це село є центром України.

— Яким був Ваш маршрут?

— Я харків'янин і поїхав через ..., ... і ... .

— А куді ви поїхали далі?

— З Кам'янського я поїхав у Знам'янку. Тут треба було переїхати міст через річку Кам'янка. А там уже доїхав до Мар'янівки.

— А скільки днів тривала Ваша подорож?

— П'ятнадцять днів. Під час подорожі я часто зупинявся і робив світлини на згадку.

— А чи плануєте Ви продовжувати свою подорож Україною?

— Так! З Мар'янівки я приїхав у ... і далі планую їхати у високогір'я Карпат.

— Дякую, Дем'яне! Гарної Вам подорожі! Чекаю на нові розповіді!

84

— З Кам'янського я поїхав у Знам'янку. Тут треба було переїхати міст через річку Кам'янка. А там уже доїхав до Мар'янівки.

— А скільки днів тривала ваша подорож?
— П'ятнадцять днів. Під час подорожі я часто зупинявся і робив світліни на згадку.

— А чи плануєте ви продовжувати свою подорож Україною?

— Так! З Мар'янівки я приїхав у ... і далі планую їхати у високогір'я Карпат.

— Дякую, Дем'яне! Гарної вам подорожі! Чекаю на нові розповіді!

Ініціюйте учнів стежити за лінією-маршрутом подорожі Дем'яна і дати відповідь на запитання: «Куді приїхав мандрівник із Мар'янівки?». Дочекайтеся відповіді учнів. Скажіть: «Із Мар'янівки Дем'ян Лук'яненко поїхав у Кам'янець-Подільський».

6. **ХОМ'ЯК-ФУТБОЛІСТ**

Якось в п'ятницю хлоп'ята
 Подались в футбол пограти.
 Вдарив по м'ячу Дем'ян —
 М'яч упав десь у бур'ян.
 Звідти вискочив хом'як,
 Що від сплячки розім'як.
 — Ти, хом'яче, м'яч не бачив?
 Ну, а він собі мовчить,
 Наче без'язикий.
 Геть на полі збур'янів —
 Одне слово, дикий.
 Придивілись — м'яч там є,
 І хом'як по ньому б'є,
 В хлопців поціляє —
 Непогано грає!

Не дивись, що дикий, —
 Футболіст великий!
 Каже: «Бачу я цей м'яч
 Вперше в цьому році,
 Ще як слід не розім'явсь,
 Вибачайте, хлопці!».
 Хлопцям мову відняло:
 Див таких ще не було!

Галина Джемудла

7. **їхати**

з'їхати

в'їхати

під'їхати

об'їхати

85

Геть на полі збур'янів —
 Одне слово, дикий.
 Придивілись — м'яч там є,
 І хом'як по ньому б'є,
 В хлопців поціляє —
 Непогано грає!
 Не дивись, що дикий, —
 Футболіст великий!
 Каже: «Бачу я цей м'яч
 Вперше в цьому році,
 Ще як слід не розім'явсь,
 Вибачайте, хлопці!».
 Хлопцям мову відняло:
 Див таких ще не було!

Запропонуйте учням розіграти ситуацію спілкування Дем'яна і хом'яка. Учителю читає текст від автора, а виконавці ролей хлопчика та хом'яка озвучують відповідні репліки.

Завдання 7. Читай.

Запропонуйте учням розглянути малюнки і прочитати слова під малюнками. Скажіть: «Усі слова схожі зі словом *їхати*, але це інші слова». Тепер запитайте в учнів, звертаючи їхню увагу на перший малюнок: «Що захотів зробити хлопчик на першому малюнку?». Дочекайтеся відповіді: «Він захотів з'їхати з гори».

До другого малюнка: «Що захотіла зробити дівчинка на другому малюнку?». Відповідь: «Вона захотіла в'їхати на подвір'я».

До третього малюнка: «Що захотів зробити хлопчик на третьому малюнку?». Відповідь: «Він захотів під'їхати до супермаркету».

До четвертого малюнка: «Що захотіла зробити дівчинка на четвертому малюнку?». Відповідь: «Вона захотіла об'їхати хлопчика».

Підготуйте набір карток, які б зображали різні дії (*об'їхати*, *під'їхати*, *в'їхати*, *з'їхати*) та окремо картки з названими діями. Ініціюйте читати слова і встановлювати відповідність.

Навчальний посібник ч. 2, с. 85

Завдання 6. Читай.

Розгляньте малюнок до тексту і прочитайте назву тексту. Поцікавтеся в учнів, хто грав у футбол з хом'яком. Запропонуйте прочитати вірш Галини Джемудли, щоб дізнатися, як хлопець Дем'ян грав у футбол з хом'яком.

Хом'як-футболіст

Якось в п'ятницю хлоп'ята
 Подались в футбол пограти.
 Вдарив по м'ячу Дем'ян —
 М'яч упав десь у бур'ян.
 Звідти вискочив хом'як,
 Що від сплячки розім'як.
 — Ти, хом'яче, м'яч не бачив?
 Ну, а він собі мовчить,
 Наче без'язикий.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки (відеопрезентація «Виготовлення карти України з паперу»).

Завдання 8. Читай, майструй.

1. Подивіться разом з учнями відеопрезентацію «Виготовлення карти України з паперу».
2. Принесіть до класу готову поробку та матеріали для її підготовки (гофрований папір, заготовку карти, ножиці, клей, палички). Продемонструйте учням та ученицям готову поробку карти України із гофрованого паперу.
3. Розгляньте з учнями зображення карти. Запитайте: *«Як зробити такі карти?»*. Запросіть учня або ученицю прочитати інструкцію з виготовлення гофрованої карти України.
  1. Наріж квадратики (1 × 1 см) з гофрованого паперу синього і жовтого кольорів.
  2. Використай заготовку карти України.
  3. Для виготовлення кожної деталі використовуй квадратик жовтого або синього паперу і паличку.
  4. Кінець палички постав на паперовий квадратик і зімни папір.
  5. Тримай папір на паличці і приклеюй деталь до заготовки. Вийми паличку.

1. Наріж квадратики (1 × 1 см) з гофрованого паперу синього і жовтого кольорів.
2. Використай заготовку карти України.
3. Для виготовлення кожної деталі використовуй квадратик жовтого або синього паперу і паличку.
4. Кінець палички постав на паперовий квадратик і зімни папір.
5. Тримай папір на паличці і приклеюй деталь до заготовки. Вийми паличку.

Струмък серед гаю,
як стрічечка.
На квітці метелик,
мов свічечка.
Хвилюють, маюють,
квітують поля —
Добрідень тобі,
Україно моя!
Павло Тичина

Запропонуйте учням зробити власну поробку і презентувати її.

Завдання 9. Читай.

Прочитайте поезію Павла Тичини та ініціюйте учнів з ученицями повторити її. Запросіть учнів читати вірш у парах, розподіливши між собою рядки, або хором.

*Струмък серед гаю, як стрічечка.
На квітці метелик, мов свічечка.
Хвилюють, малюють, квітують поля —
Добрідень тобі, Україно моя!*

10.

Апостроф. Привіт! Мене звати Апостроф. Я є в слові **м'яч** перед буквою Я.

Ї. А в слові **пір'їна** ти стоїш переді мною!

Ю. А в слові **комп'ютер** ти стоїш переді мною!

Є. А в слові **кур'єр** ти стоїш переді мною!

Апостроф. Так, друзі! Саме перед вами — буквами Я, Ю, Є, Ї — я з'являюся в словах! І тоді ви допомагаєте двом звукам — приголосному [й] та голосним [а], [у], [е], [і].

Я, Ю, Є, Ї. Як усе просто! Є Апостроф — у слові є звук [й]!

А. То ми тепер уже всі знайомі?

Я. Нарешті всі слова можна прочитати!

м'яч

пір'їна

комп'ютер

кур'єр

87

Навчальний посібник ч. 2, с. 87

Завдання 10. Слухай, повторюй, грай.

1. Персонаж цього тижня — апостроф. Також підготуйте раніше зроблені обручі для букв **Я, Ю, Є, А**. Розіграйте діалог між буквами, міняючи на голові обручі.

(апостроф) — *Привіт! Мене звати Апостроф. Я є в слові м'яч перед буквою Я.*

(ї) — *А в слові пір'їна ти стоїш переді мною!*

(ю) — *А в слові комп'ютер ти стоїш переді мною!*

(є) — *А в слові кур'єр ти стоїш переді мною!*

(') — *Так, друзі! Саме перед вами — буквами Я, Ю, Є, Ї — я з'являюся*

в словах! І тоді ви допомагаєте двом звукам — приголосному [й] та голосним [а], [у], [е], [і].

(я, ю, є, ї хором) — *Як усе просто! Є Апостроф — у слові є звук [й]!*

(а) — *То ми тепер уже всі знайомі?*

(я) — *Нарешті усі слова можна прочитати!*

2. Розгляньте з учнями фотографії — інструкцію з виготовлення обручів на сторінці навчального посібника, використайте слова: *олівці / фломастери, ножиці, клей, папір, букви; розмалювуй, сіній, червоний; бері ножиці, вирізай; бері клей, наклеюй.*

3. Запропонуйте виготовити обручі з літерою **Ц**, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита). Заохочуйте учнів називати українською мовою дії та предмети.

Після завершення роботи зі створення обручів запропонуйте групі учнів надіти як нові, так і раніше виготовлені обручі, розіграйте театральну виставу. Не вимагайте від дітей точного відтворення діалогу. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською. Але щоб учні легше пригадували слова, використовуйте зображення предметів та істот, розміщені поряд із текстом (м'яч, пір'їна, комп'ютер, кур'єр.). Використовуйте ці малюнки як підказку у відтворенні діалогу.

4. Ініціюйте інші групи учнів теж розіграти виставу.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Вправа 1. Читай, міркуй, пиши.

- Ініціюйте учнів прочитати перше речення вправи: «*Мар'яна і Дем'ян — це іменá*».
- Прочитайте початок другого речення «*М'ята і фіялка — ...*» з незавершеною інтонацією і попросіть учнів завершити це речення.
- Дочекайтеся відповіді учнів: «*М'ята і фіялка — це рослини*».
- Запропонуйте учням записати слова *це рослини* у відведеному місці.
- Ініціюйте самостійну роботу учнів. Учні читають початок речення і на завершення його добирають слово, яке буде ширшим за пропоновані (родове поняття до запропонованих видових).
Хом'як і в'юн — це тваріни.
П'ять і дев'ять — це ціфри.
М'яч і дзига — це іграшки.
Слов'янськ і Кам'янське — це міста.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа 2. Читай, міркуй, пиши.

- Запропонуйте учням прочитати слова: *колючий, м'який, прудкий, пахучий, товстий, круглий*. Розгляньте зображення в'юна, м'яти, пір'їни, хом'яка, м'яча, реп'яха і поміркуйте. Покажіть на зображення реп'яха і запитайте: «*Який*

Дивовижна Україна

- 1 Читай, міркуй, пиши.

Мар'яна і Дем'ян — це іменá.
М'ята і фіялка —
Хом'як і в'юн —
П'ять і дев'ять —
М'яч і дзига —
Слов'янськ і Кам'янське —

- 2 Читай, міркуй, пиши.

Колючий, м'який,
прудкий, пахучий,
товстий, круглий.

Колючий реп'ях.

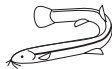
реп'ях?». Дочекайтеся відповіді: «*Колючий*». Скажіть: «*Колючий реп'ях*». Покажіть на зразок запису в зошиті. Запропонуйте учням перевірити написане, прочитавши кожне слово по складах.

- Ініціюйте роботу учнів у парі. Учні розглядають зображення та добирають до них відповідне слово-назву ознаки. Слова — назви ознак учні мають вжити у відповідній формі рода (*м'яка пір'їна, прудкий в'юн, пахуча м'ята, товстий хом'як, круглий м'яч*). Спостерігайте за роботою учнів. Ініціюйте їх перевіряти написане, читаючи кожне слово по складах. Допмагайте учням у разі потреби утворювати відповідну форму слова.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

3 Читай, шукай, малюй.

Ч	М	'	Я	Ч	М	Ю	Ь	Е	Л	Й	Н
Х	К	О	М	П	'	Ю	Т	Е	Р	П	Й
П	М	'	Я	Т	А	Ж	С	Ш	А	Ь	П
Ц	Ц	У	С	О	Л	О	В	'	І	Н	Л
Р	Е	П	'	Я	Х	О	Ї	Р	Д	О	Й
З	І	В	'	Ю	Н	Ц	А	І	Б	А	Ш
Д	Е	В	'	Я	Т	Ь	В	Р	М	Ш	Т
П	Д	Х	О	М	'	Я	К	Н	Х	К	Н
Ф	Х	Ю	П	І	Р	'	Я	Щ	Щ	Г	Д
І	Л	П	'	Я	Т	Ь	Е	С	Р	Д	Ш

4 Читай, міркуй, пиши.

1) найвищий Говёрла в Україна горá.

Говёрла —

2) Україна річка в Дніпрó найдóвший.

Дніпрó —

37

- Запитайте в учнів, що вони можуть сказати про Говерлу за допомогою цих слів. Дочекайтеся відповіді учнів: «Говёрла — найвища горá в Україні». Допомагайте учням у разі потреби утворювати відповідну форму слова. Запишіть утворене речення в зошиті. Запропонуйте учням перевірити написане, прочитавши кожне слово по складах та звертаючи увагу на великі літери і крапку в кінці речення.
- Прочитайте слова, записані в другому рядку: *Україна річка в Дніпрó найдóвший*.
- Запитайте в учнів, що вони можуть сказати про Дніпро за допомогою цих слів. Дочекайтеся відповіді учнів: «Дніпрó — найдóвша річка в Україні». Допомагайте учням у разі потреби утворювати відповідну форму слова. Запишіть утворене речення в зошиті. Запропонуйте учням перевірити написане, прочитавши кожне слово по складах і звертаючи увагу на великі літери та крапку в кінці речення.
- Спостерігайте за роботою учнів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Робочий зошит ч. 2, с. 37

Вправа 3. Читай, шукай, малюй.

- У цьому завданні учням та ученицям необхідно знайти 10 слів (*м'яч, комп'ютер, м'ята, солов'ї, реп'ях, в'юн, дів'ять, хом'як, пір'я, п'ять*). Слова розташовані горизонтально в кожному рядку. Клітинки зі знайденими словами слід замалювати кольоровим олівцем.
- Спостерігайте за роботою учнів.
- Після завершення роботи ініціюйте учнів здійснити самооцінювання (обрати відповідний смайл поряд із вправою).

Вправа. 4. Читай, міркуй, пиши.

- Прочитайте слова, записані в першому рядку: *найвищий Говёрла в Україна горá*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Назва тижня	Комунікативні ситуації	Розуміння мови	
		лексика	фонетика, графіка, граматики
Тиждень 29. Мої вподобання	<p>З'ясування інформації про невідоме.</p> <p>Запитання про невідомий предмет, ознаку, дію, розташування предмета.</p> <p>Відповідь на запитання. Виконання інструкції.</p> <p>Звертання, пропозиція, прощання, побажання</p>	<p>Алфавіт, витинанка, вишиванка, вокал, гончарство, ліплення, логіка, помідор, бук, барбарис, бузина, барвінок;</p> <p>жовтий, зелений, рожевий, червоний, чорний, польський (у формі <i>польські</i>), румунський (румунські), словацький (словацькі)</p>	<p>Алфавіт.</p> <p>Наголос.</p> <p>Інтонація (розповідна, питальна, оклична).</p> <p>Іменник у формах Р. в. та Ор. в. однини і множини.</p> <p>Узгодження іменника з прикметником.</p> <p>Дієслово у формах 1-ї особи множини та 2-ї особи однини наказового способу</p>

Види навчальної діяльності	Розуміння літератури й культури	Використання мови, що підтримує весь процес навчання
<p>Слухання й реагування на почуте, зокрема під час перегляду ілюстрацій.</p> <p>Відтворення почутого (діалог).</p> <p>Відповідь на запитання.</p> <p>Виконання дій за інструкцією (майстрування поробки).</p> <p>Графічні вправи.</p> <p>Читання.</p> <p>Укладання словника.</p> <p>Самооцінювання</p>	<p>Традиційні форми поза-шкільної освіти.</p> <p>Марія Деленко «Я — абеточка твоя»</p>	<p>Алфавіт як спосіб упорядкування однорідних об'єктів.</p> <p>Комікс.</p> <p>Порівняння.</p> <p>Відвідування гуртків.</p> <p>Покупки. Самооцінювання</p>

ТЕМА 9. МОЇ ВПОДОБАННЯ

Навчальний посібник ч. 2, с. 88

Лексика: алфавіт, витинанка, вишиванка, вокал, гончарство, ліплення, логіка, бук, барбаріс, бузина, барвінок; польський, румунський, словацький, український.

Графіка: алфавіт.

Ресурси: навчальний посібник, робочий зошит, матеріали інтернет-підтримки.

Завдання 1. Читай, грай.

Розіграйте з учнями ситуації, до яких наведені діалоги на с. 88–89. Діти читають репліки і діють відповідно до змісту реплік.

1. Підготуйте написи для кабінетів та розмістіть їх у приміщенні класу (на дверях, стінах) або на дверях кабінетів у коридорі. Це такі написи:

Витинанка — кімната № 4

Вишивка — кімната № 9

Вокал — кімната № 21

Гончарство — кімната № 5

Ліплення — кімната № 7

Логіка — кімната № 12

Запропонуйте двом учням (учню і учениці) прочитати репліки діалогу до першого малюнка. Станьте так, щоб учні бачили перед собою написи на кабінетах. Учні читають перші дві репліки.

— *Наўме, тут так ба́гато гуртків! Як знайти кімна́ти з на́шими гурткі́ми?*

— *У нас д́уже ма́ло ча́су! Ми за́пізнюємося! А спи́сок д́уже до́вгий!*

Тепер прочитайте першу репліку до другого малюнка.

— *Я вам до́поможу́. На́зви гуртків за́писані за алфаві́том!*

Тема 9. Мої вподобання

1.

- Наўме, тут так ба́гато гуртків! Як знайти кімна́ти з на́шими гурткі́ми?
- У нас д́уже ма́ло ча́су! Ми за́пізнюємося! А спи́сок д́уже до́вгий!

- Я вам до́поможу́. На́зви гуртків за́писані за алфаві́том!
- То́чно! Я вже знайшо́в! Окса́но, а ти вже знайшла́ на́зву сво́го гурткі́?

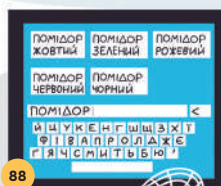

ВИТИНАНКА — КІМНАТА № 4
ВИШИВКА — КІМНАТА № 9
ВОКАЛ — КІМНАТА № 21
ГОНЧАРСТВО — КІМНАТА № 5
ЛІПЛЕННЯ — КІМНАТА № 7
ЛОГІКА — КІМНАТА № 12

- Як нам зва́жити наш то́вар?
- Натиска́й на лі́тери — пиши́ сло́во ПОМІ́ДОР.

- Скільки тут різни́х помідоро́в! Як знайти роже́ві?
- Ви́ди помідоро́в за́писані за алфаві́том: жо́втий, зе́лений, роже́вий, черво́ний, чо́рний.

88

Ініціюйте, щоб учень прочитав другу репліку.

— *То́чно! Я вже знайшо́в! Окса́но, а ти вже знайшла́ на́зву сво́го гурткі́?*

Запропонуйте учням по черзі читати написи на кабінетах. Звертайте увагу на перші літери, які стоять за алфавітом. Учні в класі слухають і повторюють почуте.

Поцікавтеся, які з цих гуртків вони хотіли би відвідувати.

2. Запросіть учня та ученицю розіграти ситуацію в супермаркеті. Запропонуйте театральний реквізит (сумка, сонцезахисні окуляри для бабусі, помідор, тابل). Зверніть увагу учнів на апарат на третьому малюнку, який клеїть стікери на упаковки товару після зважування. Попросіть учнів розподілити ролі і прочитати репліки діалогу.

— Польські казки, румунські, словацькі... А де полиця з українськими казками?
— Шукай за алфавітом. Де буква У?

— Ось наша полиця. Де «Солом'яний бичок»? Ось букви «П, Р, С».
— «Сім братів», «Сірко»... Шукай далі. У назві друга буква О.

— Як сортуємо рослини для гербарію?
— Спочатку за групами. Бук — дерево. Бузок, барбарис, бузина — кущі. Барвінок — це трава.

— Але тут три назви кущів: бузок, барбарис, бузина!
— Розміщуй за алфавітом: барбарис, бузина, бузок!

— Як нам зв'язити наш товар?

— Натискай на літери — пиши слово помідор.

Підготуйте для учнів «табло» і попросіть учасників діалогу написати слово помідор.

Тепер замініть «табло», розмістіть на ньому різні назви: помідор жовтий, помідор зелений, помідор рожевий, помідор червоний, помідор чорний. Попросіть учнів прочитати наступні репліки та знайти потрібний напис.

— Скільки тут різних помідорів! Як знайти рожеві?

— Відди помідорів записані за алфавітом: жовтий, зелений, рожевий, червоний, чорний.

3. Запросіть учня та ученицю розіграти ситуацію в бібліотеці. Із цією метою можна відвідати приміщення бібліотеки в школі й розіграти діалог безпосередньо там або підготувати такі роздільники для збірників казок: польські казки, румунські казки, словацькі казки, українські казки — на зразок таких, які є в бібліотеці. Візьміть із бібліотеки декілька казок, назви яких починаються на букву С, наприклад: «Солом'яний бичок», «Сірко», «Сім братів». Розіграйте діалог і попросіть розмістити назви казок за алфавітом.

— Польські казки, румунські, словацькі... А де полиця з українськими казками?

— Шукай за алфавітом. Де буква У?

Учні продовжують читати репліки, але тепер звертають увагу на літери алфавіту, щоб знайти книгу «Солом'яний бичок».

— Ось наша полиця. Де «Солом'яний бичок»? Ось букви «П, Р, С».

— «Сім братів», «Сірко»... Шукай далі. В назві друга буква О.

4. Запросіть учня та ученицю розіграти ситуацію в кабінеті природознавства. З цією метою підготуйте зображення рослин із підписами: *бук, барбарис, бузина, барвінок*. Підготуйте додатково два написи: *трава і кущі*. Попросіть учнів розсортувати картки, коли вони виголосять репліки діалогу.

— Як сортуємо рослини для гербарію?

Спочатку за групами. Бук — дерево. Бузок, барбарис, бузина — кущі. Барвінок — це трава.

— Але тут три назви кущів: бузок, барбарис, бузина!

— Розміщуй за алфавітом: барбарис, бузина, бузок!

Запропонуйте усім охочим взяти участь у грі.

Завдання 2. Читай, повторюй.

Читайте рядки поезії Марії Деленко та ініціюйте учнів повторювати хором почуте.

Запропонуйте учням гру. Наприклад, учні хором читають тільки назви літер, а потім учитель або учителька читає вголос наступний рядок. Учні повторюють за вчителем почуте.

Можна використати обручі з буквами, які учні виготовляли протягом року.

Я — абеточка твоя

*А Б В Г Г Д
Ось абетка в гості йде.
Е Є Ж З
Ждуть солодкого безе.
И І Ї Й К —
На кисіль із молока.
Для Л М готівий джем.
Н О П Р С
Замовляють «Геркулес».
Т У Ф Х Ц Ч
Поділили калача.
Ш і Щ у парі сіли,
Кренделькі солодкі їли.
Вся компанія кричить,
Б один мовчить.
Із-за столу Ю встає,
Пропозицію дає:
«Тіхше, друзі, не шумім,
Скільки букв нас полічім!»
Обізвалась буква Я:
«Ой велика в нас сім'я!
Усіх разом ЗЗ
У АБЕТОЧКИ сестрі!»*

Розгляньте ілюстрації до поезії. Називайте літери алфавіту та ініціюйте учнів обрати й назвати зображення, які будуть починатися на ту ж літеру, що і назване слово. Наприклад: Б — безе, Д — джем, К — кренделькі.

Я — АБЕТОЧКА ТВОЯ

А Б В Г Г Д
Ось абетка в гості йде.
Е Є Ж З
Ждуть солодкого безе.
И І Ї Й К —
На кисіль із молока.
Для Л М готівий джем.
Н О П Р С
Замовляють «Геркулес».
Т У Ф Х Ц Ч
Поділили калача.
Ш і Щ у парі сіли,
Кренделькі солодкі їли.
Вся компанія кричить,
Б один мовчить.
Із-за столу Ю встає,
Пропозицію дає:
«Тіхше, друзі, не шумім,
Скільки букв нас полічім!»
Обізвалась буква Я:
«Ой велика в нас сім'я!
Усіх разом ЗЗ
У АБЕТОЧКИ сестрі!»

Марія Деленко

90

Завдання 3. Читай, міркуй, називай.

Ініціюйте учнів виконувати завдання в парах або групах. Опрацюйте першу групу букв із однією парою або командою.

1. Попросіть учня або ученицю прочитати слова першого рядка: *бобёр, гáва, гусáк, акúла, джміль, варáн.*
2. Попросіть іншого учня прочитати літери, які розміщено під першим рядком: *А Б В Г Г Д.*
3. Запропонуйте учням розташувати слова за алфавітом.
4. Ініціюйте учнів хором прочитати слова в алфавітній послідовності: *акúла, бобёр, варáн, гусáк, гáва, джміль.*

Тепер повторіть поданий алгоритм роботи з рештою рядків.

БОБЕР ГАВА ГУСАК

А Б В Г Д

АКУЛА ДЖМІЛЬ ВАРАН

Е Є Ж З И

ЄНОТ ЗУБР ЕМУ

ІНДИК ЛЕВ ЙОРЖ

І Й К Л М

КОРОВА МУЛ ІЖАК

СОРОКА НОСОРИГ

Н О П Р С

ОДУД РАК ПАНДА

ТИГР УДАВ ФЛАМІНГО

Т У Ф Х Ц Ч

ХОМ'ЯК ЦАП ЧАЙКА

ШПАК ЩУКА

Ш Щ Ь Ю Я

ЮГІНА ЯК

91

- Попросіть учня або ученицю прочитати слова другого рядка: *журавель, ірій, єнот, зубр, ему*.
- Попросіть іншого учня прочитати літери, які розміщено під другим рядком: *Е Є Ж З И*.
- Запропонуйте учням розташувати слова за алфавітом.
- Ініціюйте учнів хором прочитати слова в алфавітній послідовності, а саме: *ему, єнот, журавель, зубр, ірій*.
Запросіть до участі наступну пару або команду учнів.
- Попросіть учня або ученицю прочитати слова третього рядка: *індік, лев, йорж, корова, їжак, мул*.
- Попросіть іншого учня прочитати літери, які розміщено під третім рядком: *І Й К Л М*.

11. Запропонуйте учням розташувати слова за алфавітом.

12. Ініціюйте учнів хором прочитати слова в алфавітній послідовності, а саме: *індік, їжак, йорж, корова, лев, мул*.

Запросіть до участі наступну пару або команду учнів.

13. Попросіть учня або ученицю прочитати слова четвертого рядка: *сорока, носоріг, одуд, рак, панда*.

14. Попросіть іншого учня прочитати літери, які розміщено під четвертим рядком: *Н О П Р С*.

15. Запропонуйте учням розташувати слова за алфавітом.

16. Ініціюйте учнів хором прочитати слова в алфавітній послідовності, а саме: *носоріг, одуд, панда, рак, сорока*.

Запросіть до участі наступну пару або команду учнів.

17. Попросіть учня або ученицю прочитати слова п'ятого рядка: *тигр, удав, фламінго, хом'як, цап, чайка*.

18. Попросіть іншого учня прочитати літери, які розміщено під п'ятим рядком: *Т У Ф Х Ц Ч*.

19. Запропонуйте учням розташувати слова за алфавітом.

20. Ініціюйте учнів хором прочитати слова в алфавітній послідовності, а саме: *тигр, удав, фламінго, хом'як, цап, чайка*.

Запросіть до участі наступну пару або команду учнів.

21. Попросіть учня або ученицю прочитати слова шостого рядка: *шпак, щука, югіна, як*.

22. Попросіть іншого учня прочитати літери, які розміщено під п'ятим рядком: *Ш Щ Ь Ю Я*.

23. Запропонуйте учням розташувати слова за алфавітом.

24. Ініціюйте учнів хором прочитати слова в алфавітній послідовності, а саме: *шпак, щука, югіна, як*.

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Навчальний посібник ч. 2, с. 92

Завдання 4. Міркуй, пиши, майструй.

1. Покажіть учням вкладку з ч. 2 робочого зошита з малюнками для створення словника. Розгляньте з учнями фотографії на сторінці навчального посібника та обговоріть їх.

2. Запропонуйте учням прочитати інструкцію до виготовлення словника.

Виготовляємо словник

1. *Розріж картки з малюнками і буквами.*
  2. *Зроби на кожній картці дірочку в зазначеному місці.*
  3. *Назві малюнки і підпиши їх.*
  4. *Розташуй картки з буквами в алфавітному порядку.*
  5. *До кожної букви добери картки з відповідними словами.*
  6. *Пам'ятай про алфавіт!*
  7. *З'єднай картки з буквами та малюнками в книжку.*
3. Після завершення роботи зі створення словника запропонуйте презентувати власний виріб. Спостерігайте і в разі

ВИГОТОВЛЯЄМО СЛОВНИК

1. Розріж картки з малюнками і буквами.
2. Зроби на кожній картці дірочку в зазначеному місці.
3. Назви малюнки і підпиши їх.
4. Розташуй картки з буквами в алфавітному порядку.
5. До кожної букви добери картки з відповідними словами.
6. Пам'ятай про алфавіт!
7. З'єднай картки з буквами та малюнками в книжку.

92

потреби допомагайте та заохочуйте говорити. Якщо учні використовують слова рідної мови, допомагайте перекладати українською та просіть повторити.

4. Запропонуйте виготовити словник, використовуючи розгортку (див. вкладку в ч. 2 робочого зошита) з малюнками:
- вишня, білка, ельф, глобус, акула, літак, ковзані, варан, намет, ганок, молоток, джинси, ему, помідор, індик, ананас, замок, їдальня, банан, ластівка, фонтан, жук, гітара, намісто, морква, дзеркало, гавва, кит, піжама, щітка, ігуана, зебра, шкарпетка, тролейбус, фартух, рукавиця, жаба, олівець, стадіон, цукерка, огірок, хокей, йогурт, йог, якір, цирк, еті, щука, їжак, робот, юнга, сопілка, чашля, чобіт, тигр, яблуко, удав, хом'як, шапка.*

**Дорогий другокласнику,
дорога другокласнице!**

Ось і завершується навчальний рік!

Настає час відпочинку. Восені школа запрошує тебе в третій клас. Ми — автори цієї книжки — разом із Черепахою Ахою, Рисеням Ёнею, Бедриком Ріком і Лелєкою Ёкою чекаємо на тебе.

До зустрічі в новому навчальному році!

93

Навчальний посібник ч. 2, с. 93

Ініціюйте учнів та учениць прочитати фінальні записи в посібнику.

***Дорогий другокласнику,
дорога другокласнице!***

Ось і завершується навчальний рік!

Настає час відпочинку. Восені школа запрошує тебе в третій клас. Ми — автори цієї книжки — разом з Черепахою Ахою, Рисеням Ёнею, Бедриком Ріком і Лелєкою Ёкою чекаємо на тебе.

До зустрічі в новому навчальному році!

Веселих пригод! Яскравого літа! Цікавих книжок! Чудового відпочинку!

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.

Мої вподобання

1 Називай, міркуй, пиши.

38

Робочий зошит ч. 2, с. 38

Вправа 1. Називай, міркуй, пиши.

1. Назвіть дію, яку мають виконувати учні: «Називай». Обговоріть малюнки, запитуючи учнів «Що це? Хто це?», і вкажіть на зображення (банани, скріпки, щітка, лінійка, ананас, круасан, сир, морква, ручка, буряки, яблука, шампунь, лимон, паста, олівець, молоко, мило, батон, грюші, йогурт, капуста, помідори, папір, рулет, багет, масло, ківі, огірки, картопля, кекс).

«Навчаємось разом» — це програма співпраці між Україною та Фінляндією. Її було розпочато в липні 2018 року, а наприкінці 2018 року до проекту приєднався ЄС, що надав додаткове фінансування для підвищення якості викладання української мови серед національних меншин. Проект реалізує компанія FCG Finnish Consulting Group Ltd. Він має національне охоплення та спрямований на підтримку реформи Нової української школи (НУШ), особливо в галузі початкової освіти. Основними цілями проекту є увідповіднення викладання й адміністрування в школах стандартам НУШ; популяризування цієї реформи серед освітян і широкої громадськості; удосконалення освітнього середовища в 1–12 класах.

Навчальне видання

ПАНЧЕНКОВ Андрій Олексійович, СТАРАГІНА Ірина Петрівна,
РОМАНЮК Ольга Володимирівна, ПИТЮР Ольга Василівна

«НАВЧАЄМО(СЬ) УКРАЇНСЬКОЇ РАЗОМ»
посібник для вчителя для 2 класу
з навчанням мовами національних меншин
закладів загальної середньої освіти

Редактор Т. О. Попова. Технічний редактор С. О. Петрачков.
Комп'ютерна верстка С. В. Яшиш. Коректор В. П. Нестерчук.

ФП135198У.

Формат 84×108/16. Папір офсетний. Гарнітура Inerta.
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 41,16.

ТОВ Видавництво «Ранок»,
вул. Космічна, 21а, Харків, 61145.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7548 від 16.12.2021.
E-mail: office@ranok.com.ua. Тел. (057) 701-11-22.

Надруковано у друкарні «Тріада-Пак»,
пров. Сімферопольський, 6, Харків, 61052.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5340 від 15.05.2017.
Тел. +38 (057) 712-20-00. E-mail: sale@triada.kharkov.ua

Навчальний комплект з української мови для 2 класу з навчанням мовами національних меншин:

- навчальний посібник (у 2 частинах);
- робочий зошит (у 2 частинах);
- посібник для вчителя;
- мультимедійні матеріали.

Посібник для вчителя:

Містить перелік комунікативних ситуацій, передбачених на початковому етапі оволодіння мовою.

Подає каталоги необхідного фонетичного, лексичного та граматичного інструментарію.

Пропонує докладні пояснення щодо виконання завдань, розміщених у навчальному посібнику та робочому зошиті.

Подає покрокові методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу.

Передбачає опис різних видів діяльності з урахуванням принципу полімодальності сприйняття мови.

Містить поради щодо засвоєння мови для розуміння літератури й культури.

Пропонує опис стратегій використання мови, що підтримує весь процес навчання.

Включає зразки форм спостереження та методичні поради щодо проведення формувального оцінювання.

ISBN 978-617-09-8053-3

інтернет-підтримка

за QR-кодом або посиланням
rnk.com.ua/102574

Всі права захищені.

Заборонено без письмового дозволу власників авторських прав використовувати будь-яким чином цю книгу або будь-яку її частину.